د اسلام اعجاز

ليکوال:جندالله الخراساني

د کتاب د جوړيدو کال:۱۷/۱/۱۴۰۴

لړلیک

سریزه 9
فضا ته د تګ امکان 25
فضا ته د ختلو اسباب 28
د فضا څخه ځمکې ته کتل 32
د قرآن کریم اعجاز او د اسحاق نیوټن د جاذبې قوه 35
د طبیعت یووالی / کاسموس (Big bang) 38
د کایناتو د پیدایښت منشاء: 41
د کایناتو توسعه 43
د کائناتو برخلیک 48
لوی بحران Big crunch تیوري 58
د کهکشانونوستره بنا (Galaxy Filaments) 62
د توره ماده او تیاره انرژي 66
کائنات بې طرفه دی 71
د ټولو ستورو او سیارو ګردیوالی او محورې دوران 74
فضایي تونل 78
د لمر برخلیک 81
میقناطیسی قوه یا میګناټیک فورس 84
د لمر مړینه او د سیارو تیت کېدل 88
د جاذبې څپې 91
ثقالتي څپې او د کائنات شبکې 93
د اسمانونو جوړښت 103
ټول ستورې څرخیدل آن په خپلو مدارونو کې 108
د ستورو بې نوره کېدل 109
د کائنات ښه تنظیم 111
د مځکې پیدا کول په شپږو ورځو کې 114
آسماني نیبولاوې 118
د لمریز نظام پیدایښت او د قرآن کریم اعجاز 121
د لمر خرکت د Solar apex پرلوري 124
بروجونه 125
تور سوري،او د تور سوري شاوخوا د لمر حرکت 128
اوبه او فضا 132

د ستورو او سیارو لارې 'مدارونه 135
د ستورو تر منځ پلونه 138
د اسمانونو څخه د وتلو لپاره ستر قوت ته اړتیا 141
ریاضیات – د کائنات ژبه 144
درې ستوریز سیستم 147
تور سوري Black holes 151
پلسر یا نیوټران ستوری 153
Kepler-16b؛ دوه ستوریزه سیاره.. 155
ځمکې ته ورته سیارې 158
د زهره سیاره 162
سیوروس ستوری او نوري کالونه... 165
کوثرونه 168
د قطب ستوری 170
د لمریز نظام ۱۱ سیارې 172
د ستورو سجده او د فضا-وخت علمي حقیقت 176
د طواف اعجاز 179
د ځمکې محوري دوران 183
د ځمکې دویم ډول حرکت په مدار کې 190
د قرآن کریم املائي اعجاز 192
د لمریز نظام حرکت په کهکشان کې 194
په قران کریم کې د لمر په اړه معلومات.. 198
د ځمکې ګردیوالی 199
په کائنات کې یوازې د ځمکې تابعوالی... 213
د لمر ختو او لوېدو بېلابېل ځایونه 217
مکمله سپوږمی... 220
د لمر او سپوږمی د رڼا توپیر 224
د سیوري ساینسي اعجاز 227
سپوږمی او منزالونه.. 230
د سپوږمی عیبیدل 231
سپوږمی ته تګ.. 234
سپوږومی د جزبې قوه.. 236
سپوږمی د مدار ساینسي ارزښت 240
د سپوږمی شقېدل.. 243
حسوف او کسوف.. 246
میتیورایتونه 250
د اکسیجن نشتوالی 254
د ځمکې د چاپېریال پوړونه 258
د ځمکې د سطحې کمښت 265

د اوزون طبقه او د لمر وړانګو مخنیوی 268
ترمينل سرعت 271
د ځمکې او آسمانونو قطرونه 274
اتمسفير وزن او پرځمکه يې اغيزې 279
قطبي شفق 281
يخني او د بوټو مړينه 283
د بوټو ژیړوالی او د اوبو اړیکه 286
بادونه 290
حمل کونکي بادونه 293
ً د میکرو برسټ (طوفاني بادونه) 295
د بادونو تنظیم 297
اوريځي او ږلۍ 299
د وريځو دروند والی 302
د باران اندول 304
شبنم 306
د باران وروسته د ځمکې پرسيدل 309
بخار کېدل 313
د اوبو د خوږوالي ساتنه 315
د سمندرونو د اوبو سرچینه 318
اوبه پاکوالی 320
د ځمکې لاندې اوبه او د اوبو دوران 324
بحرونه او سيندونه 329
د سنمدري څپو جوړښت 332
د بحرونو د تل چپې 334
Bioluminescence 338
سمندري انرژي 342
د سمندر فوم 346
سمندرونه په اور بدليدل 350
آستنوسفير 361
د ځمکې طبقې 363
ځمکې داخلي جوړښت او زلزلې 372
زلزلې او وروسته شکونه 374
د تکتونيکي تختو حرکت 376
لمر د مغرب څخه راپورته کيدل 381
د غرونو خرکت 385
د غرونو د ثابتوالي تثبيت رول 387
غرونه د ميخونو په شکل 391
د وچو خوځښت 394

رنګين غرونه'Rainbow mountains' 396
نقليه وسايل 399
له ځمکې څخه د ځمکې شکل معلومول 404
د انسان خلقت د خاورې،ختي،او اوبو څخه 409
د انسان د جنين وده 413
د مورپه رحم کې پراونه اوتيارې 418
د ۴۲ ورځني جنين حيرانوونکې ابتکار 420
جنس تعين 422
د ژوند حجرې 425
نطفه 426
د مني (سپرم) پيدايښت 428
د انسان DNA 431
د اوريد و او ليدو حس 433
د انسان د هډوکو باندونه 437
د رسول الله ص د زړه عمليات 442
ګرځنده "موبايل" 445
د ټيکنالوجی په اړه د رسول الله (ص) اعجاز 445
لوډ سپيکر 448
عصري الوتکې او د بادل کېښت 449
د معلوماتو عمر 451
مخابراتي سپوږمکی 452
انلاين تجارتونه 454
فوتو سنتيز څه ډول سهار مهال پيلېږی 457
د بوټو فلوروسينس او رڼا پرته له اوره 460
نه ليدل کېدونکی طيف 463
د مغز مخکينی برخه 466
د سترګو اوسپنه 470
د شيدو توليد 472
د حيواناتو(ژوو) ټولني 474
د هر يو شي جوړه 478
موجې 484
د مچ د ځانګړي تخنيکي جوړښت يادونه 487
د ماشي اعجاز 491
د ميږيانو خبري کول 497
ميږيانو جنسيت 498
ټکنالوژي کې د ميږيانو لښکر 500
د زم زم اوبو اعجاز 503
د الوتونکو الوتنه 507

د رڼا سرعت 508
دلاس مکعب 512
میلونه 514
کیلومتر 517
اسیدي باران او اورغورځوونکي غازات 519
د اور طوفان 522
دوزخ او د لمر اوري لمبې 525
د پطرول جوړښت 528
برېښنا او د مسو جريان 530
شمسي انرژي 532
رادار تيکنالوژي 534
بدلون ړندتوب 536
اتوم 540
اتوم بم 550
اتـومي انـــرژي 554
اوسپنه 556
مړي په تيږه او اوسپنه بدليدل 561
د جهنم د اور توروالی 563
د رنګونو شمېر او د اووه شمېرې اعجاز 567
د رنګونو رول 570
د شنې ونې څخه اور 575
د عنکبوت ژوند، خپلمنځي وژنه 579
اوښ 583
آس 586
ډېرو شګېدو پديدې 588
د باران له امله د تيږو نرمېدل 590
د کب د حلال والي علمي او قرآني تشريح 593
ساعت برج او تونلونه 595
لوړې ودانۍ 597
شمسيه او قمريه جنتري 599
د معراج سفر اعجاز 602
د مړي راژوندي کول 605
الوتکي 607
ميکروسکوپي ژوند 609
د زړه د رګونو عمليات 612
د عکسونو استول 616
د زړه فکر کولو حجرې 619
د ګوتې نښان 621

نسبتيت 623

د ځمکې تر ټولو ټيټه نقطه 626

لوړې سيمې 629

ځمکې د ساحلونو کمپدل 632

کرغا 634

phi او pi 659

مکه مکرمه :د ځمکې د زرين تناسب 662

د لمر تودوخه په کلوين کې 666

د خيواناتو د کروموځومونو شمير 669

د ميوو د کروموځومونو شمير 672

د قران عظيم شآن د ساتنې لوی ثبوت 674

سورت نوح کې عددي معجزه 682

النمل عددي اعجاز 686

متضادې او ارطباتي کلمې 690

د پيغمبرانو د نومونو عددي ارزښت 696

قرآن کې د نولس عدد معجزه 699

اوبه او وچه 708

د انسان پيدايښت نمبري اعجاز 709

د سورت العلق د عددي اعجاز 710

۷ عددي اعجاز 712

سورت يٰس عددي اعجاز 717

سورت سجده عددي اعجاز 719

د سورت الناس حيرانونکي عددي تخقيق 721

سورت ليل او تور شين رنګ عددي اعجاز 725

د سورة يٰسين د عددي اعجاز 726

د جنت دروازو ترمنځ فاصله 729

د روم بريا 731

مکې فتحه 734

د فرعون کلمه 738

د مصر اهرامونه 740

هامان 743

د فرعون جرسه 747

بابل ښار 751

د ابراهيم ع د قوم د خدايي ښې 754

د حضرت يوسف د زماني اقتصادي اعجاز 758

اصحاب الحجر 762

د نوح توپان 765

سبا قوو، معرب بند،العرم سيلاب 768

د ارم ورک شوی ښار 771
د سدوم او ګموره ښارونه........ 774
د سرو زرو اغوستل د نارینه وو لپاره 776
د مچ وزر او د انتي بایوتیک اعجاز 780
د طبي اعجازي احدیثو ټولګه 783
اووه ساینسي حقایق چې د نبي کریم ﷺ صداقت ثابتوي 789
هر ژوندی شی له اوبو جوړ شوی 794
د سخت اواز تخریبي قوت........ 797
سترګو د سپینوالي طبّي اعجاز........ 802
حرارتي سیوري........ 806
د غوړونو حافظه 811
Landslides د ځمکي ښوېدل........ 813
په فضا کې د اوبو شتون 815
د الله د ویرې نه تیرې راغړیدل 816
په خوب کې خوځېښت او د غواړونو بندول........ 821
د حوت (ماهي) 824
خوب او مرګ........ 826
د داروین د تکامل د نظریې تیروتنه........ 831
د اختلاف نشتوالی او د الهي وحی ثبوت........ 834
په قرآن کې د قافیو عالي ماهیت........ 837
له ادبیاتو له اړخه د قرآن کمال 839
دالله په یاد سره زړونه ارم مومي 841
د دین نه مراعات او د رواني فشار اغېزې 843
د قرآن کریم اعجاز او انسان اراده 846
عفوه........ 848
دعا........ 851
قرآن کریم – یو الهي کتاب چې د انساني لیکوال نښې نه لري 853
سجده........ 856
د قرآن کریم اورېدو علمي او روحي ګټې 858
د نبوي لارښوونو طبي او ساینسي اعجاز........ 860
د روژې طبي او ساینسي اعجاز........ 864
په بازارونو کې تګ او د انسان پر صحت یې اغېزې 867
د لمانځه اعجاز........ 870
لوڅې پښې ګرځېدل........ 875
د نبي کریم ﷺ د اوبو څښلو طریقه 878
د معدې ظرفیت........ 880
په څښلو شی کې پوکې کول 883
د جمعي لمونځ او قیلولي طبي اعجاز........ 886

ځلوېښت کلنۍ.......... 892
سرکه.......... 894
د شاتو ګټې.......... 896
زيتون.......... 901
التحنيک.......... 905
د مور شيدې د ماشوم لپاره تر دوه کالونو پورې.......... 907
د خوک د غوښې روغتيايي زيانونه.......... 912
د شرابو منع کول.......... 915
AI او خيواناتو ژبه.......... 918
ژوند او مرګ ترمنځ حيرانوونکی توازن.......... 921
د قرآن کريم د چاپېريالي اعجاز.......... 926
له حيات نه تقليد.......... 930
د اعتدال سره خوراک او څښاک.......... 934
"کادو" يقطين.......... 936
د بوی لېږد.......... 939
شپه – د آرام، سکون او بدن د بيا رغونې حيرانوونکی نعمت.......... 942
ارتيزن څاه.......... 945
د ملخانو ډله.......... 948
د ډېرو سکاره.......... 949
د اوسپنې ساتنه.......... 952
ويسکوسيتي يا د مايعاتو ترتيب.......... 954
د يسوف ع د ژوند اعجاز.......... 957
سوپر يونيک يخ.......... 960
درد.......... 962
د ټولو انسانانو ګډ نيکونه.......... 963

سريزه:

د کتاب ځانګړنې:

د کتاب نوم: د اسلام اعجاز

د ليکوال نوم: قدرت الله درمان

کمپوز او ډيزاين : قدرت الله درمان

د کتاب د جوړېدو کال: **۲۰۲۵**

د چاپ شمیر: ناچاپ

د کتاب اړوند نظریات مو په دې پته ولیږی:

ایمیل ادرس:quratullahdarman895@gmail.com

د واټساف شمیره:۰۷۶۶۳۱۵۴۳۳

د مؤلف اوړوند: قدرت الله ولد یي نسیم الله د هغه مستعار نوم ”جندالله الخراساني“ دی هغه په کال ۱۳۸۲ د اسد په ۱۵ د افغانستان په خوست ولایت کې زیږیدلی دی او په ۱۴۰۱کال یي د محمد صدیق روهي لیسي څخه د دولسم سند ترلاسه کړي او لا هم د زده کړو په جریان کې دی د نوموړي یوازینی هیله همدا وه چې د اسلام معجزات ټول د قران او د حدیثو څخه یوه مجموعه کړي که څه هم د قرآن اعجازات لا مخدود دي خو بیا هم خراساني ورور تر خپله وسه خپله هڅه خاص د الله ج د رضا په خاطر کړي د دې کتاب لیکلو هدف او هیله یي دا ده چې مسلمانان دې قران کریم او حدیثو معجزاتو څخه د ایمان په لوړوالي کې ګټه پورته کړي او د الحاد رد پرې وکړي او د اسلام اعجازات د نورو سره هم شریک کړي تر څو د الحاد تیارې پرې رڼا کړي باذن الله تعالی.

په همدې هیله ستاسو کشری ورور

جندالله الخراساني

علمي الهامونه او مراجع:

دا کتاب یوازې د یو لیکوال انفرادي هڅه نه ده، په دې کتاب کې، د شخصي څېړنو او تحلیلونو ترڅنګ، د هغو معاصر او وتلو علمي څېړونکو، ډاکټرانو او پوهانو د څېړنو،

مقالو او علمي نظریاتو مجموعه ده، چې د اسلام د اعجاز په اړه یې ډېر ژور کار کړی دی .موږ د دوی له لیکنو، سپړنو، او څېړنیزو نظریاتو نه الهام اخیستی، د منابعو په ډول ترې ګټه اخیستې، او د قرآن کریم د علمي اعجاز د اثبات لپاره مو هغوی ته مراجعه کړې ده .د دوی هڅې او څېړنې د اسلام اعجاز اړوند په ټوله نړۍ کې د منلو وړ دي او د ستایلو وړ دي، که څه هم دبعضو دوی څخه څېړنې په ویډیو یې شکل هم دي خو د اسلام اعجاز لیکوال بیرته لیکنې شکل ته اړولي.

په دې کتاب کې د لاندې علمي شخصیتونو لیکنې او نظریات د مراجعو په توګه کارول شوي دي:

Halal Reascher:

https://www.instagram.com/halal_researcher?igsh=YzljYTk1ODg3Zg==

Nurettin Irem Örnek:

https://www.facebook.com/nurettin.ornek

Abduldaem Al-Kaheel:

https://kaheel7.com/eng/

دغه شخصيتونه که څه هم شخصاً د دې کتاب ليکلو برخه نه دي، خو د دوی علمي کارونو ته مو د لوړ ارزښت له امله ځای ورکړی .دا ټولې ليکنې د دې کتاب د مطالبو د علمي اعتبار، ژور فکر او موثقو مراجعو اساس جوړوي.

نظر کتنه:

د «د اسلام اعجاز» کتاب څخه د درونند او محترم شيخ الحديث، مفسر قرآن، مولانا خيرالله شاه صاحب (حفظه الله تعالی) نظر کتنه کړې. الله جل جلاله دې د دوی دا علمي خدمت قبول کړي، د دوی په علم، اخلاص، عمر او عمل کې برکت واچوي، او دا ښايسته هڅه دې د قيامت په ورځ د دوی د نجات او اجر سبب وګرځي.

موږ له الله تعالی نه دعا کوو چې دا کتاب د مسلمانانو لپاره د پوهې او بصيرت سبب وګرځې، او د غير مسلمانانو لپاره د هدايت، حقيقت پيژندنې او د حق لوري ته د رجوع وسيله شي.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

د اسلام دين، چې د الله سبحانه وتعالی له لوري د انسانانو لپاره يو بشپړ او کامل لارښود دی، د خپل اصلي حقيقت ښودلو لپاره يوازې د عقلي دلايلو، تاريخ او تجربو ته اړتيا نه لري، بلکې د قرآن عظيم شان او د حضرت محمد صلی الله عليه وسلم د احاديثو له لارې د الله د معجزو څرګندونه هم کوي. د دې کتاب هدف همدا دی چې د اسلام اعجاز د پوهې، عقلي دلايلو، او د لاهوتي حقايقو په رڼا کې ثابت کړي، ترڅو زموږ ايمان نور هم پياوړی شي او موږ د شکوک او شبهاتو څخه پاک شو ان شاءالله.

په دې کتاب کې د قرآن کريم هر آيت هر حروف د الله د کلام له اړخه يو معجزه ګڼل کېږي، چې د نړۍ ټولې پوهې ته د هدايت لارښوونه کوي .همداراز، د حديثو د لارې هم د

اسلام اعجاز پیاوړی شوی دی، چې د حضرت محمد صلی الله علیه وسلم د خبرو له مخې د مسلمانانو ژوند ته هدایت ورکړل شوی.

دا کتاب یوازې د مسلمانانو لپاره نه دی، بلکه د هر انسان لپاره دی، چې د شکونو په زنجیر کې ګیر دی او د حقیقت لټولو هڅه کوي .د قرآن او حدیثو دا معجزې نه یوازې د ایمان په تقویه کولو کې مرسته کوي، بلکې د خدای پاک د عظمت په پوهېدو کې هم مرسته کوي .د دې کتاب له لارې غواړو چې د اسلام حقیقي اعجاز ټولو ته روښانه شي، په دې توګه د شکپرستۍ د پردې له منځه وړلو لپاره یوه علمي او عقلي لارښوونه وړاندې کړو،باذن الله تعالی.

د دې کتاب د لیکلو هدف د دین د اصولو ترویج نه دی، بلکې د هغه ځانګړو معجزو په پوهه کې زیاتوالی دی چې اسلام د ټول بشریت لپاره د یوه الهی پیغام په توګه وړاندې کوي . د قرآن او حدیثو د معجزو مطالعه موږ ته ښیي چې اسلام یوازې د مسلمانانو لپاره نه بلکې د ټول بشریت لپاره یوه روښانه لاره ده تر څو د الله ج د مبین دین چې د انسانیت حقیقي خوشبختي او سوکالي په کې موجوده ده دالیل وړاندې کړي.

نننی علمي کشفیات چې د فزیک، کیمیا، بیولوژي، او نورو علومو په ډګر کې ترسره شوي، د الله سبحانه وتعالی د وجود او ځواک شتون تاییدوي .د دې کشفیاتو له مخې، د کائنات جوړښت، د ژوند پیل، او د طبیعت قوانین ټول د یوه لوی خالق او حکیم په شتون دلالت کوي .دا حقیقتونه چې نن د ساینسي څېړنو له لارې کشف شوي، ۱۴۰۰ کاله وړاندې په قرآن او حدیثو کې ذکر شوي وو، چې د اسلام د اعجاز او د خدای ج د عظمت یوه روښانه ثبوت ګڼل کېږي.

دې علمي کشفیاتو سره همزمان، اسلام د خدای د واحدیت او قدرت د ردولو لپاره واضح او قاطع ځوابونه وړاندې کړي دي، او هر څوک چې د اسلام د معجزو په اړه شک لري، د دې کشفیاتو په رڼا کې یې شکونه رفع کولای شي.

ان شاءالله تعالی

قران کریم د نړۍ د رامنځته کېدو له پیل څخه تر قیامت پورې، د انسان د پیدایښت رازونو څخه تر کائناتي معجزو پورې، د اخلاقي لارښوونو څخه تر ساینسي حقیقتونو پورې، قرآن کریم د پوهې او حکمت یوه نه ختمېدونکې خزانه ده.

د قرآن کریم اعجاز یوازې په فصاحت، بلاغت، او روحاني اغېزو محدود نه دی، بلکې دا د علم، فلسفې، او ساینسي واقعیتونو یوه نه ستړې کېدونکې سرچینه هم ده .

قرآن کریم ۱۴۰۰ کاله وړاندې د کائنات د پیدایښت، د ځمکې جوړښت، د ستوریو او سیارو نظام، او د هستۍ نه ختمېدونکي حقیقتونه داسې بیان کړي، چې نن‌ی ساینس اوس ورته رسیږي.

قرآن یوازې ساینسي معجزې نه لري، بلکې د بشریت د تاریخ ژور حقایق هم بیانوي .د فرعون، هامان، اصحاب کهف، او نورو تاریخي حقایقو علمي تصدیق شوی، او قرآن د هغوی دقیق تفصیل بیان کړی.

همداراز، قرآن د اخلاقو، عدالت، تجارت، اقتصاد، کورني ژوند، او نړیوال سیاست د انساني فطرت، اخلاقي ارزښتونو، ټولنیزو اړیکو، او حتی د دولتونو د ودې او زوال رازونه هم بیان کړي.

د قرآن کریم په لور د ایمان د سفر په ترڅ کې، موږ ګورو چې دا کتاب یوازې د مذهبي لارښوونو پورې محدود نه دی، بلکې د انسانانو د ژوند لپاره ټول اړین علمونه او قوانین پکې موجود دي.

د قرآن کریم لخوا بیان شوي لویي علمي، تاریخي، اخلاقي، ټولنیزې او قانوني برخې:

کیهاني علوم(Cosmology & Astronomy)

ځمکپوهنه(Geology & Earth Sciences)

بیولوژي(Biology & Life Sciences)

فزیک(Physics)

کيميا(Chemistry)

طب(Medicine & Human Health)

سمندري علوم(Marine Science & Oceanography)

د اقليم او چاپېريال علوم(Climate & Environmental Science)

رياضي(Mathematics & Numerical Miracles)

ارتقا او حياتي علوم(Evolution & Development of Life)

فضايي علوم(Aerospace Science & Space Travel)

ذره فزيک(Quantum Physics & Atomic Science)

ژوي پوهنه(Zoology)

بوټي پوهنه(Botany)

معلوماتي ټکنالوژي(Information Technology & Signals)

سمندري طوفانونه(oceans storms)

تاریخ(History & Past Civilizations)

راتلونکې وړاندوینې(Prophecies & Future Events)

قانون(Law & Jurisprudence)

اخلاق(Ethics & Morality)

روحيات(Spiritual & Psychological Well-being)

ټولنيز علوم(Social Sciences & Community Building)

اقتصاد(Economics & Financial System)

سياست او حکومتولي(Politics & Governance)

نظامي علوم(Military Science & Strategy)

اخلاق او رواني صحت(Ethics & Mental Health)

زراعت او د کرنې علوم(Agriculture & Agricultural Sciences)

انساني حقونه او د انصاف پر بنسټ ټولنه(Human Rights & Justice)

پروټوکول او ټولنیز تعاملات**(Protocol & Social Interactions)**

د ژوند کیفیت او د روغتیا پرمختګ**(Quality of Life & Health Development)**

د زړه حالت او معنوي سکون**(Heart Condition & Spiritual Peace)**

زده کړې او علمي پرمختګ**(Education & Intellectual Development)**

د مدیریت علوم**(Management Sciences)**

د ژوند پس منظر او د تاریخي تجربو ارزونه **(Life Perspective & Historical Experience Evaluation)**

دغه لويي علمي، تاریخي، ټولنیزې، قانوني او اخلاقي برخې د قرآن کریم د دقت، حکمت او معجزې څرګندې نښې دي .قرآن کریم د علم، اخلاقیاتو او انسانیت لپاره د نړۍ تر ټولو بشپړ لارښود ګڼل کیږي.

د معجزاتو نړۍ

قرآن کريم د الهي هدايت نه ختمېدونکی چینه ده، د پوهې روښانه لمر، او د انسانيت لپاره د هدایت ازلي منشور دی .دا یوازې د عبادت لپاره نه، بلکې د ژوند د ټولو برخو لپاره یو بشپړ قانون دی، چې هر آیت یې د حق، حکمت، او اعجاز یوه نه ستړې کېدونکې نښه ده.

دا کتاب د الله سبحانه وتعالی له لوري د نړۍ د ستر موجود، محمد رسول اللهﷺ ، پر زړه نازل شوی، څو بشریت ته د حق لار وښيي، د عقل سترګې پرانيزي، او د دنيا او آخرت اسرار بربنډ کړي

په خقيقت کې قران کريم د علم يو سمندر دی چې عالمان يي په علم نه مړيږي پوهان ددغه سمندر څخه څو ځاځکي اخلي او پرې کالونه کالونه تجربې کوي او د هر زمان او مکان لپاره نه ختمدونکي سرچينه ده

د قرآن علمي اعجاز د يوې لوی سمندر په څېر دی، چې بشر يې يوازې څو ځاځکي تر لاسه کړي .هر څومره چې ساينس پرمختګ کوي، هومره د قرآن حقايق نور هم روښانه کېږي .دا الهي کتاب نه يوازې د تېر تاريخ حقيقتونه بيانوي، بلکې د راتلونکي کشفونه هم پکې شته، چې هر وخت يې نوي اعجازونه رابرسېره کېږي.

دا کتاب د تاريخ، کائنات، ژوند، مرګ، معاد، اخلاق، قانون، او د انسان د بقا هر اړخ ته اشاره کوي، او د ساينسي کشفونو، فطري قوانينو، او فلسفي تأملاتو لپاره يو الهي لارښود دی.

زموږ هڅه دا ده چې د دې کتاب عظيم شان اعجاز، د علم، عقل، او استدلال له لارې روښانه کړو، ترڅو د لوستونکو ايمان لا قوي شي، عقلونه يې روښانه شي، د شک لرونکو شکوک پرې رفع شي او د الحاد ښکار ځوانانو لپاره يي خدای ج د هدايت سبب وګرځوي او مستشرقينو لپاره دا حيرانونکي اعجازات ننګونه وګرځي، او مسلمانان د قرآن عظيم شان عظمت وپيژني او په حکمتونو يي ژور پوه شي، ان شاءالله تعالی

په همدې هيله !

باذن الله تعالی

"وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ ۚ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا"

سورة الإسراء :۸۱

"او ووايه :حق راغی او باطل له منځه ولاړ، بېشکه چې باطل له منځه تلوونکی دی"!

د قرآن د رد ننګونه:

الله تعالی د قرآن کریم په مختلفو آیتونو کې د خپل کلام د معجزې او بې مثالي څرګندونه کړې ده .هر هغه څوک چې د قرآن په خپلواکي شک لري، یا یې رد کوي، له دې څخه په ګواښ سره بلنه ورکول کیږي، چې که دوی ریښتیا هم د قرآن په اړه شک لري، نو د قرآن په څېر د ختی یوه کوچنۍ سورت راوړي.

الله تعالی فرمایي:

وَإِن كُنتُمْ فِي رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَى عَبْدِنَا فَاتُوا بِسُورَةٍ مِّن مِّثْلِهِ وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِّن دُونِ اللَّهِ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ

"او که تاسو د هغه(قرآن)په هکله په کوم شک کې یاست چې موږ پر خپل بنده نازل کړی دی، نو د ده غوندې یوه وړوکی سورت راوړئ، او له الله نه سوا خپل ټول مددګاران راوغواړئ، که تاسو ریښتوني یاست ".سورة البقرة :۲۳

فَلْيَاْ تُوْا بِحَدِيْثٍ مِّثْلِهٖٓ اِنْ كَانُوْا صٰدِقِيْنَ

"پس رادوړي دوی یوه خبره په شان د دغه قرآن که دوی ریشتیني وي "!سورة الطور :۳۴

دا آیاتونه د قرآن د عظمت او معجزې وضاحتونه دي .

په دې توګه، د قرآن کریم د رد کولو لپاره د الله تعالی ننګونه د هغه د کلام لایتناهي حکمت، ځواک، او معجزه ښیي .پوره ۱۴۰۰ کاله تېر شول چې انسانیت هېڅکله هم د قرآن په شان یو کلام نه شي راوړلی.

اسلام د هر ډول دښمنۍ، توطیو او بریدونو سره سره لا هم په خپل قوت ولاړ دی، او ورځ تر بلې یې پیروان زیاتېږي .دا پخپله یوه ستره معجزه ده، چې له الله پرته یې بقا ممکنه نه وه.

په کائناتو کې د تدابر بلنه:

الله تعالی د خپل خلقت په اړوند موږ ته په قرآن کریم کې په بې شمېره آیتونو کې د تدبر بلنه راکړي .د خدای ج د کایناتو هر جز، لکه اسمانونه، ځمکه، او د شپې او ورځې بدلونونه، د هغه د لایتناهي حکمت نښې دي .قرآن کریم موږ ته لارښوونه کوي چې په دې ټولو پدیدو کې فکر وکړو، ترڅو د الله د قدرت او عظمت درک وکړو

[سُوۡرَةُ البَقَرَة]164 :

إِنَّ فِى خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلٰفِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْفُلْكِ الَّتِى تَجْرِى فِى الْبَحْرِ بِمَا يَنفَعُ النَّاسَ وَمَآ أَنزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَآءِ مِن مَّآءٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِن كُلِّ دَآبَّةٍ وَتَصْرِيفِ الرِّيٰحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَآءِ وَالْأَرْضِ لَءَايٰتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ

"په تحقیق سره د اسمانونو او ځمکي په جوړښت کي، او پرله پسي د شپې او ورځي په راتګ کښي، په هغو بېړېو کښي چي د انسانانو د ګټي وړ شیانو د وړلو راوړلو لپاره په سیندونو او سمندرونو کښي ګرځي راګرځي، د باران په هغو اوبو کښي چي الله یې له پاسه څخه را اوروي او د هغو په وسیله ځمکه ژوندۍ کوي او په خپل دغه انتظام سره یې په ځمکه کښي هر راز ساه کښان خواره کړېدي، د بادونو په لګېدو کښي او په هغو ورېځو کښي چي د اسمان او ځمکي په منځ کښي د امر ښکیل دي؛ د هغو خلکو لپاره بې شمېره نښانې دي چي د پوهي څخه کار اخلي".

سُوۡرَةُ آل عِمرَان[190]:

إِنَّ فِى خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلٰفِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَءَايٰتٍ لِّأُولِى الْأَلْبٰبِ

بې له شکه د اسمانونو او ځمکي په پيدايښت او د شپې او ورځي په مخلفت کښي د هغو پوهانو لپاره ډيري نښانې دي:

سُوۡرَةُ آل عِمرَان[191] :

الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيٰمًا وَقُعُودًا وَعَلٰى جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِى خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هٰذَا بٰطِلًا سُبْحٰنَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

چي په ولاړي، ناستي او ملاستي، هر حالت کښي خداى يادوي .او د اسمانونو او ځمکي په پيدايښت کښي غور او فکر کوي (هغوى په غير ارادي توګه غږ کوي چي:)" آې زموږ ربه) !دا ټول شيان تا بابيزه او بې مقصده نه دي پيدا کړي، ته له دې څخه پاك يې چي عبث کار وکړې؛ نو اې ربه !موږ د دوږخ له عذاب څخه وژغوره؛

په دې کتاب" اسلام اعجاز "کې د قرآن کريم د معجزاتو په اړه هغه تدبر او پوهه وړاندې شوې چې الله تعالى يي موږ ته په خپلو آيتونو کې بلنه راکړي .موږ بايد د هغه په ټولو خلقاتو کې د حکمت نښې وګورو او د الله تعالى د حکمت په اړه ژور فکر وکړو.

د قرآن حقانيت او زموږ مسؤوليت

قرآن کریم د بشریت لپاره یو الهي معجزه ده، چې د هر دور انسانان یې حیران کړي .دا کتاب د الله پاک یو روښانه دلیل دی، چې هیڅ انسان نشي کولی د دې په څېر کتاب راوړي . دا د علم، معرفت، حکمت، او حقیقت سرچینه ده، او زموږ مسؤولیت دا دی، چې دا کتاب زده کړو، وربانديې عمل وکړو، او د نړۍ نورو خلکو ته یې حقیقت ورسوو.

د قرآن کریم د خقنیت وعده:

له ابوهریره رضی الله عنه څخه روایت دی :رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل :هر پیغمبر ته معجزې ورکړل شوې چې خلک یې ایمان راوړي، مګر هغه څه چې ما ته راکړل شوي دي هغه الهي الهام دی چې الله تعالی ماته نازل کړی دی، نو زه امید لرم چې زما پیروان به د نورو انبیاوو له پیروانو څخه ډیر وي .د قیامت".۶ ټوک، ۶۱ کتاب، ۵۰۴ ګڼه

رسول الله(ص) فرمایي :د قرآن عجائبات به هیڅکله نه ختمیږي او هیڅکله به یې د لوستونکو د ستړیا سبب نه ګرځي .نو، دا ولولئ ".الترمذي فصل، فضل القرآن، مخ .۱۴۳

الله سبحان وتعالی فرمایي:

" سَنُرِيهِمْ آياتِنا فِي الْآفاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ"...

۵۳:۴۱ ژر ده چې وبابنیو دوی ته دلایل دقدرت خپل چې په کایناتو کې دي او په نفسونو ددوی کې دي تر هغه پورې چې ښکاره شي دوی ته چې بیشکه دغه قران حق دی<...

الله تعالی فرمایي:

اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعٰلَمِيْنَ ۝

وَلَتَعْلَمُنَّ نَبَاَهٗ بَعْدَ حِيْنٍ

۳۸:۸۸-۸۷ >دغه(قران)مګر پند دئ لپاره د علميانو او خامخه علميان باشي هرومرو په خبر(په ريښتيوالی)ددي(قران) لږ وروسته<

الله تعالی فرمايي:

وَمَا هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعٰلَمِيْنَ

۶۸:۵۲>او حال دا چې ندی دغه (قران) مګر خو ذکر د ټولو عالميانو لره.

الله تعالی فرمايي

:وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ سَيُرِيْكُمْ اٰيٰتِهٖ فَتَعْرِفُوْنَهَا ۝ؕ ـــوَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ۝۝

27-93او ته ووايه **:**ټول د کمال صفتونه خاص د الله لپاره دي، هغه به عنقريب په تاسو خپل دليلونه (نښې **)**وويني، نو تاسو به هغه وپېژنئ >سورت النمل ۹۳

وَسَخَّرَ لَكُم مَّا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِّنْهُ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

سورة الجاثية **13** – آيت

۴۳:۱۳>او مسخر کړی يي دئ تاسو ته هر هغه شئ چې په اسمانونو کې دئ او ځمکه کې دئ ټول له طرفه د الله دغه خامخه لوی ايت{ دلايل }لپاره د هغه قوم چې فکر کوي<

بَلْ كَذَّبُوْا بِمَا لَمْ يُحِيْطُوْا بِعِلْمِهٖ وَلَمَّا يَاْتِهِمْ تَاْوِيْلُهٗ ۝ؕ

یونس۳۹**:** بلکې نسبت د دروغو کوي دوی هغه قرآن ته چه چاپیره نه دی دوی په علم د
”هغی باندې لا نه ده راغلی دوی ته معنی د هغه

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ لِلنَّاسِ مِن كُلِّ مَثَلٍ ۚ وَكَانَ الْإِنسَانُ أَكْثَرَ شَيْءٍ جَدَلًا

سورة الكهف **54** – آيت

>او بیا بیا بیان کړی دی مونږه په دغه قران کې له هر قسمه مثال نه او دی انسان له هر ځیز نه له جهتا د جګړې <سورت الکهف.

وَلَتَعْلَمُنَّ نَبَأَهُ بَعْدَ حِينٍ

سورة ص **88** – آيت

۳۹**:**۸۸(او خامخا پوه به شئ په خبره ددی باندی پس له مودی نه)**.**

الله جل جلاله دې موږ ته د قرآن کریم د سم فهم، ژور تدبر، او په عملي کولو کې توفیق راکړي .آمین**!**

فضا ته د تګ امکان

د قرآن عظیم شآن اعجاز

الله (ج) په قرآن کریم کې فرمايي:

فَلَا أُقْسِمُ بِالشَّفَقِ (١٦) وَاللَّيْلِ وَمَا وَسَقَ (١٧) وَالْقَمَرِ إِذَا اتَّسَقَ (١٨) لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَن طَبَقٍ (١٩)"

ترجمه:

نو نه !قسم خورم په مابنام (سور اسمان!) ۱۶ (او په شپې او په هغه څه چې) پکې (راټولوي) !۱۷ (او په سپوږمۍ کله چې پوره شي) !۱۸ (تاسې خامخا له یوې طبقې څخه بلې ته ورختونکي يئ) !۱۹

د مفسرينو په تفسيرونو کې د دې آيت ګڼ تعبيرونه راغلي، چې يو مهم تعبير يې د انساني تحولاتو بيان دی، خو که د" لَتَرْكَبُنَّ "او" طَبَقًا عَن طَبَقٍ "لغوي مفاهيمو ته ځير شو، دا

مفهوم هم ترې اخستلای شو، چې انسان به له يوې طبقې (آسماني طبقاتو) څخه بلې ته خيږي .

د" لَتَرْكَبُنَّ "كلمه د" رَكِبَ "له فعل څخه ده، چې معنى يې سواره کېدل، ختل، يا يو حالت ته داخلېدل ده.

په دې آيت کې" لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَن طَبَقٍ "معنى دا ده چې تاسې خامخا له يوې طابقې (مرحلې) څخه بلې ته ورختونکي يئ يا به له يوه حالته بل حالت ته داخلېږئ.

«يٰمَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ اِنِ اسْتَطَعْتُمْ اَنْ تَنْفُذُوْا مِنْ اَقْطَارِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ فَانْفُذُوْا ؕ لَا تَنْفُذُوْنَ اِلَّا بِسُلْطٰنٍ ۚ»

۵۵:۳۳ ...«"اې ټولیه د پیریانو او انسانانو که چیرې قدرت لرې تاسي چه بهر ووځئ [نفذوا]له څنډو د آسمانونو او ځمکې څخه پس ووځئ و به نه وځئ مګر [سلطن] په قوت او زور سره"»

د انګرېزی **(if)** د عربي [ان] د شرایطو او امکاناتو مانا لري یعنی فرضیه د رسیدلو یا نه رسیدلو ده.

په عربي کې (حتی) او (ان) د امکان او (لا) د نه امکان مانا ورکوي.

په قرآن کریم کې دلته جین او انس ته اشاره کوي:

د (نفذوا) مانا د (دکازیرنیر سکایز) ډکشنري په اساس مستقیم تیریدل او د بدن بلي خواته را وتلو ته وایي لکه:[غشی]

نو دلته د ژور نفوذ کولو او بلې خوا ته د راوتلو معنا ورکوي.

د (سلطن) لفظ و یوې پروژې ته د رسیدولو په مانا ده بېله شکه د دې مبارک ایت نه مالومیږي چې یو ورځ به انسان پورته آسمان ته وخېژي نه یوازې آسمان ته بلکې د مځکې دننه به هم د څېړنې او سپړنې لپاره تا شي.

"

د فضایي سفرونو د پرمختګ له برکته، اوس انسان د ځمکې له جاذبې وتلای شي او د ستورمزلو له لارې د فضا مختلفو طبقو ته رسېدلی شي .دا یو له هغو پرمختګونو څخه دی، چې د قرآن کریم اشارات یې ۱۴۰۰ کاله وړاندې ورکړي وو.

فضا ته د ختلو اسباب

قُرآن کريم ۱۴۰۰ کاله مخکې د فضا ته د ختلو خبره کړې وه؟

هو! د قرآن کريم دا آيتونه د حيرانتيا وړ حقيقتونه بيانوي، چې د اوسني ساينس پرمختګونه يې دقيق تصديق کوي.

۱. د قرآن کريم آيتونه او د هغوی ساينسي اعجاز

(۱) د فضا ته د ختلو اشاره

الله تعالی فرمايي:

"أَمْ لَهُمْ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَلْيَرْتَقُوا فِي الْأَسْبَابِ"

(سورت ص: ۱۰)

ترجمه:

"ايا د دوی لپاره د اسمانونو، او ځمکې او د هغه څه واک دی، چې د دواړو تر منځ دي؟، نو د په وسايلو(اسبابو) کې اسمان ته وخېژي!"

لومړی آيت (38:10):

الله سبحانه وتعالی د مکې مشرکينو ته چلنج ورکوي، چې که دوی د اسمانونو او ځمکې واک لري، نو د قدرت "اسباب" دې وکاروي او پورته د شي،نو انسانان د ځمکي د فضا څخه اسمانونو ته په اسبابو کې نشي پورته کيدلی دا خقيقت که په اسبابو کې پورته شي وباګوری چې خاص د الله [ج] واک دی .

دا آیت روښانه اشاره کوي، چې انسان به د وسایلو (یعنې علمي پرمختګ) په مرسته فضا ته پورته کېږي، او دا هماغه څه دي، چې د راکټونو د اختراع او فضایي سفرونو په بڼه ثابت شول!

(۲) د انسان د محدودیتونو ذکر

بل ځای الله فرمایي:

"وَمَا أَنتُم بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ" (العنکبوت: ۲۲)

ترجمه:

"او تاسو نه شئ عاجزه کوونکی د الله، نه په ځمکه او نه په اسمان کې، او تاسو ته د الله نه بغیر نه کوم مددګار شته، نه کوم دوست!"

یعنې که انسان هر ځای ته لاړ شي، بیا هم د الهي قدرت تابع دی. که څه هم چې انسان فضا ته رسېدلی، بیا هم محدود دی، ځکه چې:

انسانان د ځمکې دپاس فضا څخه نشي کولی لیرې لاړ شي او ناممکنه ده چې ختی د انسان د عمر له مخې د یوې زرې په اندازه هم مازل وکړی.

فضا کې ژوند نه شي کولی، ځکه چې اکسیجن نه شته.

هلته سخت تشعشعات **Cosmic Rays**

دي، چې انسان ته ضرر رسوي.

د جاذبې نه شتون د انسان بدن ته ستونزې جوړوي.

دا ثابته کوي، چې انسان فضا ته تللی شي، خو هلته ازاد نه شي پاتې کېدای، او دا د قرآن یو حیرانونکی اعجاز دی!

۲. ساینسي ثبوت

(۱) د "فَلْيَرْتَقُوا فِى الْأَسْبَابِ" حقیقت – راکټونه او فضا ته ختل

په ۱۹۲۶م کې رابرټ ګوډارډ د مایع تېلو لومړنی راکټ جوړ کړ.

په ۱۹۴۴م کې **V-2**

راکټ فضا ته وخوت.

په ۱۹۶۱م کې یوري ګاګارین د شوروي اتحاد لخوا فضا ته واستول شو، او لومړی انسان و، چې د ځمکې له جاذبې ووت.

په ۱۹۶۹م کې نیل آرمسټرانګ د امریکا لخوا سپوږمۍ ته ورسید.

دا ټول د "فَلْيَرْتَقُوا فِى الْأَسْبَابِ" تعبیر دی، یعنې انسانان د علمي وسایلو په مرسته فضا ته خېژي!

(۲) د "وَمَا أَنتُم بِمُعْجِزِينَ" حقیقت – د انسان محدودیتونه په فضا کې

که څه هم چې انسان فضا ته تللی، خو هلته ډېرې ستونزې لري:

بې‌وزني**Microgravity** :

انسان که ډېر وخت فضا کې پاتې شي، د بدن هډوکي کمزوري کېږي.

د اکسیجن نشتوالی: فضا ته تللی هر انسان د ځمکې له اکسیجن پرته ژوند نشي کولی.

د لمر خطرناک وړانګې: فضا کې محافظتي اتموسفير نشته، او دا وړانګې انساني **DNA**ته زيان رسوي.

رواني فشار: د فضا تنګي، جاذبې نشتوالی، او اوږده واټنونه د انسان لپاره سخت شرايط جوړوي.

يعنې که څه هم چې انسان فضا ته تللی، خو د الله له واکه نشي بهر کېدلی! دا د قرآن کريم يو حيرانونکی اعجاز دی!

۳. د قرآن اعجاز پايله – انسان او فضا

قرآن مخکې وويل، چې انسان به د "اسبابو" په مرسته فضا ته خېژي، او همداسې وشول!

قرآن وويل، چې انسان نه شي کولی له الهي قدرت نه تښتي، که څه هم فضا ته لاړ شي، او ساينس دا حقيقت تاييد کړ.

دا ثابته شوه، چې قرآن د فضا د سفر او د اسبابو وړاندوينه ۱۴۰۰ کاله مخکې کړې وه!

سبحان الله! د قرآن دا اعجاز هغه وخت انسان درک کړ، کله چې ساينس پرمختګ وکړ!

د فضا څخه ځمکې ته کتل

الله ﷻ فرمايي:

(وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ فَظَلُّواْ فِيهِ يَعْرُجُونَ ۝ لَقَالُوٓاْ إِنَّمَا سُكِّرَتْ أَبْصَـٰرُنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ مَّسْحُورُونَ)

(سورت الحجر: ۱۴-۱۵)

ژباړه (ترجمه):

" او که راپرانيزو موږ په دوی باندې يوه دروازه له اسمانه چې شي دوی په دې کې (تېوله ورځ) ورخيژي.

بيا به يې هم همدا ويل چې زموږ سترګې غولول کېږي، بلکې پر موږ کوډې شوې دي.

د آيتونو تشريح او علمي تطابق

په دې مبارکو آیتونو کې الله ﷻ د مکې د کافرانو انکار او د حق د نه منلو طبیعت څرګند کړی دی. هغه وايي چې که دوی د آسمان په لور پورته شي او د هغه ځای حالت وګوري، نو به یې هم حقیقت رد کړي او خپلو وهمونو ته به دوام ورکړي.

۱. د آسمان تور رنګ او علمي حقیقت:

کله چې انسان په لومړي ځل په ۱۹۶۱م کال کې د فضا په لور سفر وکړ، نو دا حقیقت څرګند شو چې آسمان له مځکې څخه د لیدلو په څېر شین نه، بلکې تک تور ښکاري.

د مځکې شین آسمان د لمر د وړانګو په اتموسفیر کې د تیت او پرک کېدو (**Rayleigh Scattering)** له امله ښکاري. خو د فضا څخه د آسمان لیدلو پر مهال، د دې شین رنګ نښې ورکېږي، ځکه چې په فضا کې اتموسفیر شتون نه لري، او آسمان په تک تور حالت کې ښکاري.

۲. د مځکې ځانګړی حرکت او حیرانوونکی لید:

د فضا له پورته څخه مځکه داسې ښکاري لکه شین ګاڼه چې په تور آسمان کې نغښتې وي. هغه نیمايي برخه چې د لمر خواته ده روښانه او پاتې نیمايي تیاره ښکاري. مځکه په خپل محور څرخي او د دې حرکت له امله د ورځې او شپې بدلون رامنځته کېږي. که څوک له فضا څخه دې منظرې ته وګوري، نو دا حالت دومره حیرانوونکی او بې ساري ښکاري چې انسان به احساس وکړي چې مبهوت یا نشه دی، لکه څنګه چې الله ﷻ یې په قرآن کې اشاره کړې ده.

۳. د انسان سترګو مغشوش کېدل:

کله چې انسان له خپل عادي چاپېریال څخه بهر نوي ځای ته ځي، د هغه ذهن او سترګې د دې نویو تجربو لپاره چمتو نه وي. په فضا کې د مځکې لید او د آسمان تور رنګ انسان ته دومره حیرانوونکي ښکاري چې د هغه حواس تر اغېز لاندې راځي او داسې فکر کوي چې

هغه نشه یا جادو شوی دی. د همدې حالت تشریح په پورته آیتونو کې شوې ده، چې د قرآن کریم د معجزو یوه نښه ده.

پایله

د سورت الحجر د دې آیتونو علمي اعجاز د انسان لپاره یو لوی درس لري. قرآن کریم ۱۴۰۰ کاله وړاندې د یو داسې حقیقت بیان کړی دی چې ساینس یوازې د فضا د سفر په دور کې کشف کړ. د مځکې له فضا څخه لید، د آسمان تور رنګ، او د مځکې څرخول هغه ځانګړي حقایق دي چې یوازې د الله ﷻ د علم نه څرګندېدای شي.

که نن هم څوک د دې آیتونو په اړه ژور فکر وکړي، نو پوه به شي چې قرآن د کائناتو د حقیقي خالق خبرې دي. نو هر هغه څوک چې شکمن وي، دې علمي حقیقتونو ته دې وګوري او د قرآن عظمت دې ومني.

سبحان الله وبحمده، سبحان الله العظیم!

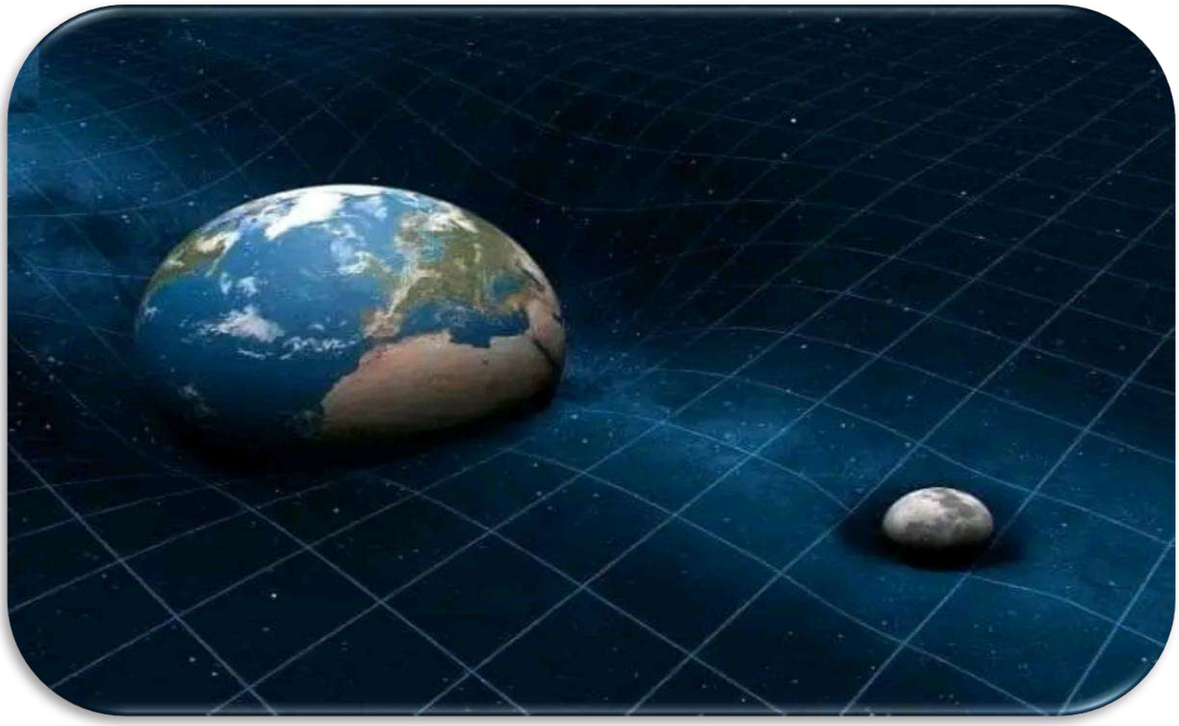

د قرآن کریم اعجاز او د اسحاق نیوټن د جاذبې قوه

د قرآن کریم مبارک آیت:

"أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ كِفَاتًا"

(المرسلات: ۲۵)

ترجمه:

"ایا موږ ځمکه داسې نه ده جوړه کړې چې خپل منځ کې یې هر څه وساتي؟"

د آیت د الفاظو ژوره تحلیل

"كِفَاتًا" د "كَفَتَ" له اصل څخه اخیستل شوی، چې معنی یې راټولول، ساتل، او جذبول ده.

دا کلمه دوه مهم مفاهیم لري:

ځمکه ژوندي او مړي ساتي – چې دا د قبرونو مفهوم ته اشاره کوي.

ځمکه هر څه ځان ته راکاږي او ساتي – چې دا د جاذبې له اصل سره موافق دی.

د نیوټن د جاذبې قانون او قرآني اعجاز

اسحاق نیوټن (1643-1727) د جاذبې قانون کشف کړ، مګر د جزبې قوې اړوند لومړۍ نظریه مسلمان ساینس پوه البیروني رح ورکړه چې د نیوټن څخه یې ۹۰۰ کاله دمخه ژوند کوه چې له مخې یې هر جسم د بل جسم له خوا جذبېږي، او دا جذب د جسم د ماس (کمیت) او فاصلې پورې اړه لري.

ځمکه د جاذبې قوې له امله هر شی ځان ته راکاږي. که دا جاذبه نه وای، هر څه به فضا ته پورته شوي وای.

د قرآن دا آیت په ساده، خو ژور طرز د جاذبې اصولو ته اشاره کوي، ځکه چې:

ځمکه هر څه ساتي، راکاږي، او نه پرېږدي چې شیان فضا ته لاړ شي.

غرونه، سمندرونه، فضا، هوا، او انسانان ټول د جاذبې له امله پر ځمکه دي.

سپوږمۍ هم د ځمکې جاذبې له امله پر خپل مدار ګرځي، او ځمکه د لمر جاذبې له امله خپله کره ساتلې ده.

د قرآن او ساینس مطابقت

نیوټن د جاذبې قانون په ۱۷مې پېړۍ کې کشف کړ، خو قرآن ۱۴۰۰ کاله مخکې دا حقیقت بیان کړی و.

د "كِفَاتًا" مفهوم د جاذبې قانون ته اشاره کوي، چې هر څه ځمکې ته راکاږي او ساتي.

دا ښکاره کوي، چې قرآن یوازینی دیني کتاب دی، چې د طبیعت علمي حقایق یې له ساینس وړاندې بیان کړي دي.

د ساینسي معجزې نورې نښې

د ځمکې جاذبه نه یوازې هر شی پر ځمکه ساتي، بلکې د فضا نظام تنظیموي، د موسمونو، لمر او سپوږمۍ حرکتونه کنټرولوي، او د ژوند امکان برابر ساتي.

که د ځمکې جاذبه ډېره زیاته وای، انسانان به نشوای حرکت کولای، او که ډېره کمه وای، هیڅ شی به پر ځمکه نه ساتل کېده، بلکې فضا ته به تلل.

دا توازن د الله یو لوی نعمت دی، چې د قرآن په دې لنډ آیت کې ذکر شوی.

نتیجه

د نیوټن د جاذبې تیوري د دې قرآني حقیقت علمي تفسیر دی، چې ځمکه هر څه راکاږي او ساتي.

دا قرآني آیت یوه علمي معجزه ده، چې په ۱۴۰۰ کاله مخکې داسې حقیقت بیانوي، چې ساینس یې اوس تشریح کوي.

دا ثابته کوي، چې قرآن د خالق کلام دی، چې هم دیني لارښوونې لري او هم علمي اعجاز.

سبحان الله! قرآن کریم د نړۍ تر ټولو ستر حقیقت دی!

د طبیعت یووالی / کاسموس (Big bang)

الله تعالی فرمايي: ﴿اَوَلَمۡ يَرَ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡۤا اَنَّ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضَ كَانَتَا رَتۡقًا فَفَتَقۡنٰهُمَا ‌ؕ وَجَعَلۡنَا مِنَ الۡمَآءِ كُلَّ شَىۡءٍ حَىٍّ‌ ؕ اَفَلَا يُؤۡمِنُوۡنَ‏﴾ الانبیاء 21:30

﴿ایا هغه کسان چې کافران شوي دي په دې نه دي خبر شوي چې يقيناً يقيناً اسمانونه او ځمکه سره نښتي وو، بیا مونږ دوی بېل کړل، او مونږ له اوبو څخه هر ژوند شی پیدا کړی دی، ایا نو دوی ایمان نه راوړي؟ ﴾ الانبیاء 21:30

د اندونیزیا څخه د قرآن کریم یو عالم او پروفیسور ډاکټر قریش شهاب ددې یادونه وکړه چې قرآن دا نه تشریح کوي چې (د آسمان او ځمکې) جلا کول څنګه پیښ شوي، مګر دلته د کائنات د یوځای کیدو او د جلا کیدو په اړه ویل شوي دي، دلته مفرد د اسمان کلمه نده ذکر

شوي بلکې په د ايات کې الله (ج) د آسمانونو (اَنَّ السَّمٰوٰتِ) د يو ځای والی او د بيلوالي بخث کړی دی يعنې د ټول کاينات په اړه ويل شوي دي.

دا د ساينس پوهانو له نظره هم تاييد شوی

د تبيان په کتاب کې راغلي دي: عصري ساينسي تيوری ثابته کړې چې ځمکه د ګرمو ګازونو څخه جوړه شوې ده چې بيا جلا شوي او يخا شوي ده، او بيا د انسانانو لپاره د استوګنې ځای ګرځيدلی.

راځو د دې تيوري د حقيقت په اړه خبرې کوو: دوی د اور وژنې، د ځمکې په داخلي برخه کې د اور لمبو په شتون سره استدلال کوي، او وخت په وخت ځمکه لاوا يا اور لرونکی شيان خپروي. د «مختارات من تفسير الآية الكونيه في القرآن الكريم» په کتاب کې چې د مصر د قرآن د علمي تفسير کارپوه ډاکټر زغلول النګار ليکلی دی، د کائناتو په اړه بحث کوي. ويل کيږي چې په 1948 کې، د اوکراين فزيک پوه او کاسمولوژيست جورج ګامو او د هغه همکار، رالف الفير اعلان وکړ چې په کاسموس کې د عناصرو غلظت نيول شوی، دا په ډاګه کوي چې لومړنۍ سياره، د کايناتو د مخکښ په توګه، د فشار او ګرمۍ تودوخې لاندې وه چې په سختۍ سره د عام احساس لخوا تشريح کيدای شي.

دلته په ايات کې الله (ج) فرمايي چې 《ايا دغه کفران نهويني..》 په ايات کې خدای (ج) خطاب ټولو نه منونکو ته کړیٔ که هغوی د کتاب خواندان دی او که ملخدين دی او يا ساينس پوهان دی د ساينس پوهانو اکسرا برخه الخاد يا اتيزم دی نو دلته په دوی باندې ټينګ رد شوی دی او په موجوديت د خدای (ج) باندې استدلال شویٔ دی، د ملحدانو اساسی دليل دا دی چې ماده هيڅ پيل نه لري، او دا هغه مسله ده چې هر څه يې رامينځته کړي ، دواړه ژوندي او بې جان شيان ، په قصدي عمل سره، د بيګ بينګ تيوري د ملحديت بنسټيز ادعا ردوي چې دا په ګوته کوي چې کائنات او وخت پيل درلود. "اَوَلَمْ يَرَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا...؟" دا موضوع خصوصاً د ملخيدينو لپاره د پام وړ ده.

دا حقيقت لکه څنګه چې په دې آيت کې راغلي، چې اسمانونه او ځمکه له وېشلو مخکې په يووالي کې وو، په حقيقت کې د انسان د ذهن له نظره يو څه د تصور وړ وي ، مګر 1900 کالونه هغه کلونه وو چې په ترڅ کې يې ساينسي کشفونه يو له بل سره بريالي شول. دا هغه کلونه وو چې ځينو خلکو هڅه کوله چې د ساينس او دين ترمنځ تضاد په ګوته کړي، او ددوی ډيره هڅه دا وه چې د اسلام دين رد کړي مګر دلته بل څه پيښ شو چې په ټولو مذهبونو د ساينسي مشهداتو او تخقيقاتو په ترڅ کې پرې رد وشوو او خدای (ج) اسلام ته خپل عظمت ورپه برخه کړو

مګر دا حقیقت چې ماده رامینځته شوی ده- دا چې پیل یې درلود - لکه څنګه چې د لوی بنګ تیوري لخوا ثابت شوی ، د کافرانو لپاره خصوصاً د ملخیدینو لپاره یو لوی ګوزار و. د آیت وروستۍ جمله ﴿اَفَلَا یُؤْمِنُوْنَ﴾ "ایا دوی به بیا هم ایمان نه راوړي؟" په تاریخ کې د پام وړ خبره هم دا ده چې د دې حقیقت تصدیق شوی او کافران د شواهدو له وړاندې کولو سره سره په خپل حال ثابت پاتې شوی دی، مګر په اوسنۍ عصر کې اسلام په ټوله نړۍ کې په چټکۍ سره روان دی او په زرګونو زرګونو خلک هره ورځ اسلام قبلوی په خصوصی ډول په امریکا او جاپان کې تر ټولو تیز په چټکۍ سره روان دین د اسلام دین دی اکسریت قبلونکي کې یي د ساینس سره تړاو لرونکی ملخیدین او د خدای (ج) د وجود پلاټونکی او عیسوایان دي خو د عیسویت رد په خپله ددوی اوسنۍ (بیابیل) دی چې په خپله په خپل ځان د رد شاهدي وایي په هر صورت. په ټول تاریخ کې له قرآن عظیم شآن پرته بل داسې څوک نه دی راغلۍ چې د کایناتو د پراخوالي یواځای والي او جلا والی په اړه یي ادعا کړی وي. لرغونی یونان، منځنی پیړۍ، عصري عصر، افلاطون، تالیس – ټول هغه کسان چې هڅه یې کړې وه چې طبیعي پدیدې په طبیعي شرایطو کې تشریح کړي – بطلیموس، کوپرنیکس، کیپلر او کانټ، د انسانیت له سترو ذهنونو څخه هیڅ یو هم د پراخیدونکي کائنات مفکوره نه درلوده. او دا حقیقت چې د پیدایښت څخه دمخه اسمانونه او ځمکه یو نه جلا کیدونکی ټول وو، د شلمې پیړۍ د پرمختللو وسایلو پرته او د ټولو راټول شوي ساینسي معلوماتو څخه بې برخې، دا ټول مشهور فیلسوفان او فزیک پوهان د دې حقیقت په درک کولو کې پاتې راغلي.

د کایناتو خالق په خپل کتاب کې د خپل مخلوق لپاره داسې مهم حقایق بیان کړي دي، په دې لوی کشف سره دا ثابته شوه چې قرآن عظیم شآن د الله (ج) وحی ده او په دې کې هیڅ شک نشته چې موږ هغه ذات ته بیرته ورګرځیدونکي یوو

د کايناتو د پيدايښت منشاء:

علمي حقيقت او قرآني اعجاز

په معاصره کاسمولوژي (Cosmology) کې دا يو منل شوی اصل دی چې د کايناتو پيل د يو ډېر کثيف، تاوده، او مبهم حالت څخه شوی و، چې پوهان يې" ابتدايي لوګی "يا" دُخان " بولي .د ساينسي تيوريو په اساس، په پيل کې ټول کاينات د يوه واحد، فشرده، او فوق‌العاده تاوده ګازي بڼه کې موجود وو، چې وروسته يې د پراخېدو او بدليدو بهير پيل کړ .دا حالت تر نن ورځې هم د ستوريو د پيدا کېدو په ځينو سيمو کې ليدل کيږي، لکه د" نيبيولا "يا ستوريزو وريځو په شکل.

دا ټول هغه څه دي چې ساينسي څېړنې يې اوس ثابتوي، مګر قرآن کريم دا حقيقت څوارلس سوه کاله وړاندې داسې بيان کړی و:

ثُمَّ ٱسْتَوَىٰٓ إِلَى ٱلسَّمَآءِ وَهِيَ دُخَانٌ...

[الآية ١١، سورة فصلت]

"بيا هغه اراده وکړه آسمان ته، حال دا چې هغه آسمان لوګی (دخان) وو".

په دې آيت کې کلمه" دُخان "د ساينسي مفهوم سره عين مطابق ده، ځکه چې د ستوريزو اجرامو ابتداء همدا لوګي يا تود ګازي مواد دي.

په دې اړه يو نامتو آلمانی جيولوجيست، ډاکټر الفريد کرونر، چې د ميونيخ پوهنتون استاد و، داسې تبصره کړې:

"زه حيران يم چې محمد (ص) له کومه ځايه دا معلومات درلودل؟ زه فکر کوم دا ناممکنه ده چې يو څوک څوارلس سوه کاله وړاندې، پرته له عصري ټيکنالوژۍ او ساينسي وسايلو، د کايناتو د منشا حقيقت باندې پوه شي .دا حقيقتونه موږ اوس يوازې د پرمختللو وسايلو، لکه د هستوي فزيک، له لارې موندلي دي".

دا حقيقت نه يوازې د قرآن کريم د الهي سرچينې يو ژوندی دليل دی، بلکې د هغو کسانو لپاره يو فکري چيلينج هم دی چې قرآن ته د شک په سترګو ګوري .کله چې ساينس يوازې اوس دې مرحلې ته رسېدلی، خو قرآن دا خبره سلګونه کاله مخکې کړې ده، نو دا د خدای جل جلاله د علم بشپړتيا او د اسلام حقانيت ته يو روښانه ثبوت دی.

د کایناتو توسعه

الله تعالی فرمايي: ﴿وَالسَّمَآءَ بَنَيۡنٰهَا بِاَيۡىدٍ وَّاِنَّا لَمُوۡسِعُوۡنَ﴾

"او پيدا کړی دی موږ اسمان په قوت سره، او همدا موږ يي پراخونکي يو". قرآن کريم 51:47

د قرانکريم ساينسي نښې، د کائنات تيوري،او تياره انرژي پراخه کول.

ايا کائنات لامحدود دی؟

ايا دا په ثابت حالت کې محدود دی؟

د انسانيت له پيل راهيسې دا د لويو ذهنونو تر مينځ د بحث موضوع وه. ګرم بحثونه او هر ډول بحثونه د دې مسلې په روښانه کولو کې پاتې راغلل. دا يو وخت د فلسفي قياساتو موضوع وه مخکې لدې چې د فزيک ساينس ته خپل ځای ورکړي. ځينو سترو ذهنونو استدلال کاوه چې کائنات يو محدود ځای نه دی، په داسې حال کې چې نورو ادعا وکړه چې حدود يې رسم شوي. قرآن دا د دوامداره پراخيدو او متحرک کائنات په توګه بيانوي. د دې

وضاحت له مخې، کائنات په هر وخت کې یو نوی اړخ لري چې د لامحدود فضا له مفهوم څخه انحراف کوي؛ د هغې تلپاتې پراختیا د یو محدود او ثابت حالت کائنات مفهوم ردوي. په دې توګه، قرآن دریم بدیل وړاندیز کوي، چې د مفکرینو ګرمې شخړې په پټه توګه پریږدي. دا کیدای شي د پوښتونکو ذهنونو لپاره د قضاوت په جوړولو کې مرسته وکړي، کوم چې هڅه کوي معلومه کړي چې آیا قرآن د یو خالق وحی دی او که نه؟

موږ له یوې خوا په دښته کې حضرت محمد (ص) نه فیلسوف او نه فزیک پوه لرو.

او له بلې خوا د سترو مفکرینو او فیلسوفانو لکه ارسطو، بطلیموس، جیوردانو برونو، ګیلیلیو ګیلیلي

او له بل پلوه د سترو مفکرینو او فیلسوفانو انګیرنې لرو. اسحاق نیوټن، د نوم لپاره مګر یو څو. د تاریخ تر ټولو سترو ذهنونو د خپل استدلال د مشاهداتو او فورمولونو پر بنسټ چې دوی یې درلودل، ادعا وکړه چې یا دا کائنات خپل محدودیتونه لري یا دا چې دا یو نه ختمیدونکی ځای دی، مګر د دوی څخه هیڅوک داسې نه و چې د متحرک پراخیدونکي کائنات په اړه فکر وکړي، تر 20 پیړۍ پورې. کله چې اډون هبل د ټیلسکوپ په واسطه وښودله چې کائنات پراخیږي. د کایناتو د پراخیدو تیوري په لومړي ځل په ۱۹۲۰ لسیزه کې پرمختللې وه. د قرآن د نزول تر وخته پورې بل هیڅ منبع داسې ادعا نه وه کړې!

《رسول الله (ص)》

او

" ټیلسکوپ"

کافرانو استدلال کاوه چې قرآن حضرت محمد (ص) په خپله له خپل ځانه جوړ کړی دی نه د خدای (ج) وحی. نو داغه مخالفین به بیا څنګه داسې حقیقت بیان کړي چې حضرت محمد (ص) یوائینی کس وو چې له ۱۹۲۰ز کال څخه ډېر مخکې له پراخېدونکي کائنات څخه خبر و، نو دا خو بیا ډیر او بیخی ګنګس کونکی تعجب دی ایا دا کیدای شي چې په 600s عیسایي کال کې هغه (ص) د 1900s عیسایي کال په څیر یو ټیلسکوپ اختراع کړی وي؟ ایا دا کیدای شي چې هغه د داسې دوربین له چلولو او د ستورو له حرکاتو خبر و او له خپلو ملګرو یې پټ کړی وي؟ که چېرته هغه کسان چې پېغمبراکرم په لېونتوب تورنوي او

ادعا کوي چې هغه په خپل ځان کې د رسول الله تصور کاوه په خپلو ادعاوو کې عادلانه دي، نو دوی به څنګه داسې یو حقیقت په دروغه وګڼي آیا ممکنه ده چې هغه حقایق چې هغه د لویو ذهنونو خواندانو او پوهانو ته نوي معلوم او نالوستی شخص د پرې وپوهیږي کوم چې د هغه د نزول څخه ۱۳۰۰ کاله وروسته کشف شو؟ که دا خلك ادعا وکړي چې پېغمبر (ص) د خپلو موخو لپاره دین جوړ کړی دی، نو څنګه کولای شي چې د ده دغه تش په نامه فریب له ۱۳۰۰ کالونو تېر شي؟ په هغه وخت کې خو داسې ډول بیانیي دته هیڅ په درد نه خوارل کېدلې او د ننۍ عصر په اړه یې تصور هم نشو کولی. بیا خو خبره برعکس وه، ځکه چې هغه به بیا په ناپوهۍ سره(الغیاذبالله) خپلو دښمنانو ته داسې موقه ورکړه چې دوی به ترې ګټه پورته کړي او په ده (ص) پورې به ملنډې ووهي. ایا هغه څوک چې خپلې ګټې یې د نورو په ګټو غالبې وي داسې څه اعلانولای شي چې د خپل ځان په ګټه یې نه وي ،که له دې سره سره یو سړی دا خبره مطرح کړي چې پېغمبر اکرم (ص) یو هوښیار سړی دی چې ښایي دا حقیقت یې درک کړی وي، نو دا به څه ډول هوښیارتیا وي؟

او پر ځای د دې چې د داسې علمونو د زېرمې په لرلو سره سره بیا هم ورباندې فخر ونکړي ولې به یې د دروغ ویل او ادعا به یې کوله چې دا د هغه خپل کشف نه بلکې د خدای(ج) وحی ده؟ په داسې حال کې چې د پنبې اختراع کونکی یا کشف کوونکی د خپلې بریا باندې فخر کوي، نو ولې په ځمکه کې رسول الله (ص) د نرمۍ لاره غوره کړه او په کلکه یې اعلان وکړ چې قرآن د هغه خپل تولید نه دی بلکې د خدای (ج) وحی ده؟ ایا دا د تواضع له امله وه؟ او یا هغه خلک کوم چې د هغه له نبوت څخه یې انکار کړی و او هغه یې په دروغجن تورن کړی و، د "عاجزي" او د ستاینې وړ صفتونه به هغه ته ورکړي؟ د پراخیدونکي کائنات کشف د نیوټن په فزیک کې هم تشه وه. نیوټن په نه ختمیدونکې پراخه او جامد کائنات باور درلود. د هغه د جاذبې قانون له یوې ستونزې سره مخ شو. کوم چې فزیکي بدلونونه د پیریو په اوږدو کې، د دوی د متقابلو جذبو څخه سرغړونه وکړه او په یووالي کې یي سقوط ونه کړ؟ هغه فورمول چې انشټاین جوړ کړ د کائناتو د ټولو شیانو لپاره د حوالې ټکي په توګه د ځای او وخت مطلق مفکورې پریښودې. د انشټاین د فورمولونو په اړه د خپلو مطالعاتو په اساس، د روسیې فزیک پوه الکساندر فریډمن وموندله چې کائنات باید پراخ شي. د بلجیم یو عالم، ستور پیژندونکی او کاسمولوژیست جورجس لیمیټری، دا په ډاګه کړه چې کائنات د یو کوچني، لومړني سوپر اتوم په ویجاړونکي چاودنه کې پیل شوي، لکه د څیرۍ د ونې څخه د څیرۍ د ودې په څیر. دې تیورۍ د البرټ انشټاین د عمومي نسبیت تیوري په چوکاټ کې د کهکشانونو سقوط تشریح کړ.

دا مفکوره دومره د نه منلو وړ وه چې حتی انشټاین یې په منلو کې ستونزې درلودې، سره له دې چې دا ټول د هغه د خپل فارمولونو څخه سرچینه اخیستې وه. انشټاین د دې په مقابل کې

دا خبره رد کړه چې فزیک د لیمایټر ځواک نه دی، او کائنات یو نامحدود پراخوالی او په ثابت حالت کې دی. د لیمایټر نظریه ثابته کړه چې کائنات پراخیږي. دا هغه وینا وه چې هیڅ فیلسوف او هیڅ ساینس پوه مخکې نه وه بیان کړې. کانت په خپل کریټیک آف **Pure Reaction** کې ویلي وو چې دا یوه داسې پټه خبره وه چې د انساني عقل له خوا نه حل کېده. دا نظریه هر څه سره سمون لري او لامل یې تشریح کړی چې ولې کاینات د جاذبې سره سره سقوط نه کوي.

«کیلي په قلف کې ځای پرځای شوې وه.»

دا د ایګما سمه توضیح وه. په هرصورت، دا بیان د معمول منفي غبرګون سره مخ شو: "نه، دا حقیقت نه دی ..." د تیوریکي شخړو له ساحې بهر پاتې کیدو سره، امریکایی ستور پیژندونکی هبل په ورته وخت کې د ماونټ ولسن په کتار کې د خپل پیچلي ټیلسکوپ سره مشاهده کوله. هغه ولیدل چې کهکشانونه له یو بل څخه راوتلي دي، کوم چې دا یي ثابته کړه چې کائنات پراخیږي. د هغو کسانو په ځواب کې چې ویل یې دوی په هغه شیانو باور نه شي کولی کوم چې د دوی سترګو یې نه دي لیدلي، د هبل کشف د لاندې اعالمیې لامل شو: "نو اوس چې تاسو یې ګورئ، تاسو باید باور هم ولرئ." هبل دا د **Doppler Effect** په واسطه وښودله. په دې توګه د روښنایي څپو په طیف کې د اوږد شوي بدنونو طول موجونه به سور رنګ ته واړوي، پداسې حال کې چې که بدنونه یو بل ته نږدې شي، د څپې اوږدوالی به لنډ شي، نیلي رنګ ته لیږدول کیږي. هغه رڼا چې د کهکشانونو څخه راوتلې کوم چې سور رنګ ته لیږدول شوې دا وښودله چې کهکشانونه په کمیدو دي.

د دې مشاهدې سره سم، هبل د پام وړ قانون کشف کړ: د کهکشانونو سرعت چې راټیټیږي په مستقیم ډول د کهکشانونو ترمنځ د واټن سره متناسب و.

په پایله کې بیا بیا ددې ازموینه وشوه. په 1950 کال کې، په متحده ایالاتو کې د پالومار په غره کې د لوړ میګنیفیکیشن ټیلسکوپ نصب شو، چې د خپل ډول ترټولو لویه وسیله وه، نوي ازموینو او کنټرولونو دا مشاهده توجیه کړه چې د اندازه کولو دا اندازه دې حقیقت ته اشاره کوي چې د کائنات رامینځته کیدل شاوخوا 10-15 ملیارد کاله دمخه پیښ شوي.
انشټاین او لیمایټر دواړو د هبل له کار سره علاقه درلوده؛ انشټاین، چې په لومړي سر کې له لیمایټر سره موافق نه و، بالاخره د یوه کنفرانس په ترڅ کې ومنله چې لیمایټر په سمه توګه و. هغه اعتراف وکړ چې د دې موندنو په تایید کې د هغه ناکامه بلل د هغه په ژوند کې ترټولو لویه تېروتنه وه. په دې توګه دا حقیقت چې کائنات یو متحرک طبیعت درلود او پراخیږي ، د مشاهداتو لخوا تایید شوی د لوی فزیک پوه انشټاین لخوا هم تایید شوی. د هبل او لیمایټر لخوا وړاندې شوي مثالونو کې، موږ ګورو چې څنګه یو فزیک پوه په تیوري او

نظر دواړو کې یوې پایلې ته رسیږي. په داسې حال کې چې لیماتړې وښودله چې څنګه یې د انشټاین له فورمولونو څخه د خپلو تیوریکي موندنو د ثابتولو لپاره انعطافات جوړ کړی، هبل د خپلو مشاهداتو او پایلو معلومات وړاندې کړل. لکه څنګه چې موږ ګورو، د فزیک پوهانو لخوا ترلاسه شوې پایلې د پوهې او څیړنې د مجموعي او ډله ایزو بڼونو پایله ده.

د فزیکي قوانینو خالق په قرآن کې د بشري تاریخ په اوږدو کې خورا مهم مسلو ته ځواب ورکوي. د قرآن کریم د علمي حقایقو وړاندې کول واضح، مستقیم او لنډ دي. دا د ساینس پوهانو د پریزنټشن څخه توپیر لري، کوم چې د ساینسي میتودونو او پروسیجرونو لخوا پیچلي وي. د دې ځواب چمتو کونکی باید د ټولو لابراتوارونو څخه تیر نشي چې یو ساینس پوه باید ولري. د قرآن طریقه بالکل سمه، با بنسټه او ښکاره ده. که موږ له پورته څخه د کائناتو د لیدلو امکان درلود او یو څوک له موږ څخه وپوښتی چې هغه څه چې موږ لیدلي بیان یې کړئ، زموږ ځواب به دا وي چې دا پراخیږي. ۱۴۰۰ کاله وړاندې د قرآن د دې حقیقت د څرګندولو لپاره، انسان به د ډیرو کلونو په اوږدو کې د راتلو شویو ساینسي معلوماتو او عصري دوربینونو مرستې ته اړتیا درلوده. کله چې خلک ادعا کوي چې ساینس او دین یو له بل سره مخالف دي، قرآن د ډیرو پیچلو ساینسي ستونزو ځوابونه وړاندې کوي. د نن ورځې د عصري دوربینونو مشاهده د قرآن کریم بیانونه تاییدوي. قرآن چې د انسان له روحیاتو څخه پوره خبر دی، په خپل وجدان کې وایي چې کافران به پر خپلو عقیدو ټینګار کوي، پرته له دې چې دوی ته څومره معجزې وړاندې شي. ځینې پوښتنه کوي: "ولې خلکو هم په عیسی (ع) باور نه درلود چې معجزې یې هم لرلې او ناروغان او ړانده یې روغ کړي؟" دا بېلګه ښیي چې ولې اکثریت خلکو په مسیح او نورو پیغمبرانو ایمان نه درلود، سره له دې چې معجزې یې هم لرلې. معجزې په حقیقت کې د وخت په تیریدو سره بدلیږي، مګر د ډیرو انسانانو منفي چلند نه بدلیږي.

د کائناتو برخلیک

د کایناتو د برخلیک په تشریح کې د قرآن معجزه

کائنات به څنګه ختم شي؟

د کائنات پای په قرآن کریم کې

لوی کنګل:

لوی ریپ:

لوی بحران:

د کارول شویو مهمو کلمو مفصل تحلیل لاندې ورکړل شوی دی

كُوِّرَتْ

وَخَسَفَ

انْفَطَرَتْ

انْشَقَّتْ

نَطْوِي

د قرآن کريم معجزې

د حکمت موضوع

د قرآن معجزې سورت حکمت د کائنات د برخليک په تشريح کې د قرآن عظيم شان معجزه

د شلمې پيړۍ تر نيمايي پورې، کائنات د ابدي او جامد په توګه فکر کيده. داسې ګومان وو چې کاينات په فضا کې لامحدود او د تل لپاره شتون لري.

دې نظريې د مادې فلسفې بنسټ او د خالق د شتون ردول جوړ کړل(الغياذ بالله) . اوس د اډون هبل څخه وروسته، عصري فزيک دې پايلې ته رسيدلی چې کائنات واقعاً يو پيل لري، دا چې دا په يوه شيبه کې په يوه لويه چاودنه کې له هيڅ شی څخه منځته راغلی او دا بايد پای هم ولري.

دلته درې لوی نظرونه شتون لري چې زموږ د کائنات پای او برخليک وړاندې کوي.

کائنات به څنګه ختم شي؟

￼ په اصل کې درې لويې تيورۍ شتون لري لکه: لوی څيرل(**Big Rip**) ،

لوی ژوول (**Big Crunch**)

او لوی کنګل کېدنه(**Big Freeze**) .

د کايناتو د برخليک په اړه بله نظريه

لوی سلورپ (**Big Slurp**) دی.

دا يوه نوې تيوري ده چې د سيرن لخوا په **LHC** لوی هاډرون کوليډر کې د هيګز بوسون کشف وروسته رامينځته شوې ، او لاهم په ټوله ساينسي ټولنه کې عمومي منلو ته نه ده رسيدلې.

لومړۍ نظریه **Big Rip** ده، په کوم کې چې د کایناتو ټول پراخوالی د دې لامل کیږي چې ټول ډولونه یو له بل څخه لرې شي او بیا یې د جلا کیدو لامل شي. نو دا پدې مانا ده چې په راتلونکي کې به شیان د رڼا سرعت څخه ډیر لرې او حتی ډیر حرکت وکړي. که څه هم هیڅ شی نشي کولی د رڼا له سرعت څخه ډیر سفر وکړي مګر د توسع (پرخوالۍ) کولو پیمانه دومره لویه ده لکه د دې لید وړ کائنات دا اوس هم پیښیږي. دا پدې مانا ده چې که موږ کافي اوږد انتظار وکړو، پاتې کائنات به ورک شي. دا پراخوالی به نه یوازې د کهکشانونو ترمنځ د خلا لپاره وي بلکې د دوی کهکشانونو دننه به په همدې ډول د خلا لپاره هم وي. بیا به داسې وخت راشي چې کهکشانونه، ستوري، سیارې او مادې حتی د فرعي اتومیک ساختماني بلاکونه چې ټول مادې لري نور به بیا و نشي کولی چې دغه سیلیسټل اجسام او مادې د خپل ځان سره یوځای وساتي، په کوم ځای کې چې دوی ټوټه ټوټه کېدلو **(Rip)** کوي.

دویمه تیوري د **"Big Crunch"** ده په کوم کې چې ماده، ځای او وخت په کایناتو کې په بې ابعادو واحدیت کې سقوط کوي لکه څنګه چې د لویې چودنې **big bang** څخه مخکې وه.

د لوی بحران تیوري وایي، یوه ورځ به کائنات وده وکړي. بیا به دا بېرته کمېدل او د یو بل سره یوځایوالی وکړي دا به بېرته کمېدل پیل کړی لکه څنګه یي چې په لیرو تلو سره شورو کړی وه په همغه ډول به بېرته لومړي حالت ته راوګرځي ، د دې په اړه فکر کولو یوه لاره د لوی بنګ برعکس ده،

نو که تاسو د لوی بنګ سره آشنا یاست، تاسو پوهیږئ چې کائنات یو وخت د مادې یوه کوچنۍ نقطه وه. بیا، دا کوچنی ټکی په چټکۍ سره وده وکړه. دا هر څه پیدا شو چې نن شتون لري. او کائنات لاهم پراخیږي، کهکشانونه له یو بل څخه لرې او لیرې لیرډوي. دا هرڅه چې په کائنات کې شتون لري په یوه کوچني نقطه کې به سقوط وکړي ، له هغه ځایه چې پیل شوی.

دریم لوی منجمد**(Big Freeze)** دی چې په کې تمه کیږي چې ستوري به په نورمال ډول جوړ شي، مګر په پای کې د ستوري جوړیدو لپاره د اړتیا وړ ګاز اکمالات به کم شي. لکه څنګه چې موجوده ستوري د سونګ موادو له کامښت سره مخ کیږی او ځلیدل یی ورکیږی، کائنات به ورو ورو تیاره شي. په نهایت کې به تور سوري په کائنات واکمن شي ، کوم چې به د وخت په تیریدو سره پخپله ورک شي ځکه چې دوی د هاکینګ وړانګې خپروي.

« د کائنات پای په قرآن کريم کې»

اوس راځو چې تاسو ته يو څه عجيبه ووايم که څه هم ساينسي ټولنه د يوې او بلې نظريې په حق کې ويشل شوې او حتی اسلامي پوهان چې ساينسي پوهه لري تر ډېره حده د لوی بحران په تيوری کې پاتې کيدل غوره کوي، مګر قرآن واقعياً موږ ته وايي چې دا ټولې نظريې سمې دي او دا ټولې نظريې په حقيقت کې هغه پېښې دي چې په وروستۍ ورځ به يو له بل څخه وروسته پېښېږي.

د قرآن په وينا، د وروستۍ ورځې پيښه به په دې ترتيب کې واقع شي لوی کنګل کېدل(**Big Freeze**).... بيا لوی ريپ (**Big Rip**) او په پای کې لوی بحران (**Big Crunch**) .

د ثبوت په خاطېر، غواړم چې په بې طرفه ذهن سره ټول هغه څه ولولۍ کوم چې ما د يوې ځانګړې تيوري د سرليک لاندې طبقه بندي کړي. په قرآن کې د اخرت د ورځې په بيانولو او يا د بل څه په بيانولو کې هيڅ تضاد نشته. بس يوازې دا ده چې موږ انسانانو ته يی لږه څه پوهه راکړې ده او کله چې په کوم وخت کې په مقدس صحيفو کې تناقض وليدل شي، نو لومړی مو د هغو آيتونو د اعتبار لپاره هڅه وکړه.

قرآن له داسې شيانو ډک دی چې له هغه ځايه ملحدان، شکمن او هندوان، يهودي او عيسوي پوهان د دې آيتونو ته په عشره کولو سره دا ښيي چې قرآن

توافق نه لري او تضاد(ټکر)لری (الغياذبالله). ډېر دروند بار پر هغو مسلمانو پوهانو پروت دی چې د عقل، علمي پوهې او د قرآن د بشپړې پوهې د نشتوالي له امله د قرآن د تفسير توان نه لري.

لوی کنګل : (Big Freeze)

۱ إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَت

۲ وَإِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْ

کله چې لمر ونغښتل شي(بې نوره شی)

او کله چې ستوري خړ شي(بې نوره شی)،

(سورت تکویر)**81:1-2**

نجوم ستوریو ته وایي نه سیارو ته **!**کوم چې د خپلو سون موادو له لارې رڼا اخراجوي او لمر هم یو ستوری دی، چې د ستورو د سون موادو ختمیدلو سره به **big freeze** رامنځته کیږي

فَاِذَا النُّجُوْمُ طُمِسَتْ

او هرکله چې ستوري مخوه(بې نوره)کړی شی .

سورت المرسلت ٨

٨ وَخَسَفَ الْقَمَرُ

او سپوږمۍ تیاره شی

(سورت قیامت)**75: 8**

لوی ریپ: **(Big Rip)**

وَاِذَا السَّمَآءُ فُرِجَتْ

او هرکله چې اسمان څیری کړی شي .

سورت المرسلت ٩

١ إِذَا السَّمَاءُ انْفَطَرَتْ
٢ وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْ

کله چې اسمان وچوي
او کله چې(سیارې)خوارې وارې شي،
(سوره انفطار)2-1 :82

سورت المزمل ١٨

١ إِذَا السَّمَاءُ انْشَقَّتْ
٢ وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ
٣ وَإِذَا الْأَرْضُ مُدَّتْ

کله چې اسمان څیرې شي
او د خپل پالونکي حکم واوري او ومني او هغه د همدې وړ دی
او کله چې ځمکه راښکلی شي
(سورت انشقاق)3-1 :84

په عربي ژبه کې سیارې ته کوکب ویل کیږي

سیارې د خپلو ستورو د جذبو قواو له امله د خپلو مدارونو څخه نشي بې ځایه کیدلی نو کله چې په لومړی تیوری یعنې په **Big Freeze** کې د ستورو د سون مواد ختم شي او ستوري ختم او بې نوره کړای شي، نو سم دلاسه به د کاینات تارونه **Cosmic Web** او **Big Filaments**کوم چې ټول کائنات یې سره تړلي وبه شلیږي، او ټولې سیارې به د ستورو او د هغوی د جازبیو قواؤو د نشتون له امله خوارې وارې شي

د کایناتو د تارونو چودل به د **Big Rip** سبب شي.

لوی بحران: **(Big Crunch)**

١٠٤ يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِّ لِلْكُتُبِ ۚ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نُعِيدُهُ ۚ وَعْدًا عَلَيْنَا ۚ إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ

لوی بحران:هغه ورځ چې موږ آسمان داسې راونغاړو لکه د ليکل شويو پاڼو نغښتل، لکه څنګه چې مو چې لومړی ځل پيدايښت کړی و، هماغسې به يې بيا راګرځوو(تکرار کړو)، دا په موږ وعده ده موږ خامخا د دې کار کوونکي يو(.سورت انبياء ٢١:١٠۴)

وَالْاَرْضُ جَمِيْعًا قَبْضَتُهٗ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَالسَّمٰوٰتُ مَطْوِيّٰتٌ بِيَمِيْنِهٖ ؕ

او ځمکه به ټوله د قيامت په ورځ د هغه په موټي کې وي، او اسمانونه به د ده په ښي لاس کې نغښتي وي،

يَوْمَ تُبَدَّلُ الْاَرْضُ غَيْرَ الْاَرْضِ وَالسَّمٰوٰتُ وَبَرَزُوْا لِلّٰهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ۔

48-14 (ياده کړه) هغه ورځ چې دغه ځمکه به په بلې ځمکې سره بدله کړی شي او اسمانونه (هم) او دوی (ټول) به خاص الله ته مخامخ ودريږي چې يو دی، ډېر غالب دی

وَجُمِعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ۔

«او لمر او سپوږمۍ يو ځای کړل شي.» سورت القيمة ٩

لکه په لومړيو کې چې لمريز نظام له يو بل څخه جلا شوو په همغه ډول به بيا سره يو ځای شی

د کارول شویو مهمو کلمو مفصل تحلیل لاندې ورکړل شوی دی

کُوِّرَتْ

د آیت 81:1 دریمه کلمه د غیر فعال شکل (**passive form) II** کامل فعل ماض دی.

دا فعل د دریم کس ښځینه (**feminine**) واحد دی.

د فعل ریښه (ك و ر) ده. دا ریښه په قرآن کریم کې درې ځله د **II** فعل کویرت (کُوِّرَتْ) په توګه راځي.

د **V** – دریم شخص ښځینه واحد

(دوهم شکل) غیر فعال کامل فعل(**passive perfect verb**) فعل ماض مبني للمجهول

(ك و ر): **I** کورالعمامة: هغه پګړی په سرپلي بڼه ټېه کړه او پورته یې کړه.

کوره: هغه یې وغورځاوه. دا د لمر د خنثی کیدلو په دې معنی هم دی ، پوکول(لکه په شپیلۍکې) ،مروړل.

(کوؤر) کور: په یو شي باندې څرخېدل، په یو بل باندې غېږ اچول، د یو شي د یو بل سره تړل.

تکویر: د تړلو عمل.

وَخَسَفَ

د آیت 75:8 لومړۍ کلمه په 2 مورفولوژیکي برخو ویشل شوې ده.

یو ترکیب(**conjunction**) او فعل(**verb**).

مخکینۍ ترکیب(وَ) معمولا د "او" په توګه ژباړل کیږي.

کامل فعل(**perfect verb**) (فعل ماض) د دریم کس مذکر واحد دی. د فعل ریښه (خ س ف) ده. دا ریښه په قرآن کریم کې اته ځله د **I** فعل خاصافا (خَسَفَ) په شکل راځي.

(خ س ف) : د بدنامۍ راوستل ،ډوبېدل، لمر تندر نيول يا(حنثي کېدل) ; عجزی او ربړول؛ يو د ځمکې لاندې ښخ کول؛ د ځمکې د تيرولو(ختمول) لامل کېدل.

خسف د نامناسب اسم په معنی دی چې د خبيث، ناپاک کيدو معنی لري. همدرانګه دا د نورو د سپکاوي حساس هم لري.

خسافه خَسَفَ په عام دوديزه ژبه کې الکسوف د لمر د رڼا جزوی ضايع دی او الخسوف د رڼا ټوليز ضايع کول دی، يا برعکس، الخسوف د لمر د رڼا جزوی ضايع دی او الکسوف د هغې ټول تاوان دی.

انْفَطَرَتْ

د آيت 82:1 دريمه کلمه د **VII** کامل فعل(**perfect verb**) فعل ماض شکل دی. د فعل د دريم کس ښځينه (**feminine**) واحد دی. د فعل ريښه (ف ط ر) ده. دا ريښه په قرآن کريم کې 20 ځله واقع کيږي، په شپږو اخيستل شويو شکلونو کې.

د **V** – دريم کس ښځينه واحد (شکل **VII**) کامل فعل فعل ماض (ف ط ر): د ټوټې کيدو، ويشل، تراکېدل، ماتيدل، ماتيدل او په واړو ټوټو بدليدل، ټوټه کول،

په جوړولو پيل کول.

فطرة: طبعي وضع يا اساسي قانون چې په هغه سره ماشوم پيدا کيږي. د خدای د پيژندلو پوهه او د حق دين د منلو وړتيا؛ دين.

فاطر: خالق. د الله تعالی له نومونو څخه يو.

فطور: تراکېدل(عيب) ; فال، چاودل.

منفطر : يو چاودل،تقسيم يو کالی; يو بل کرايه.

انْشَقَّتْ

د آیت 84: 1 دریمه کلمه د **VII** کامل فعل فعل ماض شکل دی. فعل د دریم کس ښځینه واحد دی. د فعل ریښه (ش ق ق) ده. دا ریښه په قرآن کې 28 ځله واقع کیږي، په نهو اخیستل شویو شکلونو کې.

د**V** – دریم کس ښځینه واحد (شکل **VII**) کامل فعل فعل ماض (ش ق ق): وېشل، پرېول، خپرول په اسمان کې، برق، په سختۍ کې ځای پر ځای کول، سخت حالت وضع کول.

[شقون] شقٌ: د ویشلو عمل؛ فشر، مشکل، کار، ټوټه ټوټه کول، مشکل ستړیا . فاصله؛

شقاق؛ د جامو یوه برخه یا د دوزخ یوه برخه ، چې له ستونزو او کړاوونو سره مخ وي ، مخالفت کول، له منځه تلل، مقابله کول، مقاومت کول، له ځانه جلا کول

نَطْوِي

د 21:104 آیت دوهمه کلمه یو نامکمل فعل فعل مضارع دی. فعل د لومړي شخص جمع دی او په اشاره مزاج (مرفوع) کې دی. د فعل ریښه (ط و ي) ده. دا ریښه په قرآن کې پنځه ځله واقع کیږي، په څلورو اخیستل شویو شکلونو کې.

د **V – 1st person** جمع ناقص فعل فعل مضارع (ط و ي): راغړاول، په شپول کې پنډول(دوسیه) .

طیّون طَيٌّ: د راټولولو عمل.

ماتوییون مطویّ: راټولشوی.

تووان طوًی: هغه کار چې دوه ځله ترسره شوی وی او دوه ځله مبارک شوی وی او تقدیر شوای وی. د "تووا" دره.

لوی بحران Big crunch تیوري

" ۱۰٤ «يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِّ لِلْكُتُبِ ۚ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نُعِيدُهُ ۚ وَعْدًا عَلَيْنَا ۚ إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ»

لوی بحران:«هغه ورځ چې موږ آسمان داسې راونغاړو لکه د لیکل شویو پاڼو نغښتل، لکه څنګه چې مو په لومړۍ ځل پیدایښت کړی و، هماغسې به یې بیا راګرځوو(تکرار کړو) ، دا په موږ وعده ده موږ خامخا د دې کار کوونکي یو.» (سورت انبیاء ۲۱:۱۰۴)

د قرانکریم ساینسي نښې لوی بحران **Big crunch** تیوري

د کایناتو پای په قران عظیم شان او ساینس کې یو شآنې مطابقت لري؛ د کایناتو د پای ته رسیدو یو له خورا منلو وړ سناریو څخه لوی بحران دی، کوم چې دا وایي چې کائنات نشي

کولی د تل لپاره پراختیا ته دوام ورکړي ، داسې وخت به راشي چې د کایناتو توسع به ودریږي او بیا به کائنات بیرته راوګرځي .قرآن هماغه حقیقت بیانوي او په هماغه ډول چې د لوی بحران وړاندوینه شوی یاداونه کوي.

د کائناتو تخلیق او پای دواړه په ساینسي ډول په اثابتو رسیدلی چې کائنات هغه مهال په وجود کې راغلل کله چې یوه لویه چاودنه **(Big Bang)** وشوه، بیا د لوګي یوه لویه وریځ رامنځ ته شوه، له دې ګازي وریځې څخه کهکشانونه جوړ شول .دا ثابته شوې ده چې کائنات د دې چاودنې له امله له هغه وخته راهیسې پراخیږي.

د کائنات پای د لوی بحران له مخې؛ کاینات به د جاذبې له امله د تل لپاره پراختیا ته دوام نه ورکوي، دا جاذبه به د کایناتو پراختیا ورو کړي ان تر هغه چې د پراخیدو مخه به یې ونیسي.

د دې لپاره چې پراختیا ودرول شي، باید په کایناتو کې کافي ماده شتون ولري .د مشاهدې وړ کائنات کې ماده نشي کولی چې د کائنات پراختیا مخه ونیسي .په هرصورت، پدې وروستیو کې، ساینس پوهانو ولیدل چې د کائنات په جوړښت کې یوه لویه ډله (ماس) له لاسه ورکړل شوی ده .ساینس پوهان ورکه شوي ډله" توره ماده **(Dark matter)**"بولي، کوم چې ټول کائنات ډکوي د کایناتو ورکه شوې ډله چیرته ده په هرصورت، وروستي کتنې په ګوته کوي چې د کهکشانونو په مینځ کې د ملیاردونو استوګنې سیارې او ستوري، په حقیقت کې د توقع څخه ډیر ستوري دي .دا هم معلومه ده چې کهکشانونه په لوی مقدار کې د نه لیدو مواد(یعنی تور سوري) لري .هیڅوک د دې تیاره مادې په طبیعت باندې نه پوهیږي، مګر ممکن د **90** څخه تر **99** سلنې پورې ټولې مادې په همدې ډول وي.

توره ماده څه شی ده؟ دا د مادي خورا عجیبه بڼه ده .که دا تیاره ماده نه وای ، نو زموږ کهکشان به شتون نه درلود ، فزیک پوهان لاهم ندي توانیدلي چې دا تعاملات وګوري، په ټوله نړۍ کې تجربې هڅه کوي د تیاره مادې ذرات په مستقیم ډول کشف او مطالعه کړي . تیاره ماده پراسرار ماده ده .تیاره ماده **dark matter** به د کائناتو د توسع مخه ونیسي د کایناتو پراختیا به ورو کړی آن تر هغه چې ودریږي بیا به بیرته راګرځي .که څه هم دا د لیدلو وړ نده، خو ختی داسې کره شواهد شتون لري چې د کایناتو ټول**90** ٪ څخه ډیر د تیاره مادې څخه جوړ شوي.

د کایناتو ماس، په تور سوري او په ژوندیو ستورو کې د تیاره مادې **dark matter** له پیداکېدلو وروسته به د کایناتو د پراخیدو مخه ونیول شی او بیا به بیرته راګرځیدل پیل کړي .دا په ساینسي توګه معلومه ده چې د کایناتو د پراخیدو سرعت د پراخیدو له پیل

راهيسې خورا ډېر کم شوی دی .دا هم په ساينسي توګه معلومه ده چې د کايناتو تودوخه له څو مليارده درجو څخه خورا څو درجو ته راټيټه شوې ده .

دا پدې مانا ده چې د کائنات پراخوالی يو څه کم شوی .

که په لنډه توګه ووايم؛ کائنات به د تل لپاره نه پراخيږي .د کايناتو پراختيا به تر هغه وخته ورو کيږی چې ودريږي او بيا به کائنات بيرته په راګرځيدلو شورو وکړي آن کائنات به بيرته خپل د زيږون ځای ته راستون شي يا کم شي، په همغه ډول لکه د لويی چودنې

[Big bang]شورو چې ترې شوي، ټول کهکشانونه به يو بل ته نږدې او نږدې شی تر څو چې دوی يو ماس، سپرډنس ډير ګرم جوړ کړي چيرې چې يي هيڅ فزيکي قوانين نشي تشريح کولی .کائنات به بېرته راټول کړل شي لکه څنګه چې غوړاول شوی دی ،بيا به يو بل ټکان د کثافاتو او تودوخې له امله رامينځته شي.

قران کريم څه فرمايي د لويي چودنې او د کائناتو د پای په اړه؟

د بيګ بينګ نظريه: **اَوَلَمْ يَرَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اَنَّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنٰهُمَا ؕ ــــ وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَآءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ ؕ ــــاَفَلَا يُؤْمِنُوْنَ ۝ الانبياء21:30**

ايا هغه کسان چې کافران شوي دي په دې نه دي خبر شوي چې يقينًا يقينًا اسمانونه او ځمکه سره نښتي وو، بيا مونږ دوی بېل کړل، او مونږ له اوبو څخه هر ژوند شی پيدا کړی دی، ايا نو دوی ايمان نه راوړي؟ الانبياء **21:30**

د لوی بحران تيوري :«يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِّ لِلْكُتُبِ ۚ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نُعِيدُهُ ۚ وَعْدًا عَلَيْنَا ۚ إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ»

لوی بحران:«هغه ورځ چې موږ آسمان داسې راونغاړو لکه د ليکل شويو پاڼو نغښتل، لکه څنګه چې مو چې لومړی ځل پيدايښت کړی و، هماغسې به يې بيا راګرځوو (تکرار کړو) ، دا په موږ وعده ده موږ خامخا د دې کار کوونکي يو.» (سورت انبياء ۲۱:۱۰۴)

دا د قرآن عظيم شآن او ساينس تر منځ مطابقت دی

د دې مبارک آيت په لوستلو سره به مو پام وشي چې :آيت د دې په اړه خبرې کوي چې کائنات به څنګه پای ته ورسيږي .د قران کريم کلمې" د اسمان رول کول "ساينسي کلمو ته اشاره کوي" يعنې د کائنات کميدلو ته ..." (2) "د کتابونو په ورته موازي سره د کتابونو په راټولو سره"لنډه دا چې د کايناتو پای شته، ملحدانو ته الحاد نور ددوی د عقيدې ملاتړ نه کوي وروسته له دې چې ددوی ټول اساسات د" بګ بينګ "لخوا زيانمن شوی - هغه يو حقيقت چې دا معنی لري چې کائنات پيل لري او له همدې امله يو خالق هم لري .

قرآن کريم د ساينس په زمانه کې علمي شواهد وړاندې کوي؛ په قرانکريم کې ساينسي بيانات د قرآني وړاندوينې بشپړول دي چې خدای(ج) به په کائنات کې خپلې نښې او معجزې ټولو ته ښکاره کړي.

الله تعالی فرمايي څه معنی څه مطلب لري :-«"موږ (خدای) به دوی ته په افقونو[کائناتو] کې او په !ځانونو ددوی کې خپلې نښې وښيو".» په قران کريم کې او د پيغمبر(ص) په ويناوو کې ساينسي معجزې د ساينسي ځانګو په څير بې شميره او متغير دي .قرانکريم چې د انسانيت لپاره د خدای(ج) وروستۍ کلمه ده، نه يوازې احکام، بلکې د خدای(ج) په اړه مفکورې، د انسانانو د ستونزو حل، قوانين، د تيرو شوو قومونو په اړه خبرونه، خورا لوړ فلسفه، د اخلاقو بې ساري مفکورې، دا ټول د خوښۍ سره يوځای شوي چې يو زړه ته حرکت ورکوي .همدارنګه قرآن عظيم شآن تل د خدای(ج) د موجوديت ثبوت او د قران کريم د الهی سرچينې ثبوت د ټولو ساينسی علومو او عيرې ساينسي علومو له مخې وړاندې کوي قران کريم د هر عمر د هر سړی لپاره په هره زمانه کې په هر حال کې که عصري علم ولري او که دينی علم ولري د ټولو لپاره د الله تعالی د وجود داليلونه وړاندې کوی .

منطقي پوښتنې

حضرت محمد (صلی الله عليه وسلم) بې سواده وو چې نه يې ليک لوست کولای شوای .د محمد صلی الله عليه وسلم په شان بې سواده په هغه زمانه کې چې تر ټولو غوره علم يې تر ډيره توهم وو، څنګه کولای شي داسي علمي بيانات وړاندې کړي چې له ساينس سره په بشپړه توګه مطابقت ولري، مګر که هغه پيغمبر نه وي؟

هغه ولې ځان په داسې حساسو ساينسي سوالونو کې ښکېل کړ چې د هغه وخت خلک پرې نه پوهېدل او په بشپړه توګه د دوی له ذهنونو بهر وو؟ ولې هغه د خپل وخت کلتور تعقيب نه کړ چې لږترلږه د دوی سره د ساينسي ټکر مخه خو يې نيولې وی؟

مګر دا خقيقت چی موږ په قران کريم کې لوستلي چی خدای(ج)فرمايي" :موږ به دوی ته په افقونو کې او په ځانونو ددوی کې خپلې نښې ښکاره کړو"

هغه (ص) څنګه پوهيدای شي چې انسانان به کائنات فتح کړي او دا حيرانونکي کشفونه به وکړي پرته لدې چې هغه د خدای(ج) پيغمبر نه وي؟ هغه څنګه پوهيدلی شي چې انسان به د اناتومي په نوم ساينس رامينځته کړي پرته لدې چې هغه پيغمبر نه و؟

ملحيدين او کفار بايد دا ومني چې هغه (ص) يو پيغمبر و، دی، او وی به، چې دا يي له خدای (ج) له خوا وحی ترلاسه کړي، ځکه چې دوی هيڅ بله لاره نلري.

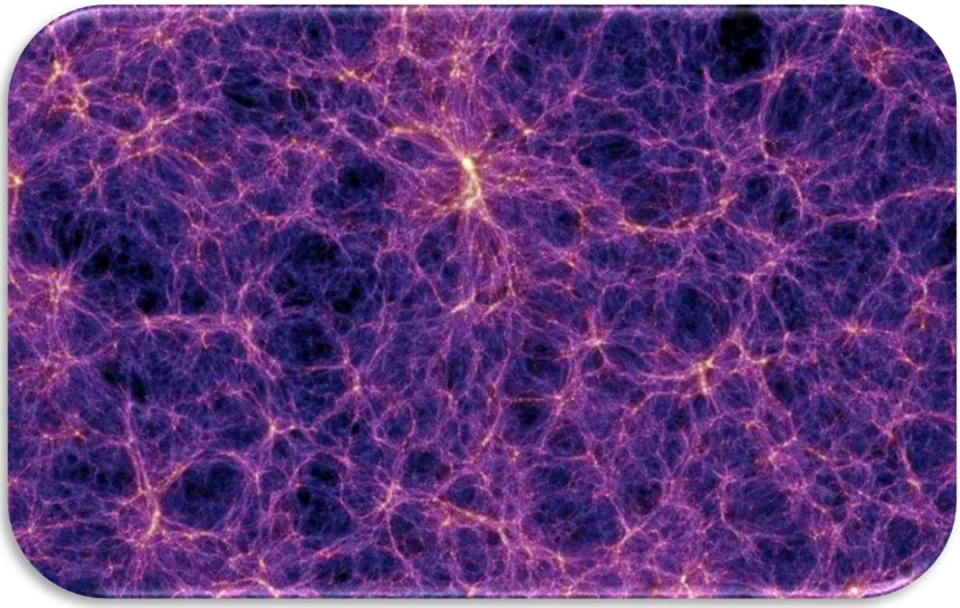

د کهکشانونو ستره بنا(Galaxy Filaments)

قرآن کريم فرمايي:

"الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً"

(البقره :۲۲)

"هغه ذات چې تاسو ته يې ځمکه د استوګنې ځای وګرځوله، او اسمان يې يوه بنا (جوړښت) وګرځاوه".

د آيت ژور تحليل

"بِنَاءً "عربي لفظ دی، چې معنی يې بنا، جوړښت، يا منظم جوړ شوي نظام ته اشاره کوي.

دا کلمه د محکم، ترلي او منظمو جوړښتونو لپاره کارېږي، چې دلته د آسماني نظام د ځانګړي جوړښت بيان کوي.

۱۴۰۰ کاله مخکې، خلک فکر کاوه چې آسمان يوازې يو پراخ، تش فضا ده، خو قرآن دا د "بنا "په نوم يادوي، چې د ساينس لخوا تازه کشف شوي واقعيتونه تائيدوي.

"رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ"

(مريم :۶۵)

ژباړه:

"د اسمانونو، ځمکې، او د هغه څه رب چې د دواړو ترمنځ دي، نو يوازې د هغه عبادت وکړه او د هغه په عبادت کې صبر او استقامت .اختيار کړه

تحليل او ساينسي اشاره

دا آيت د توحيد، عبادت، او د انسان د مسووليت بيان کوي، خو که د علمي زاويې څخه ورته وګورو، نو يو مهم ټکی يې" مَا بَيْنَهُمَا "دی، چې مانا يې ده" :هغه څه چې د اسمانونو او ځمکې ترمنځ دي".

دا څه دي؟ ساينس څه وايي؟

پخوا خلک فکر کاوه چې د ځمکې او اسمان ترمنځ تشه (خالي فضا) ده، خو ساينس نن ثابتوي چې دا فضا تشه نه ده، بلکې لاندې مهم شيان پکې شتون لري:

۱ .د کیهاني تارونو **(Cosmic Web)** وجود

ساینس پوهانو کشف کړي چې کهکشانونه د کیهاني تارونو **(Cosmic Web)** له لارې سره وصل دي.

دا تارونه له تیارې مادې **(Dark Matter)** او پلازما ګازونو څخه جوړ شوي، چې د کهکشانونو ترمنځ د اتصال وسیله ده.

دا حقیقت د قرآن له" مَا بَيْنَهُمَا "سره مطابقت لري، ځکه چې دا تارونه د اسمانونو او ځمکې ترمنځ د نظم یوه برخه ده.

د کهکشانونو فلامینټ – د کاینات ستره شبکه

۱ .پخوانی تصور – محدود کاینات

۱۴۰۰ کاله مخکې، انسانانو ګومان کاوه چې کاینات یوازې هماغه څه دي چې سترګې یې ویني – د شپو ستوري او زموږ شاوخوا آسمان.

هیڅوک نه پوهېدل چې کهکشانونه موجود دي، او نه دا تصور ممکن و چې دا کهکشانونه د یوه لوی، ستر جوړښت برخه دي.

۲ .د ساینس کشف – کهکشانونه د سترو جوړښتونو برخه دي

نن ورځ، ساینس پوهانو کشف کړه، چې کهکشانونه یوازې نه دي، بلکې د کهکشانونو فلامینټونو **(Galaxy Filaments)** په نوم د لویو جوړښتونو برخه دي.

کهکشانونه د سترو تارونو **(Threads)** یا کائناتي جال **(Cosmic Web)** په شکل سره نښتي دي، چې د کاینات تر ټولو لوی جوړښتونه جوړوي.

دا فلامینټونه له کهکشانونو، دوړو، او تورې مادې **(Dark Matter)** څخه جوړ شوي دي، چې د جاذبې له امله سره تړلي دي.

دا جوړښتونه د سلګونو میلیونو نوري کلونو په اندازه اوږدوالی لري!

۳ .قرآن څنګه د دې حقیقت بیان کړی؟

قرآن کریم وایي، چې" اسمان یوه بنا ده "(وَالسَّمَاءَ بِنَاءً).

نن موږ پوهیږو چې آسمان یوازې یوه تشه نه ده، بلکې د کهکشانونو، ستورو، دوړو، او انرژۍ یوه ستره شبکه ده، چې په جاذبې سره سره تړل شوې ده.

دا جوړښت د" بنا **(Structure)** "تعریف لري – محکم، تړلی، او تنظیم شوی.

دا یو حیرانوونکی حقیقت دی، چې قرآن د کاینات د جوړښت مفهوم ۱۴۰۰ کاله وړاندې بیان کړی و، پداسې حال کې چې ساینس یې یوازې په وروستیو څو لسیزو کې کشف کړ.

د قرآن ساینسي اعجاز – اسمان د یوه منظمه بنا په توګه

د کهکشانونو دا ستر جوړښتونه، چې" کهکشان فلامینټونه "ورته ویل کېږي، د قرآن د "بِنَاءً "مفهوم ته علمي وضاحت ورکوي.

دا فلامینټونه د جاذبې له امله د یو بل سره تړلي دي، چې دا هماغه حقیقت دی، چې قرآن د "اسمان یوه منظمه بنا "په نوم یاد کړی.

دا ثابتوي چې قرآن نه یوازې د روحاني لارښوونو کتاب دی، بلکې د فزیکي کاینات د حقایقو یو الهي بیان هم دی.

نتيجه

قرآن د ۱۴۰۰ کاله مخکې د کاينات د جوړښت حقيقت بيان کړی، چې ساينس يې اوس کشفوي.

کهکشانونه د کايناتي جال **(Cosmic Web)** برخه دي، چې د قرآن د" بِنَاءً "مفهوم تاييدوي.

دا يوه بله علمي معجزه ده، چې ثابته کوي، قرآن د الله کتاب دی، نه د بشر جوړ کړی اثر.

سبحان الله **!**د قرآن علمي اعجاز د حيرانتيا وړ دی**!**

د توره ماده او تياره انرژي

د توره ماده او تياره انرژۍ مفاهيم په قرآن کې

قرآن ۱:۶ – د کائناتي جوړښت

"ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ وَجَعَلَ ٱلظُّلُمَـٰتِ وَٱلنُّورَ ۖ"

ژباړه" :ثنا او ستاینه د هغه الله لپاره ده، چې اسمانونه او ځمکه يې پيدا کړل، او تيارې او رڼا يې مقرره کړې".

(سورت الأنعام، آیت ۱)

دا آيت يو مهم کائناتي حقيقت بيانوي، چې د" تيارې "او" رڼا "ترمنځ نظم، د هستۍ بنسټيز اصول تشکيلوي .د ساينس له نظره، د کائناتو ۹۵٪ برخه د يوې نامعلومې انرژۍ او مادې له لارې اداره کيږي، چې موږ يې د" توره ماده "او" تياره انرژي "په نوم پيژنو.

۱ .د قرآن اشاره د کائناتي جوړښت رازونو ته

قرآن کريم د کائناتو د جوړښت او پراختيا په اړه داسې مفاهيم وړاندې کوي، چې د ساينس د پرمختګ له امله يوازې په وروستيو پيړيو کې کشف شوي.

الف (د" مَا بَيْنَهُمَا "مفهوم) الدخان :۳۸

"وَمَا خَلَقْنَا السَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَـٰعِبِينَ"

ژباړه" :او موږ اسمانونه، ځمکه، او هغه څه چې د دواړو تر منځ دي، عبث(بېګټې)نه دي پيدا کړي".

پخوا خلکو فکر کاوه چې د ستورو، کهکشانونو، او سيارو ترمنځ فضا خالي ده.

خو اوسنۍ ساينس ښيي چې دا فضا له بين‌الستوري موادو Interstellar) Medium ،)مقناطيسي ساحو، توره ماده، او تياره انرژۍ ډکه ده.

۲ .توره ماده – د کائناتو نه‌لیدونکې بنه

توره ماده څه ده؟

توره ماده یوه نادیده ماده ده، چې نه رڼا خپروي او نه یې جذبوي، خو د کائناتو په جوړښت کې حیاتي رول لري.

د کهکشانونو خوځښت :ساینس پوهانو ولیدل چې کهکشانونه ډېر ژر حرکت کوي، چې دا یوازې د عامو ستورو او ګازونو د جاذبې له امله نه‌شي توجیه کېدای.

د ثقل اغېز :توره ماده د کهکشانونو د جاذبې متوازن ساتلو کې مرسته کوي.

قرآن د توره مادې اشاره کوي

"وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ("الذاريات :۴۷)

ژباړه" :او اسمان مو په قوت سره جوړ کړی، او موږ یې پراخونکي یو".

"قوت("بِأَيْدٍ)اشاره کوي د کائناتي ځواکونو، جاذبې، او د توره مادې رول ته.

د ساینس له مخې، توره ماده د کائناتو د پراختیا او توازن یوه مهمه برخه ده، چې د دې آیت مفهوم ته نږدې ده.

۳ .تیاره انرژي – د کائناتي پراختیا پټ ځواک

تیاره انرژي څه ده؟

تیاره انرژي یو نامعلوم ځواک دی، چې د کائناتو د ګړندي پراختیا لامل دی.

د ۱۹۹۸ م کال څېړنې وښودله چې کهکشانونه له یو بل څخه په چټکۍ لرې کېږي، چې دا د تیاره انرژۍ اغېز ښیي.

دا د کائناتو ۹۵٪ برخه جوړوي، خو لا هم نامعلومه ده.

قرآن د تیاره انرژۍ مفهوم وړاندې کوي

"وَجَعَلَ ٱلظُّلُمَـٰتِ وَٱلنُّورَ("الأنعام : ۱)

ژباړه" :او تیارې او رڼا يې مقرره کړې".

"تیارې "اشاره کولای شي د تیاره انرژۍ او توره مادې موجودیت ته، چې د کائناتو اصلي تشکیلوي.

"رڼا "اشاره ده د عامو ستورو او کهکېشانونو ته، چې یوازې ۵٪ د کائناتو جوړښت دی.

۴ .د قرآني مفاهیمو او ساینس مطابقت

۵ .پایله – د قرآن او ساینس حیرانوونکې همغږي

توره ماده د کائناتو د جاذبې تعادل ساتي.

تیاره انرژي د کائناتو د ګړندي پراختیا لامل ده.

د قرآن کریم آیتونه اشاره کوي چې اسمانونه، ځمکه، او د دوی ترمنځ هر څه عبث نه دي پیدا شوي، بلکې هر یو ځانګړی رول لري.

د" وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ "آیت د کائناتي جوړښت په بنسټیزو قوو اشاره کوي، چې د توره ماده یو ځانګړی صفت لري.

د" وَجَعَلَ ٱلظُّلُمَـٰتِ وَٱلنُّورَ "مفهوم د کائناتي تیارو قوتونو(تیاره ماده او تیاره انرژي)او رڼا (معمولي ماده)ترمنځ توپیر څرګندوي.

دا هر څه ښيي چې قرآن یوازې یو روحاني کتاب نه دی، بلکې د هستۍ د حقیقتونو یو علمي تفسیر هم وړاندې کوي، چې د عصري ساینس لخوا هم تایید شوی دی.

کائنات بې طرفه دی

د" الله نور السماوات والارض "ساينسي اعجاز

قرآن کريم فرمايي:

"اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ مَثَلُ نُورِهِ كَمِشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ ۖ الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ ۖ الزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ يُوقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ"...

النور :۳۵

ژباړه" **:**الله د اسمانونو او ځمکې نور دی، د هغه د رڼا مثال د يوې ستنې په څېر دی چې پکې يو څراغ وي، څراغ د يوې ښې ښيښې دننه وي، هغه ښيښه داسې وي لکه يو ځلاند ستوری .دا څراغ د يوې مبارکې زيتوني ونې له تېلو بلېږي، چې نه شرقي وي او نه غربي"**...**

وَلِلّٰهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ ۚ —فَاَيْنَمَا تُوَلُّوْا فَثَمَّ وَجْهُ اللّٰهِ ۚ —اِنَّ اللّٰهَ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ۝

ختيځ او لويديځ خاص الله لره دي، نو هر لوري ته چې مخ وګرځوئ نو هماغه لوري ته د الله مخ دی .الله د ډېرې پراختيا خاوند او په هر څه پوهېدونکی دی.

تفسير:روايت دی چې کله دا ايات کريمه نازل شو(وَقالَ ربُکُمُ ادعُونِی اَستَجِب لَکُم)نو اصحابو کرامو(رض)پوښتنه وکړه چی يا رسول الله(ص)خدای ج چېرته دی چې موږ يي وبولو نو دا آيات نازل کړل شو.

سانيسي حقيقت - **"Isotropy" :**کائنات بې طرفه دی

Isotropyڅه ته وايي؟

"Isotropy"يو علمي مفهوم دی چې وايي **:**په کائنات کې هېڅ غوره **(Preferred)** لوری نشته، يعني کائنات يوه ځانګړې خوا ته نه دی متمايل**.**

دا مفکوره د **"Cosmological Principle"** برخه ده، چې وايي **:**کائنات له هرې نقطې څخه ورته ښکاري او هېڅ مرکز نه لري**.**

دا حقيقت د شلمي پېړۍ تر پايه څرګند شو، کله چې ساينس پوهانو درک کړه چې کائنات نه ختيځ لري، نه لويديځ، نه شمال، نه جنوب**.**

قرآني اشارت**:**

د آيت دا برخه**" :**زَيْتُونَةٍ لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ **"**زيتون ونه چې نه شرقي وي او نه غربي، يوه حيرانوونکې علمي اشاره ده**.**

دا ښيي چې د الله نور مطلق دی او هيڅ ځانګړې لور ته محدود نه دی، لکه څنګه چې کائنات هم هيڅ خاص سمت نه لري.

دا د اسوټروپي **(Isotropy)** علمي اصل سره سمون لري، چې وايي **:**په فضا کې هيڅ ځانګړی سمت نشته.

کائنات او بې طرفي**(Isotropy)**

ساينس پوهان تاييدوي چې په کائنات کې هيڅ مرکز نشته، او که تاسو له هر ځايه کتل وکړئ، کائنات ورته ښکاري.

دا نظريه د **"Big Bang Cosmology"** برخه ده، او د دقيقو تجربو لکه د **Cosmic Microwave Background Radiation**له لارې ثابته شوې.

دا حقيقت د **(2011) "Primordial Cosmology"** کتاب کې هم ذکر شوی **: "There are no preferred directions in space"**(په فضا کې هيڅ غوره لوري نشته).

قرآني اعجاز **:**۱۴۰۰ کاله مخکې اشاره

قرآن ۱۴۰۰ کاله مخکې داسې کلمات کارولي چې د کائنات د بې طرفۍ **(Isotropy)** او بې مرکزي والي **(No Center)** ته اشاره کوي.

دا مفهوم يوازې د وروستيو ساينسي پرمختګونو له لارې ثبوت شو، خو قرآن يې لا له وړاندې بيان کړی و.

دا د قرآن يو بل حيرانوونکی اعجاز دی، چې د الله د کلام معجزه ثابتوي.

سبحان الله !قرآن کریم د کائنات په اړه داسې حقیقتونه بیانوي، چې ساینس یې یوازې اوس درک کوي!

د ټولو ستورو او سیارو ګردیوالی او محورې دوران

قرآن کریم د اسماني اجرامو د ګردوالي او دوران اعجاز

قرآن کریم ۱۴۰۰ کاله مخکې داسې حقایق بیان کړي، چې ساینس یې یوازې په وروستیو پېړیو کې کشف کړی دی، له هغو څخه یو دا دی چې ټول اسماني اجرام ګردي دي او محوري دوران **(Rotation)** کوي.

۱ .قرآن کریم د ستوریو د ګردوالي او دوران یادونه کړې

قرآن کریم وايي:

(وَهُوَ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلَّيْلَ وَٱلنَّهَارَ وَٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ ۖ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ)) الأنبياء :۳۳

ژباړه" :او همغه ذات دی، چې شپه او ورځ، لمر او سپوږمۍ يې. پيدا کړل؛ ټول (فلکي) اجرام (په خپل فلک کې لامبي) څرخي

د" فلک "کلمه:

فلک د عربو په ژبه کې هر هغه څه ته ویل کېږي چې ګردي یا مدور بڼه ولري

ابن عباس (رض) وايي" :الفَلَكُ كالمغزل يدور في السماء"

فلک د سپینګړي(څرخي ګړۍ) په څېر دی، چې په اسمان کې څرخي (.تفسير جرير الطبري)

ابن تيميه (رح) وايي" :الفَلَكُ هو الشيء المستدير الذي يدور"

(فلک هغه شی ته ویل کېږي، چې ګرد وي او څرخي.) مجموع الفتاوی

وجه تسمیه **:**فَلَك ته د نوم اخیستو علت د دې ګردي بڼه ده.

هر څه چې ګرد وي، فَلَك ورته ویل کېدای شي.

جمع" **:**أَفْلَاك."

د منجمانو (فلکیاتو پوهانو) له نظره **:**فلک هغه څه ته وايي چې ستورې وربانديې حرکت کوي، او دا يې يوازې دوران ته نه محدودوي.

(ج)(فَلْكَةُ المِغْزَل) د څرخ فَلَکَک:

د" فَلْكَةُ المِغْزَل "لغوي وزن تمرة (خرما) ته ورته دی.

دا د تاوېدونکي څرخ یو مهم جزء دی، چې د فلک له مفکورې سره تړاو لري.

کتاب : مجمع البحرين : الطريحي النجفي، فخر الدين جلد 5 : صفحه285 :

دا روښانه کوي، چې قرآن د ټولو اسماني اجرامو د ګردوالي او دوران حقیقت بیان کړی، کوم چې ساینس یوازې په وروستیو پېړیو کې تایید کړی دی.

۲ .د علمي څېړنو تطابق(Scientific Evidence)

(۱) د ستوریو او سیارو ګردوالی

سائنس وايي، چې ټول ستوري، سیارې، او سپوږمۍ ګردي **(Spherical)** دي.

د دې دلیل :د جاذبې قوي د مادې ټولې برخې د مرکز لور ته کش کوي، چې پایله یې ګردوالی دی.

سائنس دا یوازې د تلسکوپونو او فضايي څېړنو له لارې کشف کړی، خو قرآن دا ۱۴۰۰ کاله مخکې بیان کړی و.

(۲) د اسماني اجرامو دوران**(Rotation)**

ځمکه :د خپل محور شاوخوا د ۲۴ ساعتونو په دوران سره شپه او ورځ جوړوي.

لمر :ساینس ثابته کړې، چې لمر هم د خپل محور شاوخوا څرخي!

د لمر د دوران موده ۲۵ ورځې ده.

ساینس پوهان دا د **Spectroscopy** تخنیک له لارې تثبیتوي.

سپوږمۍ :د خپل محور شاوخوا څرخي او د ځمکې مدار هم تعقیبوي.

په ټولو کهکشانونو **(Galaxies)** کې ټول ستوری او سیارې په خپلو محورونو څرخي.

قرآن دا څرخېدنه د" فلک ("کلمې سره واضحه کړې، چې دقیقاً د ساینسی له کشفونو سره سمون لري!

۳ .د قرآن د اعجاز پایله

۱ .قرآن کریم د" فلک "کلمه د ګردوالي او دوران لپاره کارولې، چې د ستوریو، سیارو، او کهکشانونو د مدار او محوري دوران علمي حقیقت تاییدوي.

۲ .دا علمي کشفونه یوازې د وروستیو پېړیو لاسته راوړنې دي، خو قرآن دا حقیقتونه ۱۴۰۰ کاله مخکې بیان کړي، چې دا د قرآن یو روښانه اعجاز دی!

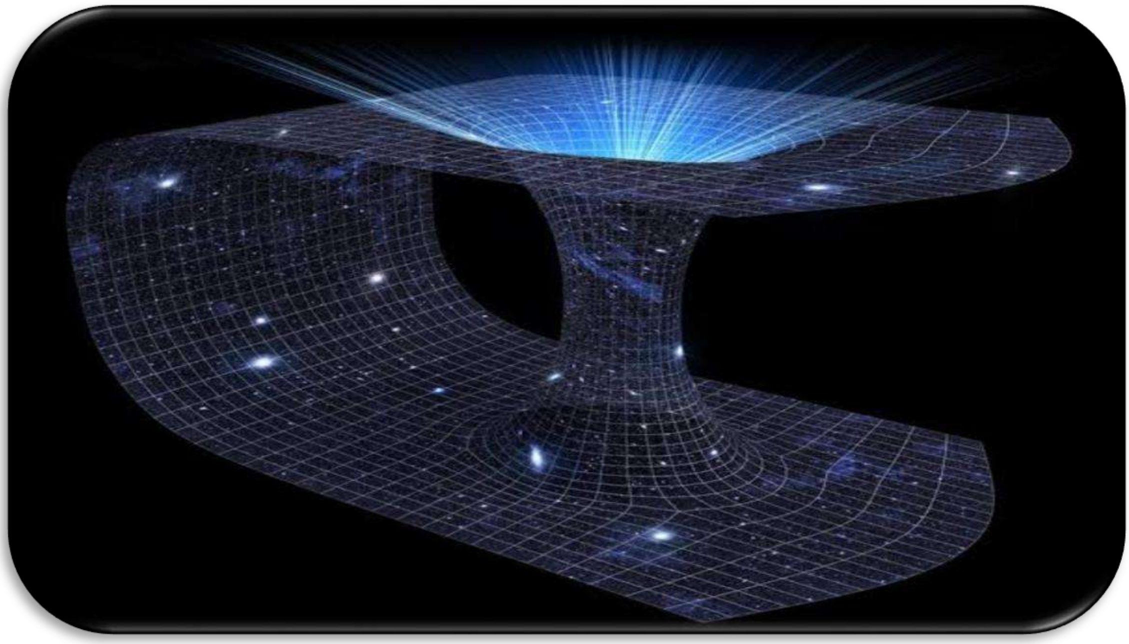

فضايي تونل

د قرآن کريم او **Wormhole** (فضايي تونل) اعجاز✦

✦يو حيرانونکی علمي راز✦ **!**

ايا تاسو کله فکر کړی چې د زمان او مکان تر منځ د لنډې لارې يو تونل **(Wormhole)** شتون لري؟

ايا قرآن کريم ۱۴۰۰ کاله وړاندې داسې يو حيرانونکی حقيقت ته اشاره کړې؟

زموږ محدود انساني فکر نشي کولی چې د الهي قدرت عجائب درک کړي، مګر کله چې د قرآن آيتونه د کائناتو له کشفياتو سره پرتله کړو، حيرانوونکې پايلې تر لاسه کولی شو**!**

✦د فضايي تونل **(Wormhole)** تيوري څه ده؟

Wormhole

د فضا-وخت يو فرضي تونل دی چې کولی شي دوه لرې ځايونه د يو لنډ مهالي سفر لپاره سره وصل کړي .دا نظريه د آينسټاين نسبي تيورۍ سره اړخ لګوي، چې په کې د فضا انعطاف‌پذيري ممکن بولي .

که یو څوک د **Wormhole** له لارې سفر وکړي، نو امکان لري چې د زرګونو کلونو لاره په څو شیبو کې ووهي**!**

نو، دا حیرانوونکې حقیقت د قرآن کریم سره څه تړاو لري؟ راځئ چې د قرآن آیتونه وګورو**!**

✦۱ (د معراج سفر – د فضايي تونل اشاره؟

کله چې رسول الله ﷺ ته د معراج سفر ورکړل شو، دا سفر د عادي زماني او فزيکي قوانينو تابع نه و**!**

الله ﷻ فرمايي**:**

وَلَقَدْ رَآهُ نَزْلَةً أُخْرَىٰ ۝ عِندَ سِدْرَةِ الْمُنتَهَىٰ ۝ عِندَهَا جَنَّةُ الْمَأْوَىٰ

(سورة النجم **:**۱۳-۱۵)

ژباړه**:**

"او يقيناً هغه يې يو ځل بیا ولید، د سدرة المنتها سره نږدې، د هغې سره جنت المأوى دی"**.**

►آیا دا امکان لري چې د معراج سفر د **Wormhole** له لارې شوی وي؟

دا سفر د عادي قوانينو خلاف و، او که موږ د ساینس له نظره وګورو، نو دا د **Wormhole**له لارې یو معجزاتي سفر ګڼلای شو**!**

✦۲ (د ملائکو سرعت او د وخت اوږدېدل

ایا تاسو پوهیږئ چې د **Wormhole** له لارې سفر د وخت اوږدېدل او لنډېدل **(Time Dilation)**لري؟ دا اصل د قرآن کریم سره څنګه تړاو لري؟

تَعْرُجُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ

(سورة المعارج **:**۴)

ژباړه:

"ملائکه او روح (جبرائیل) د هغه (الله) لوري ته خېژي، په داسې ورځ کې چې اندازه یې پنځوس زره کاله ده".

▸ایا دا د وخت لنډېدل نه دي؟

▸ایا دا معنا نه لري چې ملائکه د Wormhole له لارې سفر کوي، چیرې چې د ځمکې وخت له دوی سره توپیر لري؟

ساینس پوهان وايي که چیرې یو څوک د Wormhole له لارې سفر وکړي، نو امکان لري چې زرګونه کلونه ووهي، مګر د ده لپاره دا یوازې څو شیبې تېرې شي!

✦۳ (د آسماني دروازو بندېدل – د Wormhole ځانګړتیا؟

قرآن کریم د اسمان د دروازو د خلاصېدو یا بندېدو مفهوم وړاندې کوي!

إِنَّ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا لَا تُفَتَّحُ لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَلَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ

(سورة الأعراف :۴۰)

ژباړه:

"بېشکه هغه کسان چې زموږ آیتونه یې درواغ وګڼل او له هغوی نه یې تکبر وکړ، د هغوی لپاره د آسمان دروازې نه خلاصېږي، او نه به جنت ته داخلېږي"...

وَّفُتِحَتِ السَّمَآءُ فَكَانَتْ اَبْوَابًا ۙ

ترجمه 78-19 او اسمان به پرانستل شي، نو دی به دروازې دروازې وي

▸ایا دا اشاره ده چې د آسماني سفر لپاره ځانګړي دروازې شته، چې د الله ﷻ د امر تابع دي؟

▸ایا دا د Wormhole د ځانګړتیاو مفهوم ته اشاره کولی شي؟

ساينس وايي که **Wormhole** موجود وي، نو يوازې ځانګړي شرائطو ته تابع خلاصيږي او بيا بنديږي، لکه څنګه چې قرآن کريم اشاره کوي**!**

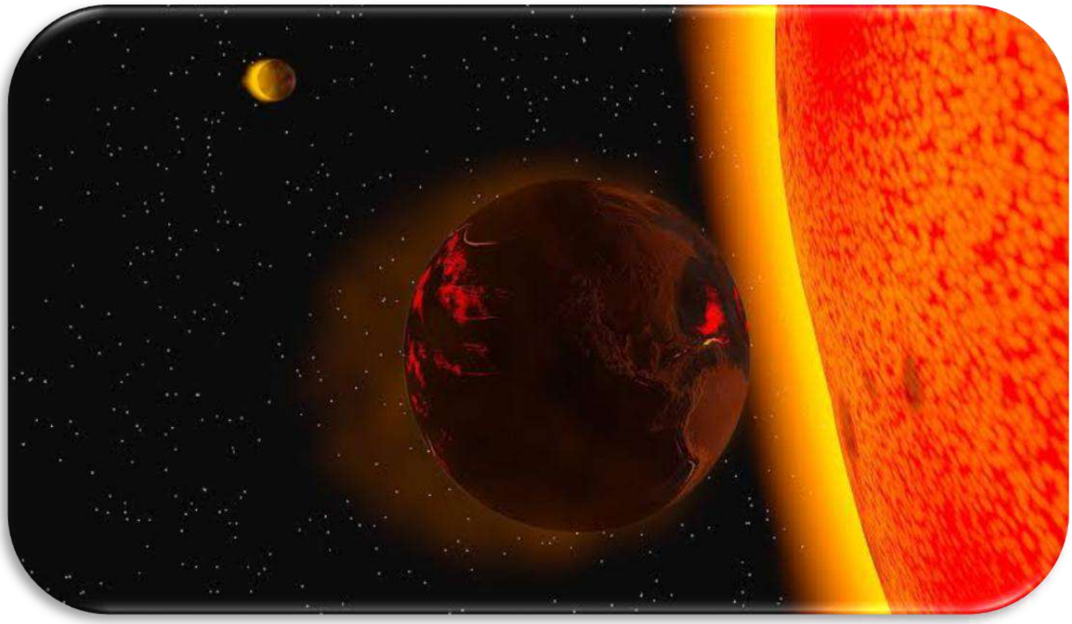

د لمر برخليک

د قرآن کريم معجزې

سور ديو**(Red Giant)**

الله تعالى فرمايي :« وَجُمِعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ » قرآن۷۵:۹

"او کله چی لمر او سپوږمۍ سره يو ځای شی .قرآن کريم" ۷۵:۹

١ إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ

کله چې لمر ونغښتل شی [.سورت تکوير]**81:1**

« وَخَسَفَ الْقَمَرُ »

او سپوږمۍ تياره شی

(سورت قيامت**8 :75**)

، عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ :«الشَّمْسُ وَالقَمَرُ مُكَوَّرَانِ يَوْمَ القِيَامَةِ»

حديث شميره **3199 :**

له ابو هريرة رضي الله عنه څخه روايت دی چې پيغمبر صلی الله عليه وسلم وفرمايل :«لمر او سپوږمۍ به د قيامت په ورځ را ونغښتل شي»

عن المقداد رضي الله عنه قال:

ما له رسول الله نه واورېدل:

"د قيامت په ورځ لمر د بندګانو ته ډېر نږدې راوستل کېږي، تر دې چې يو ميل يا دوه ميله فاصله به وي".

سليم بن عامر وايي :زه نه پوهېږم چې هغه ميل يې د فاصلې ميل ياد کړ، که هغه ميل چې سترګې پرې سرې کېږي.

ترمذي ۲۴۲۱

د قرانکريم ساينسي نښې

لمر به ځمکه تيره کړي(وبا يي نغړي)

په قرآن کريم کې لمر او سپوږمۍ به يوځای کيږي .

شکمنان ادعا کوي چې هر چا چې قرآن ليکلی خطا يې کړې ده .لمر هيڅکله سپوږمۍ نشي لمس کولی .نن ورځ ساينس پوهان تاييدوي چې لمر به بالاخره پراح شی او ټولې داخلی سيارې د ځمکې او سپوږمۍ په شمول به ټولې سيارې به په ځان کې راونغاړي .

سور دیو یا **(red gaint)** یو مړکیدونکی ستوری دی، د ستوري د تکامل **(stellar evolution)** په وروستیو مرحلو کې .

په شاوخوا پنځه ملیارده کلونو کې به زموږ خپل لمر په سور دیو**(red gaint)**بدل شي او پراح به شی د ځمکې په شمول ټولې داخلي سیارې به راوپوښي.

فضا، سور لوی ستوري :حقیقتونه، تعریف او د لمر راتلونکی، **2023.**

«يَوْمَ تُبَدَّلُ الْاَرْضُ غَيْرَ الْاَرْضِ وَالسَّمٰوٰتُ وَبَرَزُوْا لِلّٰهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ۝»

14-48« (یاده کړه هغه ورځ چې دغه ځمکه به په بلې ځمکې سره بدله کړی شي او اسمانونه) هم (او دوی) ټول به خاص الله ته مخامخ ودرېږي چې یو دی، ډېر غالب دی»

زموږ لمر د ځمکې او سپوږمۍ د تیرولو لپاره په نظر کې نیول شوی دی .دا په دې وروستیو کې معلومه شوه؛ که څه هم دا په قرآن کریم کې **1400** کاله مخکې له کشف څخه انځور شوی .

نن ورځ موږ پوهیږو چې لمر به بالاخره پراح او د ځمکې او سپوږمۍ په شمول داخلي سیارې به ونغاړي.

میقناطیسی قوه یا میګناتیک فورس

"کائنات په خپلو مدارونو کې ټینګ ساتل"

"میقناطیسی قوه یا میګناتیک فورس

الله سبحان وتعالی فرمايي:

«اِنَّ اللّٰهَ يُمْسِكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ اَنْ تَزُوْلَا ۚ وَلَىِٕنْ زَالَتَاۤ اِنْ اَمْسَكَهُمَا مِنْ اَحَدٍ مِّنْ بَعْدِهٖ ؕ اِنَّهٗ كَانَ حَلِيْمًا غَفُوْرًا»

بیشکه هغه الله دی چې اسمانونه او ځمکه له خپلو ځایونو څخه د وتلو "څخه ساتي .که دوی کله هم ووځي، له هغه پرته يې بل څوك نه شي نيولای.بېشکه هغه الله دی، ښه تحمل والا، او ډېر ببنونکی دی**35:41** ".

« وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ ».سورت الرحمن (7)

«او الله تعالی اسمان اوچت کړو او بلانس او توازون یی قائم کړو.»

«د اسمان په اوچتوالی کی د الله تعالی آیاتونه او نشان»

Explanation of ALLAH'S signs in the» universe »

ځوارلسوه کالونه دمخه ان تر معصره عصره پورې د ټولو خلکو دا فکر او ګومان و چې ځمکه په ټوله کې فالیږ او هوار شکل لری او دپاسه پرې ټول ستوری او اسمانونه په همدغه جامې د او فالیږ شکل سره وجود لري، چا دا ګومان هم نشو کولی چې ځمکه به په فضا کې په مدار کې وي، لکه څرنګه چې خدای (ج) ځمکه په خپل مدار کې بیان کړي کوم چې نشي کولی له خپل مدار څخه ووځي .

"غواړم چې آیاتونه په ښه تفصیل سره تشریح شي"

ساینس چه د ۲۱ پیړۍ پوری څومره تحقیقات او ډیسکوریز کړی دی ، صرف د اول اسمان په باره کی دی چه د ټولو کائناتو څلور فیصده کیږی یعنی د اوسه پوری صرف څلور فیصده کائنات د ساینس پواسطه مشاهده شویدی، خو اول اسمان هم د اوسه پوری پوره مشاهده شوی نه دي ،یا په بل عبارت د اوسه پوری څلور فیصده کائنات معلوم یا مشاهده شوی او ۹۶ فیصده کائنات نامعلوم دی، که غور او وکړو د ټولو کائناتو په مقایسه د ساینس معلومات ډیر محدود او کم دي.او دا خو د چا په فکر کی هم نه راځی چه ګنی انسان به د اول اسمان نه وزی او نورو شپږو اسمانونو کی به تحقیقات او ریسرچ وکړی. نو راځو په دی څلور فیصده مشاهده شوی کائناتو باندی په لنډ ډول رڼا او نظر اچوو.په یاد ولرئ چه زه او ته هم د کائناتو یوه حیصه یو ،که مونږ د خپل وجود غټوالئ د ټولی ځمکی د غټوالی سره مقایسه کړو نو زمونږ د وجود لویوالی د ځمکی د لویوالی په مقابیل کی د یوی زری یا اتوم حیثیت لری،لمر د ځمکی نه ۱۳ لکه واری لوی دي،او زمونږ ځمکه د سولر سیستم یا شمسی نظام یوه برخه ده، سولر سیستم لمر او د لمر مربطه سیارو یا پلانیتز ته وایی،نو که زمونږ د ځمکی لویوالئ د سولر سیستم یا شمسی نظام د لویوالی سره مقایسه کړو،نو د

ځمکی لویوالیَ د شمسی نظام یا سولر سیستم د لویوالی په مقابیل کی د یوی نقطی یا ډاټ حیثیت لری، او زمونږ سولر سیستم یا شمسی نظام بیا د ملکیوَی د ګلکسی یا کهکشان یوه برخه ده ،او د ملکیوَی په ګلکسی کی زمونږ د سولر سیستم پشان ۴۰۰ بیلیونه یا میلیاردونه نور سولر سیستمونه موجود دی،یو بیلیون ۱۰۰۰ میلیونه کیږی،نو که چیرته زمونږ د سولر سیستم لویوالیَ د ملکیوَی د ګلکسی د لویوالی سره مقایسه شی ،نو زمونږ د سولر سیستم لویوالیَ به د ملکیوَی د ګلکسی د لویوالی په مقابیل کی د یوی نقطی حیثیت ولری،او همدارنګه په مشاهده شوی کائناتو کی ۲۰۰ بیلیون نوری ګلکسی هم موجود دی، نو که چیرته زمونږ د کهکشان یا ملکیوَی ګلکسی لویوالیَ د دی څلور فیصدو مشاهده شوو کائناتو د لویوالی سره مقایسه شی ،نو د ملکیوَی د ګلکسی لویوالیَ ددی څلور فیصدو مشاهده شوو کائناتو د لویوالی په مقابیل کی د یوی نقطی حیثیت لری.فکر وکړیَ ساینسدانان وایی چه د بحرونو په غاړو او خوا او شاه کی چه څومره د شګو دانی دی ددی نه په اسمان کی ستوری ډیر دی،او ټول ستوری او د هغوی مربوطه سیاری ،سپوږمي،سولر سیستمونه یا شمسی نظامونه او ګلکسیز یا کهکشانونه په خپلو مدارونو یا اوربیټونو کی په ډیرو زیاتو سپیډونو سره په حرکت کی دی

او هر یو په یو وخت کی په څو قسمه حرکتو کی دی ،مثلاً ځمکه په یو وخت کی هم د خپل اکسیس یا محور نه تاویږی،هم د لمر نه تاویږی او هم د ملکیوَی ګلکسی د مرکز نه د سولر سیستم سره تاویږی،مګر د تعداد د دومره زیاتوالی او زیاتو سرعتونو سره بیا هم نه یو ستوریَ یا پلانیټ د اوربیټ یا لاری نه بی لاری کیږی او نه یو د بل سره ټکر کوی،سره ددی چه کله یوه ګلکسی یا کهکشان د سونو بیلیونونو ستورو او زیاتو سپیډو سره په بله ګلکسی یا کهکشان ورشی خو په غیر د کوم ټکر نه یو د بل نه په خیر او خیریت سره تیریږی،دا چه دا دومره زیات ستوری،سیاری،سپوږمیګانی،سولرسیستمونه او ګلکسیز څنګه په اسمان یا سپیس کی په خپلو ځایونو او اوربیټونو یا لارو کی کلک دی،او نه د مدار یا اوربیټ نه وځی ،او نه یو د بل سره ټکر کوی دا میخانیکیت او راز هم اوس د ماډرن ساینس پواسطه ډیسکور او ښکاره شو،خو ددی میخانیکیت او راز د تشریح کولو نه مخکی د خپل وړوکتوب یو څه معلومات درسره شریکوم،البته اوسنی ماشومان خو د ټابلیټ،موبایل او ټیوی سره لوبی کوی ،مګر ۵۰ او ۶۰ کاله مخکی دا شیان نه ؤ،نو په هغی وخت کی زمونږ یوه لوبه دا وه چه د مقناطیس سره به مو لوبی کولی هغه داسی چه د مقناطیس یوه ټوټه به مو د کاغذ لاندی ونیوله او د کاغذ دپاسه به مو یوه ستن واچوله نو د کاغذ لاندی به مو چه هری خواته مقناطیس ته حرکت ورکولو نو دکاغذ دپاسه به ستن هم هغی خواته حرکت کولو،او که چیرته دوه مقناطیس یو د کاغذ په یوه خوا او بل د کاغذ په بله خوا کی ونیول شی نو د هری خوا مقناطیسی قوه چه زیاته شی نو ستن به هغی خواته حرکت کوی ،خو که چیرته د دواړو خواو مقناطیس داسی موقیعت ته راوستل شی او داسی بَلانس شی

چه په ستن د دواړو خواو نه مساوی قوه وارد شی،نو په دی صورت کی به ستن یوی خواته هم نه ځی او د دواړو مقناطیسو په منځ کی به وی، اوس که دوه نوری مقناطیسی ټوټې راواخلو او یوه د کاغذ لاندی او بله د کاغذ دپاسه ونیسو او داسی توازون او بلانس یی برابر کړو چه په ستن د دواړو خواو نه مساوی قوی وارد شی ،نو اوس که کاغذ لری شی نو ستن به په هوا کی مغلق او ځوړنده پاتی شی،او یوی خواته به هم نه ځی،مګر د څلورو خواو نه د مقناطیسی قوو دا قسم توازن او بلانسینګ جوړول دومره اسان کار هم نه دي.نو ساینس اوس دا معلومه کړه چه په اسمان کی ستوری سیاری سپوږمۍ سولر سیستمونه یا شمسی نظامونه او ټول کهکشانونه د میقناطیسی قوو یا میګناتیک فورس د توازون او بَلانس پواسطه پخپلو مدارونو یا اوربیټونو کی ټینګ دی او ګرزی او دا بَلانس او توازن دومره دقیق او حساس محاسبه شوی دي، چه ستوری،سیاری ،سولر سیستمونه او ګلکسیګانی سره ددی چه په ډیر زیاتو سپیډونو سره په حرکت کی دی،خو په هر سپیډ ،هر موقیعت او هر حالت کی نوموړی توازون او بَلانس تغیر نه کوی او تل ثابت وی،او که فرضاً په دی بَلانس کی ډیر معمولی تغیر او فرق راشی نو په یو سیکینډ کی به کائنات دړی وړی شی.په دنیا کی ددی میثال مَیګلیب ټرین یا میګنیټیک لیویټیشن ټرین دي چه د مقناطیسی قوی یا میګنیټیک پورس پواسطه د پټلی نه جګیږی او په هوا کی حرکت کوی ،او د اصطکاک یا فریکشن د کموالی په وجه ډیر تیز ځی ،چه په جاپان او چین کی د ۶۰۰ کیلو میتر په یو ساعت کی سپیډ پوری جوړ شوی دی .نو په اسمان کی په بی حسابه ستورو یا سټارز او سیارو یا پلانیټز کی د مقناطیسی قوو یا میګنَیټیک پوړس توازون او بَلانس کول او ددی توازون او بَلانس په دوامدار ډول ثابت ساتل او کنټرولول د الله تعالی د وجود آیات او نشانی دی.

نو ۱۴۰۰ کلونه مخکی په قرآنکریم کی دداسی حقیقت ذکرکول کوم چه د ساینس پواسطه اوس کشف او معلوم شو ،دا ددی ثبوت دي چه قرآنکریم د الله تعالی مبارک کلام دي .ځکه چه ۱۴۰۰ کلونه مخکی د خالق نه پرته یو انسان ته هم د اسمان او سپیس په باره کی معلومات نه ؤو.

د لمر مړینه او د سیارو تیت کېدل

قرآن کریم د کائنات د پای، د ستورو خاموشېدو، د لمر تاوېدلو، او د سیارو خپرېدو ته اشاره کړې، چې اوسنی ساینس یې تاییدوي.

قرآني آیاتونه:

د ستورو مړینه

"فَإِذَا النُّجُومُ طُمِسَتْ "نو کله چې ستوري مړه شي.

(المرسلات :۸)

د سیاروخپرېدل **[**د ستورو د جازِبو ځخه وتل**]**

"وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انتَثَرَتْ "او کله چې سیارې خپرې شي

(الانفطار :۲)

د لمر تاوېدنه

"إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ "کله چې لمر تاو کړل شي.

(التکویر :۱)

د لمر د مړینې ساینسي حقیقت

١ .د ستورو د انرژۍ پای

د پیغمبر ﷺ په زمانه کې خلکو باور درلود چې لمر به تل پاتې وي.

خو اوسنی ساینس وايي، ستوري د هایډروجن اتومونه سوځوي، چې په هیلیم اتومونو بدلېږي، او د رڼا او تودوخې په بڼه انرژي خارجوي.

دا چاره تر هغه دوام کوي، تر څو چې هایډروجن پای ته ورسېږي.

کله چې هایډروجن خلاص شي، ستوری خپل ژوند ته د پای ټکی ږدي، او مړ کېږي.

٢ .د لمر د پای مرحلې

ساینس پوهان وايي، د لمر مړینه به دا مراحل ولري:

 1سور سترګی – **(Red Giant)** لمر به پړسېږي او ځمکه به وسوځي.

 2سپین کوتک – **(White Dwarf)** وروسته به لمر وریځي او یخېږي.

 3تور کوتک – **(Black Dwarf)** بیا به مکمل خاموش شي.

٣ .د سیارو تیت کېدل

د سیارو مدارونه د لمر جاذبې پورې تړلي دي.

کله چې لمر خپل قوت له لاسه ورکړي، سیارې به خپرې شي او نظام به له منځه ولاړ شي.

دا پروسه اوس ساینس تاییدوي، حال دا چې قرآن ۱۴۰۰ کاله مخکې ورته اشاره کړې.

۴. د" تکویر "مانا – د لمر تاوېدل

د" كُوِّرَتْ "کلمه د پګړۍ د تاوولو مفهوم لري.

دا اشاره کوي چې د لمر روښنايي به راټوله شي، ضعيفه شي، او پای ته ورسېږي.

دا د ستورپوهنې له نظره د لمر د پای لپاره يو ډېر دقيق تشريح دی.

قرآني اعجاز او ساینسي حقیقت

قرآن کریم د ستورو، سیارو، او لمر د پای تشریح کړې، کوم چې ساینس یوازې اوس ثبوت کړی.

پيغمبر ﷺ په داسې وخت کې دا معلومات ورکړي چې هغه وخت خلکو د لمر د مړینې تصور نشو کولای.

دا یو ښکاره قرآني اعجاز دی، چې ښيي قرآن د خالق له لوري يو حق کتاب دی.

سبحان الله !قرآن کریم د کائنات د پای حقیقتونه بیان کړي، چې ساینس یې یوازې اوس درک کوي.

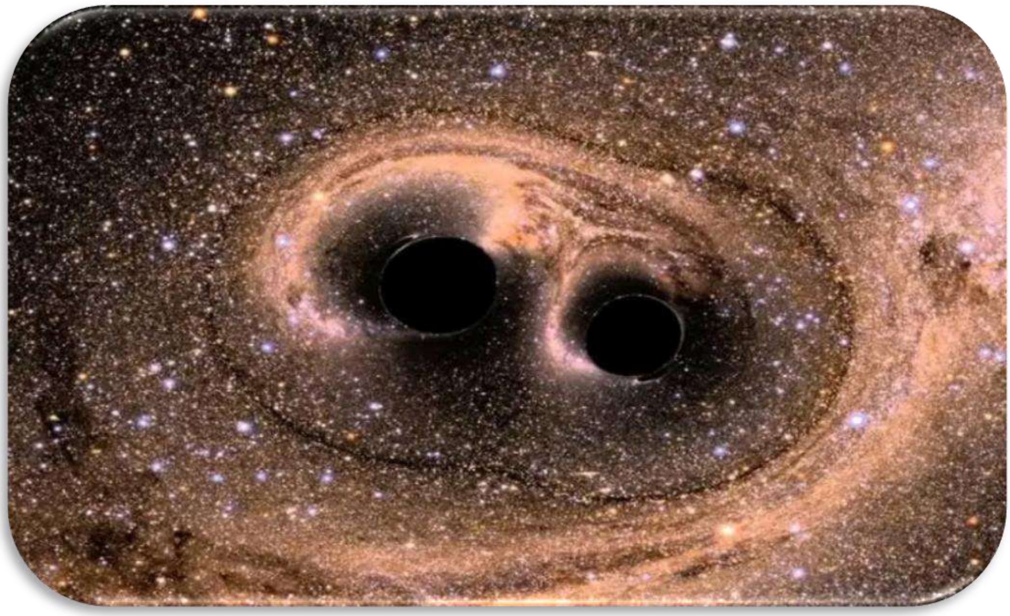

د جاذبې څپې

د جاذبې څپې یو له هغو سترو علمي کشفیاتو څخه دی چې د اینشتین د عمومي نسبیت د تیورۍ له مخې وړاندوینه شوې وه او په **2015** کال کې یې مستقیم کشف وشو.

قرآني اعجاز او د جاذبې څپې

۱ .د سورت الطور ۹م آیت او د جاذبې څپې:

قرآن کریم فرمایي:

يَوْمَ تَمُورُ السَّمَاءُ مَوْرًا (الطور :۹)

ژباړه" :په هغه ورځ چې آسمان په موجونو ولړزیږي".

په دې آیت کې د" مَورًا "او" تَمُورُ "الفاظ ډېر مهم دي" .مَور "د څپې، خوځښت، یا لړزېدو معنا لري، او" تَمُورُ "د تسلسل سره لړزېدو او خوځېدو ته اشاره کوي، چې د زلزلې او څپو مفهوم هم ورکوي.

علمي تحلیل:

د جاذبې ځپې د فضا-وخت **(spacetime)** په ټوکر **(fabric)** کې داسې ځپې دي چې د قوي ستوریزو پېښو له امله رامنځته کېږي، لکه د تور سوراخونو یو له بل سره یوځای کېدل.

کله چې جاذبې ځپې له یو شي تېرېږي، دا هغه اوږدوي او نرى کوي، خو ځای نه بدلوي، بلکې د یو ډول تزلزل یا" مور "سبب ګرځي.

د قرآن کریم دا آیت اشاره کوي چې د قیامت په ورځ به آسمان په ځپو راشي، چې دا د جاذبې ځپو له تصور سره سمون لري.

۲ .د قرآن کریم ۲۱:۳۳ آیت او د فضا ځپې:

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ۖ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ

ژباړه" :او هماغه ذات دی چې شپه او ورځ، لمر او سپوږمۍ یې پیدا کړي، ټول په مدار کې لامبو وهي".

د" يَسْبَحُونَ "لفظ د لامبو وهلو معنا لري، چې دا د ځپو سره حرکت ته اشاره کوي.

همدارنګه په قرآن کې په څو ځایونو کې د" تجري "کلمه د ستورو د حرکت او د جنت د ویالو د بهیدو لپاره ذکر شوې ده چې دا د فضا او اوبو ترمنځ اړیکه د ځپو سره حرکت ته اشاره کوي.

الف .د جنت ویالې(تجري مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ)

18:-108

ب .د ستورو حرکت:

"وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَّهَا"

د قرآن کریم،(36:38)

نن موږ پوهېږو چې ستوري او سیارې یوازې حرکت نه کوي، بلکې د جاذبې څپې هم تولیدوي، لکه څنګه چې یوه کښتۍ د اوبو پر سطحه څپې رامنځته کوي.

نن موږ پوهېږو چې ستوري او سیارې یوازې حرکت نه کوي، بلکې د جاذبې څپې هم تولیدوي، لکه څنګه چې یوه کښتۍ د اوبو پر سطحه څپې رامنځته کوي.

نتیجه:

دا قرآني آیتونه د جاذبې څپو د علمي کشف سره عجیبه موافقه لري، چې دا د قرآن علمي اعجاز ثابتوي.

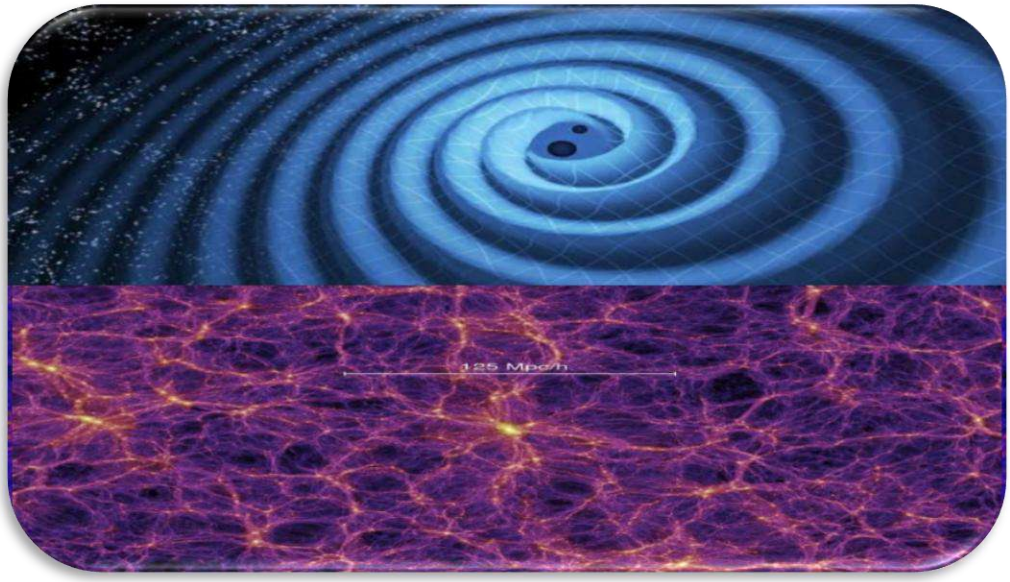

ثقالتي څپې او د کائنات شبکې

د ثقالتي څپو **(Gravitational Waves)** او د کائنات د شبکې **(Cosmic Web)** قرآني اعجاز

۱ .د" الحُبُکِ "لغوي او تفسيري مانا

الله تعالی فرمايي:

(وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْحُبُكِ)

(قسم پر آسمان چې خاوند د" الحُبُكِ "دی) **(الذاريات :۷)**

د" الحُبُكِ "تفسيري معناوې

د قرآن کريم مفسرينو د" الحُبُكِ "کلمې بېلابېل تفسيرونه وړاندې کړي، چې دا يې ځينې مشهور تفسيرونه دي:

1. د محکم او پياوړي تارونو غوندې جوړښت (لکه څنګه چې تارونه سره اوبدل شي).

2. په اوبو کې د څپو هغه منظمې کرښې چې د باد له کبله جوړېږي.

3. په شګو کې د باد له امله جوړېدونکي نرى نرى څپې.**(Ripple marks)**

.4 د هر شي څپانده، اوبدي جوړښت (لکه څنې چې اوبدي وي)**.**

.5 د ستورو، کهکشانونو او د ستورمزلو د مدارونو منظم تنظیم**.**

.6 الحُبُک د اسمان" لاري، لارې او تارونه "دي**.**

که دې ټولو معناوو ته وګورو، نو دا آیت د کائنات د جالیز جوړښت**(Cosmic Web)** ، د فضا-وخت د څپو**(Gravitational Waves)** ، او د کهکشانونو د تنظیم سیستم ته اشاره کوي**.**

۲ **.**د کائنات جالیز جوړښت **(Cosmic Web)** او قرآني اشاره

۱ **.**د کائنات جالیز جوړښت **(Cosmic Web)** څه شی دی؟

ساینسپوهانو کشف کړه چې کهکشانونه په کائنات کې تصادفي نه دي خپاره شوي، بلکې یو جالیز **(Web-like structure)** جوړوي، چې د تارونو **(Filaments)** او خالي ساحو **(Voids)**څخه جوړ دی**.**

دا جالیز د تیاره ماده **(Dark Matter)** او ثقالتي قوې **(Gravity)** له کبله رامنځته شوی**.**

کهکشانونه د دې تارونو پر سر راټول شوي، او د نیورونونو جال **(Neural Network)** یا د یو غټ تارکښي سیسټم **(Spider Web)** په شان جوړښت لري.

۲. **د الحُبُکِ اړیکه له Cosmic Web سره**

که" الحُبُکِ "ته د جال، تارونو، یا منظم جوړښت مانا ورکړو، نو دا دقیقاً د کائنات د جالیز جوړښت سره سمون خوري.

د کهکشانونو دا شبکې د" الحُبُکِ "مفهوم ښکاره کوي، ځکه چې د فضا جالیز سیستم په ریښتیا هم د تارونو غوندې جوړښت لري.

دا جالیز د ثقالتي قوې **(Gravity)** لخوا تنظیم شوی، او د قرآن دا اشاره د علمي کشف سره مطابقت لري.

۳. **د ثقالتي څپو (Gravitational Waves) اعجاز او" الحُبُکِ"**

۱. **د ثقالتي څپو کشف**

د اینشټین د عمومي نسبتیت **(General Relativity)** تیورۍ له مخې، که سترې کتلې (لکه تور سوري یا نیوټروني ستوري) یو له بله سره ټکر شي، نو د فضا-وخت **(Spacetime)** جوړښت ته څپې ورکوي.

دا څپې د موجونو **(Ripples)** په بڼه خپرېږي، او دا موږ ته دا ښیي چې فضا یوه انعطاف منونکې **(Elastic)** جالیزه ماده ده.

د ۲۰۱۵م کال د **LIGO** تجربې دا څپې عملي کشف کړې، او علمي نړۍ يې حيرانه کړه.

۲ .د الحُبُکِ اړيکه له **Gravitational Waves** سره

که د" الحُبُکِ "مانا څپې، موجونه، او تارونه واخلو، نو دا د ثقالتي څپو سره مستقيمه اړيکه لري.

فضا-وخت د يو متحرک جال په بڼه دی، چې څپې پکې خپرېږي، او دا د قرآن دا کلمه تاييدوي.

ثقالتي څپې د کائنات په جاليز جوړښت کې تحرک پيدا کوي، چې دا د اسمان د تنظيم يو حيرانونکی راز دی.

کهکشانونه د دې څپو له کبله تنظيم شوي، او د فضا-وخت موجونه د کائنات جاليز جوړښت ته تغير ورکوي.

۴ .قرآني نتيجه او د علم تصديق

د قرآن کريم دا لنډ خو ژور آيت" وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْحُبُكِ "له دريو مهمو علمي کشفياتو سره مطابقت لري:

نتيجه:

دا آيت د کائنات د جاليز جوړښت(**Cosmic Web**) ، د ثقالتي څپو (**Gravitational Waves**)، او د کهکشانونو تنظيم ته اشاره کوي .علم اوس ثابته کړې ده چې کائنات منظم،

موجي، او جالي جوړښت لري، او دا حقيقت ۱۴۰۰ کاله وړاندې قرآن کريم بيان کړی و، چې دا د قرآن کريم يو له حيرانونکو اعجازاتو څخه دی.

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ سَيُرِيْكُمْ اٰيٰتِهٖ فَتَعْرِفُوْنَهَا ؕ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ۝

27-93او ته ووايه **:**ټول د کمال صفتونه خاص د الله لپاره دي، هغه به عنقريب په تاسو خپل دليلونه (نښې) ووينې، نو تاسو به هغه وپېژنئ او ستا رب له سره غافل نه دی له هغو کارونو نه چې تاسو يې کوئ

>سورت النمل ۹۳

سبحان الله**!**

د آسمان زينت او د سيارو ښکلا

الله جل جلاله فرمايي:

(إِنَّا زَيَّنَّا السَّمَآءَ الدُّنْيَا بِزِيْنَةِ لْكَوَاكِبِ ۙ)

(بېشکه مونږ(ځمکې ته)زیات نژدې اسمان په زینت سره ښایسته کړی دی، چې سیارې (کواکب)دي)

وَحِفۡظٗا مِّن كُلِّ شَيۡطَٰنٖ مَّارِدٖ

او له هر سر غړوونکي شیطان څخه مو خوندي ساتلی دی.

—(الصافات7-6 :)

د قرآن کریم دا الهي بیان د کایناتو د ښکلا، د آسماني زینت، او د خدای پاک د قدرت یو حیرانونکی اعجاز دی .نن ورځ، ساینس موږ ته دا حقیقت روښانه کوي چې د سیارو جوړښتونه یو له بل سره حیرانونکې توپیرونه لري، او دا د خدای پاک د مخلوق د بې ساري هنر یو څرګند ثبوت دی.

ولې خدای ج کواکب (سیارې) د شیطانانو څخه د ساتي؟

ستوري (نجم) – د ساتنې اړتیا نه لري:

ستوري خو د عظیمو هستو لکه لمر په شان د حرارت، فشار او اټومي انرژۍ یو آتشفشاني مرکزونه دي.

دا جسمونه دومره خطرناک دي چې که انسان ترې څو میلیونه کیلومتره هم نژدې شي، سوځي.

له همدې امله، ستوري د ژوند د امکان ځای نه دي، نو ځکه" ساتنه "ورته نه ده لازمي .د ساتنې مفکوره هم د ژوند د احتمال سره تړلې ده.

سیارې (کوکب) – د ژوند امکان او ساتنه:

کوکب لکه ځمکه، زهره، مریخ، مشتري ...هغه آسماني جسدونه دي چې د لمر شاوخوا حرکت کوي، خپله رڼا نه لري، خو د ژوند د امکان لپاره شرایط لري.

قرآن د دغو کوکبونو یادونه کړې او د" زینت "او" حِفْظ "دواړو وظیفو سره یې نښلولي.

دا حقیقت نن ساینس تاییدوي:

ځمکه او نورې سیارې د مقناطیسي ساحو، اتموسفیر، او مدارونو له لارې له خطرونو خوندي ساتل کیږي.

ځمکه، د ژوند د کور په توګه، د الله لخوا داسې تنظیم شوې چې دا د شهاب، فضایي وړانګو او نورو خطرو پر وړاندې یو محافظت لري.

د علمي کشفونو له مخې د سیارو ښکلا

ساینسپوهانو د پرمختللو ټیلسکوپونو لکه هابل (Hubble) او جېمز ویب (James Webb) له لارې دا کشف کړي چې سیارې یوازې ساده آسماني اجرام نه دي، بلکې هره سیاره ځانګړې فزیکي جوړښت، بادلونه، حلقې، مقناطیسي ساحې، او حتی ځینې مایع مواد لري.

د ګازي سیارو زینت :مشتری (Jupiter) او زحل (Saturn) د هایدروجن او هیلیوم ګازونو ضخیمه فضا لري، چې په داخلي برخو کې یې شدید طوفانونه جریان لري، او دا د هغوی ځانګړې ښکلا جوړوي .د زحل حلقې له ملیاردونو کوچنیو یخچکي ټوټو جوړې دي، چې د لمر رڼا منعکسوي او یوه حیرانونکې ښکلا وړاندې کوي.

د صخري سیارو ځانګړتیا :ځمکه، مریخ، زهره، او عطارد د صخري جوړښت لرونکي سیارې دي .مریخ (Mars) د خپل سور رنګ له امله د" سور سیارې "په نوم یادیږي، چې د سطحې د اوسپنیز زنګ له امله رامنځته شوی .زهره بیا د خپلو تیزابي بادلونو له امله یو زهرجن، خو ښکلی ظاهري جوړښت لري.

د یخچکي سیارو ښکلا :نیپتون (Neptune) او یورانوس (Uranus) د یخچکي ګازي سیارو له ډلې څخه دي، چې د میتان ګاز له امله ښکلي شین رنګ لري.

قرآني اعجاز او د ستوریو او سیارو توپیر

دلته یو مهم ساینسي حقیقت د قرآن کریم له دې آیت سره اړیکه لري:

الله جل جلاله نه دي ویلي چې آسمان یې د نجوم (ستوریو) په زینت ښکلی کړی، بلکې د "کواکب "(سیارو) ذکر یې کړی.

په داسې حال کې چې په سورة الملک (67:5) کې خدای ج د ټولو سماوي اجسامو لپاره د بمصابیح لفظ کرولی:

"وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ"...

"او په تحقیق مونږ. نږدې اسمان په څراغونو سره ښکلا کړی دی."

د شاید ټولو اسماني اجرامو لپاره استعمال شوي

نن ورځ موږ. پوهیږو چې ولې خدای ج د نجم ذکر ندی په خپل حکمت سره، دا یو حیرانونکی علمي اعجاز دی، ځکه چې که څه هم ستوري رڼا تولیدوي، خو د کایناتي ښکلا اساس سیارې دي.

ستوري د اور د ګولو په څېر دي چې د هايدروجن د اتومي تعاملاتو له امله رڼا او تودوخه توليدوي، خو د فزيکي جوړښت له مخې متنوع نه دي .برعکس، سيارې فزيکي، کيمياوي، او بصري جوړښتونه لري، چې د هغوی ښکلا څو چنده کوي.

ساينسپوهانو دا منلې چې د ستوريو ښکلا يوازې د رڼا او ځلا له امله ده، خو د سيارو ښکلا د هغوی د سطحي ځانګړتياوو، بادلونو، حلقو، او موادو له ترکيب سره تړلې ده.

دا چې ۱۴۰۰ کاله مخکې قرآن کريم د" کواکب "(سيارو) زينت بيان کړی، نه د ستوريو، دا يو ښکاره قرآني اعجاز دی، ځکه چې دا حقيقت ساينس يوازې په وروستيو پېړيو کې درک کړی.

پايله:

دا حقيقت چې قرآن کريم ۱۴۰۰ کاله مخکې د" کواکب "د زينت ذکر کړی، نه د ستوريو، د الهي وحې يو ښکاره ثبوت دی.

سبحان الله!

د اسمانونو جوړښت

اللوسي رحمه الله د قرآن په تفسير کې يوې داسې عبارت ته اشاره کوي چې د ځمکې او اسمانونو ترمنځ د تناسب په اړه خبرې کوي .هغه وايي چې:

د ځمکې اندازه د لومړي اسمان په پرتله د دښتې د حلقې په اندازه ده.

د دوهم آسمان په پرتله د لومړي اسمان اندازه د دښتې د يوې حلقې په اندازه ده، او دغه تناسب تر اووم آسمان پورې دی.

د اووم آسمان اندازه د الله تعالی د کرسي په پرتله د دښتې د حلقې په شان ده.

د کرسي اندازه د عرش په پرتله هم په ورته توګه د دښتې د حلقې په شان ده[.روح المعانی]

دا دې اللوسي رحمه الله د تفسیر یو تعبیر دی.

الحديث حسن؛ وقد أخرجه أبو بكر بن مردويه بمسنده مرفوعا قال:

أخبرنا سليمان بن أحمد، أخبرنا عبد الله بن وهيب الغزي، أخبرنا محمد بن أبي السري العسقلاني، أخبرنا محمد بن عبد الله التميمي، عن القاسم بن محمد الثقفي، عن أبي إدريس الخولاني، عن أبي ذر الغفاري، أنه سأل النبي- صلى الله عليه وسلم -عن الكرسي، فقال رسول الله- صلى الله عليه وسلم:-

«والذي نفسي بيده، ما السماوات السبع والأرضون السبع عند الكرسي إلا كحلقة ملقاة بأرض فلاة، وإن فضل العرش على الكرسي كفضل الفلاة على تلك الحلقة»

ورواته ثقات.

ژباړه:

دا حدیث حسن دی، او دا یې ابوبکر بن مردویه له خپل مسند نه مرفوعاً روایت کړی دی.

ابوذر الغفاري رضي الله عنه وایي :ما له رسول الله صلی الله علیه وسلم نه د" کرسي("د الله تعالی کرسي)په اړه وپوښتل.

نو رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل:

«قسم په هغه ذات چې زما نفس یې په لاس کې دی، دا اووه آسمانونه او اووه ځمکې د الله د کرسي پر وړاندې داسې دي لکه یوه حلقه چې د یوې لویې دښتې(فلاة)پر سر غورځېدلې وي، او د عرش فضیلت پر کرسي باندې د دښته پر هغه حلقه باندې د فلاة فضیلت په څېر دی.»

او د دې روایت ټول راوایان ثقات دي(یعني د باور وړ دي.)

دوهم روایت:

ابن احمد) عبدالله بن احمد (دا حدیث د خپل پلار له کتاب السنّة) حدیث نمبر (456 - 438 کې موقوفاً(یعني د صحابي قول)د مجاهد بن جبر رحمه الله څخه راخیستی دی:

مجاهد رحمه الله وایي:

«ما السماوات والأرض في الكرسي إلا كحلقة في أرض فلاة»

یعني" :آسمانونه او ځمکه د کرسي په وړاندې یوائې داسې دي لکه یوه حلقه چې په لویه دښته کې وي".

او ویل شوي چې مجاهد رحمه الله له ابوذر رضي الله عنه نه دا اوریدلي، نو دا خبره هم د صحابي له قوله ثابته ده.

دلته یي د حوالې لینک دی:

http://alkulify.blogspot.com/2014/06/blog-post_3733.html?m=1

البیقاعي رحمه الله بیا په خپل کتاب" نعم الدرار في تناسوب الآیات الصوار "کې د قرآن د آیتونو تفسیر کوي:

"الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا"سورت الملک ٣"

"هغه ذات چې پیدا کړی دی اووه اسمانونه لاندې باندې(طبقې طبقې")

" خَلَقَ الله سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا "سورت نوح٢٠-١٣

“چې الله اووه اسمانونه لاندې باندې(طبقې)پیدا کړي دي”

ددغو تفسیر داسې کوي چې د اسمانونو ترتیب د طبقو په څیر بیان شوی دی .هغه وایي:

قرآن د اسمانونو په اړه وایي چې هغوی د متناسب طبقو په څیر جوړ شوي دي، هر اسمان د بل نه پورته دی او دوی ټول د یو بل سره همغږي لري.

د هغه په وینا، دا هغه وخت ممکنه ده چې ځمکه کره وي او لومړی اسمان د ځمکې په شاوخوا کې داسې محاصره کوي لکه څنګه چې هګۍ د خپل پوټکي سره محاصره کوي.

دا تناسب د اسمانونو ترمنځ همداسې پر ځای پاتې کيږي، تر دې چې د الله تعالی عرش د ټولو اسمانونو څخه لوړ دی.

د البيقعي(رح)تفسير دلته کتلی شی

}ٱلَّذِي خَلَقَ سَبۡعَ سَمَٰوَٰتٖ طِبَاقٗاۖ مَّا تَرَىٰ فِي خَلۡقِ ٱلرَّحۡمَٰنِ مِن تَفَٰوُتٖۖ فَٱرۡجِعِ ٱلۡبَصَرَ هَلۡ تَرَىٰ مِن فُطُورٖ(3) {

"هذا التقدير من غير مثال سبق } سبع سماوات { حال كونها } طباقاً { جمع طبق كل واحدة منها كأنها لشدة مطابقتها للأخرى طالبة مطابقتها بحيث يكون كل جزء منها مطابقاً لجزء من الأخرى ، ولا يكون جزء منها خارجاً عن ذلك {[66695]}وهي لا تكون كذلك إلا بأن تكون الأرض كرة والسماء الدنيا محيطة بها إحاطة قشر البيضة بالبيضة من جميع الجوانب ، والثانية محيطة بالدنيا و{[66696]}هكذا إلى أن يكون العرش محيطاً بالكل ، والكرسي الذي هو أقربها إليه بالنسبة إليه كحلقة ملقاة في فلاة ، فما ظنك بما تحته ، وكل سماه في التي فوقها بهذه النسبة ، وقد قرر أهل الهيئة أنها كذلك ، وليس في الشرع ما يخالفه ، بل ظواهره توافقه ، ولا سيما التشبيه بالحلقة الملقاة"{[66697]}

دلته يي لينک دی:

https://quran-tafsir.net/beqaay/sura67-aya3.html?utm

په دې تفسير کې د الله تعالی کرسي او عرش ته ځانګړې اشاره شوې، او په دې اساس، کرسي د عرش ته تر ټولو نږدې دی او د عرش په پرتله د دښتې د حلقې په څير دی، چې په صحرا کې غورځول کيږي.

د علمي اړخ په اړه:

د ستورپوهانو لخوا هم دغه ډول مفاهیم تایید شوي چې کائنات په متناسب طبقو کې جوړ شوی دی، او دا ډول څرګندونې په قرآن کې د موجوده علمي پوهې سره سمون لري.

او دا چې ځمکه د یوه کوره ده نو ننۍ عصر او د قرآن عظیم شان له نظره هم نو ددوی دا وړاندوینې بلکل سمې او پر ځای دی.

دا د قرآن د آیتونو تفسیر دی چې د کائنات د جوړښت په اړه یوه ځانګړې علمي لیدلوری وړاندې کوي.

د شریعت سره سمون:

د دې تفسیر سره هیڅ داسې دلیل نه شته چې په شریعت کې یې رد شي، بلکه دا د قرآن د آیتونو سره ښه سمون لري.

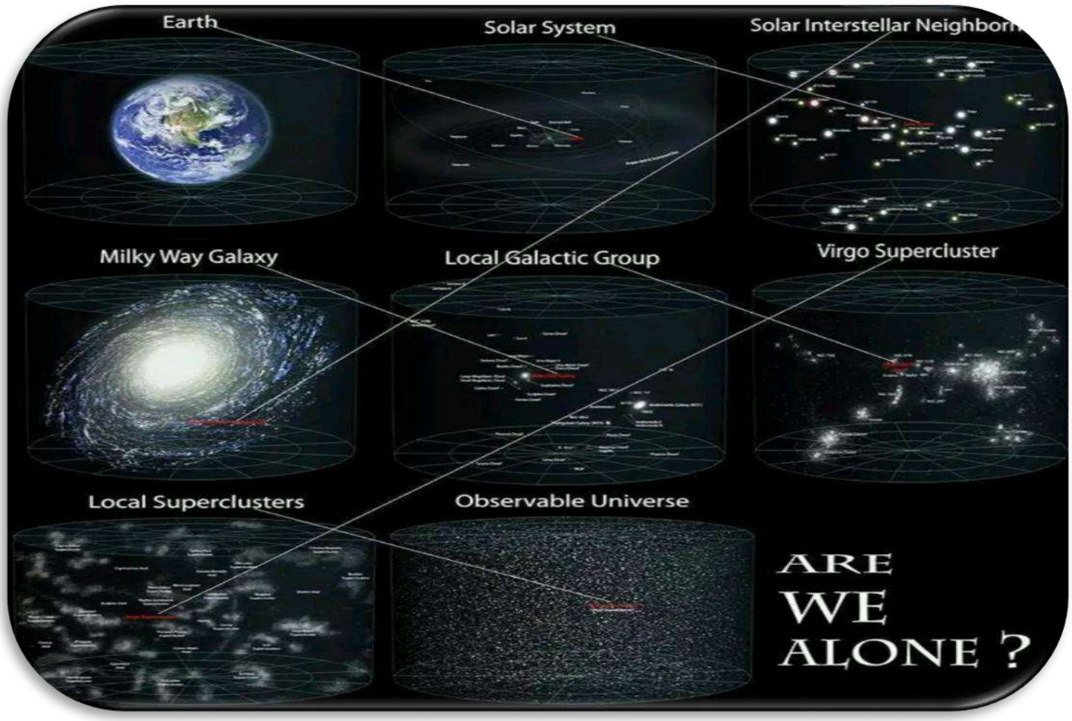

ټول ستوری ځرخیدل آن په خپلو مدارونو کې

د ننی معصرې ټینالوجی او د لویو لویو ټیلېسکوپونو پر مټ دا مونږ ومونده چی دا ستوری کوم چی مونږ یی په خپلو سترګو وینو او نه یی وینو، **Bubbles**، په هغو کې **Universes** جهانونه، او په هغو کې **Glaxays** کهکشانونه، او په هغو کې **Stars** ستوري او **Solar systems** لمریز نظامونه، او په لمریزو نظامونو کی **Planets** سیارې، ټول هر یو په خپل مدار کې د حرکت په حال کې دی آن بعضې یي په یو وخت کې څو ډوله حرکت کوي، د مثال په توګه ځمکه: ځمکه په یو وخت کی درې ډوله خرکت کوي لومړی په خپل مدار باندې ځرخیدل، یعنې په ۲۴ ساعتونو کی شپه او ورځ رامنځته کول دوهم: ځمکه د لمر په خوا او شاو راڅرخیدل په خپل مدار کې کوم چې ۳۶۵ ورځې وخت نیسی او دې سره یو کال رامنځته کوی، دریم: ځمکه د لمریز نظام سره د **Milky way** شودو لارې په کهکشان کې حرکت کول کوم چې یو میدار یي ۲۰۰ میلیونه کاله وخت نیسي، نو په دې ترتیب سره ټول ستوري په اسمان کې ځي روان دی نو دا هرڅه په شلمه پیړی کې کشف شول کوم چې دا هر څه څوارلسوه کاله دمخه په قران عظیم شآن کې بیان شوی،

الله تعالی فرمایي: وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ. القرآن ۳۶:۴۰.

ژباړه: او ټول ستوری په آسمان کې لمبو وهي.

الله تعالی فرمايي: كُلٌّ فِى فَلَكٍ يَسْبَحُونَ.القرآن ٢١: ٣٢.

ژباړه: هر يو يي له دې(ستورو) څخه په خپل آسمان کې لمبو وهي.

۱۴۰۰ کاله دمخا دا ډول خقيقت بيانول د بشر له وسه پورته خبره وه؟

او حال دا چې رسول (ص) اُمی وو ليک او لوست يي نشو کولی نو دا بلکل ددې ګواهي ورکوي چې دا قرآن د الله په علم سره چې د کائناتو مدابېر باچا غالب عالم خدای دی نازل شوی دی.

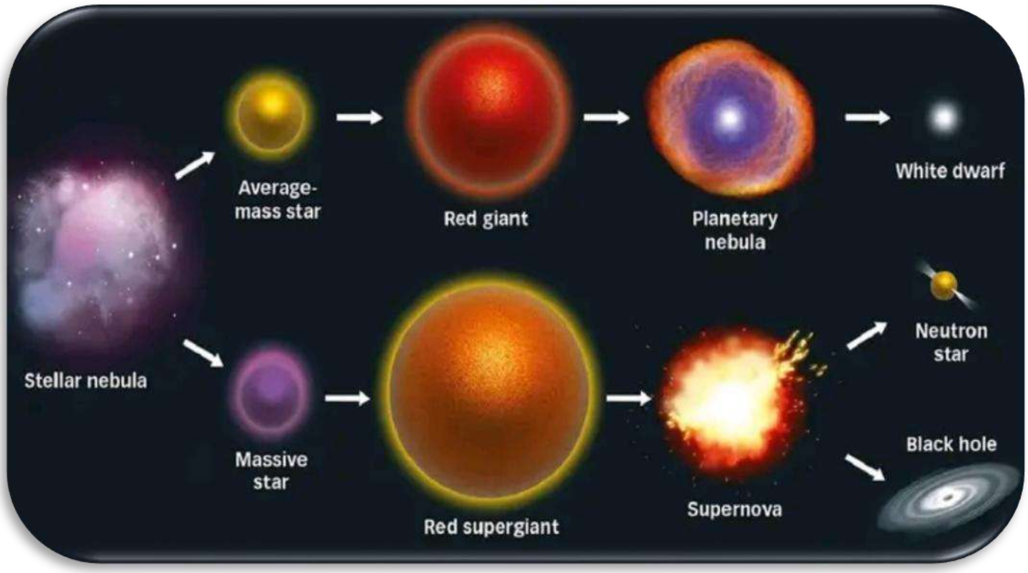

د ستورو بې نوره کېدل

الله تعالی فرمايي: «فَإِذَا النُّجُومُ طُمِسَتْ»

"کله چی ستوري تياره شي" قرآن کريم ٧٧:٨

د قرانکريم ساينسي نښې

د ستوری رڼا د خپلې مرحلې سره توپیر لري.

۱۴۰۰ کاله دمخا دا د ټولو خلکو باور و چې ستوري تلپاتې دي او چا دا تصور نشو کولی ستوي هم بې بې رڼا کیږي

په قرآن کریم کې د ستورو رڼا توپیر لري.

شکمنان ادعا کوي چې هر چا چې قرآن لیکلی، خطا یې کړې ده[الغیاذبالله]. دوی وایي چې د ستورو رڼا نه بدلیږي. نن ورځ ساینس پوهان تاییدوي چې د دوی رڼا د مرحلې سره توپیر لري. ستوري کولی شي خپل ژوند له دریو مرحلو څخه په یوه کې پای ته ورسوي:ډورف، نیوټرون ستوري یا تور سوري؛

د دوی رڼا د مرحلې سره توپیر لري.

د ستوری ارتقاء

د ستوري پاتې شوني وروسته له هغه چې ستوري خپل د تیلو اکمالات له مینځه یوسي، د هغې پاتې شوني کولی شي د خپل ژوند په جریان کې د ډله ایزې کچې پورې اړه ولري.

- سپین او تور ډورفونه- نیوټرون ستوري - تور سوري.

ویکیپیډیا، ستوري ارتقاء، 2019

مګر هر یو چې د هغې بڼه شي، خو نور په سترګو نه لیدل کیږي. دا یوازې په دې وروستیو کې وپیژندل شوو. خو قرآن کریم 1400 کاله وړاندې ویلي وو چې ستوري به خپله رڼا له لاسه ورکړي:

قرآن ۷۷:۸: فَإِذَا النُّجُومُ طُمِسَتْ

"کله چی ستوري تیاره شي"

په عربي ژبه کې "طُمِسَتْ" معنی چې "رڼا ورکه کړي". نن ورځ موږ پوهیږو چې ټول ستوري به په نابشکاراکیدونکي بڼه له سترګو پټ او ورک شي.

د کائنات ښه تنظیم

الله سبحانه وتعالی فرمایي:

ٱلَّذِي خَلَقَ سَبۡعَ سَمَٰوَٰتٖ طِبَاقٗاۖ مَّا تَرَىٰ فِي خَلۡقِ ٱلرَّحۡمَٰنِ مِن تَفَٰوُتٖۖ فَٱرۡجِعِ ٱلۡبَصَرَ هَلۡ تَرَىٰ مِن
فُطُورٖ ٣ ثُمَّ ٱرۡجِعِ ٱلۡبَصَرَ كَرَّتَيۡنِ يَنقَلِبۡ إِلَيۡكَ ٱلۡبَصَرُ خَاسِئٗا وَهُوَ حَسِيرٞ ٤

سورة الملک :۳-۴

ژباړه" :هغه ذات چې اوه اسمانونه يې په بشپړ ډول يو له بل دپاسه برابر کړي دي، ته به د رحمن په پیدايښت کې هېڅ نقص ونه وينی !نو بيا خپل نظر وګرځوه :ايا ته کوم عيب وينې؟ بيا بيا خپل نظر واړوه، ستا نظر به بېرته تا ته راشي، ستړی او دی به ناکام وي

د آيت علمي اعجاز – د کائنات دقيق تنظيم**(Fine-Tuning)**

ساینس پوهان نن دا تصدیق کوي، چې زموږ کائنات دقیق تنظیم شوی دی، داسې چې که د طبیعت بنسټیز قوانین یو لږ تغیر هم وکړي، نو ژوند به ناممکن شي.

د کائنات تنظیم د لاندې برخو څخه عبارت دی:

1 د جاذبې قوه‌که لږ کمزوری یا ډېر قوي وای، نو یا به ستوري نه جوړېدل، یا به ټول کائنات راولوېده

2 د الکترومقناطیسي قوه **:**که دا لږ تغیر درلود، نو کیمیاوي تعاملات به ممکن نه وو.

3 د نیوټون جاذبوي قانون **:**که دا یو کمزوری یا قوي وای، نو کهکشانونه به یا نه جوړېدل یا به خرابېدل.

4 د پروټون او نیوټران اندازه **:**که دوی لږ تغیر درلود، نو اتوم به جوړېدلای نه شوای، او ژوند به نه و.

5 د فضا پراخېدل **(Expansion of the Universe):** که دا ډېر چټک وای، نو کهکشانونه به نه جوړېدل، او که ډېر ورو وای، نو ټول کائنات به بېرته راټسکته شوی وای.

دا ټول قوانین د کائنات په جوړښت کې یو له بله سره دقیق تنظیم شوي دي**!**

د ستورو او سیارو حیرانوونکی ډیزاین – د خدای ج د قدرت شاهدي

که موږ د کائنات جوړښت ته وګورو، نو د حیرانتیا وړ منظره وینو:

ستوري د څراغونو په څېر ځلوي **!**قرآن وايي:

وَلَقَدْ زَيَّنَّا ٱلسَّمَآءَ ٱلدُّنْيَا بِمَصَٰبِيحَ **...**سورة الملک **:**۵

"او موږ د نږدې آسمان ښکلا په څراغونو**(** ستورو **)**سره سینګار کړی

که موږ د کائنات د جوړښت نقشه وګورو، نو کهکشانونه، ستوري، سیارې، او سپوږمۍ داسې یو تنظیم لري، لکه یو حساب شوی انجنیری ډیزاین**!**

د ځمکې مدار او کره والي ته پام وکړئ:

که ځمکه لږ لیرې وای، نو ژوند به ساړه او منجمد وای.

که لږ نږدې وای، نو ژوند به د تودوخې له وجې ممکن نه وای.

که سپوږمۍ نه وای،

نو د ځمکې تیلت به تغیر موندلی وای، چې د اقلیم بدلونونه به یې سخت کړي وای.

د ځمکې مقناطیسي ډال **(Magnetic Field)** د لمر د خطرناکو وړانګو څخه ساتنه کوي.

دا ټول د تصادف کار نه دی، بلکې د یوه ستر ذات – الله ج –د دقیق حساب او علم شاهدي ورکوي

۱۴۰۰

کاله مخکې دا معلومات چا درلودل؟

د قرآن د نزول پر مهال هېڅوک د کائنات د تنظیم د دې حیرانوونکو رازونو څخه خبر نه وو.

نه هغه وخت میکروسکوپ و، نه ټیلسکوپ، نه د فزیک قوانین کشف شوي وو.

خو قرآن وویل،" بیا بیا خپل نظر واړوه، ته به کوم نقص پیدا نه کړې"!

نن ساینس پوهان مني، چې کهکشانونه، ستوري، او سیارې داسې تنظیم او ډیزاین شوی دی چې یو ډیزاینر لري

دا یو روښانه اعجاز دی، چې قرآن ۱۴۰۰ کاله مخکې د کائنات د ښه تنظیم یادونه کړې ده

دا هر څه موږ ته د خدای ج د شتون ښکاره دلیل دی

آیا دا امکان لري، چې دا هر څه تصادفي رامنځته شوي وي؟ نه، بلکې دا د هغه ستر خالق، الله ج، د قدرت ښکاره نښه ده!

إِنَّ فِى خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَاخْتِلاَفِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ

لآيَاتٍ لِأُوْلِى الأَلْبَابِ) سورة آل عمران :۱۹۰

بېشکه چې د آسمانونو او ځمکې په پیدایښت کې، او د شپې او ورځې په بدلون کې، د! عقل خاوندانو لپاره نښې دي

نو ای انسانه !د دې ټول کائنات تنظیم ته وګوره، د ستورو د ښکلا، د ځمکې د ترتیب، او د سیارو د حیرانوونکي ډیزاین ته پام وکړه !دا ټول د یوه ستر خالق – الله ج قدرت دی، چې ته یې باید وپیژنې او یوازې د هغه عبادت وکړې

سبحان الله !قرآن د علم او حقایقو کتاب دی، او هره ورځ یې نوي معجزات رابرسېره کېږي!

د ځمکې پیدا کول په شپږو ورځو کې

د کایناتو پیداېښت په شپږو ورځو کې – د قرآن کریم او عصري ساینس ترمنځ اعجازي ارتباط

قرآني بیان:

الله تعالی فرمایي:

إِنَّ رَبَّكُمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ فِى سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ ٱسْتَوَىٰ عَلَى ٱلْعَرْشِ

(سورة الأعراف – آيت ۵۴)

ژباړه" : بېشکه ستاسو رب هغه الله دی چې اسمانونه او ځمکه يې په شپږو ورځو کې پيدا کړي دي، بيا د عرش له پاسه برقراره شو".

د شپږو ورځو مفکورې علمي تحليل:

د قرآن کريم د" شپږو ورځو "مطلب ځيني خلک د ځمکنۍ ورځې په معنا اخلي، خو د قرآن د بيان طرز، د وخت نسبي والي، او د کاينات د پراخوالي له نظره، دا شپږ ورځې ممکن نسبتي يا کيهاني ورځې وي.

د فزيک له مخې، وخت نسبي دی — دا معنا چې وخت د سرعت، جاذبې، او کائناتو د شرايطو له مخې توپير کوي.

نسبتي وخت :د کايناتو يو ورځ = يو ميليون ميليون ځمکنۍ ورځې!

د ساينس له مخې:

که د کايناتو د پيدايښت سرعت، د مځکې د معياري وخت سره پرتله شي، نو

د کايناتو يوه دقيقه = يو ميليون ميليون ځمکنۍ ورځې

نو د قرآن" شپږ ورځې "که د کايناتو وخت وي، دا به ۶ ټریلیون ځمکنۍ ورځې وي.

راځئ دا شمېر حساب کړو:

۶ ټریلیون ورځې ÷ ۳۶۵ ورځې/کال= تقریباً ۱۶.۴۲۷ بیلیونه کاله
دغه رقم د نننی ساینسي اټکل ورسره تقریباً برابر دی، ځکه:

ساینس هم وایي چې د کایناتو عمر شاوخوا 13,8 بیلیونه کاله دی،

او ځینې معاصرو نظریو کې دا تر ۱۷ بیلیونو کالو اټکل شوی دی.

د شپږو ورځو د تجزیې یو احتمالي ترتیب د مځکې د وخت له مخې:

که دا ۱۶,۴۲۷ بیلیونه عدد د کال په ورځو چې (۳۶۵,۲۵) وی تقسیم کړو دا (۱۷,۴۲۷۱۰۴۷۲۳ بیلیونه کاله کیږی لومړی ورځ یې (۸) بیلیونه کاله د مځکې دویمه ورځ یې (۴) بیلیونه کاله د مځکې در یمه ورځ یې (۲) بیلیونه کاله د مځکې څلورمه ورځ یې (۱) بیلیونه کاله د مځکې پېنځمه ورځ یې (۵۰۰) میلیونه کاله د مځکې شپږمه ورځ یې (۲۵۰) میلیونه کاله د مځکې کیږی

دغه ترتیب ښیي چې د کاینات د تکامل بهیر په تدریج روان و، او هره مرحله د وخت یو لوی اوږدوالی لري.

پایله:

قرآن کریم چې وایي" :په شپږو ورځو کې آسمانونه او ځمکه پیدا شول"، دا واقعاً یو کیهاني او نسبتي بیان دی.

دا شپږ ورځې د الله د وخت نظام ته راجع دي، نه د انسان د ۲۴ ساعته ورځې.

ساینس همدا اوس دا ثابتوي چې کاینات په میلیاردونو کالو کې جوړه شوې،

او د نسبي وخت اساس د آینشتاین د نظریې له مخې، کاملاً علمي بنسټ لري.

نو دا یو لوی اعجاز دی چې قرآن کریم دا حقیقتونه تر هرچا مخکې بیان کړي، او نننی ساینس د هغه تصدیق کوي.

کله چې کاینات پیدا کیدل د هغه سرعت یو میلیون میلیون کاله نسبت مځکې ته ډیر وو که دا وخت محاسبه کړو یو میلیون میلیون ورځي د مځکې د کایناتو د یوې دقیقې سره برابره ده د مځکي له عمره تقریباً (۱۷-۱۷) بیلیونه کاله تیریږی او قرآن کریم وایې په شپږ ورځو کې کاینات جوړ شوي دي دا شپږ ورځي د نسبتي وخت په اساس محاسبه شوي دي چې دا شپږ میلیون میلیون یا شپږ تریلون ورځي کیږی ځکه د کایناتو وخت نسبت مځکي ته یو میلیون میلیون چنده لوړ دی نو د مځکې په وخت کې

چې دا ټوله کیږی ۱۵ بیلیونه او ۷۵۰ میلیونه کاله د مځکي چې د کایناتو یوه ورځ کیږی

آسماني نيبولاوې

قال الله تعالی:

(فَإِذَا انشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَالدِّهَانِ)

الرحمن :۳۷

ژباړه:

"نو کله چې آسمان څیرې شي، نو هغه به د سور ګل په شان شي، لکه غوړ تیل".

نیبولا څه شی دی؟

نیبولا یو ډېر لوی غازي او دوړو لرونکی بادل دی، چې د کائناتو په ژور فضا کې واقع وي . دا د ستوریو د تولد او یا مرګ له امله منځ ته راځي .نیبولاوې د ګلونو، شعلهو یا شنو، سرو، بنفشي، او نارنجي رنګونو په زړهراښکونکو بڼو ښکاري.

د نیبولا ځینې مشهورې بڼې:

– Rosette Nebula لکه د سرو ګل یوه لویه ګیډۍ

Red Spider Nebula

Hilex nebula

Cat’s Eye Nebula

– Eagle Nebula د پیدایښت ستنې

دا ټول نیبولاوې دقیقا د قرآن د «وَردةً کَالدِّهان» تشبیه دي.

د لمر د مرګ مرحله او د سور ګل تشبیه

ساینس وایي چې اوسنی لمر به په راتلونکو پنځو میلیاردو کالو کې د ژوند وروستۍ مرحله ته ننوځي، چې هغې ته Red Giant یا سور لوی ستوری وایي .دا مرحله کې لمر:

پړسیږي

خپل روښانه ګازونه خپروي

او نهایتاً د نیبولا بڼه غوره کوي

دا حالت د يو سور، شين، يا ژيړ ګل په څېر ښکاري، عيناً د هغه قرآن تشبيه سره چې وايي : "فكانت وردة كالدّهان "نن ورځ ساينس تاييدوي چې لمر به سور رنګ واخلي.

علمي اعجاز

قرآني عبارت ساينسي واقعيت وردةً نيبولاوې د ګلونو په شکل دي کله ده اننيبولاوې د تېلو يا روان رنګونو غوندې ښکارېږي انشقت السماء د لمر او ستورو د مرګ پر مهال آسماني انفجارونه او نيبولا رامنځته کيږي

دا ټول ۱۴۰۰ کلونه مخکې بيان شوي.

قرآن كريم:

د آسمان د سور ګل سره تشبيه کوي

د غوړو، خوځنده، ښکلې رنګونو ذکر کوي

دا ټول صفات يوازې نيبولاوې لري

ساينس دا تصويرونه اوس د تلسکاپونو له لارې ثابتوي، خو قرآن دا تصوير ۱۴ پېړۍ وړاندې وړاندې کړی

(أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْآنَ)

"ایا دوی په قرآن کې غور نه کوي؟"

د لمریز نظام پیدایښت او د قرآن کریم اعجاز

آیت مبارک:

(ثُمَّ ٱسْتَوَىٰٓ إِلَى ٱلسَّمَآءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَلِلْأَرْضِ ٱئْتِيَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا قَالَتَآ أَتَيْنَا طَآئِعِينَ)
(سورت فصلت11 :)

ترجمه:

"بیا الله □ آسمان ته متوجې شو، حال دا چې هغه(آسمان) لوګی(دخان) و؛ نو هغه آسمان او ځمکې ته وفرمایل :چې په خوښه او یا زور راشئ !دوی وویل :موږ خو په خوښه راغلو".

د آیت علمي اعجاز:

دا آیت د یو ډېر لوی علمي حقیقت خبر ورکوي، هغه دا چې:

آسمان(او کهکشاني فضا) د" دخان "څخه جوړ شوی و.

ساینس وایي چې د کایناتو په پیل کې، وروسته له لویې چاودنې (Big Bang) ، فضا د ګرمې ګازو، دوړو، او پلازما له یو ګډ حالت (nebular gas cloud) نه ډکه وه .دا د قرآن د کلمې" دُخَانٌ "سره کامل مطابقت لري، چې معنی یې ده :لوګی، ګرم ګاز، یا دوړو ډک حالت.

ساینسپوهان وایي چې لمریز نظام د دوړو او ګرمو ګازونو (nebula) له غټ بادامي شکل څخه پیدا شو.

دا دوړې او ګازونه د ثقل (gravitational collapse) له کبله راټول شول، لمر یې په منځ کې پیدا کړ، او د لمر شاوخوا یې نور سیارې، شهابونه او د سیارو قمرونه جوړ کړل.

قرآن فرمایي" :اې آسمانه او ځمکه !په خوښه یا ناخوښه، راشئ — "دا یو ښکلی تعبیر دی د قانون gravity لپاره، ځکه چې دا اجرام" په اطاعت "راجمع شول.

د لمر پیدایښت:

(وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَّهَّاجًا)(سورت النبأ13 :)

ترجمه:

"او مونږ لمر یو ډېر بلیدونکی څراغ پیدا کړ".

ساینس وایي چې لمر یو حرارتي فضاوي څراغ دی، چې انرژي د اتومي فیوژن (nuclear fusion)له لارې تولیدوي، کوم چې قرآن یې په کلمه" وَهَّاج("یعني ډېر بلیږونکی، تودوخه خپرونکی) سره یاد کړی.

د لمر اصلي مادې هایډروجن او هیلیم دي، او همدا مادې د دوړو د غټو کلاوډونو (nebula) اصلي عناصر وو.

لمریز نظام (Solar System) څنګه جوړ شو؟ (د علمي نظریو خلاصه)

Big Bang شاوخوا 13.8 میلیارده کاله مخکې واقع شو.

ګرم ګازونه (دخان) خپاره شول.

د ثقل له کبله دا ګازونه راټول شول، او یوه ستره" نیبولا "جوړه شوه.

د نیبولا مرکز کې حرارت دومره زیات شو چې لمر پیدا شو.

نورې برخې د سیارو، کمېټونو، او قمرونو په بڼه جلا شوې.

دا ټولې پروسې ته قرآن کریم اشاره" : دخان → "ثقل → اطاعت → لمر → منظومه"

پایله:

قرآن کریم په ډېر دقیق، خو لنډ او بلیغ عبارت کې د کهکشانونو، نیبولا، او لمریز نظام د پیدایښت د پروسې یادونه کړې.

دا آیت د یوه داسې حالت توضیح کوي چې تر ۲۰مې پېړۍ پورې هېڅ انسان پرې نه پوهېده.

دا ښیي چې قرآن یو انساني لیک نه دی، بلکې د عالم الغیب و الشهادة له طرفه نازل شوی الهي کتاب دی.

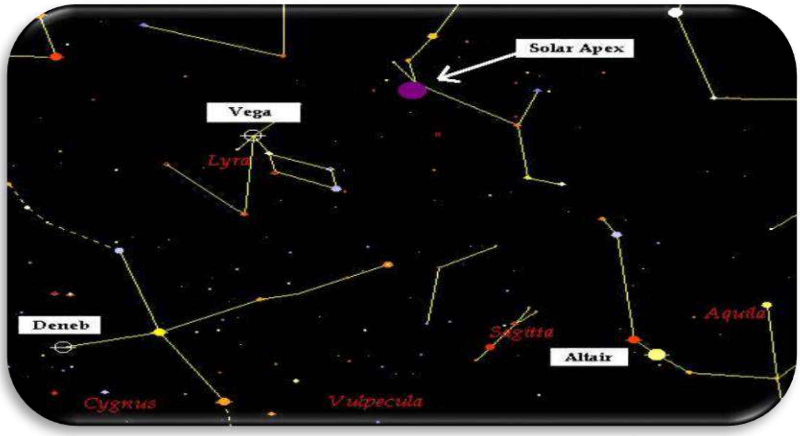

د لمر خرکت د Solar apex پرلوري

کله چې ساینس‌پوهانو دا وموندله چې لمر په ډېر لوړ سرعت سره حرکت کوي، نو دا يې هم وموندله چې دا حرکت به تلپاتې نه وي؛ بلکې لمر د اسمان د" هرکولیس (Hercules) " ستوریز ډلبند ته نيږدې يوې ځانګړې نقطې پر لور روان دی، چې هغې ته "Solar Apex" يا" د لمر د لارې هدف "ويل کيږي.

د لمر دا حرکت د شاوخوا ۲۰ کیلومتره په ثانیه (یا ۱۲ میل په ثانیه) سرعت سره ترسره کيږي!

په يوه فوق‌العاده ډول، قرآن کريم دا حيرانوونکې حقيقت داسې بيان کړی چې هم د لمر پر سرعت ټينګار کوي، او هم دا روښانه کوي چې لمر يوه ټاکلې نقطې ته روان دی:

(وَٱلشَّمْسُ تَجْرِى لِمُسْتَقَرٍّ لَّهَا ۚ ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ ٱلْعَزِيزِ ٱلْعَلِيمِ) ژباړه" :او لمر د يوه ټاکلي ځای پر لور روان دی، دا د زبردست او پوه ذات اندازه ده ".(سورة يس، آيت ۳۸)

دا دومره دقيق او معجزانه بيان د لمر — زموږ تر ټولو نږدې ستوري — په اړه، موږ ته دا سوال را ولاړوي :څوک، پرته له لوی الله جل جلاله، کولی شول چې دا ډول کامل او حقايقو سره سم بيان ۱۴ پېړۍ وړاندې وړاندې کړي؟

بروجونه

د قرآن کريم آيتونه چې د "بروج" يا آسماني برجونو په اړه يادونه کوي، او د "ستوريزو لوګيو " (**Nebulae**) حيرانوونکي برجونه ، دواړه د کائنات د عظمت او د الله تعالی د تخليقي قدرت ښکاره نښې دي.

قرآني ذکر د بروج:

الله تعالی په خپل کتاب کې د آسماني برجونو او ستورو د تنظيم او ښکلا په اړه داسې يادونه کړې ده:

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ (البروج: 1):

ژباړه: "قسم دی په آسمان چې خاوند برجونو دی."

دا آیت د آسماني نظم، د ستورو او د برجونو د ځانګړي ترتیب په اړه د الله تعالی پر قدرت ټینګار کوي.

تَبَارَكَ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَجَعَلَ فِيهَا سِرَاجًا وَقَمَرًا مُنِيرًا (الفرقان: 61):

ژباړه: "برکتناک دی هغه ذات چې په آسمان کې یې برجونه پیدا کړل، او په هغې کې یې یو څراغ (لمر) او یوه رڼا (سپوږمۍ) ځای پر ځای کړه."

وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَزَيَّنَّاهَا لِلنَّاظِرِينَ (الحجر: 16):

ژباړه: "او په تحقیق چې موږ په آسمان کې برجونه پیدا کړل او هغه مو د کتوونکو لپاره ښکلي کړل."

د بروج مفهوم په تفسیر کې:

قتاده او السدي وویل: بروج د ستورو ځانګړي موقعیتونه دي.

المنحل بن عمرو وویل: "وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ" د آسمان هغه ښکلی مخلوق دی چې برجونه یې نیولي دي.

ابن جریر د دې نظر تایید کړی چې له بروج څخه مراد د لمر او سپوږمۍ د حرکت لپاره ځانګړي موقعیتونه دي.

لمر د دغو دولسو برجونو له لارې هره میاشت یو ځل سفر کوي.

سپوږمۍ د دغو برجونو له هرې یوې څخه په دوه یا درېیو ورځو کې تیرېږي، چې په ټولیز ډول اتلس مقامونه جوړوي، او دوه شپې پټ پاتې کېږي.

د "ستوریزو لوګیو" او برجونو اړیکه:

، موږ د "ستوریزو لوګیو برجونه" یا نبیولا یوه ښکاره بېلګه وینو. دا منظره د ستورو د پیدایښت او ستوریزو موادو د خپریدو ځای دی. دا ډول سیمې، لکه " **Pillars of Creation**"، د کائنات د حیرانوونکي جوړښت یوه برخه ده.

د قرآن کریم د بروج یادونه د دې ستوریزو لوګیو سره مستقیم تړاو لري، ځکه چې دا هم د آسماني تنظیم، ښکلا او الهي قدرت یوه بېلګه ده.

علمي تشریح:

برجونه د آسمان هغه برخې دي چې د لمر، سپوږمۍ او نورو سیارو حرکتونه په کې ترسره کېږي.

او د "ستوریزې لوګیو" د ستورو د پیدایښت ځایونه دي، چې د دې برجونو د جمال او عظمت یوه برخه ګڼل کېږي.

د ایمان ځای:

د قرآن کریم د آیتونو، د بروج مفهوم، او د دې ستوریزو لوګیو ترمنځ اړیکه موږ ته په لاندې برخو کې یو لوی درس راکوي:

د الهي تنظیم عظمت: کائنات په منظم او ښایسته ډول ترتیب شوی دی.

د انسان عاجزي: د دې ستوريزو لوګیو او برجونو عظمت موږ د الله تعالی د قدرت په وړاندې عاجزوي.

د تدبر دعوت: د "بروج" ذکر او دا ډول آسماني منظرې د انسان لپاره د تفکر او شکر سرچینه ده.

پایله:

په قرآن کې یاد شوي بروج، د تفسیر له مخې د ستورو او لمر و سپوږمۍ ځانګړې ځایونه، او د ستوریزو لوګیو حیرانوونکي برجونه، دواړه د کائنات د هغه نظم ښکلي نښې دي چې الله تعالی په خپل بې مثاله قدرت سره رامنځته کړې دی. دا برجونه او ستوریزې لوګۍ زموږ لپاره د الله تعالی د قدرت ښکاره او نه انکارېدونکي ثبوتونه دي.

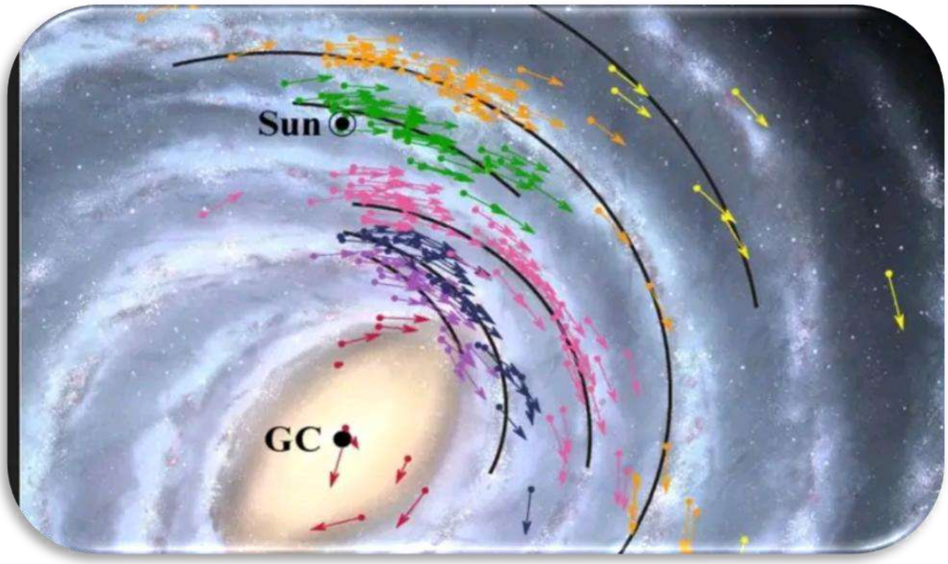

تور سوري،او د تور سوري شاوخوا د لمر حرکت

لومړۍ حؤاله: "تور سورى يا'**Black holes**'"

دوهمه حؤاله: "لمر"

بسم الله الحمد لله اللهم صلي علي سيدنا محمد

الله سبحان وتعالى فرمايي:

«فَلَا أُقْسِمُ بِالْخُنَّسِ»

«نو نه، زه پر پټېدونکو[عيبدونکو] ستورو قسم کوم. »

«الْجَوَارِ الْكُنَّسِ»

[«پر روانو، جارو كونكو باندې »]التكوير ۱۴-۱۵

له بده مرغه د دې دوو آيتونو په تفسير كې ډېرو پوهانو – د كافي تخنيكي پوهې د نشتوالي له امله – په غير كره توګه ژباړلي دي خو موږ به يې ان شاالله ښه مفهوم بيان كړو.

په سورة الناس كې د خنس كلمه هم د شيطان لپاره كارول شوې ده چې د شيطان پټ دى؛ نو د تكوير په 15 آيت كې په هغه څه باندې قسم شوى دى چې پټيږي.

له دې وروسته په ١٦ آيت كې د الجوار كلمه د وهلو(تللو) كلمه ده چې په هغه چا باندې قسم كېږي چې جاري وي .او د كنس (كناس) كلمه د جارو كولو(صفا كولو) په مانا ده؛ نو په هغه چا باندې قسم دى چې جارو (صفايي) كوي .

نو زه پوښتنه کوم؛ په کایناتو کې کوم شیان د پټیدو، جریان کولو او جارو کولو دا درې ځانګړتیاوې لري؟

ځواب: بالکل تور سوراخ (**Black hole**) دی.

ځکه چې تور سوري پخپله نه لیدل کیږي، دوی یوازې د خپلو شاوخوا اغیزو سره کشف شوي دی.

تور سوري هم په فضا کې جریان لري او تور سوری هغه څه پاکوي چې د دوی د واحد افق په شاوخوا کې شتون ولري ، نو موږ کولی شو ووایو چې الله سبحانه وتعالی په تور سوري یا بلاک هولونو باندې قسم کوي ځکه چې دا یوه ډیره زړه پورې پدیده ده چې د قسم کولو مستحق ده. د تکویر د څپرکی د 15-16 دا دوه آیتونه زموږ لومړی حواله ده.

زموږ دویمه حواله لمر دی.

لکه څنګه چې موږ په مرکزي توګه پوهیږو، د لمر په سورت (سورت الشمس) کې لومړي ایاتونه په لاندې ډول ذکر شوی؛

«وَالشَّمْسِ وَضُحٰـهَا ›»

1-91«قسم دی په لمر باندې او د هغه په رڼا باندې »

« وَالْقَمَرِ اِذَا تَلٰىهَا »

2-91« اوسپوږمۍ باندې کله چې په ده پسې وروسته راځي»

نو موږ دوه آیتونه واخستل، لومړی حواله د تکویر سورت په 15-16 ایاتونه چې د تور سوري سره تړلې آیاتونه دي او که تاسو پام وکړئ دا آیتونه د حرکت په اړه هم خبرې کوي؛ او زموږ دوهمه حواله د شمس سورت 1-2 ایاتونه دی کوم چې خبرې کوی په باره د لمر او د لمر حرکت د سپوږمۍ سره - دوباره حرکت څرګندوي. موږ پوهیږو چې زموږ د شودو لارې **Milkyway** کهکشان په مرکز کې یو تور سوري شتون لري او لمر د دې مرکزي لوی تور سوري شاوخوا ګرځي او حرکت کوي. خورا په زړه پورې حقیقت دا دی چې کله موږ د تکویر سورت په 15-16 ایاتونو کې د تور سوري پورې اړوند آیتونه او د شمس سورت په 1 ایات کې د لمر پورې اړوند آیتونو ترمینځ د آیتونو شمیره وګورو؛ موږ ګورو چې پایله یې د تور سوري سره خورا همغږي ده.

د **Milkyway** کهکشان په شاوخوا کې د لمر سرعت څکه که موږ د تور سوري آیتونه حساب کړو د سورت التکویر 15-16 او د لمر آیت ؛ د هغو په منځ کې د آیتونو شمېر **(۲۳۰)** دی.

او که یوازې د تکویر ۱۵-۱۶ او د شمس ۱ آیتونو ترمنځ آیاتونه وشمېرو، او د تکویر ۱۵-۱۶ او د سورت شمس ۱ آیتونه په کې شامل نه کړو، یعني دا درې آیاتونه پاکې ونه شمیرو، نو بیا به ۲۲۷ آیتونه ترلاسه کړو. **ډیر ښه مطابقت؛

د لمر سرعت د ملکي وے کهکشان د مرکز

(د شیدولارې کهکشان د مرکزي تور سوري) په شاوخوا کې د ځینو څېړنو له مخې 227 کیلومتره فی ثانیه او د نورو څیړنو له مخې 230 کیلومتره فی ثانیه دی.** که مو لیدلي وي

چې د تکویر په دواړو آیتونو کې د توري سورى د حرکت په اړه ویل شوي دي او د لمر آیت چې د سپوږمۍ سره د لمر د حرکت په اړه خبرې کوي. نو، د دې لپاره چې موږ د **Milkyways** مرکزي تور سوراخ شاوخوا د لمر سرعت ترلاسه کړو په دې تحلیل کې یو منطق شتون لري.

چې همدغه منطقونه دلته د کتلو دي

الحمد لله رب العالمین

الله اکبر

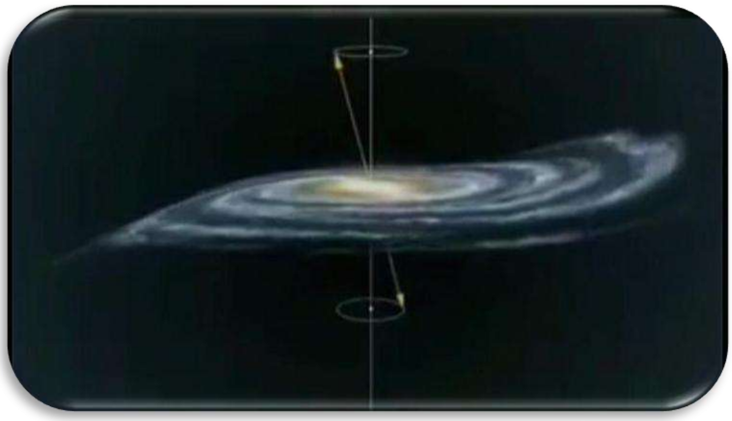

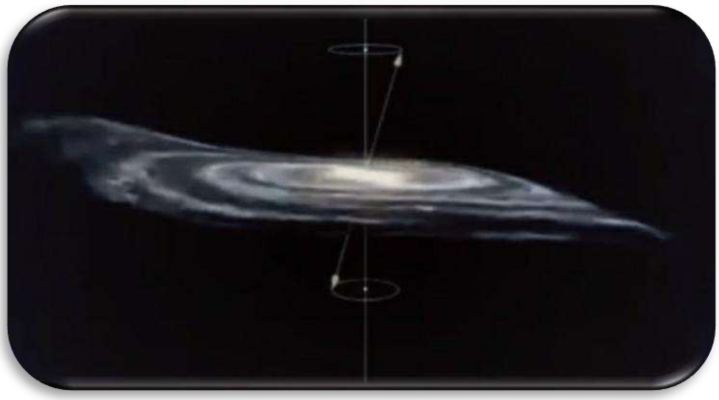

اوبه او فضا

د قرآن عظیم شآن اعجاز

"اوبه او فضا"

د حکمت موضوع

د قرآن کريم د کلمو حکمت او اعجاز

د موهمو کلمو تفصيل لاندې درکړل شوی

«يَسْبَحُونَ»

اوبه او فضا يو شانې ورتاولی لري

خدای(ج) فرمايي: وَكُلٌّ فِى فَلَكٍ يَسْبَحُونَ.

القرآن ۳۶:۴۰.

ژباړه: او ټول ستوری په آسمان کې لمبو وهي.

خدای (ج) فرمايي: كُلٌّ فِى فَلَكٍ يَسْبَحُونَ.

القرآن ۲۱: ۳۲.

ژباړه: هر يو يي له دې(ستورو) څخه په خپل خپل آسمان کې لمبو وهي.

(يَسْبَحُونَ) چې لغوي معنا يي لمبو وهل دي نو خدای (ج) د حکمت ښبنتن دی چې په هر څه کې يي خپل حکمت وي ، د قرآن عظيم شآن هر ايات،لغات،حروف اعجاز دی،

اکسرو ساينس پوهانو دا ګمان وو چې ستوري په کهکشانونو کې په مستقيم ډول حرکت کوي حو اوس دا جاويته شوي ده چې ټول ستوري په کهکشانونو کې د سمندري څپو او د لمبو وهلو په شان حرکت کوي او دا حرکت د شودو لارې کهکشان تر ټولو داقيق حرکت دی.

او په همدې ډول ټول فضانوردان د فضايي تمرينونو لپاره د اوبو څخه ګټه پورته کوي چې دا ددوی سره د فضا په سفر کې مرسته کوي.

د اوبو او د فضا ترمنځ توپیرونه او یوشانتیوالی د ننی عصر د پرمحتللو ټیکنالوجیو پر مټ شوی

په فضا کې او په اوبو کې پاتې کیدل یو شانې ورته والی لري، مګر دوی په بنسټیز ډول مختلف چاپیریالونه لري. دلته ددوی د پرتله کولو ځینې مهم ټکي دي:

ورته والی: د بویانسي اغیز: په دواړو چاپیریالونو کې د بې وزنۍ احساس شتون لري.

په اوبو کې، بویانسي د جاذبې سره مقابله کوي، موږ ته ددې اجازه راکوي چې خپل بدن په اوبو کې په آسانۍ سره پورته فلوټ کړو.

په فضا کې، په ځانګړې توګه په مدار کې، فضانوردان د مایکرو ګرایت تجربه کوي، کوم چې د پورته فلوټ کولو اوبو ته ورته احساس رامنځته کوي.

خوځښت: په دواړو چاپیریالونو کې حرکت کولی شي، دواړه مایع کیدلی شي او د جامد ځمکې په پرتله مختلف تخنیکونو ته اړتیا لري.

په اوبو کې، لامبو وهونکي د ځان د حرکت کولو لپاره سټروک کاروي، په داسې حال کې چې په فضا کې، فضانوردان د لاسونو او بدنونو څخه کار اخلي ترڅو حرکت وکړي.

د چاپیریال ننګونې: دواړه چاپیریال ځانګړي ننګونې وړاندې کوي.

په اوبو کې، د اوبو د لوړ فشار اداره کولو او بدن ته د اکسیجن رسولو ساتلو ته اړتیا شتون لري،

پداسې حال کې چې په فضا کې، د وړانګو، خلاء، او د تودوخې د ډیریدو په اړه اندیښنې شتون لري.

توپیرونه: کشش ثقل: اوبه د جاذبې ځواک وړاندې کوي چې د جاذبې سره مقابله کوي، پداسې حال کې چې په فضا کې، په ځانګړې توګه د ځمکې د اتموسفیر هاخوا، جاذبه لاهم

شتون لري (كه څه هم په مدار كې خورا كمزورى وي). دا په خلا كې د بې وزنۍ احساس لامل كيږي.

فشار: اوبه د ژوروالي پر بنسټ په شيانو فشار راوړي، کوم چې کولی شي د انسان پر فزيولوژي اغيزه وکړي. په فضا کې، يوازې خلا شتون لري، نو د همدې امله د هوا فشار شتون نلري، او د هغې سره مخ کيدل د محافظتي ګير پرته زيانمن کيدی شي.

اتموسفير: اوبه يو مايع وسيله ده چې د ژوند ملاتړ کوي او تنفس کيږی (د آبي ژوند لپاره)، پداسې حال کې چې فضا يو حالت ده او د انسانانو د ژوندي پاتې کيدو لپاره ځانګړي تجهيزاتو ته اړتيا لري.

پايله: د اوبو او د فضا ترمنځ توپيرونه او يوشانيوالی

او د ستورو تګ په کهکشانونو کې د ننۍ عصر د پرمختللو ټيکنالوجيو پر مټ شوی نو دا روښانه ده چې ۱۴۰۰ کاله دمخه خو هيڅوک ددوی په رول باندې نه وو خبر، نو څنګه يو امي سړی چې ۱۴۰۰ کاله پخوا يې په يوه سحرا کې ژوند کولو دداسې يو څه ادراک ورته شوي وي چې هغه آن د تاريخ لويو لويو شحصيتونو يې په اړه فکر هم نه وي کړی هم نوي.

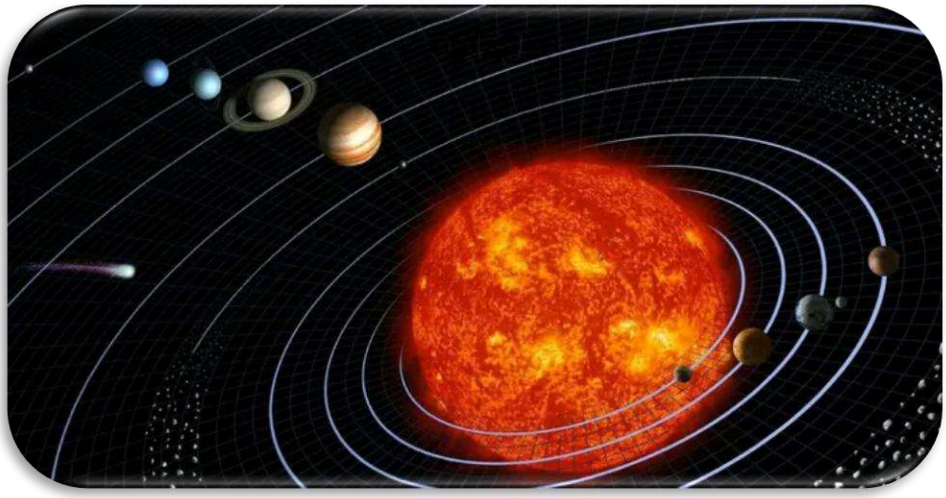

د ستورو او سيارو لارې 'مدارونه

الله سبحان وتعالی فرمايي:

"وَالسَّمَآءِ ذَاتِ الْحُبُکِ"

« "قسم دی په اسمان چې خواند د ښايسته و لارو (مدارو) دی." »القرآن 51.7

الله تعالی فرمايي:« كُلٌّ فِى فَلَكٍ يَسْبَحُونَ».القرآن ۲۱: ۳۲.

ژباړه: "هر يو يي له دې(ستورو) څخه په خپل آسمان کې لمبو وهي."

د قرانکريم ساينسي نښې د سيارو مدارونه

د عربي اصطلاح "زات الحبک" معنی ده چې په زړه پورې ډول جوړ شوي لارې (مدارونه).

دا بيان په ښکلي ډول ډيزاين شوي جوړښتونو ته اشاره کوي. د ستورو ځلانده وړانګې چې زموږ د وجود له پيل راهيسې يې موږ ته جادو کړې ، د اسمان په اوږدو کې بې ساري ليد تل زموږ پام ځانته را اړولی ،مګر موږ دوی له پامه غورځولي دي.

ډيری شعرونه او نثرونه هغه زړه راښکونکي احساسات بيانوي چې اسمان د انسان په سينه کې رامينځته کوي. د لمر راپاڅېدل او راښکته کېدل، د سپوږمۍ مرحلې، له ستورو ډک اسمان، د کايناتو د ثابت حالت انځور ورکوي. کائنات د خپلو مدارونو څخه ډک دی چې په پټو سترګو نه ليدل کيږي. هغه ستوري چې په نه منلو وړ سرعت سره حرکت کوي مګر موږ ته ثابت ښکاري. دا حقيقت چې ټول ستوري او آسماني جسمونه په حرکت کې دي يوازې په ساينسي ډول د تلسکوپ کشف او د ساينس پرمختګ وروسته رامينځته شو. په کايناتو کې د کهکشانونو شمير له سلګونو مليونو څخه ډير دی چې هر يو يې له سل مليون څخه ډير ستوري لري چې ځينې لوی او ځينې د لمر څخه کوچني دي. زموږ لمر په نسبي ډول د منځنۍ اندازې دی. دا ستوري د ځمکې په څير ډيری سيارې لري او سيارې زموږ د سپوږمۍ په څير سپوږمکۍ لري.

دا ټول د يوې ګډې نقطې څخه د جلا کيدو وروسته رامينځته شوي. دا ټول ستوري او سيارې او سپوږمکۍ خپل مدارونه لري. د خدای مطلق قدرت د هغه په مخلوق کې څرګند دی.

خدای(ج) چې هر څه يي له يوې نقطې څخه رامينځته کړي دا په ډاګه کوي چې هغه مهارت چې په دې ټکي کې ښکيل نه و له دې څخه د مليماردونو آسماني اجساوو رامينځته کولو سره د هغه د ځواک او تاسيساتو نه ختميدونکی څرګندونه کوی. نو دغه ذات ډير لوی دی، د دغو جسدونو څخه هر يو يي په خپل مدار کې حرکت کوي ترڅو د کائناتو حالت هره ثانيه بدل شي. دا بدلون د هر ستوري، سيارې او سپوږمکۍ په اړوند مدار کې د حرکت په واسطه ترسره کيږي. په کايناتو کې هره شيبه يوه نوې پېښه ده.

"له حرکت څخه استدلال"

د حرکت پروسه د تاريخ په اوږدو کې د ډيری مفکرينو لخوا د مطالعې موضوع وه. افلاطون وويل چې د حرکت سرچينه بايد خدای وي او کائنات د يو ډيزاينر لخوا اداره کيږي. په همدې ډول ارسطو همداسې انګيرله چې خدای بايد لومړی محرک وي، چې هغه ذات په کائنات کې د حرکت اصلي سرچينه او لامل دی. فارابي، د اسلامي نړۍ استازي، دې نتيجې ته ورسيد چې لومړی محرک د ټولو موجوداتو سرچينه وو او هغه، غير حرکت کوونکی، حرکت رامينځته کړی دی. احوان صفا، چې د لسمې پيړۍ يوه فلسفي-ديني ټولنه وه، د علمی آثارو توليد يې وکړ. دې ټولنې د کائناتو حرکت ته اشاره وکړه، دوی د هيڅ شی څخه د تخليق پروسه تاييد کړه، په کائنات کې د حاکميت ترتيب او تل پاتې حرکت ته يې پاملرنه وکړه چې د خدای شتون يې ثابت کړ.

د توماس اکيناس په څير ډيری عيسوی مفکرين هم د کائنات حرکت د يو ستر وجود د ثبوت په توګه ليدلی.

دا حقيقت چې په کايناتو کې حرکت يوازې زموږ په لمريز سيستم يا يو څو ستورو پورې محدود نه دی بلکې په ټوله فضا کې خپور شوی خورا مهم ټکی دی ځکه چې دا د خدای تعالی د قدرت د نه ختميدو ثبوت هم دی. هغه پاملرنه چې آيت په فضا کې مدارونو ته را اړوي هم معنی لري. کهکشانونه په دوامدار ډول حرکتونو کې خپل مدارونه کوي؛ د دوی په مليماردونو ستوري په خپلو اړوندو لارو کې تيريږي. سيارې د ستورو په شاوخوا کې بيضوي مدارونه لټوي؛ او سپوږمکۍ د سيارو په شاوخوا کې چکر وهي،حرکت کوي. که حرکت د مادې د داخلي برخې په توګه نه و جوړ شوی نو موږ به نشو کولی چې د تلويزيون ليدو لپاره په خپلو څوکيو کې په آرامۍ ناست وای. نه به لمر، ځمکې يا زموږ ځانونو شتون درلود. دغو حرکتونو زموږ موجوديت ممکن کړۍ آن زموږ د ټلويزيون ليدلو په وخت کې زموږ د قهوې څښل يي ممکن کړي. دغه حرکتونه دومره په داقيق ډول رامنځته شوي لکه موږ چې

په یو موټر کې ناست یو او موټر حرکت کوي په یو منظم رفتار سره نو موږ خپلې سترګې پټه و بیا موږ هیڅ د حرکت اخساس نه کوو خو که چیرته موټر یو نڅاپه ودرېد نو موږ به مخامخ یوه سخته ډیچکه احساس کړو او یا که چیرته موټر د منظم خرکت څخه تېز شو نو موږ به شاته یوه تېزه ډیچکه احساس کړو نو داغه دقیق ، ترتیب شوي او کامل حرکتونو زموږ مشاهده د خدای ځواک او پوهې تصور کولو لپاره روښانه بلنه ده. خامخا به داسې خلک وي چې دې بلنې ته به غوږونه کانه کړي.

د ستورو تر منځ پلونه

قرآن کریم د ځمکې او آسمانونو تر منځ د یو ډول اړیکې یادونه کړې، چې اوس ساینس پوهان د پلازما، مقناطیسي ساحو، او بین الستوري ګازونو له لارې تأییدوي.

۱. د ستورو تر منځ فزیکي ارتباط

ساینس پوهان اوس مني چې د ستورو تر منځ خلا **(Vacuum)** مطلقه نه ده، بلکې هلته د پلازما، مقناطیسي ساحو، او بین الستوري موادو شتون موندل شوی. دا مواد د ستورمزلو **(galaxies)** او ستورو تر منځ پُل جوړوي.

پلازما: دا د مادې څلورم حالت دی، چې ډېر چټک حرکتي الکترونونه او ایونونه لري.

بین الستوري ګاز (**Interstellar Medium - ISM**): د ستورو تر منځ یو ډول غبار او ګازي مواد دي، چې د کیمیاوي تعاملاتو او نویو ستورو په جوړېدو کې مهم رول لري.

مقناطیسي پولونه: د ستورمزلو ترمنځ د مقناطیسي کرښو یوه شبکه کشف شوې، چې انرژي انتقالوي.

۲. قرآن کریم او د بین الستوري ارتباط مفهوم

الفرقان ۲۵:۵۹

ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِى سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ ٱسْتَوَىٰ عَلَى ٱلْعَرْشِ ٱلرَّحْمَٰنُ فَسْـَٔلْ بِهِۦ خَبِيرًا

ژباړه:

"هغه (الله) چې پیدا کړي یې دي اسمانونه او ځمکه او هغه څه چې د دواړو تر منځ دي، په شپږو ورځو کې، بیا پر عرش استوا وکړه، (هغه) الرحمن دی، نو ته د هغه (په اړه) له باخبرو پوښتنه وکړه."

قرآن کریم فرمایي:

"وَمَا خَلَقْنَا السَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَـٰعِبِينَ (الدخان: ۳۸)

ژباړه:

"او موږ اسمانونه، ځمکه، او هغه څه چې د دواړو تر منځ دي، عبث (بېګټې) نه دي پیدا کړي."

"الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ..."

(الفرقان: ۵۹)

"هغه (الله) چې اسمانونه، ځمکه، او د دواړو ترمنځ شیان یې په شپږو ورځو کې پیدا کړل..."

"رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ"

(مریم: ۶۵)

"د اسمانونو، ځمکې، او د هغه څه رب چې د دواړو ترمنځ دي، نو یواځې د هغه عبادت وکړه او د هغه په عبادت کې صبر او استقامت اختیار کړه."

په دې آیتونو کې الله سبحانه وتعالی څرګندوي چې د اسمانونو او ځمکې تر منځ یو مهم (مجهول) عنصر شتون لري.

۳. پلازما، د قرآن اعجاز او د علمي پرمختګ اړیکه

د "وَمَا بَيْنَهُمَا" تعبیر کولی شو د پلازما، بین الستوري موادو، او مقناطیسي ارتباطاتو ته اشاره وګڼو، ځکه چې دا مواد د ستورمزلو تر منځ د پلونو په توګه کار کوي.

دا یو له هغو علمي اعجازونو څخه دی چې قرآن ۱۴۰۰ کاله وړاندې اشاره ورته کړې وه، او نن ساینس یې مفهوم ته رسېدلی.

۴. پایله

د قرآن کریم دا بیان چې د اسمانونو او ځمکې تر منځ یو عنصر شته، د معاصر ساینس سره مطابقت لري. د پلازما، بین الستوري موادو، او مقناطیسي ساحو کشف دا ښیي چې د ستورو

تر منځ یو ډول پلونه (**Interstellar Bridges**) موجود دي، چې د کائناتي انرژي د انتقال لپاره اساسي رول لري.

الله سبحانه وتعالی فرمایلي وو، او نن ساینس پوهان دا حقیقت کشف کوي!

د اسمانونو څخه د وتلو لپاره ستر قوت ته اړتیا

الله سبحانه وتعالی فرمايي:

"يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ إِنِ اسْتَطَعْتُمْ أَنْ تَنْفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ فَانْفُذُوا ۚ لَا تَنْفُذُونَ إِلَّا بِسُلْطَانٍ"

(الرحمن :۳۳)

ژباړه:

"ای د انسانانو او پېریانو ډلې **!**که تاسو وتلای شئ د آسمانونو او ځمکې له حدونو څخه، نو ووزئ، خو نه شئ وتلی مګر په ډېر ستر قوت (سلطان) سره"**.**

ساينسي اعجاز:

آيا انسانان کولای شي د اسمانونو له حدونو واوړي؟

څومره قوت ته اړتيا ده؟

آيا د قرآن کريم بيان د ساينس د تازه کشفياتو سره توافق لري؟

۱ .د کهکشانونو پراخېدل او د فضا نه لېرى کېدل

اوسنى ساينس وايي چې د کايناتو ۹۴٪ برخه د انسان له لاسرسي وتلې ده **!**

د کايناتو پراخوالى د" تياره انرژي" **(Dark Energy)**

له امله دوام لري چې کهکشانونه يو له بله ګرندي جدا کوي.

اوسني ساينسپوهان اټکل کوي، چې کهکشانونه چې د ۱۸ مليارد نوري کلونو څخه هاخوا دي، د رڼا د سرعت څخه هم په چټکۍ سره مخ پر وړاندې ځي.

حتى که انسان د رڼا په سرعت سفر وکړي، ځينې کهکشانونه به هېڅکله نه شي نيولى، ځکه چې د فضا پراخوالى يې له ده نه ليرې وړي.

دا مطلب د قرآن کريم د آيت سره توافق لري، چې وايي" **:**تاسو د اسمانونو له حدونو نه شئ وتلى مګر په ډېر ستر قوت (سلطان) سره".

۲ .د" سلطان "مانا د ساينس له نظره:

د قرآن کريم د آيت له مخې، د اسمانونو له حدونو څخه د وتلو لپاره" سلطان("ستر قوت) ته اړتيا ده.

ساينس وايي، چې د انسان لپاره د اسمانونو نه وتل، د سختو فزيکي محدوديتونو له امله، ممکن نه دى، مګر که پرمختللې ټيکنالوژي او ستر قوت ولري.

تر ټولو چټک انسان جوړ شوي جسمونه لکه **Voyager 1 & 2** لا هم د کهکشاني کچې سفر نشي کولی.

دا حقیقت بیا د قرآن کریم د آیت سره توافق لري، ځکه چې بې له قوي انرژي (سلطان) نه، دا ناممکن دی.

۳ .د کیهاني محدودیتونه:

د رڼا سرعت (۳۰۰۰۰۰ کیلومتره فی ثانیه) د کایناتي سفر حد ټاکي.

که انسان وغواړي د ځینو ستورو ته ورسي، باید میلیونونه کاله انتظار وباسي!

ساینس وايي، چې ځینې کهکشانونه" د ابدي لاسرسي نه بهر "دي، ځکه چې د فضا پراخوالی هغوی دومره ژر لیرې وړي، چې هیڅ ټیکنالوژي ورته نشي رسېدلی.

دا مطلب بیا د قرآن د اعجاز یوه بله نبنه ده!

۴ .د قرآن کریم اعجاز په څه کې دی؟

۱۴۰۰ کاله وړاندې، خلک فکر کاوه چې اسمان یو سخت قبه ده، چې انسان کولای شي ورڅخه واوړي.

قرآن وویل، چې که څوک وغواړي د اسمانونو له حدونو واوړي، باید ستر قوت (سلطان) ولري.

اوس ساینس وايي، چې د انسان ټیکنالوژي لا هم دومره قوي نه ده، چې د کهکشانونو تر منځ سفر وکړي، او ځینې کهکشانونه به تل له لاسرسي وتلي وي!

دا حقیقت یوازې الله تعالی انسانانو ته ۱۴۰۰ کاله وړاندې بیان کړی و.

نتیجه:

قرآن کریم ۱۴۰۰ کاله مخکې وویل، چې د اسمانونو د حدونو نه د وتلو لپاره ستر قوت (سلطان) ته اړتیا ده.

ساینس اوس تاییدوي، چې د ځینو کهکشانونو ته رسېدل ناممکن دي، او ستر قوت ته اړتیا ده.

دا د قرآن کریم یو بل علمي اعجاز دی، چې یوازې الله تعالی کولی شوای دا حقیقت ۱۴۰۰ کاله وړاندې بیان کړي.

سبحان الله **!**قرآن کریم د کایناتو د رازونو یو ژوندی معجزه ده**!**

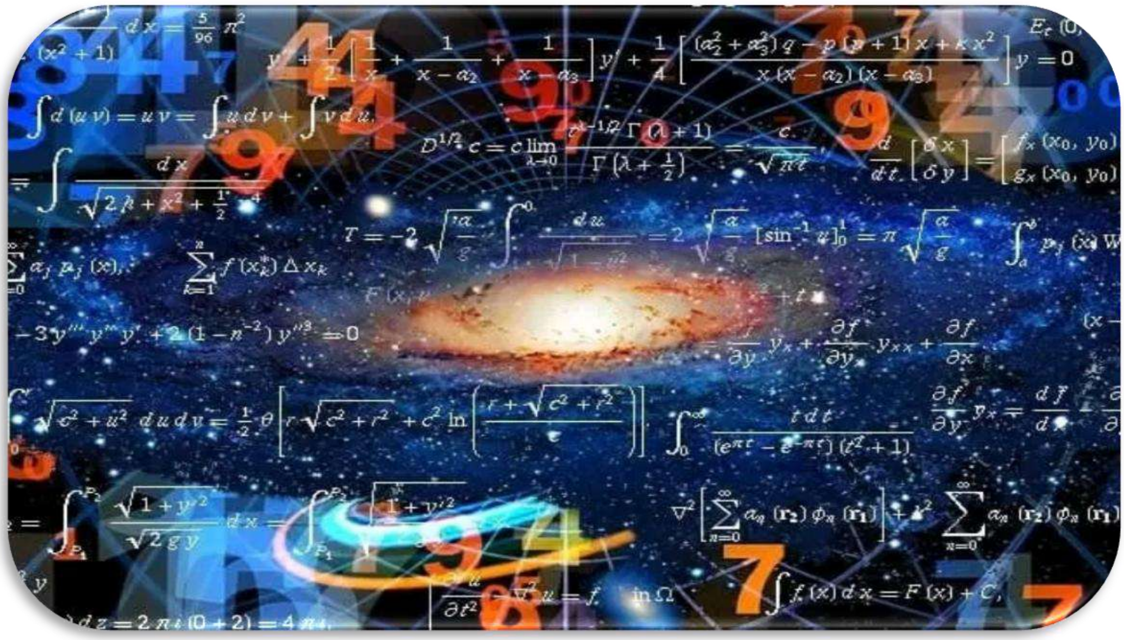

ریاضیات – د کائنات ژبه

"إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ"

"بېشکه، موږ هر شی د ټاکلې اندازې سره پیدا کړی دی." (القمر 54:49)

انسان له پخوا راهیسې هڅه کړې چې د کائنات نظم وپېژني، خو یوازې په وروستیو پیړیو کې ریاضیات د علم د بنسټ ډبره وګرځېده. نن ورځ ساینسپوهان مني چې کائنات د دقیقو

حسابي قوانينو پر اساس ولاړ دی. خو دا حقيقت قرآن كريم ۱۴۰۰ كاله وړاندې بيان كړی و!

رياضيات – د خدای لخوا ټاكل شوی نظم

۱. د كائنات هر شی اندازه او حساب لري

قرآن موږ ته وايي چې هيڅ شی بې ترتيبه نه دی، بلكې د حساب او تناسب پر بنسټ ولاړ دی.

"وَكُلُّ شَيْءٍ عِندَهُ بِمِقْدَارٍ"

"او هر څه د الله په نزد د ټاكلي حساب سره دي." (الرعد 13:8)

له لويو كهكشانونو تر كوچنيو الكترونونو پورې، هر څه د رياضي د قوانينو تابع دي.

كه د كائنات رياضياتي قوانين لږ هم تغير شي، ژوند ناممكن ګرځي.

۲. شمېري سيستم او د قرانكريم اعجاز

"وَأَحْصَىٰ كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا"

"او هر څه يې په شمېر شمېرلي ساتلي دي." (الجن 72:28)

نن ساينسپوهان هڅه كوي چې د كائنات هره ذره شمېره كړي، خو قرآن دا حقيقت مخكې لا بيان كړی و!

د فيبوناكي تسلسل (**Fibonacci Sequence**) او زرين نسبت (**Golden Ratio**) د كائنات په جوړښت كې شتون لري، چې دا د رياضي بشپړ تناسب ښيي.

۳. د ستورو او سيارو محاسبه

"الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ"

"لمر او سپوږمۍ د ټاکلي حساب سره حرکت کوي." (الرحمن 55:5)

سیارې، ستوري، او کهکشانونه د جاذبې د قانون تابع دي.

نیوتن او آینسټاین یوازې هغه قوانین کشف کړل چې الله له پېړیو وړاندې وضع کړي وو.

د سپوږمۍ او لمر مدارونه دومره دقیق دي چې ساینسپوهان کولی شي د زرګونو کلونو لپاره د دوی حرکت اټکل کړي.

سانینس او د قرآن تصدیق

۱. د فضا متوازن سیستم

"وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ"

"او اسمان یې پورته کړ، او توازن یې ټینګ کړ." (الرحمن 55:7)

که د فضا توازن لږ هم خراب شي، کهکشانونه به له منځه ولاړ شي.

ساینس دا کشف کړې چې که جاذبه لږ زیاته یا کمه وای، نو کائنات به یا سقوط کړی وای یا پراخ شوی نه وای.

۲. د دقیقو مدارونو محاسبه

"لَا الشَّمْسُ يَنبَغِي لَهَا أَن تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ ۚ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ"

"نه لمر ته دا ممکنه ده چې سپوږمۍ ته ورسېږي، او نه شپه د ورځې څخه مخکې کېږي. هر یو (لمر، سپوږمۍ، او ستوري) په خپل مدار کې ګرځي." (یس 36:40)

ساینس ثابتوي چې لمر او سپوږمۍ خپل ټاکلي مدارونه لري، او هېڅکله یو د بل مسیر ته نه داخلیږي.

سپوږمۍ د ځمکې شاوخوا حرکت کوي، او ځمکه د لمر شاوخوا، چې دا یو دقیق ریاضیاتي نظم دی.

نتیجه – ریاضیات د خدای قدرت ښیي

کائنات یو دقیق ریاضیاتي جوړښت لري، چې د خدای د قدرت نښه ده.
ساینس یوازې هغه حقایق کشف کوي چې قرآن یې له پېړیو وړاندې بیان کړي.
د ریاضیاتو نه شتون به د کائنات نظم له منځه یوسي، چې دا ناممکنه ده.
نو، آیا دا ټولې نښې کافي نه دي چې د قرآن اعجاز ومنو؟

درې ستوریز سیستم

الله سبحان وتعالی فرمایي:

" انْطَلِقُوا إِلَىٰ ظِلٍّ ذِي ثَلَاثِ شُعَبٍ

لَا ظَلِيلٍ وَلَا يُغْنِي مِنَ اللَّهَبِ "

" روان شی سوری چې خواند د دريو څانګو دی، نه منع د ګرمۍ دی او نه دفع کوی دی له لمبې نه» قران کريم 77:30-31

قرآن ۴۰:۷۰: «فَلَا أُقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشَارِقِ وَالْمَغَارِبِ إِنَّا لَقَادِرُونَ»

« پس قسم خورم په رب د مشرقونو باندې او د مغربونو باندې چه خامخا مونږ قادر يو.» سورت معارج ۴۰

د قرانکريم ساينسي نښې د دريو ستورو سيستم

1400 کاله وړاندې خلکو فکر کاوه چې يوازې يو لمر خته او يو لمر ډوبيده دی. هيڅا باور نه کولو چې داسې سيارې به شتون ولري چې ډير لمر خته او لمر ډوبيده به ولري.

نن موږ پوهيږو چې دا فکر غلت دی.

ناسا يوه سياره کشف کړه چې درې لمر خته او درې لمر ډوبيده لري.

نوې کشف شوې سياره درې لمرونه لري.

کېدای شی تاسو فکر کړی وی چې د ليوک سکای واکر کور سياره ، ټاټوين ، په اسمان کې د خپلو دوه لمرونو سره عجيبې سيارې دی،

نو تصور کړئ دا: چې يوه سياره چې هره وخت د ورځې دوامداره رڼا لری يا درې ځله لمر راوباسي او په موسمونو پورې اړه لري (کوم چې د انسان عمر اوږدوي).

دا ډول سياره د اريزونا پوهنتون په مشرۍ د ستور پيژندونکو يوې ډلې لخوا د مستقيم عکس العمل په کارولو سره کشف شوې.

دا سیاره، **HD 131399Ab**، نومیړی د کومې بلې پېژندل شوې سیارې په څیر نه ده - یو له لرې څخه، د څو ستورو سیستم کې ترټولو پراخه پیژندل شوی مدار لري ...

NASA، نوې کشف شوې سیاره 3 لمرونه لري، 2016

په عموم کې سیارې د ځمکې په څیر د یوه ستوري په شاوخوا کې ګرځي. په عموم کې هغه سیارې چې د بائنری (دوه ستوري) سیستم په شاوخوا کې ګرځي لږ دي. خو اوس ناسا یوه سیاره کشف کړې چې د درې ستورو په مدار کې ګرځي. دا پدې مانا ده چې که تاسو په دې سیارې کې ولاړ یاست نو تاسو به درې سیوري ولرئ، د هر لمر څخه یوه یوه سیوري.

دا په دې وروستیو کې معلومه شوه؛ که څه هم دا په قرآن عظیم شان کې خدای (ج) 1400 کاله مخکې له کشف څخه انځور کړی. د جهنم د بیانولو پر مهال: '

الله سبحان وتعالی فرمایي:

" انْطَلِقُوا إِلَىٰ ظِلٍّ ذِي ثَلَاثِ شُعَبٍ

لَا ظَلِيلٍ وَلَا يُغْنِي مِنَ اللَّهَبِ "

"روان شی سوری چې خواند د دریو څانګو دی، نه منع د ګرمی دی او نه دفع کوی دی له لمبې نه»» قران کریم 77:30-31

"د درې څانګو سیوري"

پدې مانا ده چې دا درې ستوري لري، د هر ستوري څخه یو یو سیوری.

دا یو درې ستوریز سیستم دی.

قرآن ۷۰:۴۰: «فَلَا أُقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشَارِقِ وَالْمَغَارِبِ إِنَّا لَقَادِرُونَ»

« پس قسم خورم په رب د مشرقونو باندې او د مغربونو باندې چه خامخا مونږ قادر یو.»
سورت معارج ۴۰

"مشرق مَشَرِقِ" معنی 'واحد لمر خته'.

"مشرقین مَشْرِقَیْنِ" معنی دوه 'لمر خته'.

"مشرق مَشَارِقِ" معنی 'درې یا ډیر لمر خته'

په دې آیت کې "مشرق مَشَارِقِ" مانا د ځو لمر ختو (درې یا زیات) ذکر شوی.

نن ورځ موږ پوهیږو چې دا څه دي،
دا د ځو 'ستوري سیسټم' دی.

سبحان الله

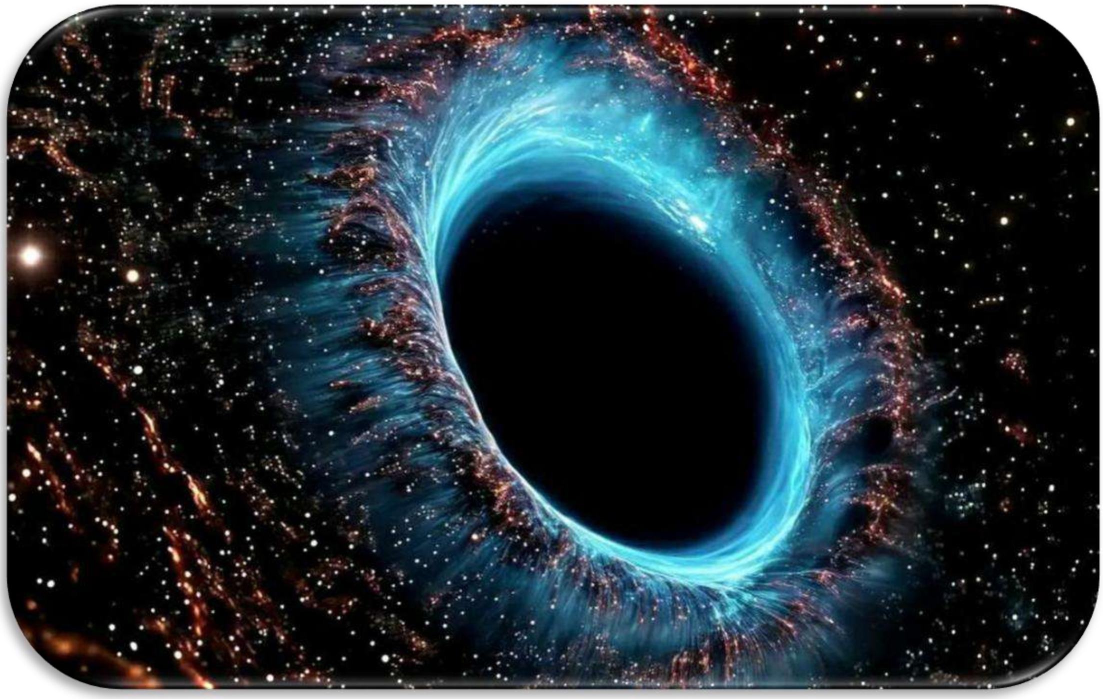

تور سوري Black holes

توره سوړه**(Black Hole)**

توره سوړه څه ده؟

هر ستوری چې خپله انرژي مصرف کړي، د جاذبې د زبردست کشش له امله تورې سوړې **(Black Hole)**ته لوېږي .توره سوړه داسې کيهانې پديده ده چې نامحدود کثافت، تقريباً صفر حجم او ډېره قوي مقناطيسي ساحه لري .د دې جاذبه دومره زوروره ده چې حتی د روښنايي وړانګې هم نشي ترې وتلای، نو ځکه دا د تلسکوپونو له لارې د ليدو وړ نه ده.

قرآنکريم او د تورې سوړې ذکر

قرآنکریم ۱۴۰۰ کاله وړاندې د ستوریو د ډوبېدو **(Gravitational Collapse)** ته اشاره کړې، لکه چې الله ﷻ فرمايي:

(فَلَا أُقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ ۝ وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لَّوْ تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ)

(نو قسم خورم زه په ځایونو د ډوبېدلو د ستورو باندې **!**او بیشکه دا قسم که تاسو پوهېږئ، ډېر لوی دی) – **.**(الواقعة ۷۵-۷۶**)**

همداراز، الله ﷻ فرمايي:

(وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ)

(او قسم دی په ستوورو باندې، هرکله چې ډوب شي) – **.**(النجم ۱)

د" توري سوړې "اصطلاح څرنګه رامنځته شوه؟

د" توري سوړې "اصطلاح په ۱۹۶۹ کال کې د امریکايي فزیک‌پوه جان ویلر **(John Wheeler)**لخوا وکارول شوه **.**د تورې سوړې جاذبه دومره زیاته ده چې هر ډول ذرې، حتی فوتون (د رڼا ذرې) هم نشي ترې وتلای**.**

که یو ستوری د لمر درې چنده غټ وي او د تورې سوړې پړاو ته ورسېږي، نو د شل کیلومتره قطر لرونکې سوړې ته به ننوځي، چې دا د ستوریو د مرګ وروستی پړاو دی**.**

نتیجه

توره سوړه د کاینات له حیرانوونکو رازونو څخه ده، چې ساینس یې وروستیو پېړیو کې کشف کړ، خو قرآن کریم ۱۴۰۰ کاله وړاندې د ستوریو د ډوبېدو حقیقت بیان کړی و **.**دا د قرآن کریم د الهي وحی یوه معجزه ده، چې نن ساینس یې تصدیق کوي**.**

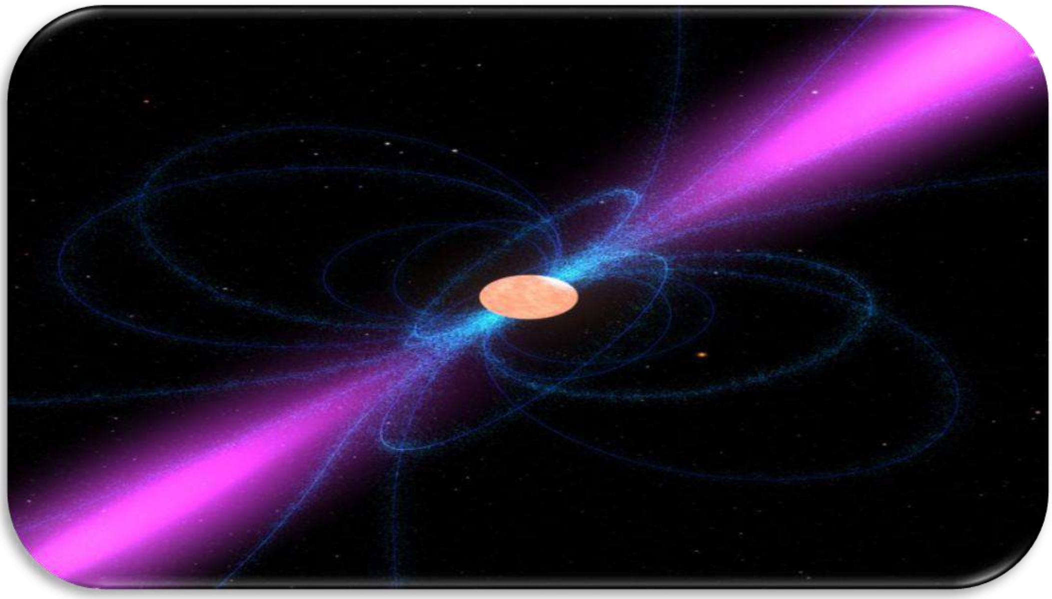

پلسر یا نیوټران ستوری

ټاکونکی ستوری **Pulsar star**

زمونږ په کاینات کې په میلیاردونو ستوري دي موجود چې ټول یو رقم نه دي مختلف جوړښتونه سایزونه, رنګونه او د کشش قوه لري .

چې ځیني یې بیخي خطرناک هم وي لکه بلاک هول , بلاک هول ته ستوری هم ویلای شو ځکه د یوه لوی ستوري د لمنځه تللو په سورت کې منځ ته راځي . دوهم خطرناک ستوري پلسر یا نیوټران ستوري دي . هر هغه ستوری چې لوی جسامت ولري یا زمونږ د لمر څخه څلور ځلې لویوالی ولري د هغه د عمر په اخر کې یوه لویه چاودنه یا سوپر نوا (**Super Nova**) رامنځ ته کیږي چې دهغه په نتیجه کې بلاک هول رامنځ ته کیږې که بلاک هول رامنځ ته نه شو نو دهغه څخه راوروسته یوه بله مرحله ده په دغه مرحله کې یو نوی ستوری چې پلسر یا نیوټران (**pulsar/neutron**)هم ورته ویلی شي منځ ته راځي . په لومړي ځل دغه ستوري 1967 م کال کې دیوه برطانوي لخوا وپیژندل شول چې قرانکریم کې څوارلس سوه کاله پخوا ذکر شوی دی چې دغه ذکر شوي ستوري خاصیتونه د نن دور ساینسدانانو د پیژندل شوي ستوري سره یو شانتې دي . ددغه ستوري خاصیت دادی، چې په کائیناتو کې تر ټولو دویمه درجه دروند شی د نیوترون ستوری دید نیوترون یو ستوری 20 دیا متره سور لري ، خو کله چې په حرکت کې وي نو لوی ، لوی ستوري ترینه تښتي. دوه طرفو ته قوي او خورا روښانه شعاعګانې خپروي ,دا په دومره اندازه درووند دی چې د انسان عقل کار ورته پریږدي .د نیوترون ستوري یوه کاشوغه کتله (900) میلیارده کیلو ګرامه وزن لري . د کشش قوه یې بیخي زیاته ده . د یوې کوچنی قاشوغې وزن یې دلوی غره سره برابر دی .

په یوه سکینډ کې پخپل ځان تر سلو ځلې زیات څرخیږي . دغه ستوری داسې اواز لري لکه یو څوک چې یو شی یا یوه دروازه ټکوي .مثال ټک..ټک..ټک ...

دغه نیوټران ستورو ته عربي کې الطارق او په انګلیسي کې ورته ناکینګ ستوری ویلی کیږي .

د عربی لغات (الطارق) معنی لکه د یو شی وهل یا لکه یو څوک چې دروازه ټکوي چې دهغه څخه د ټک ټک اواز وځي

د الطارق سورت:

الله سبحان وتعالی په قرآن عظیم شآن کې فرمایي:

1. وَالسَّمَاءِ وَالطَّارِقِ

(قسم دی په اسمان او په (الطَّارِقُ) راتلونکی د شپې باندې)

2. وَمَا أَدْرَاكَ مَا الطَّارِقُ

(او ته څه پوهه کړی یي چې څه څیز دی هغه

(الطَّارِقُ) راتلونکۍ د شپې؟)

3. النَّجْمُ الثَّاقِبُ

(هغه ځلانده ستوری دی)

د نن دور ساینس د ځیرنو کوششونو زحمتونو څخه وروسته دغه ستورۍ کشف کړو.

مګر قرانکریم څوارلس سوه کاله پخوا په خړو پړو دښتو کې خلکو ته ویلي وو .

پایله:

دغه یادونه او مطابقت په قرآن کریم کې د الطارق ستوري او د عصري ساینس په منځ کې یو ځانګړی توافق او د الله تعالی د قدرت څرګندونه ده. دا ثابتوي چې قرآن کریم د نړۍ هر حقیقت څرګندولو لپاره یو کامل کتاب دی او الله پوه او حاکم دی چې هر څه یې په دقیق تفصیل سره توضیح کړي دي.

بې له شکه چې الله عزوجل دا هر څه په پوره حکمت سره پیدا کړیدي .☝

؛Kepler-16b؛ دوه ستوریزه سیاره

Kepler-16b سیارې حیرانونکی اعجاز او د قرآني نظم معجزه

1. د آیت تلاوت او ترجمه:

رَّبُّ ٱلْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ ٱلْمَغْرِبَيْنِ

الرحمن :۱۷

ترجمه" :رب د دواړو مشرقونو دی، او رب د دواړو مغربونو دی".

2. د Kepler-16b سیارې کشف او ځانګړتیاوې

ناسا یوه حیرانوونکې سیاره **Kepler-16b** کشف کړې،

چې د دوو ستوریو**(Binary Star System)**

شاوخوا حرکت کوي

دا کشف د ۲۰۱۱ میلادي کال کې وشو، او دا د ستوریزو نظامونو د فهم لپاره یو مهم پرمختګ و.

دوه مشرقونه او دوه مغربونه **Kepler-16b :**د دوو ستوریو مدار ته تابع ده، نو د دې سیارې د اوسیدونکو لپاره (که هلته څوک وي**!**)، لمر به له دوو مختلفو ځایونو څخه راوخیژي او دوه بیلابیل غروبونه به ولري **.**دا پدیده هغه حقیقت ته اشاره کوي، چې قرآن ۱۴۰۰ کاله وړاندې ذکر کړی و**!**

فاصله **:**دا سیاره ۲۴۵ نوري کاله د ځمکې څخه لرې ده.

مداري موده **:**دا سیاره خپل مدار په ۲۲۹ ورځو کې بشپړوي.

3. د قرآني نظم حیرانوونکې معجزه

کله چې د قرآن د نظم عددي معجزه د علمي کشفونو سره پرتله کړو، نو دا حیرانوونکې پایلې تر لاسه کوو:

د" ځمکې "له کلمې څخه تر دې آیت پورې ۲۴۵ کلمې موجودې دي–

دا د **Kepler-16b** سیارې تر ځمکې پورې فاصله ده**!**

د" ستوري "له کلمې څخه تر دې آیت پورې ۲۲۹ حروف راغلي دي – دا د**Kepler-16b** سیارې مداري موده (۲۲۹ ورځې) ته اشاره ده**!**

4. د علمي او قرآني حقیقت ترمنځ تړاو

قرآن وايي چې دوه مشرقونه او دوه مغربونه شته –

Kepler-16b

ثابته کړه چې داسې يو نظام واقعي دی.

قرآن د عددونو په ژبه هم معجزه لري – د آيت او د سيارې فزيکي ځانګړتياوې سره سمون خوري.

دا کشف تصادفي نه شي کېدای، بلکې دا د قرآن د اعجاز ژوندی ثبوت دی!

5. پايله

د سورت الرحمن ۱۷م آيت يوازې د ځمکې د موسمونو او د لمر د حرکت محدود تعبير نه دی، بلکې د کيهان د ستوريزو نظامونو د حقيقت يوه پراخه اشاره ده.

د قرآني نظم عددي معجزه د علمي کشفونو سره سمون لري، چې دا د قرآن د حقانيت يو بله پياوړې نښه ده.

د قرآن د بيان تصديق کوي، چې اسمانونه داسې جوړښتونه لري چې انسانان يې په تدريجي ډول کشف کوي.

سبحان الله !قرآن کريم د ۱۴۰۰ کلونو وړاندې د يو داسې حقيقت خبر راکړی و، چې اوسنی ساينس يې اوس تاييدوي .دا زموږ ايمان لا پياوړی کوي، چې قرآن د الله معجزه ده، او دا وحی د قيامت تر ورځې پورې د انسانيت لپاره د رڼا سرچينه ده.

ځمکې ته ورته سیارې

د ځمکې ته ورته سیارې – د قرآن کریم یو حیرانوونکی اعجاز

سریزه :یو فکر راولو!

تصور وکړئ چې موږ یوازې نه یو، بلکې د کهکشانونو په لایتناهي پراخوالي کې داسې سیارې هم شته چې زموږ د ځمکې په څېر دي–چېرې چې غرونه، سیندونه، فضاء، او حتی ژوند موندل کېدای شي !ایا دا امکان لري؟ او که وي، نو آیا قرآن کریم موږ ته د دې حقیقت اشاره کړې؟

قرآن کریم ۱۴۰۰ کاله وړاندې یو زلزلې ته ورته پوښتنه راولاړه کړې وه:

(أَوَلَيْسَ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ بِقَٰدِرٍ عَلَىٰٓ أَن يَخْلُقَ مِثْلَهُم ۚ بَلَىٰ وَهُوَ ٱلْخَلَّٰقُ ٱلْعَلِيمُ)

(سورة یس : ۸۱)

ترجمه:

"ایا هغه ذات چې اسمانونه او ځمکه یې پیدا کړي دي، په دې نه دی قادر چې هغه د دوی په شان نور پیدا کړي؟ ولې نه !او هم دی ښه پیدا کوونکی، ښه پوه دی".

دا آیت موږ. ته د یو ستر حقیقت دروازه پرانیزي–که الله ﷻ اسمانونه او ځمکه پیدا کړي، نو آیا نشي کولای چې د دوی په څېر نور هم پیدا کړي؟ دا د تخلیق یو حیرانوونکی مفهوم دی چې ساینس یې نن د خپل پرمختګ له لارې درک کوي!

۱ .د ساینس پرمختګ او د ځمکې ته ورته سیارې

تر ۱۹۹۵م کاله پورې، انسان یوازې د خپل لمریز نظام سیارې پېژندلې، او دا تصور عام و چې ځمکه شاید یوازینۍ استثنا وي، چیرې چې ژوند شته .خو کله چې د **Exoplanets** (بهرنیو سیارو) کشف پیل شو، نو نړۍ حیرانه شوه!

څه کشف شول؟

تر اوسه ۵۰۰۰+ سیارې کشف شوې دي چې د لمریز نظام څخه بهر دي.

ځینې یې د ځمکې په اندازه دي، ځینې یې ترې لویې یا کوچنۍ دي.

ځینې د ژوند لپاره مناسبې ښکاري، ځکه چې هلته اوبه، اتمسفیر، او مناسبه تودوخه شتون لري.

مشهورې ځمکې ته ورته سیارې:

– **Proxima b** د نږدې ستوري پروکسیما سنتاوري شاوخوا ګرځي.

TRAPPIST-1 سیستم – دا یوه منظومه ده چې اووه سیارې لري، او ځینې یې د ژوند لپاره مناسبې ښکارې.

– **Kepler-442b** داسې ښکاري چې دا سیاره د ځمکې له چاپېریالي شرایطو سره ورته ده.

دا ټول کشفیات موږ ته ښیي چې د ځمکې په شان نورې سیارې شتون لري، لکه څنګه چې قرآن وویل !

۲ .د" مِثْلَهُم "مفهوم – یو علمي او عقلي تحلیل

د قرآن کریم د پورتني آیت کلیدي ټکی" مِثْلَهُم "دی، چې مانا یې" د دوی په شان "ده .دا حیرانوونکی تعبیر لاندې درې مهمې ماناوې لري خو په اصل کې د اووه اسمانونو لپاره رجع کیږي:

الف (د ځمکې ته ورته سیارې – فزیکي ورته والی

ځمکې ته ورته اندازه، قطر، او جاذبه لري.

ځینې یې داسې اتمسفیر لري چې ممکن ژوند پکې وي.

د ځمکې په شان مدار لري او له خپلو ستوریو څخه مناسبه فاصله لري.

ب (د ځمکې ته ورته ژوندی سیستم – بیولوژیکي ورته والی

که چېرې هلته اوبه وي، نو امکان لري چې ژوند هم پکې وي.

ساینسپوهان وايي، که ژوند موندل شي، نو دا به زموږ د علم لپاره يو ستر بدلون وي!

ج (د کائناتونو تشابه – لوی تخليقي قدرت

دا آيت يوازې د سيارو ورته والي ته اشاره نه کوي، بلکې ممکن د موازي کائناتونو يا نورو هستيو ته هم اشاره وي.

ساينس نن د **"Parallel Universes"** (موازي کائناتونو) نظريه وړاندې کړې، چې وايي ښايي زموږ په شان نور کائناتونه هم وي!

۳ .د قرآن علمي اعجاز – ولې دا حيرانوونکی دی؟

۱۴۰۰ کاله وړاندې، خلک دا نه پوهېدل چې د ځمکې ته ورته نورې سيارې شتون لري.

د ساينس پرمختګ يوازې اوس د دې کشف ته رسيدلی، خو قرآن کريم دا حقيقت له وړاندې بيان کړی و.

دا ثابته کوي چې د قرآن معلومات انساني نه، بلکې الهي دي.

ايا دا تصادف دی؟ يا دا د خدای ﷻ يو روښانه ثبوت دی؟

پايله :د قرآن حقانيت او د انسان فکر ته يو بل چلنج

دا آيت يوازې يو علمي کشف نه دی، بلکې د انسان د عقل لپاره يو ستر چلنج دی :ايا موږ د دې عظيم حقيقت نه عبرت اخلو؟ که الله ﷻ دومره ستر قوت لري چې بې‌شمېره سيارې، کهکشانونه، او کائناتونه پيدا کړي، نو ولې موږ د قيامت په راګرځېدو شک کوو؟

(لَخَلْقُ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ أَكْبَرُ مِنْ خَلْقِ ٱلنَّاسِ وَلَـٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ)

(سورة غافر :۵۷)

ترجمه:

"په يقين سره د اسمانونو او د ځمکې پيدايښت د خلکو د پيدايښت څخه ډېر ستر دی، خو ډېری خلق نه پوهېږي".

نن ساينس د قرآن کريم د دې معجزې تصديق کوي، خو ايا موږ پخپله ايمان ته کتنه کوو؟

الله ﷻ دې موږ ته د خپل قرآن عظيم الشان د حقايقو د درک توفيق راکړي **!**آمين**!**

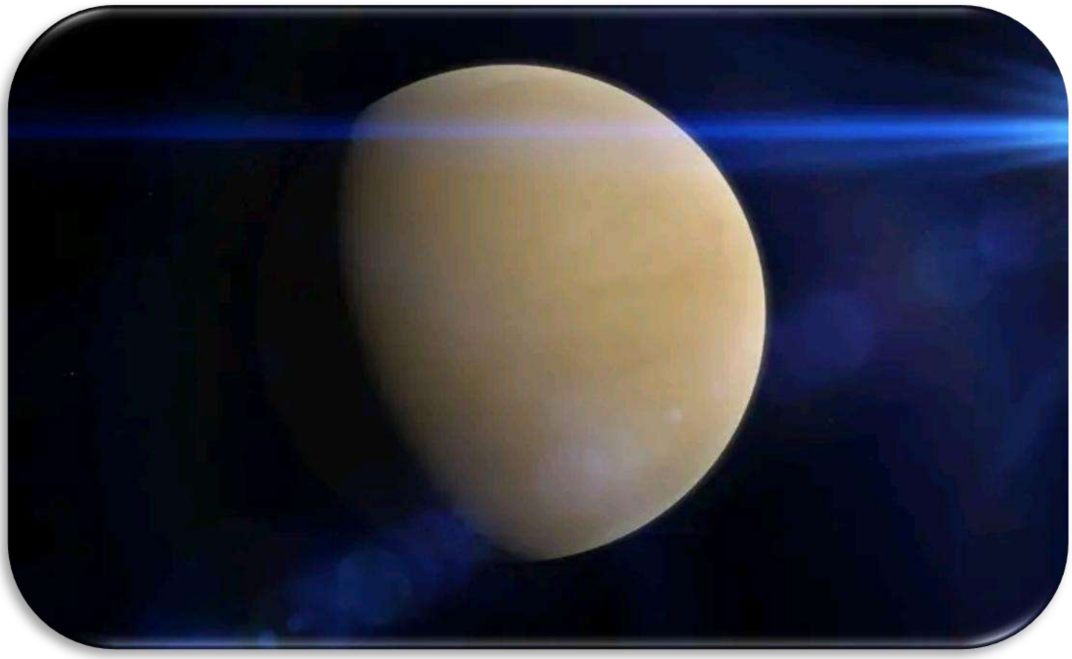

د زهره سياره يا 'Venus' "

« وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ آزَرَ أَتَتَّخِذُ أَصْنَامًا آلِهَةً ۖ إِنِّي أَرَاكَ وَقَوْمَكَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ

۷۵ وَكَذَٰلِكَ نُرِي إِبْرَاهِيمَ مَلَكُوتَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلِيَكُونَ مِنَ الْمُوقِنِينَ

۷۶ فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ اللَّيْلُ رَأَىٰ كَوْكَبًا ۖ قَالَ هَٰذَا رَبِّي ۖ فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَا أُحِبُّ الْآفِلِينَ

۷۷ فَلَمَّا رَأَى الْقَمَرَ بَازِغًا قَالَ هَٰذَا رَبِّي ۖ فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَئِنْ لَمْ يَهْدِنِي رَبِّي لَأَكُونَنَّ مِنَ الْقَوْمِ الضَّالِّينَ

۷۸ فَلَمَّا رَأَى الشَّمْسَ بَازِغَةً قَالَ هَٰذَا رَبِّي هَٰذَا أَكْبَرُ ۖ فَلَمَّا أَفَلَتْ قَالَ يَا قَوْمِ إِنِّي بَرِيءٌ مِمَّا تُشْرِكُونَ

۷۹ إِنِّي وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ حَنِيفًا ۖ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ»

او یاد کړه هغه وخت چه وویل ابراهیم(ع) پلار خپل ته چه ازر و آیا نیسي ته بتان په خدایئ سره بیشکه زه وینمه تا او ستا قوم په ګمراهئ ښکاره کې، او همدارنګه ښایو مونږه ابراهیم ته عجائب د اسمانونو او د ځمکې او دپاره ددې شی دی له یقین کونکو نه،پس هرکله چه تیاره واچوله په ده باندې شپه نو وی لیدلو ستوری وویل دهٔ چې دا رب ځما دی په ګومان ستاسې پس هرکله چه غائب شو هغه ستوری نو وویل دهٔ چې نه خوښوم زه غائبیدونکی پس هرکله چې ولیدله ابراهیم (ع) سپوږمۍ راښتونکی نو وویل ده چه دا رب زما دی په ګومان ستاسې پس هرکله چه هغه هم غائبه شوه وویل دهٔ خامخا که هدایت نه وئ کړی ماته رب زما نو خامخا به وم زه له ضرور له ټولی د ګمرهانو نه پس هرکله چه ولید ابراهیم(ع) لمر راختونکی نو وویل دهٔ چی دا رب زما دی په ګومان ستاسې چه دا لوی دی پس هر کله چه هغه هم غائب شو نو وویل ده چه ای قومه ځما بیشکه زه ویزاره یم له هغه څیز نه چې تاسې یې شریکوی له خدایه سره، ما خپل مخ د هغه ذات لوري ته اړولې ده چې اسمانونه او ځمکه یې پیدا کړي، په دې حال کې چی مایل یم له باطل نه حق ته او نه یم زه له مشرکانو څخه.»
قران ۷۵:۶-۷۹

د قرانکریم ساینسي نښې

Venüs

یوه سیاره زموږ د لمریز نظام په دننه کې.

عیسوی انجیل وایي چې د ابراهیم(ع) د زیږون په وخت کې خلکو د لمر ،سپوږمۍ او ستورو عبادت کاوه. لرغونپوهانو داسې شواهد موندلي چې دغه خلکو د لمر، سپوږمۍ او "د

وینس ستوري" عبادت کولو. په هرصورت نن ورځ ستورپوهان تاییدوي چې دا "د وینس ستورى" په حقیقت کې د وینس سیاره ده، نه ستورى. قرآن په سمه توګه دا د سیارې په توګه تشریح کوي.

د اشتر ستورى یا د انانا ستورى د لرغونى سومرى او د انانا او د هغې ختیځ سامي سیال اشتر، د خدایي نښان وه. د زمري ترځنګ، دا د اشتر د لومړنیو نښو څخه و. ځکه چې اشتر د وینس سیارې سره تړاو درلود، دا ستورى د زهره (**Venüs**) ستوري په نوم هم پیژندل کیږي.

ویکیپېډیا، د اشتر ستوري،2021

دغو خلکو فکر کاوه چې زهره یو ستورى دى. خو قرآن دا تېروتنه نه ده کړې، بلکې وایي چې دا یوه سیاره ده.

د "کوکب 'كَوْكَبً'" د سیارې معنى لري.

دغو خلکو د لمر، سپوږمۍ او د یوې سیارې عبادت کاوه،نه د یو ستورى.

پوښتنه: آیا ۱۴۰۰ کاله دمخه هم چا د سیارو او د ستورو ترمنځ توپیر درک کولی شو؟

دا بلکل ناممکنه ده چې یو څوک په لیک او لوست نه پوهیږي او هغه ته د پنځه زره یا شپږ زره کاله دمخه د خلکو د عبادت طاریقه ورمعلومه وي او بیا ددې درک هم ورته شوی وی چې هغه څیز چې دوی یي عبادت کولو، ستورى نه بلکې سیاره ده، حال دا چې دوی ته په خپله هم ددې درک نه لریدو.

سیوروس ستوری او نوري کالونه

خدای (ج) په قرآن شریف کې فرمایي

۵۳:۴۹ او دا چې (بیشکه هم (الله) رب د شعری دئ«

شعری یو لوی غټ ستوري دئ چې په اسمان کې د شپې له ورایه مالومیږی ستوری پوهان وایي دا اصلا دوه ستوري دي چې غټ یې په سترګو لیدل کیږی او وړوکی یې په تیلیسکوب کې لیدلی شوی دی د دې ستوري مدار بیضوي دئ خدای (ج) په قرآن شریف کې فرمایي
۵۳:۹ «د دوو لیندو یا ډیر نژدې له دې نه هم»

موږ په قرآن کې نوري کلونه هم پیداکړي دي.

زموږ په اسمان کې تر ټولو روښانه ستوری سیوروس نومیږي او په قرآن کریم کې د ستوري په نوم یاد شوی دی .د" ستوري "کلمه او د" ځمکې "کلمه د **861** تورو په واسطه جلا شوي .نن موږ پوهیږو چې سیریوس د ځمکې څخه **861** سانتي نوري کاله لرې دی.

قرآن ۴۹:۵۳ **:** وَأَنَّهُ هُوَ رَبُّ الشِّعْرَىٰ<

او دا چې هغه (الله) رب د شعری دی.

سيريوس د ځمکې څخه **8.61** نوري کاله لرې دی.

دلته د لنډ واټن پيمانه بدلوو .

www.convertunits.com

8.61

نوري کاله د **861** سانتي نوري کلونو سره مساوي دي

نو له سيريوس سره د ځمکې واټن ٨٦١ سانتي نوري کاله دی.

دا معلومه شوه چې په لومړي آيت کې د" ستوري "کلمه او په **32** آيت کې د" ځمکې "د کلمې ترمنځ **861** توري دي.

په **32** ايات کې د ځمکې د کلمې څخه تر شعرى (پورې **286099** موبيزر) حرف راغلي دی

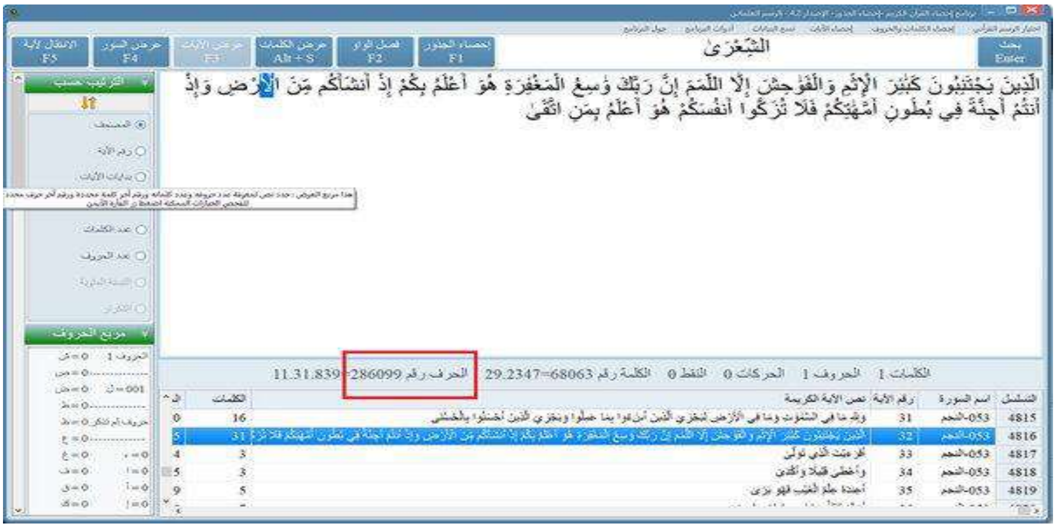

او د ستوري د کلمې څخه تر شعرى پورې ((285238) حرف رغلى دى

نو که چېرته يې منفي کړو سره:

286099 - 285238 = 861

نو مونږ ته به د سيوروس ستوري فاصله په لاس رکړي

د" ستوري "کلمه او د" څمکي "کلمه د **861** تورو په واسطه جلا شوي .نن مونږ پوهيږو چې سيريوس د ځمكې څخه **861** سانتي نوري کاله لرې دى.

يو نالوستى سړى چې ۱۴۰۰ كاله پخوا يى ژوند کاوه څنګه کولاى شي چې يو داسې خقيقت ووايي او د سانتي نوري کلونو په اړه پوه شي؟

کوثرونه (Quasars)

اَللّٰهُ نُوْرُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ مَثَلُ نُوْرِهٖ كَمِشْكٰوةٍ فِيْهَا مِصْبَاحٌ ؕ اَلْمِصْبَاحُ فِىْ زُجَاجَةٍ ؕ
اَلزُّجَاجَةُ كَاَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّىٌّ يُّوْقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُّبٰرَكَةٍ زَيْتُوْنَةٍ لَّا شَرْقِيَّةٍ وَّلَا غَرْبِيَّةٍ ۙ يَّكَادُ زَيْتُهَا
يُضِىْٓءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ ؕنُوْرٌ عَلٰى نُوْرٍ ؕ يَهْدِى اللّٰهُ لِنُوْرِهٖ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَيَضْرِبُ اللّٰهُ
الْاَمْثَالَ لِلنَّاسِ ؕوَاللّٰهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيْمٌ « سورت النور
۳۵

الله د آسمانو او ځمکې نور (روښانوونکی) دی، د هغه د نور مثال داسې دی لکه یوه تاخچه کې چې ډېوه وي، ډېوه په یوه شیشه کې وي، شیشه هم داسې لکه یو ځلېدونکی ستوری چې هغه ډېوه (د ښوون د کومې داسې برکتي ونې) له تېلو بله شوې وي چې هغه نه ختیځه وي، نه لویدیځه نږدې وي چې تېل یې په خپله رڼا وکړي که څه هم اور نه وي ورته رسېدلی، (داسې چې) د رڼا له پاسه رڼا وي چاته چې د الله خوښه شي د خپل نور خواته یې لارښوونه کوي او الله خلکو ته همداسې مثالونه بیانوي او الله په هر شي ښه پوه دی .

الله سبحانه وتعالی په سورت النور ۳۵ آیت کې خپل ځان د اسمانونو او ځمکې د رڼا په توګه معرفي کوي .دغه آیت د الله ج د رڼا یو ښکلی تشبیه وړاندې کوي چې د" نیش "یا طاق په څیر دی، چې په هغه کې یو څراغ ایښودل شوی دی .دغه څراغ د شیشې په دننه کې دی او

شیشه لکه یو ځلانده ستوری ښکاري .دغه څراغ د مبارکې زیتون ونې د تېلو نه رڼا خپروي، چې حتی که اور هم ورته ونه رسي، بیا هم رڼا ورکوي .دا د رڼا پر رڼا یوه ښکاره استعاره ده.

سانیس او کائنات:

کواسارونه:(Quasars)

کواسارونه په کائناتو کې تر ټولو روښانه اجرام دي .دا بدنونه په فضا کې د رڼا داسې منابع دي چې د ستورو په څیر ښکاري، خو د تور سوراخونو او کهکشانونو مرکزونو څخه انرژي تولیدوي .کواسارونه د خپل روښانتیا له پلوه خورا زیات ځواکمن دي، چې د قرآن د دې آیت سره حیرانتیا لري.

د جاذبې لینز اغیز:(Gravitational Lens Effect)

آیت کې د" رڼا پر رڼا "ذکر ممکن د جاذبې لینز اغیز ته اشاره وي .د جاذبې لینز اغیز په دې معنا دی چې کله رڼا د یوه ډېنګر جسم، لکه تور سوراخ، په څیر څخه تیریږي، نو دغه رڼا بیا په څو ځایونو کې ښکاري .دا یوه ساینسي موندنه ده چې په دې آیت کې هم اشاره شوې ده.

زیتون ونه:

زیتون ونه چې په آیت کې ذکر شوې، د طبیعت یو داسې شجره ده چې د خپل ځانګړي خواصو له مخې په کائنات کې د انرژۍ سرچینه کیدای شي .د دې ونه نه د ختیځ او نه د لویدیځ پورې اړه لري، دا د قرآن د معجزې په څیر یو د هغو پټو حقایقو یوه اشاره ده.

پایله :دا آیت یوازې د الله ج د رڼا ښودنه نه کوي، بلکې د کائنات د هغو اسرارو په اړه هم خبرې کوي چې د ساینسي موندنو له مخې نوره روښانه شوې دي .دا ټول معجزې د دې ثبوت دی چې قرآن د الله ج د پوهې او حکمت څرګندونه ده، چې د انسانانو لپاره لارښود دی

د قطب ستوری

د قطب ستورې **pollar star** شاندار نعمت :د آسمان قطب نما

الله تعالی موږ ته بې شمیره نعمتونه راکړي دي، خو په دې نعمتونو ډېری وخت موږ نه پوهیږو او یا یې له شکره پاتې یو .یو له دې نعمتونو څخه د قطب ستوری دی، چې د آسمان د قطب نما په توګه کار کوي او د انسانانو لپاره یوه مهمه لارښوونه ده .

الله تعالی نه یوازې قطب ستوری بلکې د دې سره یو ځینې نورې ځانګړتیاوې هم په داسې ډول رامنځته کړې چې دا ستوری زموږ د ژوند لپاره یوه لازمي وسیله ګرځېدلې ده.

د قطب ستوري ځانګړتیاوې او ساینس:

قطب ستوری خورا لوی دی، او دا د لمر په پرتله دوه زره ځله پیاوړې رڼا خپروي .د دې ستورې سره نږدې یوه کوچنۍ ستوری **(Ab)** هم موجوده ده چې د قطب ستورې یوازېتوب آراموي .سربېره پر دې، الله تعالی یو بل ستوری **(B)** له دې څخه لرې جوړ کړی، چې د قطب ستورې درې ګوني سیستم جوړوي.

د قطب ستوري فاصله له ځمکې څخه ۴۳۰ نوري کاله ده، یعنې د دې ستورې رڼا ۴۳۰ کاله وخت نیسي تر څو ځمکې ته ورسیږي .دا ستوری د ځمکې د حرکت سره همغږي

لري، چې له همدې امله موږ دا ستوری ثابت وینو .په حقیقت کې، که دغه ستوری نن ورځ انفجار وکړي، ځمکې ته به د دې پېښې لیدلو لپاره ۴۳۰ کاله انتظار وکړو.

د قطب ستوري اهمیت

قطب ستوری د انسانانو لپاره د لارو موندلو وسیله ګرځېدلې ده .خلک په ځانګړې توګه د شپې په وخت کې په سمندرونو یا صحراوو کې د لار موندلو لپاره له دې ستوري څخه استفاده کوي .دا ستوری د ځمکې د دوران سره یوځای دی، په داسې حال کې چې نور ستوري د ځمکې په شاوخوا کې حرکت کوي.

الله تعالی قطب ستوري ته د ځانګړې فاصله، اندازه، او رڼا ورکولو سره د انسانانو لپاره د لارو موندلو لپاره مرسته کړې ده .که چېرې الله تعالی دا ستوری د ځمکې لپاره مناسب نه وای جوړ کړی، انسانانو به نه یوازې دا ستوری نه وای لیدلی، بلکې د لار موندلو لپاره یې هم نه و استعمالولی.

د قرآن کریم کې د قطب ستوري ذکر

دا نعمت په قرآن کې څرګند شوی دی .الله تعالی په

سورة النحل کې فرمايي:

"وَعَلاَمَاتٍ وَبِالنَّجْمِ هُمْ يَهْتَدُونَ"

سورة النحل، آیت ۱۶

"او د نښو او ستورو له لارې خلک لاره مومي".

دا آیت موږ ته دا ښيي چې الله تعالی په خپلو ستورو کې یو لړ نعمتونه ځای کړي دي، چې په هغو کې قطب ستوری هم شامل دی .دا ستوری د خلکو لپاره د لارښوونې وسیله ده او د لارو موندلو په برخه کې یو ستر نعمت دی.

د الله تعالی نعمتونه :د ستورو لپاره لاره

الله تعالی په قرآن کې د خپلو نعمتونو یادونه کوي او وايي:

"أَفَمَن يَخْلُقُ كَمَنْ لَا يَخْلُقُ؟ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ"

سورة النحل، آیت ۱۷

"آیا هغه چې جوړوي د هغه په شان دی چې نه جوړوي؟ آیا تاسو پند نه اخلی؟"

او همدا راز:

"وَإِن تَعدُّوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا ۗ إِنَّ اللَّهَ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ"

سورة النحل، آیت ۱۸

"او که تاسو د الله تعالی نعمتونه شمېرئ، تاسو نه شئ کولای چې یې شمېر کړئ .بې شکه الله تعالی ډېر بخښونکی او مهربانه دی".

نتیجه

د قطب ستوري شتون او ځانګړتیاوې موږ ته دا ښیي چې الله تعالی هر څه په دقت سره جوړ کړي او د ټولو نعمتونو لپاره یوه ځانګړې نقشه ټاکلې ده .دا ستوری نه یوازې د سمندرونو او صحراوو کې د لار موندلو لپاره یوه وسیله ده، بلکه د الله تعالی قدرت، حکمت او مهرباني ښکارندوی دی .د دې ستوري اهمیت یوازې د علمي څېړنو په پایله کې نه، بلکې د قرآن د آیتونو له مخې هم موږ ته څرګندیږي.

له دې ټولو څخه موږ باید شکر ادا کړو او پوه شو چې د الله تعالی نعمتونه بې شمېره دي

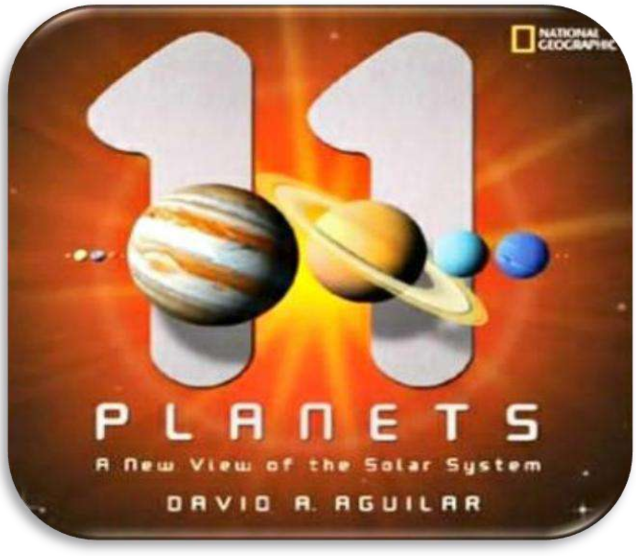

د لمریز نظام ۱۱ سیارې

قرآن کریم د حضرت یوسف علیه‌السلام خوب بیانوي، چې پکې ۱۱ ستوري، لمر او سپوږمۍ ذکر شوي دي .د دې آیت مفهوم نه یوازې د یوسف علیه‌السلام د ژوند یوه مهمه پېښه ده، بلکې د ساینس او ستورپوهنې سره یې یو حیرانوونکی تطابق هم څرګند کړی.

۱ .د یوسف علیه‌السلام خوب د قرآن کریم له مخې

الله فرمایي:

(إِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ يَـٰٓأَبَتِ إِنِّى رَأَيْتُ أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ رَأَيْتُهُمْ لِى سَـٰجِدِينَ)

(یوسف :۴)

ژباړه:

"یاد کړه کله چې یوسف خپل پلار ته وویل :(ای پلاره!) ما ولیدل چې یوولس ستوري، لمر او سپوږمۍ ما ته سجده کوي".

۲ .د قرآن کریم کې د «کَوْکَب» لفظ معنی

په قرآن کریم کې د" کَوْکَب "لفظ په عام ډول د اسماني اجرامو لپاره کارول شوی چې معنا یي سیاره ده .دلته د یوسف علیه‌السلام په خوب کې د" کَوْکَب "ذکر په واضحه توګه د هغه څه سره تطابق لري چې نننی ساینس یې د لمریز نظام سیارې ګڼي.

۳ .د یوسف علیه‌السلام خوب تعبیر او د ۱۱ سیارو نظریه

په دې خوب کې:

۱۱ ستوري :د یوسف علیه‌السلام ۱۱ ورونه دي.

لمر :د هغه پلار يعقوب عليه‌السلام ته اشاره کوي.

سپوږمۍ :د هغه مور ته اشاره لري.

۴ .د لمريز نظام د ۱۱ سيارو نظريه

دا کتاب،کوم چې Ceres او Eris کوچنی سياري ارزول کيږي، د ښاغلی ډيوېډ 'David a aguilar'په خپل ريسرچ کتاب کې ددې وړاندوينا کړي.

د ۲۰مې پېړۍ له پيل څخه، ستورپوهانو د لمريز نظام ۱۱ اصلي سيارې وړانديز کړی و .د پلټو په ترڅ کې د Eris او Ceres په نومونو دوې نورې سيارې کشف شوې، چې دا د لمريز نظام د سيارو شمېر ۱۱ ته رسوي.

دلته د سيارو نومونه او قطرونه دي (قطرDiameter =):

عطارد :(Mercury) قطر = ۴،۸۷۹,۴ کيلومتره

زهره :(Venus) قطر = ۱۲،۱۰۴ کيلومتره

ځمکه :(Earth) قطر = ۱۲،۷۵۶ کيلومتره

مريخ :(Mars) قطر = ۶،۷۷۹ کيلومتره

مشتري :(Jupiter) قطر = ۱۳۹،۸۲۰ کیلومتره

زحل :(Saturn) قطر = ۱۱۶،۴۶۰ کیلومتره

اورانوس :(Uranus) قطر = ۵۰،۷۲۴ کیلومتره

نیپچون :(Neptune) قطر = ۴۹،۲۴۴ کیلومتره

سیریس :(Ceres) قطر = ۹۴۶ کیلومتره

پلوتو :(Pluto) قطر = ۲،۳۷۶,۶ کیلومتره

ایریس :(Eris) قطر = ۲،۳۲۶ کیلومتره

د ساینسي نظریې له مخې:

:Erisد سیارو له ډلې یوه ځانګړې اجرام ده.

:Ceresپه پیل کې د کوچنۍ سیارې په توګه طبقه بندي شوه او وروسته د هغې اهمیت زیات شو.

۵ .د قرآن او ساینس حیرانوونکی تطابق

د یوسف علیه‌السلام خوب چې پکې ۱۱ ستوري ذکر شوي، په څرګنده توګه د دې علمي نظریې سره تطابق ښيي .د قرآن دا ذکر د ۱۴۰۰ کلونو مخکې د یوې داسې شمېرې یادونه کوي، چې یوازې د ساینس پرمختګ یې تفصیل توضیح کولی شي.

۶ .پایله – د قرآن علمي اعجاز

قرآن کریم نه یوازې د یوسف علیه‌السلام د خوب د تعبیر په اړه بلاغي او تعبیرې نغوته لري، بلکې د لمریز نظام په اړه یو حیرانوونکی علمي تطابق هم ښيي .د" کَوْکَب "ذکر د قرآن د دقت یوه بېلګه ده، چې انسانیت ته علمي او معنوي رهبرۍ وړاندې کوي.

دا قرآني حقیقت ثابتوي چې قرآن د الله یو الهي کتاب دی، چې حقایق یې د وخت په تېرېدو سره لا نور څرګندیږي.

سبحان الله!

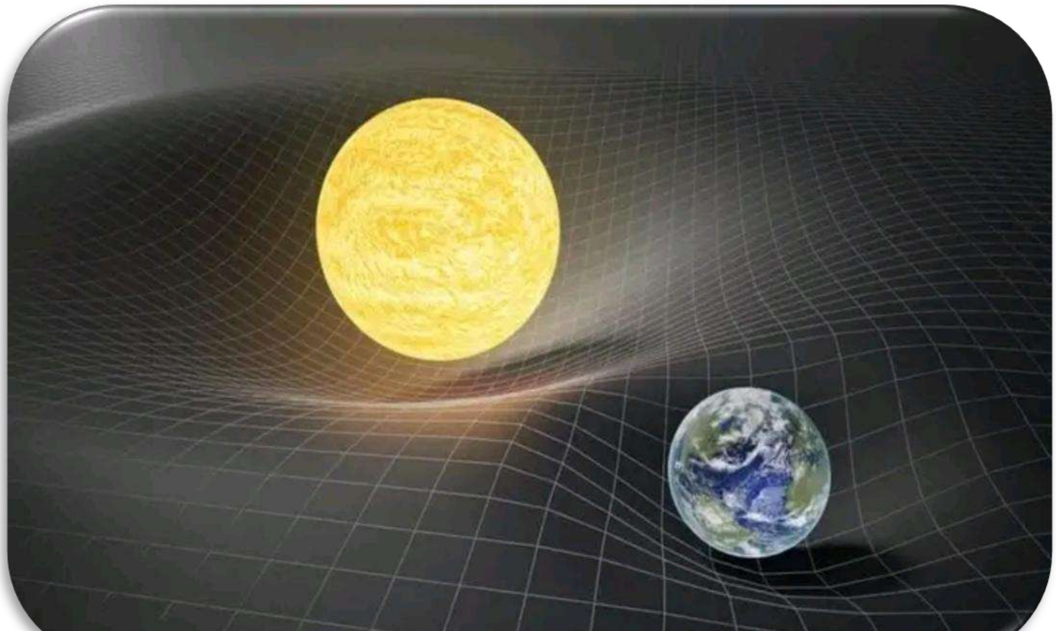

د ستورو سجده او د فضا-وخت علمي حقیقت

قرآن کریم فرمایي:

"وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ"

(الرحمن :۶)

"او ستوري او ونې سجدې کوي".

د آيت ساده تشريح

سجده کول د خشوع، تسليمۍ، او الله ته د عبادت نښه ده.

د ونو سجده ښکاره ده، ځکه چې د ځمکې جاذبه د هغوی څانګې ښکته کوي، او ځينې ونې داسې وده کوي چې د سجدو په شان ښکاري.

خو ستوري څنګه سجده کوي؟ ستوري خو ثابت ښکاري او ښکته نه راځي!

د ستورو سجدې ساينسي مفهوم

ساينس ښيي چې فضا-وخت **(Spacetime)** يو انعطاف منونکی جوړښت دی، چې د مادې **(Mass)**له امله انحنا مومي.

۱ .د فضا-وخت **(Spacetime)** مفهوم

مخکې خلک فکر کاوه چې فضا **(Space)** يو ثابت او تغير نه منونکی ځای دی.

خو آلبرټ آينشتين په ۱۹۱۵م کې د عمومي نسبيت نظريه **(General Relativity)** وړاندې کړه، چې له مخې يې:

فضا او وخت يو يوځای جوړښت لري، چې" فضا-وخت "ورته وايي.

که یو جسم (لکه ستوری) ډېر کمیت **(Mass)** ولري، نو دا د فضا-وخت جوړښت ته انحنا ورکوي، او دا خم د جاذبې **(Gravity)** سبب ګرځي.

۲ .ستوري څنګه سجده کوي؟

کله چې یو ستوری لوی کمیت **(Mass)** لري، نو د هغه شاوخوا فضا-وخت خم کېږي، لکه یو قالینه چې د یو درونډ شي له امله ښکته شي.

دا خمیدل **(Curvature)** سبب کېږي، چې نور شیان د دې انحنا له مخې حرکت وکړي، چې همدا د جاذبې اصل دی.

د دې خم شکل لکه د یو عبادت کوونکي سجدې ته ورته دی، ځکه چې ستوری د فضا-وخت پر سطحه یو ښکته انحنا (سجده) رامنځته کوي.

۳ .ستوري او کهکشانونه د جاذبې تابع دي

ټول ستوري، سیارې، کهکشانونه، او حتی رڼا د فضا-وخت د انحناء له مخې حرکت کوي.

دا پدې معنی ده چې ټول ستوري د الله د قوانینو تابع دي، لکه څنګه چې انسان د عبادت پر مهال سجده کوي.

که دا خمیدل نه وای، نو کهکشانونه به منظم نه وای، سیارې به له خپلو مدارونو وتلې وای، او ټول کائنات به ګډوډ وای.

قرآني اعجاز

دا حقیقت ساینس په ۲۰مې پېړۍ کې کشف کړ، خو قرآن کریم ۱۴۰۰ کاله مخکې اشاره ورته کړې وه، چې" ستوري سجده کوي – "یعني د الله د قوانینو تابع دي او د جاذبې له مخې فضا-وخت خم کوي.

د جاذبې قوې **(Gravity)** اصلي مفهوم همدا دی، چې ماده **(Matter)** فضا-وخت ته خم ورکوي، او خم شوی فضا-وخت بیا مادې ته لارښوونه کوي، چې څنګه حرکت وکړي.

دا ټول د کائنات یو الهي تنظیم دی، چې د قرآن د سجدې مفهوم ته ساینسي وضاحت ورکوي.

نتیجه

د ستورو سجده د هغوی د فضا-وخت د انحناء له لارې تفسیرېږي، چې علمي حقیقت دی.

قرآن ۱۴۰۰ کاله مخکې یو داسې حقیقت ته اشاره کړې، چې ساینس اوس کشف کړی دی.

دا ثابته کوي، چې قرآن یوازې د دین کتاب نه دی، بلکې یو الهي کتاب دی، چې د کائنات حقایق پکې بیان شوي دي.

سبحان الله **!**ستوري هم د الله قدرت ته سر ټیټوي

د طواف اعجاز

د طواف اعجاز **:**د کعبې شاوخوا او د کایناتو حرکت

الله تعالی په خپل حکیمانه کتاب، قرآن مجید کې د کعبې شاوخوا طواف کول د مسلمانانو د اطاعت او بندګۍ یوه ښکاره نښه ګرځولې ده .د حج د مناسکو یوه ځانګړې برخه، طواف، نه یوازې یو روحاني عمل دی، بلکې د کایناتو له حرکت سره یو بې سارې تړاو هم لري، چې د الله تعالی د حکمت او قدرت یوه بله بېلګه وړاندې کوي.

د کعبې شاوخوا د طواف امر په قرآن کې

الله تعالی د طواف کولو امر داسې بیان کړی دی:

وَلْيَطَّوَّفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ

(الحج :۲۹)

ژباړه..." :او دوی دې د دې لرغوني کور شاوخوا طواف وکړي".

دا آیت د طواف کولو د اهمیت څرګندونه کوي، چې په دې کې د بنده اطاعت، تسلیمیدنه او د الله تعالی د عبادت ښکلا منعکسېږي .مګر د دې عبادت حیرانوونکې اړخ هغه دی چې دا د کایناتو د حرکت سره بشپړه همغږي لري.

د کایناتو حرکت او د طواف تړاو

کله چې یو مسلمان د کعبې شاوخوا په ضد ساعت لوري **(Anti-clockwise)** طواف کوي، دا عمل د کایناتو د نظم او حرکت یوه ښکلې بېلګه وړاندې کوي .دلته ځینې د کایناتو حرکتونه چې د طواف سره همغږي لري:

سپوږمۍ د ځمکې شاوخوا:

سپوږمۍ په خپل مدار کې د ځمکې شاوخوا په ضد ساعت لوري حرکت کوي.

سیارې د لمر شاوخوا:

زمورږ د لمريز نظام ټولې سيارې د لمر شاوخوا په ضد ساعت لوري حرکت کوي.

ستوري د کهکشان شاوخوا:

کهکشانونه، لکه زمورږ شيدو لاره(**Milky Way**) ، د کهکشانونو په مرکز شاوخوا په ضد ساعت لوري حرکت کوي.

د دې حرکتونو دا ځانګړنه ښيي چې د کعبې طواف د کايناتو د طبعيت سره بشپړه همغږي لري.

د ستورو طواف او سجده د الله لپاره

په قرآن کريم کې د کايناتو او د هغوی د حرکت په اړه داسې بيان راغلی دی:

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالدَّوَابُّ وَكَثِيرٌ مِّنَ النَّاسِ...

(الحج :١٨)

ژباړه" :ايا ته نه وينې چې الله ته هر هغه څه سجده کوي چې په آسمانونو کې دي او هغه څه چې په ځمکه کې دي، لمر، سپوږمۍ، ستوري، غرونه، ونې، څاروي او ډېر خلک؟"

تر ټولو جالبه دا ده چې همدغه سورت هم د (حج) دی

د دې آيت څخه څرګندېږي چې د ستورو حرکت د الله تعالی د حکم تابع دی، او د هغوی حرکت په حقيقت کې د الله لپاره طواف او سجده ده.

د طواف حکمت :د بنده تسليمېدل د کايناتو په همغږۍ کې

کله چې یو مسلمان د کعبې شاوخوا طواف کوي، هغه د الله تعالی امر ته د اطاعت اظهار کوي .دا اطاعت نه یوازې یو روحاني اړخ لري، بلکې د کایناتو د حرکت سره بشپړه همغږي لري .د کعبې طواف انسان ته درس ورکوي چې د الله تعالی د قوانینو سره په بشپړه توګه همغږی شي، ځکه چې کاینات ټول د هغه تعالی د امر تابع دي.

نتیجه :د طواف د اعجاز ښکلا

د کعبې شاوخوا طواف یوازې یو عبادت نه دی؛ بلکې دا د کایناتو د حرکت سره یو الهامي تړاو دی .لکه څنګه چې سپوږمۍ د ځمکې شاوخوا، سیارې د لمر شاوخوا او کهکشانونه د خپلو مرکزونو شاوخوا په ضد ساعت لوري حرکت کوي، په همدې ډول انسان د کعبې شاوخوا حرکت کوي او د الله تعالی د وحدانیت او حکمت ښکلا څرګندوي .د دې عبادت په ترسره کولو کې انسان د کایناتو د حرکت نظم تجربه کوي او د الله تعالی د قدرت یوه ښکاره نښهویني.

پایله :یې نه منونکو ته

که څوک د کعبې د طواف په حکمت او د کایناتو سره په همغږۍ کې شک لري، نو موږ له هغوی پوښتنه کوو :څنګه ممکنه ده چې یو عبادت، چې څوارلس سوه کاله وړاندې د قرآن له لارې د الله تعالی له لوري انسانانو ته امر شوی، په داسې دقت او حیرانوونکې همغږۍ کې وي چې نننۍ ساینس یوازې اوس د کایناتو له حرکتونو څخه پرده پورته کړې؟

ایا دا اتفاق دی چې سپوږمۍ، سیارې او ستوري د خپلو ش شاوخوا په ضد ساعت لوري حرکت کوي او مسلمانان هم د کعبې شاوخوا په همدې ترتیب حرکت کوي؟ که دا ټول اتفاق وي، نو ولې دا د کایناتو له نظم سره دومره په عجیبه ډول مطابقت لري؟

موږ تاسو ته بلنه درکوو چې د قرآن په ژوره توګه مطالعه وکړئ او د دې اعجاز پر وړاندې خپلې پوښتنې راپورته کړئ .دا عبادت يوازې يو شعاري عمل نه دی؛ دا د علم، حکمت او حقيقت يوه نه ماتېدونکې نښه ده چې يوازې هغه څوک يې انکار کولی شي چې د حقيقت له منلو نه عاجز وي .د قرآن اعجاز ته ننګونه وکړئ، او موږ ډاډه يو چې پايله به تاسو ته د الله تعالی د حکمت، قدرت او وحدانيت بې ساری حقيقت ښکاره کړي

د ځمکې محوري دوران

ځوارلسوه کاله دمخه چا دا فکر هم نه کولو چې او چا دا نه منله چې ځمکه څرخي خو په ننۍ عصر کې ساينس دا په اثبات رسولي ده چې ځمکه محوري دوران **(Rotation)** کوي.

الله تعالی فرمايي:

(يُغْشِى ٱلَّيْلَ ٱلنَّهَارَ يَطْلُبُهُۥ حَثِيثًا)

(الأعراف :۵۴)

ترجمه:

"شپه د ورځې سره رانغاړي، داسې چې هغه (ورځ) په چټکۍ سره (شپه) پسې راځي".

سانينسي توضيحات او د قرآني اعجاز وضاحت

١ .د ځمکې دوران:

ځمکه د خپل محور شاوخوا شاوخوا ١۶٧٠ کيلومتره په ساعت کې حرکت کوي!

د دې حرکت له کبله ورځ او شپه په منظم ډول سره تعقيبوي.اوسني ساينسپوهان وايي چې ځمکه د خپل محور شاوخوا په لوړه چټکتيا سره ګرځي، خو موږ يې احساس نه کوو!

کله چې د ځمکې د دوران عکسونه ژر ژر ښودل شي، نو دا ښکاري چې ورځ او شپه د يو بل تعقيب کوي، داسې چې رڼا د تيارو مخه نه نيسي، بلکې تدريجي بدلون رامنځته کيږي.

قرآن کريم دا حقيقت ١۴٠٠ کاله وړاندې بيان کړی!

الله ج په قران کريم کې فرمايي:

>خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ ۚ ـــيُكَوِّرُ الَّيْلَ عَلَى النَّهَارِ وَيُكَوِّرُ النَّهَارَ عَلَى الَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ۖ ـــكُلٌّ يَّجْرِىْ لِاَجَلٍ مُّسَمًّى ۗ ـــاَلَا هُوَ الْعَزِيْزُ الْغَفَّارُ<

٣٩:٥>هغه اسمانونه او ځمکه په حقه سره پيدا کړي دي، هغه شپه په ورځ تاووي (کور) او ورځ په شپه تاووي او هغه لمر او سپوږمۍ مسخر کړي دي، هر يو مقرر کړی شوې نېټې ته روان دی، خبردار شئ !همغه ښه غالب، ښه بخښونکی دی<

د عربي لغات **(کور)**اصلي مانا د انګريزي(کويل) سره يو شی ده لکه په سر باندې لونګۍ پيچل.

په عربي ژبه کې (كُرَّة) توپ ته ويل کيږي، او په قرآن کريم کې د (يُكَوِّرُ) معنا په توپ باندې بدلېدل(يعنې د کوروي ځمکې څرخيدل) يا د توپ په څېر کېدل دي،

الله ج په قران کريم کې فرمايي:

>وَتَرَى ٱلْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ ٱلسَّحَابِ صُنْعَ ٱللَّهِ ٱلَّذِيٓ أَتْقَنَ كُلَّ شَيْءٍ إِنَّهُۥ خَبِيرُۢ بِمَا تَفْعَلُونَ<

۲۷:۸۸ **...**>او ته به غرونه وينې، ته به په دوی د کلکو ولاړو ګمان کوې، حال دا چې دوی به د وربځې د تېرېدلو په شان تېرېږي، وګورئ کاريګري د الله هغه چې هر شی يې محکم کړی دی، بې‌شکه هغه ښه خبردار دی په هغو کارونو چې تاسو يې کوئ <**...**

دغه آيت نه يواځې دځمکی محوري دوران بلکي دحرکت لوری هم بيانوی دوريځو د درنو کتلو دخوشيدو لوری چی دری نيم څلور زره متره دځمکي له سطحي پورته وی تل دلويديز له لوری نه د ختيز لوری ته وی له همدي کبله تل د هوا دخالاتو دپوهيدو لپاره لويديز اولوری تر مطالعی لاندی نيول کيږی هغه مساله چې په سلګونو کاله مخکی په قرآن عظيم شان کی ياده شوی اوس اوس کشف شوي چې ځمکه په خپل ځان له لويديز نه دختيز لوری ته څرخيږی

(قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِن جَعَلَ ٱللَّهُ عَلَيْكُمُ ٱلَّيْلَ سَرْمَدًا إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَـٰمَةِ مَنْ إِلَـٰهٌ غَيْرُ ٱللَّهِ يَأْتِيكُم بِضِيَآءٍ ۖ أَفَلَا تَسْمَعُونَ ۝ قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِن جَعَلَ ٱللَّهُ عَلَيْكُمُ ٱلنَّهَارَ سَرْمَدًا إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَـٰمَةِ مَنْ إِلَـٰهٌ غَيْرُ ٱللَّهِ يَأْتِيكُم بِلَيْلٍ تَسْكُنُونَ فِيهِ ۖ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ۝ وَمِن رَّحْمَتِهِۦ جَعَلَ لَكُمُ ٱلَّيْلَ وَٱلنَّهَارَ لِتَسْكُنُوا۟ فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا۟ مِن فَضْلِهِۦ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ)

(القصص **:** ۷۱-۷۳)

"ووايه (ای محمده!) :خبر راکړئ که الله پر تاسو باندې شپه د قيامت تر ورځې پورې دوامداره کړي، نو پرته له الله نه کوم معبود شته چې تاسو ته رڼا راولي؟ ايا نه اورئ؟
ووايه :خبر راکړئ که الله پر تاسو باندې ورځ د قيامت تر ورځې پورې دوامداره کړي، نو پرته له الله نه کوم معبود شته چې تاسو ته شپه راولي، چې پکې ارام وکړئ؟ ايا نه وينئ؟ او د هغه د رحمت له برکته يې تاسو ته شپه او ورځ پيدا کړه، چې پکې ارام وکړئ او د هغه د فضل (رزق) طلب وکړئ، او د دې لپاره چې تاسو شکر وباسئ".

سائنسي حقيقت:

ځمکه د خپل محور پر شاوخوا په هر ۲۴ ساعتونو کې يو ځل څرخي.
که دا حرکت بند شي، نو:

يو اړخ به د تل لپاره شپه وي ← ژوند به کنګل شي.

بل اړخ به د تل لپاره ورځ وي ← ژوند به وسوځي.
د شپې او ورځې تبادله يوازې د ځمکې د محوري حرکت له برکته ده.

قرآني اعجاز:

قرآن د" سَرْمَدًا "تلپاتې شپه يا ورځ اصطلاح کارولې، چې اشاره يې د ځمکې د حرکت حقيقت ته ده .

دا هغه حقيقت دی چې ساينس يوازې په وروستيو پېړيو کې کشف کړی، خو قرآن کريم ۱۴۰۰ کاله مخکې بيان کړی و.
دا ښکاره کوي چې قرآن د الله تعالی کلام دی، او دا علمي حقيقتونه د وحې له لارې رسول الله ﷺ ته ښوول شوي وو

د ورځې او شپې بدلون (تناوب)

په هغه زمانه کې چې خلکو دا ګمان درلود چې ځمکه د کائناتو مرکز دی، او لمر د هغې چاپېره ګرځي، نو څنګه به دا ممکنه وه چې د ورځې او شپې د تسلسل په اړه خبرې وشي، خو د لمر له حرکت څخه یادونه ونه شي؟ خو قرآن کریم د لمر د حرکت یادونه نه ده کړې، بلکې دا موضوع یې داسې بیان کړې ده:

سورة الأعراف، آیت ۵۴:

(...يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا...)

"(الله) شپه د ورځې سرپوښ ګرځوي، چې ژر تر ژره د هغې پسې راځي"...

سورة يس، آیت ۳۷:

(وَآيَةٌ لَّهُمُ اللَّيْلُ نَسْلَخُ مِنْهُ النَّهَارَ فَإِذَا هُم مُّظْلِمُونَ)

"او د دوی لپاره نښه شپه ده، چې له هغې څخه ورځ راکاږو، نو ناڅاپه هغوی تیاره کې شي".

سورة لقمان، آیت ۲۹:

(أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ)

"ایا ته نه وینې چې الله شپه د ورځې دننه کوي، او ورځ د شپې دننه کوي؟"

سورة الزمر، آیت ۵:

(...يُكَوِّرُ اللَّيْلَ عَلَى النَّهَارِ وَيُكَوِّرُ النَّهَارَ عَلَى اللَّيْلِ...)

..."هغه شپه د ورځې پر سر تاووي، او ورځ د شپې پر سر تاووي"...

لومړی آیت هیڅ ډول تفسیر ته اړتیا نه لري .دویم آیت یوازې یو تصویر وړاندې کوي.

خو دریم او څلورم آیتونه په ځانګړي ډول د" یو بل سره دننه کېدلو "بهیر تشریح کوي، او همداراز د شپې د ورځې پر سر، او د ورځې د شپې پر سر تاوولو ځانګړی مفهوم بیانوي (په ځانګړي توګه سوره الزمر، آیت ۵).

د" تاوولو "یا" په سر تاوولو "لپاره تر ټولو ښه ژباړه، لکه څنګه چې د فرانسوي ژباړونکي ر .بلاشیر له خوا شوې، د عربي فعل كَوَّرَ ژباړه ده .د دې فعل اصلي معنا دا ده چې" :عمامه یا پګړۍ په سر تاوول"؛ نو دا د تاوولو معنا په ټولو نورو اړخونو کې هم ساتل شوې ده.

خو په فضا کې حقیقتاً څه پېښیږي؟

امریکایي فضانوردانو له خپلو فضایي بېړیو څخه، په ځانګړي توګه له ځمکې نه ډېر لېرې، لکه د سپوږمۍ له سطحې، دا مشاهده او عکسونه اخیستي دي .هغوی ولیدل چې لمر تل د ځمکې هغه نیمایي سطحه روښانه کوي چې ورته مخامخ ده (مګر د لمر پټېدو یا کسوف پرته)، او بله نیمایي یې په تیاره کې وي.

ځمکه پر خپل محور تاوېږي، خو روښانه والی هماغسې پاتې وي، نو یوه نیمه کره (نیم ګردي ساحه) د ۲۴ ساعتونو په اوږدو کې یو پوره چکر وهي، پداسې حال کې چې تیاره نیمه کره هم هماغسې چکر وهي.

دغه دائمي تاوېدل او بدلېدل د ورځې او شپې، په قرآن کې خورا واضح تشریح شوی .نن سبا د انسان لپاره دا درک ډېر اسانه دی، ځکه موږ اوس پوهېږو چې لمر نسبتاً ثابت دی او ځمکه ده چې تاوېږي .دا دوامداره تاوېدل او یو بل کې داخله کېدل، لکه څنګه چې قرآن تشریح کړی، داسې ښکاري لکه چې د ځمکې ګردوالي مفهوم په هغه وخت کې تصور شوی وي، حال دا چې دا تصور په هغه وخت کې نه و شوی.

د پورته خبرو ترڅنګ، د ورځې او شپې د تسلسل په اړه، باید دا هم یاد شي چې قرآن دا تصور وړاندې کړی، چې یوازې یو ختیځ (مشرق) او یو لویدیځ (مغرب) نه دی، بلکې زیات دي .دا یوازې یو توصیفي حقیقت دی، ځکه دا یو عام طبیعي مشاهدات دي .خو دا ذکر یوازې

د دې لپاره کېږي، ترڅو دا موضوعات، لکه څنګه چې قرآن بیان کړي، په بشپړه ډول وړاندې شي.

د بېلګې په توګه:

سورة المعارج، آیت ۴۰:

(فَلَا أُقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشَارِقِ وَالْمَغَارِبِ...)

"نو نه !زه قسم خورم د ختیځونو او لویدیځونو په رب باندې"...

سورة الرحمن، آیت ۱۷:

(رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ)

"د دواړو ختیځونو او دواړو لویدیځونو رب دی".

سورة الزخرف، آیت ۳۸:

چې اشاره کوي:

"د دواړو ختیځونو ترمنځ واټن — "...دا یو تصویر دی چې د دواړو نقطو ترمنځ د لوی فاصلې اشاره کوي.

هر څوک چې د لمر ختو او لوېدو ته پوره پام وکړي، پوهیږي چې لمر هر فصل کې له بېلابېلو ځایونو نه راخیږي او لوېږي .د افق پر کرښه چې د ختیځ او لویدیځ سرحدونه ټاکل شوي، هلته د لمر ختو او لوېدو بېلابېل حدونه مشخص شوي، او د کال په اوږدو کې دا نقطې بدلیږي.

دا پدیده یوه عادي او مشاهده کېدونکې ده، خو د دې فصل تر ټولو د پام وړ خبرې هغه نور مطالب دي، چې پکې د قرآن له خوا بیان شوي فلکي (نجومي) حقایقو ته د نننې ساینس موندنې اوس رسیږي.

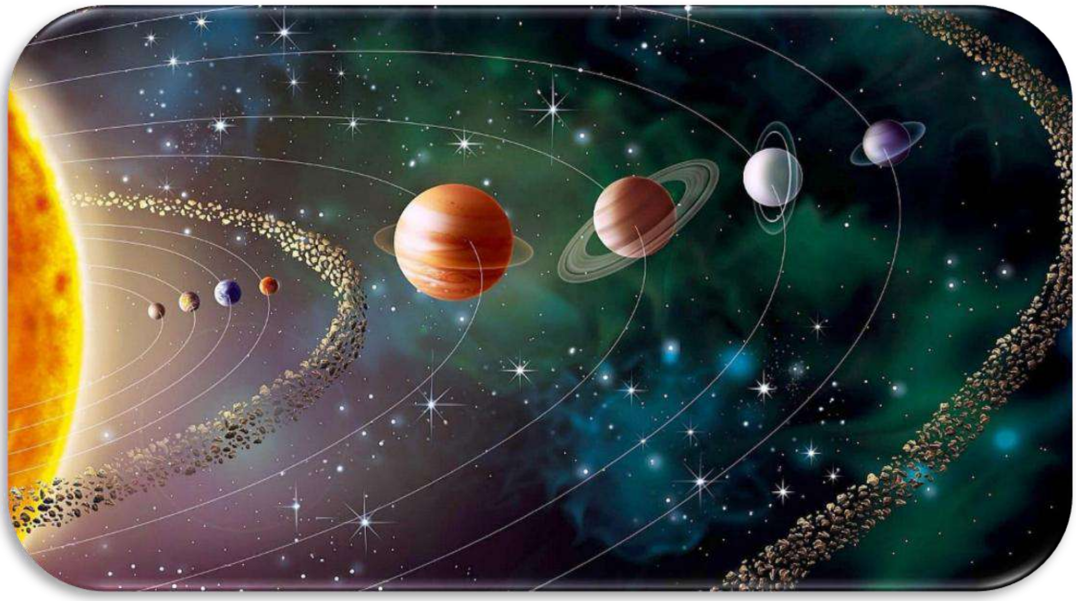

د ځمکې دويم ډول حرکت په مدار کې

الله سبحان تعالی فرمايي:

> ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ مَهْدًا **20:53** <...

>هغه (الله) چې ستاسو لپاره يې زمکه ځانګو ګرځولې<...

د عربی (مَهْدًا) لفظ په انګريزۍ کې

Cradle ته وايي

نو د ځمکې خرکت د زنګو په شانې دی کله چې د لمر څخه خپل مدار کوي، د مثال په ډول کله چې يوه زنګو په يو ځای پورې ونښليږی نو زنګو د ټال کولو پر وخت په خپل مدار کې منظم حرکت کوي،

ښه مثال يي **(tetherball)** دی،د لمر جاذبه قوه د تيتربال رسۍ په څير ده، په دې توګه دا په دوامداره توګه ځمکه خپل لوري ته اړوي .او ځمکه، د تيتربال په څير ده، د خپل لوړ سرعت سره مخ په وړاندې ځي، کوم چې د جاذبې اغيزې توازن کوي .دا پدې مانا ده چې سياره نه فضا ته الوتنه کوي او نه لمر طرف را لويږي.

«كُلُّ ُ فِی فَلَکِ ِ يَسْبَحُونَ.»القرآن ۲۱ :۳۲.

ژباړه :«هر يو يي له دې(ستورو) څخه په خپل مدار کې لمبو وهي.»

«لَا الشَّمْسُ يَنْۢبَغِىْ لَهَاۤ اَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا الَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ ؕ وَكُلٌّ فِىْ فَلَكٍ يَّسْبَحُوْنَ»

۴۰:۳۶>: نه دئ لمر لايق دغه لره چې لاندې کړي سپوږمۍ ونه شپه ړومبۍ کېدونکي ده له ورځي او دغه ټول (فلکي اجرام (په خپل مدار)اسمان (کې لمبو وهونکي يسبحون)دی «

د يسبحون چې له(سباحه) نه اخيستل شوې ده لغوي مانا يې (حرکت څلورو خواووته ګام)قدم (واهل او وضعي حرکت دئ)

نو د ځمکې په شمول د لمريز نظام ټولې سيارې د لمر څخه په خپلو خپلو مدارونو کې يسبحون دی، نه يوازې زمونږ لمريز نظام کې وليکن په ټول کائنات چې هر لمريز نظام موجود دی په (وَكُلٌّ فِىْ فَلَكٍ يَّسْبَحُوْنَ) کې رانغښتل شوی

د قرآن کريم املائي اعجاز

يو ځل (سورت ياسين،) .**(36:40)** ولولئ دا واقعياً د حيرانتيا خبره ده .. الله (جل جلاله) په قرآن کريم کې د هر هغه چا لپاره چې اوريدل يې خوښ دي نښې ايښي دي، د قرآن ژبني او ساينسي نښې بې شميره دي .خو دا زموږ لپاره مهمه ده چې په ياد ولرو چې قرآن د نښو کتاب دی نه د ساينس .

الله جل جلاله وعده کړې ده چې موږ ته به په کتاب کې او زموږ په دننه کې نښې ښکاره کړي او په حقيقت کې د الله ژمنه رښتيا ده .

الله سبحان وتعالى فرمايي:

۵۳:۴۱ ژر ده چې وبانښيو دوی ته دلايل{دقدرت}خپل چې په (کايناتو) کې دي او په نفسونو ددوی کې دي تر هغه پورې چې ښکاره شي دوی ته چې بيشکه دغه قران حق دی>...

په قرآن عظيم شآن کې کله چې الله تعالى موږ ته وايي چې لمر او سپوږمۍ په مدار کې ګرځي.

په دې آيت کې نه يوازې معنوي، بلکې ددې ايات (املا) هم معجزه ده .

سورت النبياء

(۳۳:۲۱):كُلٌّ فِي فَلَكٍ

"هر يو يي په خپل مدار کې"

کېدای شي پوښتنه پيدا شي چې څنګه او په کوم ډول په خپل مدار کې خرکت کوي؟

خته موږ ته الله سبخان وتعالی ددوی په مدارونو کې د خرکت بيان هم کوي .

دا د عربي کلمې د الفبا ماتول دي .د مرکز ښخه په دواړو لورو کې د ورته خط نمونه وګورئ .

(كُ(لٌّ(فـِ(ي)فـَ)لَ)كٍ)

'' هر يو يي په خپل اسمان کې''

په دې معنی چې دا د کيڼ ښخه ښي او ښي ښخه کيڼ طرفته الفبا يو شان ترتيب لري نو دا په ورته ډول لوستل کيدی شي په هر لوري < له پيل ښخه پای ته يا له پای ښخه پيل ته<

ايا دا ممکنه ده چې يو ښوک ليکل او لوستل ونشي کولی، ايا هغه به داسې يو پيليندوم چمتو کړی؟

د لامحدودو معجزو سره (ژبې، ساينسي، رياضي، تاريخي، وړاندويني او نور) **!!!...** دا يو بل ثبوت دی چې قرآن د الله تعالی کلام دی او يو له ډيرو لاملونو ښخه چې الله تعالی نبي عليه سلام هغه ښوک ساتلی و چې د لوستلو او ليکلو توان يې نه درلود.

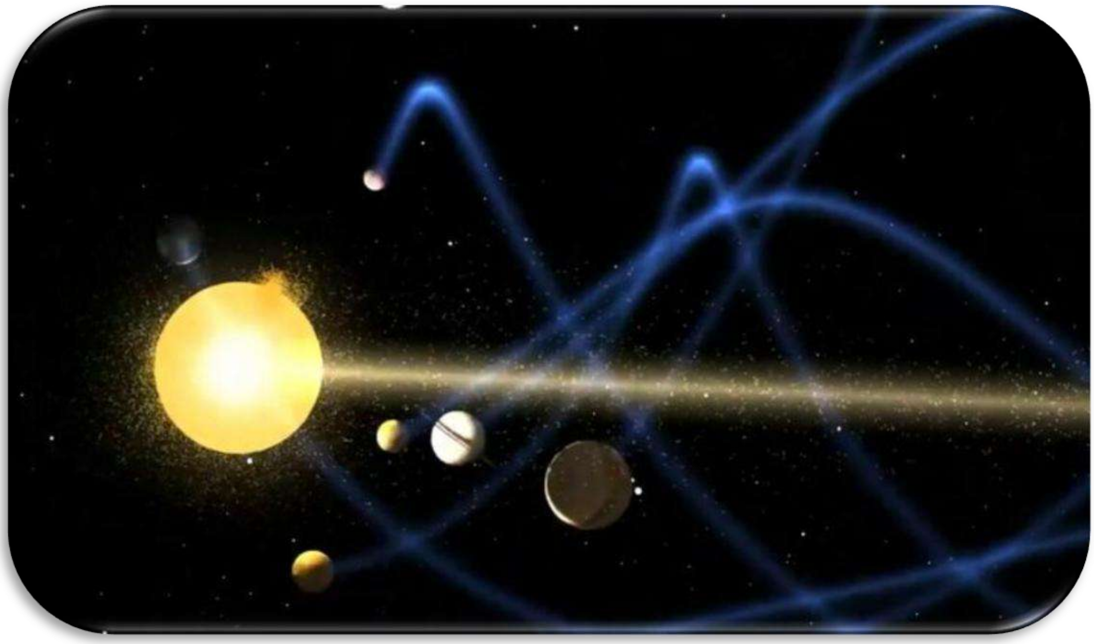

د لمريز نظام حرکت په کهکشان کې معجزې:

لومړی" :د لمر دواهم ډول خرکت "

دواهم":د ځمکې دريم ډول حرکت"

دريم":د لمريز نظام حرکت د شودو لارې په کهکشان کې"

تر شلمې پيړۍ پورې هيڅوک هم نه پوهيدل چی د ځمکې په شمول د لمريز نظام سيارې د لمر سره په کهکشان کې يو ځای حرکت کوی،

مثالاً ځمکه :ځمکه په يو وخت کی درې ډوله خرکت کوي لومړۍ :په خپل مدار باندې څرخيدل، يعنې په ۲۴ ساعتونو کی شپه او ورځ رامنځته کول دوهم :ځمکه د لمر په خوا او شاو راڅرخيدل په خپل مدار کې کوم چې ۳۶۵ ورځې وخت نيسی او دې سره يو کال رامنځته کوی، دريم :ځمکه د لمريز نظام سره د **Milky way** شودو لارې په کهکشان کې حرکت کول کوم چې يو ميدار يي ۲۰۰ ميليونه کاله وخت نيسي.

الله سبحان تعالی فرمايي:

"وَالشَّمْسُ تَجْرِیْ لِمُسْتَقَرٍّلَّهَا ذَالِکَ تَقْدِیْرُالْعَزِیْزِالْعَلِیْمِ"

۳۶:۳۸ «لمر ځي په خپلی ټاکلي لارې[مستقر]باندې دغه اندازه ده د ښه غالب عالم خدای.»

«اَللّٰهُ الَّذِیْ رَفَعَ السَّمٰوٰتِ بِغَیْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ اسْتَوٰی عَلَی الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ؕ ـــ کُلٌّ یَّجْرِیْ لِاَجَلٍ مُّسَمًّی ؕ ـــیُدَبِّرُ الْاَمْرَ یُفَصِّلُ الْاٰیٰتِ لَعَلَّکُمْ بِلِقَآءِ رَبِّکُمْ تُوْقِنُوْنَ ۝»

13-2« الله هغه ذات دی چې اسمانونه یې اوچت کړي دي، بې له ستنو، چې تاسو هغه وینئ، بیا یې په عرش باندې برقرار شو، او ده لمر او سپوږمۍ مسخر کړي دي، هر یو یې تر مقررې نېټې پورې روان دی، هغه، د هر کار تدبیر کوي، دلیلونه ښه په تفصیل سره بیانوي، د دې لپاره چې تاسو د خپل رب پر ملاقات یقین وکړئ»

«اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ یُوْلِجُ الَّیْلَ فِی النَّهَارِ وَیُوْلِجُ النَّهَارَ فِی الَّیْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ـــکُلٌّ یَّجْرِیْ اِلٰٓی اَجَلٍ مُّسَمًّی وَّاَنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِیْرٌ ۝»

31-29« ایا تا نه دي لیدلي چې بېشکه الله شپه په ورځ کې ننباسي او ورځ په شپه کې ننباسي او هغه لمر او سپوږمۍ مسخر کړي (په کار اچولي) دي، هر یو یې تر مقررې نېټې پورې روان دی او دا چې بېشکه هغه الله په هغو کارونو چې تاسو یې کوئ؛ ښه خبردار دی»

«يُوْلِجُ الَّيْلَ فِى النَّهَارِ وَيُوْلِجُ النَّهَارَ فِى الَّيْلِ ۙ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ۖ كُلٌّ يَّجْرِىْ لِاَجَلٍ مُّسَمًّى ؕ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ ؕ وَالَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖ مَا يَمْلِكُوْنَ مِنْ قِطْمِيْرٍ ؕ»

35-13« همغه (ذات) شپه په ورځ کې ننباسي او ورځ په شپه کې ننباسي او لمر او سپوږمۍ يې په کار اچولي دي، ټول تر ټاکلي نېټې پورې چليږي، الله همدا ستاسو رب، پاچايي هغه لره ده، او کوم شيان چې له هغه پرته يې تاسو رابولئ د کجورې د زړي د پوټکي څښتنان هم نه دي.»

«خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ ۚ يُكَوِّرُ الَّيْلَ عَلَى النَّهَارِ وَيُكَوِّرُ النَّهَارَ عَلَى الَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ؕ كُلٌّ يَّجْرِىْ لِاَجَلٍ مُّسَمًّى ؕ اَلَا هُوَ الْعَزِيْزُ الْغَفَّارُ»

39-5«هغه اسمانونه او ځمکه په حقه سره پيدا کړي دي، هغه شپه په ورځ تاووي (نغاړي) او ورځ په شپه تاووي او هغه لمر او سپوږمۍ مسخر کړي دي، هر يو مقرر کړی شوې نېټې ته روان دی، خبردار شئ **!** همغه ښه غالب، ښه بخښونکی دی»

"کُلٌ يجري"

په پورتنيو آيتونو کې د «کُلٌّ / کُلُون» کلمه د تنوين په توګه کارول د قرآن عظيم شآن ډېر لوی اعجاز دی تنوين د کلمې په پای کې د" ن "غږ دی چې په ځينو شرايطو کې د ضمير نشتوالی ښيي .معمولاً په عربي کې له «کُلٌّ/کُلُون» وروسته يو اسم يا ضمير راځي لکه» هر يو/ټول شاګردان« ، خو دلته هغه نه شته .

همدارنګه په عربي کې د واحد او جمع پرته، د ضميرونو لپاره دوه ګون /دويال **(binary)** اړخيزه بڼه هم شتون لري .په عربي کې د ضميرونو، اسمونو، فعلونو، صفتونو لپاره واحد، دوه ګوني، او جمع ډولونه موجود دی .واحد بڼه هغه وخت کارول کيږي کله چې يو شخص يا يو شی ته اشاره کوي، دوه اړخيز ضمير د دوو خلکو يا دوو شيانو د راجع کولو لپاره، او جمع بڼه کله چې له دوو څخه زياتو خلکو يا شيانو ته اشاره کوي .

دلته قرآن عظیم شآن ټولو حرکتونو ته اشاره کوي، نه یوازې لمر او سپوږمۍ ته بلکې ځمکه ته هم.

په عربي ګرامر کې د واحد (یو)، بائنری یا' دویال '(دوه) او جمع(درې یا ډیرو) ترمنځ توپیر شتون لري .

بائنري'دویال 'ته اشاره " کلاهما یجریان "ده، په داسې حال کې چې قرآن عظیم شآن ویلي "کُلٌ یجري "جمع (درې یا زیات) ته اشاره کوي .ځکه چې لمر او سپوږمۍ یوازې دوه دي مګر قرآن دریو یا ډیرو ته اشاره کوي نو د قرآن عظیم شآن له مخې دا درې واړه حرکت کوي :لمر، سپوږمۍ او ځمکه .

د تجرې مانا ده کرار او منظم افقي حرکت کول اود مستقر مانا ده ټاکلۍ وخت.

۱۴۰۰ کاله پخوا دداسې څه ادراک کول په هیڅ ډول شوني نه وه خو بیا هم الله سبحان وتعالی زمونږ لپاره د خپل وجود د اثبات په خاطېر په قرآن کریم دا ډول په زړه پورې نښې ایښی دی آیا دا هغه څه ندي چې له موږ سره یې وعده کړای شوي وه؟

خدای (ج) فرمایي:

۵۳:۴۱: ژر ده چې وباښیو دوی ته دلایل{دقدرت}خپل چې په (کایناتو) کې دي او په نفسونو ددوی کې دي تر هغه پورې چې ښکاره شي دوی ته چې بیشکه دغه قران حق دی(<...

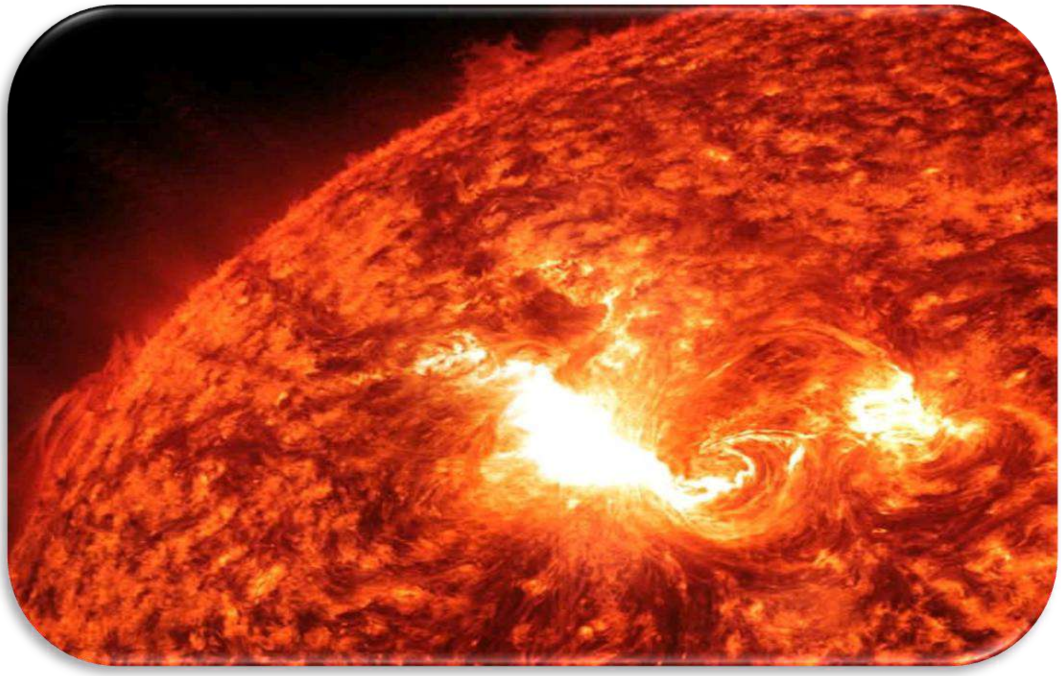

په قران کریم کې د لمر په اړه معلومات

په لمر کې **92%** هیدروجن او **8** فیصده هیلیوم دی

په دوراني جدول کې د هیدروجن سیمبول **H** دی چې په عربي کې (ها) کیږی په قرآن مجید کی د شمس په نوم یو سورت دی چې شمس لمر ته وایل کیږی په دې ټول سورت کې پنځلس ایاتونه دی چې ددی سورت ټول ایاتونه په (ها) سره ختم شوی دی چی دا په قران مجید کې یوازینی سورت دی چی ټول ایاتونه یی په (ها) سره ختم شوی دی لکه څرنګه چې دا د لمر د هیلیوم او د هایدروجن سیمبول دی دا سورت د قران مجید**91** یم سورت دی تاسو به په دې سره حیران شی، چی لمر د کایناتو د شوروع کیدو نه **91** کاله وروسته جوړ شوی، او د لمر او د ځمکې ترمنځ تر ټولو کمه فاصیله هم **91.4** میلیونه میله ده یوازې دا نه، د لمر د مینځ خرارت هم **15** میلیون **celsious** دی کوم چی ددې سورت د ایاتونو شمېر دی

سبحان الله

څومره د کمال خبره ده

د ځمکې ګردیوالی

په لومړي وختونو کې خلکو دا عقیده درلوده چې مځکه اواره ده او خلک ویریدل چې د هغه نه و نه لویږي فرانسی ز در ایک لومړی سړی وو چې هغه په کال (۱۵۹۷) که د بحري سفر و روسته وویل چې مځکه ګردی ده.

خدای (ج) په قرآن شریف کې فرمایي

«اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يُوْلِجُ الَّيْلَ فِى النَّهَارِ وَيُوْلِجُ النَّهَارَ فِى الَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ۖ كُلٌّ يَّجْرِىْ اِلٰى اَجَلٍ مُّسَمًّى وَّاَنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ۝»

۳۱ :۲۹: آیا نه وینئ چې بېشکه الله ننباسي[یولج]شپه په ورځ کښې او ننباسي ورځ په شپه کې او مسخر(تابع) کړی دي تاسو ته لمر او سپوږمۍ هر یو(کُلُ) روان دی تر ټاکلي مودې پورې<.

یولج (ننباسي) مانا لري ، کرار او په تدریج سره ننیستل .نو که مځکه اواره و ای نو شپه په ورځ او ورځ په شپه به یو وار دفعتاً اوښتله

او لمر او سپوږمۍ یی بیل بیان کړو چی یوازې دې ته تابع شوی چې رانها تولید کړی کوم چې شپه او ورځ د کروي ځمکې د څرخیدلو په واسطه ترې رامنځته کیږی او د کروی ځمکې د څرخیدلو په واسطه شپه په ورځ کې او ورځ په شپه کې ننباسي نو دا مبارک ایات دا مانا لری چې مځکه ګردی ده.

«كَلَّا وَالْقَمَرِ وَاللَّيْلِ اِذْ اَدْبَرَ ۝وَالصُّبْحِ اِذَاۤ اَسْفَرَ ۝»

« قسم دی ځما په سپوږمۍ او په شپه هغه وخت چې شا کړی او په صبا هغه وخت چه روښانه شی.» سورت المدثر ۳۲-۳۳-۳۴

دلته الله تعالی په (شپه قسم کوي او وایی هر کله چې شا کړي او په صبا هرکله چې روښانه شی) او دا نو بیا روښانه ده چې شپه په هغه وخت کې شا کوي هر کله چې ځمکه یوه کره وي کله چې د ځمکې یوه کره لمر ته مخامخ شی نو روښانه شی نو د ځمکې بله کره کوم کې چې شپه وي هغه لمر ته شا کړي او شپه او تیاره جوړه کړي.

په صحيح البخاري کې یو حدیث روایت شوی دی:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :«إِذَا أَقْبَلَ اللَّيْلُ مِنْ هَا هُنَا، وَأَدْبَرَ النَّهَارُ مِنْ هَا هُنَا، وَغَرَبَتِ الشَّمْسُ فَقَدْ أَفْطَرَ الصَّائِمُ»

رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وفرمایل :«کله چې شپه له دې لوري راشي، او ورځ د هغې لوري شا کړي، او لمر ډوب شي، بېشکه دغه وخت د روژه لرونکي د روژه ماتي وخت دی.»

(صحیح البخاري، حدیث 1953)

په دې حدیث کې درې مهم ټکي ذکر شوي دي:

" **1.**إِذَا أَقْبَلَ اللَّيْلُ مِنْ هَا هُنَا – "کله چې شپه له دې(ختیځ)خوا راشي.

" **2.**وَأَدْبَرَ النَّهَارُ مِنْ هَا هُنَا – "او ورځ له دې(لویدیځ)خوا شا کړي.

" **3.**وَغَرَبَتِ الشَّمْسُ – "او لمر پرېوځي.

دا درې فقرې د ځمکې د حرکت او کرویت یو ښکلی بیان دی.
د حدیث علمي حقیقت – د ځمکې کرویت

١ .د ورځې" شا کول "یوازې په کروي ځمکه کې ممکن دی

د ورځې" شا کول("أَدْبَرَ النَّهَارُ)په فلیټ ځمکه کې ممکن نه دی.

په فلیټ ځمکه کې د شپه او ورځې ستونزه:

که ځمکه فلیټ وای، نو د لمر د حرکت له امله باید شپه او ورځ په ناڅاپي ډول بدلېدلې، نه تدریجي ډول.

دا مانا لري چې په یو وخت کې به ټولې نړۍ ته لمر ښکاره وای، او بیا به یو دم ورک شوی وای.

دا خلاف دی د حدیث له تعبیر سره، چې وایي" **:وَأَدْبَرَ النَّهَارُ"**، یعنې ورځ شا ته ځي، ورو ورو، نه دا چې ناڅاپي ورک شي.

د لمر غروب – د ځمکې د چورلید نتیجه

د لمر غروب یوازې په هغه صورت کې رامنځته کېږي چې ځمکه کروي وي او چورلېږي.

که ځمکه فلیټ وای، نو لمر به په یو وخت کې ټولو ته ښکاره و، او" غروب "به یې بله معنی نه لرله.

د حدیث څخه په ډاګه معلومیږي چې دا خبره غلته ده چې لمر په فالیټ ځمکه کې چورلیږي لکه د عیسویانو عقیده.

د ځمکې د ګردیوالي بل ثبوت د غرونو روانیدل دی

>وَتَرَى ٱلۡجِبَالَ تَحۡسَبُهَا جَامِدَةٗ وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ ٱلسَّحَابِۚ صُنۡعَ ٱللَّهِ ٱلَّذِيٓ أَتۡقَنَ كُلَّ شَيۡءٍۚ إِنَّهُۥ خَبِيرُۢ بِمَا تَفۡعَلُونَ<

۲۷:۸۸ **...**>او ته به غرونه وینې، ته به په دوی د کلکو ولاړو ګمان کوې، حال دا چې دوی به د ورېځې د تېرېدلو په شان تېرېږي، (وګورئ) کاریګري د الله هغه چې هر شی یې محکم کړی دی، بېشکه هغه ښه خبردار دی په هغو کارونو چې تاسو یې کوئ <**...**

دغه آیت نه یواځي دځمکی حرکت بلکي دحرکت لوری هم بیانوی دوریځو د درنو کتلو دخوشیدو لوری چی دری نیم څلور زره متره دځمکي له سطحي پورته وی تل دلویدیز له

لوری نه د ختیز لوری ته وی له همدي کبله تل د هوا دخالاتو دپوهیدو لپاره لویدیز الوری تر مطالعی لاندی نیول کیږی

د دغه درونند آیات د تشریح کولو لپاره په همدغه آیات شریف باندې عمل کول دي:

که تاسو د شپې د یو دیوال سره نیږدې ودریږی او د خپلو قدامونو ځای مو دقیق معلوم کړی، او نظر مو په آسمان کې په یو یا څو داسې ستورو کړی چې د دیوال سره د دریو یا څلورو ګوتو په اندازه لریوالی ولري، او په همغه ستورو مو نظر تر دریو یا څلورو دقیقو پورې ښه ټینګ وساتئ، نو تاسو به خامخا ددوی خرکت ووینئ چې د مشرق څخه د مغرب پر لوري دی، او که نیم ساعت یا یو ساعت وروسته همدغه ستورو ته وګورئ، نو ددوی دا خرکت به تاسو په تعجب کې کړي، دا همغه ستوري دی چې موږ تاسو یې له ماشتوب څخه تر خپلې ځوانۍ دور پورې وینو، او که تاسو په سبا شپه په همدغه وخت باندې خپل نظرونه د اسمان پر لوري کړئ نو وبه وینئ چې همغه ستوري کوم چې مو په تیره شپه لیدلی و، دوی به په همغه شکل په تدریج سره د مشرق څخه د مغرب پر لوري خرکت کوي.

نو دا آیاتِ کریمه د قرآن عظیم شان په خقانیت باندې لوی دالیل دی، ځکه چې د ځمکې په ګردیوالی او په څرخیدلو باندې تر معصره عصره پورې هیڅوک هم نه وو خبر، او آن بعضې خلک اوس هم پاکې مخلفت کوي په داسې حال کې چې مونږ خدای (ج) ۱۴۰۰ کاله دمخه د ځمکې په شکل او څرخیدلو خبر کړي یو.

الله ج په قران کریم کې فرمايي:

«خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ ۚ ــــيُكَوِّرُ الَّيْلَ عَلَى النَّهَارِ وَيُكَوِّرُ النَّهَارَ عَلَى الَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ۖ ــــكُلٌّ يَّجْرِىْ لِاَجَلٍ مُّسَمًّى ۗ ــــاَلَا هُوَ الْعَزِيْزُ الْغَفَّارُ»

۳۹:۵>هغه اسمانونه او ځمکه په حقه سره پیدا کړي دي، هغه شپه په ورځ تاووي (کور) او ورځ په شپه تاووي(نغاړي) او هغه لمر او سپوږمۍ مسخر کړي دي، هر یو مقرر کړی شوې نیټې ته روان دی، خبردار شئ !همغه ښه غالب، ښه بخښونکی دی<

د عربي لغات کور اصلي مانا د انګریزي(کویل) سره یو شی ده لکه په سر باندې لونګۍ پیچل.

په عربي ژبه کې (کُرَّة) توپ ته ویل کېږي، او په قرآن کریم کې د (یُکَوِّرُ) معنا په توپ باندې بدلېدل یا د توپ په څېر کېدل دي، قرآن کریم وایي چې د شپې او ورځې تګ راتګ او بدلون کره جوړوي او دا کره جوړېدل په هغه صورت کې شوني دي چې کله یو ګرد څیز پټ شي ځکه چې هوار څیز خو په هر حالت کې پټېږي، له همدې امله د ورځې او شپې د رامنځته کېدو له بیان څخه یې په ډاګه کېږي چې قرآن کریم هم د ځمکې شکل کروي او ګرد ښودلی، ځکه په آیات کې الله تعالی فرمایي :چې تاووي شپه په ورځې باندې او تاووي ورځ په شپې باندې د شپې او ورځې تاوول یې بیل بیان کړو او لمر او سپوږمۍ یې ورڅخه بیل بیان کړل چې هغوی یوازې تابع شوي کوم چې لمر د ورځې رڼا جوړاوي او سپوږمۍ د میاشتو او کالونه حساب جوړاوي.

او د ټولو مسیر یې بیل بیان کړو چې ټول ټاکلی مودې ته روان دی دلته قرآن عظیم شآن ټولو حرکتونو ته اشاره کوي، نه یوازې لمر او سپوږمۍ ته بلکې ځمکه ته هم.

په عربي ګرامر کې د واحد (یو)، بائنری یا' دویال '(دوه) او جمع (درې یا ډیرو) ترمنځ توپیر شتون لري .

بائنري'دویال 'ته اشاره " کلاهما یجریان "ده، په داسې حال کې چې قرآن عظیم شآن ویلي "کُلٌ یجري "جمع (درې یا زیات) ته اشاره کوي .ځکه چې لمر او سپوږمۍ یوازې دوه دي مګر قرآن دریو یا ډیرو ته اشاره کوي نو د قرآن عظیم شآن له مخې دا درې واړه حرکت کوي :لمر، سپوږمۍ او ځمکه.

او د شپې تاویدل په ورځې باندې په پالیټ ځمکه کې بې غیر د لمر څخه ناشوني ده، دا بیا په هغه وخت کې رامنځته کېدای شي کله چې ځمکه کره وی ځکه شپه او ورځ خو په فالیېټ شکل کې نشي تاویدلی تر څو چې کره ځمکه ونه څرخیږی.

«لَا الشَّمْسُ یَنْۢبَغِیْ لَهَاۤ اَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا الَّیْلُ سَابِقُ النَّهَارِ ؕ وَكُلٌّ فِیْ فَلَكٍ یَّسْبَحُوْنَ»

۳۶:۴۰>: نه دئ لمر لايق دغه لره چې لاندې کړي سپوږمۍ ونه شپه ږومبۍ کیدونکي ده له ورځي او دغه ټول (فلکي اجرام) په اسمان کې چورلیدونکی یسبحون دی «

د یسبحون چې له (سباحه) نه اخیستل شوې ده لغوي مانا يې (حرکت څلورو خواووته ګام قدم (واهل او وضعي حرکت دی)

(taymiyah)ابن تایمیحا ه چې (۱۳۲۸) کي يې وفات کړی دې يو مشهور مفسير وو هغه په مجموع الفتواه شپږم

ټوک (۵۶۷-۵۶۶) پاڼه کې لیکي **:** فلک چې جمع يې (الفلوه ریښه يې فلکان ده)ګردي شي ته وايي هغه وايي آسماني اجرام ټول ګردي دي نو لمر او سپوږمۍ هم فلک یعنی ګردي دي ابن عباس (رض) وايی فلک څرخیدونکي ارغړی ته وايي خلیفه رشید وايي دحهاد شتر مرغ هګی ته وایي.

«وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَٰلِكَ دَحَاهَا»

۷۹:۳۰:« او مځکه وروسته له دغه صافه**[** دحها **]** وغوړوله»

(دحها) چې ریښه يي (د ح و) ده د نورو معنا و سره د هګۍ، شترمرغ هګۍ، د هګۍ د ايښو ځای، همداسې نورې معنا هم لري .نو عربي يوه غوره ژبه ده د قرآن شريف د تفسير لپاره.

د (دحها) مانا په هکله (ا .یوسف علی) وايي دحها يوه معنی وسيع او پراخه او بله معنی يې د شتر مرغ هګۍ ده .که د شترمرغ د هګۍ معنا ته وګورو نو نه یوازې دا چې د ځمکې بیضوی شکل په صاف ډول تعریف کوي بلکې د ځمکې دننه جوړښت هم تشريح کوي.

موږ کولی شو ځمکه په څو برخو وويشو

ښکته منټل**Lower Mantle** ،

پورتنی منتر **Upper Mantle**

د ځمکې کلک داخلي کور **Solid Inner Core**

منټل کرسټ **Mantle crust**

لیتوسفیر یا برعظمي کرسټ **Lithosphere**

د ځمکې داخلي برخه **(inner core)** چې **91%** د اوسپنې جوړښت لري، یو جامېد توف دی

د داخلي کور په سطحه کې د تودوخې درجه نږدې **5700 K (5430 °C** یا **9806 °F)** اټکل شوې، چې د لمر د سطحې د تودوخې په اندازه ده.

د ځمکې داخلي کور د ځمکې ترټولو داخلي جیولوژیکي طبقه ده. دا په اصل کې یو کلک

توپ دی چې شاوخوا **1,220** کیلومتره **760** میله شعاع لري.

د ځمکې سر یا د ځمکې هغه برخه چې موږ پرې اوسېږو د ځمکې تر ټولو پورتنی برخه ده چې د ځمکې پوښ یا قشر **(Earth Crust)** ورته یل کېږي او نږدې (۳۰) کېلو متره ډبلوالی یا ضخامت لري[1]، د ځمکې د نیمايي قطر اوږدوالی نږدې (۶۴۰۰) کېلومتره ده، نو (۳۰) کیلومتره یوازې د یو پوښ بنه جوړوی

د شترمرغ د هګۍ جوړښت:

Egg yolk = core, egg white = mantle, shell = crust

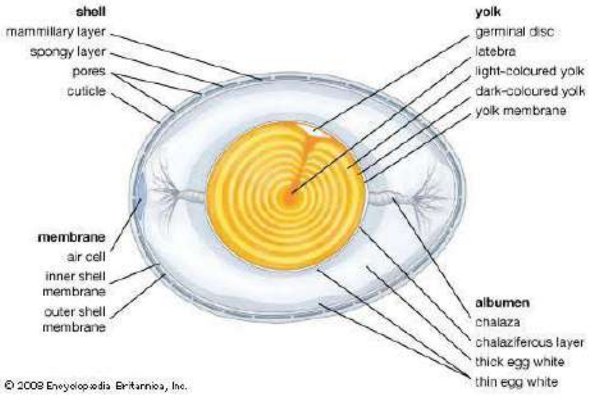

د هګۍ ژیړ = کور، د هګۍ سپین = پوستکی، خولۍ = کرسټ یا پوښ

نو د شترمرغ د هګۍ شکل او دننه جوړښت او د ځمکې شکل او دننه جوړښت یوشان دي، نو پروردګار چې ډیر باریک بین او د حکمت څښتن دی، ډیر په ښه ډول یې تشریح کړی .د ځمکې د ګردیوالي یو ثبوت د دوو ختیزونو او دوو لویدیزونو ذکر دئ

«رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ»

۵۵:۱۷ «رب د دواړو مشرقینو دی او رب د دواړو مغربینو دئ»

دا دا مانا لري چې لمر په نیمه کره د ځمکې کې را پورته کیږی او بلې خوا ته غروب کوي دا یې یو ختیځ او یو لویدیځ او په بله نیمه کره کې بیا لمر دبل ځایه را خیژی اوبل چیری

لویږی دا یې دوېم ختیځ او لویدیځ که مځکه اواره وای نو یو ختیځ او یو لودیځ به ویل شوی وایي همدا علت دئ چې په نیمه کره کې ورځ او عین وخت کې په بله نیمه کره کې شپه ده او د دواړو مغرب او مشرق سره توپیر لری .همدا علت دی چې دلته د دوو ختیزو یا دوو لویدیزو فاصله نسبت له لویدیزه تر ختیزه واټن نه زیاته ښوول شوی ده ځکه دیوې نیم کرې د لمر ختلو ځای د بلي نیم کرې دلمر لویدلو ځای دئ

« يَٰلَيۡتَ بَيۡنِي وَبَيۡنَكَ بُعۡدَ ٱلۡمَشۡرِقَيۡنِ فَبِئۡسَ ٱلۡقَرِينُ»

۴۳:۳۸ ...کاشکی چې وی په منځ زما او ستا کښې لریوالی لکه د مشرقینو

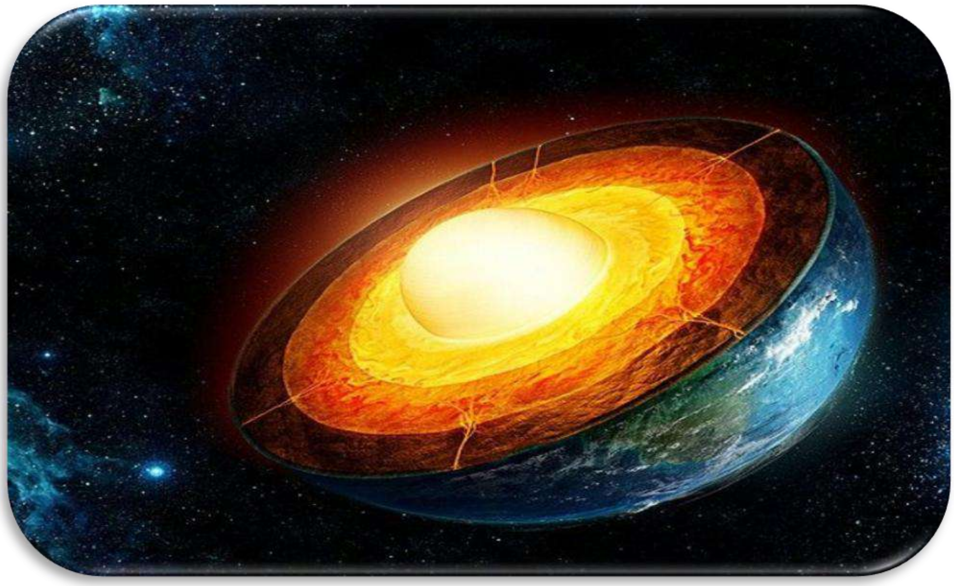

(Earth crust) یا د ځمکې فرش

الله سبحان وتعالی فرمایي:

:«[وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ بِسَاطًا لِتَسْلُكُوا مِنْهَا سُبُلًا فِجَاجًا (نوح :۱۹-۲۰)]»

ژباړه :«الله جل جلاله ستاسو لپاره ځمکه د فرش په څېر وغوړوله، څو تاسو د هغې په لويو لارو ولاړ شئ.»

«[الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَسَلَكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا (طه :۵۳)]»

ژباړه :«هغه ذات چې ستاسو لپاره يې د ځمکې فرش وغوړاوه، او په هغې کې يې ستاسې د تګ لارې جوړې کړې.»

«اَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ ؕ وَهُوَ اللَّطِيْفُ الْخَبِيْرُ»

67-14«ايا هغه ذات به نه پوهېږي چې يې هر څه (پيدا کړي دي) ولې نه !او هم دی ډېر باريك بين، ښه خبردار دی »

«هُوَ الَّذِیْ جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ ذَلُوْلًا فَامْشُوْا فِیْ مَنَاكِبِهَا وَكُلُوْا مِنْ رِّزْقِهٖ ؕ وَاِلَیْهِ النُّشُوْرُ»

67-15«دی همغه ذات دی چې تاسو لپاره يې ځمکه تابع ګرځولې ده، نو تاسو د دې په اوږو (اطرافو، لارو) کې ګرځئ او د دغه (الله) له رزق نه خورئ او خاص ده ته (ستاسو) بيا ژوندي راپورته کېدل دي»

د ځمکې سر يا د ځمکې هغه برخه چې موږ پرې اوسېږو د ځمکې تر ټولو پورتنۍ برخه ده چې د ځمکې پوښ يا قشر **(Earth Crust)** ورته يل کېږي او نږدې (۳۰) کيلو متره ډبلوالی يا ضخامت لري[1]، د ځمکې د نيمايي قطر اوږدوالی نږدې (۶۴۰۰) کيلومتره ده، په دې معنا چې که چېرې موږ د ځمکې له سر نه (۶۴۰۰) کيلو متره کوهی وباسو نو د ځمکې منځ ته رسېږو او که ۳۰ کيلو متره کوهی وکنو نو د ځمکې لومړنی پوښ يا

(Earth crust)به پای ته ورسېږي .په دې توګه د ځمکې د نیم قطر یعنې (۶۴۰۰) کېلومتره په وړاندې د ځمکې قشر یعنې (۳۰) کېلومتره هېڅ هم نه دی او یواځې د یوې قالینې یا غالی حیثیت لري، او دا هم معلومه ده چې د ځمکې له پوښ څخه لاندې ژوند کول نا شوني دي،

ساینس پوهان د ژورو برمه کولو او د زلزلو د توموګرافي له لارې د ځمکې داخل تعریف او تشریح کوي .دې تخنیکونو څېړونکو ته اجازه ورکړي چې د ځمکې داخلي کیمیاوي او فزیکي جوړښت په اړه زده کړې وکړي، د څېړنو له مخې ساینس پوهان د ځمکې جوړښت په **(7)** طابقونو ویشي:

د ځمکې کلک داخلي کور**(The Solid Inner Core of Earth)** ،

د **"D"**طبقه**("D" Layer)**،

ښکته منټل**(Lower Mantle)**،

مایع بهرنی کور**(Liquid outer core)**،

پورتنی منتر**(Upper Mantle)**،

منځنی ختېکی**(MiddleMantle)**،

لیتوسفیر یا برعظمي کرسټ**.(Lithosphere)**

لیتوسفیر یا د ځمکې کرسټ:دا د ځمکې بهرنۍ برخه ده چې په اصل کې د کرسټال ډبرو څخه جوړه شوې ده .کرسټ (دواړه سمندر او براعظم) د ځمکې سطحه ده؛ لکه څنګه چې دا زموږ د سیارې ترټولو سړه برخه ده .موږ دې سختې بهرنۍ خوالۍ ته د لیتوسفیر (د ډبرې یا قوي طبقې) په توګه هم وایلی شوو.

د ځمکې کرسټ د تودوخې درجه:

د ځمکې د کرسټ تودوخه د ژوروالي سره وده کوي، په عمومی ډول د تودوحې درجه د ځمکې د کرسټ څخه تر **mantel crust** پورېC[:ْ **C° 600] (212 °F) 100** **(1,112 °F)**ته رسیږي دا خو یوازې د ځمکې د لومړۍ طابقې تودوخه ده چې یوازې تر

mantel crustپورې يې سرحد رسيږي، د ځمکې د کرسټ په پورتنۍ برخه کې د هر کيلو متر لپاره د تودوخې درجه د **(30 °C) (54 ° F)** په اندازه لوړيږي.

ددې سره خښ د منټال کرسټ دی

چې د سختو اسطېف طېشانونو د رامنځته کېدو لامل کيږی،او بيا ختی د **inner core** د تودوخې درجه نسبت د لمر د تودوحې په اندازه ده.

نو په هر صورت بې له ځمکې کرسټ څخه زمونږ ژوند ناممکن دی نو له همدې امله قرآن کريم د ځمکې پوښ يا قشر له غالۍ سره ورته ښودلی تر څو يې پر لارو موږ له يو ځای څخه بل ځای ته تګ او راتګ وکړو .کېدای شي ځينې ووايي چې غالۍ خو پر هوار ځای باندې غوړول کېږي نو ځکه دا خبره نا سمه ده خو که چېرې موږ د ځمکې په څېره يوه لويه کره تصور کړو نو په دومره ستر کروي څيز باندې د غالۍ يا قالينې په څېر کوم څيز غوړول عادي او ساده خبره ده .نو قرآن کريم هم د ځمکې له قشر يا پوښ څخه د يوې غالۍ په توګه يادونه کوي هغه غالۍ چې په يوه ګرمه او د ژوند لپاره پر نا مناسبې کرې باندې غوړول شوې، چې دې موضوع ته د قرآن کريم په ډېرو آياتونو کې اشاره شوې ده،

لکه[:وَالْأَرْضَ فَرَشْنَاهَا فَنِعْمَ الْمَاهِدُونَ (الذاريات :۴۸)]

ژباړه :موږ ځمکه غوړولې ده او موږ ډېر ښه غوړوونکي يو.

[أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهَادًا وَالْجِبَالَ أَوْتَادًا (النبأ :۶-۷)]

ژباړه :آيا موږ ځمکه نه ده غوړولې، او غرونه مو په ځمکه د مېخونو په څېر نه دي ښخ کړي؟

د انسان بدن د ۶ اصلي کيمياوي عناصرو څخه جوړ شوی دی:

اکسيجن – (O) ۶۵٪

کاربن – (C) ۱۸٪

هایډروجن – (H) ۱۰٪

نایتروجن – (N) ۳٪

کلسیم – (Ca) ۵.۱٪

فاسفور – (P) ۱٪

په زړه پورې دا ده چې همدا عناصر د ځمکې د کرسټ (crust) اصلي برخې دي .دا حقیقت د قرآن د دې آیت سره بشپړ توافق لري:

(مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى)

(له همدې (ځمکې) مو پیدا کړي یاست، همدلته مو بېرته ورګرځوو، او له همدې به مو بیا راوباسو.)[طه :۵۵]

سبحان الله

یو اُمي سړی چې **1400** کاله پخوا یي په یوه سحره کې ژوند کولو آیا دا ممکنه ده چې ده ته دي دداسې څه ادراک شوی وي چې ختی چایي په اړه تصور هم نشو کولی آیا څنګه هغه (ص) پوهیدلی وي که چېرته هغه ته دا کتاب د خدای (ج) له ترفه نه وي نازل کړی شوی، بې له شکه چې دا کتاب د علمیانو د پروردګار په علم سره نازل کړی شوی دی

په کائنات کې یوازې د ځمکې تابعوالی

د ځمکې تبعیت

د ځمکې تابعیت | قرآني، ساینسي او منطقي تحلیل✦

سریزه

ځمکه یوازینۍ سیاره ده چې د انسان د ژوند لپاره مناسبه ده، او دا تصادف نه، بلکې د الله تعالی یو عظیم تدبیر دی .د قرآن کریم لاندې آیت موږ ته د ځمکې د تابعیت، نظم، او د هغې د ژوند ښونکي شرایطو په اړه مهم پیغام راکوي:

هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ ذَلُولًا فَامْشُوا فِي مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا مِنْ رِزْقِهِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ

(الملک :۱۵)

ژباړه:

"دی همغه ذات دی چې تاسو لپاره یې ځمکه تابع ګرځولې ده، نو تاسو د دې په اوړو (اطرافو، لارو) کې ګرځئ، او د دغه (الله) له رزق نه خورئ، او خاص ده ته (ستاسو) بیا ژوندي راپورته کېدل دي ".(ترجمه)

سورة الأعراف (٧:٢٥)

(قَالَ فِيهَا تَحْيَوْنَ وَفِيهَا تَمُوتُونَ وَمِنْهَا تُخْرَجُونَ)

ترجمه:

«(الله (وفرمایل" :په همدې (ځمکه) کې به ژوند کوئ، او همدلته به مړ کېږئ، او له همدې به (بیا) راایستل کېږئ".»

١ .د ځمکې تابعیت د قرآني اعجاز له نظره

په دې آیت کې د ځمکې د" ذَلُولًا "توری یو ژور پیغام لري، چې د لاندې ځانګړتیاوو ښکارندویي کوي:

د انسان لپاره اسانه ګرځېدنه:

قرآن موږ ته وايي چې ځمکه مو تابع ګرځولې، یعني داسې چمتو شوې چې انسانان پرې حرکت کولی شي، کرنه پکې کولی شي، او خپل ژوند پکې تنظیم کولی شي.

د ژوند اړتیاوې:

"وَكُلُوا مِنْ رِزْقِهِ – "الله تعالی د ځمکې نه د انسان لپاره خواړه، اوبه، او نور اړتیاوې برابرې کړې .که ځمکه دا ځانګړتیاوې نه لرلی، نو ژوند ممکن نه و.

د قیامت یادونه:

"وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ – "دا موږ ته دا هم ښيي چې د ځمکې تابعيت لنډمهاله دی، او انسان بايد د قيامت لپاره چمتو شي.

د ژوند کولو لپاره د ځمکې ځانګړي شرايط:

الله تعالی فرمايي :«فِيهَا تَحْيَوْنَ وَفِيهَا تَمُوتُونَ» (په همدې ځمکه کې به ژوند کوئ او مړ کېږئ).

دا ثابتوي چې انسان ته د ځمکې نه پرته بل ځای طبيعي ژوند ممکن نه دی.

٢ .د ځمکې تابعيت د ساينسي حقايقو له نظره

١ (د جاذبې (**Gravity**) تنظيم

ځمکه يوه مناسبه جاذبه لري (9.8 **m/s²**) چې زموږ بدن، هډوکي، او د وينې جريان ته مناسبه ده.

که د جاذبې ځواک ډېر زيات وای، حرکت به ستونزمن وای .که ډېر کم وای، موږ به د فضا په څېر معلق پاتې وای.

٢ (د هوا (**Atmosphere**) مهم رول

ځمکه داسې اتمسفير لري چې د ژوند لپاره اړين ګازونه تنظيموي (٢١٪ اکسيجن، ٧٨٪ نايتروجن).

دا اتمسفير موږ د مضر وړانګو**UV**

او د شهاب ثاقبونو له خطر څخه ژغوري.

۳ د ځمکې مدار او فاصله

که ځمکه د لمر ته نږدې وای، نو ژوند به د تودوخې له امله ناممکن وای.

که لمر ته ډېره لرې وای، نو اوبه به یخې شوې وای، او ژوند به نه و.

۴ (د اوبو معجزه

اوبه د ژوند اصلي عنصر دی، او یوازې ځمکه کافي اندازه اوبه لري.

که ځمکه د اوبو مناسب جریان نه درلودای، ژوند به ممکن نه وای.

۳ .د ځمکې تابعیت د منطقي تحلیل له نظره

انساني فطرت او د ځمکې تنظیم

انسان د ځمکې لپاره پیدا شوی، او فطرت یې د ځمکې له شرایطو سره برابر شوی.

که انسان بلې سیارې ته لاړ شي، د هغه بدن به د نامناسب چاپېریال له امله زیان ویني.

د طبیعي نظم نه انکار ناممکن دی

که موږ د ځمکې د نظم ته وګورو، دا ښکاري چې دا تصادفي نه، بلکې د یو لوی حکمت پر اساس ترتیب شوې ده.

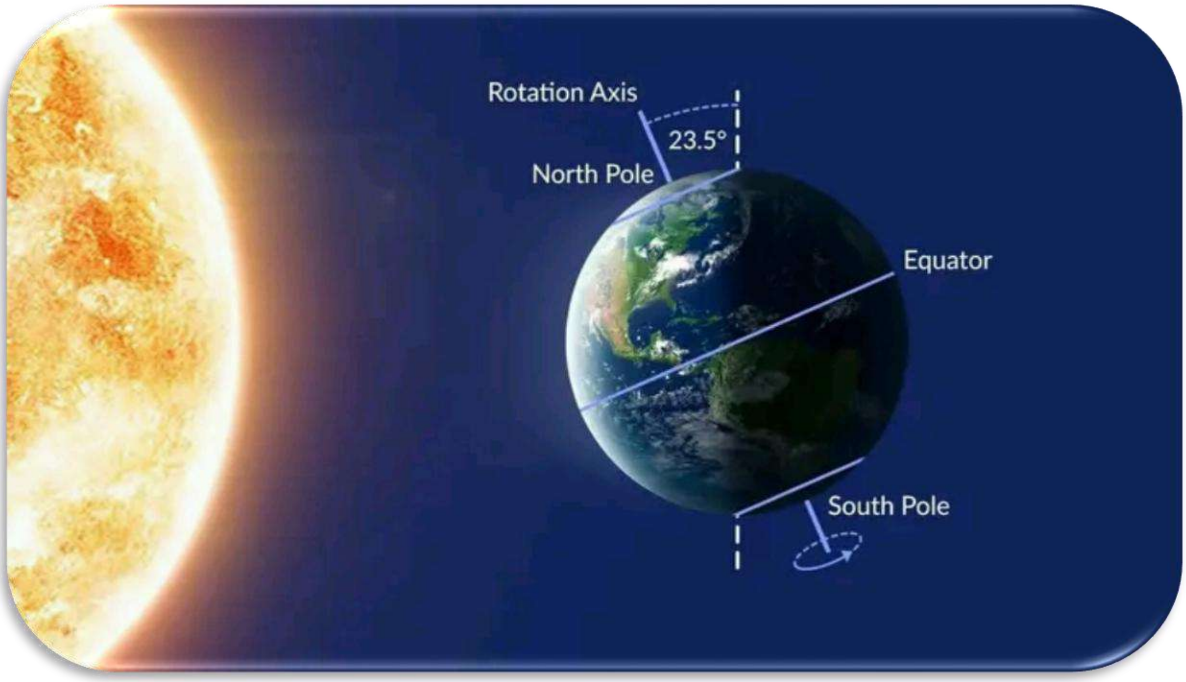

د لمر ختو او لوېدو بېلابېل ځایونه

قرآن ۷۰:۴۰ :«فَلَا أُقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشَارِقِ وَالْمَغَارِبِ إِنَّا لَقَادِرُونَ»

« پس قسم خورم په رب د مشرقونو باندې او د مغربونو باندې چه خامخا مونږ قادر یو.»
سورت معارج ۴۰

دا آیت د قرآن له هغو علمي معجزو څخه دی، چې د ځمکې د حرکت او د لمر ختو او لوېدو د بېلابېلو ځایونو حقیقت بیانوي.

ولې قرآن" مشرقونه "او" مغربونه "ذکر کړي؟

په ظاهري ډول، هر څوک فکر کوي چې لمر يوازې له يوه ثابت ځايه راخيژي او په يوه ټاکلي ځای کې لوېږي .خو قرآن کريم د" مشرقونو "او" مغربونو "(جمع) ذکر کړی، چې دا د بېلابېلو ختيځو او لويديځو ټکو ته اشاره کوي، نه يوازې يو واحد ختيز او لويديځ ته.

علمي حقايق - د لمر ختو او لوېدو تغيرات

ځمکه د خپلې محوري دورې **(Rotation)** پر مهال د ۲۳.۵ درجې زاوېی لرونکې ده .د دې زاوې له کبله، د لمر وړانګې د کال په اوږدو کې تل پر ځمکه په مختلفو زاويو لګېږي، چې له امله يې د لمر ختل او لوېدل هره ورځ په نوې نقطه کې صورت مومي.

۱ .د استوا سيمې ته نږدې ځايونه

د استوا کرښې ته نږدې سيمو کې د لمر ختل او لوېدل نږدې په يوه ثابت ځای کې ښکاري، ځکه چې هلته موسمي بدلونونه لږ دي .د همدې امله، د عربو په سيمه کې خلکو به تل فکر کاوه، چې لمر يوازې له يوه ځانګړي ځايه راخيژي او لوېږي.

۲ .د لوړ عرض البلد (شمالي او جنوبي قطب ته نږدې) سيمې

په شمالي يا جنوبي عرض البلد سيمو کې، خلک د کال په اوږدو کېويني، چې د لمر د ختو او لوېدو نقطې تغير کوي.

په ژمي کې، لمر د افق ته نږدې خېژي او ژر لوېږي، او د ورځې اوږدوالی کم وي.

په اوړي کې، لمر لوړ خېژي، او د ورځې اوږدوالی زيات وي.

په قطبي سیمو کې، داسې ورځې هم شته چې لمر هیڅ نه لوېږي (سپیني شپې - **Midnight Sun**)، او داسې ورځې هم وي چې لمر هیڅ نه خېژي (قطبي شپه **Polar - Night)**

د قرآن علمي اعجاز

۱۴۰۰ کاله مخکې، کله چې خلکو د ځمکې د محوري حرکت او د تورو مدارونو **(Orbital Mechanics)**علم نه درلود، قرآن کریم دا حقیقت څرګند کړ، چې لمر یوازې له یوه ځایه نه راخیژي، بلکې بېلابېل مشرقونه او مغربونه لري.

نننی علم دا خبره په واضحه توګه تاییدوي، چې د ځمکې محوري حرکت، د استوا له زاوې سره یې انحراف، او د مدار ځانګړتیاوې د دې سبب کېږي، چې د کال په اوږدو کې د لمر ختل او لوېدل په مختلفو ځایونو کې صورت ومومي.

پایله

دا آیت د قرآن کریم یو ښکاره اعجاز دی، ځکه چې د ځمکې د حرکت، د لمر د ختو او لوېدو د تغیراتو، او د فصلي بدلونونو دا علمي حقیقت، یوازې په مډرن علمي څېړنو کې ثابت شوی، حال دا چې قرآن کریم ۱۴۰۰ کاله مخکې دا بیان کړی و..

مکمله سپوږمۍ

"د مښام او د سهار شفق، شپه، بشپړه سپوږمۍ"

الله سبحان وتعالی فرمايي:

«فَلَا أُقْسِمُ بِالشَّفَقِ ١٧ وَاللَّيْلِ وَمَا وَسَقَ ١٨ وَالْقَمَرِ إِذَا اتَّسَقَ»

«[پس قسم خورم په سورخی او په شپه او په هغه چی جمعه کړی وی دی او په سپوږمۍ په هغه وخت کې چه تمامه شی]سورت الانشقاق ١٨-١٧.» قرآن 84:16-18

د قرانکريم ساينسي نښې

پوره سپوږمۍ يوازې د شپې ليدل کيدای شي،

انجیل ټینګار کوي چې عیسی کولی شي ټوله ځمکه له یو لوړ ځای څخه وګوري (متی 4: 8)؛

مګر دا یوازې هغه وخت ممکنه ده کله چې ځمکه فلیټ وي. او کله چې ځمکه فلیټ وي نو هرڅوک باید په ورته وخت کې بشپړه سپوږمۍ وګوري.

مګر نن موږ پوهیږو چې دا بلکل دروغ دي.

بشپړه سپوږمۍ یوازې په شپه کې لیدل کیدای شي، په داسې حال کې چې د ورځې یې خلک نشي لیدلی.

بشپړه سپوږمۍ د وخت په یوه دقیقه شیبه کې واقع کیږي، د بیلګې په توګه سمدستي کله چې لمر او سپوږمۍ د ځمکې په مقابل چپ لوري کې سره سمون ولري. که چیرې بشپړه سپوږمۍ ستاسو په موقعیت کې د مښام په جریان کې وی ، نو دا په دې معنی ده چې دا د دې ځانګړې بشپړې سپوږمۍ ترتیب دقیقه شیبه ده. د دې ترتیب لپاره تخنیکي اصطلاح د [لمر - ځمکې - سپوږمۍ] سیسټم سیزیجي ده. د بشپړې سپوږمۍ د سمون په دقیقه شیبه کې سپوږمۍ یوازې د مښام د لمر د غروب کولو برخه کې لیدل کیږي،د یو څو استثناوو سره.

د بشپړې سپوږمۍ د درلودلو لپاره، لمر، ځمکه او سپوږمۍ باید پر یوه لیکه سره سمون ولري.

د بشپړې سپوږمۍ د لیدو لپاره تاسو اړتیا لرئ چې د ځمکې په هغه اړخ کې اوسئ چې سپوږمۍ ته مخامخ وی، نو په هغه وخت کې به د ځمکې یوازې د شپې اړخ سپوږمۍ ته مخامخ وي.

او د ورځې بله برخه به لمر ته مخامخ وي؛په داسې حال کې چې د ورځې برخې واله به د بشپړې سپوږمۍ شاهدان ونه وسی.

د ورځې خلک باید چې د ځمکه حرکت ته تر هغه وخته پورې انتظار وباسي چې مښام شی تر څو چې دوی سپوږمۍ ته مخامخ شي؛ مګر کله هم چې دوی تر مښامه انتظار وباسی نو دوی به د ځمکې د شپې په برخه کې شي، او د شپې برخې واله به د ځمکې د ورځې برخه کې شی.

له همدې امله د ورځې په اوږدو کې بشپړه سپوږمۍ نه لیدل کیږي.

مښام او سهار(شفق)

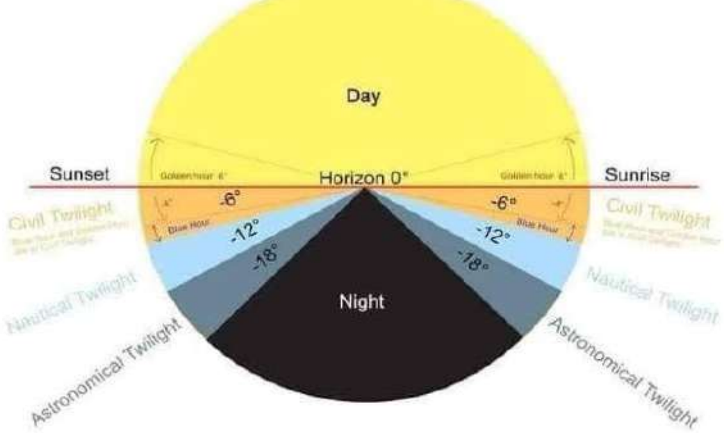

د بشپړې سپوږمۍ د پړاو په شاوخوا کې، سپوږمۍ په اسمان کې د لمر له لوېدو څخه تر لمر راختلو پورې لیدل کیږي. په خورا ځانګړو قضیو کې، تاسو کولی شئ چې بشپړه سپوږمۍ او لمر دواړه وګورئ، په داسې حال کې چې سپوږمۍ به راپورته کیږي او لمر به غروبیږي.

په ورته وخت کې به په مخالف لوري کې هم بشپړه سپوږمۍ یوازې له لمر لوېدو څخه تر لمر رختلو پورې لیدل کیږي.دا ځکه چې ځمکه کره ده، نو د همدې له امله خدای (ج) په شپه، او په مکمله سپوږمۍ او په (سورخی) یعنې په (مښام او سهار) باندې قسم کوی، د ورځې په وخت کې د خلکو لپاره د بشپړې سپوږمۍ لیدل ناممکن دي.

الله سبحان وتعالی د خپلو مقربو بنداګانو لپاره چې سهار او مښام په جمعه سره لمنځونه کوي او د نیمې شپې تهجدونه کوي او په کائناتو فکر او تدابر کړي په حصوصی ډول ددوی لپاره په قرآن عظیم شآن کې داسې نښې ایښې دی، تر څو یي زړونه د خپل رب په ملقات باندې یقینی شی

لکه خدای (ج) چې فرمایي:[سُوۡرَةُ آل عِمرَان : 190]

«إِنَّ فِى خَلْقِ السَّمَٰوَٰتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَٰفِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَءَايَٰتٍ لِّأُولِى الْأَلْبَٰبِ»

د بی له شکه د اسمانونو او د ځمکي په پيدايښت کې او د شپې او ورځې په مخلفت کښي د هغو پوهانو لپاره ډيري نښانې دي:

[سُوَرَةُ آل عِمرَان : 191]

«الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيٰمًا وَقُعُودًا وَعَلٰى جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِى خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ»

«چي په ولاړي، ناستي او ملاستي، هر حالت کښي خدای يادوي. او د اسمانونو او ځمکي په پيدايښت کښي غور او فکر کوي»

(که چيرې ځمکه فاليټ وی نو هرچا به په ورته وخت کې مکمله سپوږمۍ ليدلی).

دا يوازې په دې وروستيو کې وپيژندل شو، مګر دا 1400 کاله وړاندې په قرآن عظيم شآن کې انځور شوی.

قرآن 84:16-18: «فَلَا أُقْسِمُ بِالشَّفَقِ ١٧ وَاللَّيْلِ وَمَا وَسَقَ ١٨ وَالْقَمَرِ إِذَا اتَّسَقَ»

«[پس قسم خورم په سورخی او په شپه او په هغه چی جمعه کړی وی دی او په سپوږمۍ په هغه وخت کې چه تمامه شی]سورت الانشقاق ١٨-١٧.» قرآن 84:16-18

خدای (ج) د شفق په لفظ قسم اخلی او ورسره د شپې او د مکملې سپوږمۍ، نو نن دا ښکاره ده چې

بشپړه سپوږمۍ يوازې او يوازې د ماښام د شفق څخه ليدل کيدای شي بيا ټوله شپه آن تر سهاره پورې نو دا د قرآن عظيم شآن اعجاز دی

نن ورځ موږ پوهيږو چې دا بلکل سمه اصطلاح ده ځکه چې ځمکه فليټ نه بلکې کروی ده.

د لمر او سپوږمۍ د رڼا توپیر

پخواني باورونه:

پخوا خلک فکر کاوه چې سپوږمۍ خپله رڼا لري.

د ساینس پرمختګ ثابت کړه چې سپوږمۍ خپله رڼا نه لري، بلکې د لمر رڼا منعکسوي.

قرآن ۱۴۰۰ کاله وړاندې دا حقیقت بیان کړی:

"وَجَعَلَ فِيهَا سِرَاجًا وَهَّاجًا" (او [د لمر په دننه کې] یو څراغ ځای پرځای کړی دی چې له اوره ډک دی.) (النبأ: ۱۳)

"وَجَعَلَ الْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ الشَّمْسَ سِرَاجًا" (او سپوږمۍ یې د رڼا په توګه ځای پر ځای کړه، او لمر یې د څراغ په توګه ځای پر ځای کړ.) (نوح: ۱۶)

"وَجَعَلَ فِيهَا سِرَاجًا وَقَمَرًا مُّنِيرًا" (او پکې يې يو څراغ [لمر] او روښانه سپوږمۍ پيدا کړه.) (الفرقان: ۶۱)

د لمر او سپوږمۍ توپير د قرآن په رڼا کې

د لمر رڼا – سراج، وهاج، او ضيا

سراج (سُرَاجًا) – د مشعل يا څراغ معنی لري.

وهاج (وَهَّاجًا) – "شعله لرونکی څراغ" يا "سوځونکی مشعل".

ديا (ضِيَاءً) – "روښانه جلال" يا "شديده رڼا".

دا ټول د لمر لپاره مناسبه اصطلاحات دي، ځکه چې دا خپل تودوخه او رڼا د داخلي احتراق **nuclear fusion** له لارې توليدوي.

2 د سپوږمۍ رڼا – نور او منير

نور (نُورًا) – يوازې رڼا، چې خپله سرچينه نه لري.

منير (مُّنِيرًا) – هغه څه چې نور انعکاسوي، يعني منعکس شوی رڼا.

دا اصطلاحات د سپوږمۍ لپاره کاملاً سم دي، ځکه چې سپوږمۍ خپله رڼا نه لري، بلکې د لمر انعکاس کوي.

قرآني اعجاز څنګه ثابتېږي؟

قرآن کریم د لمر لپاره "سراج"، "وهاج" او "دیا" کارولي، کوم چې خپل رڼا تولیدوي.

د سپوږمۍ لپاره یې "نور" او "منیر" کارولي، چې د منعکس شوې رڼا معنی لري.

په قرآن کې هېڅکله سپوږمۍ ته "سراج"، "وهاج"، یا "دیا" نه دي ویلې، دا پدې مانا ده چې قرآن د لمر او سپوږمۍ د رڼا ترمنځ توپیر واضح کړی.

نن ساینس دا تصدیقوي چې سپوږمۍ خپله رڼا نه لري، بلکې د لمر انعکاس کوي، نو دا د قرآن کریم یو ښکاره ساینسي اعجاز دی.

پایله – قرآن د علم او وحی سرچینه ده

ساینس یوازې اوس ثابته کړه چې سپوږمۍ د لمر منعکس شوی رڼا لري، خو دا حقیقت قرآن ۱۴۰۰ کاله وړاندې بیان کړی و.

قرآن کریم د لمر د رڼا او د سپوږمۍ د انعکاس توپیر کړی، چې دا د وحی اعجاز ثابتوي.

دا ښیي چې قرآن د الله کلام دی، نه د بشر لیکنه، ځکه چې د پیغمبر صلی الله علیه وسلم په زمانه کې خلک د دې حقیقت نه خبر نه وو.

دا یو له هغو معجزو څخه دی چې ساینس یې نن تصدیق کوي، سبحان الله!

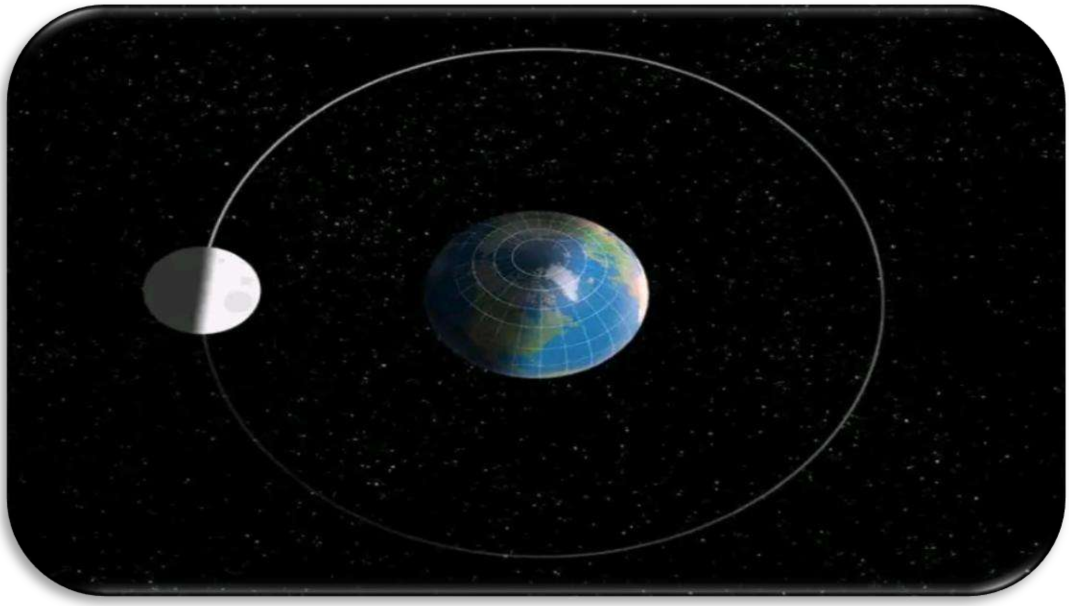

د سیوري ساینسي اعجاز

قرآن کریم فرمایي:

"أَلَمْ تَرَ إِلَىٰ رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظِّلَّ وَلَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ سَاكِنًا ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسَ عَلَيْهِ دَلِيلًا"
(الفرقان: ۴۵)

ژباړه: "ایا ته نه وینې چې ستا رب څنګه سیوری پراخوي؟ که هغه غوښتل، هغه به یې ثابت کړی وای. بیا موږ لمر د هغه لپاره دالیل وګرځاوه."

ساینسي حقیقت: "سمندري بندبښت" **(Tidal Locking)**او د سیوري ثابتوالی

سیوری څنګه حرکت کوي؟

د سیوري پراخېدل او حرکت د ځمکې د دوران او د لمر د ځراغ له زاویې سره تړاو لري.

که چیرې ځمکه د خپل محور شاوخوا حرکت ونه کړي، نو سیورى به هم حرکت ونه کړي، یعنې ثابت (ساکن) به پاتې شي.

د سیوري د ثابتیدو امکان؟

که چیرې یو سماوي جسم د بل ستوري سره **tidally locked** شي، نو د هغې یوه مخ به تل د هغه ستوري (لکه لمر) پر لور وي، او بله خوا به یې تل تیاره وي.

دا پروسه د "سمندري بندښت" **(Tidal Locking)**په نوم یادېږي، او د سپوږمۍ او ځمکې ترمنځ دا پروسه واقع شوې ده، ځکه سپوږمۍ تل د ځمکې په لور هماغه مخ ساتي.

که ځمکه د لمر سره **tidally locked**شي، نو یو اړخ به یې تل روښانه وي، او بل به تل تیاره، او سیورى به ثابت وي.

د ځمکې او لمر ترمنځ سمندري بندښت **Tidal Locking**

ځمکه هم خپل متحرک انرژي لمر ته لیږدوي، خو دا پروسه ډېره ورو ده، ځکه چې لمر ډېر لرې دی.

خو ساینس پوهان وايي، که کافي وخت ورکړل شي، ځمکه به هم د لمر سره بند شي، او یوه مخ به یې تل د لمر سره مخ وي.

که دا وشي، نو سیورى به "ساکن" (ولاړ) پاتې شي، لکه څنګه چې قرآن اشاره ورته کړې ده.

(قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِن جَعَلَ ٱللَّهُ عَلَيْكُمُ ٱلَّيْلَ سَرْمَدًا إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَـٰمَةِ مَنْ إِلَـٰهٌ غَيْرُ ٱللَّهِ يَأْتِيكُم بِضِيَآءٍ ۖ أَفَلَا تَسْمَعُونَ ۝ قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِن جَعَلَ ٱللَّهُ عَلَيْكُمُ ٱلنَّهَارَ سَرْمَدًا إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَـٰمَةِ مَنْ إِلَـٰهٌ غَيْرُ ٱللَّهِ يَأْتِيكُم

بِلَيۡلٖ تَسۡكُنُونَ فِيهِۚ أَفَلَا تُبۡصِرُونَ ۝ وَمِن رَّحۡمَتِهِۦ جَعَلَ لَكُمُ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَ لِتَسۡكُنُواْ فِيهِ وَلِتَبۡتَغُواْ مِن فَضۡلِهِۦ وَلَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ)

(القصص : ۷۱-۷۳)

"ووايه (ای محمده!) **:**خبر راکړئ که الله پر تاسو باندې شپه د قيامت تر ورځې پورې دوامداره کړي، نو پرته له الله نه کوم معبود شته چې تاسو ته رڼا راولي؟ ايا نه اورئ؟ ووايه **:**خبر راکړئ که الله پر تاسو باندې ورځ د قيامت تر ورځې پورې دوامداره کړي، نو پرته له الله نه کوم معبود شته چې تاسو ته شپه راولي، چې پکې ارام وکړئ؟ ايا نه وينئ؟ او د هغه د رحمت له برکته يې تاسو ته شپه او ورځ پيدا کړه، چې پکې ارام وکړئ او د هغه د فضل (رزق) طلب وکړئ، او د دې لپاره چې تاسو شکر وباسئ"**.**

قرآني اعجاز: ۱۴۰۰ کاله مخکې اشاره

قرآن وايي چې الله کولی شي سيوری ثابت کړي. دا حقيقت يوازې نن ورځ ساينس درک کړی،

چې که ځمکه د لمر سره

(tidally locked)

شي، نو سيوری به واقعاً ثابت پاتې شي.

دا علمي حقيقت يوازې په وروستيو پېړيو کې کشف شو، خو قرآن ۱۴۰۰ کاله مخکې د امکان اشاره ورته کړې ده.

دا د قرآن يو بل حيرانوونکی اعجاز دی، چې زموږ ايمان نور هم پياوړی کوي.

سبحان الله! قرآن کريم د کاينات حقايق داسې بيانوي، چې ساينس يې يوازې اوس درک کوي!

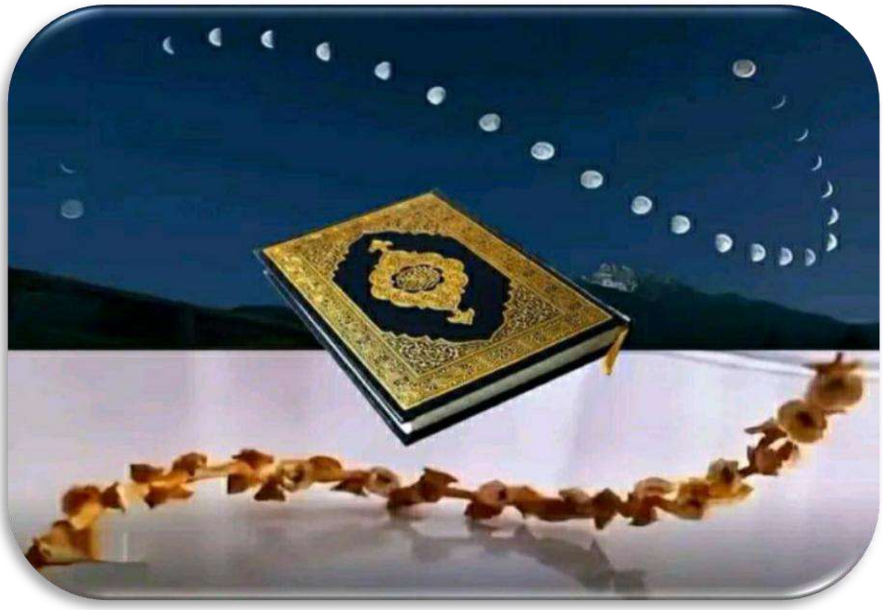

سپوږمۍ او منزالونه

ایټالوي ستورپېژندونکي جورجیا هوفر د سپوږمۍ په زړه پورې حرکت د **28** عکسونو په لړۍ کې اخیستی چې د یو کال په جریان کې له ورته ځای څخه اخیستل شوي ، سپوږمۍ په بیلابیلو مرحلو کې ښيي .دا د ستورپوهنې یو له غوره عکسونو څخه وپیژندل شو .تر ننه ۱۴۰۰ کاله وړاندې قرآن کریم د سورت یاسین په ۳۶ او ۳۹ آیتونو کې ویلي دي" :مونږ د سپوږمۍ لپاره مرحلې ټاکلې دي تر څو چې د خرما د ونې د وچې زړې څانګې په شکل وګرځي ".د سپوږمۍ د حرکت د ستورپیژندونکي انځورګري نیول د خرما د ونې د یوې زړې څانګې شکل ته ورته دی، چې دا د قرآن عظیم شان د کره والي یو بل ثبوت وړاندې کوي .

نه یوازې دا بلکې د سپوږمۍ مدار د ځمکې څخه هم په ورته ډول دی، چې د یوې میاشتې مدار یې د کجورې د زړي یو زوړ څانګي ته ورته دی.

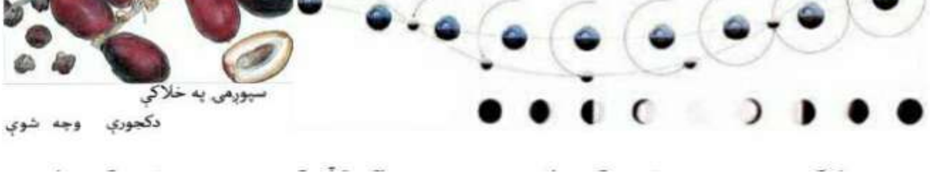

الله اکبر

څنګه يو امُی سړی چې ۱۴۰۰ کاله پخوا يي ژوند کولو بې غير د کومې کمرې او ټيکنالوجۍ پرته دداسې يو څه معلومات ورته وشي چې آن هغه مياشتې او کالونه وخت نيسي بلکل ناممکنه خبره ده

سبحان الله

الله سبحان وتعالی د هر هغه چا لپاره چې دده په پيدايښت کې فکر او تدابر کوي ډيرې نښې ايښی دي

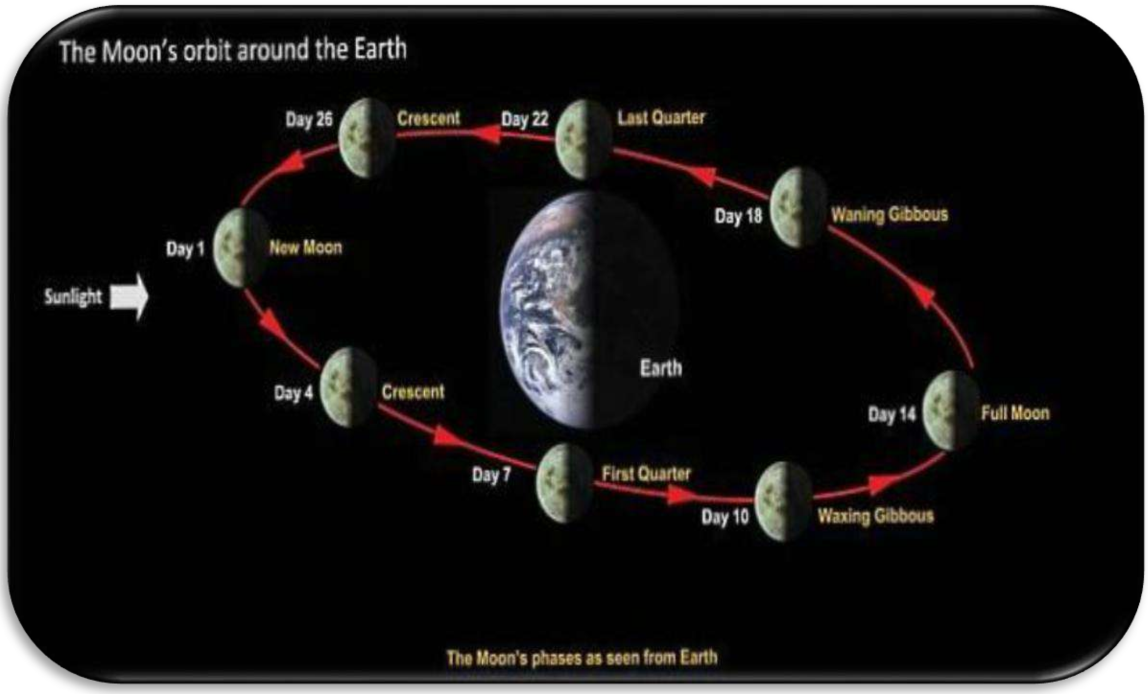

د سپوږمۍ عیبیدل

الله تعالی فرمايي:

«كَلَّا وَالْقَمَرِ وَالَّيْلِ اِذْ اَدْبَرَ ۝ۙوَالصُّبْحِ اِذَاۤ اَسْفَرَ ۝ۙ»

«هیڅ کله نه قسم دی ځما په سپوږمۍ او په شپه هغه وخت چې شا کړي،او په صبا هغه وخت چه روښانه شی.» سورت المدثر ۳۲-۳۳-۳۴

دلته الله تعالی په سپوږمۍ او په شپه قسم کوي فرمايي هر کله چې دوی شا کړي

په پخوا وختونو کې خلکو ته ددې درک نه و چې ولې سپوږمۍ تر ۳ یا ۴ ورځو په اندازه عیبيږي او بېرته له سره پیل کوي آن تر معصر عصره پورې؟

دا د تاریخ تر ټولو ګنګس کوونکي موضوع وه

راځئ چې د همدغه قرآني اعجاز په اوبو باندې خپل مغز پریمینځو!

د سپوږمۍ شا:

سپوږمۍ په ۵-۲۷ ورځو کې د ځمکې له مخور څخه یو ځل مدار کوي، نو هرکله چې سپوږمۍ د ۲۷تمې ورځې مدار ته رسیږی نو سپوږمۍ تر یو څو ورځو لپاره" د ځمکې او د لمر تر مینځ "راځي،نو په داسې حالت کې سپوږمۍ د ورځې د مدار په طرف وي او سپوږمۍ خپله شا چې تیاره وي د ځمکې په طرف کړي وي، نو ځکه خو مونږ نه شو کولی چې د سپوږمۍ رڼا تر څو ورځو پورې ووینو،

د شپې شا:

او دلته سرحتاً د شپې ذکر هم شوی !

شپه په هغه وحت کې شا کوي کله چې ځمکه یوه کوره وي، نو هر کله چې د ځمکې یوه کره د لمر په طرف شي نو روښانه شي او د ځمکې بله کوره کوم کې چې شپه وي لمر ته شا کړي، نو شپه او تیاره جوړه کړي.

څومره داقیق قسم خدای (ج) کړی دی.

دا څومره داقیقه محاسبه ده چې الله سبحان تعالی پرې قسم کړی دی.

سبحان الله

کېداى شي ځينو ته پوښتنه پيدا شي چى بيا نو ولې لمر تندر نيونه نه رمځته کيږى؟

ځواب:

سپوږمۍ د کال په جريان کې د لمر او د ځمکې ترمنځ په داسې شکل راځي لکه د انګريزى د ايس **S** شکل، او د لمر او سپوږمۍ تندر نيونې په خپل داقيق وخت سره رامنځته کيږي، نه هر وخت.

پايله:

:1د شپې شا د ځمکې د کوروي والي له امله ده چې يوه کوره يي لمر ته مخامخ وي چې پکې ورځ وي، او بله کوره يي لمر ته شا وي چې پاکې شپه وي.

:2د سپوږمۍ شا د خپل ۲۷م څخه تر ۱ مداره ده چې د ځمکې او د لمر تر مينځ راځي، او ځمکې ته شا کوي، او رڼا ورکوي.

دا هغه خقيقت دى چى قرآن عظيم شآن ۱۴۰۰ کاله وړاندې مونږ ته بيان کړى، او مونږ اوس اوس په دې حقيقت باندې پوه شوي يو، او ساينس دا حقيقت اوس د سيټلايټونو په زرعه کشف کړى.

دا د قرآن عظيم شآن څومره لوى اعجاز دى

سبحان الله

الله اکبر

سپوږمۍ ته تګ

خدای (ج) په قرآن شریف کې فرمايي:

۸۴:۲۰ - ۱۸: او قسم خورم په سپوږمۍ کله چې مکمله شي خامخا تاسې پورته [ترکبن] به شی تاسې د يو طبقې نه وروسته بلې طبقی ته پس څه دی چې ایمان نه راوړی"

د ترکبن لغت چې د راکبه نه اخیستل شوی دی معنی یې (پورته کیدل ، پیاده تک، تعقیبول....) دي.

تاسو به په راتلونکي کې سپوږمۍ ته طبقه په طبقه او مرحله به مرحله چې مقصد يې نقليه و سايل دي چې مرحله په مرحله تکميل شوي دي او همداسي کيها نوردان هر طبقه د اتموسفير د يو بل پسی

تیروی او بیا د سپوږمۍ جاذبې ته ننوځی.

خدای (ج) په قرآن شریف کې فرمايي :

۲۵-۸۰: ۳۱ بیشکه موږ توی کړي دي اوبه تویول بیا خیری [شقا] کړی ده موږ ځمکه ځیرول بیا مو زرغوني کړي دي په هغې ځمکې)....

خدای (ج) په قرآن شریف کې فرمايي: ۱:۵۴ را نژدې شو هغه ساعت چې شق [انشق] شي سپوږمۍ

دلته د شقاً معنی یوې کول او کندل هم راغلي ده که (۱۹۶۹) ته سپوږمۍ ته ختلو مراجعه وشي هلته یو کیها نورد پیاده شو او د سپوږمۍ خاوره یې وکندله او له ځان سره یې مځکې ته را وړله چې د دی مبارک ایت مانا داسي کیدای شي چې هغه ساعت (نژدې دئ) چې سپوږمۍ مطالعه شي».

(۱۹۶۹) کال مصادف دئ (۱۳۹۰) هجري کال سره که دا یات شریف د ابجد په حساب جمع شي (۱۳۹۰) ورکوی

ا	ل	س	ا	ع	ة
1 +	30 +	60 +	1 +	70 +	400
و	ا	ن	ش	ق	
6 +	1 +	50 +	300 +	100	
ا	ل	ق	م	ر	
1 +	30 +	100 +	40 +	200	

TOTAL: 1390 (GREGORIAN 1969)

TOTAL: 1390 (GREGORIAN 1969)

خدای ښه پوهیږی!

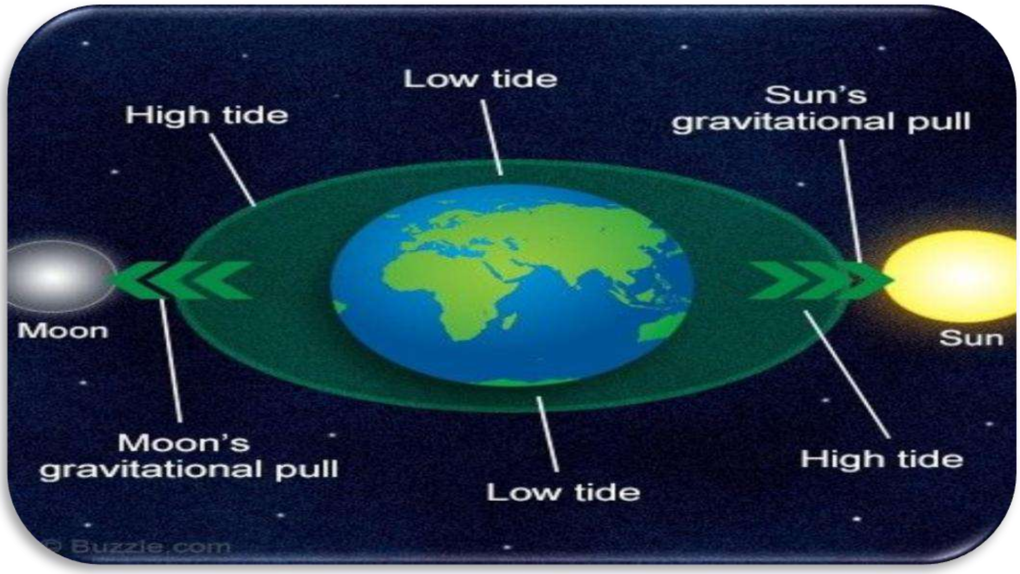

سپوږومی د جزبې قوه

آیتونه:

"وَالقَمَرِ إِذَا اتَّسَقَ (١٨) لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَن طَبَقٍ (١٩)"

ژباړه:

"قسم دی په سپوږمۍ !کله چې مکمله شي (١٨) .تاسې خامخا له يو حالت څخه بل حالت ته ځئ (١٩)".

١ .د سپوږمۍ جذبه قوه او د اوبو خوځښت

سائنسي حقيقت:

سپوږمۍ د خپلې جاذبوي قوې له لارې د ځمکې پر اوبو مستقيم اثر لري، چې د" جزر او مد **(Tides)** "سبب ګرځي .دا پديده د دې له امله رامنځته کېږي چې د سپوږمۍ جاذبه، د ځمکې د اوبو لويې زېرمې، لکه سمندرونه، پورته او ښکته خوځوي.

د سپوږمۍ پوره کېدل (اتساق) او د جذبې زياتوالی:

کله چې سپوږمۍ پوره شي (اتساق ته ورسېږي)، د ځمکې، سپوږمۍ، او لمر ترمنځ جاذبه قوه لا ډېره قوي شي .دا حالت "**Spring Tides**" نومېږي، چې پکې د سمندر اوبه تر ټولو لوړې درجې ته رسېږي.

٢ .د سپوږمۍ اغېز پر انسان

حيرانوونکی حقيقت:

انسان بدن ٦٠-٧٠٪ اوبه لري.

د مغز ٧٥٪ اوبه دي.

د زړه ۷۵٪ اوبه دي.

د هډوکو ۳۱٪ اوبه دي.

که چیرې سپوږمۍ د ځمکې پر اوبو دومره لوی اثر کولی شي، نو ایا دا امکان نه لري چې د انسان پر بدن هم اغېز وکړي؟

ساینسي څېړنې ښیي چې د سپوږمۍ جاذبه نه یوازې د سمندرونو پر اوبو اثر کوي، بلکې د انسان بدن، احساسات، او فزیولوژیکي بدلونونه هم ورسره تړلي دي.

ځینې څېړنې وایي چې د سپوږمۍ پوره کېدل د انسان پر خوب، مزاج، او حتی د بدن داخلي بیولوژیکي سیستم باندې تاثیر لري.

د روغتیایي مطالعاتو له مخې، د سپوږمۍ د پوره کېدو پر وخت د انسان بدن کې ځانګړي هورموني بدلونونه رامنځته کېږي.

۳ ـ د انساني ژوند مرحلې

په دې آیت کې راغلي چې" تاسې خامخا له یوې حاله څخه بل ته تلونکي یئ "! دا یو قوي پیغام لري:

د انساني ژوند فزیکي بدلونونه :انسان د یو ماشوم څخه زلمی، بیا زوړ، او بالاخره له دې دنیا څخه وځي.

د بدن داخلي بدلونونه :د انسان حجرې تل نوي کېږي، او بدن یې د وخت په تېرېدو فزیکي او کیمیاوي بدلونونه تجربه کوي.

د روحاني او شعوري تکامل پړاوونه :لکه څرنګه چې سپوږمۍ خپل مراحل لري، انسان هم د ژوند په بیلابیلو حالتونو کې داخلي او شعوري تغیرات تجربه کوي.

۴ .د قرآني اعجاز څرګندونه

قرآن کریم ۱۴۰۰ کاله وړاندې داسې یو حقیقت بیان کړی، چې علمي څېړنو یوازې اوس تایید کړی دی.

د سپوږمۍ د" اتساق "ذکر، د طبیعي قوانینو سره عمیق تړاو لري، چې انسان ته د تدبر دعوت ورکوي.

د" طبقًا عن طبقٍ "جمله نه یوازې د انسان د فزیکي او روحي بدلون ته اشاره کوي، بلکې د سپوږمۍ د پړاوونو علمي حقیقت هم رانغاړي.

دا یو ښکاره معجزه ده چې قرآن هغه حقیقتونه بیان کړي، کوم چې د ساینس د پرمختګ سره، ورو ورو بربنډېږي.

سپوږمۍ د مدار ساینسي ارزښت

د سپوږمۍ د مدار بیان په قرآن کریم کې:

الله ﷻ فرمايي:

(وَالْقَمَرَ قَدَّرْنَاهُ مَنَازِلَ حَتَّىٰ عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ ۝ لَا الشَّمْسُ يَنبَغِي لَهَا أَن تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ ۚ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ)

(يٰسين:۳۹-۴۰)

ترجمه:

"او مونږ د سپوږمۍ لپاره مرحلې ټاکلي دي، تر څو چې بېرته د کجور د ونې د وچې زړې څانګې په بڼه را وګرځي .نه لمر ته دا امکان شته چې سپوږمۍ ته ور ورسېږي، او نه شپه د ورځې مخه نیولی شي .هر یو د خپل مدار په لور حرکت کوي".

سایئنسي اعجاز

١ .د سپوږمۍ د مدار ځانګړتیاوې:

د سپوږمۍ مدار د S شکل ته ورته دی، ځکه چې د ځمکې شاوخوا دوران کوي، او په عین وخت کې د ځمکې سره یوځای د لمر په مدار کې حرکت کوي.

د قرآنکریم آیت (يَسْبَحُونَ) ښیي چې لمر، سپوږمۍ، او ستوري ټول د خپلو مدارونو په لور حرکت کوي.

٢ .د" الْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ "اصطلاح ساینسي وضاحت:

"عُرْجُونِ الْقَدِيمِ "د کجور د زړې ښانګې لپاره کارول شوې عربي اصطلاح ده، چې وچه او نرۍ وي.

سپوږمۍ هم کله چې د خپلو مرحلو څخه تېریږي، د ډېر باریک هلال بڼه خپلوي، چې د کجور د وچې ښانګې ته ورته وي.

٣ .د سپوږمۍ مدار – دقیق ریاضیاتي تنظیم:

سپوږمۍ د ځمکې شاوخوا په ٢٧ ورځو، ٧ ساعتونو، ۴٣ دقیقو او ١١ ثانیو کې دوران کوي.

په قرآنکریم کې د" قمر "کلمه ٢٧ ځله ذکر شوې، چې د سپوږمۍ د مدار د ورځو سره سمون خوري – دا یو حیرانوونکی عددي اعجاز دی!

۴ .د سپوږمۍ اهمیت د ځمکې لپاره:

د سپوږمۍ جاذبه د سمندرونو مد او جزر تنظیموي، چې د ځمکې د اقلیم تنظیم لپاره مهم دی.

که سپوږمۍ نه وای، نو ځمکه به خپل دوران په لسو ساعتونو کې بشپړوه، چې به یې د ژوند شرایط سخت کړي وای.

سپوږمۍ د ځمکې مقناطیسي ساحه باثباته ساتي، چې د لمریزو وړانګو څخه د ژوند ساتنه کوي.

۵ .د قرآنکریم اشاره د سپوږمۍ په انحصار د لمر باندې:

الله ﷻ فرمایي:

(وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا ۝ وَالْقَمَرِ إِذَا تَلَاهَا)

(الشمس :۱-۲)

ترجمه:

"قسم دی په لمر او د هغه په روښانتیا، او قسم دی په سپوږمۍ کله چې د هغه (لمر) پیروي وکړي".

ساینس دا ثابتوي چې سپوږمۍ خپله رڼا نه لري، بلکې د لمر رڼا منعکس کوي .دا یو بل قرآني اعجاز دی!

پایله – قرآنکریم د الهي علم یو معجزه ده!

قرآنکریم د سپوږمۍ د مدار، د هغې ریاضیاتي تنظیم، او د هغې د ځمکې لپاره د حیاتي ارزښت په اړه داسې حقایق بیان کړي، چې ساینس یې یوازې اوس کشف کوي!

د سپوږمۍ مدار، د هغې حرکات، او د هغې ارتباط د لمر سره د ریاضي او فزیک په اساس یو معجزه ده.

دا ثبوت ښيي چې قرآنکريم د خالق کلام دی، چې د نړۍ له پيدايښت سره سم معلومات لري**!**

سبحان الله **!**قرآن د هر وخت لپاره يو ساينسي معجزه ده **!**

د سپوږمۍ شقېدل

الله ﷻ فرمايي:

(ٱقْتَرَبَتِ ٱلسَّاعَةُ وَٱنشَقَّ ٱلْقَمَرُ ۝ وَإِن يَرَوْا۟ ءَايَةً يُعْرِضُوا۟ وَيَقُولُوا۟ سِحْرٌ مُّسْتَمِرٌّ ۝ وَكَذَّبُوا۟ وَٱتَّبَعُوٓا۟ أَهْوَآءَهُمْ ۚ وَكُلُّ أَمْرٍ مُّسْتَقِرٌّ)

(القمر : ۱-۳)

ترجمه:

"قيامت نږدې شو، او وچودله سپوږمۍ .او که دوی کومه نښه ووينې، مخ اړوي او وايي **:**دا يو نه ختمېدونکی جادو دی .دوی دروغ وګڼله او د خپلو خواهشاتو پيروي يې وکړه، حال دا چې هر کار ټاکل شوی انجام لري"**.**

د قرآنکریم د دې آیت ساینسي تحلیل

۱ .د سپوږمۍ شکېدل – تاریخي شواهد

دا معجزه د حضرت محمد ﷺ په زمانه کې د قریشو د غوښتنې په اساس واقع شوه، او صحابه کرامو (رض) دا پېښه خپله ولیدله.

د هند، فارس، او چین تاریخي اسناد هم د سپوږمۍ د شکېدو ذکر کوي، چې ښیي دا یو حقیقي پېښه وه.

۲ .د سپوږمۍ ژور درزونه – **(Rilles)** د **2010** ناسا کشف

ناسا **(NASA)** په **2010** کې تایید کړه چې د سپوږمۍ سطحه ژور درزونه لري، چې ځینې یې څو کیلومتره ژور دي.

دا درزونه ښیي چې سپوږمۍ یو وخت د داخلي فشارونو له امله ترکیدلې ده.

دا شونې ده چې دا درزونه د قرآن د" ٱنشَقَّ ٱلْقَمَرُ "(سپوږمۍ شکېدلې ده) اشاره وي.

۳ .د سپوږمۍ د درزونو علمي وضاحت

ساینس پوهان وایي چې سپوږمۍ ممکن یو وخت داخلي جغرافیایي فشارونه تجربه کړي وي، چې د سطحې ترکیدو سبب شوي.

دا ترکیدل که څه هم د پخواني وولکاني فعالیت یا داخلي انقباض له امله وي، خو دا ښیي چې سپوږمۍ په یو وخت کې جلا شوې او بېرته سره یو ځای شوې ده.

دا د قرآنکریم د آیت سره سمون لري!

۴ .د ساینسي موندنو او قرآني حقایقو ترمنځ ارتباط

که څه هم ساینس لا هم د سپوږمۍ د ترکیدو تفصیلي علتونه څېړي، خو د ناسا کشف ښیي چې سپوږمۍ واقعاً د ژورو درزونو له امله" شکېدلې "وه.

قرآنکریم ۱۴۰۰ کاله وړاندې داسې یو حقیقت بیان کړی، چې ساینس یوازې اوس کشفوي.

پایله – قرآن د الهي علم معجزه ده!

د سپوږمۍ شکېدل یوه تاریخي پېښه وه، چې قرآني آیت یې تائیدوي.
ناسا اوس دا موندلې چې سپوږمۍ ژور درزونه لري، چې دا حقیقت ته اشاره کوي.
دا ټول ثابته کوي چې قرآن د الله ﷻ کلام دی، چې هر حقیقت پکې له مخکې بیان شوی!
سبحان الله !ساینس هره ورځ د قرآن اعجاز تائیدوي !

حسوف او کسوف

د خسوف او کسوف (لمر او سپوږمۍ تندرېدل) په اړه د رسول الله ﷺ اعجاز

د خسوف او کسوف پدیده، چې د لمر او سپوږمۍ تندرېدل دي، یو له هغو طبیعي پیښنو څخه ده چې د انسانانو لپاره تل د حیرانتیا او ویرې سبب شوې .پخوا خلک باور درلود چې دا پیښې د لویو شخصیتونو د مرګ یا مهمو پیښنو سره تړاو لري، خو رسول الله ﷺ دا ناسم باورونه رد کړل او د علمي حقیقت سره سم یې وضاحت ورکړ.

١ .نبوي حدیث او د علمي باورونو اصلاح

په یوه مشهوره واقعه کې، د رسول الله ﷺ زوی، وفات شو، هماغه ورځ لمر تندر شو (کسوف وشو)، نو ځینو خلکو وویل:

"لمر د رسول الله ص زوی د مرګ له امله تندر شو".

خو رسول الله ﷺ دا خبره سمه ونه بلله، بلکې یې وفرمایل:

حديث:

"إِنَّ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ آيَتَانِ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ، لَا يَنْخَسِفَانِ لِمَوْتِ أَحَدٍ وَلَا لِحَيَاتِهِ، فَإِذَا رَأَيْتُمُوهُمَا فَادْعُوا اللَّهَ وَصَلُّوا".

(بخاري، ۱۰۴۴؛ مسلم، ۹۰۱)

ژباړه:

"لمر او سپوږمۍ د الله له نښو څخه دي، نه د چا د مرګ او نه د چا د ژوند لپاره تندرېږي. نو کله چې دا حالت ووينئ، نو الله ته دعا وکړئ او لمونځ وکړئ".

ساينسي حقيقت:

پخوانيو خلکو فکر کاوه چې کسوف او خسوف د انسانانو د مرګ يا د يوې مهمې پېښې سره تړاو لري.

نن ساينس ثابتوي چې کسوف (د لمر تندرېدل) د سپوږمۍ د ځمکې او لمر تر منځ د راتلو له امله او خسوف (د سپوږمۍ تندرېدل) د ځمکې د سيوري د سپوږمۍ پر مخ د لوېدو له امله رامنځته کېږي.

دا يو طبيعي پروسه ده، نه د انسانانو د مرګ يا ژوند سره تړاو لري، لکه څنګه چې رسول الله ﷺ ۱۴۰۰ کاله مخکې وضاحت وکړی.

۲ .د خسوف او کسوف پر مهال د رسول الله ﷺ توصيه

کله به چې کسوف يا خسوف پيښ شو، رسول الله ﷺ به خلکو ته دا لارښوونه کوله:

حديث:

"إِذَا رَأَيْتُمْ شَيْئًا مِنْ ذَلِكَ، فَافْزَعُوا إِلَى ذِكْرِهِ وَدُعَائِهِ وَاسْتِغْفَارِهِ".

(بخاري، ۱۰۵۹)

ژباړه:

"کله چې تاسو له دې (کسوف یا خسوف) څخه څه وویني، نو د الله ذکر، دعا او استغفار ته مخه کړئ".

ساینسي تحلیل:

رسول الله ﷺ خلکو ته وویل چې دا طبیعي پیښې د الله د قدرت نښې دي، او د ویرې یا خرافاتو پر ځای باید الله ته رجوع وشي.

نن ساینس پوهان کولی شي د دقیقو محاسباتو پر اساس د کسوف او خسوف نیټې اټکل کړي، دا هم ثابته کوي چې دا یوه منظمه طبیعي پدیده ده، لکه څنګه چې رسول الله ﷺ ویلي.

۳ . د قران کریم اشاره د کسوف او خسوف ته

قرآن کریم هم د لمر او سپوږمۍ د مدارونو د ثابتوالي او نظم یادونه کړې:

"وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ".

(الرحمن :۵)

ژباړه:

"او لمر او سپوږمۍ د یو ټاکلي حساب له مخې روان دي".

ساینس:

دا آیت د لمر او سپوږمۍ د مدارونو او دقیق حرکت ته اشاره کوي.

نن ساینسپوهان پوهیږي چې لمر او سپوږمۍ د ثابتو قوانین لاندې حرکت کوي، او دا قوانین داسې تنظیم شوي چې د کسوف او خسوف دقیقې نیټې هم وړاندوینه کېدای شي.

۴. د کسوف لمونځ (صلاة الکسوف) - د نبوي اعجاز یوه بله نښه

رسول الله ﷺ به د کسوف یا خسوف پر مهال یو ځانګړی لمونځ کاوه، چې" صلاة الکسوف "ورته ویل کېږي.

حدیث:

"إِنَّ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ لَا يَنْخَسِفَانِ لِمَوْتِ أَحَدٍ وَلَا لِحَيَاتِهِ، فَإِذَا رَأَيْتُمُوهُ فَصَلُّوا وَادْعُوا اللَّهَ".

(بخاري، ۱۰۴۲؛ مسلم، ۹۰۱)

ژباړه:

"لمر او سپوږمۍ د هیچا د مرګ یا ژوند لپاره تندرېږي نه، نو که تاسو دا ووینئ، لمونځ وکړئ او الله ته دعا وکړئ".

د دیني او علمي اعجاز تحلیل:

دا یو روحاني عبادت دی چې د الله د قدرت د درک لپاره ترسره کېږي.

د خسوف او کسوف پر مهال د دعا کولو او لمانځه کولو امر له روحاني پلوه د انساني نفس لپاره سکون ښښونکی دی.

۵. د رسول الله ﷺ اعجاز

علمي حقیقت وړاندې کول :رسول الله ﷺ د خسوف او کسوف د علمي حقیقت وضاحت وکړ، هغه مهال چې خلک دا پېښې له خرافاتو سره تړي.

د علمي ناسم باورونو اصلاح :هغه رد کړه چې دا پېښې د انسانانو د مرګ یا لویو پېښو سره تړاو نه لري.

د علمي محاسباتو تائید :قرآن او حدیث اشاره کوي چې لمر او سپوږمۍ د ثابتو حسابونو مطابق حرکت کوي، چې ساینس یې نن تاییدوي.

د دعا او لمانځه امر :دا نه یوازې یو دیني عبادت دی، بلکې د انسان د روح او ذهني سکون لپاره هم اغېزمن دی.

نتیجه:

رسول الله ﷺ ۱۴۰۰ کاله وړاندې د خسوف او کسوف حقیقت بیان کړ، چې نن ساینس هم ورته رسېدلی .دا د نبوي اعجاز یوه ښکاره نښه ده!

میتیورایټونه

په قرآن کریم کې د میټیورایټ (یا د اسماني کاڼو)د لوېدو ذکر په څو آیتونو کې شوی، چې د ساینسي اعجاز ښکاره ثبوتونه لري.

۱ .د شیطانانو ویشتل د اور وړانګو سره

اِنَّا زَيَّنَّا السَّمَآءَ الدُّنْيَا بِزِيْنَةِ ۱□لْكَوَاكِبِ ۙ

37-6 بېشکه مونږ (ځمکې ته) زیات نژدې اسمان په زینت سره ښایسته کړی دی، چې ستوري دي

وَحِفْظًا مِّنْ كُلِّ شَيْطٰنٍ مَّارِدٍ ۚ

37-7او له هر سرکښه شیطان نه مو ښه ساتلی دی

ا يَسَّمَّعُوْنَ اِلَى الْمَلَاِ الْاَعْلٰى وَيُقْذَفُوْنَ مِنْ كُلِّ جَانِبٍ ۖ

37-8دغه (شیطانان) تر ټولو لوړ مجلس ته غوږ نشي نیولی او دوی له هره جانبه ویشتل شي

دُحُوْرًا وَّلَهُمْ عَذَابٌ وَّاصِبٌ ۙ

37-9د شړلو لپاره او د دوی لپاره همېشنی عذاب دی

اِلَّا مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ فَاَتْبَعَهٗ شِهَابٌ ثَاقِبٌ ۖ

37-10غیر له هغه (شیطان) نه چې وتښتوي یو کرت تښتونه، نو په ده پسې شي لمبه رڼا کوونکې

علمي تفسیر:

د" شِهَابٌ ثَاقِبٌ "اصطلاح د میتیور **(shooting star)** سره تطابق لري.

ساینس وایي، چې د ځمکې اتمسفیر ته د کوچنیو اسماني کاڼو **(meteoroids)** د داخلېدو پر مهال، دا اجرام د هوا د مالیکولونو سره د سخت 摩擦له امله اور اخلي او د اور وړانګې تولیدوي.

د قرآن د دې بیان سره دا علمي حقیقت سمون لري، ځکه چې شیطاني ځواکونه د اسمان خبرو ته د اورېدلو هڅه کوي، خو دا اورین ستوري **(meteors)** یې ویشتي او منع کړي.

۲ **.**د اسمان ټوټې لوېدل**(Meteorite Impact)**

(فَإِن يَرَوۡاْ كِسۡفًا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ سَاقِطًا يَقُولُواْ سَحَابٌ مَّرۡكُومٌ)

(الطور :۴۴)

ترجمه:

"نو که دوی د آسمان یوه ټوټه لوېدونکې ووینې، وایي :دا خو غونډېدونکې وریځې دي"!

علمي تفسیر:

"كِسْف "د اسمان يوې ټوټې ته اشاره کوي، چې ښکاري د ځمکې پر لور را لوېږي.

کله چې يو ميټيورايټ د ځمکې اتمسفير ته داخل شي، د سخت 摩擦له امله سوځي او د لوېدونکي وربځې بڼه غوره کوي.

د ۲۰۱۳ د روسيې چلياب‌ينسک ميټيورايټ پېښه د دې آيت تطبيق ښيي، چيرې چې د خلکو لومړۍ تبصره دا وه چې دوی فکر کاوه دا يوه وربځ ده، مګر وروسته پوه شول چې دا يو ميټيورايټ و.

۳. د کاڼو باران **(Meteor Shower)** د عذاب په توګه

(وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّن سِجِّيلٍ مَّنضُودٍ)

(هود :۸۲)

ترجمه:

او مونږ پر دوی باندې د کاڼو باران اوروله و، چې د اورېکې خټې (سِجِّيل) څخه برابر شوي وو.

علمي تفسير:

د" حِجَارَةً مِّن سِجِّيلٍ "اصطلاح د ځانګړو اورېکو تيږو ته اشاره کوي، چې ممکن آتش فشاني يا د اسماني کاڼو باران ته اشاره وکړي.

د لوط عليه السلام قوم د اسماني کاڼو **(meteorites)** په وسيله تباه کړل شو، چې د فضايي تيږو د باران **(meteor shower)** علمي نظريې سره سمون لري.

نتیجه:

قرآن کریم د میتیورایټ، میتیور، او د اسماني کانو باران ته مختلفې علمي اشارات ورکړي، چې د ساینس لخوا تایید شوي .د قرآن دقیق بیان د الله تعالی د علمي اعجاز یوه بله نښه ده، چې د اسماني پیښو حقیقتونه یې ۱۴۰۰ کاله وړاندې بیان کړي دي، په داسې حال کې چې انسان هغه وخت له دې حقیقتونو ناخبره و

د اکسیجن نشتوالی

الله تعالی فرمايي:

فَمَن يُرِدِ ٱللَّهُ أَن يَهْدِيَهُۥ يَشْرَحْ صَدْرَهُۥ لِلْإِسْلَٰمِ ۖ وَمَن يُرِدْ أَن يُضِلَّهُۥ يَجْعَلْ صَدْرَهُۥ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا يَصَّعَّدُ فِى ٱلسَّمَآءِ ۚ (الأنعام: 125)

ژباړه: "چا ته چې الله جل جلاله د هدایت کولو اراده وکړي، سینه یې د اسلام لپاره خلاصوي. خو څوک چې وغواړي ګمراه کړي، د هغوی سینه داسې تنګ او بنده کړي لکه دی چې اسمان ته پورته کېږي. په دې ډول الله د هغه کسانو عذاب کوي چې ایمان نه راوړي. [الانعام 6:125]."

د آیت تشریح:

د هدایت او ضلالت فزیکي او معنوي تشریح:

هدایت: الله تعالی د ایمان او اسلام د قبلولو لپاره د زړه پراختیا مثال بیانوي، چې انسان ته د سکون او ارامتیا احساس ورکوي.

ګمراهي: د هغه چا زړه چې له حقه لرې شوی وي، داسې تنګ کېږي لکه په لوړوالي کې د هوا او اکسیجن د کموالي له امله د ساه بندېدو حالت.

"كَأَنَّمَا يَصَّعَّدُ فِى ٱلسَّمَآءِ":

په دې عبارت کې یو حیرانوونکی علمي حقیقت ته اشاره شوې ده. کله چې انسان لوړو ارتفاعاتو ته خېژي، د هوا فشار او اکسیجن کچه کمیږي، چې د سینه تنګوالي او تنفس ستونزې لامل ګرځي. دا د هغو حقایقو څرګندونه کوي چې نن ساینس په تفصیل سره ثابت کړي دي.

د ساینس له نظره:

د هوا فشار او اکسیجن کچه:

د ځمکې په سطحه د هوا فشار لوړ دی، او اکسیجن په کافي اندازه موجود وي.

کله چې یو کس لوړو ارتفاعاتو (لکه غرونو یا الوتکې) ته خېژي، د هوا فشار کمیږي او د اکسیجن غلظت هم راټیټیږي.

د لوړوالي اغېزې پر بدن:

د اکسیجن د کمېدو له امله د "هایپوکسیا" حالت رامنځته کېږي، چې د لاندې نښو سبب کېږي:

د ساه اخیستلو ستونزه

سر درد

زړه بدوالی

ستړیا

په سختو حالاتو کې بې هوښي او مرګ

همدا راز، په لوړو ارتفاعاتو کې د هوا فشار کمېدل د انسان په سینو کې د "تنګوالي" احساس رامنځته کوي، چې قرآن کریم یې په ډېر واضحه ډول بیان کړی دی.

د فضایي سفر حقایق:

نن ورځ فضایي ساینسپوهانو ثابته کړې چې د ځمکې له سطحې څخه د پورته کېدو په مهال د هوا فشار دومره کمیږي چې په ځینو ځایونو کې په بشپړه توګه د ساه اخیستلو وړ نه وي. دا حالت بې له ځانګړو تجهیزاتو ناممکن دی.

علمي پرمختګ:

دا حقایق یوازې په وروستیو پېړیو کې د پرمختللې ټکنالوژۍ له لارې کشف شوي، په داسې حال کې چې قرآن کریم ۱۴ پېړۍ مخکې دا حقیقت د معجزو په توګه بیان کړی دی.

قرآني اعجاز:

د دې آیت حیرانوونکی اعجاز دا دی چې په هغه وخت کې چې خلک د لوړوالي اغېزې او د اکسیجن کمښت په اړه هېڅ معلومات نه لرل، قرآن یې په ډېر واضحه ډول بیان وکړ. دا ثرګندوي چې قرآن د الهي وحې څخه دی او د نړۍ هر حقیقت پکې څرګند شوی دی.

پایله:

د اکسیجن نشتوالی او د لوړوالي اغېزې د قرآن د علمي اعجاز ښکاره نښه ده. دا یوازې د کائنات په جوړښت کې د الله تعالی د قدرت بې مثاله ښکلا نه ده، بلکې د دې حقیقت تصدیق کوي چې قرآن د ټولو زمانو لپاره د پوهې یوه سرچینه ده. د دې آیت د دقیقو علمي حقایقو درک زموږ باور په دې کتاب لا نور پیاوړی کوي، چې دا یوازې د الله تعالی د علم یوه نه ردېدونکې نښه ده.

د ځمکې د چاپېریال پوړونه

قرآنکریم داسې بیانوي:

اسمان اووه طبقې

"هُوالَّذِیْ خَلَقَ لَکُمْ مَّا فِی الْاَرْضِ جَمِیْعًا ثُمَ اسْتَوٰی اِلَی السَّمَآءِ فَسَوّٰهُنَّ سَبْعَ سَمٰوٰاتٍ وَهُوَ بِکُلِّ شَیْ ءٍ عَلِیمٌ"

دی هغه ذات دی چی پیدا یی کړو تاسی لره هغه چی په ځمکه کی دی ټول بیا یي قصد وکړو آسمان، ته پس برابر یی کړل اوه آسمانونه او دی په هرڅیز باندې عالم دی. سورت البقره ۲۹

الله تعالی فرمایي :اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَوَاتٍ وَمِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ <...سورت طلاق ۱۲

ژباړه :الله هغه ذات دی چې پیدا کړي دی اووه اسمانونه او په مثل ددې له ځمکې نه<**...**

۱. د "سَبْعَ سَمٰوٰاتٍ" (اووه اسمانونه) تشريح

د قرآنکريم دا آيتونه د ځمکې د چاپېريال **(Atmosphere)**اووه علمي طبقو ته عشره کړي ده،

کوم چې ساينس يي نن تاييد کړی دی.

(الف) د "سَبْعَ سَمٰوٰاتٍ" تشريح د ځمکې د اتموسفير له نظره

Troposphere

, Stratosphere

, Mesosphere

, Thermosphere

, Ionosphere

, Exosphere

, Magnetosphere)

نن ساينس ثابته کړې چې د ځمکې چاپېريال له اوو اصلي پوړونو **(Layers)** جوړ شوی، چې هر يو ځانګړي فزيکي ځانګړتياوې لري. دا دقيقاً د قرآن دا اصطلاح تاييدوي.

۲. د قرآن د نورو آيتونو علمي تفسير

نن ساینس ثابتوي چې دا پوړونه یوه فوق‌العاده منظم ترتیب لري، چې د انسان ژوند ته اړین دی.

د اسمانونو وظیفې – ساینسي اعجاز

قرآنکریم وایي:

"وَأَوْحَىٰ فِي كُلِّ سَمَاءٍ أَمْرَهَا"
(فصلت: ١٢)

ژباړه:
"او هر آسمان ته یې د هغه دندې الهام وکړ."

دا آیت دقیقا تأییدوي چې هر پوړ یوه ځانګړې دنده لري.

٣. د ساینسپوهانو اعترافات

ناسا **:(NASA)**" د ځمکې اتموسفیر له څو طبقو جوړ شوی، چې هر یو ځانګړي فزیکي او کیمیاوي خواص لري، او دا پوړونه د ژوند دوام ته اړین دي."

پروفیسر میشل ډین " **(Michael Denton)**:که چېرې دا دقیق تنظیم شوي پوړونه نه وای، ځمکه به د ژوند لپاره مناسبه نه وای."

د مقناطیسي ساحې او د لمریزو طوفانونو مخنیوی

ستيفن هاوکينګ **(Stephen Hawking)**:" د ځمکې مقناطيسي ساحه (**Magnetosphere**)د شمسي طوفانونو او مضر وړانګو مخنيوی کوي، که دا ساحه نه وای، ژوند به ممکن نه وای."

ډاکټر کارل ساګان " **(Carl Sagan)**:ځمکې ته د خطرناک لمريز باد د ننوتلو مخنيوی يوازې د مقناطيسي ساحې له برکته کېږي، که دا نه وای، نو ژوند به ختم شوی وای."

۴. پايله – د قرآن اعجاز د اتموسفير د طبقو په اړه

قرآن د ځمکې اسمانونه اووه طبقې ګڼي، چې ساينس يې نن تاييدوي.

هر پوړ ځانګړې دنده لري، چې د قرآن د "وَأَوْحَىٰ فِي كُلِّ سَمَاءٍ أَمْرَهَا" سره سمون لري.

د "مقناطيسي ډال" او "شهاب ثاقب سوځولو" علمي حقايق په قرآن کې مخکې ذکر شوي.

نو قرآنکريم ۱۴۰۰ کاله وړاندې داسې حقايق بيان کړي، چې ساينس نن تازه کشف کړي دي. سبحان الله!

اتومسفير

خدای (ج) په قرآن شريف کې فرمايي: ۸۶:۱۱ او قسم دی په آسمان خاوند د بيرته {رجع ګرځيدو(چورليدلو)»

۲۲:۲ .. چه ګرځولی يې ده تاسو ته ځمکه فرش او آسمان چت او نازلې کړی يې دي له آسمانه او به...»

په لومړي مبارک آيات کې خدای (ج) په آسمان قسم اخلي او د هغه دنده دوباره استول بېله دې چې وويل شي د څه شي استول بنيي. په دو هم مبارک آيات کی آسمان ته چت ويل شوی دی. راشی

د ننني ساينس په رڼا کې اتموسسفير ته وګورو ! اتموسفير په اصطلاح د مځکې هوا ته وايي چې د مځکې له مخه پيل کيږی او تر خلا پوري رسيږی چې په څو پوړيو (طبقو) ويشل شوی دئ.

لومړي پورته تروپو سفير دوېمي ته سترا تو سفير ، دريمي ته ميزو سفير او څلورمي ته يې ترمو سفير وايي. دبيرته استولو مانا دا ده چې باران را استول او د او بو بيرته تبخيرول او آسمان ته تلل يا د لمر د وړانګو دوباره غبرګون (انعکاس) و آسمان ته ، يا د لوړي تودوخې او د راديو اکتيفو دوړانګو بيرته استول تشيال(فضا) ته چې مونږ ترې وساتي. او همداسې د آسماني ډبرو (ميتورايټونو) نه دمځکي ساتل دي.

د تر موسفير په پور (طبقه) کې د تود خې درجه له (۵۰۰) نه تر (۱۵۰۰) سانتي ګراده پورې رسيږي کله چې ميتورايتونه په ډير سرعت د مځکې خواته راشي د تر و موسفيرد د پوړ سره تماس وکړي ويلي کيږی. په فضا کې چې دا ستوري د حرکت په حال کې ليدل کيږی دا هغه ميتور ايتونه دي چې په فضا کې اوري او د اتموسفير سره د تماس په وخت کې يوه سره غورځکه کيږی

د اوزون طبقه ډيرې وړانګې جذبوي او بيا هغه بيرته استوي نو اتموسفير لکه يو کمپله د مځکې مخ پوښلی دئ او مځکه د يخني او تودوخې نه ساتي.

د ستراتو سفير طبقه بيا د ماورای بنفش و ړانګې جذب وي

او ميوزو سفير بيا ميتورايتونه ويلي کوي. همداسې مځکه يوه مقناطيسي زورورہ ساحه لري چې هغه

ته (مکنتي سفير) وايي چې زرونه مايله پراخه طبقه ده دا پور مځکه له آسماني توپانونو نه ساتي.

دا نوی مشاهدات د ناسا او اروپا د فضا د اجنسي لخوا د ستيلايتونو لخوا تر سره شوي دي.

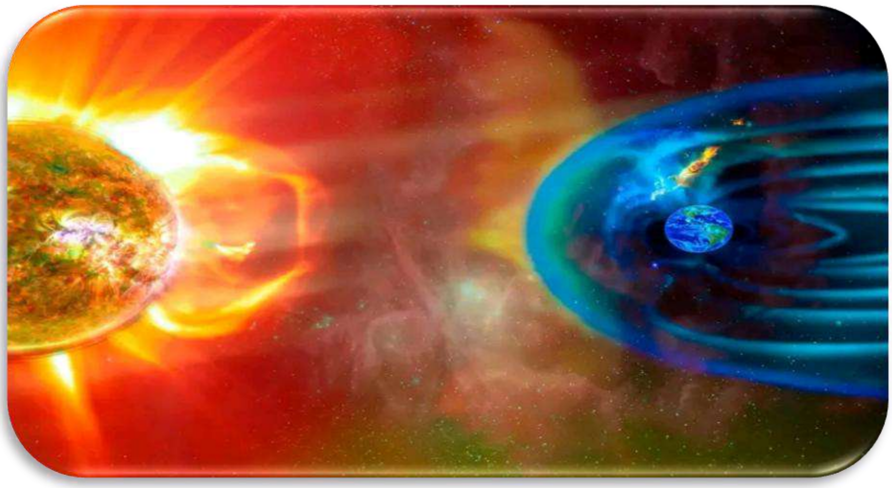

مقناطيسي ساحه

> وَجَعَلْنَا ٱلسَّمَآءَ سَقْفًا مَّحْفُوظًاۖ وَهُمْ عَنْ ءَايَٰتِهَا مُعْرِضُونَ
"او موږ آسمان (اتمسفیر) یو خوندي چت ګرځولی دی، خو دوی د دې له نښو مخ اړوي."
سورة الأنبياء – آیت ۳۲:

دا آیت (الأنبياء: ۳۲) د اسمان د "محفوظ چت" یادونه کوي، چې د اسلامي مفسرینو له نظره د ځمکې د ساتنې مفهوم لري. د عصري ساینس له مخې، دا ساتنه د ځمکې مقناطیسي ساحې **(Magnetosphere)** او اتموسفیر لخوا ترسره کېږي.

۱. د مقناطیسي ساحې نقش

د ځمکې مقناطیسي ساحه **(Magnetosphere)**د کاسمیک وړانګو **(cosmic radiation)**او لمریزو بادونو **(solar winds)**مخنیوی کوي، چې که دا ساحه نه وای، نو دا وړانګې به د ځمکې فضا له منځه یوسي او ژوند ته به جدي خطرونه پېښ کړي. دا همغه حقیقت دی چې په مریخ کې ولیدل شو، ځکه چې مریخ مقناطیسي ساحه نه لري، نو خپل اتموسفیر یې له لاسه ورکړی.

۲. د اتموسفیر ساتنه

د ځمکې فضا نه یوازې د میټیورایټونو، وړو ډبرو، او کاسمیک وړانګو څخه ساتنه کوي، بلکې د مقناطیسي ساحې په مرسته دا ساتنه لا نوره پیاوړې کېږي. دا مفهوم د "سَقْفًا مَحْفُوظًا" له تعبیر سره سمون خوري، ځکه چې اتموسفیر د مقناطیسي ساحې له برکته خوندي پاتې شوی.

۳. د قرآني معجزې وضاحت

۱۴۰۰ کاله مخکې، انسان نه پوهېده چې ځمکه یوه مقناطیسي ساحه لري چې د لمریزو بادونو او زیان رسوونکو وړانګو مخه نیسي. اوسنی ساینس دا حقیقت تاییدوي، چې دا د قرآني الفاظو یوه زړه‌راښکونکې تعبیر ده.

پایله:

د ځمکې د مقناطیسي ساحې شتون او د هغې ارزښت یوازې په وروستیو پېړیو کې درک شو، خو قرآن کریم دا حقیقت ۱۴۰۰ کاله مخکې بیان کړی و، چې دا د قرآني اعجاز ښکاره نښه ده.

د ځمکې د سطحې کمښت

الله سبحانه وتعالی فرمايي:

"أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا ۚ وَاللَّهُ يَحْكُمُ لَا مُعَقِّبَ لِحُكْمِهِ ۚ وَهُوَ سَرِيعُ الْحِسَابِ"

(الرعد: ۴۱)

ایا دغه خلک نه ویني چې موږ پردغه سیمې راراون یو او د هغې دایره له هرې سیمې راتنګوو هیڅوک د هغه په فیصلو باندې تجدیدي نظر کونکی نشته.>

"أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا"[۴]
(الأنبياء: ۴۴)

ژباړه:
"خو آیا دوی نه ګوري چې موږ ځمکه له هرې خوا نه راکموو.؟"

د قرآن ساینسي اعجاز د ځمکې د کمښت په اړه

د قرآن کريم دا آیتونه په ډېر دقیق ډول اشاره کوي، چې د ځمکې سطحه له اطرافو کمېږي. اوس ساینس پوهان دا حقیقت کشف کړی، چې ځمکه واقعاً هر کال خپل وزن له لاسه ورکوي.

۱. د ځمکې د وزن کمښت

د ساینس له نظره، ځمکه هر کال ۵۰،۰۰۰ ټنه وزن له لاسه ورکوي، که څه هم نږدې ۴۰،۰۰۰ ټنه د فضا دوړې پرې راځې، خو لا هم د ځمکې عمومي وزن کمېږي.

۲. د اتموسفیر موادو تېښتېدل

هایدروجن او هیلیم، چې د ځمکې د اتموسفیر سپک عناصر دي، هر کال ۹۵،۰۰۰ ټنه هایدروجن او ۱،۶۰۰ ټنه هیلیم فضا ته تښتي.

- دا عناصر د جاذبې د محدودیت له امله بېرته ځمکې ته نه راځي، او پایله یې دا ده چې ځمکه هر کال لږ لږ کوچنۍ کېږي.

۳. د ځمکې د سرحدونو کمښت

ساینس پوهان وايي، چې د ځمکې د قشر بدلون د تکتونیکي تختو، زلزلو، د ځمکې د پرسوب، او د سواحلو د راکمېدو له امله د ځمکې سرحدونه بدلېږي.

- د ځینو ځایونو سواحلي سیمې هر کال د اوبو لاندې کېږي، او ځینې جزیرې حتی د سمندر په تل کې ورکېږي.

۴. د ځمکې داخلي انرژي کمېږي

د ځمکې مرکزي زېرمه شوې انرژي، چې د اورشو (magnetic field)قوت ورسره تړلی دی، هر کال ۱۶ ټنه انرژي له لاسه ورکوي، چې دا د وخت په تېرېدو سره د ځمکې داخلي ځواک کموي.

د قرآن کریم اعجاز

۱. قرآن ۱۴۰۰ کاله مخکې وویل، چې ځمکه له اطرافو کمېږي، ساینس نن دا حقیقت تأییدوي!

۲. هایدروجن او هیلیم فضا ته تښتي، چې د ځمکې وزن کموي – دا د قرآن علمي نښه ده!

۳. د ځمکې جغرافیوي سرحدونه بدلېږي، سمندري غاړې راکمېږي، جزیرې ورکېږي – دا ټول د قرآن د دې آیت تفسیر ثابتوي!

۴. دا معلومات څوارلس پېړۍ مخکې، د یو داسې کس له خوا نه وو موندل شوي، چې د ځمکې له ساینسي رازونو خبر نه و – نو آیا دا د قرآن یو معجزه نه ده؟

سبحان الله! د قرآن هره خبره علم ثابته کړې، او هره علمي نښه یې د ایمان یوه ښکلې دلیل دی!

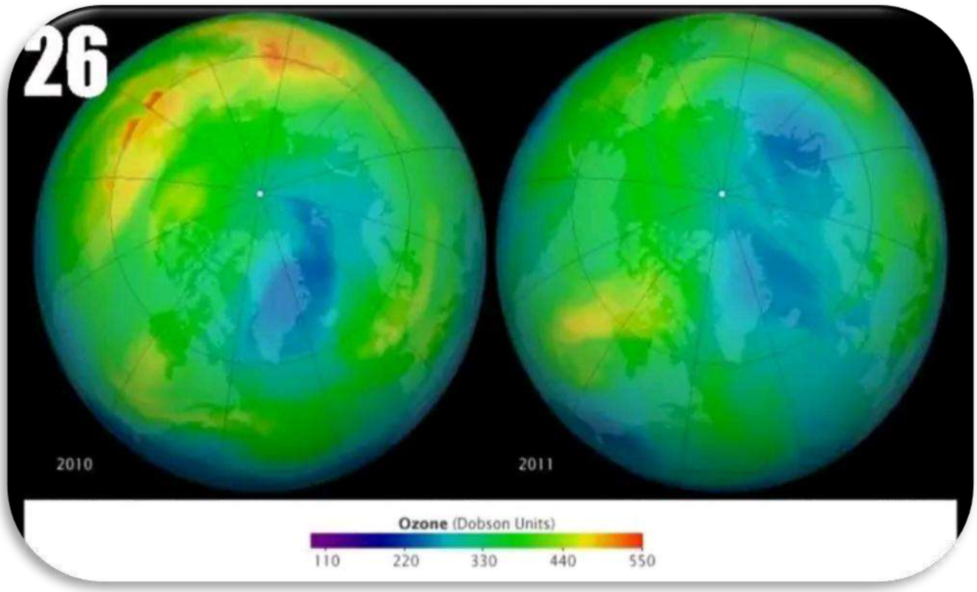

د اوزون طبقه او د لمر وړانګو مخنيوى
آيت:

حَتّٰٓى اِذَا بَلَغَ مَطۡلِعَ الشَّمۡسِ وَجَدَهَا تَطۡلُعُ عَلٰى قَوۡمٍ لَّمۡ نَجۡعَلْ لَّهُمۡ مِّنۡ دُوۡنِهَا سِتۡرًا ۙ
(الكهف: ٩٠)

ژباړه:

"تر هغه پورې چې کله (ذوالقرنين) د لمر ختو ځای ته ورسېد، هلته يې داسې قوم وموند چې موږ د هغوی څخه د لمر پر وړاندې (د ساتنې) هيڅ پرده نه وه ګرځولې."

ساينسي اعجاز:

آيا ځمکه د لمر له زيانناکو وړانګو ساتونکې پرده لري؟
آيا دا پرده په ځينو ځايونو کې نرۍ يا کمزورې ده؟

آیا قرآن کریم دا حقیقت ۱۴۰۰ کاله مخکې بیان کړی؟

ساینسپوهانو په ۲۰مې او ۲۱مې پېړۍ کې کشف کړه، چې د اوزون طبقه (**Ozone Layer**)د لمر خطرناک الټراوايليټ **(UV)** وړانګې جذبوي او د انسانانو او ژوندیو موجوداتو ساتنه کوي.

خو په ځینو ځایونو کې، د اوزون طبقه نرۍ یا حتی له منځه تللې، چې هلته خلک د لمر وړانګو مستقیم زیان ویني!

۱. د اوزون طبقه او د لمر وړانګو مخنیوی:

د اوزون طبقه د ځمکې د اتموسفیر په "سټراټوسفیر" کې موقیعت لري، او دا طبقه د " **O₃**" مالیکولونو څخه جوړه ده.

دا طبقه د لمر د خطرناکو وړانګو **(UV-B & UV-C)** شاوخوا ۹۹٪ برخه جذبوي، ترڅو د انسان پوستکی، سترګې، او **DNA** له زیان څخه وساتي.

ساینس ثابته کړې، چې که د اوزون طبقه نه وای، نو ژوند به ناممکن و، ځکه چې **UV** وړانګې د سرطان، د سترګو د زیان، او ژوندي حجرات خرابولو سبب کېږي.

۲. د اوزون طبقې کمېدل او د قرآن کریم توافق:

په ځینو ځایونو کې د اوزون طبقه نرۍ یا حتی له منځه تللې، لکه د قطبونو سیمې.

ساینسپوهان وايي، چې په قطبي سیمو **(Arctic & Antarctic)** د اوزون طبقه کمزورې ده، نو هلته خلک د لمر وړانګو څخه ساتونکی پرده نه لري!

همدا حقیقت قرآن کریم ۱۴۰۰ کاله وړاندې بیان کړی:

"یو قوم چې موږ د لمر پر وړاندې هیڅ پرده نه وه ګرځولې."

دا آیت اشاره کوي، چې دا قوم د لمر وړانګو ته مستقیم افشا کېده، چې دا د اوزون د نشتوالي علمي حقیقت ته اشاره کوي!

۳. ساینسي تجربې او شواهد:

د ۲۰۱۰-۲۰۱۱ کال ساینسي څېړنو ښودلې، چې د شمالي قطب **(Arctic)** په اتموسفیر کې د اوزون طبقه سخت زیانمنه شوې.

د **NASA** او **World Meteorological Organization** څېړنو تایید کړې، چې د اوزون تر ټولو نازکه برخه د قطبونو **(Antarctica & Arctic)** سیمو کې ده.

همداراز، دا هم ثابته شوې، چې د شمالي قطب د لمر ختو پر مهال، د اوزون طبقه تر ټولو زیاته کمزورې وي، چې دا د " **Ozone Depletion at Sunrise**" نومېږي.

 سبحان الله! دا عیناً د قرآن د آیت سره توافق لري، چې وايي: "هلته يې داسې قوم وموند چې د لمر پر وړاندې هیڅ پرده نه وه."

۴. ولې دا اعجاز دی؟

۱۴۰۰ کاله وړاندې، هیڅوک نه پوهېدل چې ځمکه د لمر د خطرناکو وړانګو ساتونکی پرده (اوزون طبقه) لري.

قرآن وویل، چې په ځینو ځایونو کې دا پرده نشته، ساینس اوس تاییدوي چې دا د قطبونو سیمه ده!

دا حقیقت یوازې د علم مطلق ذات، الله سبحانه وتعالی، انسانانو ته ښودلی دی.

نتیجه:

1 د قرآن کریم دا آیت د اوزون طبقې ساینسي اعجاز بیانوي.

2 ساینس ثابتوي، چې د ځمکې په ځینو برخو کې د اوزون طبقه نرۍ ده، چې دا د قرآن د آیت سره توافق لري.

3 قرآن کریم دا حقیقت ۱۴۰۰ کاله وړاندې بیان کړی، چې اوس ساینسپوهان تاییدوي!

سبحان الله! قرآن کریم د علمي معجزو یو بې ساری خزانه ده!

ترمينل سرعت

قرآن کریم او د "ترمينل سرعت" ساینسي اعجاز

آیت:

حُنَفَاءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ ۚ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَاءِ فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ أَوْ تَهْوِي بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ

(الحج: ٣١)

ژباړه:

"د الله (دین ته) مخلص، پرته له دې چې له هغه سره څوک شریک کړي. او څوک چې له الله سره شریک وګرځوي، نو لکه داسې دی لکه له آسمان څخه راولویږي، نو مرغان یې ونیسي، یا باد یې یوه ژوره (دښته) ته یوسي."

د آیت ساینسي اعجاز

په دې آيت کې يو حيرانوونکی علمي حقيقت ته اشاره شوې، چې ساينس نن اثبات کړی دی. آيت د "تخطفه الطير" ذکر کوي، چې مانا يې ده "مرغان هغه نيسي" او دا يوازې هغه وخت امکان لري که دا مرغان د سقوط کوونکي انسان څخه تيز الوتنه وکړي.

دا مفهوم د "ترمينل سرعت" **(Terminal Velocity)** سره سمون لري.

۱. ترمينل سرعت څه شی دی؟

ترمينل سرعت هغه اعظمي سرعت ته وايي، چې يو جسم د سقوط پر مهال ترلاسه کوي.

د يو سکای ډايور **(Skydiver)** يا د آزاد سقوط کوونکي انسان سرعت تقريباً ۱۹۵ کيلومتره/ساعت ته رسېږي.

دا سرعت د هوا مقاومت او د ثقل د قوې د تعادل له امله محدودېږي، يعنې انسان تر دې سرعت نه شي تېريدای.

د دې آيت حيرانوونکې نښه دا ده، چې وايي ځينې مرغان کولی شي د آزاد سقوط کوونکي انسان څخه تېز الوتنه وکړي!

۲. آيا داسې مرغان شته چې له انسانه تېز والوزي؟

د باز يو ځانګړی نسل، "شاهين باز" **(Peregrine Falcon)**، د سقوط پر مهال تر ۳۸۹ کيلومتره/ساعت سرعت ته رسېږي.

همداراز، "طلايي عقاب"

(Golden Eagle)

هم د ۳۲۰ کیلومتره/ساعت سرعت ته رسېږي.

دا دواړه شکاري مرغان **(Raptors)**

دي، چې غوښه خوړونکي دي، او د آزاد سقوط پر

مهال د انسان له ترمینل سرعت څخه تېز حرکت کوي.

د قرآن کریم آیت ته وګرځئ:

"فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ" → "مرغان هغه نیسي"

دا اشاره کوي چې دا مرغان باید له سقوط کوونکي انسان څخه تېز حرکت وکړي، کوم چې نن ساینسي حقیقت ثابت شو!

۳. "أَوْ تَهْوِي بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ" (او یا باد هغه ژور ځای ته یوسي)

کله چې یو جسم د سقوط پر مهال حرکت کوي، باد د هغه لوری بدلولی شي.

د "سکيډ ډایوینګ" **(Skydive)** په ساینس کې دا معلومه شوې چې باد یو آزاد سقوط کوونکی انسان له مستقیم مسیر څخه منحرف کولی شي او ژور درزونو ته یې واچوي.

په ځینو طوفاني حالاتو کې، د باد چټکتیا ۴۰۰+ کیلومتره/ساعت ته رسېږي، چې کولی شي یو سقوط کوونکی انسان زر تر زره یوې ژورې درې ته وغورځوي.

د آیت دویمه برخه د باد د قوت ساینسي حقیقت ته اشاره کوي، چې انسان د سقوط پر مهال یوه ژور ځای ته ورغورځوي.

نتیجه:

1 د قرآن کریم دا آیت د ترمینل سرعت، د مرغانو د سرعت، او د باد د اغېزو یو حیرانوونکی علمي اعجاز بیانوي.

2 قرآن ۱۴۰۰ کاله وړاندې وویل چې ځینې مرغان کولی شي د سقوط کوونکي انسان څخه تېز حرکت وکړي، چې نن دا حقیقت د **Peregrine Falcon** او **Golden Eagle** لخوا اثبات شو.

3 قرآن همداراز اشاره وکړه چې باد کولی شي یو سقوط کوونکی انسان ژور ځای ته یوسي، کوم چې د طوفاني بادونو له علم سره سمون لري.

دا د قرآن کریم یو نه هېریدونکی اعجاز دی، چې ساینس نن تائیدوي!

د ځمکې او آسمانونو قطرونه

قرآنکریم داسې بیانوي:

"يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ إِنِ اسْتَطَعْتُمْ أَنْ تَنْفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ فَانفُذُوا ۚ لَا تَنفُذُونَ إِلَّا بِسُلْطَانٍ"

(الرحمن: ٣٣)

ژباړه:

"ای د پېريانو او انسانانو ډلو! که تاسو د اسمانونو او ځمکې له قطرونو نه د وتلو توان لرئ، نو ووزئ! خو تاسو به وتلی نه شئ مګر د يو ځواک (سلطان) په وسيله."

دا آيت څو ساينسي اعجازونه لري، چې د عصري ساينس له موندنو سره کاملاً مطابقت لري.

١. د "أَقْطَارِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ" ساينسي تشريح

(الف) د ځمکې شکل او قطرونه

١. د ځمکې حقيقي شکل – بيضوي **(Oblate Spheroid)**

که ځمکه بشپړ کروي وای، نو يوازې يو قطر به يې درلود.

خو قرآنکريم د "أَقْطَارِ" (جمع شکل) کلمه کارولې، چې د زيات شمېر قطرونو مانا لري.

دا د دې ثبوت دی چې ځمکه بيضوي **(Oblate Spheroid)** ده، نه کروي.

نن ساينس ثابته کړې چې د استوايي قطر **(Equatorial Diameter)** او قطبي قطر **(Polar Diameter)** ترمنځ لږ توپير شته، چې دا د ځمکې بيضوي والي ته اشاره کوي.

٢. د ځمکې دوه مهم قطرونه:

استوايي قطر: ۱۲،۷۵۶ کيلومتره

قطبي قطر: ۱۲،۷۱۴ کيلومتره

دا توپیر ثابتوي چې ځمکه کامل کروي نه ده، بلکې يو څه مسطحه ده.

(ب) د آسمانونو قطرونه او د کائناتو پراخوالی

۱. د کائناتو انبساط – د "أَقْطَارِ السَّمَاوَاتِ" اعجاز

آيت کې ذکر شوي چې آسمانونه هم قطرونه لري.

دا ثابتوي چې کائنات محدود نه، بلکې پراخېدونکي دي.

د سترې چاودنې **(Big Bang)** نظريه او د کائناتو پراخوالی (**Expansion of the Universe**)د دې حقيقت تاييد کوي.

البرت انشتين د عمومي نسبيت په نظريه کې وړانديز وکړ چې کائنات يا پراخيږي يا راټولېږي.

ادوين هبل **(Edwin Hubble)** دا کشف کړ چې کهکشانونه يوه له بل نه لرې کېږي، دا ښيي چې کائنات پراخيږي.

۲. د آسمانونو د قطرونو تغیرېدنه

د ساینسپوهانو د نظریاتو له مخې، کهکشانونه یو له بله په دوامداره توګه فاصله اخلي، نو د کائناتو قطرونه هم تل بدل کیږي.

دا ثابته کوي چې "أَقْطَارِ السَّمَاوَاتِ" نه دي ثابت، بلکې متغیر دي، چې د قرآن دقیق بیان تاییدوي!

۲. د "لَا تَنفُذُونَ إِلَّا بِسُلْطَانٍ" ساینسي تفسیر

۱. انسان د ځمکې له جاذبې نه د وتلو لپاره ځواک ته اړتیا لري

قرآنکریم وايي چې د ځمکې او آسمانونو له قطرونو نه د وتلو لپاره "سلطان" (قوت، علم یا تخنیکي ځواک) ته اړتیا ده.

نن ساینس اثبات کړې چې د ځمکې د جاذبې له اغېز نه د وتلو لپاره راکټي ځواک او علمي محاسبات ضروري دي.

سپوږمۍ ته د انسان تلل، د مریخ ماموریتونه، او د ستورمزلو لپاره قوي تخنیکي قوت ته اړتیا ثابته شوې ده.

۳. د ساینسپوهانو اعترافات

(الف) د ځمکې بیضوي شکل او د قرآن اعجاز

ناسا " **(NASA)**: ځمکه یوه کامله کره نه ده، بلکې یو څه بیضوي ده، چې استوایي قطر یې تر قطبي قطر یو څه اوږد دی."

پروفیسر نیل ډیګراس تایسن **(Neil deGrasse Tyson)**:"ځمکه د چورلید له امله لږ پراخښت لري، چې دا یې بیضوي بڼه ثابته کوي."

(ب) د کائناتو پراخوالی

ادوین هبل:**Edwin Hubble**

" کهکشانونه د یو له بل نه لرې کیږي، دا د کائناتو د انبساط ثبوت دی."

ستیفن هاوکینګ :**Stephen Hawking**

"د کائناتو د پراخوالي نظریه اوس یو منل شوی علمي حقیقت دی، چې قرآن یې ۱۴۰۰ کاله وړاندې بیان کړی و!"

۴. پایله – قرآنکریم د عصري ساینس نه مخکې

قرآنکریم د "أَقْطَارِ" (جمع شکل) کلمه کارولې، چې ثابتوي ځمکه یو څه بیضوي ده، نه کاملاً کروي.

د "أَقْطَارِ السَّمَاوَاتِ" اصطلاح د کائناتو پراخوالی ثابتوي، چې ساینس نن تایید کړی.

د "لَا تَنفُذُونَ إِلَّا بِسُلْطَانٍ" آیت ثابتوي چې د ځمکې له جاذبې د وتلو لپاره علمي ځواک ته اړتیا ده، چې نن د فضایي سفرونو سره ثابته شوې.

دا ټول د قرآن اعجاز ثابتوي، چې ۱۴۰۰ کاله وړاندې د هستۍ حقیقتونه بیانوي، کوم چې ساینس نن کشف کړي دي!

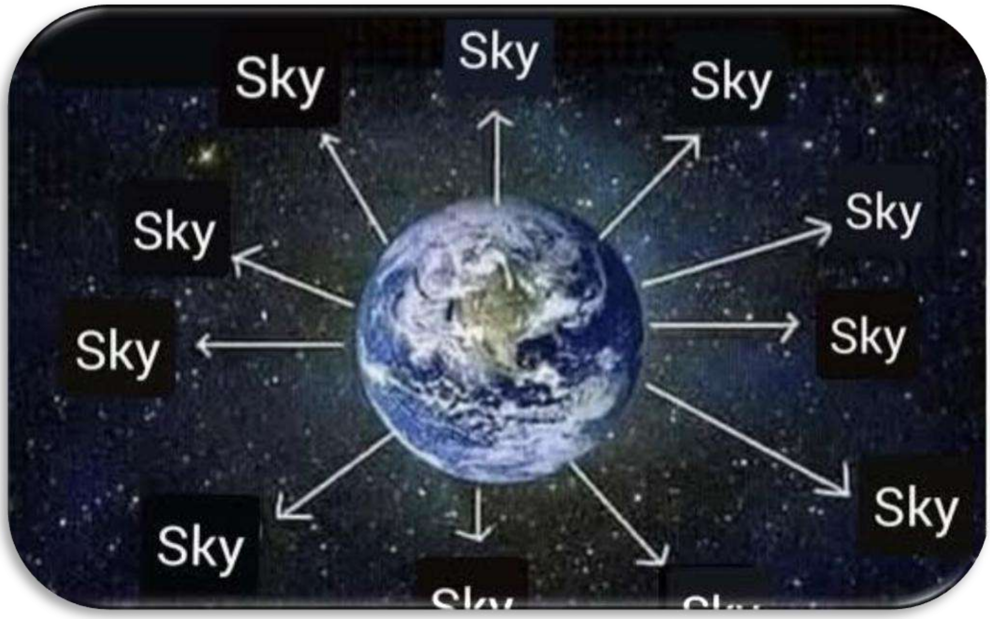

اتمسفیر وزن او پرځمکه یې اغیزې

آیا تاسو پوهیږئ چې د اتمسفیر وزن څومره دی؟ آیا دا پر ځمکه راکښته کېدای شي؟ څه شی دی چې اتمسفیر ثابت او ځمکې ته تړلی ساتي؟ دا د جاذبې او همداراز د اتمسفیر کثافت دی.

، د قرآن کریم د کلمې (آسمان) د پوهېدلو لپاره، باید پوه شو چې اتمسفیر زموږ آسمان دی. په عربي ژبه کې "هر څه چې ستا له پورته وي، هغه ستاسو آسمان دی". اتمسفیر کې وریځې هم شاملې دي چې د بارانونو سرچینه دي. الله سبحانه وتعالی وايي:

""يُمْسِكُ السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ عَلَىٰ الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَؤُوفٌ رَحِيمٌ"

(سورة الحج، آیت ۶۵)

ترجمه: "هغه څوک چې آسمان (فضا) د ځمکې پر سر لوېیدو نه مخنیوی کوي، پرته له دې چې الله سبحانه وتعالی اجازه ورکړي. بېشکه الله سبحانه وتعالی د انسانانو لپاره خورا مهربان او رحمت والا دی."

آسمان (سماء) تر بیلیونه نوري کاله پورې غځېدلی دی، او ټول هغه کهکشاني سیسټمونه او کوني ذرات د نړۍ په آسمان کې ځای لري. خو قرآن زموږ سره هغه امکان شریکوي چې دا آسمان ممکن زموږ پر سر راکښته شي خو په اذن د الله سره.

په قرآن کریم کې د آیت له مخې:

"أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ "

(سورة لقمان، آیت ۲۰)

ترجمه: "ایا تاسو نه وینئ چې الله هغه څه چې په آسمانونو او ځمکه کې دي ستاسو لپاره تابع کړي دي،؟"

کله چې قرآن کریم نازل شو، هیڅوک نه پوهېدل چې اتمسفیر دومره دروند دی، او هیڅوک نه پوهېدل چې که دا اتمسفیر ولوېږي نو څومره خطرناکې پایلې لرلی شي. قرآن کریم موږ ته په یوه ستر آیت کې دا حقیقت یادوي، چې څنګه الله سبحانه وتعالی دغه پوښ ساتي چې پر ځمکه ونه لوېږي.

موږ دا آیت په دوه لارو پوهېدلای شو او د ساینس او قرآن ترمنځ هیڅ ټکر نه شته:

۱. که موږ آسمان د اتمسفیر په توګه وکاروو: دا هم سم دی، ځکه الله سبحانه وتعالی دا د خپلې ځواک په وسېله ساتي. که دا ولوېږي، نو ژوند به له منځه ولاړ شي.

۲. که موږ آسمان د کائنات د فضا په توګه وکاروو: دا هم سم دی، ځکه د هر فضايي سنګ یا شهابو تصادم ممکنه دی، او دغه تصادم به یوه ویجاړه وي. ساینس پوهان وايي چې د هر جسم احتمال چې ځمکې ته راکاړي خورا لوړه ده، خو الله سبحانه وتعالی زموږ ځمکه د بهرني او داخلي خطرونو نه ساتي.

فقط موږ ویلای شو: "شکر دی الله سبحانه وتعالی ته، ځکه چې هغه زموږ پر وړاندې مهرباني او کرم لري."

"إِنَّ اللَّهَ لَرَؤُوفٌ رَحِيمٌ"

(سورة الحج، آیت ۶۵)

ترجمه: "بېشکه الله سبحانه وتعالی د انسانانو لپاره خورا مهربان او رحمت والا دی."

قطبي شفق

قطبي شفق یا **Aurora**

په اسمان کې د شنو رنګينو وړانګو موجموعې ته قطبي شفق يا **Aurora** وايي دغه پيښه په آسمان کې دډول ډول رنګونو ښکاره کيدل او دهغوی حرکت دشپې له خوا آسمان کې عبارت دی.

او دغه پيښه دځمکې قطبونو ته نژدې دلمريز طوفانونو دذراتو ټکر او دماليکولونو يونايز کيدل دځمکې ديونوسفير په طبقه کې رامنځته کيږي.

دغه پيښې دځمکې شمالي قطب کې ورته شمالي شفق هم وايي څومره چې شمال قطب ته نږدې کيږو نو دغه پيښه ډيره تر سترګو کيږي؛او دځمکې شمالي مقناطيسي قطب ته دنږدې کيدو په صورت کې دغه پيښه نور هم قوت اخلي او ډير ښايسته شين رنګ اخلي .

دا قطبي شفقونه يوازې د ځمکې په قطبونو کې تر سترګو کيږي په داسې حال کې چې ددې کشف په شلمې پيړی کې وشو مګر موږ ته يي څوارلسوه کاله مخکې بيان شوی.

هرسول ص وروسته د معراج سفر

د معراج د سفر پرمهال

د قطبي شفق بيان کوي په داسې حال کې چې قطبي شفقونه اصحابو رض

هيڅ هم نه وو ليدلي.

رسول الله (ص) فرمايي :ما شنې د څپو وړانګې وليدلې چې د اسمان لمن يي ډکه کړی وه . (۲۳۳۳)صحيح بخاری .

هغه هيوادونه چې دغه ښکلې منظره لري آيسلند سکانديناوينا، ناروې ،ګرينلند، آلاسکا، روسيه، کانادا کې رويت زيات دی.

جنوب قطب کې هم دغه پيښه رامنځته کيږي

الله ج ډير لطيف ذات دی.

دا د رسول الله ص د معراج او د هغه په پيغبری ښکاره ثبوت دی

موږ اوس قطبي شفق وپیژاند او رسوالله ص ۱۴۰۰ کاله دمخا ددې بیان موږ ته کړی

یخني او د بوټو مړینه

۱ .د قرآن کریم بیان

الله سبحانه وتعالی فرمایي:

مَثَلُ مَا يُنْفِقُونَ فِي هَٰذِهِ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا صِرٌّ أَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ فَأَهْلَكَتْهُ ۚ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَٰكِنْ أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ

آل عمران :۱۱۷

ژباړه:

"د هغو د نفقو مثال چې دوی یې د دې دنیا په ژوند کې لګوي، د هغه یخني لرونکي باد مثال دی چې د هغو خلکو کروندو ته ورسېږي چې پر خپلو ځانونو یې ظلم کړی وي، نو دا باد یې (حاصل)تباه کړي .الله پر دوی ظلم نه دی کړی، بلکې دوی پر خپلو ځانونو ظلم کړی دی".

۲ .د قرآن علمي اشاره او د یخني اغېزې

د قرآن کریم دا آیت د" صرّ("یخني لرونکی باد)یادونه کوي، چې د بوټو حاصلات تباه کوي .د ساینس له مخې، یخنی د بوټو د مړینې سبب ګرځي، ځکه چې:

کله چې د بوټو حجراتو (Cells) کې اوبه کنګل شي، پراخیږي، چې دا د حجراتو دیوالونه شلوي، او حجرات مړه کوي.

یخ باد د بوټو له حجراتو څخه اوبه تبخیر ته اړباسي، چې د وچوالي لامل کیږي.

الف د ساینسي څېړنو تایید

د" ویکیپیډیا،Frost ، ۲۰۱۹ "راپور وايي:

"ډېری بوټي د یخنی له امله زیان ویني یا مړه کیږي .دا ضرر د بوټي له نوعیت، د نسجونو د ځرنګوالي، او د یخنی له شدت سره تړاو لري .یو' سپک یخ 'د - ۲ څخه تر ۰ درجې سانتي ګراد(۲۸-۳۲)°F لږ بوټي زیانمنوي، خو' سخت یخ 'چې له - ۲ درجې سانتي ګراد څخه ټیټ وي، ډېر بوټي له منځه وړي".

د کرنې متخصصین زیاتوي:

"هغه بوټي چې په ګرمو سیمو کې وده کړې وي، که د حجراتو اوبه یې کنګل شي، نو حجرات یې شلېږي، او بوټی له منځه ځي .دا حالت' یخ ضرر (Frost Damage) 'بلل کېږي".

ب د یخنی باد (Frost Wind) اغېزه

د قرآن کریم د" صرّ("یخ باد)اصطلاح دقیق علمي مفهوم لري .نن ورځ دا ثابته شوې چې یخ باد، نه یوازې د هوا درجه ټیټوي، بلکې:

د بوټو د حجراتو داخلي اوبه کنګل کوي، چې د حجراتو شلیدو او مړینې لامل کېږي.

د بوټو له پاڼو او تنو څخه د اوبو تبخیر زیاتوي، چې د وچوالي او مرګ سبب ګرځي.

که د حرارت درجه ډېر ټیټه شي، بوټي د حجراتو له منځه تللو له امله بشپړ مړه کېږي.

د اقلیمي علومو څېړنې زیاتوي:

"یخ بادونه، چې د منفي درجې تودوخې لري، کولی شي د کرنیزو حاصلاتو ۸۰٪ زیانمن کړي .دا بادونه د حاصل سوځولو، د حجراتو شلول، او د بوټو وچولو سبب کېږي".

۳ .پایله

د قرآن کریم دا اعجازي آیت ۱۴۰۰ کاله وړاندې د یخ باد (Frost Wind) د کرنیزو حاصلاتو د تباهۍ سبب بیانوي .ساینس نن ورځ تاییدوي چې یخ باد د بوټو حجرات شلوي او مړه کوي، چې دا د نباتاتو د تباهۍ سبب کیږي.

د بوټو ژېړوالی او د اوبو اړیکه

۱ .د قرآن کریم بیان

الله سبحانه وتعالی فرمایي:

اَلَمۡ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ اَنۡزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَسَلَكَهٗ يَنَابِيۡعَ فِى الۡاَرۡضِ ثُمَّ يُخۡرِجُ بِهٖ زَرۡعًا مُّخۡتَلِفًا اَلۡوَانُهٗ ثُمَّ يَهِيۡجُ فَتَرٰىهُ مُصۡفَرًّا ثُمَّ يَجۡعَلُهٗ حُطَامًا ؕ اِنَّ فِىۡ ذٰلِكَ لَذِكۡرٰى لِاُولِى الۡاَلۡبَابِ ۝

39-21ایا تا نه دي کتلي چې بېشکه الله له بره نه اوبه نازلې کړې دي، بیا یې دغه(اوبه)په ځمکه کې په چینو کې ننه ایستي دي، بیا هغه په دغو(اوبو)سره فصل راوباسي، په دې حال کې چې د هغه رنګونه مختلف وي، بیا هغه وچ شي، نو ته هغه(شین رنګی فصل)تك زیړ

وينې، بيا دغه(فصل)لره هغه رژېدلی(مات شوی)وګرځوي، بېشکه په دغه کې د خالصو عقلونو والاو لپاره خامخا نصيحت دی

۲ .د ساينسي څېړنو تاييد

ساينسي څېړنې ښيي چې اوبه مستقيم د بوټو د پاڼو د ژېړوالي سره تړاو لري .دا اړيکه دوه مهم لاملونه لري:

د اوبو کمښت(Drought Stress)

د اوبو زياتوالی(Overwatering Stress)

الف د وچکالۍ اغېزې

کله چې بوټي ته کافي اوبه ونه رسيږي، د پاڼو حجرات او کلوروفيل زيان ويني .کلوروفيل هغه شين رنګيزه ماده ده چې بوټو ته شينوالی ورکوي .د کلوروفيل کمښت د پاڼو ژېړوالي سبب ګرځي، او که وچکالي دوام وکړي، بوټي مري.

د مريلينډ پوهنتون(۲۰۱۹)راپور وايي:

"که د اوبو کمښت دوام ومومي، دا د پاڼو ژېړوالي، سوځېدو، رالوېدو، او د بوټي د ودې د ټکنۍ کېدو لامل کېږي .اوږدمهاله وچکالي د بوټو ګلونه له منځه وړي، او که وچکالي شديده شي، بوټی له بيخه وچېږي".

ب د اوبو زیاتوالی

که خاوره د اوبو زیاتوالي له امله خفه شي، د بوټي ریښې نشي کولای اکسیجن جذب کړي .دا د ریښو کمزورتیا او د پاڼو ژېړوالي لامل کېږي.

د مریلینډ پوهنتون زیاتوي:

"د اوبو زیاتوالی د اکسیجن کمښت ته لاره هواروي، چې د بوټي ریښې زیانمنوي .پایله دا ده چې بوټي د وچکالۍ نښې ښکاره کوي، لکه ژېړوالی او پاڼې لوېدل".

۳ .د باد اغېزې او د قرآن اشاره

الله سبحانه وتعالی فرمایي:
وَلَئِنْ أَرْسَلْنَا رِيحًا فَرَأَوْهُ مُصْفَرًّا لَظَلُّوا مِنْ بَعْدِهِ يَكْفُرُونَ
(الروم : ۵۱)
ژباړه:
"او که موږ یو باد را ولېږو، او دوی(بوټي)ووینې چې ژېړېږي، نو بیا هم کافر پاتې کېږي".

۴ .ساینسي حقیقت

نن ورځ پوهان مني چې باد کولی شي د بوټو له پاڼو د اوبو تبخیر چټک کړي، چې دا د وچکالۍ اغېزې تقلیدوي.

GrowWeedEasy۲۰۱۹ راپور وايي:

"که چيرې باد ډېر قوي وي، نو د بوټو پاڼې به تاو شي او ژېړې شي، دا حالت د" باد-سوځيدنې (Wind Burn) "په نوم ياديږي .دا نښې د کمې اوبو، ډېرې اوبو، او يا هم د نايتروجن زياتوالي سره ورته وي، خو که پاڼې د باد مخې ته تاوې شوې وي، او نورې پاڼې سالمې وي، نو دا د باد-سوځيدنې نښه ده".

۵ .پايله

د قرآن کريم دا اعجازي آيتونه ښيي چې اوبه، که ډېرې وي يا کمې، کولی شي د بوټو پاڼې ژېړې کړي .همداراز، باد د تبخير د زياتوالي له لارې د بوټو ژېړوالي ته لاره هواروي .دا حقيقتونه ساينس ته يوازې په وروستيو لسيزو کې معلوم شول، خو قرآن کريم ۱۴۰۰ کاله وړاندې بيان کړي و.

په دې کې د عقل لرونکو لپاره عبرت دی!

بادونه

بادونه – يو ژوندی الهي نظام

الله (ج) فرمايي:

وَأَرْسَلْنَا ٱلرِّيَٰحَ لَوَٰقِحَ فَأَنزَلْنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَسْقَيْنَٰكُمُوهُ ۝

(سورت الحجر – آيت ۲۲)

ژباړه" : او را لیږلی دی موږ بادونه بلاربونکې [لواقع] پس نازله کړي لیږلې ده موږ تاسو ته دغه اوبه نو وڅښولی موږ تاسی ته دغه اوبه".

دوه مهم اعجازي ټکي:

۱ .القاح (ګردهانتقال) د باد له لارې
دا جمله «وَأَرْسَلْنَا ٱلرِّيَاحَ لَوَٰقِحَ» ښيي چې بادونه د نباتاتو د القاح سبب ګرځي.
باد د نارينه ګل ګرده انتقالوي ښځينه ګل ته، او له دې لارې تخم يا ميوه پيدا کيږي.
د نباتاتو علم (Botany) نن دا حقيقت ثابته کړې.
۲ .بادونه د باران لپاره لاره جوړوي
همدغه بادونه د وريځو جوړولو او باران راکوزولو سبب ګرځي.
قرآن وايي چې موږ له اسمانه اوبه راښکته کړې، او تاسو ته مو دا وڅښلې.

بل آية مبارک:

ٱللَّهُ ٱلَّذِىٓ أَرْسَلَ ٱلرِّيَٰحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهُۥ فِى ٱلسَّمَآءِ كَيْفَ يَشَآءُ
(سورت الروم – آيت ۴۸)
ژباړه :الله هغه دئ چې راليږي بادونه پس پورته کوي اوريځي نو خپروي دغه په آسمان کښې څرنګه چې اراده وکړي".

د ساينس تصديق:

هايدرولوژي وايي چې بادونه د اوبو بخار له سمندرونو پورته کوي،

دا بخارونه د وريځو بڼه اخلي،

بادونه دا وريځې يوځای کوي،

او بالاخره، باران وریږي.

نو همدا هغه ترتیب دی چې قرآن یې ۱۴۰۰ کاله مخکې بیان کړی و.

پایله:

بادونه د ژوند یوه لویه برخه ده .دا:

نباتات القاح کوي،

باران ته زمینه برابروي،

او انسان ته د څښاک اوبه رسوي.

دا ټول د خدای (ج) له حکمت څخه دي، چې قرآن یې په ډېر ښکلي ډول بیانوي .نن ساینس دا مني، خو قرآن دا له پیله نه بیان کړی و.
نننی هایدرولوژی بلکل د دې قرآني ایات تشریح سره موافقه لری.

حمل کونکي بادونه

الله تعالی په قرآن کې د هواګانو او بادونو د رول په اړه په څو ځایونو کې خبرې کړې دي. د بادونو یو ځانګړی رول د "حمل ورکولو" دی، چې په دغه آیت کې بیان شوی دی. دا پروسه نه یوازې یو فزیکي عمل دی، بلکه د الله تعالی د حکمت، قدرت، او د طبیعت د سیستم یوه معجزه هم ده.

د آیت تشریح:

الله تعالی فرمایي:

"وَاَرْسَلْنَا الرِّيٰحَ لَوَاقِحَ فَاَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَاَسْقَيْنٰكُمُوْهُ ۚ وَمَآ اَنْتُمْ لَهٗ بِخٰزِنِيْنَ 22-15

او مونږ هواګانې لېږلې دي، چې بلاربوونکې دي، پس مونږ له بره اوبه نازلې کړې، نو مونږ هغه په تاسو وڅښولې او تاسو دغو (اوبو) لره خزانه کوونکي نه یئ."

د بادونو د "حمل ورکولو" مفهوم:

په دې آیت کې، الله تعالی بادونه د "لواقح" (بارورونکو) په توګه یادوي. دا کلمه د هغه بادونو د ځانګړتیاوو په اړه اشاره کوي چې د نباتاتو د تخمونو د انتقال او د باران د نازلولو په برخه کې مهم رول لري. بادونه د ځمکې د اکولوژیکي نظام لپاره اړین دي، ځکه چې دوی د هوا د رطوبت سره د اوبو د بخار کولو او بیا یې د باران په بڼه په ځمکه کې د ژوند لپاره اړینې اوبه راوړوي.

سایسني تطابق:

بادونه نه یوازې د هوا د حرکت یوه برخه دي، بلکه د ځمکې د اکولوژیکي سیستم لپاره حیاتي رول لري. بادونه د اوبو بخار ټولوي او دا بخار بیا د باران په بڼه ځمکې ته راوړي. دغه پروسه د "بادونو د حمل ورکولو" په څیر یوه طبیعي عمل دی، چې په قرآن کې د الله تعالی لخوا بیان شوی دی. ساینس پوهان اوس پوهیږي چې بادونه د ځمکې د اقلیمي او اکولوژیکي نظام لپاره یو حیاتي عنصر دي.

د آیتونو معنا:

"لواقح" (بار ورکونکي بادونه): د دې کلمې معنا دا ده چې بادونه د ژوند لپاره اړین دي، او د نباتاتو د تخمونو د پراختیا لپاره هم کار کوي. بادونه له یو ځای څخه بل ځای ته تخمونه او ګلونه وړي، چې د نباتاتو پراختیا کې مرسته کوي.

د معجزې تشریح:

په دې آیت کې، د بادونو د "حمل ورکولو" پدیده د قرآن معجزه ده، ځکه چې د دې پېښې د ساینسي حقیقتونو سره تطابق خورا دقیق دی. ساینس اوس په دې پوه شوی دی چې بادونه نه یوازې د هوا د انتقال یوه برخه دي، بلکه د اوبو بخار د انتقال او باران د نزول لپاره هم حیاتي دي. دا ټول د الله تعالی د حکمت یوه نښه ده، چې په قرآن کې د زرګونو کلونو مخکې بیان شوی.

پایله:

دا آیت د الله تعالی د علم، حکمت، او قدرت څرګندونه کوي. د بادونو "حمل ورکولو" پدیده نه یوازې یوه طبیعي پدیده ده، بلکه د الله تعالی د علم یوه معجزه هم ده. د قرآن د دې آیت له لارې، موږ کولی شو د طبیعت په سیستم کې د الله تعالی د حکمت نښې ووینو، چې په نهایه توګه د انسانانو لپاره یو پیغام دی چې د الله تعالی د قدرت او حکمت په اړه فکر وکړي.

َ د میکرو برسټ (طوفاني بادونه)

د میکرو برسټ(**Microburst**) طوفاني بادونه

الله سبحانه وتعالی فرمایي:

"حُنَفَاءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ ۚ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَاءِ فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ أَوْ تَهْوِي بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ"

(الحج: ٣١)

ژباړه:

"اخلاص لرى الله ته، پرته له دې چې شريک ورسره ونيسى، او که څوک له الله سره شريک ونيسي، نو لکه هغه کس چې له آسمانه ولوېږي، يا بايي مرغان ټوټې ټوټې کړي، يا بايي باد يو ژور ځای ته وغورځوي."

د قرآن علمي اعجاز د ميکرو برسټ طوفاني بادونو په اړه

۱. د عمودي **(Vertical)** بادونو يادونه

په قرآن کې يادونه شوې چې يو کس د باد لخوا يو ژور ځای ته غورځول کېږي، دا اشاره کوي يو ډول باد ته چې عمودي (لاندې لور ته) حرکت لري.

Skeptics پخوا ويل چې بادونه تل افقي (لرې پرتو سيمو ته) حرکت کوي، خو اوس ساينس پوهان د ميکرو برسټ **(Microburst)** بادونه کشف کړي، چې مستقيم ځمکې ته غورځي.

۲. د ميکرو برسټ تعريف

ميکرو برسټ يو ډېر قوي او ناڅاپي عمودي باد دی، چې د تندر **(thunderstorm)** له ورېښت سره يوځای ځمکې ته راکوزېږي.

دا بادونه د الوتکو لپاره ډېر خطرناک دي، ځکه چې ناڅاپي سقوط يا د وزرونو توازن ګډوډولی شي.

دا بادونه د ونې غورځوي، ودانۍ خرابوي، او ډېر جدي تخريبونه رامنځته کولی شي.

۳. د ميکرو برسټ مراحل

Downburst (راټيټېدل): باد له طوفان څخه مستقيم لاندې راکوزېږي.

Outburst (خپرېدل): باد له ځمکې سره تر ټکر وروسته افقي بڼه غوره کوي.

Cushion Stage (ثبات ته رسېدل): باد ورو ورو خپل قوت بايلي.

۴. د الوتکو لپاره يو خطرناک عنصر

 د ميکرو برسټ بادونه د الوتکو لپاره ډېر خطرناک دي، او ډېرى الوتکې د دې بادونو له امله سقوط شوي دي.

 ساينس پوهان اوس د پيلوټانو لپاره خاص تمرينونه جوړوي، چې څنګه د ميکرو برسټ له خطر څخه ځان وساتي.

قرآني معجزه – د ميکرو برسټ يادونه ۱۴۰۰ کاله مخکې!

په قرآن کې يادونه شوې، چې باد انسان يو ژور ځای ته غورځوي – دا د **Microburst** طوفاني باد حقيقت بيانوي! ساينس نن دا حقيقت کشف کړی، چې ځينې بادونه افقي نه، بلکې عمودي ښکته حرکت کوي – قرآن دا حقيقت ۱۴۰۰ کاله مخکې بيان کړی و!

دا معلومات د محمد ﷺ په وخت کې هېڅوک نه پوهېدل، نو دا يوازې د الله کلام کيدای شي!

سبحان الله! قرآن کريم د نړۍ هر راز بيان کړی، او د هغه اعجاز د ساينس له پرمختګ سره لا ښه ثابتېږي!

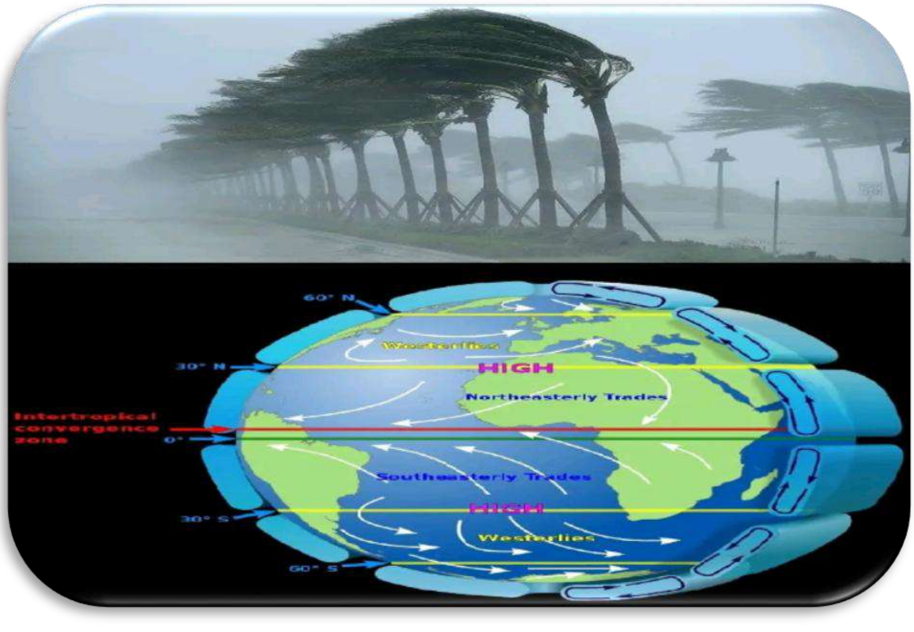

د بادونو تنظيم

الله تعالی فرمايي:

او د شپې او ورځې اختلاف، او هغه روزي چې الله يي له آسمانه نازلوي، او د هغې په وسيله مړه شوې ځمکه ژوندۍ کوي، او د بادونو تنظيم؛ دا نښې دي د هغه قوم لپاره چې عقل لري.
(القرآن ۴۵:۵)

د قرآن کريم ساينسي نښې – د بادونو تنظيم

په اقليم پوهنه **(Climatology)** کې، باد د هوا حرکت ته ويل کېږي چې د ځمکې د سطحې په مقابل کې حرکت کوي. بادونه د اقليم او هوا په تنظيم او کنټرول کې مهم رول لري.

د بادونو حرکت څنګه رامنځته کېږي؟

باد د فضا د فشار د افقي او عمودي توپيرونو له امله رامنځته کېږي.

بادونه د ټيټ او لوړ فشار ساحو ترمنځ حرکت کوي.

په شمالي نيمه کره کې، بادونه د ټيټ فشار شاوخوا له کيڼې څخه ښي لور ته ګرځي.

په جنوبي نيمه کره کې، بادونه د لوړ فشار شاوخوا له ښي څخه کيڼ لور ته حرکت کوي.

د بادونو ډولونه:

چټک بادونه: "ګسټس" **(Gusts)**

منځمهاله قوي بادونه: "سکوال" **(Squalls)**

دوامدار قوي بادونه: "نسیم" **(Breeze)**،" طوفان" **Storm**،" هریکین" **(Hurricane)**، او "ټایفون" **(Typhoon)**

د قرآن علمي اعجاز

ساینس ثابته کړې چې بادونه د هوا، اقلیم، باران، او نباتاتو په وده کې مهم رول لري. قرآن کریم ۱۴۰۰ کاله وړاندې د بادونو د تنظیم یادونه کړې وه، چې دا د قرآن له ساینسي معجزو څخه یوه معجزه ده.

اوریځې او بړلۍ

ساینس پوهانو د اوریځو ډولونه مطالعه کړي او دا یې جوته کړې ده چې دباران اوریځ په یو معین سیستم کې شکل نیسي او جوړیږي چې دا د اوریځو او بادونو په ډولونو پورې اړه لري. د باران یو ډول اوریځ د (کومولونیمبوس) اوریځ ده (میتیورو لوجستان) په دې پوهیږي چې څرنګه اوریځ باران ، بړالۍ او تالانده جوړوي د کومولونیمبوس اوریځ د لاندی پړاونو وروسته جوړیږي

۱- اوريځي د باد په واسطه پورې وهل کيږی د (کومولونيمبوس) اوريځ هغه وخت جوړيږي چې کوچنی وريځي کمولس) د باد په واسطه يو مرکزی ټکي ته پوری وهل شي.

۲- يوزايوالی کوچنۍ اوريځي سره يو ځای کيږی او غټې اوريځي جوړوي.

خره کيدل کله چې کوچنۍ اوريځي سره يو ځای شوې او غټې اوريځي يې جوړي کړې نو دا اوريځي کرار کرار پلنيږي چې دا پلنوالۍ په مرکز کې نسبت اړخو ته ډير وي نو کله چې دا عمودي غټوالی ډير شي نو اوريځي د اتموسفير يخو برخو ته پورته کيږي او هلته د اوبو او ږلۍ وړې دانې جوړوی او کرار کرار دا دانې غټيږي چې دا دانې درنې شوی نو د اوريځي لاندی خواته راځي او بيا د باران او ږلی سبب ګرځي.

خدای (ج) په قرآن شريف کې فرمايي:

۲۴:۴۳ :آيا نه وينې ته چې بې‌شکه الله روانوي شړی اوريځي بيا يو ځای والی فرمايی په منځ د دغو اوريځو بيايې وګرځوي لاندې باندې قت قت نو ويني به ته ای (انسانه) باران چې وځي له منځه د دې اوريځي ....

ميتيورولوجستانو اوس په دې وروستيو کلنو کې په

ډيرو پرمختللي و سايلو لکه: الوتکو ، کمپيوترونو ، ستيلاتونو او بالونونو په وسيله د اوريځو د جوړولو په بڼه او ساختمان پوه شوي دي.

دا ذکر شوی مبارک ايت داوريځي د جوړيدو وروسته دتالندې او ږلی په هکله داسي وايي:

۴۳:۲۴... نازلوی الله له آسمانه غرونه دا وريځو چې وي په هغه غرونو کې ږلۍ پس رسوی الله دا ږلۍ هغه چا ته چې اراده و فرمايي او ګرځوي له هر هغه چا څخه چې اراده يې و فرمايي دا تيزه روښنايي نژدې ده د هغو سترګې ړندې کړي»

(ميتورو لوجستانو) دا موندلې ده چې د (کومولونيمبوس) اوريځي هغه چې ږلی اوروي ۲۵۰۰۰ تر ۳۰۰۰۰ فيته يا (۴,۷-۷.۵)مايله لکه غرونه پلنوالی لري

خدای(ج) فرمايي:

«يا حال ددوی په شان د حال د غټ ځاڅکی دی له طرفه د اسمان چه په هغی کې تيارې وی او تندر ګړزهار او بريښنا وی نو وګرځوی دی سرونه د ګوتو خپلو په غوږونو خپلو کی له جهته د سخت اوازه د تندرونونه له ويرې د مرګ نه او خدای چه دی چاپيره دی علم او قدرت دده په کافرانو باندې»سورت البقره ١٩

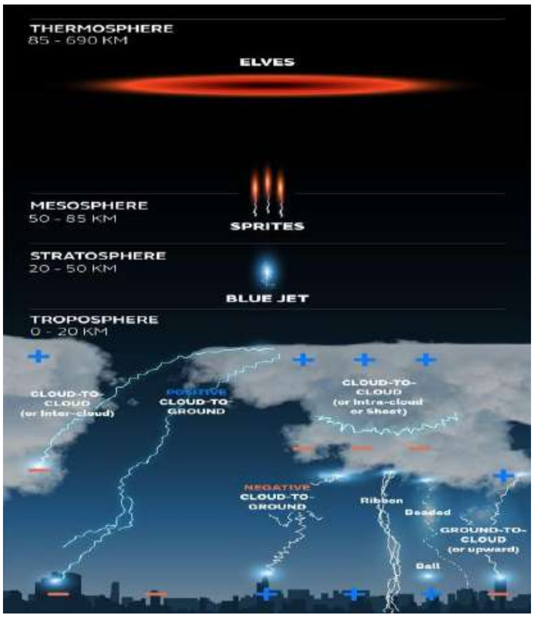

دميتورولوجي په اساس هغه اوريځي چې برلی اوروي هغه برقي کيږي کله چې د باران ځاڅکي د برلی د دانو سره ومښلي يا ټکر وکړي نو هغه ځاڅکي کنګل کيږي او خپله پټه انرژي آزاده وي دا انرژي بيا د برلی مخ تو دوي او د يخي کرستل يې مخ پوښي او الکترونونه د ساړه شيانو نه تاودو شيانو ته حرکت کوی نو برلی منفی چارچ اخلي همداسي کله چې د برلی دانې د ډيرو يخو ځاڅکو سره تماس و کړی د دې يخو کوچنی ځاڅکو د دنو مثبت چارچ ماتيږي؛ دا مثبت چارچ بيا د اوريځي پورته خوا ته ځي او برلی منفی چارچ نيسي او اوريځي لاندې خوا ته ځي او هغې ته منفي چارچ ورکوي او دا منفي چارچ بيا د تندر سبب ګرځي نو برلی د تندر د پيدا کېدو مهم

فکتور دئ لکه چې قرآن پاک وايي.

په (١٦٠٠) کې د (ارستوتل) نظريه دا وه چې اتموسفير دوه ډوله هوا توليد وي يوه سړه او بله توده هغه ويل: د تندر برغ د وچي هوا او ا وريځو د منښتلو څخه پيدا کيږي او بريښنا بياد

و چي هوا په بې شميې اورسره د سوځيدولو نه پيدا کيږي. دا هغه نظريه وه چې د اسلام په وخت کې هم خلکوباور پرې درلود.

د وريځو دروند والى

د قرآن عظيم شان اعجاز – د وريځو دروندوالى

الله سبحانه وتعالى فرمايي:

هُوَ الَّذِي يُرِيكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنْشِئُ السَّحَابَ الثِّقَالَ (سورة الرعد: ١٢)

ژباړه: "«هغه ذات دى چې برېښنا د ډار او هيلې په توګه د(رحمت باران) تاسو ته درښيـى او درنې وريځې راولچتوى »(الرعد: ١٢) "

د وریځو حیرانوونکی دروندوالی

 ایا تاسو پوهېږئ چې وریځې څومره دروندوالی لري؟

ساینسي څېړنې ښيي، چې د طوفاني وریځو وزن تر ۳۰۰ زرو ټنو پورې رسېږي!

دا یعني داسې ده، لکه یو لوی غره چې په هوا کې ځوړند وي!

ساینس وايي:

عادي وریځې د ۵۰۰ ټنو اوبو څخه جوړې وي.

درنې او طوفاني وریځې **(Cumulonimbus Clouds)** تر ۳۰۰،۰۰۰ ټنو پورې وزن لري!

دا ټولې اوبه په فضا کې معلقې وي، او نه راولوېږي، بلکې باران باندی اوري!

پوښتنه: دا څنګه امکان لري، چې دومره درونډ بار په هوا کې ځوړند پاتې شي؟

ځواب: د وریځو دا دروندوالی د الله (ج) د حیرانوونکي نظام له برکته دی:

1 د هوا پورته جریان **:(Updrafts)** توده هوا دا دروند بار پورته ساتي.

2 کوچني اوبه ذرې: وریځې د ډېر کوچنیو اوبو څاڅکو څخه جوړې دي، چې وزن یې ډېر کم وي.

3 ځواکمن تنظیم: الله (ج) د اتموسفیر داسې نظام جوړ کړی، چې دا درانه وریځونه پکې معلق پاتې شي.

دا یو حیرانوونکی علمي حقیقت دی، چې ۱۴۰۰ کاله مخکې قرآن بیان کړی، او ساینس وروسته کشف کړ!

ولې دا اعجاز دی؟

د قرآن د نزول پر مهال، هېڅ انسان د وریځو وزن نه و اندازه کړی.

خلکو فکر کاوه، چې وریځې یوازې لوګی یا بخار دی، او هیڅ وزن نه لري.

ساینس دا حقیقت یوازې په معاصره عصر کې کشف کړ، خو قرآن کریم دا ۱۴۰۰ کاله مخکې بیان کړی و!

د الله (ج) قدرت وګورئ، چې وریځې پورته ساتي، او د باران حیرانوونکی نظام یې جوړ کړی!

سبحان الله! د باران حیرانوونکی نظام، د وریځو دروندوالی، او د قرآن علمي اعجاز د الله (ج) د قدرت ښکاره نښې دي!

ایا دا یو انسان ویلای شوای؟ نه! دا د الله (ج) کلام دی!

د باران انډول

الله تعالی په قرآن کې د باران د نزول او د هغه د ټاکلې کچې په اړه داسې فرمایلي دي:

"وَالَّذِیْ نَزَّلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً ۢ بِقَدَرٍ ۚ فَاَنْشَرْنَا بِهٖ بَلْدَةً مَّیْتًا ۚ كَذٰلِكَ تُخْرَجُوْنَ ۝

43-11 او هغه ذات چې له بره نه یې اوبه په اندازې سره نازلې کړې دي، پس په دغو سره مونږ مړ ښار راژوندی کړی دی، همداسې به تاسو راوېستلی شئ

د باران د نزول د ټاکلي کچې ساينسي کشفونه:

ساينس پوهانو دې ته ځېرنې کړې دي چې د ځمکې او هوا ترمنځ د اوبو يوه توازن يا انډول موجود دی چې د باران د نزول په سيستم کې مهم رول لري. د دې انډول له مخې، تقريباً شپاړس ميليونه ټنه اوبه په هر ثانيه کې د ځمکې له سطحې څخه تبخير کېږي. دغه اندازه د کال په اوږدو کې د پنځوسو يا ديارلسو ميلياردو ټنو پورې رسېږي، چې دا شمېره د باران هغه اوبو سره پرتله کېدای شي چې هر کال د ځمکې په سطحه نازل کېږي.

د باران د نزول توازن:

د باران اوبه د ځمکې او هوا ترمنځ د يوې دورې برخه دي چې د ژوند پر ساتلو او دوام اغېز لري. که د دې دورې توازن ګډوډ شي، نو دا به د چاپېريال د بدلون او ژوند د ختمېدو سبب شي. لکه څنګه چې له دې توازن څخه کوچنی انحراف هم د باران په کچه او د ژوند په چاپېريال کې ژور بدلونونه رامنځته کولای شي.

د باران د څاڅکو د حرکت څېړنې:

د باران د څاڅکي د سرعت او اندازه د فزيک پوهانو لخوا په ځانګړې توګه په ۱۹۰۵ کال کې د نوبل د جايزې ګټونکي، اَفليپ لينارډ، لخوا څېړل شوې. هغه موندلې چې د باران د څاڅکي د حجم په زياتېدو سره، د هغه سرعت هم زياتېږي. د څاڅکو اندازه تر څلورنيم متره پورې رسېږي، خو که څاڅکی له دې اندازې ډېر غټ شي، نو سرعت يې په ثانيه کې له اتومترو څخه هم کمه کېږي. دا ځکه چې د لويو څاڅکو شکل د هوا د جريان له امله بدل کېږي او دا بدلون د هوا مقاومت زياتوي، چې په پايله کې د څاڅکي د لوېدو سرعت کموي.

د قرآن معجزه او د ساينسي څېړنو تطابق:

په قرآن کې د باران د نزول په اړه خبرې د دې حقيقت په ګوته کوي چې ټول طبيعي پروسې لکه باران، د الله تعالی د حکمت او علم څرګندونه ده. په قرآن کې د باران د انډول ذکر د هغه وخت لپاره يوه معجزه ده، چې نن ورځ په ساينس کې دغه توازن ثابت شوی دی. د قرآن دغه آيتونه نه يوازې د الله تعالی د کمال علم ښکارندويي کوي، بلکې دا د يو ديني کتاب ساينسي دقت ته هم اشاره کوي.

شبنم

د قرآن علمي اعجاز :د شبنم **(Dew)** حیرانوونکې ګټه

آیت:

"وَمَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَتَثْبِيتًا مِنْ أَنْفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا وَابِلٌ فَآتَتْ أُكُلَهَا ضِعْفَيْنِ فَإِنْ لَمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطَلٌّ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ"

البقرة :۲۶۵

ژباړه:

"او د هغو کسانو مثال چې خپل مالونه د الله د رضا لپاره انفاق کوي او خپل روحونه پرې ټینګوي، د هغې باغ په شان دی چې پر لوړ ځمکني ټوپ باندې واقع وي؛ که پرې توند باران وشي، نو خپل حاصل دوه چنده راوړي، او که پرې باران ونه شي، نو شبنم (طلّ) پرې راځي .الله ستاسې له ټولو اعمالو باخبره دی".

۱ .د آیت تفسیر او علمي حقیقت

"وَابِلٌ :"توند باران.

"فَطَلٌّ :"شبنم یا لږ باران.

په دې آیت کې قرآن کریم دا اصل بیانوي چې که باران نه وي، نو شبنم(طلّ) به د نباتاتو د خړوبېدو وسیله شي .دا حقیقت، چې د شبنم او باران بدیل رول لري، یوازې په وروستیو ساینسي تحقیقاتو کې ثابت شو.

۲ .د ساینسي اعجاز تحلیل

(الف) شبنم د وچو سیمو لپاره د اوبو یوه مهمه سرچینه ده

ساینس وایي چې شبنم د وچو سیمو لپاره مهمه ده، ځکه چې:

د صحراګانو نباتات او ځینې کوچني ژوندي موجودات شبنم ته اړتیا لري.

حتی د نړۍ تر ټولو وچو صحراګانو (لکه د اتاکاما صحرا او د نیمیبیا صحرا) ته شبنم رسیږي، او دا د ژوند لپاره ضروري دی.

په فلسطین **(Negev Desert)** کې د نباتاتو ۵۰٪ اوبه د شبنم له لارې ترلاسه کېږي.

(ب) د اتاکاما صحرا حیرانوونکې ځانګړنه

د نړۍ تر ټولو وچه دښته اتاکاما صحرا ده، چې ځینې برخې یې هیڅ باران نه ویني.

خو بیا هم، د" کامانچاکا **(Camanchaca)** "په نوم د بحري شبنم **(Marine Fog)** له لارې د نباتاتو، لیشنو **(lichens)** او حتی ککتوسونو **(cacti)** لپاره رطوبت چمتو کیږي.

(ج) قرآن ځنګه دا حقیقت ۱۴۰۰ کاله وړاندې بیان کړی؟

قرآن کریم ۱۴۰۰ کاله وړاندې دا حقیقت بیان کړی چې که باران نه وي، نو شبنم به د خړوبېدو وسیله شي.

دا علمي واقعیت یوازې په وروستیو کلونو کې، د هوا پېژندنې او ایکولوژۍ د پرمختګ له برکته، ثبوت شو.

۳ .پایله

دا آیت د طبیعي دورې **(Natural Water Cycle)** یوه نه هېریدونکې معجزه څرګندوي .نن ورځ ساینس اثباتوي چې:

شبنم حتی تر ټولو وچو سیمو ته هم رسي.

اتاکاما صحرا، چې تقریباً باران نهویني، د شبنم له لارې تغذیه کېږي.

دا حقیقت ۱۴۰۰ کاله وړاندې د قرآن کریم له خوا بیان شوی و، چې دا د هغه ساینسي اعجاز ښکارندویي کوي.

نو آیا دا یو تصادفي خبره ده، که د الهي وحی یو نه انکارېدونکی دلیل؟

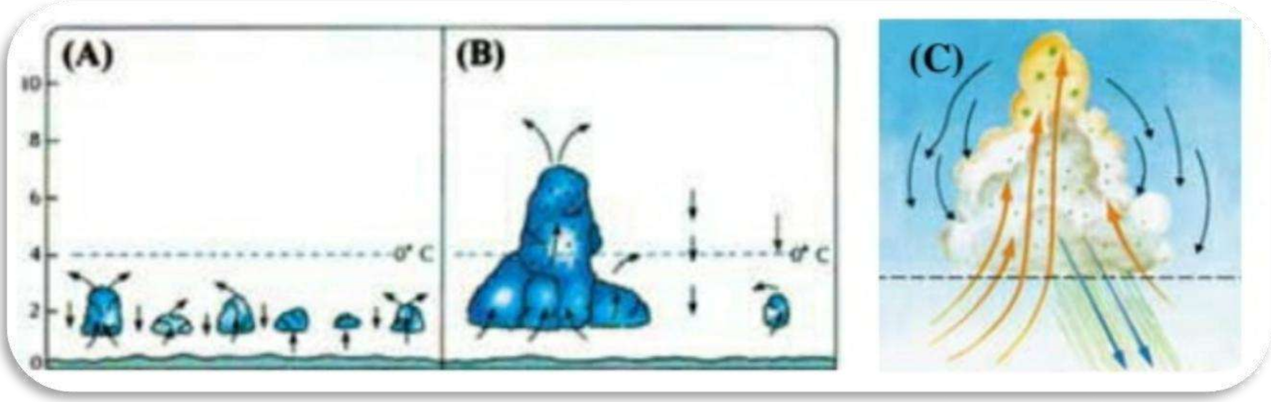

د باران وروسته د ځمکې پړسيدل

د باران وروسته د ځمکې پړسيدل – د قرآن اعجاز او ساينسي تحليل

د قرآن کريم د اعجازاتو له جملې څخه يو مهم اعجاز دا دی چې د باران له اورېدو وروسته ځمکه پړسيږي او ژوند ته راځي. دا حقيقت د قرآن کريم په څو آيتونو کې بيان شوی، او عصري ساينس هم دا تصديق کړی دی.

۱. د قرآن کريم آيتونه

آيت ۱:

"وَتَرَى ٱلْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَآ أَنزَلْنَا عَلَيْهَا ٱلْمَآءَ ٱهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَأَنۢبَتَتْ مِن كُلِّ زَوْجٍۭ بَهِيجٍ"

(الحج: ۵)

ژباړه:

"او ته وينې چې ځمکه وچه او مړه ده، نو کله چې موږ پرې اوبه واورو، نو خوځېږي، پړسيږي او له هر ډول ښکلي نباتاتو نه يې راټوکوي."

آيت ۲:

"وَٱلْأَرْضَ بَعْدَ ذَٰلِكَ دَحَىٰهَآ (٣٠) أَخْرَجَ مِنْهَا مَآءَهَا وَمَرْعَىٰهَا (٣١)"
(النازعات: ٣٠-٣١)
ژباړه:
"او له دې وروسته يې ځمکه وغوړوله، له هغې يې اوبه او نباتات را وايستل."

٢. د ساينسي څېړنو تحليل

الف: د خاورې فزيکي تغييرات وروسته له بارانه

کله چې باران د وچې ځمکې پر سطحه اوري، نو لاندې بدلونونه رامنځته کېږي:

ځمکه خوځېږي (اهتزّت)

کله چې باران اوري، د اوبو څاڅکي د خاورې وچ ذرات لمدوي، د هغوی ترمنځ تماس رامنځته کوي، او خاوره يو څه پراخېږي.

د خاورې دا خوځښت د "کاپيلري ايکشن" **(Capillary Action)** په نوم پيژندل کېږي، چې د اوبو د داخلېدو له امله د خاورو ذرات يو څه خوځېږي.

دا علمي حقيقت په قرآن کې د "اهتزّت" (خوځېدل) په لفظ سره بيان شوی.

ځمکه پړسيږي (ربَتْ)

کله چې اوبه د خاورې کوچني سوري ډکوي، د خاورې حجم زیاتېږي، او ځمکه یو څه پورته کېږي.

د دې علمي مفهوم ته "**Swelling of Soil**" یا د خاورې پړسیدل ویل کېږي، چې د باران له امله رامنځته کېږي.

دا پړسیدل په قرآن کې د "رَبَتْ" (پړسیدل) په کلمه سره اشاره شوې ده.

د نباتاتو وده (انبتت من کل زوج بهیج)

د باران له اورېدو وروسته، د نباتاتو تخمونه رطوبت جذبوي او وده پیلوي.

د تخم د جوانې کولو
(**Germination**) پروسه د اوبو د جذب، اکسیجن، او انزایمونو د
فعالیت له امله پیلېږي.

دا قرآني حقیقت په ساینسي ژبه کې
Seed Germination او **Photosynthesis**
ته اشاره کوي.

۳. عصري علمي څېړنې او ساینسي ثبوتونه

الف: د ځمکې د پړسیدو ساینسي مفهوم

ساینس پوهانو دا حقیقت تایید کړی چې وچې خاوري ته د اوبو داخلېدل لاندې اثرات لري:

د اوبو د ملکولي جوړښت له امله، دا د خاورې ذرات جلا کوي او هوا ته اجازه ورکوي چې داخل شي، چې د خاورې حجم زیاتوي.

د دې پروسې څېړنه د **Geotechnical Engineering** او **Soil Science** برخه ده، او دا ثابته شوې چې ځمکه د اوبو د جذب له امله پړسیږي.

ب: د ځمکې خوځښت **(Seismic Activity)** د باران له امله

ساینس پوهان وایي چې کله باران پر ځمکه ولوېږي، نو د ځمکې سطحې کوچني خوځښتونه رامنځته کوي.

دا ساینسي کشف د **Seismology** یا زلزلو پېژندنې برخې ته اړه لري، چېرته چې د اوبو فشار د ځمکې خوځښتونه اغېزمن کوي.

دا حقیقت د "اهتزّت" قرآني اصطلاح سره تطابق لري.

۴. د قرآن اعجاز

قرآن کریم د ۱۴۰۰ کاله مخکې داسې حقایق بیان کړي چې اوسنی ساینس یې تاییدوي. هغه حقیقتونه چې نن د **Geology, Hydrology, Botany,** او **Seismology** برخو کې مطالعه کېږي، قرآن کریم یې په څو کلیمو کې بیان کړی.

د قرآن او ساینس تطابق

۵. پایله

د قرآن کریم دا آیتونه د ځمکې د باران وروسته بدلونونه په ډېر دقیق ډول بیانوي.

عصري ساینس دا تصدیقوي چې د باران وروسته ځمکه خوځېږي، پړسیږي، او نباتات وده کوي.

دا ټول علمي کشفیات د قرآن د اعجاز یوه ځرګنده بیلګه ده.

سبحان الله! دا ځرګندوي چې قرآن کریم د الله تعالی له لوري حق کلام دی، او علمي حقایق یې هم تاییدوي.

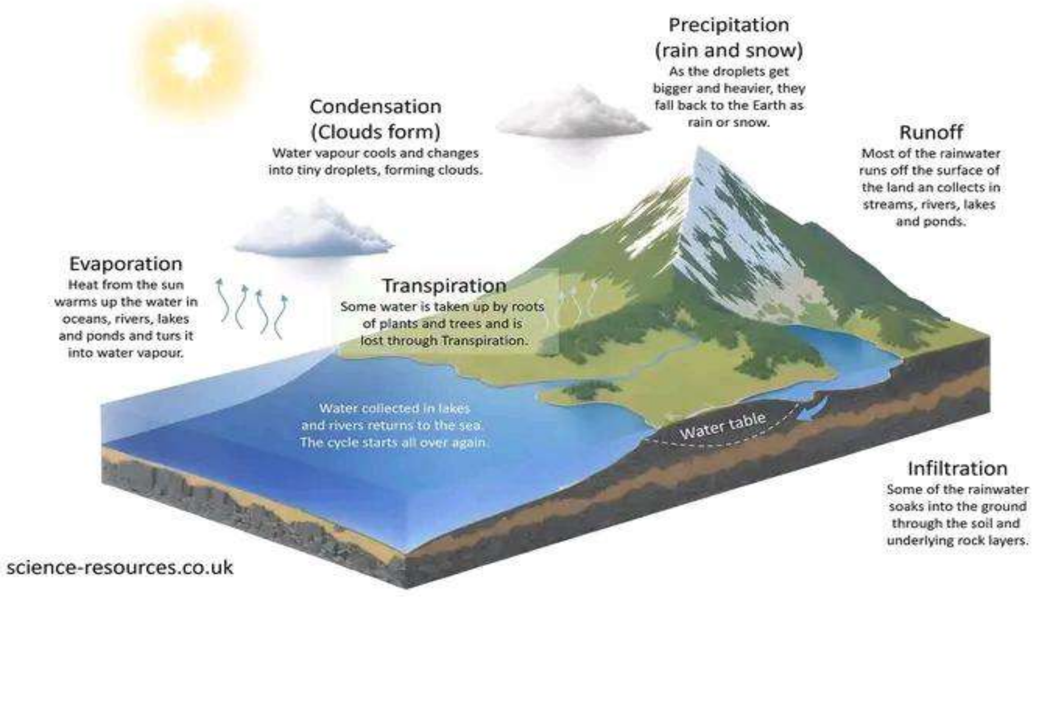

بخار کېدل

د قرآن ابدي معجزه ■ ■ ■ ■ ■ ..قران عظیم الشان یوازینی دیني کتاب دی چې د وخت په ازموینه کې تیریږي   **!**دوی وویل **:**په قرآن کریم کې یو آیت هم نشته چې د تبخیر په اړه خبرې وکړي **.**د قرآن کریم د سورة الطارق ۸۶ په(۱۱) آیت کې فرمايي" **:**وَالسَمَآءِ

«" ■ ■ ■ ■ ■) چورليدلو(رجع ګرځېدو} او قسم دى په آسمان خاوند د بيرته" "ذَاتِ الرَّجْعِ
" **86** الطارق" د سورت آيت دا: دوى وويل - او د قرانكريم تقريبا ټول تفسيرونه
سورت ، **11** آيت :د باران بيرته راګرځولو لپاره د اسمانونو ظرفيت ته اشاره كوي .يو
څوک چې په عربي پوهيږي، كيداى شي ووايي :ولې الله (ج) په ځانګړې توګه د باران د
بيرته راګرځولو لپاره د اسمانونو ظرفيت نه دى ذكر كړى؟ اوس موږ ته معلومه شوه
چې ولې الله تعالى په خپل حكمت سره دا كار نه دى كړى .ځكه نن موږ پوهيږو چې د
اوزونوسفير سربيره د ځمكې پورته طبقه ده .د باران د بيرته راګرځيدو سربيره، دا حتى
د ځمكې نورې ګټورې مادې او انرژي بيرته راګرځوي چې د انسان لخوا ورته اړتيا ده .دا
يوازې بيرته باران نه راګرځيوي   .نن ورځ موږ پوهيږو، دا حتى د مخابراتو،
ټلويزيون، راديو، او هغه څپې بيرته راګرځوي، چې موږ كولى شو د هغې په وسطه
تلويزيون وګورو، د موبايل لارې اړيكه ونيسو، راډيو واورو .او د دې تر څنګ، دا حتى د
بهرنۍ فضا زيان رسونكي وړانګې بيرته ستانه وي، او بيرته بل لوري ته يى ليږداوي، او
جذبوي .د مثال په توګه ❋ د لمر رڼا، د لمر د رڼا الټرا وايليټ وړانګې د **Ionosphere**
لخوا جذب كيږي .كه دا كار نه واى شوى، نو په ځمكه كې به ژوند له منځه تللى واى .الله
تعالى فرمايي: وَجَعَلْنَا السَّمَآءَ سَقْفًا مَّحْفُوْظًا... ۲۱:۳۱ ترجمعه :او ګرځولى دى مونږه
اسمان يو ساتلى شوى چت <..نو الله جل جلاله ﷻ تر ټولو لوړ او ډير درست دى، بيشكه
چې د عبادت لايق دى كله چې" هغه "د اسمان د بيرته راګرځيدو په وړتيا سره وايي .يو
حقيقت چې په دې وروستيو كې كشف شوى او د قران عظيم الشان معجزه تقريبا

1440كاله وړاندې ذكر كوي● ■ ■ ■ ■ ■ !

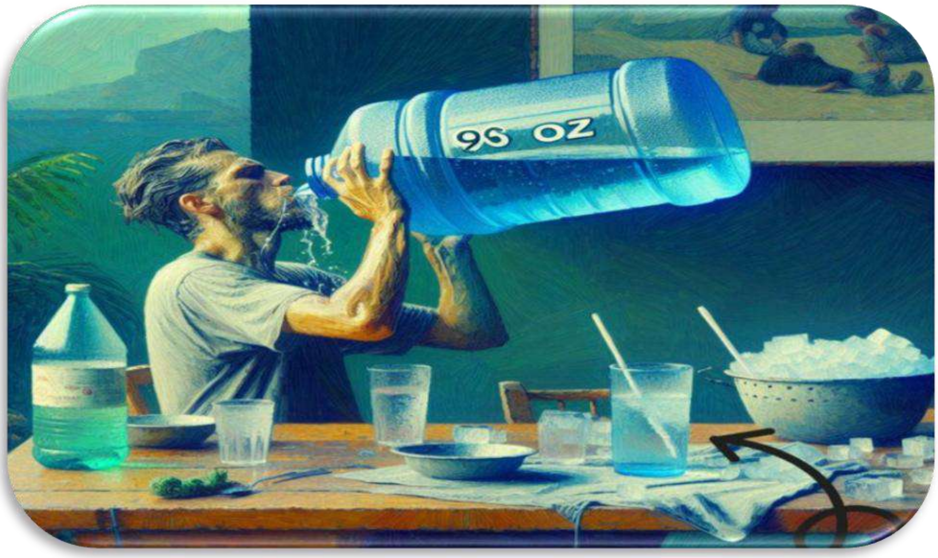

د اوبو د خوړوالي ساتنه

آیت:

"أَفَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ (٦٨) أَأَنتُمْ أَنزَلْتُمُوهُ مِنَ الْمُزْنِ أَمْ نَحْنُ الْمُنزِلُونَ (٦٩) لَوْ نَشَاءُ جَعَلْنَاهُ أُجَاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ (٧٠)"

(الواقعة :٦٨-٧٠)

ژباړه:

"ایا تاسې هغه اوبه نه وینئ چې څښئ؟ آیا تاسې دا له وریځې راکوزې کوئ،او که موږ یې راکوزوو؟ که وغواړو، نو موږ به دا ډېرې ترخې (أُجَاجًا) ګرځولی وی؛ نو ولې شکر نه باسې؟"

١ .د آیت تفسیر او علمي واقعیت

"أُجَاجًا :"ډېرې تروې، مالګینې یا د څښلو نه وړ اوبه.

قرآنکریم په دې آیت کې د اوبو د خوړوالي یوه حیرانوونکي موضوع ته اشاره کوي، چې د ځمکې پر مخ د خوږو اوبو شتون د الهي رحمت یوه ستره نښه ده.

۲ .ساینسي اعجاز

(الف) د ځمکې اوبه ډېرې مالګینې دي

د ځمکې ۹۷٪ اوبه مالګینې دي او یوازې ۳٪ یې خوږې دي.

که چیرې الله وغواړي، نو دا ۳٪ خوږې اوبه هم مالګینې کیدلی شي، او انسانان به د ژوند لپاره له جدي ستونزو سره مخ شي.

(ب) د خوږو اوبو ساتنه یوه معجزه ده

د اوبو د دوران **(Water Cycle)** یوه حیرانوونکې ځانګړنه دا ده چې سمندري مالګینې اوبه د بخار له لارې فلټر کېږي او د باران په بڼه خوږې راکوزېږي.

دا پروسه دومره دقیق تنظیم شوې ده، چې اوبه که هر څومره دوران وکړي، خو بیا هم د څښلو لپاره مناسبې پاتې کېږي.

(ج) د خوږو اوبو د ترخو کېدو احتمالي عوامل

که د ځمکې اتموسفیر کې تغیر راغلی وای، نو د باران اوبه به د اسید باران **(Acid Rain)** په بڼه راتلې.

که د ځمکې فلټریشن سیستم نه وای، نو د خوږو اوبو منابع به په چټکۍ سره مالګینې شوې وای.

که د ځمکې د اوبو کیمیاوي جوړښت تغیر کړی وای، نو دا به د څښلو نه وړ ګرځېدلې.

۳ .پایله

قرآنکریم ۱۴۰۰ کاله وړاندې دا حقیقت بیان کړی چې که الله تعالی وغواړي، نو د انسان د څښلو اوبه ډېرې ترخې کولی شي.

نن ورځ ساینس دا ثابتوي چې:

د ځمکې زیاتره اوبه مالګینې دي.

د خوږو اوبو ساتنه یوه معجزه ده.

که د اوبو دوران ته تغیر ورکړل شي، نو د انسان د ژوند امکان به ډېر ستونزمن شي.

دا د قرآن یو نه انکارېدونکی ساینسي اعجاز دی، چې یوازې عصري ساینس یې حقیقت تائید کړی!

د سمندرونو د اوبو سرچینه

په وروستیو علمي څېړنو کې ساینسپوهان دې پایلې ته رسېدلي، چې د ځمکې د سمندرونو اوبه ممکن له فضا څخه د میټورایټونو او ستوریو د چاودنو **(comet impacts)** له لارې راغلي وي. دا نوې علمي موندنه د قرآن کریم له ۱۴۰۰ کاله مخکې نازل شوي آیت سره حیرانوونکی تطابق لري:

وَأَنزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَسْكَنَّاهُ فِي الْأَرْضِ وَإِنَّا عَلَىٰ ذَهَابٍ بِهِ لَقَادِرُونَ (المؤمنون: ۱۸)

ترجمه: "او موږ له اسمانه اوبه د اندازې سره راښکته کړې، بیا مو هغه په ځمکه کې ځای پر ځای کړې، او بېشکه موږ د هغې له منځه وړلو وس لرو."

۱. د اوبو د نزول قرآني مفهوم

قرآن کریم د اوبو د راکوزېدو لپاره "أَنزَلْنَا" فعل کارولی، چې د نازلولو یا راښکته کولو معنی لري. دا اشاره کولی شي، نه یوازې باران ته، بلکې د اوبو اصلي سرچینې ته، چې له فضا څخه د میټورایټونو، ستوریو **(comets)** او دوړو **(interstellar ice)** له لارې ځمکې ته انتقال شوې.

۲. د ساینس نوې موندنې – د اوبو فضايي سرچينه

ساینسپوهان باور لري، چې د ځمکې د اوبو يوه برخه ښايي د ستوريو **(comets)** او اوبو لرونکو ميټورايټونو **(carbonaceous chondrites)** له لارې ځمکې ته رسيدلې وي.

ناسا، اروپايي فضايي اداره **(ESA)** او جاپاني فضايي اداره **(JAXA)** ټولې دې پايلې ته رسېدلي، چې ځينې ميټورايټونه او ستورکي **(comets)** اوبه لري، او دا اوبه د ځمکې د سمندرونو له اوبو سره ورته دي.

په ۲۰۱۴م کال کې د "روزيتا" ماموريت وموندله، چې د **67P/Churyumov–Gerasimenko** ستورکی د اوبو ماليکولونه لري.

د جاپان د "هايابوسا 2" ماموريت د "ريوګو" ميټورايټ وڅېړه او وموندله، چې د دې تيږې ترکيب د ځمکې د اوبو هايدروجني ايزوتوپونو ته ورته دی.

په ۲۰۲۰م کال کې د ناسا "اوسايريس رېکس" ماموريت تاييد کړه، چې د "بينو" ميټورايټ هم اوبه لري.

پايله: د قرآن کريم علمي اعجاز

ساينس يوازې اوس دا کشف کړی، چې د ځمکې د سمندرونو اوبه ښايي له فضا څخه راغلې وي، خو قرآن کريم ۱۴۰۰ کاله مخکې دا حقيقت بيان کړی و، چې اوبه له اسمانه نازلېږي او په ځمکه کې ځای پر ځای کېږي. دا د قرآن يو له هغو اعجازونو څخه دی، چې د وحی حقانيت ثابتوي.

اوبه پاکوالی

د اوبو پاکوالی او د ځمکې لاندې د اوبو ذخیره کول – قرآني اعجاز

۱- د اوبو پاکوالی او د نبي کریم ﷺ حدیث

رسول الله ﷺ فرمايي:

«الماء طَهُورٌ، لا يُنَجِّسُهُ شيءٌ»
(رواه الترمذي والنسائي)

ترجمه: "اوبه پاکې دي، هېڅ شی یې ناپاکولی نشي."

دا حدیث د اوبو د طبیعي پاکوالي ته اشاره کوي، چې دا حقیقت اوس ساینس هم تأییدوي.

۲- د قرآن کریم اشاره د اوبو پاکوالي ته

الله تعالی فرمایي:

(وَأَنزَلۡنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ طَهُورٗا)
(الفرقان: ۴۸)

ترجمه:
"او مونږ له آسمانه پاکې اوبه نازلې کړې دي."

دا آیت ښکاره کوي چې د باران اوبه طبیعي ډول سره پاکې دي. دا حقیقت اوس ساینس هم ثابت کړی چې د باران اوبه د تصفیه شوي اوبو تر ټولو غوره شکل دی.

۳- د ځمکې لاندې د اوبو ذخیره کول – قرآني اعجاز

الله تعالی فرمایي:

(وَأَرۡسَلۡنَا ٱلرِّيَٰحَ لَوَٰقِحَ فَأَنزَلۡنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ فَأَسۡقَيۡنَٰكُمُوهُ وَمَآ أَنتُمۡ لَهُۥ بِخَٰزِنِينَ)
(الحجر: ۲۲)

ترجمه :
"او مونږ بادونه د القاح ورکوونکو (باران راوستونکو) و لیږل، بیا مو له آسمانه اوبه نازلې کړې، نو تاسو ته مو هغه اوبه وڅښکولې او تاسو د دې (اوبو) ذخیره کوونکي نه یئ."

۴- د قرآن د آیت علمي تفسیر

مشهور مفسر ابن کثیر رحمه الله د دې آیت تفسیر کې وايي:

"یعنی الله تعالی پخپله اوبه نازلي کړي او د ځمکې لاندې یې د ذخیره کولو نظام برابر کړی، ترڅو انسانان یې وڅښي."

۵- د ساینس وروستی کشف – د ځمکې لاندې د اوبو طبیعي پاکوالی

ساینسپوهان وايي چې د ځمکې لاندې د اوبو ذخیره کول یو طبیعي تصفیه کوونکی عمل دی. مایکروبیولوژیست ډاکټر سایمون توز **(Dr. Simon Toze)** وايي:

"که اوبه د ځمکې لاندې څو میاشتې پاتې شي، ټول زیانمن میکروبونه، باکتریاوې، او ویروسونه له منځه ځي."

دا طریقه "جیوفیورېفیکشن **"(Geo-purification)** یعني د ځمکې له لارې پاکوالی نومیږي.

۶- د خاورې حیرانوونکی خاصیت – اوبو ته پاکوالی ورکول

ساینسپوهان حیران دي چې څنګه خاوره کولی شي اوبه تصفیه کړي. دوی وايي:

"مونږ پوهیږو چې کثافات له منځه ځي، خو نه پوهېږو چې څنګه!"

پوهان وايي چې دوړې **(Dust)** داسې مواد لري چې ټول باکتریاوې، ویروسونه، غوړ، تېل، او نور چټلي مواد جذبوي او له منځه يې وړي.

۷- د دې حقیقت قرآني تصدیق

الله تعالی فرمایي:

(وَسَخَّرَ لَكُم مَّا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا مِّنْهُ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ)
(الجاثية: ١٣)

ترجمه :
"او هغه څه چې په آسمانونو کې دي او څه چې په ځمکه کې دي، ټول يې ستاسو لپاره تابع کړي دي، بېشکه په دې کې خامخا نښې دي د هغه قوم لپاره چې فکر کوي."

۸- پایله – د قرآن حیرانوونکی اعجاز

قرآن کریم ۱۴۰۰ کاله وړاندې د اوبو د پاکوالي او د ځمکې لاندې د اوبو ذخیره کولو حقیقت ته اشاره کړې وه.

ساینس یوازې اوس دا حقیقتونه کشف کړي دي، چې خاوره د اوبو طبیعي تصفیه کوونکی ده.

دا د الله تعالی رحمت دی چې انسانانو ته يې د پاکو اوبو د برابرولو حیرانوونکی نظام ورکړی.

ایا مونږ به د الله تعالی شکر ادا نه کړو؟

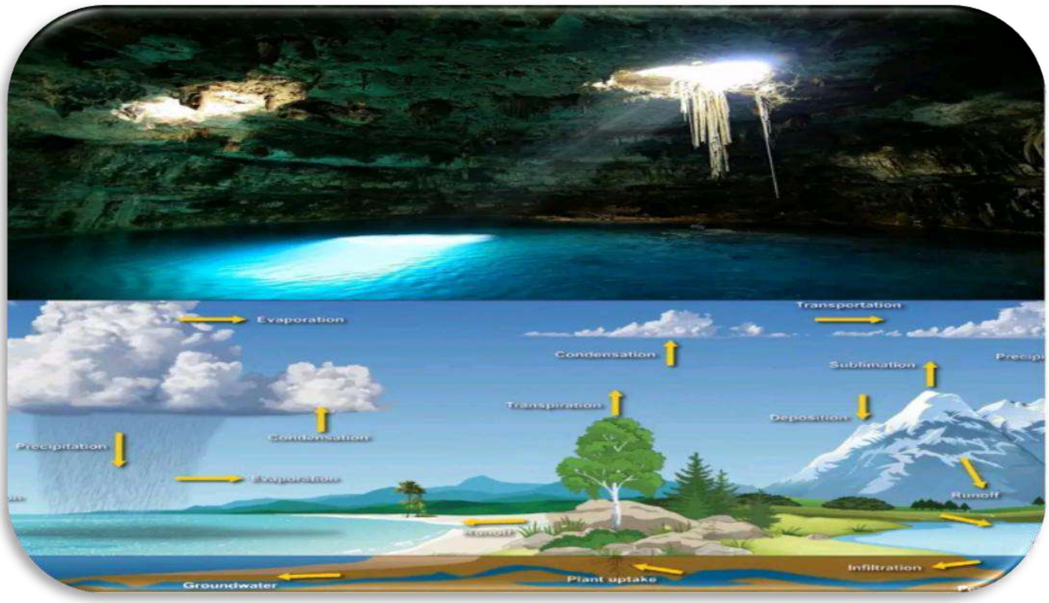

د ځمکې لاندې اوبه او د اوبو دوران

د ښېنلو وړ اوبو حقيقتونه او د قرآن کريم معجزه

سريزه

اوبه د ژوند اساسي عنصر دی، او د ځمکې پر مخ د ژوند دوام د اوبو له برکته دی .که څه هم د ځمکې ٪۷۱ برخه له اوبو ډکه ده، خو د ښېنلو وړ اوبه يوازې ٪ 0,3 تشکيلوي .دا محدود مقدار اوبه، چې د سيندونو، جهيلونو، چينو او ځمکې لاندې زېرمو کې شتون لري، د ژوند دوام ته حياتي ارزښت لري.

قرآن کريم د ښېنلو وړ اوبو د اصلي سرچينو يادونه کړې، او د باران، ځمکې لاندې اوبو، او د اوبو د دوران حيرانوونکي علمي حقيقتونه يې وړاندې کړي دي .دا حقايق نن ورځ ساينس تاييد کړي، خو ۱۴۰۰ کاله وړاندې، چې هيڅ علمي وسايل موجود نه وو، دا معلومات يوازې د الهي وحې له لارې ممکن وو.

١ .د څښنلو وړ اوبو فيصدي

د ځمکې ټولې اوبه داسې وېشل شوي دي:

97,5٪ سمندري او مالګينې اوبه دي، چې د څښنلو لپاره مناسبې نه دي.

٪ 2.5 تازه خوږې اوبه دي، خو له دې هم ٪۷۰ د يخچالونو او واورو په بڼه دي.

يوازې ٪0.3 د ځمکې پر سطحه د انسانانو د څښنلو لپاره شتون لري.

دا کوچنی مقدار د انسانانو د اړتيا وړ اوبه تشکيلوي، چې له باران، ځمکې لاندې زېرمو، چينو، سيندونو، او جهيلونو څخه ترلاسه کېږي.

٢ .د څښنلو وړ اوبو سرچينې

الف (د ځمکې پر سطحه تازه اوبه

سيندونه او جهيلونه – د باران، غرونو، او ځمکې لاندې چينو له لارې تغذيه کېږي.

چينې – طبيعي راوتلې اوبه چې د ځمکې لاندې زېرمو څخه راپورته کېږي.

باران او واورې – د اوبو دوران يوه مهمه برخه ده، چې تازه اوبه برابروي.

ب (د ځمکې لاندې اوبو زېرمې

څاګانې – د ځمکې لاندې اوبو د ترلاسه کولو لپاره کارېږي.

اوبه‌لاندې زېرمې – (Aquifers) دا هغه زېرمتونونه دي، چې د کلونو لپاره د باران او د ځمکې د سطحي اوبو له جذب وروسته جوړېږي.

ج (د سمندري اوبو نه کارول

سمندري اوبه د لوړې مالګینې اندازې له امله د څښلو وړ نه دي .که څه هم د اوبو د مالګې کمولو (Desalination) پروسه شته، خو دا یو ډېر قیمتي او د انرژۍ مصرفوونکی میتود دی، چې یوازې په ځانګړو هېوادونو کې کارول کېږي.

۳ .د قرآن کریم علمي معجزه :د اوبو دوران او د ځمکې لاندې اوبو جوړښت

الف (باران د خدای (ج) له لوري راځي

الله (ج) فرمایي:

"أَفَرَءَيْتُمُ ٱلْمَآءَ ٱلَّذِى تَشْرَبُونَ * ءَأَنتُمْ أَنزَلْتُمُوهُ مِنَ ٱلْمُزْنِ أَمْ نَحْنُ ٱلْمُنزِلُونَ"

(الواقعه :۶۸-۶۹)

ژباړه:

ایا پس وینئ تاسې هغه اوبه چې څښئ یې، ایا تاسو نازلې کړې مو دي دا اوبه له وریځو نه او که مونږه یې نازلونکي یو؟

ب (د ځمکې لاندې اوبو جوړښت

الله (ج) فرمايي:

"أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَسَلَكَهُۥ يَنَـٰبِيعَ فِى ٱلْأَرْضِ"

(الزمر :٢١)

ژباړه:

آيا نه وينې ته الله بيشکه نازلې کړي دي له (طرفه) د اسمانه اوبه، پس ننه ايستلی يې دي دا (اوبه) په چينو د ځمکې کښې...

دې آيت ته پاملرنه وکړئ:

الله (ج) فرمايي چې اوبه له آسمانه راځي، يعنې د باران له لارې.

بيا دا اوبه د ځمکې لاندې داخلېږي او د چينو په بڼه راووځي.

دا علمي حقيقت يوازې په وروستيو پېړيو کې کشف شو، خو قرآن ۱۴۰۰ کاله وړاندې يادونه کړې وه.

۴ .د اوبو دوران او د پخوانيو نظرياتو غلطيتوب

پخوا پوهانو د اوبو د دوران په اړه ناقص نظرونه درلودل:

طاليس باور درلود چې د سمندر اوبه د بادونو له لارې پورته ځي او بيا ځمکې ته راښکته کېږي.

ارسطو وويل چې د ځمکې څخه پورته شوي بخارونه په غرونو کې يخ کېږي او ځمکې لاندې زيرمې جوړوي.

دا نظریات فلسفي فکرونه وو، خو هیڅ ساینسي اساس یې نه درلود.

په حقیقت کې، په ۱۵۸۰ کال کې، برنارډ پالسی د اوبو د دوران سمه نظریه وړاندې کړه . هغه وویل چې د باران اوبه ځمکې ته ننوزي، هلته ذخیره کېږي، او بیا د چینو، ځاګانو، او سیندونو له لارې راپورته کېږي .دا نظریه نن ورځ ساینس تایید کړې.

قرآن کریم ۱۴۰۰ کاله مخکې دا حقیقت واضح بیان کړی و، چې دا د قرآن د علمي اعجاز یو څرګند ثبوت دی.

پایله

قرآن کریم د اوبو د دوران، د باران له لارې د ځمکې لاندې اوبو جوړېدو، او د څښلو وړ اوبو سرچینو په اړه حیرانوونکي علمي حقایق وړاندې کړي دي .که څه هم ساینس یوازې په وروستیو پېړیو کې دا حقیقتونه کشف کړل، خو قرآن ۱۴۰۰ کاله وړاندې دا بیان کړي وو.

دا ثابتوي چې قرآن کریم د الله تعالی کلام دی، او دا علمي معجزې د هر دور لپاره د پوهې سرچینه دي

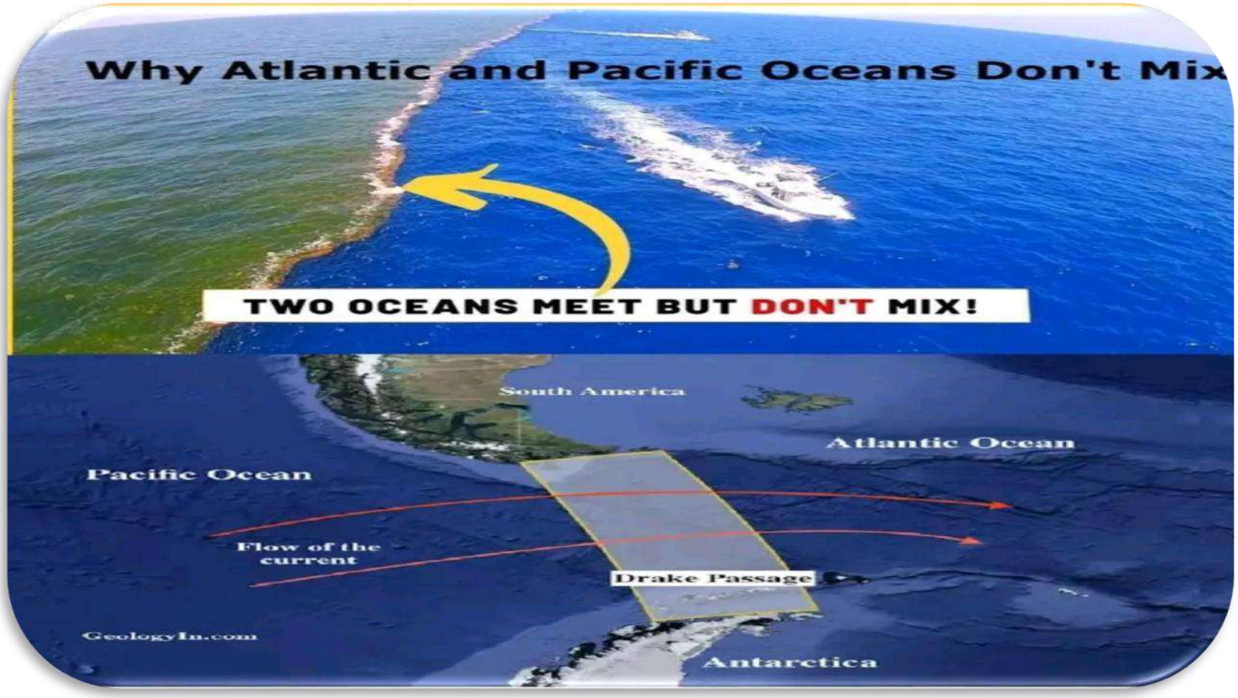

بحرونه او سیندونه

دننني ساینس د کشف په اساس هلته چې دو بحرونه سره یو ځای کیږی د هغو تر مینځ یو حایل شته دا حایل د دوو هغو بحرونه تر منځ چې متفاوته تودوخه ، مالګینتوب او کثافت لري شته د مثال په توګه د مدیتراني بحر اوبه نسبت د اتلانیک د بحر اوبو ته تودې، مالګینې او لږ کثافت لرونکي دي.

نو کله چې په ګبریال درشل کې د مدیتراني دبحر اوبه د اتلانیک بحر ته د څو کیلو مترو په اوږدوالي او د زرو مترو په پلنوالي ننوځي دا اوبه هلته ثابتې پاته کیږي د بحرغتي چپې ، مدوجذر او قوی جریانات دا اوبه نه سره ګډوي او دا اوبه د یو بل سره نه ګډیږي.

الله (ج) په قرآن کریم کې فرمایي:

«مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيٰنِ»
«بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَّا يَبْغِيٰنِ ۝»

«هغه دوه سمندرونه بهولي دي، په دې حال کې چې يوله بله سره ميلاوېږي، د دواړو په مينځ کې يوه پرده ده، چې په يو بل باندې نه ورګډېږي»
سورت الرحمن ۱۹-۲۰

خو کله چې قرآن کريم وايي د خوږو او ترخو اوبو تر منځ يو جلا کوونکی شته چې دوی نه پرېږي سره ګډې شي.

الله (ج) په قرانکريم کې فرمايي:

«وَهُوَ الَّذِىْ مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هٰذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَّهٰذَا مِلْحٌ اُجَاجٌ ۚ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَّحِجْرًا مَّحْجُوْرًا ۞»

25-53«او دی هماغه ذات دی چې دوه دريابونه يې خوشې کړې دي له يو بل سره جوخت (دا خوږ دی، ډېر خوږ) تنده ماتوونکی (او د ا) بل تريو دی، ښه تريو او د دواړو په مينځ کې يې يوه پرده او بند پيدا کړی دی چې منع کړی شوی دی»

که يو سوال وشي چې ولي قرآن کريم د خوږو او ترو اوبو تر منځ کښې مانع وايي ؟ او د بحرونو تر منځ بيا مانع او منع کوونکي حصه وايي؟

نننی ساينس دا کشف کړېده چې د بحر په هغه کوشنۍ برخه چې سيند ته ننوځي او هغه ځای کې تروې او خوږې او به سره يو ځای کيږی نو خوږې اوبه د تروو اوبو نه جلا وي او د

دوی تر منځ یو (پیکنوکلین زون) جوړیږي چې کثافت یې ددې دواړو اوبو نه توپیر لري ددې جلا کوونکي زون مالګه هم ددې خوږو او ترو و اوبو نه توپیر لري

ختی د سمندرونو په مینځ کې د سمندرونو لپاره همدا اصول دی او په همدې ترتیب له یو بل څخه جلا دی

دا معلومات اوس په دې وروستیو کلنو کې د ډیرو پرمختللو وسایلو چې د بحرونو تودوخه، د مالګې اندازه ،کثافت او په اوبو کې د منحل شوی اکسجن اندازه مالوموي کشف شوي دي د انسان په سترګو دا توپیرونه نه مالومیږی او ټوله ورته یو ډول ښکاري.

سوال:

لومړۍ دا چې رسول الله (ص) تګ هلته هیڅکله هم ندی شوی، او نه په هغه وخت کې د مکې خلکو ته دغه سمندرونه معلوم وو، او بیا ددې ادراک چې ولې سمندرونه سره بیل دی؟ په یو بل کې ولې نه سره ګډیږي؟ دا معلومات خو ختی ساینسپوهانو هم نشو معلومولی مګر د ټیکنالوجۍ د اسبابو په وسطه او بیا رسول الله (ص) خو ټولو ته پته شته چې هغه خو ختی په لیک او لوست نه پوهیده، ایا ممکنه ده چې دا د الله ج پرته بل چاته معلومه وي؟

نو معلومه خبره ده چې قرآن عظیم د باخبره ذات په علم سره نازل کړی شوی دی

د سنمدري څپو جوړښت

اللَّهُ الَّذِي سَيَّرَكُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ حَتَّى إِذَا كُنتُمْ فِي الْفُلْكِ وَجَرَيْنَ بِهِمْ بِرِيحٍ طَيِّبَةٍ وَفَرِحُوا بِهَا جَاءَتْهَا رِيحٌ عَاصِفٌ وَجَاءَهُمُ الْمَوْجُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ أُحِيطَ بِهِمْ دَعَوُا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ لَئِنْ أَنْجَيْتَنَا مِنْ هَذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ

(یونس:۲۲)

ترجمه:

"دی هماغه دی چې تاسو په وچه او لمده کې ګرځوي تر هغه چې بېړیو کې (سپاره) شئ او بیا له پاک باد سره رواني شي دوی وړي، او دوی پرې خوشاله وي نو توند (مخالف) باد وربانډې راشي او له هرې خوا څپې څپانده شي او دوی وانګیري چې دا دی ګیر شولو نو دوی خپل دین یوازې د الله لپاره خالصوي او دعاګاني کوي چې که موږ دې له دې وژغورلو نو خامخا به له شکر ایستونکو څخه یو".

علمي تشریح:

په دې آیت کې یو ستر حقیقت بیان شوی چې د ساینس له نظره د سمندرونو د څپو د حرکت یو حیرانوونکی توضیح ده .دا څپې د باد، جاذبې، او د ځمکې د څرخېدلو له امله منځته راځي .ننني ساینس دا حقایق تأییدوي، خو ۱۴۰۰ کاله وړاندې څوک د دې جزئیاتو له بیانولو عاجز و، خو قرآن یې په روښانه ډول ذکر کړی.

١ .د باد اثر او د څپو جوړېدل:

کله چې باد د سمندر پر سطحه حرکت کوي، نو د موښل **(friction)** له امله د اوبو سطحه خړېږي، چې دا د څپو د جوړېدو لامل ګرځي .دا څپې ابتدايي کوچنۍ وي، خو که باد دوام وکړي، نو څپې غټېږي او د سمندر د بېلابېلو عواملو په سبب د پراخېدو لامل ګرځي.

٢ .طوفاني بادونه او خطرناکې څپې:

قرآنکریم په روښانه ډول وايي:

"جاءَتْهَا رِيحٌ عَاصِفٌ وَجَاءَهُمُ الْمَوْجُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ"

(يعنې سخت طوفاني باد راغی، او له هرې خوا څپې پرې راغلې).

دا یو داسې حقیقت دی چې اوسنی ساینس يې هم ثابتوي .کله چې یو شدید طوفان راشي، نو د **"storm surges"** یا **"rogue waves"** په نوم غیر معمولي څپې رامنځته کېږي، چې ناڅاپه له هرې خوا راپورته کېږي او کښتۍ له خطر سره مخ کوي.

قرآني اعجاز:

په دې آیت کې د سمندر د خطرناکو څپو تفصیل له هر علمي تحقیق څخه دقیق دی.

دا یو داسې حقیقت دی چې د هغه دور انسانان يې د درک توان نه درلود، خو قرآن يې ۱۴۰۰ کاله وړاندې بیان کړی .دا د قرآن د الهي اعجاز یوه بله روښانه نښه ده.

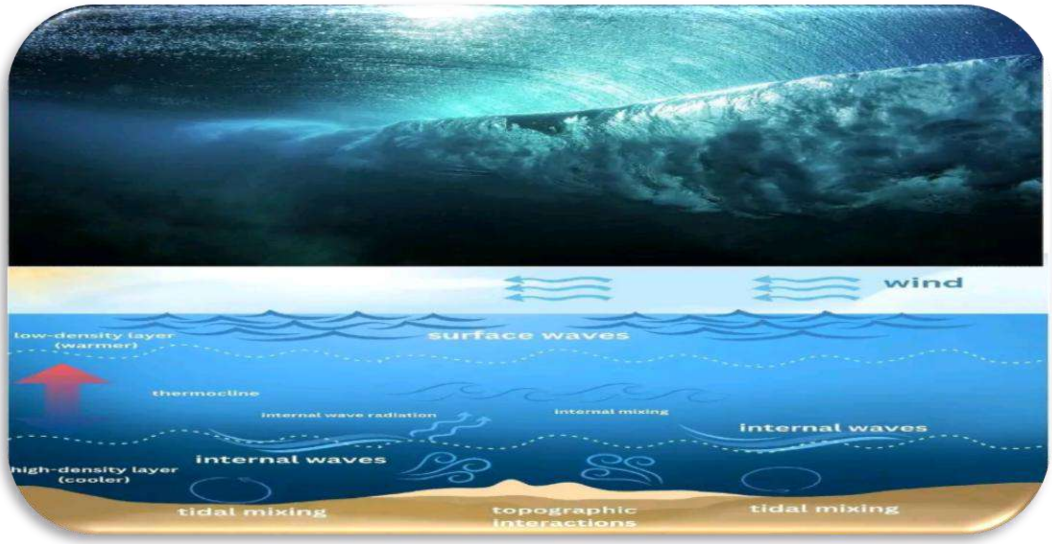

د بحرونو د تل چپې

الله (ج) په قرآن کریم کې فرمايي :

«اَوْ كَظُلُمٰتٍ فِىْ بَحْرٍ لُّجِّىٍّ يَّغْشٰىهُ مَوْجٌ مِّنْ فَوْقِهٖ مَوْجٌ مِّنْ فَوْقِهٖ سَحَابٌ ؕ ظُلُمٰتٌ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ ؕ اِذَاۤ اَخْرَجَ يَدَهٗ لَمْ يَكَدْ يَرٰىهَا ؕ وَمَنْ لَّمْ يَجْعَلِ اللّٰهُ لَهٗ نُوْرًا فَمَا لَهٗ مِنْ نُّوْرٍ»

۲۴:۴۰ .«یا په شان د هغو تاریکیو دي په ژور بحر کښې چې پټ کړی وي سره یو موج د پاسه بل موج وي او د پاسه د دغه (موج) اوریځ وي تیارې دي چې ځیني ددې د پاسه د ځینو نورو دي کله چې را وباسئ لاس خپل نه وي نژدې چې ووینئ دغه (لاس خپل) او هر هغه چې نه وي ورکړی الله ده ته نور رڼا پس نشته ده ته هیڅ نور رڼا »

۱ .د بحرونو د تل تیارې – یو حیرانوونکی حقیقت

په پورته آیت کې د سمندرونو په تل کې د ژورې تیارې یادونه شوې، چې تر ۲۰۰ مترو ښکته پیلیږي، او تر ۱۰۰۰ مترو ښکته بیا هیڅ روښنایي نه وي .ساینس دا حقیقت یوازې د پرمختللو غواصانو، اوبو ته د ننوتونکو وسایلو **(submarines)** او نوري تجهیزاتو په مټ ثابت کړ.

علمي حقيقت:

د ۴۰ مترو څخه ښکته عادي انسان نشي تللی، پرته له ځانګړو وسايلو.

د ۲۰۰ مترو څخه ښکته روښنايي نه رسي، او د ۱۰۰۰ مترو نه ښکته مطلقه تياره ده.

قرآن دا حقيقت بيانوي، چې که يو انسان لاس را وباسي، نشي کولی هغه وويني**!**

په قرآن کريم کې د سمندرونو د داخلي څپو **(Internal Waves)** ذکر هغه حقيقت ته اشاره کوي، چې ساينسپوهانو يوازې په وروستيو لسيزو کې کشف کړی .دا څپې د سمندر د داخلي طبقو ترمنځ واقع کېږي او د سطحې د څپو **(Surface Waves)** په څېر حرکت کوي، مګر انسان يې نه شي ليدلی.

۱**.** د داخلي او سطحي څپو طبقاتي جوړښت

په دې آيت کې دوه ډوله څپې ذکر شوي:

1 لومړی موج (اندرونی څپه)**:**

دا څپې د سمندر د داخلي ژورو اوبو او سطحي اوبو ترمنځ رامنځته کېږي.

دا څپې د اوبو د مختلفو کثافتونو **(Density)** له امله منځته راځي.

داخلي څپې د سطحې د څپو په پرتله سلګونه متره لوړوالی لري، مګر انسان يې د سترګو په واسطه نه شي ليدلی.

2 دويم موج (سطحي څپه):

دا هغه څپې دي، چې د بحر په سر حرکت کوي او موږ يې د سترګو په واسطه ليدلی شو.

د دې څپو حرکت د باد، د ځمکې د جاذبې، او د اوبو د بهېدو له امله رامنځته کېږي.

۲. د داخلي څپو ساينسي وضاحت

د بحرونو داخلي څپې هغه وخت منځ ته راځي، کله چې:

د سمندر مختلفې طبقې بيلابيل کثافتونه لري.

د مالګينتيا **(Salinity)** او د اوبو د حرارت درجه **(Temperature)** توپير لري.

دا څپې د سطحې د څپو په څېر حرکت کوي، خو د سترګو له نظره پټې وي.

ساینسپوهانو دا څپې یوازې د پرمختللو تجهیزاتو (سونار، لېزر او انفرارېډ تکنالوژي) په مټ کشف کړې دي.

۳ . قرآن څنګه دا حقیقت ۱۴۰۰ کاله وړاندې بیان کړ؟

ساینس یوازې په وروستیو لسیزو کې دا داخلي څپې کشف کړې، مګر قرآن کریم دا حقیقت ۱۴۰۰ کاله وړاندې بیان کړی .که دا کتاب د انسان له خوا لیکل شوی وای، نو دا معلومات به په هغه وخت کې ناممکن وو، ځکه هغه مهال خلک یوازې د سطحې د څپو څخه خبر وو.

دا د قرآن د علمي اعجاز ښکاره نښه ده، چې دا معلومات د وحی له لارې بیان شوي.

پایله

د بحرونو داخلي څپې د قرآن کریم د حیرانوونکو ساینسي اعجازاتو څخه دي .د قرآن کریم دا آیت د سمندرونو د داخلي جوړښت، د چپو د طبقو، او د ژورو تیارو حیرانوونکی حقیقت بیانوي، چې ساینس یوازې په وروستیو لسیزو کې کشف کړ .دا ښیي، چې قرآن یو الهي کتاب دی، چې داسې علمي حقایق پکې شته، چې د انسان له پوهې او وس څخه بهر وو

Bioluminescence

Bioluminescence د ژونديو موجوداتو لخوا د رڼا توليد او اخراج دی .بايولومينسينټ مخلوقات په سمندري استوګنځايونو کې موندل کيږي، د سمندر له سطحې څخه تر ژور سمندري پوړ پورې.

بايولومينيسينس په سمندر کې خورا عام دی، لږترلږه د پيلاجيک زون (د اوبو کالم) کې، چيرې چې **80** سلنه حيوانات چې د **200** او **1000** مترو (**656** او **3,280** فوټو) ژوروالی ترمنځ ژوند کوي بايولومينيسينټ دي

په قرآن کريم کې راغلي چې په ژورو اوبو کې چې انسان خپل لاس نه شي ليدلی، خو بيا هم الله جل جلاله کولای شي رڼا ورکړي .په دې سره ملخيدينو او ياهودو او عيسويانو ادعا وکړه چې هر چا چې قرآن ليکلی خطا کړې، د لمر وړانګې يوازې **200** مترو ته رسي .له دې څخه ژوره اور يا د رڼا کومه سرچينه شتون نلري نو د **200** مترو څخه ښکته هيڅ رڼا شتون نلري .نن ورځ ساينس پوهانو بايولومينسينټ حيوانات کشف کړل چې خپله رڼا توليدوي؛ په زرګونو مترو ژاورو کې .

Bioluminescence

د **Bioluminescence** په پراخه پیمانه د خیواناتو په منځ کې واقع کیږي، په ځانګړې توګه په خلاص سمندر کې، په شمول:

د کب، جیلیفش، کامب جیلی، کرستاسیان، او سیفالوپډ مولسک؛ په ځینو فنګسي او باکتریا کې؛ او د ځمکې حشراتو په شمول په مختلفو ځمکنیو غیر فقاري حیواناتو کې .

په سمندري ساحلي استوګنځایونو کې، شاوخوا**2.5** ٪ ژوندی موجودات بایولومینسینټ اټکل شوي، پداسې حال کې چې په ختیځ آرام سمندر کې د پیلاجیک استوګنځایونو کې، د ژورو سمندري حیواناتو اصلي ټیکا شاوخوا **76** ٪ موندل شوي چې د رڼا تولیدولو توان لري .

د **700** څخه ډیر د ځارویو نسلونه د رڼا تولیدونکي ډولونو سره ثبت شوي .د سمندري رڼا ډیرای اخراج په نیلي او شنه رڼا طیف کې دي .په هرصورت، ځینې نرم ژامې ماهیان سور رنګ او انفراریډ رڼا خپروي، او د **Tomopteris** نسل ژیړه رڼا خپروي.

حیوانات کولی شي د بایولومینیسینس په واسطه خپله رڼا تولید کړي .دا ژؤي په دې وروستیو کالونو کې وپیژندل شو، مګر دا د کشف کیدو څخه **1400** کاله وړاندې په مقدس قرآن عظیم شان کې انځور شوی و :

الله تعالی فرمایي:

قرآن **:24:40** أَوْ كَظُلُمَاتٍ فِي بَحْرٍ لُجِّيٍّ يَغْشَاهُ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ سَحَابٌ ۚ ظُلُمَاتٌ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَدَهُ لَمْ يَكَدْ يَرَاهَا ۗ وَمَنْ لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِنْ نُورٍ<

24-40: یا (کافران او منافقان) د هغو تیارو په شان دي چې په ژور سمندر کې دي، چې دغه (سمندر) یو موج (چپې) پټ کړی وي، د هغه له پاسه بل موج (چپه) وي (بیا) د هغه له پاسه وریځ وي، تیارې دي چې د دوی ځینې د ځینو نورو له پاسه دي، کله چې دی خپل لاس رؤباسي (، نو) نژدې نه دي چې دغه ووینې او هر هغه څوك چې الله ده ته رڼا ورنه كړي، نو د هغه لپاره هېڅ رڼا نشته<<

"کله چې دی خپل لاس راوباسي (، نو) نژدې نه دي چې دغه ووېني او هر هغه څوك چې الله ده ته رڼا ورنه کړي، نو د هغه لپاره هېڅ رڼا نشته"

په دې آیت کې یو څوک د لمر د رڼا په واسطه خپل لاس نه شي لیدلی په ژاور سمندر کې خو بیا هم الله جل جلاله کولای شي رڼا ورکړي .دا پدې معنی ده چې په ژورو اوبو کې رڼا شتون لري مګر د لمر له رڼا نه !نن ورځ ساینس پوهان تاییدوي چې په ژورو اوبو کې حیوانات کولی شي د بایولومینیسینس په واسطه خپله رڼا تولید کړي.

لکه څنګه چې هره ورځ ساینس پوهان زموږ لپاره نامعلوم مخلوقات کشف کوي او دا هم دوی کشف کوي چې د دې مخلوقاتو سیستمونه د دې په واسطه نشي رامینځته کیدی، مګر یو دقیق پروګرام شتون لري چې دننه هرڅه کنټرولوي .ترټولو حیرانونکي شیان چې ما کله هم لیدلي دي هغه ژوندي موجودات دي چې په ژورو بحرونو کې (زرګونه کیلومتره د بحر لاندې) کې دي لکه څنګه چې خدای پاک د دې مخلوقاتو سره د پیچلو سیستمونو په واسطه ملاتړ کړی،ترڅو د رڼا وړانګې خوشې کړي

قران کریم فرمايي:

﴿قَالَ رَبُّنَا ٱلَّذِىٓ أَعۡطَىٰ كُلَّ شَىۡءٍ خَلۡقَهُۥ ثُمَّ هَدَىٰ

(موسی) وویل :«زمونږ رب هغه ذات دی، چې هر شی ته یې د هغه خلقت (شکل او صورت) ورکړ، بیا یې هغه ته لاره وروښوده.» (طه :۵۰)

د سمندر لاندې په ۸۰۰۰ متری کې داسې کبونه دی چې څو کاله وړاندې یې انسانان په اړه هېڅ نه پوهېدل.

خدای (ج) دا حیرانوونکی کبونه پیدا کړی، ددوی بدن دننه ډیری کیمیاوي تعاملات رامینځته کیږي چې د هغې څخه د رڼا خوشې کیدو لامل کیږي .سره له دې چې ددوی په بادنونو باندې د اوبو فشار په دې وخت کې د غرونو په اندازه وی !دا پدې مانا ده چې د بدن په هر سانتي متر کې د غرونو په اندازه فشار شتون لري!!

پوښتنه دا ده چې دا کوچنی کب څنګه دومره لوی فشار برداشت کولی شي؟ څوک په دې ژور او تیاره کې د ژوند کولو لپاره مناسب دي؟ او څوک د هغوی د تغذیه کولو لپاره مناسب معیشت کاروي؟ دلته د روښنايي سیسټم شتون نلري، دا د دومره اندازه فشار څخه د

ساتنې په توګه کوم ځانګړي سوټ هم نه اغوندي او دا د سړو اوبو څخه د مخنیوي لپاره کوم ځانګړی سیستم نلري .یوازینی شی چې دوی ترلاسه کړی دی هغه کوچنی دماغ دی چې د اړتیا وړ برنامه لري چې په ژورو بحرونو کې خپلې لارې ته پرې لارښوونه وکړي .

دا بیولوژیکي رڼا د کب دننه د ځینو تعاملاتو له امله رامینځته کیږي، ځکه چې ځینې اتومونه د اکسیجن او کلسیم اتومونو سره یوځای کیږي، او د دې ادغام له امله الکترونونه د اتوم د داخلي مدار څخه خارجي مدار ته حرکت کوي ترڅو د رڼا فوتون خوشې کړي .الله سبحانه وتعالی دا مخلوقات نه دي هېر کړي چې اته زره متره د سمندر لاندې ژوند کوي، نو څنګه ممکنه ده چې د یو سړي دا خبره هېره کړي چې" له الله پرته بل خدای نشته."

هغه څه چې د حکمت څخه ډک دي هغه دا دي چې فرمایي :(او د چا لپاره چې الله رڼا نه وي ورکړی، د هغه لپاره هیڅ رڼا نشته) (.سورة النور آیت**40**) لکه څنګه چې هغه ذات د لوړ شآن څښتن دی موږ ته ددې ویل غواړي چې هغه خپلو ځینو مخلوقاتو ته د روښنایي وړتیا ورکړې .

ایا موږ د الله جل جلاله د معجزو د پوهیدو لپاره دې خبرو ته په غور سره نه ګورو؟

الله تعالی موږ ته رڼا راکړي چې هغه قرآن او سنت دی ترڅو په دې نړۍ کې چې د الحاد او د خدای د ناپوهۍ له تیارو څخه ډکه ده خپله لاره روښانه کړو .الله جل جلاله د هر څه خالق دی، له هغه څخه غوښتنه کوو چې موږ ته د سمې لارې لارښوونه وکړي او موږ ته د دې دور په تیارو کې رڼا راکړي .یا الله زمونږ زړونو ته د قران کریم رڼا واچوه

سمندري انرژي

۱ -د سمندر د څپو د رامنځته کېدو علمي عوامل

د سمندر څپې هغه اوبيز حرکتونه دي چې د باد، د ځمکې د ګرځېدو، او د تودوخې توپيرونو له امله منځته راځي .دا څپې نه يوازې د سمندر په سطحه بلکه د سمندر په ژورو برخو کې هم شته، چې د داخلي څپو **(Internal Waves)** په نوم ياديږي.

۲ -د څپو د انرژۍ قرآني اشاره

الله تعالی فرمايي:

(وَهُوَ ٱلَّذِى سَخَّرَ ٱلْبَحْرَ لِتَأْكُلُوا۟ مِنْهُ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُوا۟ مِنْهُ حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا ۖ وَتَرَى ٱلْفُلْكَ مَوَاخِرَ فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا۟ مِن فَضْلِهِۦ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ)

(سورة النحل :۱۴)

ترجمه:

"دی همغه ذات دی چې سمندر یې مُسخر کړی دی، د دې لپاره چې تاسو له هغه نه تازه غوښه وخورئ او له هغه نه ګاڼه (زېورات) راوباسئ چې تاسو یې اغوندئ او ته په ده کې بېړۍ وینې، چې اوبه څیرونکې وي او د دې لپاره چې تاسو د هغه فضل طلب کړئ او د دې لپاره چې تاسو شکر وباسئ"

تحلیل:

دلته" سَخَّرَ ٱلۡبَحۡرَ "اشاره کوي چې سمندر د انسان د ګټې لپاره برابر شوی، چې یوه ګټه یې د څپو انرژي ده.

څپې د اوبو د خوځښت سبب ګرځي، او انسانان یې اوس د برېښنا د تولید لپاره کاروي.

د داخلي څپو **(Internal Waves)** قرآني اعجاز

۱ -داخلي څپې څه دي؟

دا څپې د سمندر په ژورو برخو کې وي، چې د سطحي څپو څخه ډېرې پټې او غټې دي . ساینسپوهان دا څپې یوازې په ۲۰مې پېړۍ کې کشف کړې.

۲ -د داخلي څپو قرآني اشاره

الله تعالی فرمايي:

(أَوۡ كَظُلُمَٰت فِی بَحۡر لُّجِّیّ يَغۡشَىٰهُ مَوۡج مِّن فَوۡقِهِۦ مَوۡج مِّن فَوۡقِهِۦ سَحَاب ظُلُمَٰتُۢ بَعۡضُهَا فَوۡقَ بَعۡض)

(سورة النور :۴۰)

ترجمه:

"یا (کافران او منافقان) د هغو تیارو په شان دي چې په ژور سمندر کې دي، چې دغه (سمندر) یو موج (چپې) پټ کړی وي، د هغه له پاسه بل موج (چپه) وي (بیا) د هغه له پاسه وریځ وي، تیاري دي چې د دوی ځینې د ځینو نورو له پاسه دي".

تحلیل:

د" مَوْج مِّن فَوْقِهِ مَوْج "مفهوم دا دی چې د سمندر ژورو کې هم څپې شته، نه یوازې په سطحه.

دا یو داسې حقیقت دی چې ساینسپوهان یې په ۲۰مې پېړۍ کې کشف کړ، خو قرآن کریم ۱۴۰۰ کاله وړاندې پرې اشاره کړې وه.

د مد **(Tides)** د انرژي تولید او قرآني اعجاز

۱ -د مد او جزر **(Tides)** د رامنځته کېدو لاملونه

مد او جزر د سپوږمۍ د جاذبې قوې له امله منځته راځي .کله چې سپوږمۍ د ځمکې اوبو ته نږدې شي، نو دا اوبه پورته کوي او مد رامنځته کېږي، او کله چې لرې شي، نو جزر راځي.

۲ -د مد د انرژۍ ګټه اخیستل

اوس ساینسپوهان د مد د خوځښت څخه د برېښنا د تولید لپاره کار اخلي.

۳ ـ د مد د قرآني اشاره

الله تعالی فرمايي:

(وَسَخَّرَ لَكُمُ ٱلۡبَحۡرَ لِتَجۡرِيَ ٱلۡفُلۡكُ فِيهِ بِأَمۡرِهِۦ وَلِتَبۡتَغُواْ مِن فَضۡلِهِۦ وَلَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ)

(سورة الجاثية :۱۲)

ترجمه:

"او (الله) همدا بحر تاسو ته مسخر کړی دی، د دې لپاره چې کښتۍ پکې د هغه (الله) په حکم سره رواني شي او د دې لپاره چې تاسو د هغه فضل ولټوئ، او د دې لپاره چې تاسو شکر وباسئ".

تحليل:

د" سَخَّرَ لَكُمُ ٱلۡبَحۡرَ "اشاره دا ده چې سمندر د انسان د ګټې لپاره دی، چې اوس د مد له خوځښت څخه انرژي توليدېږي.

د مد د انرژۍ سيستمونه د برېښنا يو مهم توليدي سيستم ګڼل کېږي، چې له اوبو څخه پاکه انرژي برابروي.

نتيجه:

د قرآن کريم د آيتونو له مخې، سمندر د څپو، مد، او داخلي څپو له لارې د انسان د فايدې لپاره برابر شوی.

ساينسپوهان اوس هم د سمندر له دې خوځښتونو څخه د برېښنا د توليد لپاره ګټه اخلي، چې دا د قرآن کريم د اعجاز يو روښانه دليل دی.

قرآن کريم داسې علمي حقايق بيان کړي چې انسان ته يې ۱۴۰۰ کاله وروسته څرګند شول، او دا د الهي وحي ښکاره نښه ده.

الله تعالی فرمايي:

(سُبۡحَٰنَ ٱلَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَٰذَا وَمَا كُنَّا لَهُۥ مُقۡرِنِينَ۝ وَإِنَّآ إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنقَلِبُونَ)

(سورة الزخرف :۱۳-۱۴)

ترجمه:

"پاکي ده هغه ذات لره چې موږ ته يې دا (وسايل) تابع کړي دي، او موږ د دې توان نه درلود،

او بې‌شکه موږ خامخا خپل رب ته بېرته ورستنېدونکي يو".

د سمندر فوم

د سمندر د فوم اعجاز – قرآني او علمي حقيقتونه

۱ -د سمندري فوم **(Sea Foam)** پديدې تشريح

سمندري فوم یوه پېښلې پدیده ده چې د نړۍ په ټولو بحیرو کې پېښیږي .دا فوم د سمندر د عضوي موادو، مالګو، مړو بوټو، او خرابو شوو کبانو د شدیده اختلاط له امله رامنځته کېږي .ساینسپوهان یې د شیدو د مخلوط **(Mixer)** ته تشبیه ورکوي، چې کله سخت حرکت پیدا کړي، فوم جوړیږي.

د فوم ځینې ساینسي ځانګړتیاوې:

د تیزو څپو، توپانونو او سختو سیلابونو پر مهال جوړیږي.

ډېر سپک وي او د هوا له امله ژر لېرې کیږي.

ډېر لږ اوبه کولی شي ډېر فوم تولید کړي، یعنې دا هیڅ وزن او ارزښت نه لري.

۲ -د قرآني اعجاز څرګندونه

الله تعالی فرمایي:

(أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ فَسَالَتۡ أَوۡدِيَةُۢ بِقَدَرِهَا فَٱحۡتَمَلَ ٱلسَّيۡلُ زَبَدٗا رَّابِيٗاۖ وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيۡهِ فِي ٱلنَّارِ ٱبۡتِغَآءَ حِلۡيَةٍ أَوۡ مَتَٰعٖ زَبَدٞ مِّثۡلُهُۥۚ كَذَٰلِكَ يَضۡرِبُ ٱللَّهُ ٱلۡحَقَّ وَٱلۡبَٰطِلَۚ فَأَمَّا ٱلزَّبَدُ فَيَذۡهَبُ جُفَآءٗۖ وَأَمَّا مَا يَنفَعُ ٱلنَّاسَ فَيَمۡكُثُ فِي ٱلۡأَرۡضِۚ كَذَٰلِكَ يَضۡرِبُ ٱللَّهُ ٱلۡأَمۡثَالَ)

الرعد :۱۷

ترجمه:

"الله د باطل د له منځه وړلو او حق پاتې کېدلو لپاره له آسمانه د ورېدونکي باران بېلګه بیان کړې ده، تردې چې د لویوالي او کوچنوالي سره سمې ویالې پرې وبهیږي؛ نو سېل د اوبو پر سر خس او خځلې پورته کړي وي او بله بېلګه یې هغوی دواړو ته د ځینو هغه څه بیان کړې ده چې خلک یې له ارزښتناکه زېړمو څخه اور پرې بلوي تر څو یې اصل او هغه

څه ولتوي چې خلک ځانونه پرې ښایسته کوي، نو هغه خپل زګ داسې پورته کوي لکه دغه يې چې پورته کوي، په دغو دوو بېلګو سره الله د حق او باطل بېلګې بيانوي، نو باطل د خسو او د اوبو پر سر د غورځول شوي زړ غوندې وي او له زنګ څخه د معدن پاتې خيري غوندې وي، او حق د هغو پاکو اوبو غوندې وي چې څښل کيږي، مېوې، شينګيا او وابنه را شنه کوي او هغه چې په معدن کې له خيري وروسته وي، نو خلک ترې ګټه پورته کوي، لکه څنګه چې دغه دوې بېلګې بيان کړې، الله د خلکو لپاره بېلګې بيانوي چې حق پرې له باطله بېل کړي"..

٣ -د قرآني آيت علمي تفسير

د فوم جوړېدل د سيلاب د سخت حرکت له امله:

قرآن وايي" :فَٱحۡتَمَلَ ٱلسَّيۡلُ زَبَدٗا رَّابِيٗا "يعنې فوم د شديدو څپو له امله پورته کېږي .ساينس وايي چې فوم يوازې د سختو څپو پر مهال جوړېږي، چې دا د قرآني حقيقت تصديق دی.

د وزن قاعده:**(Law of Density)**

دا يو فزيکي قانون دی، چې درانه مواد لاندې پاتې کېږي او سپک مواد پورته ځي، لکه څنګه چې قرآن وايي" :وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيۡهِ فِي ٱلنَّارِ ... زَبَدٞ مِّثۡلُهُۥ "يعنې د اوسپنې د ذوب پر مهال هم کثافات پورته راځي، لکه د سمندري فوم.

د فوم بې ارزښتي – د فوم چټکتيا سره ختمېږي:

ساينسپوهان وايي چې د سمندر فوم په لږ باد سره ورکېږي، ځکه چې دا يوازې ببلونه **(bubbles)**دي .قرآن هم همداسې وايي" :فَأَمَّا ٱلزَّبَدُ فَيَذۡهَبُ جُفَآءٗ "يعنې فوم لېږې کېږي او هيڅ ارزښت نه لري.

۴ -د نبي کريم ﷺ حديث – فوم او ګناهونه

رسول الله ﷺ فرمايي:

«مَن قالَ :سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، في يَومٍ مِائَةَ مَرَّةٍ، حُطَّتْ خَطايَاهُ، وإنْ كانَتْ مِثْلَ زَبَدِ البَحْرِ»

(رواه البخاري ومسلم)

ترجمه:

"څوک چې د ورځې سل ځله (سبحان الله وبحمده) ووايي، د هغه ګناهونه به معاف شي، که څه هم د سمندر د فوم په اندازه وي".

د حديث حيرانوونکی اعجاز:

پيغمبر ﷺ ۱۴۰۰ کاله وړاندې د فوم ځانګړتيا درک کړې وه، چې دا بې ارزښته او ژر ختمېدونکی دی، نو يې لوی ګناهونه ورته تشبيه کړي.

۵ -پايله – د قرآن کريم حيرانوونکی اعجاز

قرآن کريم د سمندر د فوم جوړېدل او علمي پروسه له ۱۴۰۰ کلونو مخکې بيان کړې، چې ساينس اوس کشف کړې ده.

دا د فزيک د وزن قاعدې **(Density Law)** سره مطابقت لري.

د حديث نبوي ﷺ علمي حقيقت دا دی چې د فوم تشبيه د ګناهونو لپاره غوره مثال دی.

ايا دا نه ده چې قرآن د الله له لوري يو حق کتاب دی؟

سمندرونه په اور بدلیدل

سمندرونه په اور بدلیدل، د ځمکې دننه د اوري طبقې **(Mantle)** او د قرآن کریم اعجاز

قرآن کریم د ځمکې دنني جوړښت او د سمندرونو په اور بدلیدو ته ۱۴۰۰ کاله مخکې اشاره کړې، چې نن ساینسپوهان ورته رسېدلي دي. د ځمکې دننه د اوري طبقې **(Mantle)**موجودیت، د سمندرونو لاندې اور، او د قیامت پر مهال د سمندرونو بړاس کېدل، دا ټول هغه حقایق دي چې قرآن ته یې نسبت کېږي.

۱. د قرآن کریم اشاره د سمندرونو په اور بدلیدو ته

الله تعالی فرمایي:

"وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ"

(التکویر :۶)

ژباړه:

"او کله چې سمندرونه د اور په شان شي (یا بړاس شي)".

ساینسي حقیقت:

دا آیت د قیامت یوه نښه بیانوي، چې سمندرونه به اور واخلي یا به بړاس شي.

نن ساینسپوهان پوهیږي چې د سمندرونو لاندې د اور غرونه **(Mid-Ocean Ridges)** شته، چې لاوا **(Magma)** ترې راوځي.

دا ثابت شوي چې د ځمکې دننه خورا توده ماده **(Magma)** شتون لري، او که دا سطح ته راووځي، سمندرونه اور اخلي.

د سمندرونو لاندې د اور غرونه د ځمکې د تکتونیکي تختو **(Tectonic Plates)** د خوځښت له امله د لاوا د بهر راتلو سبب کېږي.

ساینس پوهانو کشفیات د سمندرونو د اور په اړه:

په سمندرونو کې د اور کشف

د ساینسپوهانو د څېړنو له مخې، د نږدې ۸۰٪ اور غورځوونکي غرونه د سمندرونو لاندې دي او په دوامداره توګه اور او لاوا خارجوي!

د **"Submarine Volcanoes"** څخه اورین مواد **(Magma)** راوځي، چې د سمندرونو اوبو ته ګرمي ورکوي.

ځینې وختونه دا اور غورځوونکي غرونه دومره فعال شي، چې د سمندرونو اوبه بړاس کوي او د نوي جزیرې **(Islands)** د رامنځته کېدو سبب کېږي!

د **NASA** څېړنه:

NASAد سمندرونو لاندې اورين فعاليت کشف کړی، او دا تاييدوي چې د ځمکې د پوښ لاندې د اور نه ډکې طبقې **(Mantle)** شتون لري.

د **2020** کال څېړنو ښودلې چې د ځمکې د تودوخې لويه برخه د سمندرونو لاندې د اور غورځوونکو غرونو له امله ده**!**

دا ټول د قرآن د" البحر المسجور "(بړاس شوي سمندر) سره مطابقت لري**!**

دا يو حيرانونکی ساينسي اعجاز دی، ځکه چې ۱۴۰۰ کاله مخکې څوک نه پوهېده چې د سمندرونو لاندې اور شته**!**

۲ **.**د ځمکې دننني اوري طبقه **(Mantle)** ته اشاره

الله تعالی فرمايي:

"وَالْأَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ"

الطارق **:**۱۲

ژباړه:

"او قسم په چوديدونکي ځمکه باندې"**!**

ساينس:

دا آیت اشاره کوي چې ځمکه دننه شکېدلې ده، او دا د تکتونیکي تختو **(Tectonic Plates)**او د ځمکې د مګما طبقې **(Mantle)** شتون ته اشاره کوي.

نن ساینس ثابتوي چې ځمکه دننه سخته نه ده، بلکې مایع طبقه لري، چې د **"Mantle"** په نوم یادیږي، او د ځمکې دننه لاوا یا اورین مواد پکې جریان لري.

د ځمکې دننه دا طبقه د ویشل شویو تختو **(Tectonic Plates)** سبب کېږي، چې زلزلې، اور غورځونکي غرونه**(Volcanoes)** ، او د سمندرونو لاندې اوري غرونه**(Mid-Ocean Ridges)**رامنځته کوي.

۱۴۰۰ کاله مخکې د قرآن دا اشاره یو ساینسي اعجاز دی، ځکه چې خلکو فکر کاوه چې ځمکه یوازې یوه کلکه طبقه ده.

۳ **.**د سمندرونو لاندې اور ته اشاره

الله تعالی فرمایي**:**

"وَالطُّورِ وَكِتَابٍ مَسْطُورٍ فِي رَقٍّ مَنْشُورٍ وَالْبَيْتِ الْمَعْمُورِ وَالسَّقْفِ الْمَرْفُوعِ وَالْبَحْرِ الْمَسْجُورِ**"**

(الطور **:**۱-۶)

ژباړه**:**

"قسم په طور، او په لیکل شوي کتاب، په سپیني پاڼې کې خپور شوی، او په اباد کور (بیت المعمور)، او په لوړ چت (آسمان)، او په بړاس شوي سمندر**"!**

ساینس**:**

دا آیت د سمندرونو لاندې اور ته اشاره کوي.

نن ساینس ثابت کړې چې د سمندرونو لاندې د اور لاندې غرونه (**Submarine Volcanoes**) شتون لري، چې لاوا ترې راوځي.

د **Atlantic Ocean Mid-Ocean Ridge** یو له مشهورو ځایونو څخه دی، چې د سمندرونو لاندې لاوا ترې راوځي.

۱۴۰۰ کاله مخکې د دې حقیقت ذکر کول د قرآن ساینسي اعجاز ثابتوي.

۴ .د قیامت پر مهال د سمندرونو بړاس کېدل

الله تعالی فرمایي:

"وَإِذَا الْبِحَارُ فُجِّرَتْ"

الانفطار :۳

ژباړه:

"او کله چې سمندرونه وچودلی شي".

ساینس:

دا آیت اشاره کوي چې د قیامت پر مهال سمندرونه وچېږي د منټل د چودیدونکو لواو څخه یا ټول سمندرونه به اور اخلي.

نن ساینس وایي، که د ځمکې داخلي توده مواد سطح ته راووځي، نو سمندرونه به اور واخلي.

د ځمکې د تکتونیکي فعالیتونو له امله د سمندرونو تبخیر **(Evaporation)** او وچېدل ممکن دي، چې دا د قرآن د دې آیت د امکان تایید کوي.

د دې آیت ساینسي وضاحت د قرآن اعجاز ښکاره کوي.

۵ .د قرآن ساینسي اعجاز – لنډیز

د سمندرونو لاندې اور موجود دی، لکه څنګه چې قرآن ویلي (البحر المسجور).

د ځمکې دننه طبقه **(Mantle)** د اور طبقه ده، او قرآن اشاره کړې چې ځمکه شکېدلې ده (ذات الصدع).

د قیامت پر مهال سمندرونه اور اخلي یا وچېږي (وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ، وَإِذَا الْبِحَارُ فُجِّرَتْ)

د قرآن دا آیتونه د ساینس لخوا تایید شوي، او دا د قرآن یو ښکاره اعجاز دی!

پایله:

قرآن کریم د ځمکې دنننۍ جوړښت، د سمندرونو لاندې اور، او د قیامت پر مهال د سمندرونو په اور بدلیدو ته ۱۴۰۰ کاله مخکې اشاره کړې، چې نن ساینسپوهان ورته رسېدلي دي .دا د قرآن یو حیرانونکی اعجاز دی

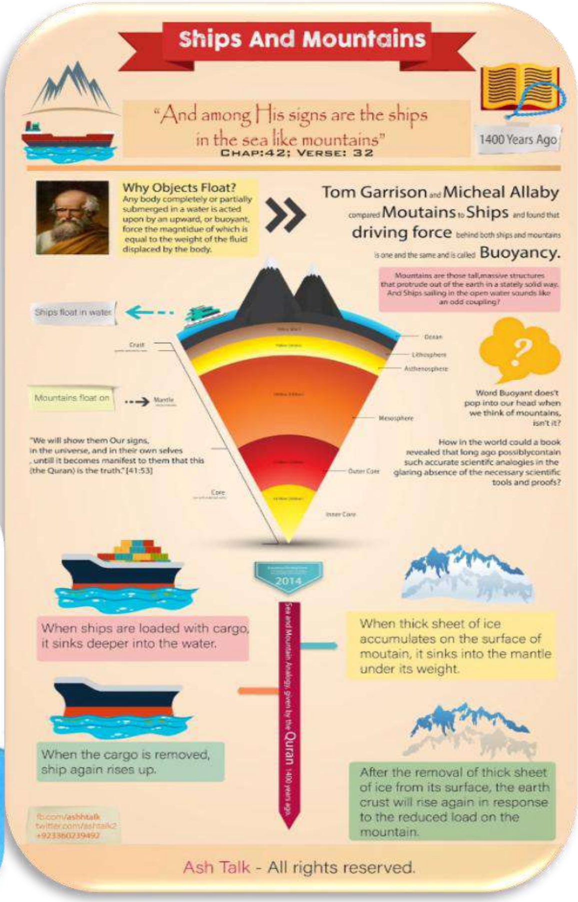

"غرونه او بیړۍ"

"Buoyancy Force

په **1500** لسیزه کې، کله چې مشهور فزیک پوه او ستورپوه ګیلیلیو لومړی ځل دا نظریه وړاندې کړه چې ځمکه د لمر په شاوخوا کې ګرځي، نو هغه د کلیسا لخوا یو لوی لیونی او د بدعت په تور محکوم شو .هغه، ګیلیلیو، بیا په عمري بند محکوم شو او شاوخوا **9** کاله وروسته په کور کې د نظربندۍ لاندې مړ شو .خو که نن یو لس کلن ماشوم ته خپل ساینسي ښوونکی ورته حقیقت ووایي، هیڅوک حتی سترګې نه پټوي.

نو څه بدلون راغلی؟ ډیر شیان !

نړۍ نوي ټیکنالوژي رامینځته کړې چې موږ سره د ستورپوهنې په دقیق پوهیدو کې مرسته کوي.

نو هغه غریب زوړ ګیلیلیو لیونی نه و، هغه یوازې د خپل وخت څخه مخکې و .اوس ساینس پوهان ډیر پرمختللي وسایل او اسباب لري چې کولی شي د ګالیلیو په څیر د ورته برخلیک څخه مخنیوي کې مرسته وکړي مګر ځینې وختونه د دوی ادعاګانې لاهم موږ ته دوه ګونی کیږی کله چې موږ یې په لومړی ځل اورو په ځانګړي توګه کله چې موږ په ساینس او فزیک کې سابقه نلرو .راځئ چې یو مثال وګورو :دوه مختلف ساینس پوهانو، په خپل خپاره شوي کار کې، ټام ګیریسن او مایکل الابي دواړو غرونه د کښتیو سره پرتله کړي .

غرونه هغه لوړ لوی جوړښتونه دي چې د ځمکې څخه په داسې قوي ډول بهر ته راوتلي دی لکه په خلاصو سمندرنو کې کښتۍ او بیړۍ، دواړه سره په یو شان عجیب ترکیب لري . مګر د یوناني ریاضي پوه ارکیمیډز لخوا رامینځته شوی د بویانسي فزیکي قانون به بیا په بل ډول ووایی، دا ځکه چې د دواړو کښتیو او غرونو تر شا د چلولو ځواک یو شان او ورته دی چې همدغه ځواک ته بویانسي **(Buoyancy)**ویل کیږي .

اوس د بویانټ یا د پورته کوٌني **(floating)** کلمه یو څه ستونزمن کار دی چې پرې پوه شئ او لیدل یی هم کله چې موږ د غرونو په اړه فکر کوو

خو اټکل وکړئ چې څه پیښیږي کله چې د غرونو سطحې د یخ په یوه ګنده پوښل کیږي؟

کله چې په سمندر کې کښتۍ د بار وړونکو توکو څخه ډکې شي، نو کښتۍ ډوبیږي او په اوبو کې د بارکړای شوو شیانو د وزن په پرتله ژور سفر کوي.

په ورته ډول، کله چې د غره په سطحه د یخ یوه غټه ټوټه راټوله شي، همدغه غر د خپل وزن لاندې د ځمکې په کریسټ (یعنې د ځمکې په طابقه) کې ډوبیږي .

څه نو اوس، د غره له سطحې څخه د یخ د تودوخې

له لرې کولو وروسته څه پیښیږي؟

په ورته ډول لکه څنګه چې کښتۍ د کارګو له لرې کولو وروسته بیا راپورته کیږي ، د ځمکې کرسټ به د غره د کم شوي بار په ځواب کې یو ځل بیا راپورته شي .موږ دا ټول نن

د ساينس پوهانو لکه ټام ګيريسن او مايکل ايلابي لخوا په **(2013-14)** کې ترسره شوي څيړنو څخه پوهيږو .

مګر موږ بيرته څوارلس پيړۍ دمخه ځو کله چې قرآن نازل شو او موږ څه ګورو چې خدای (ج) څه فرمايي؟

«وَمِنۡ ءَايَٰتِهِ ٱلۡجَوَارِ فِي ٱلۡبَحۡرِ كَٱلۡأَعۡلَٰمِ»

«او (بل) د هغه له نښانو څخه په سمندر کې د غرونو په شان چلېدونکې بېړۍ دي .»
سورت الشورى **32**

«وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنْشَاٰتُ فِى الْبَحْرِ كَالْاَعْلَامِ ۚ»

55-24«او خاص هغه لره دي په سمندر کې بادبان پورته کړی شوي بېړۍ، لکه غرونه»

خبره یوازې دلته نه ختميږي...

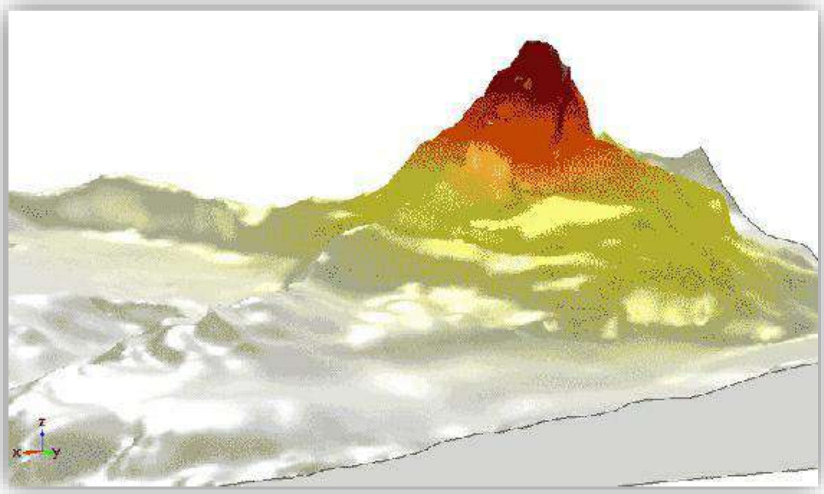

مېټرهورن (Matterhorn) غره خوځېدل – علمي کشف

مېټرهورن چې د الپ غرونو یوه تر ټولو مشهوره څوکه ده (په سویس او ایټالیا کې موقعیت لري)، ساینسپوهانو معلومه کړې چې دا غر د لړو خوځښتونو سره لړزېږي یا" خوځېږي"، لکه څنګه چې یو لوړ ودانۍ یا ونه د باد په اثر لږ څه ښوریږي.

څنګه خوځېږي؟

علمي څېړنه:

د ETH Zurich او Technical University of Munich ساینسپوهانو د دې غره په څو برخو کې حساس سینسرونه لګولي وو .هغوی دا وموندله چې:

غر هره ثانیه کې یو ځل ډېر لږ خوځېږي.

دا خوځښتونه د باد، تودوخې، یا زلزلې د وړو څپو له امله رامنځته کېږي.

غر داسې خوځېږي لکه څنګه چې یو کښتۍ د څپو له امله سر ښوروي.

دا خوځښتونه د انسان له سترګو پټ دي، خو حساس آلات یې ثبتولی شي.

دا یو ډول "resonance" یا طبیعي ارتعاش بلل کېږي.

الله سبحان وتعالی فرمایي:

"وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ ۚ صُنْعَ اللَّهِ الَّذِي أَتْقَنَ كُلَّ شَيْءٍ ۚ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ"

(سورت النمل، ۸۸)

ژباړه" :او ته غرونه وينې، فکر کوې چې ولاړ دي، حال دا چې دوی د وريځو په څېر حرکت کوي، دا د الله هغه صنعت دی چې هر څه يې په غوره ډول برابر کړي دي".

نو پوښتنه دا ده چې څنګه ممکنه ده چې يو کتاب په هغه وخت کې د اړينو ساينسي وسايلو او شواهدو په ښکاره نشتوالي کې و دا ډول دقيق ساينسي قياسات او معلومات په ګوته کړي؟

د دې پوښتنې يوازينی ممکن ځواب دا دی چې قرآن د کائناتو د خالق کتاب دی چې په هر څه پوه دی باريک بين ذات دی .

هغه څه چې په دې قرآن کې تر دې هم ډير حيرانوونکی دی دا دی چې عصري ساينس پوهانو ځينې ورته عيني مشابهتونه کارولي چې په لومړي ځل په قرآن کې **1400** کاله دمخه ليکل شوي.

نو څوک وايي چې دين او ساينس سره ټکر لري**!**

تر اوسه چې څومره ساينسي څيړنې شوي له اسلام سره موافقې دی. خو که بيا هم چيرته داسې څه سره رامنځته شول نو دا بيا ساينسي تيروتنه ده.

پاکی ده هغه ذات لره ده چې د ټولو کائناتو انتظام کونکی دی

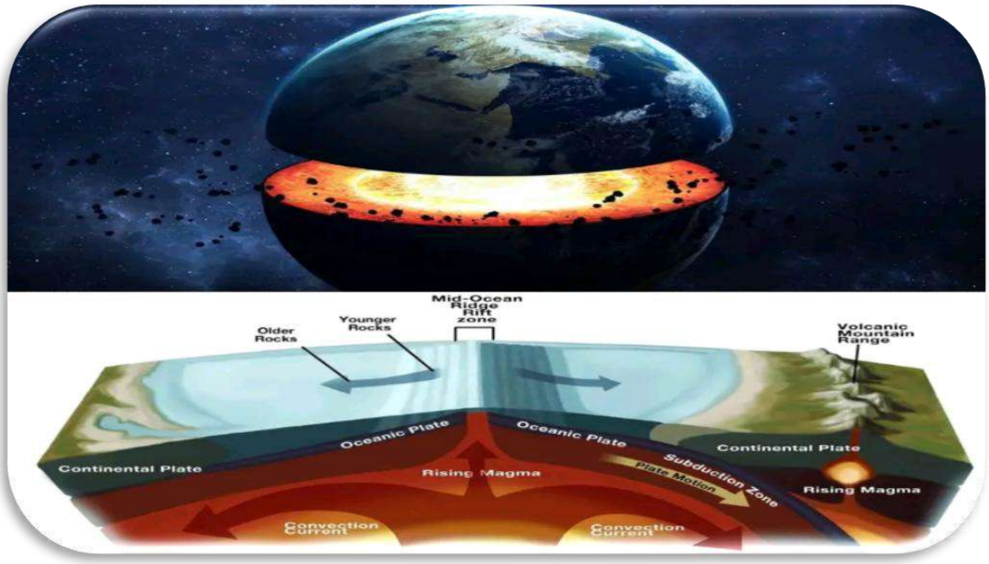

آستنوسفير

د قرآن کريم او د ځمکې د تکتونيکي حرکت معجزه

(آيت" - **79:32** وَالْجِبَالَ أَرْسَاهَا")

قرآن کريم، چې د الله تعالی د وحی يوه بيلګه ده، د ځمکې د جوړښت په اړه داسې ساينسي حقيقتونه وړاندې کوي چې ۱۴۰۰ کاله وروسته يې علمي تاييدات ومانل شول .په آيت **79:32**کې چې فرمايي" **:**وَالْجِبَالَ أَرْسَاهَا "(او غرونه يی ټينګ کړل)، قرآن د غرونو د ټينګ پاتې کيدو د پديدې توضيح ورکوي.

آستنوسفير او ليتوسفير

د ځمکې د سطحې پرت (ليتوسفير) د آستنوسفير پر سر شنا کوي .آستنوسفير يوه نيمه مذابه او د ګرمۍ او فشار له کبله نرمې شوې لايه ده، چې د ځمکې د پورتنۍ خولۍ يوه برخه ده . دا لايه د ځمکې د سطحې پرت لاندې پروت دی، او د هغې ژوروالی د **80** نه تر **200** کيلومتره پورې کيدای شي.

د غرونو ټينګ پاتې کيدل

د قرآن په آیت کې چې د غرونو د ټینګ پاتې کیدو ذکر شوی، دا د ځمکې د تکتونیکي حرکتونو یوه واقعي پېښه ښيي .په دې لایه کې د تودوخې او فشار له کبله ډېرې نرمېږي او خوځښتونه پیل کوي .دا خوځښتونه په داسې ډول دي چې د ځمکې د سطحې پرت (لیتوسفیر) په خپل حرکت سره د آستنوسفیر په نرمې لایه باندې" شنا "کوي، لکه بېړۍ چې په اوبو کې حرکت کوي.

د آستنوسفیر او لیتوسفیر اړیکه

د آستنوسفیر او لیتوسفیر ترمنځ دا اړیکه د ځمکې د تکتونیکي تختو حرکت ته اجازه ورکوي، چې دا تختې د آستنوسفیر په حرکت کولو سره د ځمکې په سطحه ګډوډي او ژور حرکتونه رامنځته کوي .د دې حرکت له کبله، غرونه او د ځمکې سطحه د آستنوسفیر د نرمې لایې پر سر ټینګ پاتې کېږي.

د قرآن معجزه

د دې حقیقت څرګندونه د قرآن کریم په **79:32** کې شوې ده .هغه وخت، چې هیڅ ساینسي پوهه نه وه، قرآن د غرونو د ټینګ پاتې کیدو د راز په اړه داسې ښکاره حقیقت بیان کړ چې نن ورځ ساینسي شواهد یې تاییدوي .قرآن د" أَرْسَاهَا "کلمې له لارې د غرونو ټینګ پاتې کیدل د دې سره مشابه ګڼلی، لکه بېړۍ چې په اوبو کې ټینګ پاتې کېږي.

پایله

دا د قرآن کریم د معجزې یوه ښکاره نمونه ده چې ۱۴۰۰ کاله وړاندې یو داسې ساینسي حقیقت بیان شوی، چې نن ورځ یې د ځمکې د تکتونیکي حرکاتو او آستنوسفیر په اړه د علمي څېړنو له لارې تایید ترلاسه کړې ده .قرآن کریم د دې پدیدې د ساینسي حقیقت د

ښودلو لپاره خورا دقیق او د باور وړ الفاظ کارولي دي، چې زموږ د پوهې پراختیا ته نوی رڼا ورکوي.

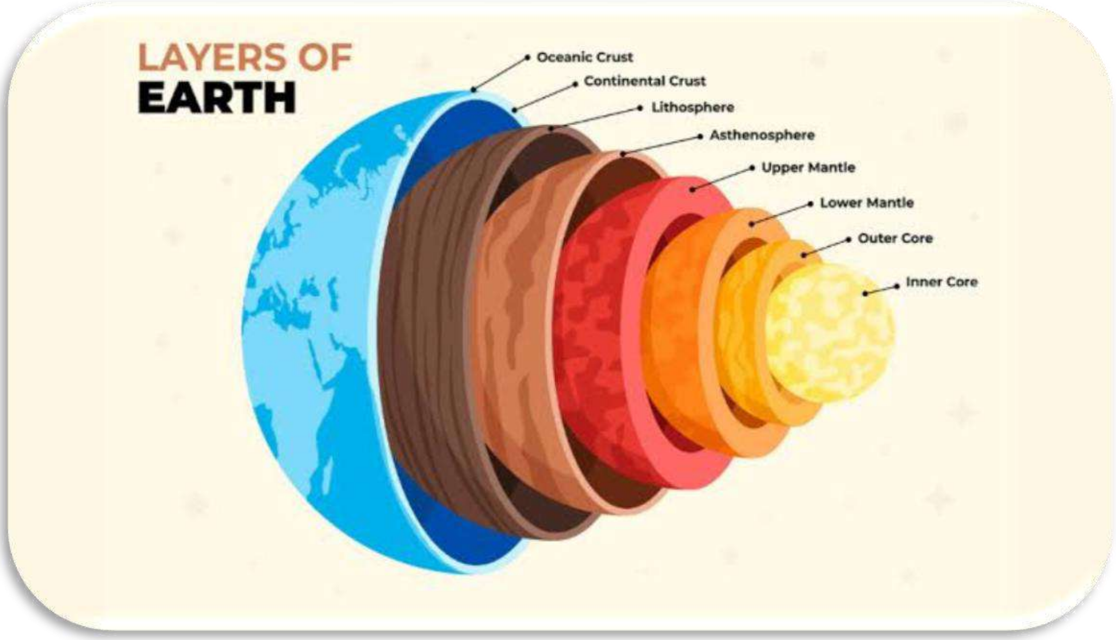

د ځمکې طبقې

"الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا"سورت الملک ۳"

"هغه ذات چې پیدا کړی دی اووه اسمانونه لاندې باندې(طبقې طبقې)

الله تعالی فرمایي :اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَوَاتٍ وَمِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ <...سورت طلاق ۱۲

ژباړه :الله هغه ذات دی چې پیدا کړي دی اووه اسمانونه او په مثل ددې له ځمکې نه>...

د رسول صلی الله علیه وسلم سنت د اسلام دوهمه نازله شوی سرچینه ده .دا هم د قرآن عظیم شان په څیر،ساینسي معلومات لري چې **1400** کاله دمخه یې شتون نه درلود .له دې

معجزو څخه" اوه "ځمکې دي چې پیغمبر (ع) په خپلو څو ویناوو کې ذکر کړې .له دوی څخه لاندې یو څو اخدیث مبارک دي:

حدیث ۱ له ابو سلمه رضي الله عنه څخه روایت دی چې د ده او نورو خلکو ترمنځ د ځمکې د یوې ټوټې په اړه شخړه رامنځته شوه .کله چې یې عائشې (رضي الله عنها) ته دا خبره وکړه، هغې وویل :اې ابو سلمه !په ناحقه د ځمکې له اخستلو څخه ډډه وکړئ، ځکه رسول الله ﷺ فرمایلي دي" :څوک چې د یو چا د ځمکې یوه فاصله هم غصب کړي، د اوو ځمکو ژوروالی به د هغه په غاړه کې وځړول شي ".(صحیح البخاري، کتاب د مظلومیت.)

حَدَّثَنَا بِشْرُ بْنُ مُحَمَّدٍ، أَخْبَرَنَا عَبْدُ اللَّهِ، عَنْ مُوسَى بْنِ عُقْبَةَ، عَنْ سَالِمٍ، عَنْ أَبِيهِ، قَالَ قَالَ النَّبِيُّ صلى الله عليه وسلم " مَنْ أَخَذَ شَيْئًا مِنَ الأَرْضِ بِغَيْرِ حَقِّهِ خُسِفَ بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَى سَبْعِ أَرَضِينَ "صحيح البخاري ۳۱۹۶

بشر بن محمد موږ ته وویل، عبدالله موږ ته د موسی بن عقبه له قوله، د سلیم له قوله او د خپل پلار له قوله یې وویل چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل :هر څوک چې په ناحقه د ځمکې یوه ټوټه واخلی، د قیامت په ورځ به د ځمکې په اوو برخو کې ډوب شي.

حدیث ۲ سلیم رضي الله عنه له خپل پلار څخه روایت کوي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل" :څوک چې د بل چا ځمکه په ناحقه واخلي، د قیامت په ورځ به له اوو ځمکې لاندې شي ".(صحیح البخاري، کتاب د مظلومیت.)

پورتني حدیث په ټولیزه توګه له ظلم څخه منع کوي، په ځانګړې توګه د ځمکې یوه ټوټه په ناحقه اخیستل .

اووه ځمکې څه ته اشاره کولی شي؟

د جیولوجي په برخه کې څېړنو ثابته کړې چې ځمکه له اوو زونونو یا له طابقو جوړه ده، چې له داخلي څخه تر بهرنۍ طبقې پورې په لاندې ډول پیژندل شوي دي:

خدای ج فرمایي:

وَفِى ٱلْأَرْضِ قِطَعٌ مُّتَجَٰوِرَٰتٌ

او په ځمکه کې ځنګ په ځنګ پیوستې ټوټې دي (سورة الرعد :۴)

دا آیت د ځمکې د تکتونیکي تختو په اړه ځرګندوي، چې تختې یو له بل سره پیوستې دي .د ځمکې دا تختې په دوامداره توګه حرکت کوي، چې د ځمکې مختلف طبیعي پیښې، لکه زلزله، جوړوي.

لومړۍ :د ځمکې کلک داخلي کور : **(The Solid Inner Core of Earth)**

دا د ځمکې د وزن **1.7%** برخه جوړوي.

ژوروالی یې **6,370 - 5,150** کیلومتره (**3,981 - 3,219**میل) دی.

داخلي کور **(Inner Core)** کلک جامېد کور دی او د مینټل **(mantle)** سره نمه ترلی دی، په خارجي کور کې درول شوی دی .

(2)د مایع بهرنی کور :دا د ځمکې د وزن**30.8** ٪ برخه جوړوي ؛ او د ځمکې لاندې یې ژوروالی **5,150 - 2,890** کیلومتره (**3,219 - 1,806**میل) دی.

بهرنۍ کور یو ګرم کور دی، دا یو بریښنایی مایع دی چې دننه حرکت کوي .دا انتقالي طبقه د ځمکې د ګردش سره یوځای کیږي ترڅو د ډینامو اغیز رامینځته کړي چې د بریښنایی جریانونو سیستم ساتي کوم چې د ځمکې مقناطیسي ساحې په نوم پیژندل کیږي .دا

د ځمکې د گردش د فرعي ټکلو لپاره هم مسؤل دی .دا طبقه د خالص پرسيدلي اوسپنې په څير کثافت نلري، کوم چې د سپکو عناصرو شتون په گوته کوي .

(3):د **"D"** طبقه **: (D" Layer")**دا د ځمکې د وزن **3%** برخه جوړوي؛

دا طبقه **2,890 - 2,700** کيلومتره او (**1,806 - 1,688**ميل) د ځمکی لاندی ژوروالی لری.

(4) ښکته منټل **:(Lower Mantle)**دا طبقه د ځمکې وزن**49.2** ٪ برخه جوړوي؛

د **2,890 - 650** کيلومتره **1,806- 406)** ميل (د ځمکی لاندی ژوروالی لري.

دا شايد په عمده توگه د سيليکون، مگنيزيم او اکسيجن څخه جوړه وي .دا شايد يو څه اوسپنه، کلسيم او المونيم هم ولري .ساينس پوهان دا کسرونه د دې انگيرنې له لارې رامينځته کوي چې ځمکه د کاسميک عناصرو ورته کثرت او تناسب لري لکه څنگه چې په لمر او لومړني ميټيوريټ کې موندل کيږي.

(5منځنی ختکی) **(Middle Mantle)**د ليږد سيمه **:(**دا د ځمکې د وزن**7.5** ٪ برخه جوړوي.

دا د ځمکی لاندې **650 - 400** کيلومتره (**406-250**ميلونه) ژوروالی لری .

د مينټل کرسټ طبقه**11.1** ٪ ماس لري

او دا د بيسالټيک مگما سرچينه ده .پدې کې کلسيم، المونيم او گارنټ هم شامل دي، کوم چې يو پيچلي المونيم لرونکی سيليکيټ منرال دی .

(۶) پورتنی منټل **:(Upper Mantle)**دا د ځمکې د وزن **10.3%** برخه جوړوي؛

دا د **400 - 10** کیلومتره (**250 - 6**میلونه) ځمکې لاندی ژوروالی لري.
پورتنۍ مینټل د مینټل کرسټ**15.3** ٪ ماس لري.

(7)لیتوسفیر**(Lithosphere)**سمندري کرسټ **:**دا د ځمکې**0.099** ٪ برخه وزن جوړاوی؛ د **0-10** کیلومتره (**6 - 0**میله) د ځمکې لاندې ژوروالی لري.

د ځمکې تر ټولو سخته بهرنۍ طبقه چې کرسټ او پورتنۍ خوالۍ لري د لیتوسفیر په نوم یادیږي .د ځمکې ډیری برخه د آتش فشاني فعالیت له لارې رامینځته شوې.

د سمندري ریج سیسټم، د **40,000** کیلومتره (**25,000**میل) د آتش فشانونو شبکه، په کال کې د **17** کیلومترو په کچه نوي سمندري کرسټ تولیدوي، د سمندر پوړ د بیسالټ سره پوښي .هاوایی او آیسلینډ د بیسالټ انبارونو د راټولولو دوه بېڅاری مثالونه دي.

براعظمي کرسټ د مینټل کرسټ چی**0.554** ٪ ماس **(mass)** لري .دا د ځمکې بهرنۍ برخه ده چې په اصل کې د کرسټال ډبرو څخه جوړه شوې ده .دا د ټیټ کثافت بویانټ منرالونه دي چې ډیری یې د کوارټز **(SiO2)** او فیلډسپارس (فلزي ضعیف سیلیکیټ) لخوا تسلط لري .کرسټ (دواړه سمندري او براعظم) د ځمکې سطحه ده؛ لکه څنګه چې دا زموږ د سیارې ترټولو سړه برخه ده .ځکه چې سړې ډبرې ورو ورو خرابیږي، موږ دې سختې بهرنۍ خوالی ته د لیتوسفیر (د ډبرې یا قوي طبقې) په توګه هم وایلی شو.

دویم حواله**:**

سجین او **(Inner core)**

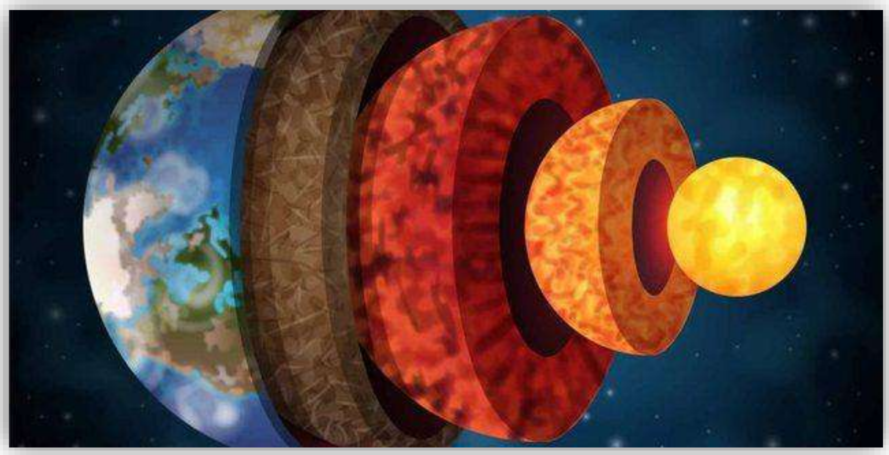

د ځمکې کلک داخلي کور

(The Solid Inner Core of Earth)

۱ .پېژندنه:

د ځمکې داخلي جوړښت څو طبقې لري، چې تر ټولو داخلي ۷مه طبقه يي کلک داخلي کور **(Inner Core)**بلل کېږي .دا د ځمکې د مرکز اصلي برخه ده، چې شاوخوا ۱۲۲۰ کيلومتره قطر لري او د فلزاتو څخه جوړه شوې ده.

۲ .ترکيب:

دا طبقه په عمده توګه د اوسپنې **(Iron)** او نيکل **(Nickel)** څخه جوړه ده، مګر ممکن لږ مقدار نور درانده عناصر (لکه طلا، پلاتين، او سيليکون) هم پکې شامل وي.

۳ .فزيکي ځانګړتياوې:

کلک **(Solid)** جوړښت لري :سره له دې چې د داخلي کور تودوخې ګرموالی ختی د لمر سطحې ته نږدې ده چې (۵۰۰۰ - ۶۰۰۰**°C**)ته رسيږي دا عادي خبره نده ځکه زمونږ لمر د ځمکې څخه ۱۳۰۰۰۰۰ وارې لوی دی، بيا هم دا طبقه کلکه پاتې ده .علت يې دا دی چې

د ځمکې د پورته طبقو له امله پرې ډېر فشار واردېږي، چې د فلزونو د وېلې کېدو مخه نیسي

سجین او علیین

كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْفُجَّارِ لَفِي سِجِّينٍ

(هېڅکله نه !په حقیقت کې د ګناهکارانو د اعمالو حساب په سجین کې دی[۸۳:۷۱]

د سجین کلمه چې له سجن څخه اخیستل شوې ده .د قاموس په وینا د سجین کلمه د" ابدی قید "په معنی ده چې سجین یو ځانګړی ځای دی چې د کافرانو روحونه پاکې ساتل کیږي او په هماغه ځای کې د ټولو بدو اعمالو ریکارډ دی .دا هم ممکنه ده چې په دې کې د نړۍ د ټولو کافرانو اعمال ثبت وي .

دا کوم ځای دی؟

اللباب في علوم الکتاب (ابن عادل)، ج ۲۰، ص ۲۱۲:

عمر، قتاده، مجاهد، او ضحاک وایي" :سِجِّین "د اوومې ځمکې تر ټولو لاندې طبقه ده . رسول الله ﷺ وفرمایل" :سِجِّین د اوو ځمکو تر ټولو لاندې برخه ده ".عکرمه وایي : "سِجِّین "د سختې خسارې او ګمراهی[غذاب]ځای دی.

د سیدنا براء بن عازب رضي الله عنه څخه روایت دی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي چې سجین د ځمکې د اوومې درجې لاندې دی او علیین د الهي عرش لاندې په اووم اسمان کې دی [.بغوي او احمد وغیره لکه څنګه چې مظهري نقل کړي دي.]

بیهقي له سیدنا عبدالله ابن سلام رضي الله عنه څخه روایت کړی چې جنت په آسمان کې دی او دوزخ په ځمکه کې دی .

ابن جرير په خپل تفسير کې د سيدنا معاذ ابن جبل رضي الله عنه څخه روايت کوي چې له رسول الله صلی الله عليه وسلم څخه د لاندې آيت د معنی په اړه پوښتنه وشوه **:وَجِيءَ يَوْمَئِذٍ بِجَهَنَّمَ[89:23]**

>او په هغه ورځ به جهنم (دوزخ) وړاندې کړی شي <له رسول الله صلی الله عليه وسلم څخه پوښتنه وشوه چې جهنم به له کومه ځايه راوړل کيږي؟ هغه ځواب ورکړ **:**له اوومې ځمکې څخه **.**دا روايتونه په ډاګه کوي چې دوزخ به له اوومې ځمکې څخه راپورته شي **.**دا به ناڅاپه هلته رابښکاره شي، او ټول سمندرونه به د هغې په اور کې سره يوځای شي، او د ټولو په نظر کې به راشي **.**دا تفسير له هغو روايتونو سره همغږي دی چې سجين په دوزخ کې د ځای نوم تعريفوي[**.**مهارې]او الله ښه پوهيږي**!**

حضرت براء بن عازب رضی الله عنه يو لوی حديث راويت کوي چې خلاصه يي دا ده :

تردې چې د کافر روح لمړی اسمان ته ورسي او دروازه خلاصول غواړي مګر د ده لپاره دروازه نه خلاسيږي،

لکه چې الله جل جلاله فرمايلي**:**

(إِنَّ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِاٰيٰتِنَا وَ اسْتَكْبَرُوا عَنْهَا لَا تُفَتَّحُ لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَلَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى يَلِجَ الْجَمَلُ فِي سَمِّ الْخِيَاطِ وَ كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُجْرِمِينَ) اعراف / ۴۰ ايت

ژباړه**:**باور ولرئ چا چی زمونږ ايتونه دروغ ګڼلي دي او د هغو په مقابل کښې يې سرغړولی دی د هغو له پاره به د اسمان دروازي هيڅکله پرانه نستل شی جنت ته د هغو تګ دومره نا ممکن دی لکه د ستني له سپم څخه د اوښ تيرېدل مونږ مجرمان په همداسي مجازات محکوموو<

بيا الله جل جلاله فرمايي دا په کتاب السجين کې وليکي، چې هغه د ټولو نه په لاندې ځمکه کې دی او د هغه روح د همغه ځای نه لاندې را وغورځول شي،

بيا رسول الله صلی الله عليه وسلم دا ايت تلاوت کړو**:**

« احْنَفَاءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِيْنَ بِهِ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَاءِ فَتَخْطَفُهُالقَيْرُ أَوْ تَهْوِي بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ ») سورة حج (۳۱)

ژباړه: يوې خواته په مخ اړولو د الله مخلص بندګان شئ، له هغه سره څوك مه شريكوئ او څوك چې له الله سره شريك ونيسي نوداسې وګڼه چې هغه له اسمانه را وغورځيده اوس به يا هغه الوتونکی په الوزولو وتښتوي يا به يې باد داسې ژور ځای ته يو سي وبه يې غورځوي چې هلته به هغه تخوري تخوري لاړ شي <(مشكوة)

پايله :سجين او اووه ځمکې د اسلام او ساينس له نګه نه سره يو شان مطابقت لري او کوم تضاد يې نه تر سترګو کيږي .

د ځمکې پرتونه د پورته ذکر شوي حديث سره مطابقت لري .معجزه په دوو شيانو کې ده : (۱) د حديث بيان چې «هغه به د قيامت په ورځ اوه ځمکې ډوب کړي، «د دې» ځمکو «د يو مرکز په شاوخوا کې د طبقې په اړه دلالت کوي .(۲) هغه دقيقيت چې د اسلام پيغمبر د ځمکې اووه داخلي طبقو ته اشاره کړې ده .د صحرا اوسيدونکي لپاره يوازينی لاره چې دا حقايق **1400** کاله دمخه پيژندل شوي د خدای (ج) لخوا وحی ده.

والله اعلم

حوالې:

بيتی، جې کی او اې چايکين، ايډز .نوی شمسی نظام .ماساچوستس :اسکائی خپرونه، دريم چاپ، **.1990** پريس، فرانک او ريمونډ سيور .ځمکه .نيويارک **.W.H :** **Freeman and Company**، **.1986** تخمونه، مايکل **.A. Horizons** بيلمونټ، کاليفورنيا :واډسورت، **.1995** النجار، زغلول.

په سنتو کې خزانې :يوه علمي تګلاره :قاهره، الفلاح بنسټ، ۲۰۰۴.

ځمکې داخلي جوړښت او زلزلې

قرآنکریم په خپلو مبارکو آیتونو کې د ځمکې د داخلي جوړښت او د هغې د پوښ په هکله داسې پوهه وړاندې کړې چې د بشري علم له پراخېدو مخکې د هغه پر علمي حقایقو باندې د پوهې هیڅ شواهد نه و موجود. یو له دغو مثالونو څخه د ځمکې د داخلي جوړښت په اړه قرآنکریم هغه معلومات دي چې ۱۴۰۰ کاله مخکې یې ورکړل، خو یوازې اوس د ځمکې د داخلي جوړښت په اړه د نوو څېړنو له مخې دا حقایق تایید شوي دي.

۱ .سورت الانشقاق (۳-۴):

وَإِذَا ٱلْأَرْضُ مُدَّتْ (٣) وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ

"کله چې ځمکه راښکلی شي او خپل درانه بارونه وباسي او خالي شي".

په دې آیت کې قرآنکریم د ځمکې د داخلي جوړښت او د هغې په هسته کې د درانه موادو ذکر کوي .دغه آیت د ځمکې د هسته او پوښ ترمنځ د موادو د حرکت او فشار په اړه خبرې کوي .څېړنې ښودلې چې د ځمکې د هسته په منځ کې د اوسپنې او نیکلې په څېر درانه فلزات موجود دي، کوم چې د ځمکې د پوښ په پرتله په خورا درانه توګه وجود لري .کله چې ځمکه سړه شي، دغه مواد بیا د ځمکې پوښ ته راځي، کوم چې د ځمکې د زلزلې او

پوښ د حرکتونو سبب ګرځي .قرآنکریم مخکې له مخکې دا حقیقت وړاندې کړی چې ځمکه خپل درانه بارونه بیرته راوباسي.

۲ .سورت الزلزل (۱-۲):

إِذَا زُلْزِلَتِ ٱلْأَرْضُ زِلْزَالَهَا (۱) وَأَخْرَجَتِ ٱلْأَرْضُ أَثْقَالَهَا

"کله چې ځمکه په زلزلې سره ولړزیږي او خپل درانه بارونه دباندې وغورځوي".

په دې آیت کې قرآن د زلزلې په اړه د ځمکې د پوښ د حرکت او د موادو د بیرته غورځولو په اړه وضاحت ورکوي .د ځمکې په هسته کې اوسپنه، نیکل او نور فلزات شتون لري چې د ځمکې د پوښ د حرکت سبب ګرځي .کله چې ځمکه راښکلی شي یا په زلزلې سره ولړزیږي، دغه درانه مواد بیرته راوباسي، کوم چې د زلزلې اصلي لاملونه ګڼل کیږي .د ځمکې د زلزلې په ترڅ کې د ځمکې د پوښ د غځېدو، سستیدو او حرکت کولو له امله، دغه مواد د ځمکې له سطحې څخه دباندې غورځول کېږي.

۳ .علمي تایید:

نن ورځ، د ځمکې د داخلي جوړښت او د زلزلې د اصولو په اړه د پوهې پراختیا دنه دا تاییدوي چې قرآنکریم ۱۴۰۰ کاله مخکې داسې معلومات ورکړي چې په ډاګه کوي چې ځمکه د درانه موادو څخه ډکه ده چې د هغې په هسته او پوښ کې موقعیت لري .د ځمکې د داخلي جوړښت مطالعې او د زلزلې په اړه څیړنې داسې حقایق افشا کوي چې د قرآن وړاندوینې دقیقې وې .د ځمکې د پوښ د حرکت او د درانه موادو غورځولو موضوع همدا اوس د ځمکې د زلزلې په اړه یوه علمي حقیقت ګرځېدلې ده.

۴ .قرآنکریم د علمي حقیقتونو بیان:

قرآنکریم د ځمکې د جوړښت او د هغې د پوښ د حرکت په اړه داسې پوهه وړاندې کړې چې د وخت په تیریدو سره یې ساینسي تایید ترلاسه کړی دی .د قرآن دغه نوع علمي اعجاز د دې حقیقت غمازي کوي چې قرآن یوازې د روحانیت په اړه نه، بلکې د علمي حقیقتونو په بیانولو کې هم بې سارې پوهه لري .څومره چې علم پراخېږي، همدومره د قرآن آیتونه د دې حقیقتونو ملاتړ کوي او د دوی د ساینسي تایید او همغږۍ لپاره بنسټ جوړوي.

زلزلې او وروسته شکونه

قرآني لیدلوری:

الله تعالی فرمایي:

يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ (۶) تَتْبَعُهَا الرَّادِفَةُ (۷)

(پر هغه ورځ چې لومړنۍ زلزله به ولړزوي، او ورپسې دویمه زلزله به راشي) .النازعات : ۶ـ۷

د آیت لغوي تحلیل:

الرَّاجِفَةُ :دا لفظ د" رجف "څخه اخیستل شوی، چې د سختې زلزلې، لړزېدو، یا شدید حرکت معنا لري .دا اشاره کوي چې یو لوی اصلي زلزله واقعېږي.

الرَّادِفَةُ :دا د" رَدَفَ "څخه اخیستل شوی، چې د" وروسته راتلو "معنا لري .دا مفهوم ساینسي لحاظه د **Aftershock** سره سمون لري، چې د اصلي زلزلې وروسته، تعقیبي زلزلې راځي.

سایننسي کشف:

ساینسپوهان اوس پوهېږي چې کله یوه قوي زلزله **(Mainshock)** واقع شي، نو وروسته کوچني شاکونه **(Aftershocks)** راځي.

دا **Aftershocks** معمولاً د زلزلې مرکز ته نږدې راځي او شدت یې د اصلي زلزلې څخه کم وي، خو وخت ناوخت دومره شدید هم وي چې خلکو ته محسوس شي.

ځینې زلزلې په دوه پړاوونو کې واقعېږي، چې ورته **Doublet Earthquakes** وایي، یعنې دوه لویې زلزلې چې نږدې ورته شدت لري، او نږدې د یو شان زلزلهیي څپو سره راځي.

دا علمي حقیقتونه د **Wikipedia (Aftershock, 2021)** او د سیزمولوجي تحقیقاتو لخوا تایید شوي دي.

قرآني اعجاز:

د قرآن کریم دا آیت دقیقاً هغه څه بیانوي چې ساینسپوهان اوس کشف کړي دي، یعنې:

الرَّاجِفَةُ :اصلي زلزله(Mainshock)

الرَّادِفَةُ :تعقيبي زلزله(Aftershock)

نتيجه:

دا يو واضح قرآني اعجاز دی، ځکه چې ۱۴۰۰ کاله وړاندې د انسانانو پوهه دومره نه وه چې **Aftershocks** وپېژني .دا حقيقت يوازې په وروستيو ساينسي څېړنو کې کشف شو . قرآن کريم د قيامت د زلزلو د ترتيب اشاره ورکړې، او دا اشاره اوس د زلزلې علم **(Seismology)** سره همغږې ده.

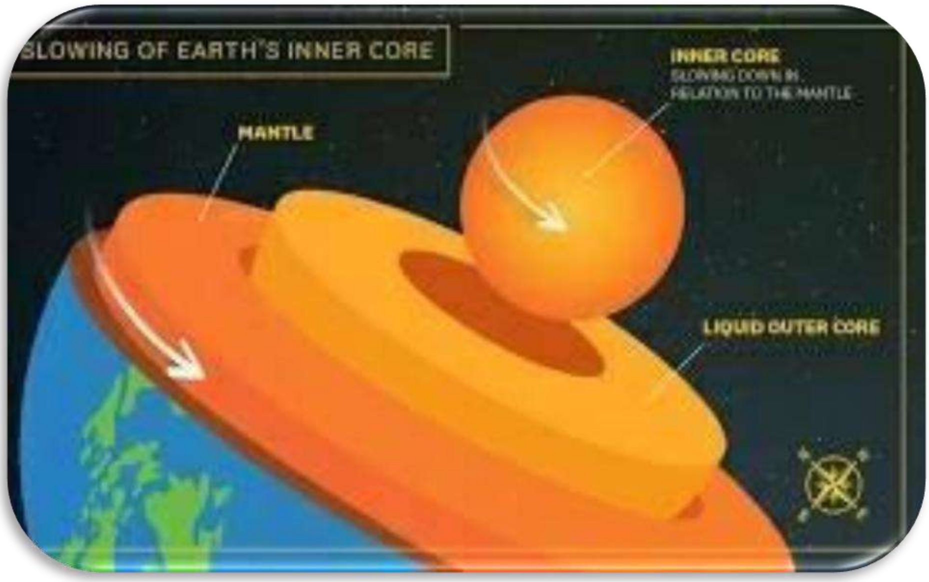

د تکتونيکي تختو حرکت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

قرآنکريم د انسان د هدايت لپاره نازل شوی، خو دا يوازې د روحاني لارښود کتاب نه دی، بلکې د علمي حقايقو خزانه هم ده .د ځمکې حرکت، زلزلې، د داخلي قشر **(mantle)** د تودوخې، او د تکتونيکي تختو فعاليتونه، ټول هغه حقيقتونه دي چې قرآن ۱۴۰۰ کاله وړاندې بيان کړي، او ساينس يې اوس کشف کوي.

۱ .د سورت الملک آیت او د ځمکې حرکت

الله سبحانه وتعالی فرمايي:
"أَأَمِنتُم مَّن فِي السَّمَاءِ أَن يَخْسِفَ بِكُمُ الْأَرْضَ فَإِذَا هِيَ تَمُورُ"
سورت الملک :۱۶

ژباړه:

"آيا په امن کې ياست له هغه ذات څخه چې په اسمان کې، چې ډوبه کړي په تاسو باندې ځمکه، پس ناڅاپه دا به ګرځي؟"
دا آيت يو څو مهم ټکي لري:

"يَخْسِفَ بِكُمُ الْأَرْضَ ← "ځمکه لاندې تلل يا ډوبېدل، چې د زلزلې، ځمکښويېدنې، ته اشاره کوي.

"فَإِذَا هِيَ تَمُورُ ← "د ځمکې سخت خوځېدل او لړزېدل، چې علمي څېړنې يې د تکتونيکي تختو حرکت، اورغورځونې، او د ځمکې داخلي فعاليتونو سره تطبيق کوي.

۲ .د ځمکې د حرکت ساينسي حقيقت

ساينس وايي چې د ځمکې داخلي جوړښت داسې ترتيب لري:

Crust(قشر) ← نرۍ سطحه چې د تکتونيکي تختو څخه جوړه ده.

Mantle(منځنۍ طبقه) → ګرمه او نیمه مایع ماده، چې تختې پرې روانې دي.

Outer Core(بیرونی هسته) → مایع اوسپنه او نکل، چې مقناطیسي ډګر تولیدوي.

Inner Core(داخلي هسته) → جامد اوسپنه، چې د ځمکې مرکزي تودوخه پکې متمرکزه ده.

د تکتونیکي تختو تیوري

د ځمکې پوښ **(crust)** د څو تختو ټخه جوړ دی، چې تکتونیکي تختې (**Tectonic Plates**) بلل کېږي.

دا تختې د ځمکې د لاندې **mantle** د ګرمو موادو پر سر حرکت کوي.

الله سبحان وتعالی فرمایي:

"وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ ۚ صُنْعَ اللَّهِ الَّذِي أَتْقَنَ كُلَّ شَيْءٍ ۚ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ"

سورت النمل، ۸۸

ژباړه" :او ته غرونه وینې، فکر کوې چې ولاړ دي، حال دا چې دوی د وریځو په څېر حرکت کوي، دا د الله هغه صنعت دی چې هر څه یې په غوره ډول برابر کړي دي".

کله چې دا تختې ټکر وکړي یا جلا شي، نو زلزلې، اورغورځونې، او د ځمکې چاودېدل رامنځته کېږي.

ساینس دا هم ثابتوي چې د ځمکې دا داخلي حرکت د ژوند د بقاء لپاره ضروري دی، ځکه چې د مقناطیسي ډګر په تولید کې مرسته کوي، چې د لمر له خطرناکو وړانګو څخه ساتنه کوي.

دا هغه حقیقتونه دي چې قرآن یې ۱۴۰۰ کاله وړاندې یادونه کړې وه!

۳ .د" چودېدونکې ځمکې "قرآني اشاره

په سورت الانشقاق کې الله سبحانه وتعالی فرمايي:

"إِذَا ٱلْأَرْضُ ٱنْشَقَّتْ"

سورت الانشقاق :۳

"کله چې ځمکه وچوي (چودیږي)"

همدارنګه، په سورت الزلزله کې راغلي:

"إِذَا زُلْزِلَتِ ٱلْأَرْضُ زِلْزَالَهَا"(سورت الزلزله :۱)

"کله چې ځمکه د خپل سخت زلزلې سره ولړزیږي"

علمي تطبیق

دا آیتونه د قیامت د نښو څخه دي، خو د ساینس له نظره هم دا څرګندوي چې ځمکه متحرک ده، او داخلي فشار یې کولی شي چاودې رامنځته کړي .ساینس وايي:

د ځمکې داخلي تودوخه ۴۰۰۰ – ۶۰۰۰ C°ته رسیږي، چې دا د **mantle convection**سبب کیږي.

د ځمکې پوښ **crust** نازک دی، او کله چې داخلي تودوخه او فشار زیات شي، نو دا چاودیږي.

د **rift zones** (چودېدونکې ځمکني سیمې) هغه ځایونه دي چې نوي ځمکني قشر جوړېږي، لکه د افریقا او عربستان ترمنځ د ریډ سی **(Red Sea)** جلا کېدل.

اورغورځونې د ځمکې د داخلي موادو د چودېدو یو ژوندی ثبوت دی.

په بل عبارت، قرآن د" چودېدونکې ځمکې "مفکوره وړاندې کړې، چې ساینس یې نن ورځ د زلزلو، اورغورځونو، او د تکتونیکي تختو د حرکت له لارې تاییدوي**!**

۴ **.**د قرآن اعجاز

(۱) د زلزلې حقیقت

قرآن" تمور "(ښورېدل) د زلزلو علمي حقیقت تشریح کوي.

زلزلې د تکتونیکي تختو د حرکت له امله رامنځته کېږي، چې علمي حقیقت دی.

(۲) د ځمکې داخلي چاودېدل

"إِذَا ٱلْأَرْضُ ٱنْشَقَّتْ "د ځمکې د داخلي چاودېدو اشاره ده، چې د **rift zones** او د اورغورځونو حقیقت څرګندوي.

(۳) د ځمکې خوځښت

د قرآن اشاره" تمور "(ګرځېدل) د ځمکې داخلي حرکت ته اشاره ده، چې نن ساینس د **mantle convection** له لارې ثابتوي.

د ځمکې داخلي جوړښت د قرآن د بیان سره سمون لري.

۵ .پایله او مهم ټکي

قرآنکریم ۱۴۰۰ کاله وړاندې هغه علمي حقیقتونه بیان کړي، چې ساینس یې نن کشفوي.

د سورت الملک (۱۶م آیت) او د سورت النمل ۸۸م ایاتونه د ځمکې د داخلي حرکت، زلزلو، او تکتونیکي تختو سره مستقیم تطابق لري.

د" چودېدونکې ځمکې "مفهوم د زلزلې، اورغورځونې، او د ځمکې د قشر د ماتېدو حقیقت تشریح کوي.

دا علمي حقایق د رسول الله ﷺ اعجاز ثابتوي، چې هغه علمي حقیقتونه یې بیان کړي وو، چې ساینس یې یوازې اوس تصدیقوي

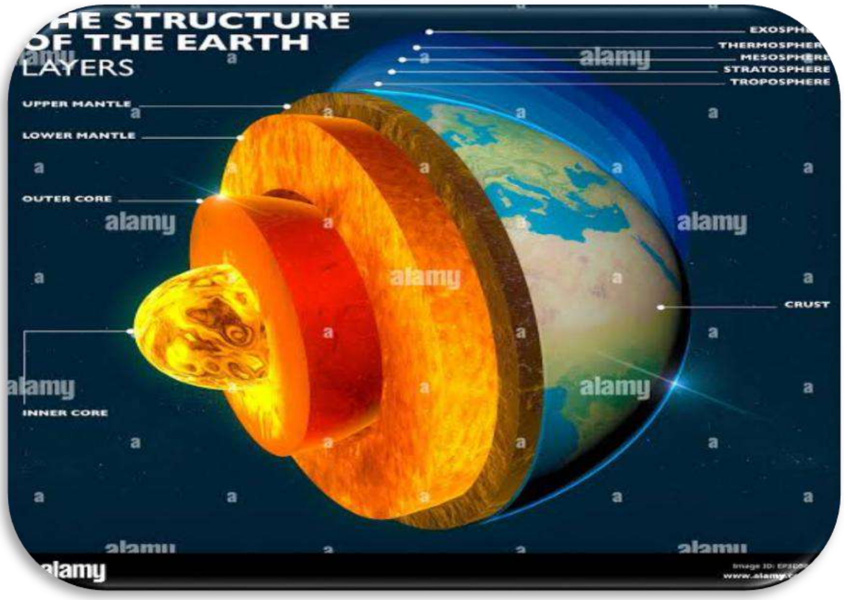

لمر د مغرب څخه راپورته کیدل

قرآنکریم او د لمر د مغرب څخه راختو نښه

الله ﷻ په قرآنکریم کې فرمايي:

(هَلۡ يَنۡظُرُوۡنَ اِلَّاۤ اَنۡ تَاۡتِيَهُمُ الۡمَلٰٓـئِكَةُ اَوۡ يَاۡتِىَ رَبُّكَ اَوۡ يَاۡتِىَ بَعۡضُ اٰيٰتِ رَبِّكَ ؕ يَوۡمَ يَاۡتِىۡ بَعۡضُ اٰيٰتِ رَبِّكَ لَا يَنۡفَعُ نَفۡسًا اِيۡمَانُهَا لَمۡ تَكُنۡ اٰمَنَتۡ مِنۡ قَبۡلُ اَوۡ كَسَبَتۡ فِىۡۤ اِيۡمَانِهَا خَيۡرًا ؕ قُلِ انْتَظِرُوۡۤا اِنَّا مُنۡتَظِرُوۡنَ ۝)

6-158دوی انتظار نه کوي مګر د دې چې دوی ته ملايك راشي، يا ستا رب راشي، يا ستا د رب ځيني نښې راشي، په کومه ورځ کې چې ستا د رب ځيني نښې راشي (نو) هېڅ يو نفس ته به د هغه ايمان راوړل فايده ورنه کړي چې له مخکې نه يې ايمان نه وي راوړی، يا يې په خپل ايمان کې څه خير نه وي ګټلی، ته (دوی ته) ووايه :تاسو انتظار کوئ، بېشکه مونږ (هم) انتظار کوونکي يو

ـ(الأنعام ١٥٨)

د رسول الله ﷺ حديث

رسول الله ﷺ فرمايلي دي:

"قيامت به تر هغې قائم نشي، تر څو چې لمر له مغرب څخه راوخېژي .کله چې خلک دا ووينې، ټول به ايمان راوړي، خو دا ايمان به هغوی ته هيڅ ګټه ونه کړي، که چيرې يې له دې وړاندې ايمان نه و راوړی".

(صحيح البخاري ۶۵۰۶)

په بل روايت کې راځي چې:

"تهجد کوونکی به تهجد وکړي، بیا به ویده شي، بیا به راپاڅي .ناڅاپه به خلک ویني چې سهار نه کېږي، هر چا ته به حیرانتیا وي .درې شپې به تیاره وي، او ناڅاپه به لمر د ورځې نیمایي ته ورسېږي، بیا به بیرته راشي".

علمي څېړنې – د ځمکې داخلي هسته او د هغې دوران

په وروستیو علمي څېړنو کې ویل شوي چې د ځمکې داخلي هسته، چې د اوسپنې او نکل څخه جوړه ده، خپلواکه دوران لري او دا دوران د ځمکې د مقناطیسي ساحې لخوا پرمخ وړل کېږي.

د نوي څېړنو پر بنسټ:

د ځمکې داخلي هسته **(Inner Core)** شاوخوا ۳۲۰۰ میله د ځمکې د کرست **(Crust)** لاندې ده.

دا د نیمه جامد مېنټل **(Mantle)** له لارې د مایع خارجي کور **(Outer Core)** سره بیلېږي.

د داخلي هستې سرعت د ځمکې د دوران سره فرق کوي، یعنې دا ممکن ورو شي یا حتی مخالف لوري ته وګرځي.

د ځمکې د هستې د دوران تم کېدل او بیرته راګرځېدل

په ۲۰۲۳ کال کې د چین د پیکینګ پوهنتون د څېړونکو یي یانګ او شیاودونګ سونګ څېړنه، چې د **Nature Geoscience** مجله کې خپره شوې، ښیي چې:

د ۲۰۰۹ کال شاوخوا د ځمکې داخلي هستې دوران ودرېد.

ممکن دا بیرته مخالف لور ته حرکت پیل کړي.

دا بدلون هر ۷۰ کاله یو ځل واقع کېږي، پدې معنی چې له دې وړاندې ورته یو بدلون د ۱۹۷۰ لسیزې په پیل کې شوی و.

بله ورته پېښه به د ۲۰۴۰ لسیزې په منځ کې واقع شي.

د علمي څېړنو او اسلامي نښو ترمنځ ارتباط

که چیرې د ځمکې داخلي هسته خپل دوران بدل کړي، نو دا به د ځمکې د مقناطیسي ساحې او د سیارې د دوران په نظام ژور اثر ولري.

د ځمکې د مقناطیسي قطبونو د بدلیدو احتمال موجود دی، چې دا به د لمر له مغرب څخه راختو ته یو علمي توضیح برابر کړي.

دا موندنې که څه هم لا نور تحقیق ته اړتیا لري، خو ښيي چې د ځمکې داخلي نظام داسې پیچلې پروسې لري چې د وخت په تېرېدو د بدلون امکان لري.

نتیجه

قرآنکریم ۱۴۰۰ کاله وړاندې د لمر له مغرب څخه راختو نښه بیان کړې، چې نن ساینس د ځمکې د داخلي هستې د بدلون احتمال سره ورته پایلې ته رسېدلی .دا یو بل ثبوت دی چې قرآني آیتونه د کایناتي نظام د حقایقو سره مطابقت لري.

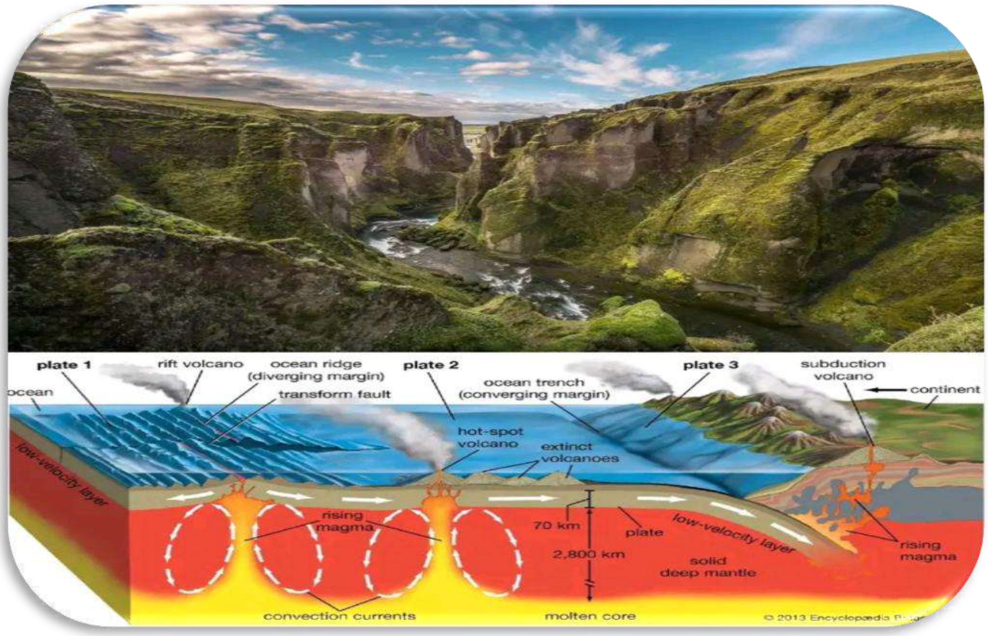

د غرونو خرکت

دا یو حیرانوونکی قرآني اعجاز دی، چې د غرونو د حرکت په اړه بحث کوي، کوم چې ساینسپوهانو یوازې په وروستیو پېړیو کې کشف کړی دی.

قرآني لیدلوری:

الله تعالی فرمایي:

وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ ۚ صُنْعَ اللَّهِ الَّذِي أَتْقَنَ كُلَّ شَيْءٍ ۚ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ

او ته غرونه وینې او ګومان کوې چې ثابت (او نه خوځېدونکي) دي، حال دا چې هغوی د وریځو په شان روان دي .دا د الله (ذات) صناعت دی، چې هر څه یې په کمال سره برابر کړي .بېشکه، هغه ستاسې له کړنو خبر دی .(النمل :۸۸)

لغوي تحلیل:

"تَحْسَبُهَا جَامِدَةً "(ته ګومان کوې چې دا غرونه ثابت دي) **:**دا اشاره کوي چې ظاهراً غرونه جامد ښکاري، يعنې د انسان سترګې يې حرکت نه محسوسوي.

"وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ "(حال دا چې دوی د وريځو په شان حرکت کوي) **:**دا جمله روښانه کوي چې غرونه حرکت کوي، لکه څنګه چې وريځې حرکت کوي، يعنې په نرمه، دوامداره، او منظمه بڼه.

ساينسي کشف**:**

د **Plate Tectonics Theory** د

وايي چې د ځمکې ليتوسفير (باندنۍ قشر) د ټيکټونيکي تختو څخه جوړ دی، چې په دوامداره ډول حرکت کوي.

دا تختې هر کال صفر څخه تر ۱۰۰ ملي

متره

(۱۰ سانتي‌متره) پورې حرکت کوي

د غرونو حرکت د دې ټيکټونيکي تختو د حرکت يوه برخه ده، ځکه چې غرونه د همدې تختو د ټکر، جلا کېدو، يا ښوېدو له امله جوړ شوي دي.

دا حقيقت يوازې په ۲۰مې پېړۍ کې له **Alfred Wegener** وروسته د ساينسپوهانو لخوا په رسمي ډول کشف شو.

قرآني اعجاز**:**

غرونه حرکت کوي :قرآن وايي چې غرونه نه دي ثابت، بلکې روان دي .ساينسپوهان اوس تصديق کوي چې غرونه د ټيکټونيکي تختو د حرکت له امله ورو ورو حرکت کوي.

د وريځو په شان حرکت :قرآن د غرونو حرکت د وريځو له حرکت سره تشبيه کوي، چې اشاره کوي چې دا حرکت نرم، تدريجي، او دوامداره دی–هماغسې لکه ځنګه چې ساينسپوهانو کشف کړی دی.

نتيجه:

دا حقيقت ۱۴۰۰ کاله وړاندې هيچا ته نه و معلوم، خو قرآن کريم د نړۍ د حرکت يوه مهمه علمي موضوع بيان کړې ده، چې د عصري ساينس سره پوره سمون لري .دا قرآني اعجاز ثابتوي چې قرآن کريم د الله پاک وحي ده، نه د بشر ليکل شوی کتاب.

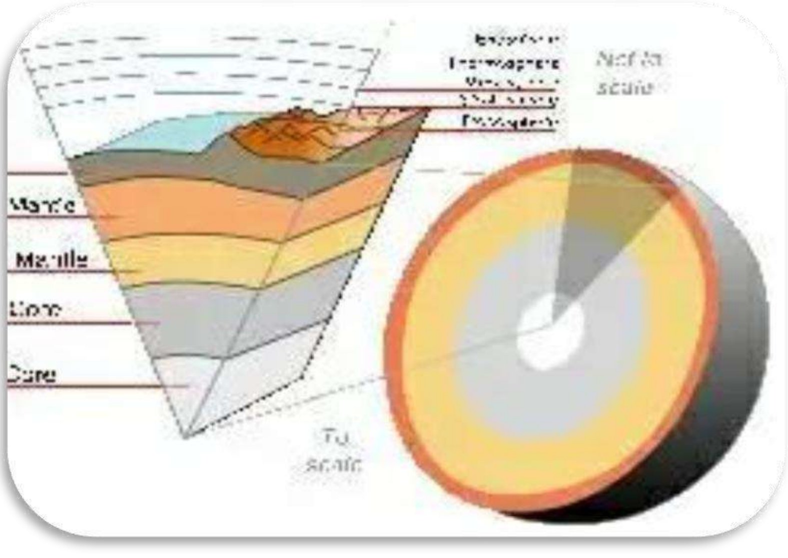

د غرونو د ثابتوالي تثبيت رول

د غرونو ساينسي اعجاز په قرآن کې – يو تفصيلي تحليل

١ .د غرونو د ثابتوالي (تثبیت) رول

قرآن کریم د غرونو یو مهم جیولوجیکي فعالیت ته اشاره کړې ده، چیرې چې الله ﷻ فرمایي:

"وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِهِمْ"

(سورت الأنبیاء، ٣١)

ژباړه" :او موږ په ځمکه کې کلک غرونه کېښودل، ترڅو دا له دوی باندې ونه ښوري".

ساینسي وضاحت:

جیولوجیکي څېړنې ښيي چې غرونه د ځمکې د ټکتونیکي تختو د ټکر له امله رامنځته کیږي.

د غرونو یوه لویه برخه د ځمکې لاندې ژورې ته غځېدلې ده، کوم چې د" ایزوستاسي " **(Isostasy)**په نوم یادیږي.

د غرونو دا ډوبیدونکې برخه د ځمکې د کرسټ توازن ساتي او د ځمکې د زیاتېدونکي خوځښت (زلزلې) مخنیوی کوي.

په ساینسي اصطلاحاتو کې غرونه د" میخونو "یا" خنجرو "په شان دي، چې تختې یوځای ساتي او د ځمکې د کرسټ استحکام یقیني کوي.

ساینسي حقیقت او قرآني اعجاز:

قرآن د ۱۴۰۰ کلونو مخکې د غرونو د تثبیتولو نقش بیان کړی، چې ساینس یوازې په شلمه پېړۍ کې تثبیت کړ.

د" رَوَاسِيَ "کلمه د ثابتوالي مفهوم لري، چې دقیقاً د "**Isostasy**" ته اشاره کوي.

۲ .د غرونو حرکت او د قارهيي تختو خوځښت**(Continental Drift)**

الله ﷻ فرمايي:

"وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ ۚ صُنْعَ اللَّهِ الَّذِي أَتْقَنَ كُلَّ شَيْءٍ ۚ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ"

(سورت النمل، ۸۸)

ژباړه" :او ته غرونه وينې، فکر کوې چې ولاړ دي، حال دا چې دوی د وريځو په څېر حرکت کوي، دا د الله هغه صنعت دی چې هر څه يې په غوره ډول برابر کړي دي".

ساينسي وضاحت:

په ظاهره غرونه ثابت ښکاري، خو په حقیقت کې دوی د ځمکې د کرسټ د حرکت له امله حرکت کوي.

د کانټینینټل ډرافټ نظریه **(Continental Drift Theory)** وايي چې د براعظمونه یو وخت سره وصل وو، خو بیا د ټکتونیکي تختو د حرکت له امله جلا شول.

د دې تیورۍ لومړنی وړاندیز الفریډ ویګنر **(Alfred Wegener)** د ۱۹۱۲م کال کې وکړ، خو ساینس پوهان یوازې په ۱۹۶۰م کې د دې نظریې حقیقت ته ورسیدل.

قرآني اعجاز او ساينسي حقيقت:

قرآن د ۱۴۰۰ کلونو مخکې د غرونو حرکت ته اشاره کړې، چې ساينس يوازې په وروستيو پېړيو کې کشف کړ.

د غرونو حرکت د ځمکې د کرسټ د حرکت پايله ده، چې هماغه څه دي چې قرآن يې بيان کړی.

پايله:

د غرونو تثبيتولو نقش او د غرونو حرکت دواړه ساينسي حقايق دي، چې قرآن کريم يې قرنونه مخکې بيان کړی.

د غرونو" ميخي جوړښت "د "**Isostasy**" ساينسي اصل ته اشاره کوي.

د غرونو حرکت د "**Continental Drift**" ساينسي نظريې ته اشاره کوي.

دا ټول حقايق د قرآن د ساينسي اعجاز څرګند مثالونه دي، چې يوازې د الهي وحې حقيقت تاييدوي.

اللهم زدنا علماً

غرونه د میخونو په شکل

بسم الله الرحمن الرحيم

د اسلام اعجاز – د غرونو علمي اعجاز

(ساینسي معجزه :غرونه د مځکې د ثبات لپاره میخونه دي)

قرآني اعجاز:

الله سبحانه و تعالی په قرآن کریم کې فرمایي:

(أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهَادًا (٦) وَالْجِبَالَ أَوْتَادًا)

(النبأ :۶-۷)

ژباړه :«آیا موږ مځکه فرش نه ده ګرځولې؟ او غرونه میخونه؟»

همداراز فرمايي:

"وَاَلْقٰى فِى الْاَرْضِ رَوَاسِىَ اَنْ تَمِيْدَ بِكُمْ"

۱۶:۱۵: او غورځولي یې دي پر مځکه بارونه (غرونه) لپاره ده دې چې و نه ښوربېږي مځکه پر تاسو باندي.

علمي توضيح:

۱ .د غرونو د جرړو موجودیت:

مشهور ساینسپوه پروفېسور فرانک پریس(Frank Press) ، چې د امریکا د ملي ساینسي اکاډمۍ مشر پاتې شوی، په خپل مشهور درسي کتاب Earth کې لیکي:

"غرونه ژورې جرړې لري چې د ځمکې لاندې غزېدلي دي، دا غرونه د میخونو (وتد) په څېر عمل کوي".

د نوموړي کتاب اوس هم د نړۍ په مخکښو پوهنتونونو کې تدریس کېږي .دده له نظره، غرونه د مځکې د توازن لپاره ژور بنسټونه لري، او همدغه مطلب قرآن کریم ۱۴ پېړۍ وړاندې بیان کړی دی.

۲ .د مځکې توازن ته د غرونو رول:

د ساینسي تیوریو له مخې، غرونه د مځکې قشر ثبات ساتي او د مځکې خوځښتونه (زلزلې، ټکانونه) کنټرولوي.

دا مفکوره لومړی ځل د سر جورج هیري لخوا په ۱۸۶۵م کال کې وړاندې شوه، چې ویې ویل:

"غرونه د ځمکې د قشر د ټینګښت او موازینې لپاره اړین دي".

بیا وروسته د پلیټ ټکتونیک نظریه (Plate Tectonics) چې په ۱۹۶۰م کې رامنځته شوه، دا خبره ثابته کړه چې غرونه د ځمکې د توازن او موازینې لپاره حیاتي اهمیت لري.

۳ .د غرونو ژوروالی:

د جیولوژي له مخې، د ځمکې شعاع شاوخوا ۶۳۷۱ کیلومتره ده .د سمندرونو لاندې قشر شاوخوا ۵ کیلومتره دی، خو د لویو غرونو لکه هیمالیا لاندې دا قشر تر ۷۰-۸۰ کیلومتره ژور تللی دی.

هر څومره چې د ځمکې قشر نری شي، هماغومره د زلزلې او خوځښت خطر زیاتیږي . غرونه ددې خوځښتونو ضد یو طبیعي ډال جوړوي.

قرآني پیشګویي چې علم یې تصدیق کړ:

د پیغمبر (ص) مبارک وخت کې، انسانان نه پوهېدل چې غرونه ژورې جرړې لري .هغوی به غرونه یوازې هغه باندنۍ سختې غونډۍ ګڼلې چې ښکاره وې .خو قرآن دا حقیقت داسې بیان کړی:

"او غرونه مو میخونه ګرځولي دي"

میخ د یوې برخې څخه یوازې سر لري، خو ډېره برخه یې دننه وي .عیناً همداسې غرونه دي؛ له پاسه ښکاریږي، خو اصل بنسټ یې د ځمکې ژورو برخو کې وي .دا یو ډېر واضح علمي اعجاز دی.

پایله:

آیا دا امکان لري چې یو نالوستی کس حضرت محمد (ص) له خپل ذهنه دا حقیقتونه بیان کړي وای؟

یقیناً نه .دا یو قاطع دلیل دی چې قرآن د الله تعالی کلام دی او دا علم یوازې هغه ذات لري چې مځکه او آسمانونه یې پیدا کړي دي.

غرونه – یو بل ستر دلیل دی د قرآن د حقانیت او الهي اصل لپاره.

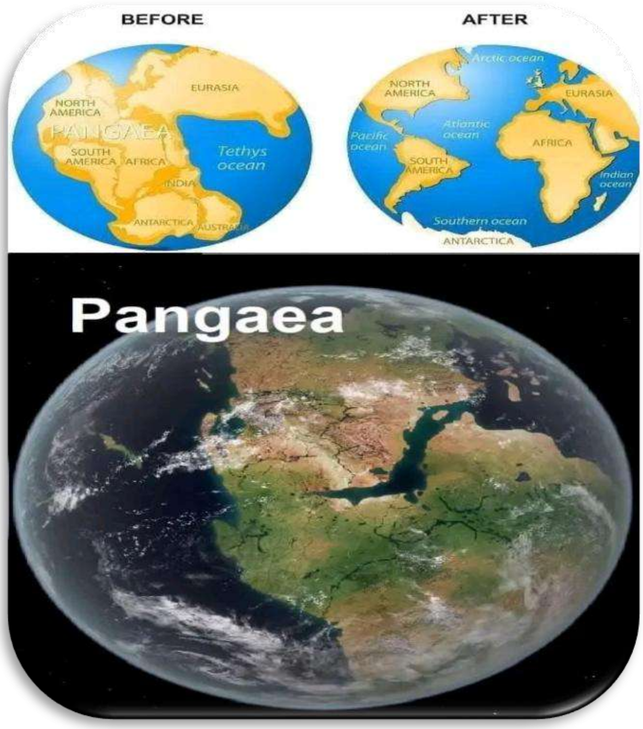

د وچو خوځښت

د غرونو خوځښت – د قرآن کریم اعجاز

وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ

اوغرونه چې جامد وینئ، حال دا چې هغه د وریځو په څېر خوځېږي.

(سورت النمل :۸۸)

دا آیت د قرآن یو له هغو حیرانوونکو ساینسي اعجازونو څخه دی، چې حقیقت یې د مدرن علم له پرمختګ سره څرګند شو .قرآن د غرونو خوځښت ته اشاره کړې، حال دا چې انسانان به تل غرونه جامد او ثابت ګڼل.

د غرونو خوځښت څنګه دی؟

د ځمکې سطحه یوازې یوه ساده جامده پوړ نه دی، بلکې د" تکتونیکي تختو "یا" صفحې " له نظام څخه جوړه شوې .د ځمکې د قشر لاندې، د" منټل "یا" پوښ "په نوم یو نیمه مذابه طبقه ده، چې دا تختې پرې شناورې دي .دا تختې هر کال څو سانتيمتره حرکت کوي، او له همدې امله د غرونو موقعیتونه هم ورو ورو بدلون مومي.

د وچو خوځښت – د وګنر نظریه

لومړی ځل، جرمني عالم الفرد وګنر د ۱۹۱۲م کال شاوخوا دا نظریه وړاندې کړه، چې یو وخت ټولې وچې سره یوځای وې، او بیا ورو ورو جلا شوې .دې نظر ته" د وچو خوځښت (**Continental Drift Theory**) "ویل کېږي .له دې وروسته، د ۱۹۶۰مو کلونو په شاوخوا کې، د" تکتونیکي تختو نظریه "ثابته شوه، چې د ځمکې قشر تل په حرکت کې دی.

قرآن د شلمې پېړۍ علمي کشفونه ۱۴۰۰ کاله مخکې بیان کړي

د قرآن کریم دا آیت د غرونو حرکت ته اشاره کوي، چې د وخت له تېرېدو سره کوچني، خو دوامداره بدلونونه لري .د غرونو دا حرکت یوازې د زلزلو او تکتونیکي فعالیتونو پر مهال نه وي، بلکې دا یو پرلهپسې او منظم خوځښت دی.

نننی علم ثابتوي، چې د هیمالیا غرونه لا هم لوړېږي، ځکه چې د هندي او یورېشین تکتونیکي تختې یو له بل سره ټکر کوي .همداراز، د اطلس سمندر هر کال پراخېږي، ځکه چې د اروپا او امریکا وچې یو له بل نه لرې کېږي.

پایله

د قرآن کريم دا آيت، چې په ظاهري ډول یوازې یو عادي بيان ښکاري، د ځمکې د قشر حرکت ته واضح اشاره کوي، کوم چې یوازې د شلمې پېړۍ پوهانو درک کړ .دا یو نه هېرېدونکی اعجاز دی، چې د قرآن حقیقت او د الهي وحې صداقت ثابتوي

رنګين غرونه'Rainbow mountains'

د قرآن عظيم شآن ډيره ښکلی معجزه

«رنګين غرونه 'Rainbow mountains' »

په قرآن کريم کې د رينبو رنګه غرونو يادونه شوي قرآن کريم د جبرائيل(ع) فرشتې لخوا د عربو د دښتې په منځ کې په يوه پيغمبر باندې نازل شوی دی .رسول الله صلی الله عليه وسلم خو يو پيغمبر و چې خلکو ته يې د خدای(ج) کلام ورسولو او خلکو ته يې د خدای(ج) ، اسلام د لارې بلنه ورکړه.

هغو کسانو چې په کفر او تکبر کې يې مخ اړولی وو، پيغمبر صلی الله عليه وسلم يې د قرآن د آيتونو په جوړولو تورن کړ او هغه ته يې ننګونه وکړه چې دوی ته داسې نښې ورکړي چې نبوت يی ثابت کړي او دا چې قرآن په حقيقت کې د خدای کلام په توګه نازل شوی دی.

يوه پياوړې نښه چې د قرآن کريم معجزې ته اشاره کوي او دا چې د قرآن کريم کلمې په عربستان کې د محمد (صلی الله عليه وسلم) له خوا نه دې جوړې شوي، په قرآن کريم کې لاندې آيت دی.

دا په طبيعت کې موندل شوي ښکلي او عالي حيرانتياوې په تفصيل سره بيانوي .

دا د سورو او سپينو رنګينو غرونو او د دې رنګونو مختلف سيوريونو او د آبنوس د تور غرونو په اړه خبرې کوي.

د حضرت محمد صلی الله عليه وسلم ټول ژوند چې شاوخوا چيرته چې يې تېر کړی، کوم ځايونه چې هغه (ص) ليدلی، دښتې،د شګو دښتې، نسواري غونډی، ځينې بوټي او د کجورې ونې دی .خو مګر هغه (ص) کله هم د رينبو رنګه غرونه نه ليدلي او نه يی تصور هم کړی، خو بيا هم رسول الله صلی الله عليه وسلم په قرآن کريم کې هغه څه تلاوت کاوه، چې د خدای(ج) له لوري پر ده نازل شوي وه .

الله سبحان وتعالی فرمايي:

«اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً ۚ فَاَخْرَجْنَا بِهٖ ثَمَرٰتٍ مُّخْتَلِفًا اَلْوَانُهَا ؕ وَمِنَ الْجِبَالِ جُدَدٌ بِيْضٌ وَّحُمْرٌ مُّخْتَلِفٌ اَلْوَانُهَا وَغَرَابِيْبُ سُوْدٌ ۟»

35-27«ايا تا نه دي ليدلي چې بېشکه الله له بره نه اوبه نازلې کړې دي، بيا مونږ په دغو سره داسې مېوې راوېستلې دي چې د هغو رنګونه مختلف دي او په غرونو کې ځينې سپينې او سرې لارې دي، چې د دغو (لارو) رنګونه سره مختلف دي او (ځينې په دوی کې) ډېرې تکې تورې دي»

په عربي کې هغه کلمه چې د سپينو او سور مختلف سيوريونو د تشريح کولو لپاره کارول کيږي د مختلف رنګونو جلا کرښو يا نمونو معنی لري .

ايا دا رنګين غرونه واقعيا شتون لري؟

او که داسې وي، دوی چيرته موقعيت لري؟

پلټونکو په پيرو او لويديځ چين کې دا زړه راښکونکي رينبو رنګه غرونه کشف کړی دي.

په پيرو کې، **Vinicunca** يا رينبو غر د آسنګيټ ته نږدې ځای دی .غرونه په جزوي ډول د رنګارنګ خاورو څخه جوړ شوي دي، کوم چې سايټ ته يو ځانګړی او حقيقتي بڼه ورکوي .

ټريور نيس په فوربس مجله کې ليکلي " :چې د چين د رينبو غرونه د ژانګی دانکسيا ليندفارم جيولوژيکي پارک کې د نړۍ جيولوژيکي حيرانتيا ده .دا مشهور چينايي غرونه د دوی د ښکلې له امله د **[tops of rolling mountains]** په نوم باندې پيژندل کيږي.

په هيڅ صورت کې حضرت محمد (صلی الله عليه وسلم) هلته نه و رسيدلی، مګر موږ ته هغه (ص) د دوی په اړه خبر راکړی دی، لکه څنګه چې په قرآن کريم کې د خدای (ج) لخوا نازل شوی

نقلیه وسایل

«نقلیه وسایل»

خدای ج په قران شریف کې فرمايي**]**:وَالْخَيْلَ وَالْبِغَالَ وَالْحَمِيرَ لِتَرْكَبُوهَا وَزِينَةً وَيَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُونَ **[**۱۶:۸**]:**

>(او پیداکړي **(**اسونه او قچرې او خره لپاره ددې چې سورېږی تاسې په دوی باندې او په زینت کولو سره او پیدا کوی**)**نور**(**څیزونه چې اوس يي نه پیژنئ تاسې**)**له نورو نواقلو څخه)<

په هغه وخت کې الوتکه، موټر، ریل، موټرسیکل او بایسکل او اپولو نه وه اختراع شوي او خلک په هغه نه پوهیدل نو دلته د هغو یادونه شوی ده، څکه چې دالیل دادی چې تراوسه الله

کوم نوی خیوان د سپرلۍ کولو لپاره ندۍ پیدا کړۍ بې غیر له معصر ټرانسپورټ څخه نو ځکه دغه ایات د معصر ټرانسپورټ په حق کې صدق کوي.

خدای ج په قران شریف کې فرمایي:

وَآيَةٌ لَهُمْ أَنَّا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ (۴۱)

وَخَلَقْنَا لَهُمْ مِنْ مِثْلِهِ مَا يَرْكَبُونَ (۴۲)

۳۶:۴۲-۴۱>او یوه نښه دالیل د قدرت(الله)دوی ته دا ده چې بیشکه موږ سواره کړی مو دی اولاد ددوی په بیړۍډکه کړی شوی کې او پیدا کړي دي موږ دوی ته په شان ددغه (بیړۍ) هر هغه څه چې دوی پرې سواریږی(له نورو نواقلو څخه)<

په همدې باب یو شمېر اخدیث هم موجود دی

عن عمر قال قام فینا النبي ﷺمقاما فاخبرنا عن بدء الخلق حتی دخل اهل الجنة منازلهم و اهل النار منازلهم حفظ ذالك من حفظه و نسیه من نسیه

عمر(رض) وایي :یوه ورځ د الله پیغمبر(ص) له موږ سره کېناستلو هغه(ص) موږ ته هر یو شی وویل د کایناتو د پیدایښت څخه تر جنت ته ننوتونکي او د جنت اوسیدونکي او جهنم ته ننوتونکي او د جهنم اوسیدونکي په ورځ د قیامت، نو چاچې یاد کړه کوم برخه د هغه له وینا څخه هغه یي یاده کړه او چاچې هیره کړه کومه برخه د هغه له وینا څخه یی نو هغه یی هیره کړه.

سحیح بخاری .له بیدالخلق((1:453#3020))

په همدې ډول، ابو ذئد انصاري او ابو ساید خوداري(رض) روایت کوی، چې پیغمبر (ص) موږ ته وواېل: فحدثنا (و اخبر فیها) بما کان و بما هو کائن الی یوم القیامة فاعلمنا احفظنا

" د هر هغه څه په اړه کوم څه چې پيښ کيږی آن تر ورځې د قيامت پورې د پيښو په اړه، نو په مونږ کې تر ټولو لوی عالم هغه وو چا چې لويه برخه ددې وينا څخه ياده کړه".

سحيح مسلم(2:390#2892)؛مشکوة الماسبح

;(3:311#5936)الموجام الکبير[.(17:28#46)

له خضرت ابوزر(رض) څخه روايت دی:

لقد ترکنا محمد ﷺوما يحرك طائر جناحيه في السماء الا اذكر لنا منه علما

"او کله چې پيغمبر(ص) له مونږ سره په ونده کې وو تر هغه راڅخه ندی تللی تر څو چې يي ختی دا راته وويل چې په اسمان کې مرغان څه ډول په خپلو وزرونه حرکت کوي او خطی دا يی هم راته وايل"

[►".موسند احمد ;(5:153) تبقات الکوبره (2:354)

راوي :عبدالله بن عمرو بن العاص رضي الله عنهما

الفاظ" :سيكون في آخر هذه الأمة رجال يركبون على المياثر بدل السروج العظام".

"په نږدې راتلونکي کې به زما د امت په اخري زمانه کې خلک د غوښې او هډوکو د ځارويو په پرتله په نورو ډولونو (يعنې موټروان) سفر وکړي".

حواله:

کتاب :مستدرک الحاکم

حديث نمبر4/381 :

[ډاکټر محمد سليمان فراج په الوصول ها محبت رسول کې داسې بيانوي .مستدرک الحکيم ته يې اشاره وکړه].

عبدالله بن عمرو بن العاص رضی الله عنه روایت کوي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل :زما د امت په وروستیو کی به سړي د (مایسر) په شان په وسېلو سپاره وی، دوی به د دروازو د جوماتونو کې ترې ښکته کیږی.

[حاکم په المستدرک حدیث نمبر ۸۳۴۶ کې روایت کړی، ابن حبان]

"مایسر "یو ډیر قیمتي او ښه وربښم و چې په هغه وخت کې بډایه خلکو د خپلو آسونو د چوکیو پوښلو لپاره کارول .د دې حدیث مطلب دا دی چې دا چوکۍ چې سړي به په پای کې سپاره وي اصلي چوکۍ ندي چې د آسونو په شا کېښودل کیږي، یوازې د هغه چوکیو سره مشابه دي.

په پخوانیو وختونو کې اوښان، خره او اسونه د ټرانسپورټ وسیلو په توګه کارول کیده . هیڅوک نشي کولی چې په هغه وخت کی د میخانیکي وسایطو تصور وکړي لکه موټرسایکل، موټرې، او داسې نور .همدارنګه په پخوانیو وختونو کې خلک جوماتونو ته د لمانځه لپاره په اوښانو یا اسونو سولری کولو عادت نه و .کله چې کلي ډېر کوچني وو، نو خلك به جوماتونو ته پیاده تلل.

«واټنونه به کم شي»

حضرت ابو موسی اشعري رضی الله عنه د عصري ساینسي پرمختګ په اړه د رسول الله صلی الله علیه وسلم وینا په ځانګړې توګه د زمان او مکان د عصري مفاهیمو په حواله نقل کړي ده: لا تقوم الساعة حتى يتقارب الزمان

د قیامت ورځ به تر هغه وخته نه راځې تر څو چې د ځمکې فاصلې کمې نه شي او یو بل ته په ناشونې توګه نږدې نه شي

[مجمع الزوائد](7:279) د کتاب پر بنسټ -:سیرت الرسول صلی الله علیه وسلم د شیخ الاسلام ډاکټر طاهر القادري تصنیف.

رسول الله صلی الله علیه وسلم د اخري زماني د ځانګړتیاوو په اړه د ترانسپورت د پراختیا په اړه وویل :د قیامت ورځ تر هغه وخته نه قائمیږي تر څو چي وخت ژر تیر نشي.(بخاري) ￼ په شلمه او یوویشتمه پیړۍ کې، ټیکنالوژي واقعیا لوړې کچې ته رسیدلې

ده .په ځانګړې توګه د ترانسپورت ټیکنالوژۍ، معمارۍ او د انجینرۍ په مختلفو برخو کې، په زړه پورې پرمختګونه ترسره شوي .

:رسول الله (ص) فرمايي

لوی واټنونه به په لنډ وخت کې تیر شي

.(احمد، مسند) په پورتني حدیث کې پیغام خورا څرګند دی .د پای وختونو په جریان کې، لوی واټنونه به په لنډ وخت کې د نویو موټرو له لارې تر سره کیږی .زموږ په وخت کې، سوپرسونیک الوتکې، ریل ګاډي او نور پرمختللي وسایط کولی شي، په څو ساعتونو کې، هغه فاصله چې په میاشتو میاشتو وخت نیسي، په اسانۍ، آرامۍ او خوندي توګه ترسره کړي. په دې معنی چې په حدیث کې اړونده نښه سمه راغلې ده.

ابو هریره (رض) څخه روایت دی چې رسول الله (ص) وفرمایل:

زما دي په هغه ذات قسم وي چي زما روح يې په واک کي دی چي زمانې به يو د بل

سره نژدې شي

بخاري، مسلم، اومشکوة دریم ټوک، جنت کتاب.

پورتنی خدیث کې پیغام څرګند دی ځکه د ټیکنالوجۍ په عصر کې زمانې د مکان له لارې سره نيږدې شوي دي موږ په ننۍ عصر کې وینو چې د میاشتو مزل یوازې او یوازې په یو څو سعتونو کې تیریږی

د مثال په توګه له مغربي هیوادونو څخه مشرقي هیوادونو ته او له مشرقي هیوادونو څخه مغربي هیوادونو ته د یو میاشتې په اندازه پیاده مزل دی مګر که همدغه فاصیله د د الوتکې په وسېله ووهل شي تقریباً تر **(8)** سعتونو به ډیر وخت ونه نیسي.

حوالې:

نړیوال منهاج القرآن هند-**https://minhaj.in/modern-vehicles-and-aviation-science-foretold-in-hadith/ ''**

له ځمکې څخه د ځمکې شکل معلومول

له ځمکې څخه د ځمکې شکل

د قرآن کریم ابدي اعجاز

آیا غواړئ چې د ځمکې شکل په خپلو سترګو د ځمکې څخه بې غیر د کوم ټیلیسکوف او کوم بل څه ووینئ

حیرانیږئ مه دا به په یقیني ډول په خپلو سترګو ووینئ

د ځمکې شکل یوه داسې موضوع ده چې د کالونو او د پیړیو راهیسی خلک ورپکې اختلاف کوې، هر څوک د خپل خیال مطابق رایا کروي.

آیا ددغې موضوع حل لاره شته او کنه؟

او که' وي 'نو څرنګه او څوک بایي حل کړي؟

ددې ځواب به څوک وایي؟

ځواب:

ددغه موضوع د حل کولو یوازینۍ لاره د کائناتو خالق سره ده .

ځکه هغه ذات چې د ځمکې خلقت یي په خپله ترسره کړی دی، او ترهغه هیڅوک هم ښه نه پوهیږي.

ایا تاسو څه فکر کوئ چې هغه ذات به د خپل مقدس کتاب د نازلولو سره د ځمکې شکل د سحره د اوسیدونکو لپاره بې غیر له کوم ټیلیسکوپ او ټیکنالوجۍ نه وي ښودلۍ؟

ددې ځواب قرآن عظیم شان وایي:

وَمَا هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعٰلَمِيْنَ

۶۸:۵۲:او حال دا چې ندۍ دغه{ قران }مګر خو ذکر د ټولو عالمیانو لره.

هو بلکل ددې ځواب قرآن عظیم شآن ویلۍ، هغه هم ۱۴۰۰ کاله دمخا !خو په دالیل سره]یعني مونږ کولۍ شو چې د ځمکې شکل په یقین سره په خپلو سترګو د ځمکې څخه بې غیر د کوم ټیلیسکوف او ټیکنالوجۍ معلوم کړو!

سبحان الله څومره د تعجب خبره ده !ایا ریښتیا هم دا ممکنه ده؟

هو بلکل که مونږ ختی که چیږته په یوه سحره کې هم اوسیږو بیا هم ممکنه ده چې معلومه کړو چې ځمکه کروي ده او څرخي خو په شرط ددې چې د الله ج په ایاتونو کې به تدابر هتمي وي.

دا زمونږ غلتي ده چې په قران عظیم شان باندې عمل او ورپکې تدابر مو ندی کړی.

لومړی غواړم چې د همغه ذات یو څو ایاتونه درباندې ولولم تر څو درته پوښتنه پیدا نشي، چې مونږ ته خو کوم آیات د تدابر په اړه نه و نازل کړی شوی .او وروسته له هغه به بیا خپلې موضوع ته بېرته راوګرځوو:

[سُوۡرَةُ آل عِمرَان]190 :

«إِنَّ فِى خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلٰفِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَءَايٰتٍ لِّأُولِى الْأَلْبٰبِ»

د بی له شکه د اسمانونو او د ځمکي په پیدایښت کې او په مخلفت د شپې او ورځي کي د هغو پوهانو لپاره ډیري نښاني دي:

[سُوۡرَةُ آل عِمرَان]191 :

الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيٰمًا وَقُعُودًا وَعَلٰى جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِى خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ

چې په ولاړي، ناستي او ملاستي، هر حالت کښې خدای یادوي .او د اسمانونو او ځمکي په پیدایښت کښې غور او فکر کوي«.

ددې آياتونو څخه خو دا معلومه شوه چې موږ به په کائناتو، ستورو کې او په اختلاف د شپې او ورځې کې فکر او تدابر کوو.

الله (ج) فرمايي:

>وَتَرَى ٱلۡجِبَالَ تَحۡسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ ٱلسَّحَابِۚ صُنۡعَ ٱللَّهِ ٱلَّذِيٓ أَتۡقَنَ كُلَّ شَيۡءٍۚ إِنَّهُۥ خَبِيرُۢ بِمَا تَفۡعَلُونَ<

۲۷:۸۸ ...>او ته به غرونه وينې، ته به په دوی د کلکو ولاړو ګمان کوې، حال دا چې دوی به د وريځې د تېرېدلو په شان تېرېږي، (وګورئ) کاريګري د الله هغه چې هر شی يې محکم کړی دی، بېشکه هغه ښه خبردار دی په هغو کارونو چې تاسو يې کوئ <**...**

اوس راشئ چې په همدغه ايات باندې عمل وکړو

او د ځمکې شکل او څرخيدل يوازې او يوازې په يو څو داقيقو کې معلوم کړو:

که ته همدا اوس د شپې په يوه کوټه کې قرار لرې، نو همدا اوس دباندې اووځه او د يو ديوال سره نېژدې ودرېږه او د خپلو قدمونو ځای د دقيق معلوم کړه او نظر د په آسمان کې په يو يا څو داسې ستورو کړه چې د ديوال سره د دريو يا څلورو ګوتو په اندازه لريوالی ولري، او په همغه ستورو د نظر تر دريو يا څلورو دقيقو پورې ښه ټينګ وساته نو ته خامخا په تحقيق سره ددوی خرکت ويني، چې د مشرق څخه د مغرب پر لوري دی، که ته همدغه ستورو ته يو ساعت يا دوه ساعته وروسته وګورې نو دوی به ډېر خرکت کړی وی، دا حرکت به تاته خامخا تعجب درولي،

دا همغه ستوري دي چې موږ يي له ماشوم توب څخه تر خپلې ځوانی دور پورې وينو،

او که په سبا شپه د همدغه وخت څخه لږ دمخا تاسو خپل نظر د اسمان پر لوري کړی، نو وبه وينئ چې همغه ستوري کوم چې مو په پارونی[تيره شوي]شپه باندې ليدلی و، دوی به په همغه شکل په تدريج سره د مشرق څخه د مغرب پر لوري خرکت کوي.

ګټه به مو څه کړي وی؟

لومړۍ :تاسو به د ځمکې په خرکت باندې پوه شوي یاست، چې ځمکه متحرکه ده، نه لمر او سپوږمۍ

دوهم:تاسو به د ځمکې په خقیقی شکل باندې پوهیدلي یاست چې ځمکه کوروي ده نه هواره.

دریم :تاسو به د قرآن عظیم شآن ددغه ایآت په خقیقي تفسیر او معنا باندې پوهیدلي یاست

الله (ج) فرمایي:

>وَتَرَى ٱلۡجِبَالَ تَحۡسَبُهَا جَامِدَةٗ وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ ٱلسَّحَابِۚ صُنۡعَ ٱللَّهِ ٱلَّذِيٓ أَتۡقَنَ كُلَّ شَيۡءٍۚ إِنَّهُۥ خَبِيرُۢ بِمَا تَفۡعَلُونَ<

۲۷:۸۸ ...>او ته به غرونه وینې، ته به په دوی د کلکو ولاړو ګمان کوې، حال دا چې دوی به د وریځې د تېرېدلو په شان تېرېږي، (وګورئ) کاریګري د الله هغه چې هر شی یې محکم کړی دی، بېشکه هغه ښه خبردار دی په هغو کارونو چې تاسو یې کوئ <...

نور نو هیڅا سره ددې موضوع اړوند اختلاف ما کوئ چې د ځمکې په شکل کې او یا یې په څرخیدلو کې نور څه بې ځایه بخث وکړي

د ځمکې دفالیېټ شکل دعوادران عسیویان دي، هغوی خو مجبور دي، چې د فالیېټ ځمکې دعوه وکړي

د عیسویانو کتاب (بائبیل) د یو سړي له حوا چې نوم یي فاؤل دی تحریف شوی دی.

نو ددوی کتاب د ځمکي فالېت شکل دعوه کړي.

بیشکه باطل چې دی،باطل دی، هیڅ کله باطل حق نشي جوړیدلی.

دا کله کېدای شی چې د انسان او العیاذب الله د خدای (ج) خبره د یو ډول پرتله کړای شی

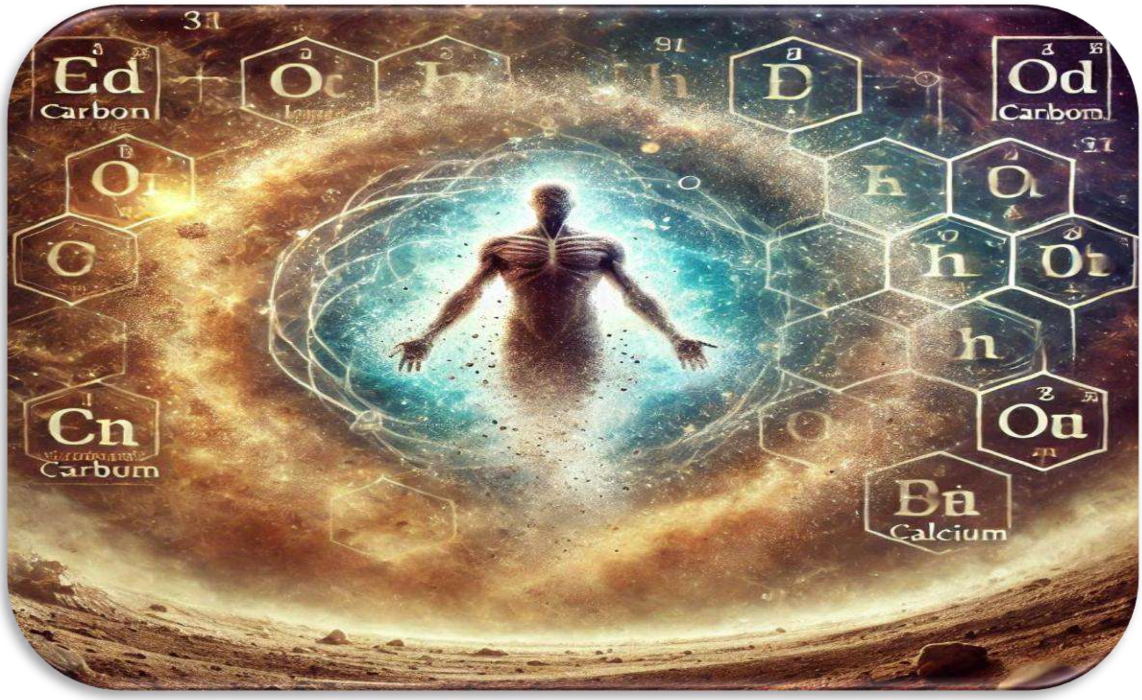

د انسان خلقت د خاورې،ختې،او اوبو څخه

انسان د خاورې څخه پیدا شوی – یو ساینسي حقیقت او قرآني اعجاز

اوسنی ساینس دا ثابتوي چې د انسان په بدن کې ټول عناصر د خاورې **(Dust)** څخه اخستل شوي دي **!**دا یو حیرانوونکی حقیقت دی چې ۱۴۰۰ کاله وړاندې قرآن کریم ذکر کړی و، په داسې حال کې چې هېڅ ساینسي وسیله نه وه چې دا حقیقت تایید کړي.

قرآني آيتونه او ساينسي حقيقت

انسان د خاورې څخه پيدا شوی:

الله تعالی فرمايي:

(وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَنْ خَلَقَكُم مِّن تُرَابٍ ثُمَّ إِذَآ أَنتُم بَشَرٌ تَنتَشِرُونَ)

(الروم :۲۰)

ترجمه:

"او د هغه له نښو څخه دا ده، چې تاسو يې له خاورې پيدا کړي يئ، بيا ناڅاپه تاسو بشر يئ چې (په ځمکه) خورېږئ".

دا آيت څرګندوي چې د انسان اصل خاوره ده، او د خاورې عناصر د انسان په بدن کې شامل دي.

د انسان تخليق د خټو له نچوړ څخه:

الله تعالی فرمايي:

(وَلَقَدْ خَلَقْنَا ٱلْإِنسَٰنَ مِن سُلَٰلَةٍ مِّن طِينٍ)

(المؤمنون :۱۲)

ترجمه:

"او يقيناً مونږ انسان د خټو له نچوړ څخه پيدا کړی دی".

ساينسپوهانو موندلې چې د خټو مهم کيمياوي عناصر، لکه کاربن، اکسيجن، هايدروجن، نايتروجن، او فلزات، ټول د انسان په بدن کې شته.

انسان د اوبو څخه پیدا شوی:

الله تعالی فرمايي:

(وَهُوَ ٱلَّذِى خَلَقَ مِنَ ٱلْمَآءِ بَشَرًا فَجَعَلَهُۥ نَسَبًا وَصِهْرًا ۗ وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا)

(الفرقان :۵۴)

ترجمه:

"او همدغه (الله) دی چې له اوبو څخه يې انسان پيدا کړ، بيا يې ده ته نسب او واده جوړ کړ، او ستا رب ښه قادر دی".

ساينس هم تاييدوي چې د انسان بدن ۷۰٪ له اوبو څخه جوړ شوی دی، کوم چې د دې آيت تاييد کوي.

د ساينس او قرآن تطابق

اوس ساينسپوهان موندلې چې د انسان بدن هماغه عناصر لري، چې د ځمکې په خاورې او اوبو کې شته، لکه:

کاربن**(Carbon)**

اوسپنه**(Iron)**

کلسيم**(Calcium)**

فاسفورس**(Phosphorus)**

سلفر**(Sulfur)**

پوتاشيم**(Potassium)**

نايتروجن**(Nitrogen)**

دا څنګه ممکنه ده چې يو نالوستی پيغمبر (ﷺ) دا ساينسي حقيقت ۱۴۰۰ کاله مخکې بيان کړي وای؟

ځواب يواځې يو دی:

دا د قرآن معجزه ده !ځکه الله تعالی فرمايي:

(ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمْۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ خَٰلِقُ كُلِّ شَيۡءٖ فَٱعۡبُدُوهُۚ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ وَكِيلٞ)

(الأنعام :۱۰۲)

ترجمه:

"همدغه (ذات) الله ستاسو رب دی، نشته هېڅ معبود مګر همدا (الله)، د هر شي پيدا کوونکی دی، نو تاسو باید همدا (الله) و عبادوئ، او همدا (الله) د هر شي کارساز دی".

سبحان الله **!**دا د قرآن ستر اعجاز دی**!**

د انسان د جنین وده

په قران کريم کې د انسان د جنين پړاونه داسې راغلي.

الله تعالی فرمايي:

الله تعالی فرمايي:

سورت المؤمنون ۲۳:۱۲-۱۴

۱۲ وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ مِن سُلَالَةٍ مِّن طِينٍ

او یقینًا موږ انسان له یوې خالصې ختې پیدا کړی دی.

۱۳ ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ

بیا مو دا نطفه په یوه ټینګه قرارګاه (قرار مَکین) کې وګرځوله.

۱٤ ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظَامًا فَكَسَوْنَا الْعِظَامَ لَحْمًا ثُمَّ أَنشَأْنَاهُ خَلْقًا آخَرَ ۚ فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ

بیا مو نطفه د وینې ټوټه (علقه) وګرځوله، بیا مو دا وینه د غوښو بوټۍ (مضغه) وګرځوله، بیا مو دا مضغه هډوکي وګرځول، بیا مو دې هډوکو ته غوښه ورواغوستله، بیا مو دا په بله پیدایښت سره پیدا کړ؛ نو بس ډېر برکتناک دی الله، چې غوره پیدا کونکی دی.

علمي تفسیر:

۱ .نطفه:

نطفه هغه سپینه مایع ده چې د نارینه او ښځینه د تناسلي حجرو یوځای کېدو سره د القاح پیل کیږي .قرآن دا پړاو د" نطفې "په نوم یاد کړی، او وایي چې دا نطفه په یوه" قرارِ مکین " کې ځای پر ځای کیږي .د رحم دیوال، عضلات، او د امینیوتیک مایع ډک کڅوړه دا ځای محکم ساتي.

۲ .علقه:

"علقه "یو جامع عربی لغت دی چې درې معناوې لري:

وینه څښونکی :ځکه چې جنین د مور له وینې تغذیه کوي.

ځړېدلی شی :ځکه چې جنین د رحم دیوال ته نښتی وي.

د وینې ټوټه :ځکه چې جنین په ظاهري بڼه سره د یوه د وینو کلک شوي ټوټې ته ورته وي.

۳ .مُضغه:

" مضغه "مانا ژبېښل شوی شی یا ژوول شوی مواد .دا اشاره کوي د جنین پر بڼې، ځکه په دې پړاو کې د جنین بڼه لکه د ژوول شویو موادو وي، چې چیرته چیرته ژورې نښې لري، لکه د غاښونو د نښانو.

۴ .عظام (هډوکي) او غوښه:

بیا قرآن دا بیانوي چې دا مضغه په هډوکو بدله شوه، او بیا دغه هډوکو ته غوښه وروا غوستل شوه .د نني علم مطابق، دا همداسې مراحل لري، چې لومړی هډوکي جوړیږي، وروسته پرې عضلات او غوښه وده کوي.

۵ .خلقا آخر:

دا اشاره ده د جنین وروستي پړاو ته چې د روح ورکولو، حس، حرکت او ځانګړې انساني پېژندنې ته داخلیږي.

د عصري ساینس تایید:

په ۱۶۷۷م کال کې، ليوينهوک او هم د انسان د نطفې (سپرم) کشف وکړ، خو هغوی هم دا غلطه ګومان درلود چې پوره انسان کوچنی په سپرم کې وي، چې په رحم کې وده کوي.

پيغمبر محمد (ص) نه يوازې دا چې له داسې وسايلو بې‌برخې و، بلکې لوستی هم نه و؛ سره له دې، دا پړاوونه په داسې دقيقه بڼه بيان شوي، چې دا يوازې د هغه چا کلام کېدای شي چې انسان يې پيدا کړی وي.

د ساينسپوهانو ګواهي:

۱ .پروفېسور کيت مور:(Keith Moore)

د کاناډا د ترانتو پوهنتون د اناټومي استاد، چې د "The Developing Human" مشهور کتاب ليکوال دی، وايي:

"دا واضحه ده چې دا معلومات، چې يوازې له الله نه راتللی شي".

۲ .پروفېسور ای .مارشال جانسن:

د امبريولوژي امريکايي پوه وايي:

"دا د حيرانتيا وړ ده چې دا بيانونه څومره دقيق دي .د اميري انسان له خوا دا نامکنه ده".

۳ .پروفېسور فيرسودې:(F.V. Anwerswade)

د کاناډا د ماشومانو متخصص وايي:

"قرآن کريم د هډوکو او بیا د غوښې اغوستلو پړاوونه په خورا حيرانوونکې توګه بيان کړي دي".

د خالق ځواک:

الله ج فرمايي:

سورت الانفطار (۸۲:۷-۸)

۷ ٱلَّذِى خَلَقَكَ فَسَوَّىٰكَ فَعَدَلَكَ

هغه (الله) چې ته يې پيدا کړې، نو برابر يې کړې، پس موزون يې کړې.

۸ فِىٓ أَىِّ صُورَةٍ مَّا شَآءَ رَكَّبَكَ

په هر شان (کامل) صورت سره چې يې وغوښتل، ته يې پيوند کړې.

پايله:

دغه پړاوونه د قرآني اياتونو له مخې، د ساينس د پرمختګ نه زرګونه کاله مخکې په خورا تفصيل بيان شوي .دا د قرآن يو داسې معجزه ده چې هېڅ بله انساني منبع يې وضاحت نه شي کولی.

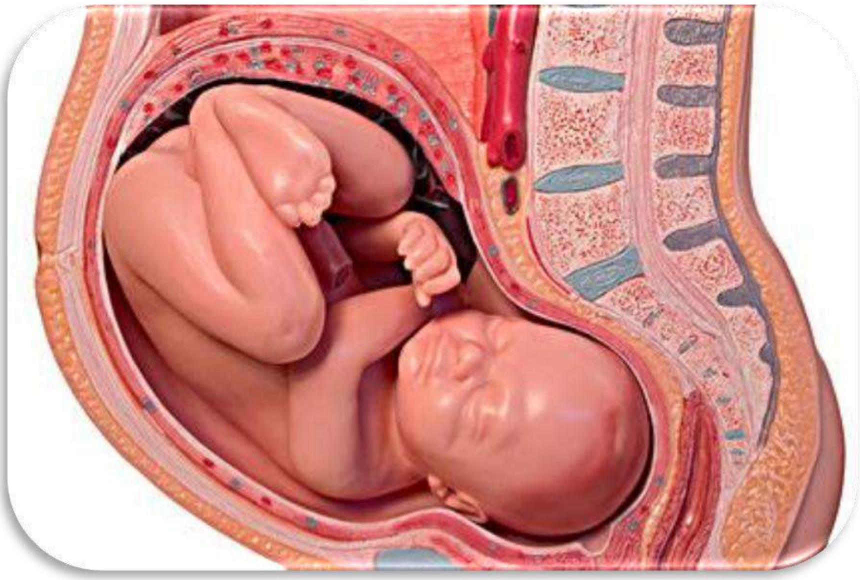

د مورپه رحم کې پړاونه اوتیارې

د مورپه رحم کې پړاونه اوتیارې :

قران وایـی چې ماشوم ددرې ګونو تیارو په پړاوونو کې پیداکېږی

خدای (ج) فرمایي:
(يَخۡلُقُكُمۡ فِي بُطُونِ أُمَّهَٰتِكُمۡ خَلۡقٗا مِّنۢ بَعۡدِ خَلۡقٖ فِي ظُلُمَٰتٖ ثَلَٰثٖۚ)

«تاسو یـی پړاو په پړاو دمور په رحم کې پیداکړی په درې ګونو تیاروکې». الزمر ۶

درې ګونې تیارې یا(ظلمات ثلث) درشیم د ودې په بهیر کې عبارت دی له:

۱. دبطن یا نس په جوف کې تیاره

۲. درحم دننه تیاره

۳. دماشوم دغشا په مېنځ کې تیاره

ننیبیولوژی ښکاره کړه چي درشیم اوماشوم وده څه ډول چې په مبارک ایت کې یاده شوې په درې پوښونو کې کېږی .برسېره پردې پوهې جوته کړې چې هریو له هغو نه له درې پوړونو پوښونو نه

جوړشوی.د بطن یا نس پوښ دپوستکي، دپوستکي لاندې اوعضلو پوښونه دي.

1.درحم پوښ دبهرنی برخي دعضلاتی برخې اودرحم دکورنی برخی چې رشیم په کې ځای په ځای کېږی جوړشوی دی .هغه پوښ چې ماشوم درحم په مېنځ کې په کې ځای په ځای شوی هم درې پوړه لری چې د**Amnion** ، **Chorion**او **Decidua** په نومونو سره یادېږی .

برسېره پردې پورتنی آیت کولی شی درحم په مېنځ کې دژوندانه درې پړاونو ته اشاره ولری .

چې دغه درې پړاوونه عبارت دی له : دوه نیمي لومړنی اونی یا درشیم دجوړیدو نه مخکینی پړاو تر اتو اوونیو پوری درشیم پړاو، او بیا تر زیږیدنې پورې جنینی پړاو.

- ۱ درشیم نه مخکې پړاو : **embryonic-Pre** چې دزایګوټ په لومړی پړاو کې تقسیمېږی او د حجرو په یوه څانګه بدلېږی چې ځان درحم دیوال باندې نښلوي چې دا حجرې په تدریجي توګه درې پوړه

جوړوي.

- ۲ د رشیم پړاو: **Embryonic** دغه پړاو پېنځه نیمی اوونی وی چې انساج او د عضویت بېلابېل غړي په مېنځته راتلو پیل کوي.

- ۳ جنینی پړاو : **Foetal** وروسته له اتمې اوونی نه وي چې په بشپړه توګه دیوه انسان له شکل سره ورته وی په داسې حال کې چې لومړی سر کې یواځې درې سانتی متره اوږدوالی لري دغه پړاو تر

درې اوونیو پورې او د ولادت تروختته پورې دوام مومي.

دمور په نس کې د ماشوم د ودې په اړوند معلومات یوائې دمډرنو وسایلو له لارې په څېړونو امکان وموند خو قرآن کریم لکه نورې په سلګونه موضوع ګانې دغه معلومات هم ډیر وړاندې روښانه کړی.

د ۴۲ ورځني جنین حیرانوونکی ابتکار

حدیث علمي اعجاز

دا د ۴۲ ورځني جنین یو حقیقي انځور دی، چیرې چې د سترګو او غوږونو تشکیلات پیل شوي، د انسان بڼه یې اخیستې، او د پوستکي او هډوکو حجرات یې جوړیدو ته داخل شوي. دا حیرانوونکی حقیقت نبي کریم صلی الله علیه وسلم ۱۴۰۰ کاله وړاندې د یوې معجزانه وینا په ترڅ کې بیان کړی و.

د نبوي حدیث حیرانوونکی اعجاز

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایي:

«إذا مَرَّ بالنُّطفةِ ثِنتانِ وأربعونَ ليلةً، بعَثَ اللَّهُ إليها مَلَكًا، فصوَّرَها، وخَلقَ سَمعَها وبصرَها وجلدَها ولَحمَها وعِظامَها...»

(کله چې د نطفې باندې دوه څلوېښتې شپې تیرې شي، الله تعالی یو فرښته ورلیږي، نو هغه یې ښه جوړوي، غوږونه، سترګې، پوستکی، غوښه، او هډوکي یې پیدا کوي...) (مسلم، حدیث ۲۶۴۵)

د ساینس او نبوي حدیث تطابق

په ۴۲ ورځو کې:

د سترګو او غوږونو جوړیدل شروع کیږي.

د پوستکي، غوښې، او هډوکو حجرات شکل اخلي.

جنین د انسان ښه خپلوي.

ساینسپوهانو دا حقیقت یوازې د پرمختللي التراساؤنډ **(Ultrasound)** ټکنالوژۍ په مرسته کشف کړی، مګر نبي کریم صلی الله علیه وسلم دا حقیقت ۱۴۰۰ کاله وړاندې بیان کړی و!

پایله

دا نبوي حدیث یو حیرانوونکی علمي اعجاز دی، چې د جنین وده په دقیقه توګه بیانوي. د دې معلوماتو یوازینی سرچینه د الله وحی ده، ځکه چې دا حقیقت د انساني وس څخه پورته و، او یوازې نن ساینس دا ثابته کړې. سبحان الله! څوک کولی شي داسې دقیق معلومات ورکړي، پرته له الله جل جلاله؟

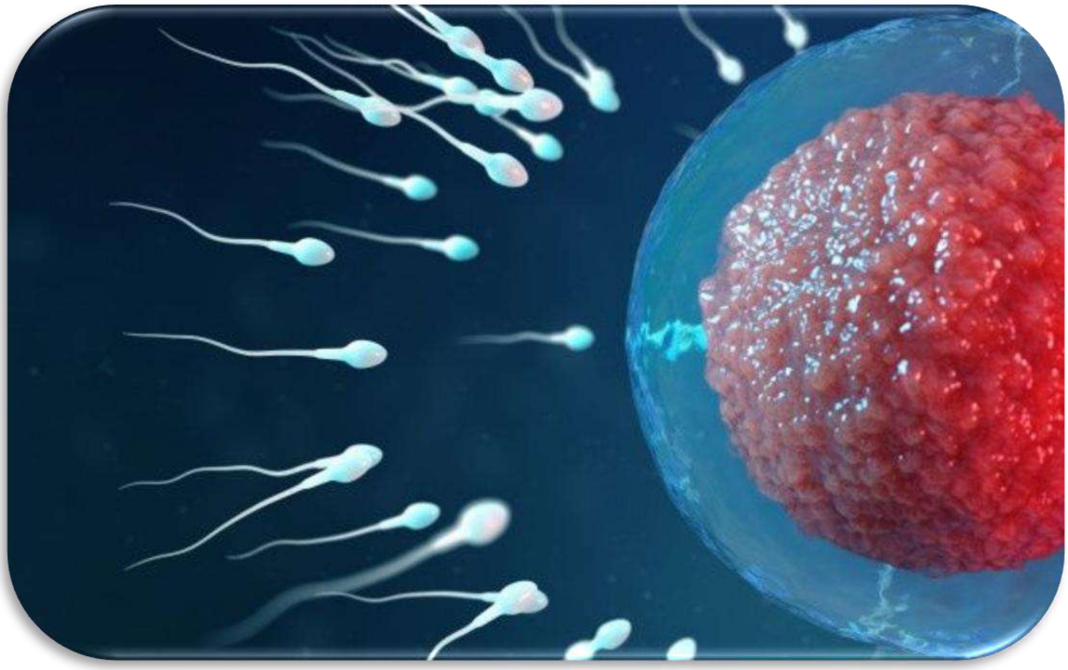

جنس تعين

قرآني آياتونه:

وَاَنَّهٗ خَلَقَ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْاُ

مِنْ نُّطْفَةٍ اِذَا تُمْنٰى ۪ۙ

۵۳:۴۵-۴۶>بيشکه هغه (الله) پيداکړي يي دي جوړې نر او ښځه له يوه څاڅکی اوبو(مني) څخه کله چې وڅڅاوه شي په رحم (تمنی)کې <

تر تفصيل دمخا دا چې :ددې سورت په ۴۶م ايات کې الله (ج) د جنس القاح په اړه بحث کوي کوم چې د انسان ۴۶ کرومزومونه دي ۲۳ له مور څخه راځي او ۲۳ له پلار څخه راځي

اوس رازو تشريخ ته:

د (نطفه) عربي مانا ده د مايع يو لږ مقدار (تمنى)مانا ده انزال يا بهر کيدل نو نطفه اشاره و سپرم ته ده چې خريجيږي او جنس تعينوي.

بيا الله تعالى فرمايي:

اَلَمْ يَكُ نُطْفَةً مِّنْ مَّنِىٍّ يُّمْنٰى

ثُمَّ كَانَ عَلَقَةً فَخَلَقَ فَسَوّٰى

فَجَعَلَ مِنْهُ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْاُ

(ايا نه وو دى يو څاڅکى له منى نه چه تويولى شوه(په رحم کې) بيا شوه چکه وينه پس برابر کړو خداى دى)د اندامونو يى (پس وئ ګرځولو له ده نه جوړې دوه نر او ښځه) سورت القيمة ٣٩-٣٨

علمي توضيح:

علمي څېړنې ښيي چې د انسان د جنس تعين يوازې د نارينه د سپرم (مني) په وسيله کيږي، نه د ښځې د تخمې (اووم) .

قرآني اعجاز:

قرآن کريم دا حقيقت له ١۴ پيړيو مخکې بيان کړى چې انسان له نطفې پيدا شوى، او له همدغه منى نه جوړيږي دوه جنسونه :نر او ښځه.

دا ثرګندوي چې جنس د هماغه تويېدونکي منى له منځه ټاکل کيږي، او دا ساينسي حقايق د قران کريم سره ١٠٠٪ مطابقه ده.

نه يوازې دا، بلکې قرآن دا هم وايي چې نطفه تويېږي ("تمنى")، چې د نارينه د سپرم د انزال واقعيت ته اشاره ده، نه د ښځې د تخمې ثابت موقعيت ته.

د ذهنونو اصلاح:

تر اوسه هم په ډېرو کلتورونو کې ښځې د زوی یا لور د پيدايښت" پړه "ګڼل کېږي، خو ساينس او قرآن دواړه دا څرګندوي چې د جنس تعين د نارينه د سپرم د X يا Y کروموزوم پورې تړلی دی.

نو که يو کس تل لونې زېږوي، دا نه د مور" قصور "دی، نه د طبيعت ظلم، بلکې دا د الله د قضا مطابق د نطفې جوړښت دی.

پايله:

جنس د ماشوم له پلار څخه تعينيږي، د مور هېڅ نقش نه لري.

قرآن کريم دا حقيقت ۱۴۰۰ کاله وړاندې بيان کړی، چې د قرآن علمي اعجاز بله روښانه بېلګه ده.

دا بيانونه د قرآن الهي سرچينه ثابتوي، ځکه چې هغه ذات چې انسان يې پيدا کړی، هغه يې د تخليق رازونه هم ښه پېژني.

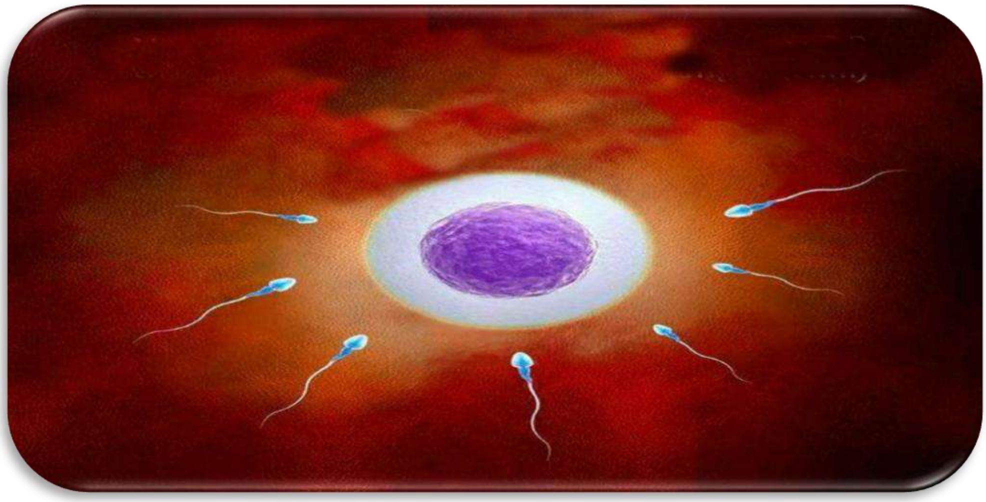

د ژوند حجرې

الله تعالی فرمايي:

١ ٱقۡرَأۡ بِٱسۡمِ رَبِّكَ ٱلَّذِى خَلَقَ خَلَقَ ٱلۡإِنسَٰنَ مِنۡ عَلَقٍ

ای پېغمبره، د خپل رب په نوم چې پيدا يې کړئ، ولوله] العلق **[96:1]** هغه انسانان له يوې ترلې ټوټې څخه پيدا کړل .العلق**[96:2]**

د التبيان په کتاب کې دا تشريح شوی چې عصري طب کشف کړې چې د انسان سپرم (مايع) کوچني حجرې لري چې سپرم نوميږي .حجرې په سترګو نه ليدونکي دي څکه چې دوی يوازې د مايکروسکوپ په واسطه سره ليدل کيدای شي .د سپرم هره حجره يو سر، کونډه او لکۍ لري چې د يو غټ وينه لرونکي کيټرپلر سره ورته وي .ملګرتيا يې هغه وخت رامنځته کيږي چې سپرم د ښځې له هګۍ سره ګډ شي .کله چې د ملن کولو پروسه کافي وي، د رحم خلاصول ترل کيږي ترڅو هيڅ شی د رحم کڅوړې ته ننوځي او نور سپرمونه حجرې مړې شي .هغه حجرې چې په عصري طب کې بيان شوي په سورة العلق کې د وينې ټوټې ته ويل شوي.

نطفه

دا حقیقت دی چې 1400 کاله وړاندې هېڅوک نه پوهېدل چې د نارینه میلیونونه سپرم حجرې **(sperms)** یوازې یوه سپرم حجره د ښځې له تخمې **(egg)** سره یوځای کېږي او د حمل سبب کېږي. په داسې حال کې چې دا حقیقت په وروستیو پېړیو کې د ساینس او مایکروسکوپي وسیلو په مرسته کشف شو، قرآنکریم له همدې راز نه د نطفې په اړه اشاره کړې ده.

په سورة الانسان، آیت 2 کې الله تعالی فرمایي:

إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنسَانَ مِن نُّطْفَةٍ أَمْشَاجٍ نَّبْتَلِيهِ فَجَعَلْنَاهُ سَمِيعًا بَصِيرًا.

(بېشکه موږ انسان د نطفې له ګډ شوي څاڅکي څخه پیدا کړی دی، څو هغه و ازمایو، نو موږ هغه اورېدونکی او لیدونکی جوړ کړ.)

اَلَمْ يَكُ نُطْفَةً مِّنْ مَّنِىٍّ يُّمْنٰى

ایا یوه نطفه له انزال شوی منی څخه نه وه (القیامه).۳۷

معجزه:

نطفه امشاج: دا اصطلاح د نارينه سپرم او ښځې د تخمې ګډوالي ته اشاره کوي، چې له دوی څخه يو نوی ژوند پيل کېږي.

قرآن په دې ټکي روښانه کوي چې يوازې يوه سپرم حجره له ښځې د تخمې سره يوځای کېږي، په داسې حال کې چې په مني کې ميليونونه سپرم حجرې شتون لري. دا حقيقت د انسان د مايکروسکوپي څېړنو په مرسته يوازې په وروستيو پېړيو کې څرګند شو.

ساينس څرنګه تصديق کوي؟

علمي څېړنو څرګنده کړې چې په هر ځل انزال کې شاوخوا ۵۰ ميليونه څخه تر ۱۵۰ ميليونه سپرم حجرې شتون لري، خو يوازې يوه سپرم حجره د ښځې له تخمې سره يوځای کېږي.

دا د دې خبرې څرګندونه کوي چې د نوي ژوند پيل د ډېر دقيق او ټاکلي ترتيب سره ترسره کېږي، کوم چې قرآنکريم وړاندې څرګند کړی دی.

پايله:

دا څرګنده کوي چې قرآنکريم د الله تعالی کلام دی چې د هغه علمي حقايق وړاندې کوي چې د وخت هېڅ انسان نه شوای درک کولای. دا يو بل لوی اعجاز ده چې د قرآن الهي سرچينه ثابتوي.

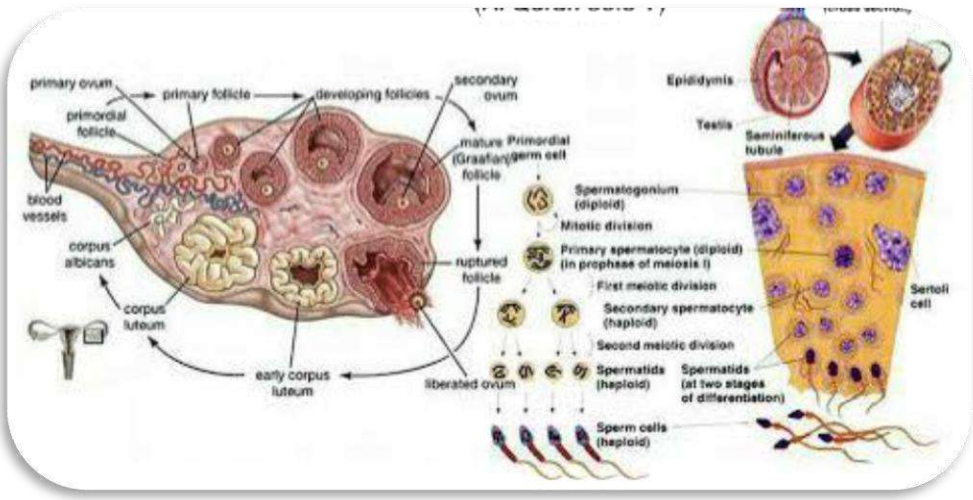

د مني (سپرم) پیدایښت

د سپرم (مني) اعجاز :د تخلیق د رازونو پردهپورته کول

قرآني آیاتونه:

فَلْیَنْظُرِ الْاِنْسَانُ مِمَّ خُلِقَ ۝

86-5نو انسان دې وګوري چې دی له څه شي نه پیدا کړی شوی دی؟

خُلِقَ مِنْ مَّآءٍ دَافِقٍ ۝

86-6 دی له ټوپ وهونکو اوبو نه پیدا کړی شوی دی

یَّخْرُجُ مِنْ بَیْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَآئِبِ ۝

86-7 چې د شا او له سينو د هډوکو له مينځ نه راوځي

علمي توضيح:

د جنين په لومړيو پړاوونو کې د نارينه توليدي غُرُفې (خصيې) او د ښځينه تخمدانونه (Ovaries)اصلاً د بدن په لوړې برخه کې، د بډوډو شاته او د شا تېر (Spine) او د سينې د هډوکو ترمنځ جوړېږي.

دا توليدي غړي د جنين د ۱۱م بند او د ۱۲مې پښتۍ تر منځ موقعيت لري.

وروسته دا غړي خپل ټاکلي ځای ته حرکت کوي :

خصيې د نارينه جنين په بدن کې کښته کېږي او د زيرېډو مخکې د (Inguinal Canal) له لارې سکروټم (Scrotum) ته رسيږي.

د خصيو عصبي رشتې او د وينې شريانونه لا هم خپل اصل موقعيت (د شا او سينې تر منځ) ته نښلول شوي وي، حتی کله چې دا غړي کښته شي.

د ښځې تخمدانونه په خپل داخلي موقعيت (حوضPelvis –) کې پاتې کېږي.

دا دقيق تشريح د قرآن کريم د آيت سره په کامل ډول مطابقت لري، چيرته چې ويل شوي:

"چې د ملا تېر او د سينې د هډوکو تر منځ راځي"

دا نه یوازې د" مني د راوتلو ځای "ته اشاره ده، بلکې د سپرم د اصل سرچینه او تشکیلي موقعیت ته یو علمي نغوته ده، چې یوازې اوسني طب یې له لارې رسېدلی دی.

قرآني اعجاز:

د دې آیت ژور تحلیل دا رابښيي چې قرآن نه یوازې د سپرم د فزیکي راوتلو مسیر ته اشاره کوي، بلکې د هغه د جنیني اصل او جوړېدو ځای ته هم، کوم چې د ساینس له نظره د ملا د تېر (Spine) او د سینې د هډوکو (Ribs) ترمنځ دی.

د حیرانتیا خبره دا ده چې دا حقیقتونه یوازې د معاصر Anatomy او Embryology له پرمختللو وسایلو سره کشف شوي، خو قرآن کریم دا خبره ۱۴ پېړۍ مخکې کړې ده!

منطقي پوښتنه:

څنګه کېدلای شي چې یو امي (نا لوستی) انسان، چې ۱۴۰۰ کاله مخکې یې ژوند کاوه، دا ډول ژور بیولوژیکي او جنیني معلومات وړاندې کړي وای؟

ځواب یواځې دا دی:

"دا قرآن د خالق له لوري وحی شوی، هغه ذات چې انسان یې پیدا کړی، او د ده تخلیقي رازونه ښه پېژني".

پایله:

قرآن کریم د انسان د خلقت په اړه داسې حقیقتونه بیان کړي چې ساینس یې یوازې اوس تاییدوي.

د" دافق ماء "او" بين الصلب و الترائب "تعبيرات د جنين‌پوهنې له دقيقو مرحلو سره حيرانوونکې مطابقت لري.

دا د قرآن د علمي اعجاز ښکاره ثبوت دی، او د اسلام حقانيت نور هم روښانه کوي.

د انسان DNA

الله جل جلاله فرمايي:

مِن نُّطْفَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَّرَهُ
"له يوې نطفې څخه يې پيدا کړ، بيا يې د هغه اندازه وټاکله".
(سورت عبس :١٩)

د آيت ساينسي اعجاز

د نطفې مفهوم

د" نطفې "ذکر د انسان د خلقت د اصلي مرحلې ته اشاره ده، چې د سپرم (نطفه) او هګۍ د یوځای کېدو سره پیلېږي.

"فَقَدَّرَهُ – "ټاکنه او تنظیم

دا کلمه د خلقت د دقیق پلان ته اشاره کوي، چې په ساینسي ژبه کې **DNA** بلل کېږي .دا هغه کوډ دی چې د انسان ټول فزیکي، فکري، او بیولوژیکي ځانګړتیاوې تنظیموي.

– **DNA** د انسان د خلقت کوډ

دقیق تنظیم :هر انسان شاوخوا 3.2 بیلیونه **DNA** حروف لري، چې د ژوند ټول معلومات پکې کوډ شوي دي.

نه تکراربېدونکی نظم :د هر انسان **DNA** ځانګړی دی، حتی دوه کسان یو شان نه دي.

کوچنی کوډ، لویه پایله :که د **DNA** ټول معلومات پر کاغذ ولیکل شي، نو زرګونه کتابونه به جوړ شي، خو دا ټول معلومات د یوه حجرې په یوه کوچني هسته کې ځای شوي دي!

قرآني اعجاز

دا آیت هغه حقیقت ته اشاره کوي چې ساینس یوازې په وروستیو پېړیو کې کشف کړ .د "نطفې "ذکر د ژنیتیک اصل ته اشاره کوي، او" فَقَدَّرَهُ "د **DNA** د دقیق تنظیم حقیقت بیانوي .دا د قران یو روښانه اعجاز دی، چې د انساني خلقت د حیرانوونکي سیستم وضاحت کوي.

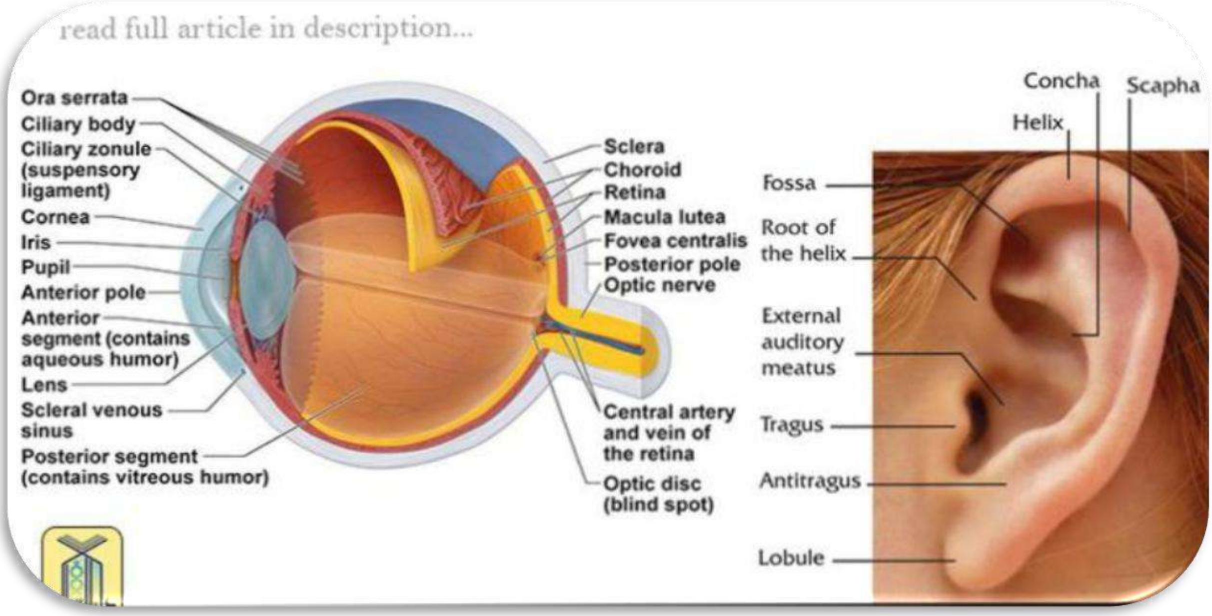

د اورید و او لیدو حس

قرآني آيتونه:

خدای (ج) په قرآن شریف کې فرمايي

«وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْـِٕدَةَ ؕ قَلِيْلًا مَّا تَشْكُرُوْنَ»

۳۲:۹« او ويې ګرځول تاسې ته غوږونه او سترګې او
زړونه...»

« اِنَّا خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ مِنْ نُّطْفَةٍ اَمْشَاجٍ ۖۗ نَّبْتَلِيْهِ فَجَعَلْنٰهُ سَمِيْعًا بَصِيْرًا ۚ»

76-2« بېشکه مونږ انسان له ګډې وډې شوې نطفې نه پیدا کړی دی، چې مونږ به دی ازمایو، نو دی مونږ اورېدونکی (او) لیدونکی وګرځاوه »

«قُلْ هُوَ الَّذِىْٓ اَنْشَاَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْـِٕدَةَ ۗ قَلِيْلًا مَّا تَشْكُرُوْنَ ۝»

67-23«ته (دوی ته) ووایه :دغه (الله) هغه ذات دی چې تاسو یې پیدا کړي یئ او تاسو لپاره یې غوږونه او سترګې او زړونه پیدا کړي دي (خو) تاسو ډېر لږ شکر وباسئ»

علمي توضیح:

د انساني جنین په وده کې تر ټولو لومړی حس چې فعاله کیږي د اورېدلو حس دی .ساینسي څېړنې ښیي چې:

د ۲۴ اونۍ وروسته جنین د مور په رحم کې د غږونو اورېدل پیلوي.

هغه د مور زړه درزا، د مور آواز، او حتی له بهر نه راتلونکي لوړ غږونه درک کولی شي.

د لیدلو حس بیا د ۲۸ اونۍ وروسته وده کوي، کله چې د سترګو پردې (Retina) د رڼا په وړاندې غبرګون ښیي.

دا په حیرانوونکې توګه د قرآن کریم له ترتیب سره سمون لري، چیرې چې تل" السمع " (اورېدنه) د" البصر "(لیدنه) نه وړاندې یادیږي.

ولې اورېدنه وړاندې فعاله کیږي؟

د ساينس له نظره:

د غوږ داخلي جوړښت له لومړيو جوړېدونکو حسونو څخه دی.

غږ د مایع له لارې هم انتقالیږي، نو حتی د رحم دننه هم اورېدل امکان لري.

لید د رڼا اړتیا لري، چې رحم کې نشته، نو وده‌یې وروسته کیږي.

قرآني اعجاز:

د قرآن کريم دا ژور نظم چې تل اورېدنه د ليدنې نه وړاندې راځي، د دقيقې فطرتي ترتيب او علمي واقعيت پوره انکشاف کوي .د داسې ترتيب شتون د وحی د اصل څرګند ثبوت دی.

دا آيتونه، چې ۱۴ پېړۍ وړاندې نازل شوي، نن د ۲۱مې پېړۍ د جنين پوهنې (Embryology)د حيرانتيا وړ کشفونه تاييدوي.

پايله:

د انسان حواس، چې د ژوند بنسټ جوړوي، په تدريجي ډول وده کوي.

د قرآن ترتيب له دې طبيعي بهير سره بشپړ مطابقت لري.

دا د قرآن د علمي اعجاز يوه ښکاره بېلګه ده، چې انسان ته د الله جل جلاله پر حکمت او قدرت د ايمان سبب ګرځي.

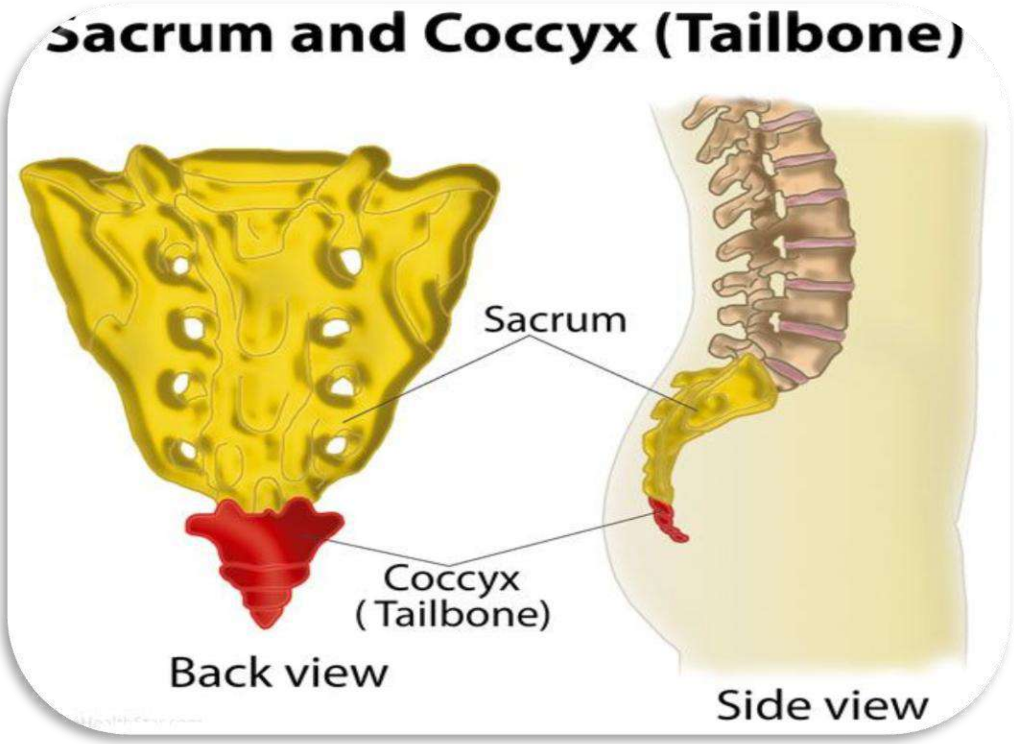

«د عجبِ ذنب هډوکی «**Tail bone**

په تصویر کې د انسان د ملا په تیر کې هغه اخېرني هډوکي ته اشاره شوې، چې په حدیث کې ورته (عجبِ ذنب) او د طبي ساینس په اصطلاح کې ورته ټیل بون (**Tail bone**) ویل کیږي. د ساینس په وینا: که د انسان مرگ په هر حالت کې وشي، که په اور کې وسوځول شي، که په اوبو کې غرق شي او ولو که په ځمکه کې له خاورو سره خاورې شي، لاکن د هر انسان په ملا کې د دغه (عجب ذنب) هډوکی جینیاتي وجود، تر لکونو او ملیونو کاله پورې هم نه خاورې کېږي او نه ضایع کېږي.

نوي ساینس پخپل تحقیق کې زیاتوي، چې د انسان د ملا په دغه هډوکي کې عجیب حکمت دا دی، چې: دغه هډوکی د انسان په وجود کې د میموري کارډ یا (توربکس) غوندې فعالیت لري،

یانې په دغه هډوکي کې د انساني تخلیق رازونه

(DNA)

قد و قامت، وزن، د خلیاتو تعداد، د وینې گروپ او حتٰی چې د گوتو تر نښانو پورې مکمل تفصیلات الله جل جلاله په دغه (عجبِ ذنب) هډوکي کې ساتلي دي. ځکه په قرآن او حدیث

کې له دغه هډوکي څخه د قيامت په ورځ بيرته د انساني نسل ژوند، تخليق او تکميل ته اشاره شوې ده.

الحديث

رسول الله (ص) فرمايي : كُلُّ اِبْنِ آدَمْ يَا كُلُهُ التُّرَابْ اِلَّا عَجْبِ ذَنَبِ مِنْهُ خَلْق وَفِيْهِ يَرْكَبُ o

ژباړه : ټول د آدم اولاده به له خاورو سره خاورى شي، پرته د ((عجب ذنب هډوکي)) انسان له هغه څخه تخليق شوى او بيا به هم تخليق کيږي (د قيامت په ورځ)

حديثِ صحيح مسلم ۷۶۰۴ :

(راوى : حضرتِ ابو هريره رضى الله عنه)

د انسان د هډوکو باندونه

د حيرانتيا خبره دا ده چې رسول الله صلى الله عليه وسلم د بدن د غړو شمېر دومره په دقيق ډول ذکر کړى، په داسې وخت کې چې هيچا د انسان د اناټومي په اړه فکر نه کاوه. حتى اوس په 21 پيړۍ کې، ډيرى خلک لاهم د خپلو بدنونو د غړو په شمير نه پوهيږي، په شمول د ارتوپيډيک ډيراى پروفيسوران. ما له دوى څخه ډيرى وپوښتل، او د دوى ځواب د 200 څخه تر 300 هډوکو، او شاوخوا 100-300 بندونو ترمنځ و. په ورته ډول، ډيرى نړيوال

پوهنځي په لويو ګروپونو يا فرعي ويشونو کې د طبقه بندي کولو له لارې د انسان کنکال(سکلټ) د هډوکو او بندونو دقيق شمير ورکولو څخه ډډه کوي.

انسائيکلوپيډيا بريټانيکا **(Encyclopedia Britannica)** دوی په دريو فرعي برخو ويشلي دي:

1- محوري **(Axial)**سکېلټون: کوم چې د فقري**(vertebral)**کالم هډوکي او کوپړۍ ډيرى هډوکي لري.

2- دواهم **Visceral Skeleton:**کوم چې د (سينې هډوکي او پښتۍ)، ښکته ژامه او د پورتنۍ ژامې ځينې برخې لري.

3- ضميمه کنکال: کوم چې د کون غېږ د کمر، اوږو او غړو هډوکو څخه جوړ دی.

د هاچينسن انسايکلوپيډيا، چې په 1995 کې خپره شوې، په خپله وينا کی وويل چې د انسان په کنکال کې د هډوکو شمير يوازې 206 دي.

ډاکټر حاميد احمد حاميد هغه په خپل کتاب "د انسان په بدن کې د ايمان سفر" کې يادونه کړې چې د انسان د هاډوکو بندونه 360 دی لکه څرنګه چې رسول الله صلی الله عليه وسلم 1400 کاله دمخه د انسان د هډوکو بندونو وړاندوينه ډيره په داقيق ډول کړی. د ډاکټر حاميد په وينا د دغو هډوکو جزيات په لاندې ډول دي:

انسان په بدن کې د هاډوکو باندونه

لومړی: د فقرات په ستون کې 147 جوړې

25 جوړې د **vertebrae** تر منځ بندونه.

72 بندونه د فقرات او د شا د غاړې تر منځ.

دوهم: په سينې کې 24 جوړې

2 بندونه د سټرنم هډوکي او د سينې پنجرې تر مينځ.
18 بندونه د **sternum** او فسونو تر منځ .
2 بندونه د ملاحظه او د سکپولا (اوږو تيغ).
2 بندونه د **scapulae** او **thorax** ترمنځ .

دريم: په پورتنۍ برخه کې 86 بندونه
د اسکاپولر هډوکو ترمنځ 2 بندونه.
6 بندونه د زنګنو تر منځ.
8 بندونه د لاسونو تر منځ .
د لاس د هډوکو تر منځ 70 بندونه.

څلورم: په لاندينۍ برخه کې 92 جوړې

2 د کولمو بندونه.
د زنګون د هډوکو تر منځ 6 بندونه.
د پښو تر منځ 6 بندونه.
د پښو د هډوکو ترمنځ 74 بندونه.

پنځم: په شريان کې 11 جوړې

د **coccyx vertebrae** ترمنځ 4 بندونه.
د هډوکو تر منځ 6 بندونه.

د **acetabul 1** د پبیک **sumphysis** ګډ بند.

"د بندونو ټول شمیر: 360"

عایشه رضی الله عنها روایت کوي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل: هر څوک له درې سوه او شپیتو بندونو پیدا شوی دی، څوک چې د الله اکبر ذکر وکړي، د الله سبحانه وتعالی ذکر وکړي، د الله سبحانه وتعالی حمد ووایی، له الله تعالی څخه ښښنه وغواړي او د خلکو له لارې ډبرې لیرې کړي، د نیکو امر وکړي او له بدو کارونو منع وکړي. . نو د درې سوه شپیتو بندونو د اندازې په کچه به د قیامت په ورځ د جهنم د اور څخه لیری قدم وهي." صحیح مسلم 1007. د زکات کتاب (کتاب الزکات)، کتاب 005، 2199 ګڼه"

هغه بندونه چې په حدیث کې ذکر شوي، د انسان په بدن کې د حرکت وړ بندونه دي چې د فقري ستون ته وړتیا ورکوي او په دې توګه ټول بدن په آزاده توګه حرکت کوي. غیر منقول بندونه، لکه څنګه چې د کوپړۍ هډوکي سره یوځای کیږي، هغه دلته نه شمیرل کیږي ځکه چې د حرکت وړ ندی. حرکت کوونکی د " **"Synovial Joints**په نوم هم پیژندل کیږي، ځکه چې دوی یو مایع لري چې د " **"Synonvial fluid**په نوم پیژندل کیږي. دا مایع د مستقیم تماس په کمولو سره د هډوکو له رګونو څخه پاک حرکت ته اجازه ورکوي. د مثال په توګه، د هپ مشترکه، د فیمر د بال په څیر سر څخه جوړ شوی چې د ساکټ په څیر د **pelvis**هډوکي فشار سره سمون لري، د هپ او د ټولې پښې حرکتونه اسانه او انعطاف وړ کوي. بله بیلګه د هینج مشترکه ده، کوم چې انسان ته دا توان ورکوي چې په اسانۍ سره خپله پښه وخوري.

د بندونو بل ډول د "د ګلیډینګ" په نوم یادیږي لکه د رادیو کارپل (ملی) ګډ(بند) . په دې ګډ بند کې، د مخ د هډوکي سطحې په ډیری مواردو کې فلیټ (جامید) دي، چې هډوکي ته اجازه ورکوي چې په آزاده توګه په ځو لورو کې حرکت وکړي. د دوو پورتنیو فقرو تر منځ ګډ یو ځانګړی جوړښت لري. دا د سر د غړې حرکت ته اجازه ورکوي، د یوې فقرې د بال په څیر د سر د ګردش له لارې د ساکټ په څیر د ملا د بند فشار ته ځامینا برابراوي . که د الله جل جلاله دا راکړی بندونه نه وی، نو انسان به په خپل بدن کې د هډوکو د حرکت توان نه درلود. په یو ګډ(بند) کې نیمګړتیا د ډیرو دردونو او ستونزو لامل کیږي.

له بریده بن الحسیب رضی الله عنه څخه روایت دی چې ما له رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه اوریدلي چې فرمایل یې: د انسان درې سوه شپیته بندونه دي چې هر یو یې باید صدقه ورکړي، خلکو ترې وپوښتل: څوک د دې کار توان لري؟

ویی فرمایل : کېدای شي په جومات کې بلغم (میرخیړی) وي کوم چې تاسو ښخ کړی او یا هغه څه چې له سړکه (لارې) لرې کړی؛ خو که داسې ونه مومی نو د ماسپښین دوه رکعته به درته کافي وي. (سنن ابوداود، عام سلوک)کتاب الادب(، کتاب 41، شمیره 5222)"

ابوذر رضي الله عنه روایت کوي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل: په هر سهار کې ستاسو څخه د هر چا په بندونو کې صدقه ده، هر تسبیح (سبحان الله) ویل صدقه ده، هر تحمید (الحمد لله) ویل صدقه ده. د الله لپاره) صدقه ده، هر تحلیل (لا اله الا الله) ویل، صدقه ده، هر تکبیر (الله اکبر ویل) صدقه ده، د بدو څخه منع کول صدقه ده ، که څه هم دا صداقه اجرا کړی نو دوه رکعته دوعا(لمونځ) کول ورلره کافي دي."

په خدیث کی د (سلما) لفظ راغلی په عربي کې د "سلما" کلمه ګډ (بند) ته اشاره کوي. دا د بدن د ټولو هډوکو او د هغوی تر منځ د بندونو لپاره هم کارول کیدی شي. د بدن ډیری هډوکي د حرکت وړ دي، مګر ځینې یې د کوپړۍ په څیر ثابت دي.

نوټ: تاسو کولی شئ چی په ګوګل کی په لویو طبي ویبسایټونو کې یی ښه په ډاډه زړه معالومات وکړئ،

د ویبسایټونو حوالې لاندې درکړل شوي ویي ګورئ:

□□□□□

حوالې:

https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC10181577/

□□□□□

https://www.vedantu.com/evs/joints-in-human-body

سبحان الله الله اکبر

نو آیا ددې څخه لویه معجزه غواړئ دا څومره د تعجب خبره ده چې ۱۴۰۰ کاله پخوا یو سړئ په یوه سحره کی چی په لیک او لوست ونه پوهیږي هغه ته بیا داسې څه درک څنګه وشي او ددې خبرې کول هغه (ص) ته په هغه وخت کی هیڅ ګټه هم نه کوله،

د حدیث تفسیر

حدیث په واضح ډول مسلمانانو ته لارښوونه کوي چې د الله تعالی شکر وباسي، کوم چې انسان ته د یو مستقیم کنکال(سکلټ) په ورکولو سره، په نورو ټولو مخلوقاتو کې عزت او لوړ مقام ورکوي. دا بندونه انسان ته دا توان ورکوي چې ودریږي، کښیني، په خپل څنګ تاو شی، کږ شي، اوږد شي، او داسې نور. د خپل خالق څخه ډیر شکر، د دې ستر نعمت لپاره، چې پرته یې ژوند ناشونی و.

د رسول الله ص د زړه عملیات

څوارلسوه ۱۴۰۰ کاله دمخه دا خبره ډیره د تعجب وړ خبره وه او د هغې زمانې کوفارو ته د نه منلو وړ خبره ښکاریده چې د رسول ص سینه د څیري شي او زړه د یي ترینه بهر راوباسل شي او بیرته د سینه کې دفن شي یعنې د زړه عملیات یي وشي.

مګر اوسنۍ معاصر طب دا په اثباتو ورسوله

چې د زړه عملیات د په بریالیتوب سره ترسره کړي.

او اوس د زړه عملیات په عامه توګه ترسره کیږي.

د شق صدر (د سینه پرانستل) او د پاک زړه مینځلو پېښه د رسول الله صلی الله علیه وسلم په ټول عمر کې څلور ځله پېښه شوې ده.

سیرت المصطفی د حضرت مولانا ادریس کاندهلوي، ټوک ۱، ۸۰ مخ، فصل: شق صدر کی اسرار). الله (سبحان الله) ښه پوهیږي دار الافتا دار العلوم دیوبند، هند

حَدَّثَنَا شَيْبَانُ بْنُ فَرُّوخَ، حَدَّثَنَا حَمَّادُ بْنُ سَلَمَةَ، حَدَّثَنَا ثَابِتٌ الْبُنَانِيُّ، عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم أَتَاهُ جِبْرِيلُ صلى الله عليه وسلم وَهُوَ يَلْعَبُ مَعَ الْغِلْمَانِ فَأَخَذَهُ فَصَرَعَهُ فَشَقَّ عَنْ قَلْبِهِ فَاسْتَخْرَجَ الْقَلْبَ فَاسْتَخْرَجَ مِنْهُ عَلَقَةً فَقَالَ هَذَا حَظُّ الشَّيْطَانِ مِنْكَ . ثُمَّ غَسَلَهُ فِي طَسْتٍ مِنْ ذَهَبٍ بِمَاءِ زَمْزَمَ ثُمَّ لأَمَهُ ثُمَّ أَعَادَهُ فِي مَكَانِهِ وَجَاءَ الْغِلْمَانُ يَسْعَوْنَ إِلَى أُمِّهِ - يَعْنِي ظِئْرَهُ - فَقَالُوا إِنَّ مُحَمَّدًا قَدْ قُتِلَ . فَاسْتَقْبَلُوهُ وَهُوَ مُنْتَقَعُ اللَّوْنِ . قَالَ أَنَسٌ وَقَدْ كُنْتُ أَرَى أَثَرَ ذَلِكَ الْمِخْيَطِ فِي صَدْرِهِ . صحيح مسلم ۱۶۲

انس ب. مالک رضی الله عنه وایي چې جبرائیل علیه السلام رسول الله صلی الله علیه وسلم ته په داسې حال کې راغی چې له خپلو ملګرو سره يې لوبې کولې. هغه يې ونیوه او په ځمکه يې څملوه او سینه يې خلاصه کړه او زړه يې ترې راوایستل او بیا يې د هغه څخه د وینې یوه ټوټه راوایسته او ویې ویل: دا په تا کې د شیطان برخه وه. بیا يې د زمزم په اوبو سره د سرو زرو په حوض کې ومینځل او بیا يې سره یو ځای کړو او بیرته يې سینه وروګنډله او بیا يې ځای ته ورساوه. هلکان په منډه د هغه مور ته راغلل، **i. e.**ورته يې وویل: بیشکه محمد وژل شوی دی. انس رضی الله عنه وویل، دوی ټول د هغه په لور ورغلل (او هغه يې سم ومونډلو) د هغه رنګ بدل شو. ما پخپله د هغه په سینه کې د ستنې نښې ولیدلې.

دوهمه د اسراء په شپه وشوه. له ابوذر رضي الله عنه نه روایت دی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل: زما د کور چت هغه وخت خلاص شو چې زه په مکه مکرمه کې وم او جبرائیل علیه السلام لاندې راغی. او زما سینه يې خلاصه کړه، بیا يې د زمزم په اوبو ومینځله. بیا يې د عقل او ایمان څخه ډک د سرو زرو کڅوړه راوړه او زما په سینه کې يې خالي کړه. بیا يې مهر ورکړ یعنی ویې ګنډله ... " صحیح بخاري (۳۴۹) او حدیث مسلم (۱۶۳) روایت کړی. حافظ ابن حجر رحمه الله په فتح الباري (۷/ ۲۰۴) کې ویلي دي.

هرې پيښې جلا جلا لګښت درلود. د لومړي ځل لپاره د رسول الله صلی الله علیه وسلم سینه هغه وخت وره شوه کله چې رسول الله صلی الله علیه وسلم د حضرت حليمه رضي الله عنها سره اوسېده. ، او يو تياره ټوټه يې له سينې مبارکې را ايستل شوه چې په حقيقت کې د ګناه ماده وه چې له هغې څخه مقدس زړه پاک شوی و. دوهم ځل دا په لس کلنۍ کې پيښ شو. له دې څخه موخه دا وه چې د لوبې او تفريح مواد له مينځه يوسي ځکه چې دا د الله تعالی له ياد څخه غافل کوي. دريم ځل هغه وخت وشو چې د نبوت دنده ورته وسپارل شوه. دا په هغه وخت کې ترسره شو چې سپيځلی زړه د وحی او الهي پوهې د منلو وړ وي. او څلورم ځل د معراج (آسماني سفر) په جريان کې پيښ شو. دا د دې لپاره ترسره شو چې زړه د عالم ملکوت (د پاچاهۍ) سفر او د الله جل جلاله د ليدلو او د هغه د سندرو او د الله جل جلاله دعا او خبرې اترې ومني. (له لنډيز: سيرت المصطفی د حضرت مولانا ادريس کاندهلوي، ټوک ۱، ۸۰ مخ، فصل: شق صدر کی اسرار). الله (سبحان الله) بنه پوهيږي دارالافتا دارالعلوم ديوبند، هند

ګرځنده "موبایل"

د ټیکنالوجۍ په اړه د رسول الله (ص) اعجاز

رسول الله ﷺ فرمايلي دي: «قسم په هغه ذات چې زما روح يې په لاس کې دی! قيامت به تر هغه وخته نه قائميږي تر څو چې ښکاريان له خلکو سره خبري ونه کړي او تر هغه وخته پوري چې د سړي د څټکي او د بوټانو تړانګه ورسره خبري ونه کړي او ورون يې له هغه وروسته خبر نه کړي چې د هغه له کورنۍ سره د هغه وروسته څه شوي دي.»

دا وړاندوينه زموږ د وخت لپاره د ورځې د رڼا په څير روښانه ده ځکه چې موږ د غږ معاون سيسټمونه لکه سرى او جى پى ايس ګورو، او سافټويرونه چې زموږ د ګرځنده تليفونونو او وسيلو له لارې راسره خبرې کوي ، د موټر چلولو په حرکت کې راسره مرسته کوي او حتی د ټايپ کولو پرته آنلاين معلومات چمتو کوي. هغه بوټان چې خبرې کوي هم يو حقيقت شو وروسته له دې چې ګوګل خپل سمارټ بوټونه د ګوګل خبرې کولو بوټانو په نوم جوړ کړل. په حيرانتيا سره رسول الله صلى الله عليه وسلم يوازې د بوټانو د ويلو يادونه نه ده کړې، هغه په ځانګړې توګه د "د سينډل سټپس" يادونه کړې او هغه چپ چې اړيکه نيسي د بوټانو د ليز ساحه پورې تړلې ده. لکه د حديث د يوې برخې په اړه چې "د انسان ورون هغه ته خبر ورکوي چې له هغه وروسته د هغه کورنۍ ته څه پيښيږي" معنى چې زموږ له کوره

وټلو وروسته به خلک پوه شي چې د دوی په عیاب کې څه تیریږي. دا "ورون" په ښکاره ډول هغه څه دي چې موږ یې د ګرځنده تلیفون وسیله بولو چې تاسو خبر ساتي او د نوي پرمختګونو لکه وټساف او سکایپ سره ، تاسو حتی د کور څخه لرې د خبرو کولو پرمهال خپله کورنۍ هم لیدلی شئ. دا باید هیر نکړو چې موږ معمولا موبایل په خپل مخکینۍ جیب کې د ورون تر څنګ کېږدو او دا هغه څه دي چې ډیرای احتمال یې د "ورانه خبرتیا" معنی لري.

سبحان الله

حوالې:

جامع ترمذي 2181

د احمد (11809) او الحاکم (8442) لخوا راټول شوی چې د صحیح مسلم د معیارونو سره سم یې تصدیق کړی، او ذهبی متفق دی؛ البانی هم په السلسلة الصحیحة (۷۰۸۳) کې تصدیق کړی دی.

Portable Music Players & Headphones

د ټیکنالوجۍ په اړه د رسول الله (ص) وړاندوینې:

"Portable Music Players & Headphones"

په یوه حدیث کې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: "زما د امت خلک به شراب څښي، په بل نوم به یو بل ته غږ کوي، د موسیقۍ وسایل به یې په سرونو کې غږول کیږي او سندرغاړي به ددوی لپاره سندرې وایی، الله تعالی به دوی په ځمکه کې تیر کړي. او الله به دوی به په بیزوګانو او خنزیرانو بدل کړي"» سنن ابن ماجه 4020

[۳] د شمالي امریکا مشهور اسلامي عالم او د زیتونا انسټیټیوټ مشر شیخ حمزه یوسف په خپل لیکچر کې وایي چې د حدیث عربي کلمه "يُعْزَفُ عَلَى رُءُوسِهِمْ بِالْمَعَازِفِ وَالْمُغَنِّيَاتِ" - داسې ژباړل کیدی شي چې د موسیقۍ وسایل به د دوی په سرونو کې غږول کیږي" ددې ترجیح دې ته دی چې د ډیجیټل موسیقی به د قدم وهلو په جریان کې پر لارو غږوي . د واک مین، سي ډي چې لکه **iPod**ته وده ورکړه. ښکاره ده چې هغه کسان چې د داسې وسایلو په وسیله موسیقۍ ته غاړه کیږدي، زړونه یې د حق او باطل په اړه فکر نه کوي، دوی د څارویو په څیر غافل کیږي چې یوازې د خپلو فوري غوښتنو په اړه فکر کوي.

د پوهیدو لپاره چې الله تعالی دوی په "خنزیر او بیزوګانو" بدلوي ، مهرباني وکړئ مراجعه وکړئ - د زید شا ځواب ته چې ولې خدای د سبات ماتونکي په بیزوګانو او خنزیرانو بدل کړل؟

لوډ سپیکر

د ټیکناولجۍ په اړه د رسول الله (ص) وړاندوینې:

لوډ سپیکر یا میکروفون

رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل: "په جوماتونو کې به غږونه لوړ شي." [2]

د عصري ټیکنالوژۍ او د لوډ سپیکرونو په معرفي کولو سره دا وړاندوینه په شلمه پیړۍ کې سمه شوه. خو علماء دا هم وايي چې دا په جوماتونو کې هغه لانجې او شخړو ته اشاره کوي چې د مسلمانانو تر منځ د تفرقې له امله رامنځته کېږي، دا هم سم ښکاري. او په اوسني عصر کې د لوډ سپیکر څخه په ټوله نړۍ استفاده کیږي.

او الله ښه پوهیږي.

جامع ترمذي ۲۲۱۱ د کتاب دننه حواله: کتاب 33، حدیث 54

عصري الوتکې او د بادل کښت

د ټيکناولجۍ په اړه د رسول الله (ص) وړاندوينې:

عصري الوتکې او د بادل کښت

 رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمايلي دي:" دجال په اخري زمانه کې هغه وخت راښکاره کيږي چې دين ته سپکاوی وشي. هغه به څلوېښت ورځې ولري چې په ټوله ځمکه کې سفر وکړي. په دې ورځو کې يوه به د کال په څير وي، بله به د مياشتې په څير وي، دريمه به د اونۍ په څير وي او پاتې نور به د عادي ورځو په څير وي. هغه به په خره سپور وي؛ د غوږونو تر منځ به يې څلوېښت سانتي پلنوالی وي. هغه به خلکو ته ووايي: زه ستاسو رب يم "[6]

په بل روايت کې راغلي چې صحابه کرامو پوښتنه وکړه: موږ پوښتنه وکړه چې يا رسول الله صلی الله علیه وسلم دجال به څومره ژر پر ځمکه وګرځي؟ هغه وفرمايل: د باد په څير هغه به خلکو ته ورشي او (د باطل دين ته) به يې واړوي، او هغوی به په هغه باندې ايمان راوړي او هغه به اسمان ته امر وکړي باران به وشي او ځمکې ته به امر وکړی حاصلات به ورکړي.» 2937 سحيح مسلم

دا په بشپړه توګه څرګنده ده چې د دجال "خره" باید د عصري الوتکې حواله وي. که موږ دا حقیقت ومنو چې دا "خره" دا ډول الوتکې ته اشاره کوي نو د "غوږونو" تر مینځ "څلویښت سانتي" فاصله باید د الوتکې وزرونو ته اشاره وي چې یو له بل څخه خورا پراخه وي ،دا یوه اړتیاده د الوتکی د الوتنې لپاره. په زړه پورې خبره دا ده چې په هغه وخت کې د اوښانو او حتی آسونو شتون سره سره، رسول الله صلی الله علیه وسلم په مثال کې د دجال د سوارلۍ لپاره خره یادونه کړې. د دې دلیل روښانه کیږي که چیرې یو څوک د آسونو او اوښانو سره پرتله کولو کې د خرو ځانګړتیاوې وګوري

د خره غوږونه د آس او اوښ د غوږونو په پرتله اوږد او غټ دي. د خره تر ټولو لوړ اواز د اسونو د نرم ګاونډۍ او د اوښ د ژړا په پرتله دی. د خره اواز د اوریدلو وړ هوا محصول دی چې وروسته د زوره بهر جریان په پایله کې د هیی ها " **hee-haw**" غږ رامینځته کیږي. خر د خپل بدن دوه چنده وزن پورته کولو توان لري، دا پدې مانا ده چې خرونه ډیرای وختونه د لاسي کار لپاره غوره کیږي - د بیلګې په توګه، د نورو حیواناتو په مقابل کې د ګاډو راښکته کول او بار وړل. عصري الوتکي دوه وزرونه لري، چې اوږد او لوی دي. ډیری عصري الوتکې د ټربوفان یا فینجیټ له لارې کار کوي، د هوا تنفس کولو جیټ انجن یو ډول دی چې په پراخه کچه د الوتکې په حرکت کې کارول کیږي چې د لوړ شور لامل کیږي. ډیری عصري الوتکې په ځانګړې توګه هغه الوتکې چې د هوایي شرکتونو یا اردو لخوا کارول کیږي،مسافرین، سامان او کارګو لیږدوي.

سره له دې چې په اسمان کې د خره د الوتنې ناشونې ده، رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي چې د دجال خر به "د باد په واسطه د وریځې په څیر سفر کوي" دا په ګوته کوي چې د الوتکې الوتنه د باد په څیر په لوړه ارتفاع کې ده، دا زموږ په وخت کې خورا عام نظر دی. سربیره پردې، موږ ګورو چې رسول الله صلی الله علیه وسلم یادونه کړې چې دجال به "اسمان ته امر وکړي او باران به وکړي". دا اوس په بشپړه توګه څرګنده ده چې د ټیکنالوژۍ په مرسته دا ممکنه ده چې مصنوعي باران تولید او د باد تخم کولو تمرینونو له لارې د هوا شرایط بدل کړي. د نړۍ په ګوټ ګوټ کې حکومتونه په وروستیو لسیزو کې د باد تخم کولو څخه کار اخلي ترڅو د وچکالۍ په صورت کې د باران تولید وکړي یا د هوا د پاکولو لپاره د سخت موسم شرایط لکه ږلۍ، واوره او نور بدل کړي.

د معلوماتو عمر

د ټيکناولجۍ په اړه د رسول الله (ص) وړاندوينې:

له رسول الله صلی الله عليه وسلم څخه روايت دی چې فرمايلي دي: د قيامت څخه لږ وخت مخکې به خلک يوازې پر معلومو کسانو سلام اچوي، تجارت به تر هغه وخته پورې خپور شي چې ښځه په تجارت کې له خپل خاوند سره مرسته وکړي، د خپلوانو اړيکې به پرې شي، د دروغو شاهدي به پټه شي. حقيقت او د قلم پراخه کارول. [5] د "قلم کارولو" رواج د معلوماتو او سواد عمر ته اشاره کوي چې زموږ په وخت کې په ښکاره ډول ليدل کيږي. په کاغذ او ډيجيټل بڼه د چاپ او خپرولو له لارې د ادبياتو شتون له امله معلومات زموږ د ګوتو په لاس کې دي. رسول الله صلی الله عليه وسلم د "قلم خپراوي" سره د دروغو شاهدي او د حقيقت پټولو يادونه کړې چې په ډيجيټل نړۍ کې د مستند خبرونو او معلوماتو په پرتله په چټکۍ سره خپريږي او د خلکو لخوا د شخصي ګټو لپاره څومره په اسانۍ سره موجود ادبيات او معلومات کارول کيږي. څوک به د ليکلو او شريکولو واک ولري لکه قالم ليکونکي، ژورناليستان، رسنۍ، سياسي شنونکي، او نور

مسند امام احمد – حديث نمبر ۳۸۷۰ [6] احمد، مسند، 367/3، 368 – د قيامت د ورځې مخکې نښې – الحفيظ ابن کثير – 36-69 مخ.

مخابراتي سپوږمکۍ

مخابراتي سپوږمکیو ته مصنوعي سپوږمکۍ هم ویل کیږي چې د ځمکې په مدار کې ځړاول شوي د نړۍ په بیلابیلو برخو کې د لیږدونکو او رسیدونکو ترمینځ د سیګنالونو لپاره د منځګړي په توګه عمل کوي. سپوږمکۍ د دولت او خصوصي سازمانونو لپاره د مخابراتو جریان کې مرسته کوي چې د راډیو ، تلویزیون ، انټرنیټ ، ګرځنده خدماتو چلولو لپاره لیږدونکي کاروي او په ټوله نړۍ کې د دوی وروستي کاروونکو لکه(**(receivers)** رسیدونکي) ته لاسرسی چمتو کوي. دوی د عصري نړیوال مخابراتو سیسټم لپاره حیاتي دي. د انسائیکلو پیډیا بریټانیکا په وینا، نږدې 2,000 مصنوعي سپوږمکۍ د ځمکې په مدار کې حرکت کوي انلاګ او ډیجیټل سیګنالونه چې غږ، ویډیو او معلومات په ټوله نړۍ کې یو یا ډیرو ځایونو ته لیږدوي.[8] د دې نړیوال مخابراتي سیسټم رامینځته کیدو او زموږ په کورونو کې د دوی سره وصل شوي وسیلې لکه تلویزیون ، راډیو ، کمپیوټر / لپټاپ او موبایل، زموږ د ورځني وخت ډیره برخه په دې وسایلو مصرفیږي او موږ په فزیکي تعامل کې لږ ټولنیز شوي یو. زموږ کورنۍ، خپلوان، ګاونډیان او نور اکثریت په کیبل، ټولنیزو رسنیو، انلاین لوبو او داسې نورو باندې تړلی شوی دی، 《 رسول الله صلی الله علیه وسلم کله چې د مدینې منورې یوې لوړې ودانۍ ته ودرېد، د دې پدیدې وړاندوینه وکړه او بیا یې (خلکو ته) وویل: آیا تاسو وینئ؟ کوم څه چې زه یې وینم؟" هغوی وویل: نه. هغه (ص) وفرمایل: زه ستاسو په کورونو کې فتنې وینم لکه د باران څاڅکي. "ډېر ژر به پر تاسو له اسمانه شر رابښکاره شي، تر څو چې الفیافي ته ورسیږي.》

ورتهوویل شول: الفیافی ابوعبدالله څه شی دی؟ هغه وفرمایل: «دښته» [۱۰] الفیفي دښته ده او نن ورځ د مخابراتو عصري سیستم د سپوږمکی له لارې نه یوازې په ګڼ مېشتو ښارونو بلکې دښتو سیمو ته هم لېږدول کېږي. د امام طبراني له قوله رسول الله صلی الله علیه وسلم د اخري زمانې یوه نښه ذکر کړې ده: «إن من أعلام الساعة وأشراطها أن تواصل الأطباق وأن تقاطع الأرحام»معمولاً 《د "د قیامت له نښو څخه دا دی چې خلک به له لرې خپلوانو او اجنبیانو سره اړیکې ټینګوي او له نږدې کورنۍ سره به اړیکې پرې کوي."》 خو شیخ حمزه یوسف د عربي کلمې په لړ توپیر سره ژباړي: "د قیامت له نښو څخه دا ده چې ډیشونه به اړیکه ونیسي او د کورنۍ اړیکې به پرې کړي." هغه په خپل لیکچر کې د "أن تواصل الأطباق - یو تواصل الاطباق" برخه تشریح کوي چیرې چې "تواصل" (په عصري عربي کې موصلات"مخابرات"هم) معنی لري او "الاطباق" معنی "لوحان" ډیشونه ، ژباړل کیږي." "لوحان" ډیشونه به اړیکه ونیسي" او خلکو ته به د دې ډول ارتباطي سیستم له امله کورنۍ اړیکې سختې کړي. شیخ حمزه وایي چې تبق یا الاطباق یو مقعر ډیش دی او په بامونو کې د عصري سټلایټ لوښو د مقعر شکل له امله د شمالي افریقا خلک ورته تبق هم وایي. دا د سپوږمکۍ لوښو روښانه وړاندوینه ده چې د ځمکې او فضا ترمینځ اړیکه لري او د دې مخابراتي سیستم پورې تړلو وسیلو له امله خلک خپل قیمتي وخت مصرفوي ، او د دوی د کورنۍ ، خپلوانو ، ګاونډیانو او نورو حقو نه له پامه غورځوي.

حوالې:

مخابراتي سپوږمکۍ-مخابرات [9] صحیح البخاري 7060 - **Sunnah.com -** د رسول الله صلی الله علیه وسلم اقوال او تعلیمات

انلاین تجارتونه

له ابوهریره (رض) څخه روایت دی چې رسول الله (ص) وفرمایل: قیامت به تر هغې نه پیلیږي تر څو چې فساد نه وي څرګند، ډېر درواغ ویل، د بازارونو نږدېوالی، وخت به په چټکۍ سره تېرېږي او قتل به ډېر زیات وي. » د سعودي یو مشهور عالم ډاکتر محمد بن عبدالرحمن العریفي د دې حدیث په اړه داسې تبصره کوي: "بازارونه په لاندې لارو نږدې شوي دي: د آنلاین لاسرسي له لارې د بازارونو په اړه د ګړندي معلوماتو ترلاسه کولو وړتیا چې زموږ هڅې یې له فزیکي پلوه کمې کړې چې سفر وکړو او هلته ورسیږو. د عصري ترانسپورت له لارې لکه الوتکې، موټر، ریل ګاډي او داسې نور له لارې د سوداګرۍ او سوداګرۍ لپاره له بازار څخه بازار ته د تګ وړتیا چې فاصله یې لنده کړې ده. دریم په دې کې شک نشته چې د انټرنیټ او تلویزیوني چینلونو په مرسته یو څوک کولی شي د هر هغه بازار په اړه چې وغواړي پوه شي. په هرصورت، دا کلمې دا هم په ګوته کوي چې د هغه ځواکونو ډېر دروغ او لاسوهنه به وي چې بازارونه کنټرولوي چې لیدل یې خورا روښانه دي. کارپوریټ اشرافي په بازار کې شیانو ته زموږ لاسرسی کنټرولوي او حتی د بازارموندنې تاکتیکونو له لارې موږ ته د فریب رکولو له لارې اغیزه کوي. [۴] (العریفی ۲۰۱۰) لکه څنګه چې "وخت په چټکۍ سره تیریږي"، د میاشتو سفر په ساعتونو او ساعتونو سفر په داقیقو کې کار کول د ټیکنالوژۍ پرمختګ او د ترانسپورت ګړندي وسیلو سره ممکن شوي. هغه څه چې د ترسره کولو لپاره یې ډېرې میاشتې یا څو ورځې نیولې اوس په څو ورځو یا ساعتونو یا حتی ثانیو کې ممکن دي

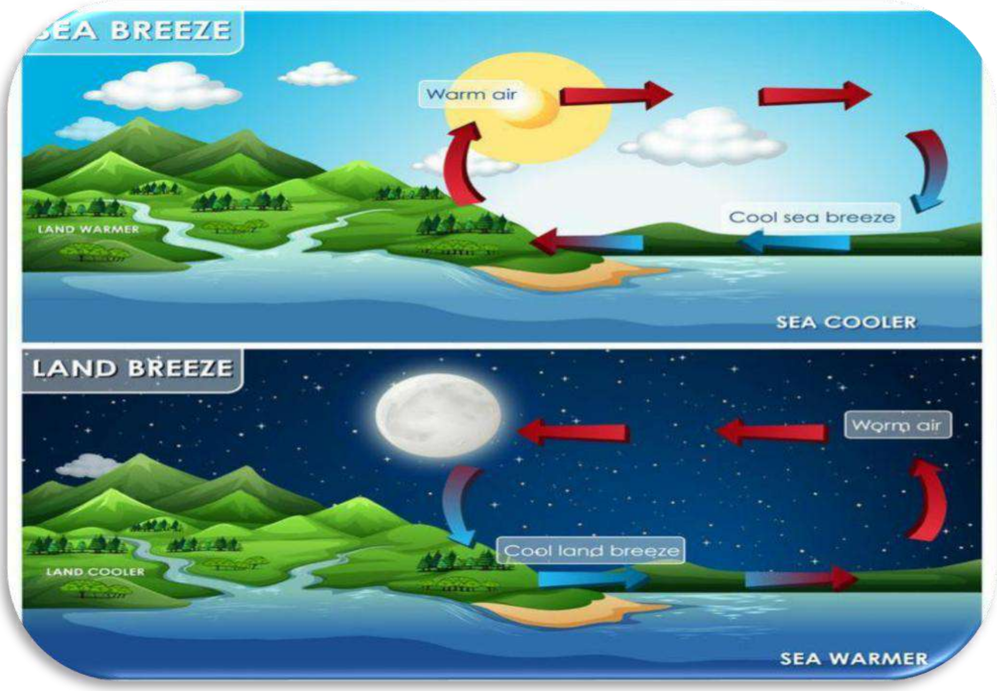

قرآنکريم او د سبا د ساه اخيستلو علمي اعجاز

خدای ج فرمايي:

وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ (التکوير: ۱۸)

ژباړه: "او د سهار (سبا) قسم، کله چې ساه واخلي."

۱. د آيت تفسير او لغوي تحليل

"الصُّبْحِ": د ورځې رڼا، يعني د شپې پای او د سبا پيل.

"إِذَا تَنَفَّسَ": "کله چې ساه واخلي"، دا کلمه له نَفَسَ (ساه اخيستل يا تنفس) څخه اخيستل شوې ده.

۲. ساینسي اعجاز: د سهار تنفس او د باد لورى بدليدل

(الف) د بحر او وچې بادونه **(Sea Breeze & Land Breeze):**

د ورځې په اوږدو کې لمر د ځمکې سطحه ژر تودوي، پداسې حال کې چې اوبه ورو ورو توديږي.

دا د هوا د فشار توپير رامنځته کوي، چې له امله يې باد د سمندر څخه وچې ته چليږي **(Sea Breeze).**

برعکس، د شپې له خوا ځمکه ژر سړيږي، او باد د وچې څخه سمندر ته حرکت کوي **(Land Breeze).**

د باد دا معکوس حرکت د سهار پر مهال نوى رخ اخلي، چې دا د "إِذَا تَنَفَّسَ" د مفهوم سره سمون لري.

(ب) د تنفس او د باد د بدلون ترمنځ مشابهت:

د انسان ساه اخيستل (تنفس) کې هوا داخليږي او بيا وځي، يعنې يو ډول حرکت بدليږي.

همداراز، د سهار پر مهال، د باد لورى بدليږي، لکه څرنګه چې قرآن يې "ساه اخيستل" بولي.

۳. د آيت اعجاز

دا حقیقت چې لمر د باد لورى بدلوي، یوازې د عصري هوا پېژندنې **(Meteorology)** له لارې ثبوت شو.

قرآنکریم دا حقیقت ۱۴۰۰ کاله وړاندې داسې بیان کړی چې د "سهار تنفس" یې ورته اصطلاح کارولې، کوم چې د بادونو د تغیراتو علمي مفهوم ته اشاره کوي.

پایله:

دا آیت د قرآن ساینسي اعجاز څرګندوي، ځکه چې د سهار "ساه اخیستل" د طبیعي سیستمونو لکه د باد د جهت بدلون سره سمون لري، چې یوازې په وروستیو پېړیو کې کشف شو.

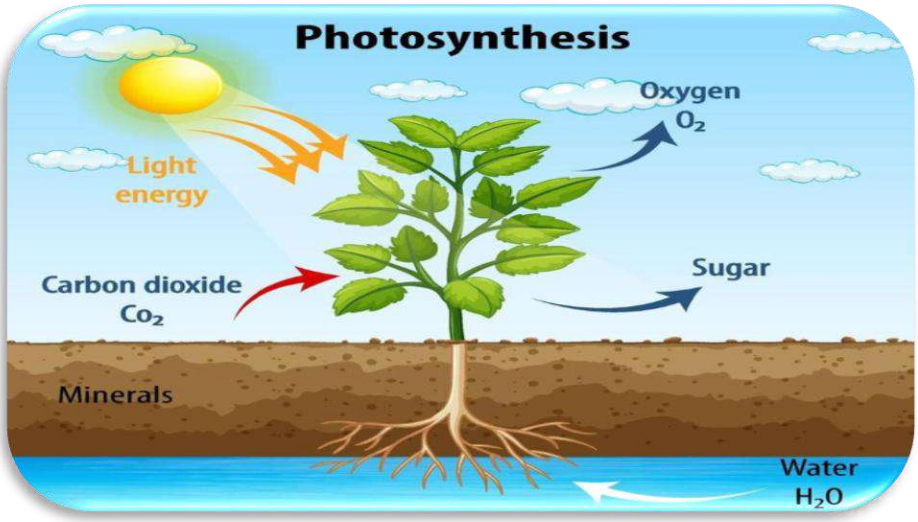

فوتو سنتیز څه ډول سهار مهال پیلیږی

الله سبحان وتعالى فرمایي:

قُرآني آیت:

(وَاللَّيْلِ إِذَا عَسْعَسَ۝ وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ)

[التکویر :۱۷-۱۸]

ژباړه:

"او پر شپه چې کله ولاړه شي؛ اوپه سهار، کله چې سا واخلي".

د نباتاتو فوتوسنتېز (Photosynthesis) هغه الهي نظام دی چې پکې د نباتاتو پاڼې د لمر د وړانګو په مرسته کاربن ډای‌اکساید جذبوي او د ژوند لپاره مهم غاز اکسیجن آزادوي .دا عمل انسانانو، ژویو او ټوله ځمکه ته د تنفس او خوړو بنسټ برابروي.

فوتوسنتېز د ژوند ساه ده.

د تخنیکي مالوماتو له مخې:

د ځمکې د خاورې (دوچې) نباتات د ټول اکسیجن ۳۰٪ تولیدوي.

د سمندرونو لاندې نباتات (لکه الګي، فایتوپلانکتونز) بیا ۷۰٪ اکسیجن تولیدوي.

دا عملیه څنګه پیلېږي؟

فوتوسنتېز سهار مهال پېلېږي، کله چې لمر راختون کوي.

د لمر وړانګې، چې ابتدا کې ډېرې پاکې، نرمې او مستقیمې وي، د نبات پاڼو حجرې (chloroplasts)هڅوي، ترڅو د فوتوسنتېز پروسه چټکه شي .دا وخت نباتات کاربن ډای اکساید جذبوي، او اکسیجن خوشې کوي.

د سهار وخت ځانګړتیاوې دا دي:

د لمر وړانګې متراکمې وي.

د تودوخې کچه مناسبه وي.

د هوا جریان تازه او بډای وي.

او نباتات فعال وي.

د ماسپښنين پر مهال:

فوتوسنتېز ورو شي، ځکه چې تودوخه ډېره شي، او نبات د اوبو له کمښت سره مخ شي .د تنفس اندازه لوړېږي.

د شپې مهال:

نباتات سا اخلي، خو فوتوسنتېز نه کوي، ځکه چې رڼا نشته .دا وخت نبات استراحت کوي.

"سا اخلي "د څه شی اشاره ده؟

الله تعالی فرمايي:

(وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ)" – اوپه سهار، کله چې سا واخلي"

دا آيت نه يوازې شعري ښکلا لري، بلکې يوه ژوره علمي اشاره هم پکې نغښتې ده .سهار وخت، چې فوتوسنتېز پيلېږي، اکسيجن ازادېږي، او هوا له تازه ژوند ډکه شي .نو دا" سا اخستل "د هوا د تازه کېدو، د اکسيجن زياتېدو، او د ژوند د تجديد حقيقت ته اشاره ده.

دا هماغه ۲۰مه پېړۍ علمي کشف دی چې قرآن يې تر ۱۴ پېړۍ مخکې يادونه کړې.

د فوتوسنتېز کيمياوي تعامل:

$$6CO_2 + 6H_2O \xrightarrow{\text{Photosynthesis}} C_6H_{12}O_6 + 6O_2$$

۶ ماليکوله کاربن ډای‌اکسايد

۶ ماليکوله اوبه

يو ماليکول قند($C_6H_{12}O_6$)

۶ ماليکوله اکسيجن

پايله:

فوتوسنتېز يو عادي طبيعي عمل نه دی، بلکې د ژوند د دوام معجزه ده .قرآن مجيد، چې د خالق کلام دی، موږ ته دا درک راکوي چې سهار نه يوازې يو وخت دی، بلکې يو نوی تنفس، يو نوی ژوند، او يو نوی پيل دی.

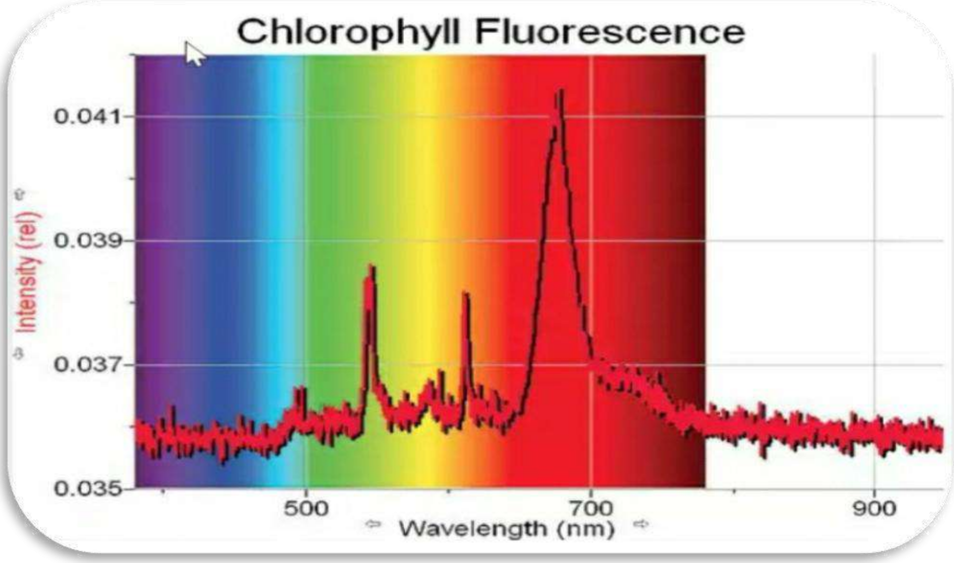

د بوټو فلوروسينس او رڼا پرته له اوره

د قرآن کريم ساينسي اعجاز – د بوټو فلوروسينس **(Fluorescence)**او رڼا پرته له اوره

فلوروسينس څه شی دی؟

فلوروسينس هغه پديده ده چېرې چې يوه ماده غير مرئيه (نابينه) رڼا خپروي، کوم چې د عامو سترګو لپاره نه ليدل کېږي. بوټي هم د فوتوسنتيز **(Photosynthesis)** پر مهال يوه سور زنګون **(reddish glow)** رڼا توليدوي، چې دا د کلوروفيل فلوروسينس **(Chlorophyll Fluorescence)** په نوم يادېږي.

ساينس او د بوټو فلوروسينس

ناسا **(NASA)** د نباتاتو فلوروسينس له فضا څاري.

په ۲۰۱۱ کې، ناسا د بوټو د فلوروسينس لومړنی نړيوال نقشه خپره کړه.

دا د نباتاتو د فوتوسنتيز د پروسې په اړه مستقيم معلومات ورکوي.

د فلوروميټر **(Fluorometer)** وسايلو له لارې ساينس پوهان کولی شي د بوټو پټې رڼاوې مطالعه کړي.

بوټي، په ځانګړې توګه د زيتون ونه، داسې مواد لري چې پرته له اوره رڼا خپروي.

قرآني آيت او ساينسي حقيقت

قرآن ۱۴۰۰ کاله وړاندې د فلوروسينس حقيقت بيان کړی:

"يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ" (د هغې د زيتون تېل نږدې دي چې رڼا ورکړي، که څه هم اور يې نه وي لمس کړی.)

"نُورٌ عَلَىٰ نُورٍ" (رڼا پر رڼا.)

(سورة النور: ۳۵)

قرآني معجزه څنګه ثابتيږي؟

"يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ"

دا يو ساينس تثبيت کړی حقيقت دی چې زيتون تېل د فلوروسينس خاصيت لري او دا رڼا د اور پرته خپرولی شي.

دا بالکل د کلوروفيل فلوروسينس **(Chlorophyll Fluorescence)**ته اشاره ده.

"نُورٌ عَلَىٰ نُورٍ"

ساينس ثابت کړې چې رڼا يوازې هغه نه ده چې سترګې يې ويني.

د اليکټرو مقناطيسي طيف **(Electromagnetic Spectrum)** کې، د انسان سترګې يوازې محدود رڼا **(Visible Light)** ويني، خو انفرارېډ **(Infrared)**، الټرا وايليټ **(Ultraviolet)**، او نور ډولونه نه ليدل کېږي.

دا مفهوم د "نورٌ على نورٍ" سره سمون لري، ځکه چې په حقيقت کې ټول طيفونه د رڼا بڼې دي.

پايله – قرآني اعجاز

قرآن د زيتون د تېلو رڼا پرته له اوره تشريح کړې، چې نن ساينس د فلوروسينس په نوم پېژندلې.

ساينس اوس پوهېږي چې بوټي فلوروسينس رڼا خپروي، کوم چې د قرآن مفاهيم تاييدوي.

د "نورٌ على نورٍ" جمله د رڼا پټو طيفونو ته اشاره کوي، کوم چې انسان نشي ليدلی، مګر ساينس يې کشف کړی.

دا يو ښکاره ساينسي اعجاز دی، چې د قرآن حقيقت او د الهي وحی اعجاز تاييدوي.

سبحان الله!

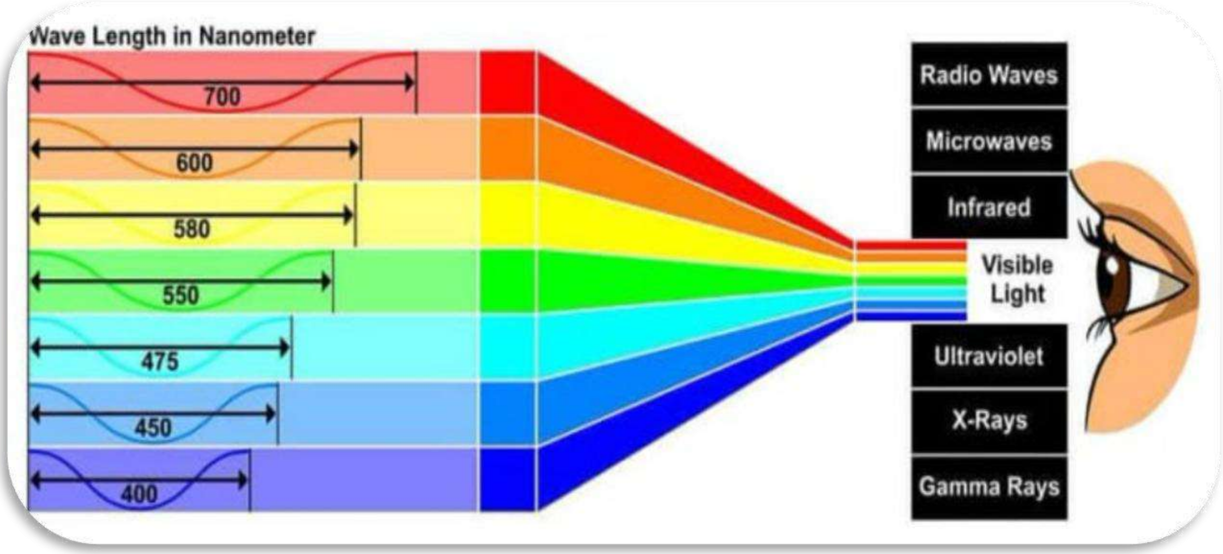

نه ليدل کېدونکی طيف

د قرآن کريم ساينسي اعجاز – نه ليدل کېدونکی طيف

قرآني آيتونه:

"فَلَا أُقْسِمُ بِمَا تُبْصِرُونَ ۝ وَمَا لَا تُبْصِرُونَ ۝"

ژباړه:

"پس نو !زه قسم خورم په هغه څه چې تاسو يې وينئ، او په هغه څه چې تاسو يې نه وينئ".

(سورت الحاقة، آیتونه ۳۸-۳۹)

قرآن**6:1**

"ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَجَعَلَ ٱلظُّلُمَـٰتِ وَٱلنُّورَ ۖ"

ژباړه:

"ثنا او ستاینه د هغه الله لپاره ده، چې اسمانونه او ځمکه یې پیدا کړل، او تیارې او رڼا یې مقرره کړې،".

(سورت الأنعام، آیت ۱)

د نه لیدل کېدونکي طیف حقیقت

موږ ټول پوهېږو چې د انسان د سترګو د لیدلو وړتیا یوازې د یو خاص حد پورې محدوده ده .هغه رڼا چې موږ یې وینو، د برېښنایی مقناطیسي طیف (**Electromagnetic Spectrum**) یوه ډېره کوچنۍ برخه جوړوي.

هغه رڼا چې انسان یې نشي لیدلی:

انفراریډ **(Infrared)** وړانګې

الټراوایلیټ **(Ultraviolet)** وړانګې

ایکس رې**(X-rays)**

ګاما وړانګې**(Gamma Rays)**

مایکروویو **(Microwave)** او راډیویي څپې

د قرآن اعجاز – د" زلمات "کلمه ولې تل په جمع کې راغلې؟

په قرآن کريم کې د" تیارې "لپاره" زُلُمَات "کلمه ۲۳ ځله په جمع کې راغلې، او هیڅکله په واحد شکل نه ده کارول شوې.

ساینس اوس تاییدوي چې دا یو علمي حقیقت دی:

د برېښنایی مقناطیسي طیف له مخې تیارې مختلف ډولونه لري، لکه هغه څپې چې موږ یې نشو لیدلی (انفراریډ، الټراوایلیټ، ایکس رې، ګاما، مایکروویو، راډیو څپې) .دا ټول هغه نه لیدل کېدونکي طیفونه دي، چې یوازې د عصري ساینس په پرمختګ سره کشف شول.

د قرآن حیرانوونکی بیان

قرآن کریم ۱۴۰۰ کاله وړاندې داسې یوې مسألې ته اشاره کړې چې ساینس یې یوازې اوس تایید کړی .الله ﷻ فرمايي:

"قسم خورم په هغه څه چې تاسو يې وينئ او په هغه څه چې تاسو يې نه وينئ "(الحاقة : ۳۸-۳۹)

دا د هغه انرژي څپو ته اشاره ده چې موږ يې نشو لیدلی، خو نن ساينس د هغوی شتون ثابت کړی دی.

پایله

قرآن کریم یوازې د انسان محدود لید ته اشاره نه ده کړې، بلکې د نه لیدل کېدونکي طیف حقیقت ته یې هم اشاره کړې ده.

دا یو واضح ساینسي اعجاز دی، چې یوازې په وروستیو پېړیو کې ساینس پوهانو کشف کړ.

آیا یو بشر ۱۴۰۰ کاله وړاندې کولی شوای چې د برېښنایی مقناطیسي طیف رازونه درک کړي؟ نه !دا یوازې د الله ﷻ وحی ده

د مغز مخکینۍ برخه

د قرآن کریم علمي اعجاز :د مغز مخکینۍ برخه (ناصیه) او د درواغو او ګناه ارتباط

آیت:

كَلَّا لَئِن لَّمْ يَنتَهِ لَنَسْفَعًا بِالنَّاصِيَةِ ۝ نَاصِيَةٍ كَاذِبَةٍ خَاطِئَةٍ

(العلق :۱۵-۱۶)

ژباړه:

"هیڅکله نه !که (دا سړی) له دې (کړنې) منع نه شي، نو خامخا به یې د تندي وېښتو (ناصیه) را کش کړو .چې دا درواغجنه او ګناهکاره تندي وېښتې ده".

ساینسي اعجاز:

پوښتنه :ولې قرآن کریم د انسان مخکینۍ برخه (ناصیه)" درواغجنه او ګناهکاره "وبلله، نه د ټول بدن یا زړهٔ؟

آیا د انسان د مغز مخکینۍ برخه واقعاً د درواغو، ګناه، او اخلاقي پرېکړو مسؤله ده؟

ساینسپوهانو په وروستیو لسګونو کلونو کې کشف کړې ده، چې د مغز مخکینۍ برخه **(Prefrontal Cortex)**د پریکړې نیولو، اخلاق، پلان جوړولو، درواغو، او د اخلاقي تصرفاتو مرکزي کنټرول دی.

١ .د ناصیه (دماغ مخکینۍ برخې) وظیفه:

د دماغ د فزیالوژي او اناټومي علم ثابته کړې، چې مخکینۍ برخه (**Prefrontal Cortex**)د لاندې دندو مسؤله ده:

 1د درواغو ویلو مرکز – د ساینسپوهانو څېړنې ښیي، چې کله یو کس درواغ وایي، همدا برخه فعاله کېږي.

 2د جرم، سرغړونې او تجاوز مرکز – ساینس وایي، چې همدا برخه د جنایتکارو او تېري کوونکو خلکو په مغز کې غیرعادي فعاله وي.

 3د اخلاقو، تصمیم نیولو، او ښه یا بد انتخاب مسؤله برخه – که دا برخه زیانمنه شي، یو شخص نشي کولای چې اخلاقي پریکړې وکړي.

د ساینس او قرآن حیرانوونکی توافق:

قرآن کریم ۱۴۰۰ کاله وړاندې وویل" :ناصیه (تندی) درواغجن او ګناهکاره دی"!

نن ساینس ثابتوي، چې همدا مخکینۍ برخه د درواغو، جرمونو، او اخلاقو مسؤله ده!

۲ .ساینسي تجربې او شواهد:

ساینسپوهان د درواغ ویلو او دماغ اړیکه مطالعه کوي:

په ۲۰۰۳م کال کې، د امریکا نیورولوژي پوهانو دا کشف کړه، چې د مغز مخکینۍ برخه **(Prefrontal Cortex)**د درواغ ویلو پر مهال ډېره فعاله کېږي.

د لندن پوهنتون یو ساینسپوه" سیرل ویسکینتین "دا تایید کړه، چې دا برخه د ټولنیزو اخلاقو، جرم، او درواغ ویلو مرکز دی.

که د یو چا مخکینی مغز زیانمن شي، نو هغه کس اخلاقي پرېکړې نشي کولی، او درواغ ویلو ته تمایل مومي.

جرم او سرغړونه:

د امریکا د **"National Institute of Mental Health"** څېړنې ښیي، چې هغه کسان چې جنایتونه کوي، د مخکینۍ برخې فعالیت یې غیرعادي وي.

دا برخه د سرغړونې، درواغ ویلو، او غلطو پریکړو سره مستقیم ارتباط لري!

۳ .ولې دا اعجاز دی؟

۱۴۰۰کاله وړاندې، هیڅوک نه پوهېدل چې د مغز مخکینۍ برخه (ناصیه) د درواغو او ګناه مرکز دی.

حتی تر ۱۹۶۰م کال پورې، ساینسپوهان فکر کاوه چې مغز عمومي کار کوي، خو وروسته یې دا ځانګړی مرکز کشف کړ!

قرآن کریم په واضحو الفاظو وویل" :د درواغجني او ګناهکار تندي"!، چې نن ساینس تائیدوي.

نتیجه:

1 د قرآن کریم دا آیت د مغز د مخکینۍ برخې (ناصیه) ساینسي اعجاز بیانوي.

2 ساینس ثابتوي، چې ناصیه د درواغو، جرم، اخلاقي پریکړو، او سرغړونو مرکز دی.

3 دا یو نه هېریدونکی اعجاز دی، چې یوازې الله تعالی یې د ۱۴۰۰ کلونو مخکې خبر ورکولی شو.

سبحان الله !قرآن کریم د علمي معجزو یو بې ساری خزانه ده!

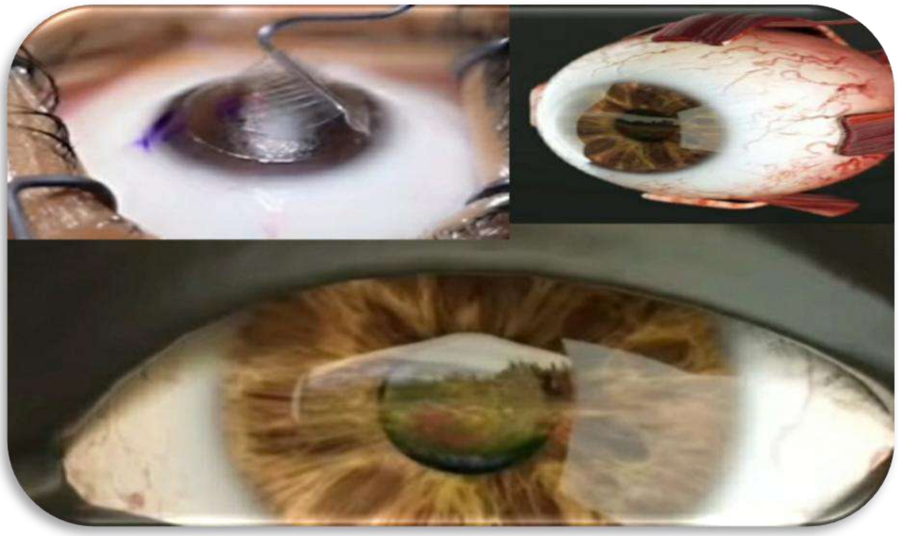

د سترګو اوسپنه

د سترګو اوسپنه د قرآن اعجاز – د قٓ (۵۰) **:**۲۲ آیت سره ارتباط

د قرآن کریم دا آیت فرمايي:

لَّقَدْ كُنتَ فِى غَفْلَةٍۢ مِّنْ هَـٰذَا فَكَشَفْنَا عَنكَ غِطَآءَكَ فَبَصَرُكَ ٱلْيَوْمَ حَدِيدٌۭ

(قٓ **:**۲۲)

ترجمه:

(ای انسانه!) ته له دې (حقیقت) څخه غافل وې، نو موږ ستا له سترګو پرده پورته کړه، نو نن ستا لید تیز (اوسپنه) دی.

د آیت ژور مفهوم او د سترګو اوسپنه

په دې آیت کې" فَبَصَرُكَ ٱلْيَوْمَ حَدِيدٌۭ "یوه ژوره علمي اشاره لري .الله ﷻ د قیامت د ورځې د لید د تیزوالي لپاره د" حدید "(اوسپنې) لفظ کارولی .اوسپنه د سختوالي، ځواک او استقامت سمبول دی، خو دا مفهوم یوازې استعاري نه دی، بلکې علمي اړخ هم لري.

١ .د سترګو او اوسپنې علمي ارتباط

ساینس ثابته کړې چې د انسان په سترګو کې اوسپنه شته، چې د لید د پروسې لپاره حیاتي اهمیت لري .د سترګو د شبکیې **(Retina)** حجرې د اوسپنې عناصرو ته اړتیا لري، ځکه چې دا عنصر د لید د حجرو په فعالیت، د رڼا جذب، او د عصبي سیګنالونو په انتقال کې مهم رول لري.

که د بدن اوسپنه کمه شي، نو د سترګو کمزوري، د لید مشکلات، او حتی د نابینایۍ خطر زیاتېږي.

٢ .د قیامت پر مهال د لید تیزوالی او اوسپنه

د آیت تعبیر دا ښیي چې د قیامت په ورځ به د انسان بصیرت دومره قوي شي لکه د اوسپنې سختي .ساینس دا هم موندلې چې کله چې یو انسان مړ شي، د سترګو شبکیه ځینې تغییرات تجربه کوي، چې په ځینو مواردو کې د لید د لنډمهاله زیاتوالي سبب ګرځي.

د مرګ سره نږدې، د انسان د عصبي فعالیت د تغیر له کبله ځینې خلک د" لید تیزوالي " تجربه کوي، چې د علمي څېړنو له مخې د مغز د اکسیجن کمښت او عصبي سیګنالونو سره تړاو لري.

٣ .د قرآن د اعجاز بل اړخ

دا آیت یو بل اعجازي اشاره هم لري:

"کشفنا عنک غطائک – "دا جمله د دې مفهوم ښکارندویي کوي چې په دنیا کې د انسان لید محدود دی، خو د قیامت په ورځ به دا محدودیت له منځه لاړ شي، او بصیرت به تیز شي.

"فَبَصَرُكَ ٱلْيَوْمَ حَدِيدٌ – "د اوسپنې سره د بصیرت تشبیه یو حیرانوونکی تعبیر دی، ځکه چې اوسپنه د ځواک، پیاوړتیا او تمرکز سمبول دی، او علمي حقایق ښیي چې د سترګو جوړښت واقعا د اوسپنې پر شتون ولاړ دی.

پایله

د قٓ :۲۲ آیت نه یوازې معنوي مفهوم لري، بلکې د قرآن د علمي اعجاز یو بل ښکاره مثال دی .دا ثابتوي چې د سترګو د لید قوت د اوسپنې له عنصر سره ژور تړاو لري، او د قیامت په ورځ به دا بصیرت بې سارې پیاوړی شي.

آیا یو بشر ۱۴۰۰ کاله وړاندې دا علمي حقیقت بیانولی شو؟ نه !دا یوازې د الله ﷻ کلام دی، چې حقیقتونه یې هره زمانه ثابتیږي.

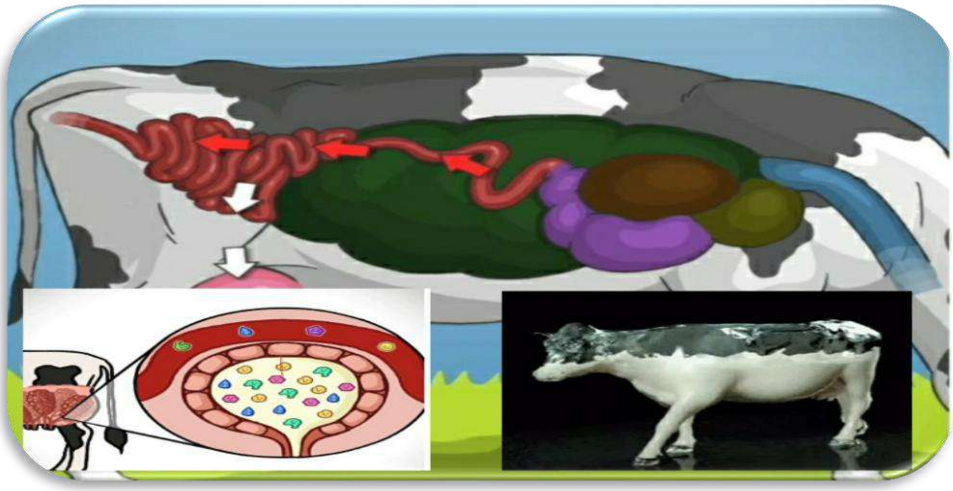

د شیدو تولید

د قرآن عظیم شان اعجاز :شیدې د هضم شوو خواړو او وینې ترمنځ

قرآن کریم د شیدو د تولید په اړه یو حیرانونکی او دقیق علمي بیان وړاندې کړی دی چې د هغه وخت خلکو ته ناشناخته و .په سوره نحل **(16:66)** کې قرآن کریم فرمایي:

وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً ۖ نُّسْقِيكُمْ مِمَّا فِي بُطُونِهِ مِنْ بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ لَّبَنًا خَالِصًا سَائِغًا لِلشَّارِبِينَ

"او په حقیقت کې ستاسو لپاره د څارویو په بدنونو کې عبرت دی، موږ تاسو ته د هغوی له ګیډو څخه ښناک درکوو، چې د اخراج[موادو]او وینې ترمنځ خالص شیدې وي، د ښبونکو لپاره خوندورې".

دا آیت د شیدو تولید پروسه په یو ډېر دقیق ډول تشریح کوي، چې وینې او د هضم شوو خواړو ترمنځ یوه اړیکه لري .شیدې نه یوازې د حیوان د تغذیې موادو څخه جوړېږي، بلکه د هضم او وینې د ترمنځ د موادو یو ترکیب دی.

د شیدو جوړښت او د وینې نقش

شیدې په عمده توګه له کاربوهایدریټ، پروټین، غوړ، ویټامینونو، او اوبو څخه جوړېږي . دغه مواد د حیوان د بدن د هضم پروسې وروسته د وینې له لارې تیونیو غدودونو ته لیږدول کیږي، چې هلته شیدې جوړېږي .د قرآن کریم دغه بیان، چې شیدې د وینې او اخراج ترمنځ خالصه ماده ده، د بیولوژیکي علم له مخې ډېر دقیق او معجزه ای دی.

وینه او هضم شوي خواړه

په قرآن کریم کې اشاره شوې چې وینه د هضم شوي خواړو اجزاء د بدن بېلابېلو برخو ته رسوي، چې په هغې کې د شیدو تولید هم شامل دی .وینه هغه مرکبونه لري چې د هضم پروسې وروسته د بدن ټول اعضا ته رسوي، او دا اجزاء د شیدو جوړولو لپاره د تیونو غدودونو ته لیږدوي.

علمي اعجاز

د قرآن دغه بیان د عصري بیولوژي سره دیقیقاً همغږي لري .د شیدو تولید یوه پیچلې بیولوژیکي پروسه ده چې د هضم شوو خواړو څخه د وینې په واسطه هغه اجزاء تیونیو غدودونو ته لیږدول کیږي، او هلته د شیدو په توګه راځي .په قرآن کریم کې دا حقیقت چې شیدې د وینې او اخراج ترمنځ خالصه ماده ده، په هغه وخت کې له علمي پوهې پرته وړاندې شوی، او نن ورځ دا د قرآن د معجزو څخه ګڼل کیږي.

نتیجه

دا د قرآن عظیم شان اعجاز دی چې د شیدو تولید او د وینې او اخراج ترمنځ اړیکه په داسې دقیق او څرګند ډول وړاندې کړی دی .د قرآن کریم دغه علمي بیان، چې د عصري بیولوژۍ سره سمون لري، یوه واضحه معجزه ده، چې د قرآن د اعجاز په توګه د هغه وخت خلکو ته بلکل ناشناخته وه

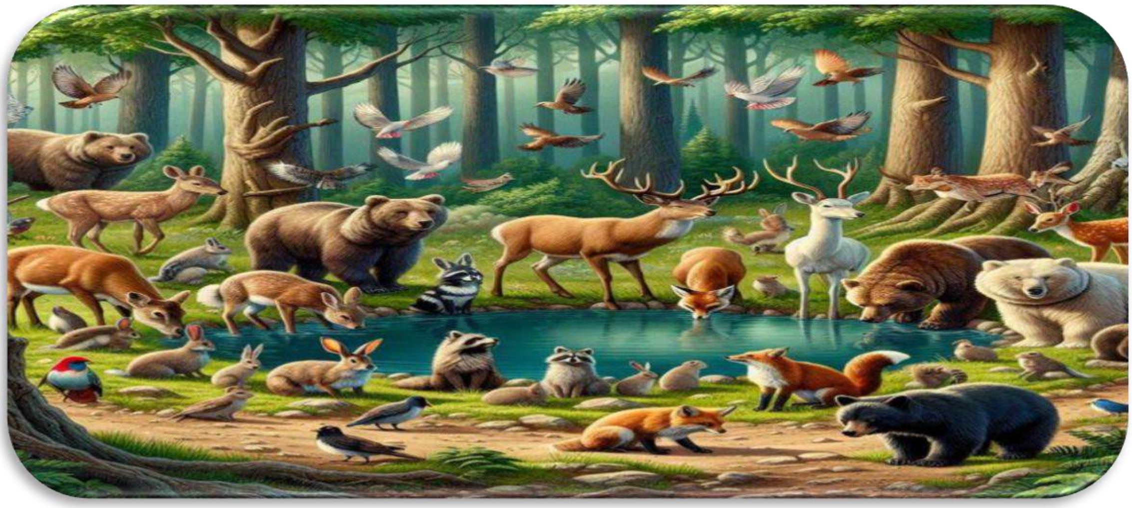

د حيواناتو(ژوو) ټولنې

د حيواناتو (ژوو) ټولنې – قرآني اعجاز

(وَمَا مِن دَابَّةٍ فِي ٱلْأَرْضِ وَلَا طَائِرٍ يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ إِلَّا أُمَمٌ أَمْثَالُكُم)

(الأنعام :٣٨)

ترجمه :«او نشته هېڅ يو خوځېدونکی پر ځمکه او نه الوتونکی چې الوزي پر خپلو وزرو، مګر لکه ستاسو دټولنو په شان دی.»

علمي تشريح:

د قرآن عظيم‌الشان دا آيت شريف، چې نږدې ۱۴ پېړۍ وړاندې نازل شوی، د حيواناتو د ټولنيز جوړښت يو دقيق حقيقت بيانوي، چې ساينس‌يې يوازې په وروستيو پېړيو کې درک کړی دی .دا آيت شريف وايي چې ټول ژوي، که دا ځمکني حيوانات وي، يا الوتونکي

مرغان، دوی ټول امتونه دي، لکه تاسو انسانان .یعنې :دوی منظم، ټاکلی نظام، وظایف، ټولنیز همکاري، او ګډ مسؤلیتونه لري – لکه د انسانانو مدني ټولنې.

۱ .د شاتو مچیو ټولنه:(Honeybee society)

شاتو مچۍ (Apis mellifera) داسې یو منظم ټولنیز جوړښت لري چې ساینس‌پوهان‌یې حیران کړي دي .د مچیو یوه «ښځه ملکه» وي چې یواځې د هګیو اچولو مسؤله وي، نارینه مچۍ د القاح لپاره وي، او نور ټولې مچۍ – چې له ۲۰۰۰۰ تر ۸۰۰۰۰ پورې وي – کارکوونکې ښځینه وي، چې دا کارونه ترسره کوي:

د ځالو جوړول(wax construction)

د خوړو راټولول(nectar & pollen)

د ځالې پاک ساتل

دفاعي چمتووالی

د ملکې ساتنه

د کوچنیانو پالنه

دغه ټولنه له وضاحت، انضباط، او ټکنالوژۍ ډکه ده، چې انسان ته د عبرت، تفکر، او زده کړې لوی سبق وړاندې کوي.

۲ .د مېږو ټولنه:(Ants' Colony)

د مېږو ټولنیز نظام د حیرانتیا وړ پرمختګ ښيي .دوی کې هم کارکوونکې، نارینه، او ملکې وېش شتون لري .د مېږو ټولنه دا ځانګړتیاوې لري:

منظم نظام، لوجستیک، او دنده وېش

د خوړو راټول، زېرمه، او دفاعي میتودونه

ګډ عملیات، جګړه، او ارتباطي میکانېزمونه(chemical communication)

کرنه (ځینې مېږیان د فنګس کرنه کوي)

د ماشومانو پالنه، لاربښوونه، او محافظت

ترافیک مدیریت، او د معلوماتو لیږد

ساینس دا ټول معلومات له اوږدو کلونو مشاهدې او څېړنو وروسته ترلاسه کړي، خو قرآن کریم دا حقیقت په یو آیت کې بیان کړی!

۳ .مرغان او الوتونکي:

مرغان نه یوازې یو منظم ټولنیز ژوند لري، بلکې د خطر پر وخت ګډ عمل ترسره کوي .
ځینې مثالونه:

د خطر خبرداری :یو کوچنی مرغه چې غږ کوي، نور الوتونکي خبر کړي.

ډلهییز پرواز :د باز یا بل ښکارګر الوتونکي پر لیدو، ټول مرغان منظم ډول سره یوځای کیږي.

موسمي هجرت :زرګونه کیلومتره سفر، د نظم او لارښود سره.

کور جوړونه :د ځانګړو موادو، زاویو، او خوندیتوب په نظر کې نیولو سره.

۴ .شیدې لرونکي ژوي:(Mammals)

ډېری شیدې لرونکي حیوانات هم د خپل نسل د بقا لپاره ګډ کار کوي:

د کوچنیانو ساتنه د ډلې په منځ کې

دښمن پر وړاندې دفاع

د خوړو شریکول

د ځای بدلونه د خطر پر وخت

د مثال په توګه، د الفیلانو ډلې، ګاوزن، او دولفینان دا ډول عمل کوي.

پایله:

د دې ټولو علمي واقعیتونو تر شا دا حقیقت نغښتی دی چې قرآن کریم د حیواناتو ټولنیز جوړښت په یو آیت کې داسې بیان کړی چې ساینس تر ډېرو پېړیو وروسته ورباندې پوه شوی .دا یو ښکاره اعجاز دی!

دا آیت نه یوازې د حیواناتو ټولنیز ژوند تشریح کوي، بلکې انسان ته د نظم، اتحاد، او عبرت دعوت هم ورکوي.

د هر یو شي جوړه

دقرآن معجزه:هر یو شی په جوړه(زوج)کې پیدا کول

فهرست په دې کائنات کې هر څه خپل مقابل لري

هر څه په جوړه جوړ شوي دي

ماده او ضد ماده

حتی لومړني ذرات **(Elementary Particles)**هم خپل مقابل لري

د کارول شویو مهمو کلمو مفصل تحلیل لاندې ورکړل شوی دی

زَوْجٍ

د قرآن کریم معجزې

د حکمت موضوع

د قرآن معجزې سورت حکمت

د قرآن عظیم شآن په ډیرو ایاتونو کې الله سبحان وتعالی فرمايي :چې موږ هر یو شئ په جوړه جوړکړی او پیدا کړی دی

«خَلَقَ السَّمَاوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ۖ وَأَلْقَىٰ فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ ۚ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ»

هغه، اسمانونه بې له ستنو پیدا کړي دي چې تاسو هغه وینئ او په ځمکه کې يې پاخه غرونه غورځولي (پیدا کړي) دي چې دغه (ځمکه) په تاسو ونه خوځوي .او په دغې (ځمکه) کې هر قسمه خوځنده (زنده سر) خواره کړي دي او موږ له اسمان څخه اوبه نازلې کړې دي، بیا موږ په دغې (ځمکه) کې هر ډول ښایسته بوټي په جوړه کې پیدا کړې .سوره لقمان**31:1**

«الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَسَلَكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْ نَبَاتٍ شَتَّىٰ»

[هغه ذات چې تاسو لپاره يې ځمکه فرش ګرځولې ده او تاسو لپاره يې په دې کې لارې چلولې دي او له بره نه يې اوبه نازلې کړې دي، پس په دغو (اوبو) سره مونږ د نباتاتو بېلا بېل جوړې زرغونې (را ايستلي) دي] سوره طه**20:53**

«وَهُوَ الَّذِىْ مَدَّ الْاَرْضَ وَجَعَلَ فِيْهَا رَوَاسِىَ وَاَنْهٰرًا ؕ وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرٰتِ جَعَلَ فِيْهَا زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ يُغْشِى الَّيْلَ النَّهَارَ ؕ اِنَّ فِىْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ»

او دی همغه ذات دی چې ځمکه يې غوړولې ده او په هغې کې يې پاخه غرونه ايښي او نهرونه يې روان کړي دي او له هر قسمه مېوو نه يې په دغې کې دوه دوه جوړې پېدا کړي دي، هغه په شپې سره ورځ پټوي، بېشکه په دې کې د هغو خلقو لپاره يقينًا نښې دي چې فکر (او غور) کوي .سورت **13:3**

وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ

۴۹:۵۱ او له هر څيزه څخه پيدا کړي دي مونږ جوړې د پاره ددې چې تاسې پند واخلئ<**.**
سوره ذاريات ۴۹:۵۱

«سُبْحَانَ الَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنْبِتُ الْأَرْضُ وَمِنْ أَنْفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ»

پاکي ده هغه ذات لره چې پيدا کړی يې دي دغه جوړې ټولې له هغو څيزونو چې زرغونوي يې ځمکه او له ځانونو ددوی نه او له هغو څخه چې دوی يې نه پيژني ..سوره ياسين **۳۶:۳۶...**

هر یو شی په جوړه جوړ شوی دی

هر شی انسانان ژوي او نباتات ان اتوم چې منفی او مثبت چارچونه لري جوړه پیدا شوي دي

د دې آیتونو لکه سورت لقمان، سورت طه او سورت رعد په لوستلو سره موږ ته دا معلومه شوه چې الله تعالی هر ډول نباتات، بوټي، ونې او هر هغه څه چې له ځمکې څخه پیدا کېږي په جوړه جوړ کړي دي.

بیا لکه څنګه چې په سورت ظریات کې دا تاییدیږی چې نه یوازې دا بلکې هر هغه څه چې خدای(ج) پیدا کړي دي له بې جان شیانو څخه حتی هیجان، احساسات او نورې ځانګړنې هم په دې کټګوری کې راځي لکه خوښی/غم، زړورتیا/کمزورتیا او داسې نور.

په سورت یاسین **36:36** کې دا بیا نوره هم په ښه ډول تشریح شوي چې خدای(ج) ټول د انسانانو په شمول په جوړه کې پیدا کړي دي او یوازې انسانان خیوانات او نباتات نه بلکې دلته نور شیان دي چې موږ یې نشو لیدلی یا نه پرې پوهیږو مګر دا ټول جوړه لري.

حتی څو سوه کاله دمخه موږ انسانان نه پوهیدو چې نباتات هم په جوړه جوړه جوړ شوي دي .اوس په تیرو **200** کلونو کې د حیواناتو او نباتاتو په سلطنت کې په ملیونونو ډولونه کشف او څیړل شوي، او دا معلومه شوه چې دوی ټول خپل ملګري جوړې لري.

په نباتاتو او میکروبونو کې جنسیت

حتی کوچنی مایکروبونه، ویروسونه او باکتریا هم د دوی مقابل انتي باډي لري .

قرآن دا ټول څه د پاسه **1400** کاله وړاندې بیان کړي دی .

موږ انسانان یوازې د مایکروسکوپونو له کشف وروسته ددوی په جنسیت وپوهیدلو چې نباتات نسجونه او ښځینه غړو تخمونه لري او بادونه او حشرات د یو ډول څخه مخالف ته ګرده لیږدوي ترڅو تکثیر ترسره شي .

خدای (ج) په قرآن شريف کې فرمايي:

وَاَرْسَلْنَا الرِّيٰحَ لَوَاقِحَ فَاَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَاَسْقَيْنٰكُمُوْهُ ۚ وَمَآ اَنْتُمْ لَهٗ بِخٰزِنِيْنَ ۝

۱۵:۲۲: «او را لیږلی دی موږ بادونه بلاربونکې[لواقع]پس نازله کړي لیږلې ده موږ تاسو ته دغه اوبه نو وڅښولی موږ تاسی ته دغه او به...»

د نباتاتو د نر او ښځې په هکله لومړی ځل يو فرانسوی بوټانيست په (۱۹) پيړۍ کې دا نظر درلود او وروسته بيا يو هندی بوټانيست ۱۹۲۱ کې د (بوس) په نامه دا موضوع نشر ته ورسوله چې ټوله نباتات ښځه او نر لري ان هره ميوه ښځه او نر لری که د جواری پانته وګورو دهغه دواړو خواوو داني نارينه او د مابين داني يې ښځينه دی چې د دې ښځينه دانونه يې د نسل ګيرې دپاره استفاده کيږي.

په حيواناتو کې، دا د ښځينه تخم او د نارينه سپرم په ترکيب سره ترسره کيږي .حتی د هغو مخلوقاتو لپاره چې غير جنسي تکثير لري (د تکثير يو ډول چې له مخې يې اولاد له يو ارګانيزم څخه رامينځته کيږي) په دوی کی د **DNA** جوړه په دوه برخو ويشلو پروسه شتون لري ، چې هر يو يې د ورته سټنډ له مخې تنظيمږي .او په دې توګه، د ورته **DNA** ماليکولونو يوه نوې جوړه په حجره کې پيده کيږی مخکې لدې چې دا په ورته حجرو کې وويشل شي او د باکتريا په غير جنسي تکثير باندې تطبيق کيږي.

ماده او ضد ماده**(Matter & Anti Matter)**

نه يوازې دا بلکې عصري ساينس موږ ته دا هم وايي چې دا د جوړې تنظيم يوازې د ژونديو موجوداتو پورې محدود نه دي بلکې بې جان شيان او مادې پخپله په ميکرو او مايکرو سطحونو کې جوړه جوړ شوی دی .

يو برتانوي ساينس پوه پاول ډيرک ته په **1933** کې د هغه د کشف او موندنې لپاره د نوبل جايزه ورکړل شوه، چې د برابرئ په نوم پيژندل کيږي، هغه د مادې او ضد مادې دوه اړخيزه افشا وکړه چې د يو بل سره مخالف ملکيتونه لري .

حتی لومړني ذرات **(Elementary Particles)**هم خپل مقابل لوری لري

نه يوازې دا بلکې په فرعي اټومی سطحو کې هم دا مسله ورته ځانګړتیاوې لري .

موږ کوارکونه **(quarks)**د کوچنۍ ذرو په توګه لرو،

دوی هم په جوړه کې دي چې موږ يې پورته**(up)** ، ښکته**(down)**، پاس**(top)**، لاندې**(bottom)**، په نومونو پیژنو .

کله چې د باټم په نوم کوارک کشف شو، نو په جوړه کې د پیدایښت پوهاوی د ساینس پوهانو ترمنځ دومره پراخه او عام و چې د کوارک تر موندلو دمخه د ټاپ نوم ورکړل شو.

د کارول شويو مهمو کلمو مفصل تحليل لاندې ورکړل شوی دی

زَوْجٍ د **31:10** آيت **26** کلمه :يو غير معين مذکر اسم دی او په جنيټيک قضيه کې دی .

د اسم ريښه (ز و ج) ده .دا ريښه په قرآن کريم کې **81** ځله په دوه اخيستل شوي شکلونو کې راځي .

د **N – genitive** مذکر نامعلوم نوم

اسم مجرور

(ز و ج) :له هر چا سره واده کول،

له هر څه سره جوړه، جوړه، يوځای کول .

ازواج :ملګری ;يوځای کېدل ;خاوند ;خاوند او ښځه؛ فرد کله چې له بل سره همغږي وي؛ هغه چې په هغه کې افراد متحد وي؛ ډول؛ ډولونه؛ صنف يا جنسيت؛ جوړه ;جوړه ; هر يو جوړه .

زوجين :دوه کسان سره يو ځای شول؛ هره جوړه .زوجَ :سره يوځای کول، ورکول

موچۍ

انګبینو موچۍ

« وَاَوْحٰى رَبُّكَ اِلَى النَّحْلِ اَنِ اتَّخِذِىْ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوْتًا وَّمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُوْنَ ۙ»

16-68 او ستا رب د شاتو مچیو ته په زړه کې واچوله چې په غرونو کې کورونه جوړ کړه او په ونو کې او په هغو (ځایونو، چوپالونو) کې چې خلق یې لوړ جوړوي

«ثُمَّ كُلِىْ مِنْ كُلِّ الثَّمَرٰتِ فَاسْلُكِىْ سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًا ؕ يَخْرُجُ مِنْ بُطُوْنِهَا شَرَابٌ مُّخْتَلِفٌ اَلْوَانُهٗ فِيْهِ شِفَآءٌ لِّلنَّاسِ ؕ اِنَّ فِىْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ۝»

«بیا ته خوره له هر قسمه مېوو څخه، نو ته ځه د خپل رب په لارو باندې چې اسانې دي، د دوی له خېټو نه مشروب راوځي چې رنګونه یې مختلف دي، په ده کې د خلقو لپاره شفا ده، بېشکه په دې کې لویه نښه ده د هغه قوم لپاره چې ښه فکر کوي »

(النحل ۶۹-۶۸)

د «أَوْحَىٰ» د کلمې په استعمال کې معجزه

دا ټول خورا پرمختللي او تخنيکي کارونه حتی د انسان له لاربښوونې او سمې روزنې پرته نشي ترسره کيدی .له همدې امله خدای د «أَوْحَىٰ» کلمه کارولې ده چې پخپله مچۍ ته د دې کارونو د ترسره کولو د ټولې پوهې الهام ورکوي.

"وَأَوْحَىٰ رَبُّكَ إِلَى ٱلنَّحْلِ أَنِ ٱتَّخِذِى مِنَ ٱلْجِبَالِ بُيُوتًا "(النحل :۶۸)

ژباړه" :ستا رب مچۍ ته وحی وکړه، چې له غرونو خپل کورونه جوړ کړه".

ساینس اوس کشف کړی:

څیړنې ښیي چې الپاین مچۍ د ماونټ ایوریسټ (m۸۴۹,۸) تر کچې هم لوړ الوت کولی شي!

دا مچۍ د اکسیجن کمښت ته ځان برابروي، خپل وزرونه داسې تنظیموي چې زیات هوا ونیسي.

ساینس یوازې اوس پوه شو، خو قرآن مخکې وویل چې مچۍ د لوړو غرونو په سر استوګن کېږي.

دا د قرآن یو حیرانوونکی اعجاز دی!

د (نیول) اتَّخِذِي، (خوړئ (کُلِي او (تعقیبوئ) فَاسْلُكِي کلمې ټول د یوې ښځینه موضوع لپاره دي .که داسې نه وی نو، خدای (ج) به کُلُ، اسْلُكْ، او تَّخِذْ استعمال کړي وی.

دشاتو د موچیو په ټولنه کې دهر یوه دنده ځانګړې ده .نارینه موچۍ دملکې دالقاح پرته بل کارنه کوی . اوښځینه موچۍ ټول کارونه لکه دکور او د انګبینو دکندو جوړول پاکونه ، دخوړو دتوکو راټولول، دانګبینو جوړول اونورې چارې په غاړه لری .دغه موچۍ سره له دې چې ښځې دی خو زیږول نه کوی یعنې دتخمې دپخېدو ضرفیت نه لری اویواځی یوه یی داتوان لری چې هغه ملکه ده.

"د نحل "په دې ایت کې ورته دښځینه موچۍ خطاب شوی ځکه د کلمه یا دشاتو موچۍ "ان تخذي "فعل مؤنثې صیغې لپاره کارول شوی بیا نو قرآن دا روښانه کوی چې دشاتو جوړونکې ښځېنه موچۍ دی.

ددغې موضوع وضاحت په داسې حال کې چې دپوهې کچه ډېره ټیټه په خپله د قران یوه معجزه ده.

یوازې دا نه خدای (ج) د مچۍ ګیډې هم بیان کړی:

د مچیو دوه معدې دی، یوه یې د خوړلو لپاره او بله یې د# مقتطه ذخیره کولو لپاره ده چې وروسته په# شاتو بدلیږی، چې د ډنګ په نوم هم یادیږي.

يَخْرُجُ مِن بُطُونِهَا شَرَابٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ ..." له دغه(واحد) معدو(جمعه) څخه د مختلفو رنګونو څښاک (شات (وحي] "... قرآن" .[16:69]بوتونیها بُطُونِهَا - "په عربي کې د یوې ښځې د مچیو څو معدو ته وایي.

د" بُطُونِهَا "کلمې په کارولو کې معجزه د دې تر څنګ یوه بله معجزه هم شته چې د قرآن د الهی منشاء ښکارندویي کوي لکه په ۶۹ آیت کې قرآن ټینګار کوي چې د ښځینه مچۍ په انفرادي برخه کې معدې (یعنې له یوې څخه زیاتې معدې) شتون لري، چې په عربي کې «بُطُونِهَا» ده .(ها) یوې ښځینه مچۍ ته اشاره کوي .که چیرې د" بطون "کلمه د څو مچیو ته اشاره شوی وی نو د ښځینه جمع ضمیر (هنا) به د" بُطُونِهَا "فعل سره وصل وی .دا په ښکاره ډول څرګندوي چې اسم (معده) جمع دی او ضمیر واحد کارول شوی دی د دریم کس لپاره، نو معنا یي[یوه ښځینه موچۍ او دوې معدې]راځي.

په سورت النحل (د موچۍ سورت) کې موندل شوی د **(16)** نمبر حیرانونکي کوډ ته هم پام وکړئ .

سورت النحل د قرآن کریم ۱۶م سورت دی او (نحل) بیا د ایات**16** م حروف دی، او نارینه مچۍ چې د (ډرون په نوم یادیږي) **16** کروموزومونه لري، پداسې حال کې چې ښځینه کارګران او ملکه مچۍ **16** جوړه کروموزومونه لري .سربیره پردې، ملکه مچۍ په **16** ورځو کې له هګۍ څخه راوځي.

په سوت نحل کې د آیتونو شمېر **128** دی چې د **16** نمبر ضرب دی، لکه (**128=8*16**) او د **128** نیمایي (**64**د **16** بل ضرب) دی، او څېړونکو موندلې چې د دې سورت **64** آیتونو کې د" الله "نوم شمیلیږي، په داسې حال کې چې په نورو **64** ایاتونو کې یې نه شمیلیږی

د مچ د ځانګړي تخنیکي جوړښت یادونه

آیت شریف:

(يَا أَيُّهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَاسْتَمِعُوا لَهُ ۚ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ لَن يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوِ اجْتَمَعُوا لَهُ ۖ وَإِن يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَّا يَسْتَنقِذُوهُ مِنْهُ ۚ ضَعُفَ الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ)

(ای خلکو !یو مثال بیان شوی، نو هغه ته غوږ ونیسئ، بېشکه هغه څوک چې تاسې یې د الله پرته عبادت کوئ، هغوی هېڅکله یو مچ هم نشي پیدا کولی، که څه هم ټول سره یوځای شي .او که مچ ترې څه واخلي، دوی یې بېرته نشي اخیستی .غوښتونکی او غوښتل شوی دواړه کمزوري دي) – (!الحج :۷۳)

۱ .د آیت کریم لنډه تشریح

الله سبحانه وتعالی پدې آیت کې د مچ (ذُبَاب) یادونه کړې او د هغه د جوړښت اعجاز ته اشاره کړې .الله پاک د مچ د پیدا کولو ناممکن والي ته اشاره کوي، چې حتی که ټول بشریت سره راټول شي، یو مچ نه شي پیدا کولی .دا حقیقت د مچ د پیچلي بیولوژیکي جوړښت ته اشاره ده، چې علم نن ثابت کړی دی.

همداراز، دا آیت یوه بله حیرانوونکې اشاره لري، چې وایي" :وَإِن يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَّا يَسْتَنقِذُوهُ مِنْهُ "یعني که مچ یو شی واخلي، بېرته یې نشي ترلاسه کولی .دا یوه علمي اشاره ده چې مچ د خوړو ځانګړی کیمیاوي پروسس لري، چې د علم لخوا وروسته کشف شو.

۲ .د مچ ځانګړی تخنیکي جوړښت – علمي حقایق

الف (د مچ بیولوژیکي پیچلتیا

مچ یو له هغو حشراتو څخه دی، چې له بېساري تخنیکي جوړښت څخه برخمن دی:

د مچ مرکب سترګې:**(Compound Eyes)**

مچ شاوخوا ۴۰۰۰ - ۶۰۰۰ کوچني عدسې لري، چې ورته مرکب سترګې ویل کېږي.

دا سترګې کولی شي ۳۶۰ درجې لید ولري، یعني مچ د شاته او مخته دواړو طرفونو ته یو ځل نظر اچولی شي.

د مچ د الوت ځانګړی سیستم:

د مچ وزرې په یوه ثانیه کې ۲۰۰ - ۳۰۰ ځله وهل کېږي، چې دا د الوتلو یو غیرمعمولي تخنیک دی.

د مچ د بدن بڼه او د هغه د الوت میکانیزم د الوتکو د انجنیرۍ لپاره هم الهام ګرځېدلی.

د مچ عصبي سیستم او سرعت:

د مچ عصبي سیستم دومره چټک دی، چې کولی شي د انسان د لاس حرکت په ورو ورو حس کړي، ځکه مچ د وخت تصور بل ډول درک کوي.

د مچ انعکاسي حرکتونه **(Reflexes)** له ټولو حشراتو څخه چټک دي، چې دا یې د نیولو مخنیوی کوي.

ب (د مچ د هاضمې معجزوي سیستم

په آیت کې الله تعالی فرمایي، که مچ یو شی واخلي، بېرته یې نشي ترلاسه کولی .دا حیرانوونکې علمي اشاره ده، ځکه:

د مچ هاضمي سیستم ډېر ځانګړی دی.

مچ جامد خواړه نشي خوړلی، بلکې خپل لعاب پرې اچوي، ترڅو هغه مايع کړي، او بيا يې وخښني.

که يو شی د مچ په خوله کې ولوېږي، هغه فوري کيمياوي تعامل ته داخلېږي، چې بېرته بڼې ته نه شي راوستل کېدلی.

د مچ د هاضمې انزايمونه:

د مچ لعاب انزايمونه لري، چې خواړه حل کوي، او د دوی په بدن کې يې داسې بڼه بدلوي، چې بېرته ترلاسه کېدل يې ناممکن وي.

دا حقيقت يوازې د معاصر مايکروسکوپ څېړنو سره کشف شو، خو قرآن کريم دا حقيقت ۱۴۰۰ کاله وړاندې بيان کړی و.

۳ .قرآني اعجاز – ساينسي حقايق مخکې له کشف نه

قرآن دا وويل، چې انسانان يو مچ نه شي پيدا کولی → نن ساينس دا تاييدوي، چې د مچ بيولوژيک جوړښت دومره پيچلی دی، چې حتی پرمختللي لابراتورونه هم نه شي کولی مصنوعي مچ جوړ کړي.

قرآن دا وويل، که مچ يو شی واخلي، بېرته يې نشي ترلاسه کولی → نن ساينس ثابته کړې، چې د مچ د هاضمې سيستم خواړه حلوي، او بېرته يې راګرځول ناممکن دي.

۴ .پايله

قرآن کریم د مچ د ځانګړي تخنيکي جوړښت يادونه کړې، چې ساينس يوازې اوس کشف کړی دی.

دا آيت د انسان د بې‌وسۍ او د الله د مطلق قدرت ښکاره ثبوت دی.

دا حقيقتونه ښيي، چې قرآن يو الهي کتاب دی، چې د الله سبحانه وتعالی له خوا نازل شوی، نه د بشر ليکنه.

د تفکر ټکی:

کله چې قرآن د مچ په څېر يو کوچني مخلوق ته دومره حيرانوونکي علمي اشاره کړې، نو د هستي او ژوند نورو برخو ته به څومره ژور علم ولري؟

دا د الله د لوی قدرت ښکاره ثبوت دی!

د ماشي اعجاز

د ماشي اعجاز د قرآن کریم له نظره

آیت شریف:

إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَحْيِي أَنْ يَضْرِبَ مَثَلًا مَا بَعُوضَةً فَمَا فَوْقَهَا ۚ فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ ۖ وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَيَقُولُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا ۘ يُضِلُّ بِهِ كَثِيرًا وَيَهْدِي بِهِ كَثِيرًا ۚ وَمَا يُضِلُّ بِهِ إِلَّا الْفَاسِقِينَ

البقرة[26 :]

ترجمه:

بې‌شکه الله شرم نه محسوسوي چې مثال بیان کړي، که د یوه ماشي وي یا تر دې پورته څه. نو مؤمنان پوهېږي چې دا د دوی له رب څخه حق دی، خو کافران وايي" :الله په دې مثال څه اراده کړې؟ "په دې سره ډېر خلک ګمراه کېږي او ډېر هدایت مومي، خو یوازې فاسقان پرې ګمراه کېږي.

د آیت مبارک تفصیلي تشریح

د مثالونو حکمت:

قرآن کریم د مثالونو له لارې پیچلي حقایق روښانه کوي .دا د انساني تفکر یوه طبیعي اړتیا ده چې مفهومونه د ورځني ژوند له شیانو سره پرتله شي.

د ماشي یادونه ولې شوې؟

کله چې الله ﷻ د ماشي، مچۍ غونډې واړه مخلوقات یاد کړل، نو کفارو پرې اعتراض وکړ. هغوی ویل، دا څنګه ممکنه ده چې د خدای کلام دومره کوچني او بې‌ارزښته شیان ذکر کړي؟ خو الله ﷻ ورته ځواب ورکړ چې دا مثالونه د پوهېدنې لپاره دي، مؤمنان یې حق ګڼي، خو فاسقان پرې ګمراه کېږي.

" فَمَا فَوْقَهَا "څه ته اشاره کوي؟

"فما فوقها "لفظي معنی دا ده چې" او هغه څه چې تر دې پورته دي ."مفسرینو دا څو ډولونه تفسیر کړی:

په اندازه لوی مخلوقات :یعنې الله کولی شي د لویو مخلوقاتو مثالونه هم راوړي.

په مقام لوړ شیان :لکه د ماشي حیرانوونکې ځانګړتیاوې چې حیرانوونکې دي.

د ماشي کروموځومونه:

دا آیت یوازینی ځای دی چې" ماشي "(بعوضةً) په قرآن کې ذکر شوې ده.

د آیت له پیل څخه تر" بعوضةً "پورې ۸ کلمې دي.

Chagasia bathana

د ماشي یوه ځانګړې نوعه ده چې ۸ کروموزومونه لري.

د ماشي حیرانوونکې ځانګړتیاوې

ښځینه ماشي وینه زبېښي :یوازې ښځینه ماشي د وینې تغذیه کوي، نارینه یې د بوټو شربت څښي.

په سر کې یې ۱۰۰ سترګې لري :دا سترګې د مایکروسکوپي لینزونو په بڼه جوړې دي.

په خوله کې ۴۸ غاښونه لري :دا غاښونه د پوستکي پرې کولو لپاره ځانګړي دي.

۳ مستقل زړونه لري :د بدن د بېلابېلو برخو لپاره جلا سیستم لري.

د پوزې ۶ چاقوان لري :دا چاقوان پوستکی پرې کوي، وینه راوباسي، او نور ځانګړي کارونه ترسره کوي.

د هرې وزرې درې برخې لري :د ماشي پرواز یو ډېر پیچلی سستم لري، چې ساینسپوهان یې تر اوسه حیران کړي دي.

د ایکسرې ماشین لري :دا وسیله د بنفشي رڼا له لارې د انسان پوستکی تشخیصوي، تر څو مناسب ځای ومومي.

یو ډول طبیعي بې‌حسه کوونکی لري :ترڅو انسان درد احساس نکړي او وینه آرامه راوباسي.

د وینې ازمایښت کوي :مچ ټولې وینې نه خوښوي، بلکې یوازې ځانګړې وینې انتخابوي.

د وینې جریان ګړندی کوي :ترڅو په لږ وخت کې زیاته وینه جذب کړي.

تر ټولو حیرانوونکې کشف:

ساینسپوهانو موندلې چې د ماشي پر سر یو بل مایکروسکوپي حشره ژوند کوي ! د مایکروسکوپي حشرې ځانګړتیاوې

د ماشي پر سر ژوندی بل مخلوق :ساینسپوهانو موندلې چې د ماشي پر بدن یا سر ډېر کوچني مایکروسکوپي حشرات ژوند کوي، چې دا د آیت اعجاز څرګندوي!

ماشي خپل ځانګړي پې‌رازایټونه لري.

یو ډول الوتونکي پې‌رازایټونه شته چې د ماشو وینه زبېښي.

مچ د وینه زبېښوونکي الوتونکي پې‌رازایټونه لري

په ۱۹۲۲م کال کې یو ساینسپوه چې نوم یې ایف ډبلیو اېډواردز و، یوه مقاله خپره کړه چې په هغې کې یې یو حیرانوونکی حقیقت بیان کړ :هغه د سوېل ختیځې آسیا په مالایا ټاپو کې یو الوتونکی او چیچونکی ماشي راټول کړی و چې نوم یې **Culicoides anophelis** پرې کېښود .

(سرچينه :ساينتيفک امريکن، ماشي د وينه زبېښوونکي الوتونکي پېرازايتونه لري، ۲۰۱۴م)

"ماشي او يا هغه څه چې تر هغې پورته دي"

دا د مچ پېرازايټ ته اشاره ده.

په عربي کې" بعوضة "ښځينه مچ ته ويل کېږي .نو قرآن د ښځينه مچ يادونه کړې چې هغه پېرازايټ لري.

۱ .نوم:

دغه کوچني مخلوقات د "**Demodex**" په نوم يادېږي، چې د "**Demodex folliculorum**"يو ډول يې معمولا د ماشي پر بدن موندل کېږي.

۲ . ډېر کوچنی اندازه:

د دې حشرې اوږدوالی يوازې ۰،۲ څخه تر ۰،۴ ملي‌متره دی، يعنې د انسان له سترګې نه ښکاري.

د ماشی پر پوستکي او وېښتو باندې ژوند کوي، او ځينې يې د ماشب پر سر موندل شوي دي.

۳ . د خوړلو طريقه:

دا کوچنی حشره د ماشی د پوستکي يا بدن د غوړو څخه تغذيه کوي.

د ماشي پر بدن د پوستکي تر منځ حرکت کوي او د هغه له افرازاتو څخه ګټه اخلي.

۴ . د ژوند طريقه:

دا مخلوق نه يوازې د ماشي پر بدن، بلکې د نورو حشراتو، حتی د انسان پوستکي ته هم انتقالېدای شي.

معمولا دا کوچنی حشره د ماشي د بدن پر نرم ځایونو، لکه د سترګو یا د سر پر شاوخوا، پیدا کېږي.

۵. د ماشي او دې حشرې ترمنځ اړیکه:

ساینسپوهان باور لري چې دا حشره د مچ لپاره ځانګړي ضرر نه لري، بلکه یو ډول **"parasite"**(پرازیت) دی، چې یوازې ورسره ژوند کوي.

ځینې څېړنې ښيي چې دا کوچني موجودات د ماشي د بدن ځینې مواد جذبوي، مګر دا لاهم د ساینسي څېړنو لاندې ده.

دا دقیقاً د" فَمَا فَوْقَهَا "تفسیر دی، چې قرآن ۱۴۰۰ کاله مخکې ذکر کړی و**!**

پایله

قرآن کریم د کوچنیو مخلوقاتو له لارې لوی حکمتونه بیانوي.

هغه اعتراض چې کفارو درلود، نن د ساینس له کشفونو سره غلط ثابت شو.

دا آیت د قرآن علمي اعجاز ښکاره کوي، ځکه چې ماشي یو فوق‌العاده پیچلی جوړښت لري.

دا موږ ته درس راکوي چې حتی کوچني مخلوقات هم د الله د قدرت نښې دي، او موږ باید د هغه لویوالي ته متوجه شو.

دا موضوع د قرآن اعجاز یوه حیرانوونکې بیلګه ده،

د میږیانو خبري کول

خدای (ج) په قرآن شریف کې فرمايي

«حَتّٰۤى اِذَاۤ اَتَوْا عَلٰى وَادِ النَّمْلِ ۙ قَالَتْ نَمْلَةٌ يّٰۤاَيُّهَا النَّمْلُ ادْخُلُوْا مَسٰكِنَكُمْ ۚ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمٰنُ وَجُنُوْدُهٗ ۙ وَهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ۝»

27-18«تر هغه پورې چې کله دوی د میږانو په دره راغلل، (نو) یوې میږۍ وویل **:** ای میږانو تاسو خپلو استوګنو ته ننوځئ، چې تاسو سلیمان او د هغه لښکرې مات او چیت پیت نه کړي، په داسې حال کې چې دوی به نه پوهېږي»

د میریانو د ژوند طريقه د انسانانو سره یو شی ده

ځکه**:**

١ -میریان خپل مړي ښخوي

٢ -میریان اداری سیتم لکه کارګر، مینجر سوپروایزر **..** لری.

۴ - میږیان چې سره یو ځای شي خبرې کوي

۵ -میریان د خبرو کولو پر مختللی میتود لري

۶ -میریان د اموالو د تبادلې مارکیټ لری میږیان راټول کړی دانې تر ډیر وخت زېرمه کوي که دانو نېښ ووهه د هغه جرړی غځوي او که هغه لندې وې هغه لمر ته اچوی چې وچې شي..

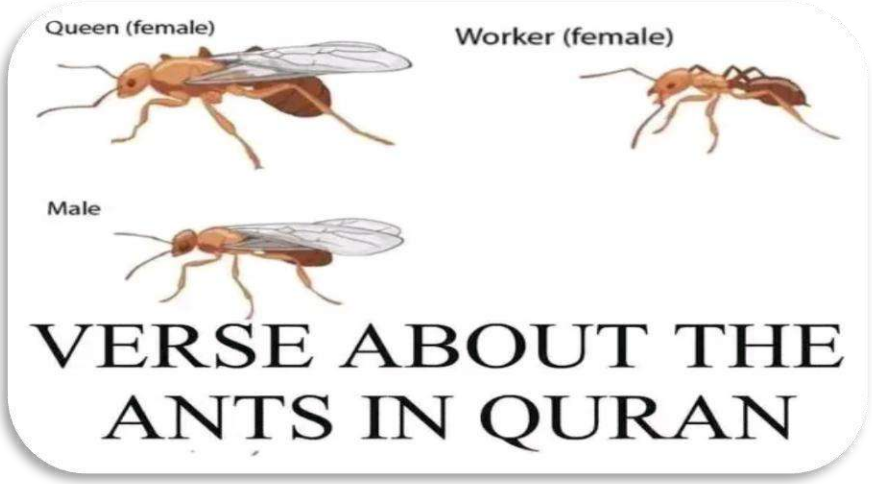

میږیانو جنسیت

قرآني معجزه :د مېږو ښځینه ماهیت

علمي څېړنې ښیي چې ټول نارینه مېږي وزرونه لري، پداسې حال کې چې کارګر مېږي، چې وزرونه نه لري، ښځینه دي .دا حقیقت ساینس یوازې په وروستیو پېړیو کې کشف کړی، خو قرآن کریم ۱۴۰۰ کاله مخکې ورته اشاره کړې ده.

د قرآن کریم اعجاز:

(حَتَّىٰٓ إِذَآ أَتَوۡاْ عَلَىٰ وَادِ ٱلنَّمۡلِ قَالَتۡ نَمۡلَةٞ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّمۡلُ ٱدۡخُلُواْ مَسَـٰكِنَكُمۡ لَا يَحۡطِمَنَّكُمۡ سُلَيۡمَـٰنُ وَجُنُودُهُۥ وَهُمۡ لَا يَشۡعُرُونَ)

(سورة النمل :۱۸)

ژباړه :«تر هغه چې کله د مېږو وادۍ ته ورسېدل، يوه مېږه وويل (په ښځينه بڼه» :(ای مېږو !خپلو کورونو ته ننوځئ، داسې نه چې سليمان او د هغه لښکر مو چيت کړی، پداسې حال کې چې هغوی به نه پوهېږي.»

علمي حقيقت او قرآني فصاحت:

د عربي ژبې قاعدې له مخې،" قال "(قالَ) د مذکر (نارينه) لپاره کارېږي، او" قالت " (قالَتْ) د مؤنث (ښځينه) لپاره .قرآن کريم د دې مېږي لپاره" قالت "کارولې، چې دا ښيي دا مېږه ښځينه وه.

څنګه پوهېږو چې دا مېږه ښځينه وه؟

–که دا مېږه نرينه وای، نو بايد وزرونه يې لرلی، او الوتلې به وای.

–خو دا مېږه وايي" :خپلو کورونو ته ننوځئ "چې معنی يې دا ده چې دا د ځمکې لاندې پناه ته اړتيا لري، ځکه چې الوتلی نشي.

–علمي څېړنې تاييدوي چې يوازې ښځينه کارګر مېږي وزرونه نه لري، او ځمکې ته ننوزي.

پايله:

قرآن کريم ۱۴۰۰ کاله مخکې د مېږو د جنسيت علمي حقيقت بيان کړی، پداسې حال کې چې ساينس يوازې په وروستيو کې دا حقيقت کشف کړ .دا د قرآن کريم يو حيرانوونکی علمي اعجاز دی

ټکنالوژۍ کې د مېږیانو لښکر

الله تعالی فرمايي:

"حَتَّىٰٓ إِذَآ أَتَوْا۟ عَلَىٰ وَادِ ٱلنَّمْلِ قَالَتْ نَمْلَةٌ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّمْلُ ٱدْخُلُوا۟ مَسَـٰكِنَكُمْ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمَـٰنُ وَجُنُودُهُۥ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ"

(النمل :۱۸)

ترجمه:

"تر هغه چې د مېږيانو وادۍ ته راورسېدل، يوه مېږۍ وويل' :ای مېږيانو !خپلو کورونو ته ننوځئ، هسې نه چې سليمان او د هغه لښکر (ناخبره) تاسو تر پښو لاندې کړي"'.

د مېږيانو وادي – د ځانګړي ټکنالوژيکي پرمختګ اشاره

قرآن کريم د" مېږيانو وادۍ "ته اشاره کړې، چې دا د خاصو مېږيو د استوګنې ځای ته اشاره ده .خو له بلې خوا، دا آيت د ټکنالوژۍ د يو بل حيرانوونکي حقيقت لور ته هم اشاره کولی شي.

په عصري نړۍ کې، د **Silicon Valley** (سیلیکون وادي) د ټکنالوژۍ د مرکز په توګه شهرت لري .دا نوم د الکترونیکي چپسونو او کمپیوټرونو د مهم عنصر" سیلیکون "له امله غوره شوی، خو دا هم امکان لري چې د" مېږیانو وادي "یادونه د راتلونکو پرمختګونو یوه اشاره وي، ځکه چې نن سبا د مېږیانو د ژوندانه پر اساس ډیری ټکنالوژۍ رامنځته شوې دي.

د مېږیانو پر خبرو د سلیمان علیه السلام پوهېدل – د مصنوعي استخباراتو **(AI)** ته اشاره

د دې آیت بله مهمه نُکتَه دا ده چې حضرت سلیمان علیه السلام د مېږیانو خبرې واورېدې او پوه شو .دا په ټکنالوژۍ کې د مصنوعي استخباراتو **(Artificial Intelligence)** او ژبني تحلیل ته اشاره کولی شي، چیرې چې ماشینونه د حیواناتو او انسانانو ژبې درک کولی شي.

د مېږیانو د ژوند ماډل په روبوټیک ټکنالوژۍ کې

د مېږیانو د ټولنیز ژوند طریقه د روبوټیک ټکنالوژۍ لپاره یو غوره ماډل ګرځېدلی . ساینسپوهان هڅه کوي چې د مېږیانو له ګډ کار، تنظیم او همکارۍ الهام واخلي او په مصنوعي روبوټونو کې یې تطبیق کړي.

د مصنوعي مېږیانو لښکر**(Robot Ant-Army)**

په مختلفو هېوادونو کې ساینسپوهان د مېږیانو د ټولنیز ژوند پر بنسټ" مصنوعي مېږیان "جوړوي، چې د روبوټي مېږیانو لښکر **(Robot Ant-Army)** بلل کېږي .دا پروژه په ویرجینیا پوهنتون کې ترسره شوې، چیرې چې ساینسپوهان د کوچنیو، چټکو او همکارو روبوټونو یو لښکر جوړوي.

د مصنوعي مېږیانو مهمې دندې

دغه روبوټیک مېږیان د لاندې کارونو لپاره استعمالېږي:

د هستوي فاضله موادو پاکول

ماین ایښودنه او ماین پاکونه

د سیارو له سطحې څېړنه

د ساختمانونو جوړول او پاکول

د امنیتي څارنې لپاره استفاده

دا روبوټیک مېږیان داسې جوړ شوي چې یو له بله سره د معلوماتو تبادله وکړي، مشترک کارونه ترسره کړي، او ان پرته له مخکېني پروګرام څخه، د حالاتو مطابق تصمیم ونیسي.

د قرآني اشاره حیرانوونکې تطبیق

قرآن کریم ۱۴۰۰ کاله وړاندې د" مېږیانو وادۍ "ذکر کړی، چې دا کولی شي د راتلونکې ټکنالوژیکي پرمختګونو ته اشاره وي.

د حضرت سلیمان علیه السلام پوهه پر مېږیانو د مصنوعي استخباراتو **(AI)** ته اشاره کولی شي، چیرې چې نن ساینس د حیواناتو ژبې تحلیلوي.

د مېږیانو ټولنیز ژوند د نننۍ روبوټیک ټکنالوژۍ اساس ګرځېدلی.

پایله

د قرآن کریم دا آیت نه یوازې د حضرت سلیمان علیه السلام معجزه بیانوي، بلکې د راتلونکو علمي پرمختګونو یوه اشاره هم لرلی شي .نن موږ وینو چې ساینسپوهان د مېږیانو له طبیعت الهام اخلي او په روبوټیک، مصنوعي استخباراتو او ټکنالوژۍ کې یې عملي کوي .دا ټول حقایق د قرآن کریم د اعجاز یوه بله څرګنده بیلګه ده، چې د علم او پرمختګونو نه مخکې، حقایق بیانوي.

الله تعالی تر ټولو ښه پوه دی!

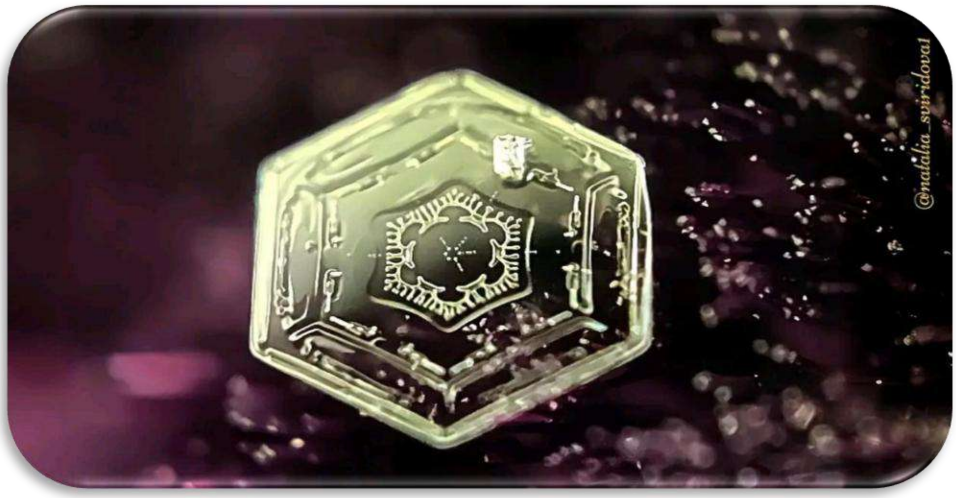

د زم زم اوبو اعجاز

مسارو ایموتو (**江本 勝, Emoto Masaru,** د جولای **22, 1943 -** د اکتوبر **17, 2014)[1]** یو جاپاني سوداګر، لیکوال او ساینس پوه و، چې ادعا یې کوله چې د انسان شعور د اوبو مالیکولر جوړښت باندې اغیزه کولی شي .

د هغه کتاب) پټ پیغامونه په اوبو کې(په **2004** کال کې د نیویارک ټایمز ترټولو غوره پلورونکی و .د هغه نظریاتو د کلونو په اوږدو کې ډیره وده کړې وه، او د هغه لومړنۍ کار دا و چې اوبه کولی شي مثبت افکارو او کلمو ته عکس العمل ښکاره کړي او ککړې اوبه د لمانځه او مثبت لید له لارې پاکې شي.

په **1999** کې یې په خپل کار پیل وکړ، ایموټو د اوبو څخه د پیغامونو په نوم د کار څو ټوکونه خپاره کړل، چې د یخ کرسټال عکسونه او ورسره تجربه لرونکي تجربې لکه" په اوبو کې د وریژو د **30** ورځو تجربه "هم پاکې شامله وه.

جاپاني ساینس پوه مسارو ایموټو یوه ځانګړې تجربه ترسره کړه .هغه وویل چې په یو کتاب کې یې لوستلي چې د اسمان څخه د واورې هر توپان بې ساري وي .هغه وویل چې د هغه ساینسي انګیزې ورته وویل چې دا ریښتیا ندي .د واورې فلک جیومیټریک شکل د هغې کیمیاوي جوړښت لخوا ټاکل کیږي .

د اوبو ترکیب ښه پېژندل شوی - دوه د هایدروجن اتومونه او یو د اکسیجن اتوم .نو څنګه د اسمان څخه راغلی واوره له یو او بل څخه توپیر لري؟ هغه وویل" :ما هوډ درلود چې ثابت کړم چې دا نظریه غلطه ده ".هغه یو لابراتوار جوړ کړ په شمول د یو ژاور سمونکی یخچال، ځکه چې هیڅ مایع، چې د ناڅاپي یخولو تابع نه وي، هندسي شکل نه شي اخیستی . نو د مایع یخ کول باید ورو وي، نو اتومونه د دې چانس لري چې د خدای لخوا ټاکل شوي شکل ته تبدیل شي.

یو ژور سمونکی یخچال چې (د 7- درجو) د تودوخې یوه سړه خونه وه، او څو مایکروسکوپونه په کیمرونو سمبال وو، نو دوی کولی شول د واورې د زرو له ویلیکیدو مخکې عکسونه واخلي .ساینس پوهانو چې په دې خونه کې کار کاوه ګرمې جامې یې اغوستي .هغه وویل" :ما په لابراتوار کې له دوه نلونو څخه نمونې واخیستې، او هرې نمونې ماته د واورې بیل بیل شکل راکړ.دغه نمونې د دوو مختلفو ځاګانو، دوو مختلفو سیندونو، دوو مختلفو جهیلونو څخه راغلې وې .

زه تقریبا لیونی وم او فکر کوم چې دا جادوګري ده .

د هغه په څېړنه کې، ایموټو اوبه مختلفو محرکاتو ته ښکاره کړې - مثبتې او منفي کلمې، کلاسیک موسیقۍ، او همداسې نورې ...هغه ولیدل چې اوبه د مثبت محرکاتو سره مخ شی ښکلي، متناسب شکلونه رامینځته کوي، پداسې حال کې چې اوبه د منفي اغیزو سره مخ شي، ګډوډ، او خراب کرسټالونه رامنځته کړی.

د توکیو په پوهنتون کې یو سعودي محصل له هغه سره ولیدل، او پوښتنه یې ترې وکړه چې څه خبره ده؟ اموټو مسرو ورته خپله ستونزه وویله .شاګرد ورته وویل :موږ ته د زمزم اوبه ویل کیږي .زه به تاسو ته د دې اوبو نمونه درکړم نو تاسو کولی شئ په هغې باندې تجربه وکړئ، نو د دې په کارولو سره کولای شې ټوله نظریه د ثابته کړې «.

مسارو ایموټو د زمزم اوبه هم په ساینسي ډول په اثبات ورسولې، چې د هغې د لوړ کلسیم - مګنیزیم مالګې او طبیعي فلورایډونو له امله چې د جراثیم ضد عمل وړاندیز کوي د شفاء خصوصیات لري .دا له بدن څخه زهري مواد لرې کوي، په دې توګه دا د سرطان، د خوړو مسمومیت، سوځیدنې، د مفصلونو، اکزیما، د تایراېډ اختلالاتو، ذهني ګډوډۍ، لوړ کولیسټرول، لوړ فشار، **SLE** ، بواسیر او عمومي سټریا د درملنې پروسې په ګړندۍ کولو

کې مرسته کوي .د زم زم اوبه هر مرض ته شفاء ورکوونکي دي، د زمزم اوبه داسې حیاتي قوت لري چې په نورو اوبو کی نشته

د زمزم اوبه د منحل شوي اکسیجن په لوړه کچه، د زیټا پوټینشن، د پولی ډیسپرسیټ شاخص، د ریډکس پوټینشن، ټول منحل شوي جامدونه، او د خلاصې هوا سره د مخ کیدو دمخه په چالکتیا سره یو ډول ځانګړی فزیکي کیمیکل ځانګړتیا ښودلي دي .د ازادې هوا له تماس وروسته د زمزم اوبه د باکتریا د ودې په وړاندې مقاومت کوي

دا همغه د زم زم اوبه دی چې د رسول الله (ص) پاکه سینه او پاک زړه پرې پریمنځل شوی دی.

له ابوذر رضي الله عنه نه روایت دی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل :زما د کور چت هغه وخت خلاص شو چې زه په مکه مکرمه کې وم او جبرائیل علیه السلام لاندې راغی .او زما سینه یې خلاصه کړه، بیا یې د زمزم په اوبو ومینځله .بیا یې د عقل او ایمان ډک د سرو زرو کڅوړه راوړه او زما په سینه کې یې خالي کړه .بیا یې مهر ورګړ یعنی ویی ګنډله " ... صحیح بخاري (۳۴۹) او حدیث مسلم (۱۶۳) روایت کړی .حافظ ابن حجر رحمه الله په فتح الباري (۷ /۲۰۴) کې ویلي دي.

نبي کریم ﷺ فرمایلي دي:

"أفضلُ الماءِ ماءُ زمزمَ، فيه طعامُ طُعمٍ، وشفاءُ سُقمٍ"

(دا زم زم اوبه غوره دي، دا د لوږې لپاره خواړه دي، او د ناروغۍ لپاره شفا ده.)

(طبراني، المعجم الکبیر،**11/98**)

ساینس په ډیره وروستنۍ مرحله کې د زم زم د اوبو په اړه نوي رازونه افشا کړل او هغه اوبه چې د قرآن کریم له آیتونو څخه اغیزمنې شوی،دا هم په ساینسي توګه ثابته شوې ده چې تلاوت کول په اوبو باندې مثبته اغیزه کوی .

زمونږ د وجود (۶۰) څخه تر (۹۵)فیصده اوبه دي یعني زمونږ وجود په اوبو ولاړ دي که د دې اوبو سیستم لږ شي یا خراب شي معلومه خبره ده چي د بدن ټول سیستمونه مو ګډوډ کیږي.

که مونږ باطني پاک او سپیڅلي و اوسو او د هر رقم ګناه خلاص و اوسو مونږ به ډیر د سکون ژوند ولرو که داسي نه وي نو ډیر به نارامه و اوسو.

که چیري مونږ نیک او دخیر کارونه کوو هم به مونږ ډیر ارام او په سکون کښي یو،

ځکه چی زمونږ د بدن د اوبو کرستالونه به د یو ښه ښایسته کرستال په شکل وي مګر که برعکس مونږ دوکه بازه دروغجن ګناهکار و اوسو زمونږ د وجود د اوبو کرستال به هغه رقم په خراب شکل سره وي.

نو دا څیرنو ښولي دي چي که څوک نیک او ښه وي نو وجود به یي نارمل او شخص به یي ښه فعاله وې او ښکلي نورانی چهره به لرې.

نو یو بل عالم د اوبو د کرستال په لیدو سره تر مایکروسکوپ لاندي ولیدل چي د الله تعالی د نومانو په اوریدو سره د اوبو کرستال څومره ښایسته چهره ځان ته غوره کړه او دا ثابته شوه چی د الله تعالی په عبادت سره وجود د هر ډول تکلیف څخه ساتل کیږی.

نوټ :داوبو دم کول د الله تعالی په نومانو مبارکو سره او د قران په ایاتو سره دمرض مخه نیولای شي.

مونږ پدې وروستیو کې د دمونو د کارولو په ارزښت پوه شو .

او حال دا چې مسلمانان ۱۴۰۰ کاله دمخه آن تر معاصره عصره پورې د دم کولو څخه ګټه پورته کړیاو لاهم ترې ګټه پورته کوي.

د الوتونکو الوتنه

خدای (ج) په قرآن شریف کې فرمايي:

«اَلَمْ يَرَوْا اِلَی الطَّيْرِ مُسَخَّرٰتٍ فِیْ جَوِّ السَّمَآءِ ؕ مَا يُمْسِكُهُنَّ اِلَّا اللّٰهُ ؕ اِنَّ فِیْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ»

۱۶ :۷۹« آيا نه ګورئ په طرف د الوتونکو چې مسخر کړی شوي دي په هوا د آسمان کښې نه ساتي دوی مګر الله بيشکه په دغه کښې خامخا دلايل دي د پاره دکام (قوم) چې ايمان راوړي»

«اَوَلَمْ يَرَوْا اِلَی الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صٰٓفّٰتٍ وَّيَقْبِضْنَ ؕ مَا يُمْسِكُهُنَّ اِلَّا الرَّحْمٰنُ ؕ اِنَّهٗ بِكُلِّ شَیْءٍ بَصِيْرٌ»

۶۷:۱۹ « او ايا دوی د خپل (سر) له پاسه مرغانو ته نه دي کتلي، په داسې حال کې چې خپل وزرونه پرانستونکي وي او ټولوي يې، دوی (له پرېوتلو نه) نه راټينګوي مګر رحمن ذات، بېشکه هغه هر شي لره ښه ليدونکی دی»

د یمسکهن مانا یو لاس په بل لاس اینوول دی چې یو شی ونیسي چې الله تعالی الوتونکې په خپل واک کې لري د ځینو الوتونکو سفر کول د یو ارثي جین په واسطه کنترولیږی او ځوان الوتونکي بېله دی چې پخوانی تجربه ، رهنما او نخشه ولری بېله کومي غلطی مغلق سفرونه کوي.

پروفیسور (همبیرکر) په خپل کتاب (قدرت او کمزوري) کې لیکي : موتون الوتونکې د فاسفیک بحر په سر په شپږو میاشتو کې (۲۴۰۰۰) کیلومتره سفر کوي او د یوې اوونۍ تمیدو نه وروسته بیرته پخواني ځای ته راستنیږي

د رڼا سرعت

د رڼا سرعت او د زر کلونو مفهوم

د ملائکو د رڼا سره اړیکه او قرآني اعجاز

اسلامي عقیده دا ده چې ملائکې له نوره جوړې دي، لکه څنګه چې په حدیث شریف کې راغلي دي:

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ :قَالَ رَسُولُ اللَّهِ" ﷺ: خُلِقَتِ الْمَلَائِكَةُ مِنْ نُورٍ، وَخُلِقَ الْجَانُّ مِنْ مَارِجٍ مِنْ نَارٍ، وَخُلِقَ آدَمُ مِمَّا وُصِفَ لَكُمْ".

(مسلم، حدیث**2996**)

ژباړه **:**عایشه (رضي الله عنها) روایت کوي چې رسول الله ﷺ وفرمایل" **:**ملائکې له نوره پیدا شوي دي، جنات له اوره پیدا شوي دي، او آدم له هغه څه پیدا شوی دی چې تاسو ته بیان شوي دي"**.**

قرآن کریم داسې علمي حقایق بیانوي چې د معاصر ساینس له لاسته راوړنو سره بشپړ سمون لري **.**یو له دغو حیرانوونکو حقیقتونو څخه د رڼا سرعت ته اشاره ده، چې د قرآن کریم په سورة السجدة، آیت **5** کې ذکر شوې ده **.**دا آیت د سرعت، زمان، او واټن ترمنځ اړیکه بیانوي، چې د معاصر فزیک له نظره یوه حیاتي موضوع ده**.**

آیت شریف او ژباړه

يُدَبِّرُ الْأَمْرَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ ثُمَّ يَعْرُجُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ أَلْفَ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ.

(الله د آسمان څخه ځمکې ته کارونه تدبیر کوي، بیا هغه په داسې ورځ کې الله ته پورته کېږي چې د هغې موده ستاسو د شمېر له مخې د زر کاله سره برابره ده**.**)

دا آیت د یوې الهی پروسې یادونه کوي، چې د زر کلونو په معادل وخت کې بیرته الله ته پورته کېږي **.**دا اشاره د سرعت، زمان، او کهکشاني فاصلې ترمنځ اړیکې ته ده، چې په فزیک کې د" نسبیت "د اصولو یوه مهمه برخه ده**.**

د معاصر ساینس له نظره د آیت تحلیل

1.د رڼا سرعت

1. نوري کال څه شی دی؟

نوري کال **(Light Year)** هغه واټن دی چې رڼا یې په یوه کال کې وهي .دا د فاصلې یو واحد دی، نه د وخت.

د فزیکي څېړنو له مخې، رڼا په خلا (فضا) کې د **299,792** کیلومتره په هره ثانیه کې حرکت کوي، چې نږدې **300,000** کیلومتره/ثانیه ته رسېږي.

2. د زر قمري کلونو محاسبه

په اسلامي قمري تقویم کې، یو کال **354.36** ورځې لري، نو زر قمري کاله دا دي:

354,360 = 354.36 × 1000ورځې

که دا ورځې د ثانیو ته واړوو، نو:

354,360 × 24 × 60 × 60 = 30,558,432,000ثانیې

.3د رڼا د سرعت سره پرتله

که د رڼا سرعت **299,792 km/s** د دې مودې سره ضرب کړو، نو هغه واټن چې رڼا یې په دې دوران کې وهي، دا دی:

9.454 = 30,558,432,000 × 299,792 ټریلیون کیلومتره

دا شمېره له هغې فاصلې سره برابره ده چې رڼا يې په يوه نوري کال کې وهي.

د ځمکې مدار د فاصلې اندازه

ځمکه د لمر شاوخوا يو مدار لري چې قطر يې شاوخوا **300** ميليونه کيلومتره دی .که د مدار محيط **(Circumference)** محاسبه کړو، دا به شاوخوا **940** ميليونه کيلومتره وي.

خو که موږ د قرآني آيت" زر کاله "مفهوم د قمري تقويم له مخې تحليل کړو، نو دا فاصله له هغه فاصلې سره برابره راځي چې رڼا يې په يوه کال کې وهي.

د قرآن معجزه:

قرآن کريم ۱۴۰۰ کاله وړاندې اشاره کړې چې يوه کيهاني پروسه (لکه د فرښتو حرکت يا د الهی امر بېرته ختل)" په يوه ورځ کې ترسره کېږي، چې د زر کلونو معادل دی ."دا د زمان-مکان او د سرعت ترمنځ اړيکې ته اشاره کوي، چې نن ورځ د معاصر فزيک يوه حياتي موضوع ده.

دا حقيقت چې د رڼا سرعت، د کهکشانونو فاصله، او د زر کلونو مفهوم د قرآن له بيان سره دقيق تطابق لري، دا ثابتوي چې قرآن کريم د الهي وحې يو معجزاتي کتاب دی، چې د علم، پوهې، او هدايت لپاره د هرې زمانې لپاره يوه نه ختمېدونکې سرچينه ده.

پايله

د قرآن کريم دا آيت د سرعت، واټن، او زمان ترمنځ اړيکه بيانوي، چې نن ورځ د فزيک د "نسبيت "نظريه تصديق کوي.

د معاصرو محاسباتو له مخې، د زر قمري کلونو محاسبه **9.46** ټريليون کيلومتره ته رسېږي، چې د يوه نوري کال فاصلې سره سمون لري.

دا علمي حقیقتونه یوازې د شلمې او یویشتمې پېړۍ فزیک پوهانو درک کړل، خو قرآن دا حقیقت ۱۴۰۰ کاله وړاندې بیان کړی و.

دا د قرآن کریم یو له معجزاتو څخه دی، چې د ساینس پرمختګ یې لا نور تصدیق کوي.

(ذَٰلِكَ ٱلْكِتَٰبُ لَا رَيْبَ فِيهِ)

(دغه یو کتاب دی، چې پکې هیڅ شک نشته!) - سورة البقرة، ۲

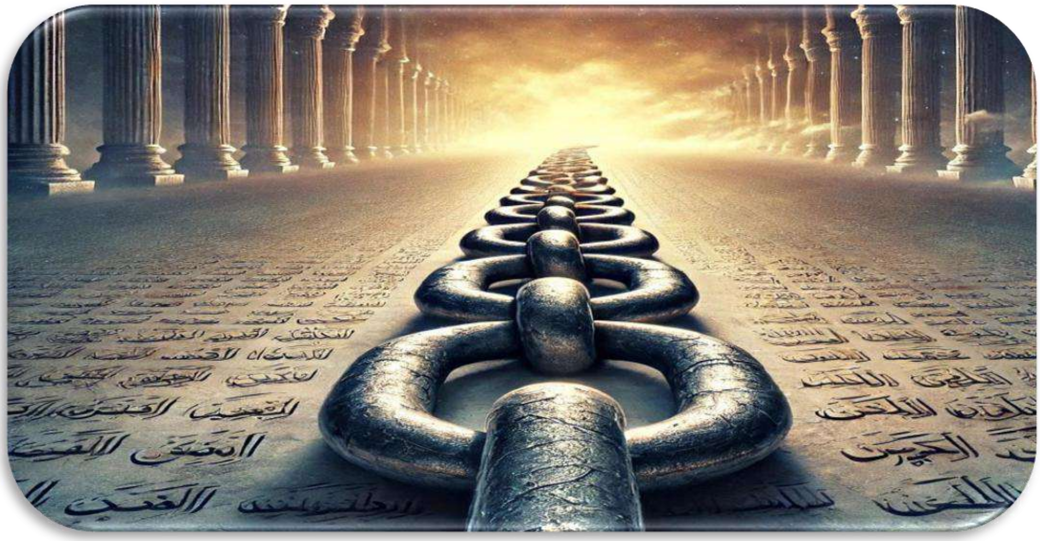

دلاس مکعب

د قرآن کریم اعجاز: د واټن اندازې او علمي حیرانتیا

واټن او فاصله د انسان د ژوند یوه مهمه برخه ده، چې د مختلفو مقیاسونو له لارې اندازه کېږي، لکه متر، کیلومتر، مایل، او حتی نوري کالونه. نن ورځ، موږ د ساینس په مرسته د واټن د اندازه کولو دقیق سیستمونه لرو، خو ۱۴۰۰ کاله دمخه، خلک یوازې دودیزې اندازې کارولې، لکه د لاس مکعب **(cubit)**، چې د بدن د غړو پر بنسټ ټاکل شوې وه.

قرآن کریم او د واټن اندازه

په قرآن کریم کې ځینې داسې اشارات شته چې د واټن اندازې ته اشاره کوي، که څه هم متر، کیلومتر، او نور معیاري واحدونه د هغه وخت خلکو ته معلوم نه وو.

الله سبحانه وتعالی فرمایي:

(ثُمَّ فِي سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُونَ ذِرَاعًا فَاسْلُكُوهُ)

(الحاقة: ۳۲)

ژباړه:

"بيا (دی) په يوه زنځير کې چې اوږدوالی يې اويا (۷۰) لاسي دي، تړي."

د علمي تناسب حيرانوونکي تصادف!

دلته الله تعالی د زنځير اوږدوالی

۷۰ "ذرع" **(cubit)** يادوي.

که موږ دا د عصري واحدونو سره پرتله کړو، نو د يو مکعب اندازه شاوخوا ۴۶ سانتي متره ده، چې ۷۰ يې ۳۲ متره جوړوي.

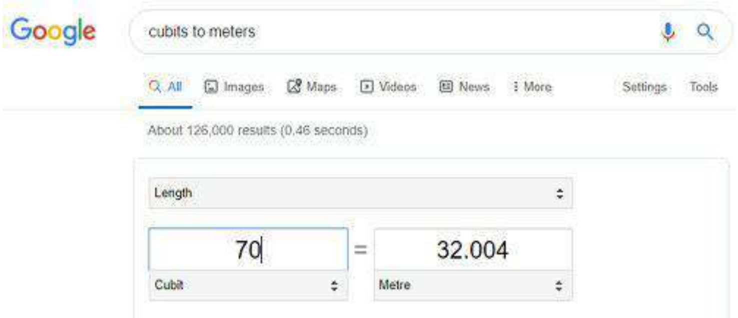

حيرانوونکي داده چې د دې آيت شمېره ۳۲ ده، چې د محاسبې له مخې د ۷۰ کيوبېټو معادل مترونه دي!

ايا يو نالوستی انسان، چې ۱۴۰۰ کاله مخکې يې ژوند کاوه، کولی شوای د متر، سانتي‌متر او دقيقو واحدونو اندازه وټاکي؟

دا يوه بله نښه ده چې قرآن کريم د الهي وحي کتاب دی او د علم او رياضياتو حيرانوونکي نښې پکې نغښتي دي.

نتيجه:

دا آيت نه يوازې د اخروي سزا بيانوي، بلکې د اندازې د واحدونو حيرانوونکی تناسب هم پکې موندل کېږي، چې نننۍ ساينس ته هم د تفکر وړ ده. قرآن کريم يوازې د روحاني لارښود کتاب نه دی، بلکې د علمي حقايقو يوه بې‌ساري خزانه هم ده.

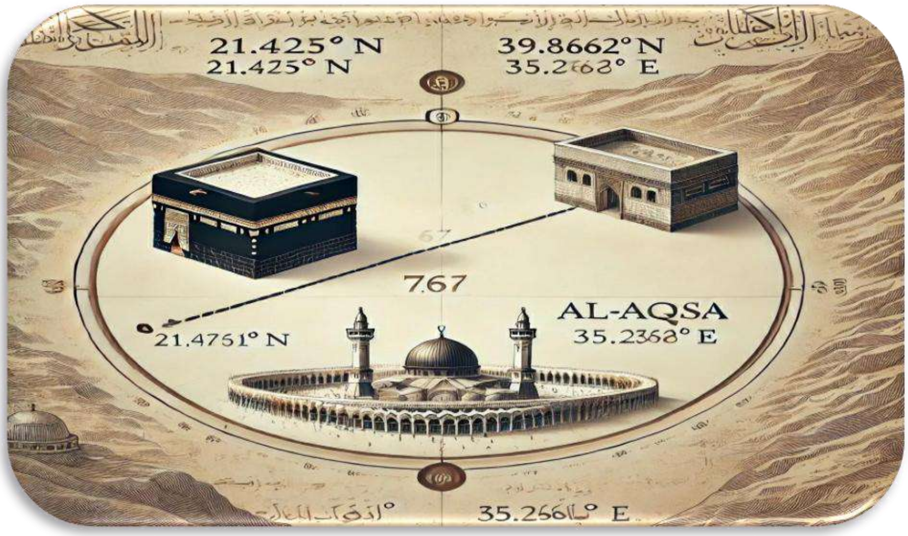

میلونه

موږ په قرآن کې میلونه هم موندلي دي. د کعبې او مسجد اقصی تر منځ د آیاتونو شمیر د جغرافیې له پلوه د دوی تر مینځ یو شان میل دی.

يَا أَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِنَّمَا ٱلْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُواْ ٱلْمَسْجِدَ ٱلْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هَٰذَا ۚ وَإِنْ خِفْتُمْ عَيْلَةً فَسَوْفَ يُغْنِيكُمُ ٱللَّهُ مِن فَضْلِهِۦٓ إِن شَآءَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

[قرآن 9:28] ای مومنانو! مشرکان ککړ دي، نو له دې کال وروسته دې مسجد حرام ته نږدې نه شي. او که له فقر څخه ویریږئ، نو الله به تاسو له خپل فضل څخه غني کړي، که وغواړي. الله ښه پوه او حکمت

والا دی.

سُبْحَٰنَ ٱلَّذِىٓ أَسْرَىٰ بِعَبْدِهِۦ لَيْلًا مِّنَ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ إِلَى ٱلْمَسْجِدِ ٱلْأَقْصَا ٱلَّذِى بَٰرَكْنَا حَوْلَهُۥ لِنُرِيَهُۥ مِنْ ءَايَٰتِنَآ ۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ

￼ [قرآن 17:1] پاك دی هغه ذات چې خپل بنده یې د شپې له خوا له مسجد الحرام څخه تر مسجد اقصی پورې سفر کړی و، چې د هغه په احاطه کې مو برکت کړی دی، د دې لپاره چې هغه ته خپل قدرت نښې وښیو هغه اوریدونکی، لیدونکی دی. ￼

هغه آیتونه چې کعبه او مسجد الاقصی لرې په ۷۶۷ آیتونو سره جلا شوي دي.

د قرآن کریم د حروفو شماره: 2030 - 1263 = 767

هغه آیتونه چې مسجد نبوي (کعبه) او مسجد الاقصی لرې په 767 آیتونو سره جلا شوي دي. دا معلومه شوه چې په جغرافیه کې دوی د 767 میلونو په واسطه جلا شوي.

د ګوګل نقشې څخه همغږي ترلاسه کول.

کعبه 21.4225°

N, 39.8262° E

اقصی 31.7761°

35.2358° E، N

د همغږي فاصلې محاسبه کارول د دوو ځایونو ترمنځ فاصله ترلاسه

کولو لپاره. ￼ د دواړو جوماتونو ترمنځ واټن ۷۶۷ میله دی

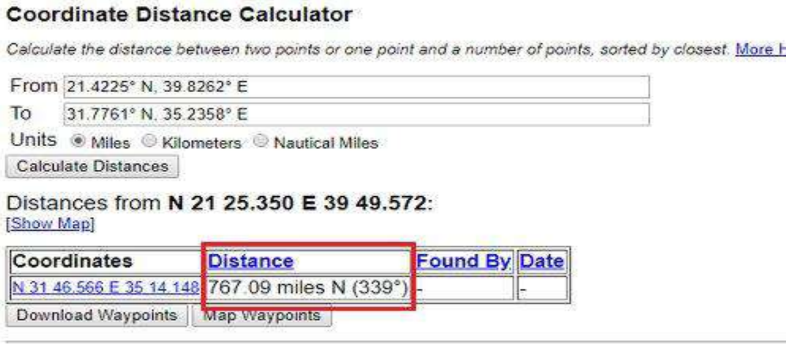

ځنګه کولای شی چې یو نالوستی سړی چې 1400 کاله پخوا ژوند کاوه د میلونو په اړه پوهیدلی وی؟

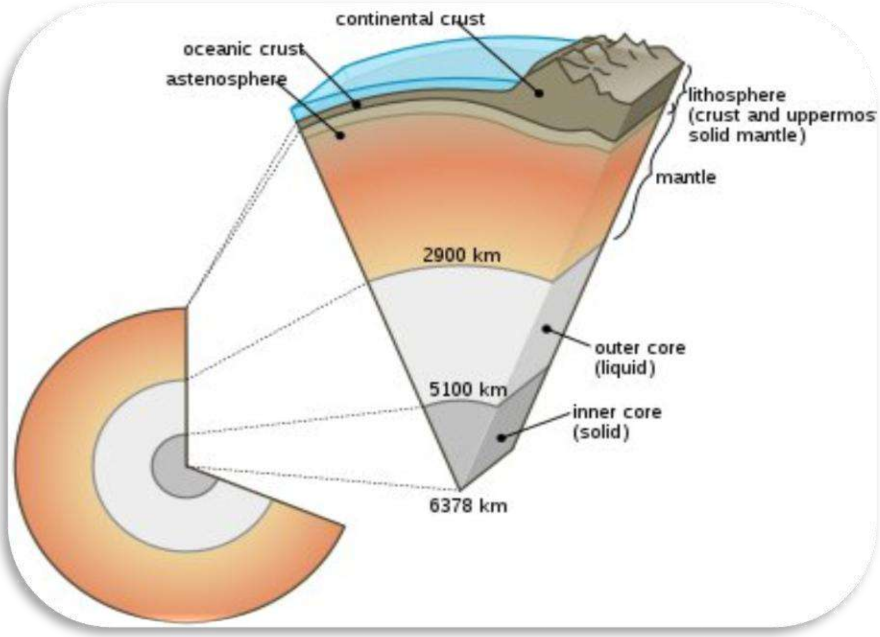

کیلومتر

لومړی: د اوسپنې مرکز

دوهم: کیلومتر

کیلومتر: موږ په قرآن کريم کې کیلومتر هم پیداکړی. په قرآن کريم کې د اوسپنې د آيتونو شمېر د ځمکې پر مخ د اوسپنې د کيلومترو په اندازه دی. د قرآن کريم له پيل څخه تر سورت الحديد پورې چې [حدید] په عربی کې اوسپنې ته وايي 5100 آيتونه راغلی دي. او اوسپنه د ځمکې لاندې 5100 کیلومترو کې په اصلي برخه کې متمرکزه ده. اوسپنه د ځمکې شاوخوا یو پر دريمه برخه ماس په اصلي برخه کې شتون لری. په هرصورت، د 5,100 کیلومتره (3,200 میل) د ځمکې لاندې، کلکه اوسپنه ده.

بريتانيکا، 2019،:

اوسپنه د ځمکې له سطحې څخه ۵۱۰۰ کیلومتره لاندې ده. دا معلومه شوه چې د اوسپنې په باب کې د پيل څخه د اوسپنې آياته پورې 5100 آيتونه دي.

د قرانکريم د حروفو له کاونټر څخه: د "اوسپنې" په سورة کې د "اوسپنې" آيت په حقيقت کې په قرآن عظيم شان کې 5100م آيت نمبر دی، دا د ځمکې او اوسپنې ته ورته کيلو متر دی.

سبحان الله اکبر

یو نالوستی اُمي سړی چې ۱۴۰۰ کاله پخوا یی ژوند کاوه څنګه دومره لوی خقیقت چې په قوی ټیکنالوجیو سره معلوم شو ووايي او څنګه کیلومتر او د اوسپنې مرکز وپیژني او حال دا چې په هغه وخت کې کیلومتر نه وو کشف شوی؟

بې له شکه چې دا کتاب په علم د الله (ج) سره نازل شوی دی او بې له شکه چې موږ هماغه ذات ته بېرته ورتلونکي یو.

اسیدي باران او اورغورځوونکي غازات

الله جل جلاله د حضرت لوط علیه السلام د قوم عذاب داسې بیان کړی دی:

۱ .د قرآن کریم آیتونه

۱ (د ښار راچپه کول او د سیجیل باران

فَجَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِنْ سِجِّيلٍ

(پس موږ د هغه) ښار (بره برخه لاندی کړه، او موږ پر هغوی د پخې شوې خټې) سیجیل (کاڼي وورول.)

[الحجر :۷۴]

۲ **(**ویرونکی باران

وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا ۖ فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنْذَرِينَ

(او موږ پر هغوی باران واوروه، نو د هغو خلکو لپاره**)** دا **(**بد باران و، چې دوی ته خبرداری ورکړل شوی و.)

[الشعراء :۱۷۳]

۲ **.**د" ویرونکي باران "حقیقت

ځینې شکمن خلک دا ګمان کوي، چې باران یوازې د اوبو بخار دی، نو په دې کې څه "دروغجن "یا" ویرونکی "شی شته؟ خو نن ساینس تایید کړې ده، چې اسیدي باران **(Acid Rain)**د چاپېریال لپاره ډېر زیانمن دی، او دا د اورغورځوونکو غازاتو له امله منځ ته راځي**.**

۳ **.**د اورغورځوونکو غازاتو اغېزې

د اورغورځوونکو غازاتو ترکیب ډېر متغیر وي، خو تر ټولو مهم عناصر یې دا دي**:**

د اوبو بخار**(H_2O)**

کاربن ډای اکسایډ**(CO_2)**

سلفر ډای اکسایډ → **(SO_2)** دا ګاز د اسیدي باران اصل دی

هايدروجن کلورايډ **(HCl)**

هايدروجن فلورايډ **(HF)**

سيجيل پخه شوې خټه، **(Pumice)**

۴ **.** قرآني اشارات او علمي حقيقت

۱ **.** د سيجيل **(Pumice)** باران:

دا هغه پخه شوې خټه ده، چې د اورغورځوونکو غرونو له لارې غورځېږي .دا حقيقت يوازې په وروستيو قرنونو کې معلوم شو، خو قرآن ۱۴۰۰ کاله وړاندې ورته اشاره کړې.

۲ **.** د اسيدي باران اشاره:

د" فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنْذَرِينَ "(بد باران) جمله ښيي، چې دا باران عادي باران نه و، بلکې يو زيانمن او ويرونکی باران و، چې ممکن د اورغورځوونکو غازاتو له امله اسيدي بڼه درلوده.

۳ **.** د ښار چپه کېدل:

کله چې يو اورغورځوونکی غره انفجار وکړي، د ځمکې ځينې برخې راونړېږي، او د سيمې جغرافيه بدلوي .دا د" فَجَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا "سره همغږي لري.

۵ .نتيجه

دا علمي حقيقتونه ښيي، چې د حضرت لوط علیه السلام قوم د يوې طبيعي فاجعې (Volcanic Eruption)له لارې هلاک شو، چې پکې اسيدي باران، سيجيل، او د اورغورځوونکو غازاتو خطرناک اثرات شامل وو .دا قرآني اشارات د ساينس له پرمختګ سره نور هم روښانه شول، او دا ثابته کوي، چې قرآن کريم د الهي وحی کتاب دی

د اور طوفان

د قرآن کريم علمي اعجاز – د اور طوفان **(Fire Whirl)** ذکر

آيا قرآن کريم د اور طوفان ته اشاره کړې؟

د بقرې سورت (۲:۲۶۶) آيت کې يو حيرانوونکی حقيقت بيان شوی، چې ساينس پوازې په وروستيو پېړيو کې کشف کړی دی .دا آيت د" إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ "(يو طوفان چې پکې اور دی) ذکر کوي، چې دا د علمي کشفونو له مخې **Fire Whirl** يا د اور طوفان ته اشاره کوي.

۱. د آيت معنا او تفسير

قرآن وايي:

"أَيَوَدُّ أَحَدُكُمْ أَنْ تَكُونَ لَهُ جَنَّةٌ مِنْ نَخِيلٍ وَأَعْنَابٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لَهُ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَأَصَابَهُ الْكِبَرُ وَلَهُ ذُرِّيَّةٌ ضُعَفَاءُ فَأَصَابَهَا إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ فَاحْتَرَقَتْ ۗ "(البقرة : ۲۶۶)

ژباړه" :ايا له تاسو څخه څوک غواړي چې د خرما او انګورو يو باغ ولري، چې ترې لاندې ويالې بهيږي، پکې د هر ډول ميوو پيداوار وي، حال دا چې(دی) زوړ شوی وي، او کمزوري ماشومان ولري، نو پرې يو طوفان راشي چې پکې اور وي، او هغه وسوځي؟ همداسې الله تاسو ته آيتونه بيانوي، څو تاسو فکر وکړئ".

"إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ" – "يو طوفان چې پکې اور وي"، دا د اور طوفان ته اشاره ده، چې ساينس يوازې په وروستيو پېړيو کې کشف کړی.

۲ .د علمي څېړنو تطابق(**Scientific Evidence**)

۱ د اور طوفان (**Fire Whirl**) څه شی دی؟

اور طوفان(**Fire Whirl**) ، چې "**Fire Tornado**" هم ورته ويل کېږي، يو نادره طبيعي پديده ده، چې کله د ځنګلي اور يا اورلګېدنې له امله د هوا ګرم جريان په چټک ډول د طوفاني باد سره يوځای شي، نو دا اور يو طوفاني شکل غوره کوي.

ساينس پوهان وايي، چې دا طوفانونه په ځانګړو شرايطو کې رامنځته کېږي، لکه:

شديد اور(**Wildfire**) ، چې هوا تاوده کړي.

د باد دوران(**Vortex formation**) ، چې اور په چټکۍ سره لوړ ته پورته کړي.

د وچکالۍ او تودوخې لوړوالی، چې د طوفان شدّت زيات کړي.

د ۱۹۲۳ کال د جاپان د" کانتو زلزله "یو اور طوفان رامنځته کړ، چې په ۱۵ دقیقو کې یې ۳۸ زره کسان ووژل!

د ساینس پوهانو لخوا دا حقیقت یوازې د وروستیو پېړیو لاسته راوړنه ده، مګر قرآن کریم دا حقیقت ۱۴۰۰ کاله مخکې بیان کړی و!

۳ .د قرآن د اعجاز پایله

۱ .قرآن کریم د" إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ "اصطلاح کارولې، چې دا د اور طوفان (**Fire Whirl**) ته اشاره ده، کوم چې یوازې اوس ساینس کشف کړی.

۲ .دا د قرآني الفاظو دقیقه انتخاب ښيي، ځکه چې دا پدیده د باران لرونکو طوفانونو برعکس، اور لري.

۳ .دا علمي حقیقتونه یوازې د وروستیو پېړیو لاسته راوړنې دي، خو قرآن دا ۱۴۰۰ کاله مخکې بیان کړي، چې دا د قرآن یو حیرانوونکی اعجاز دی

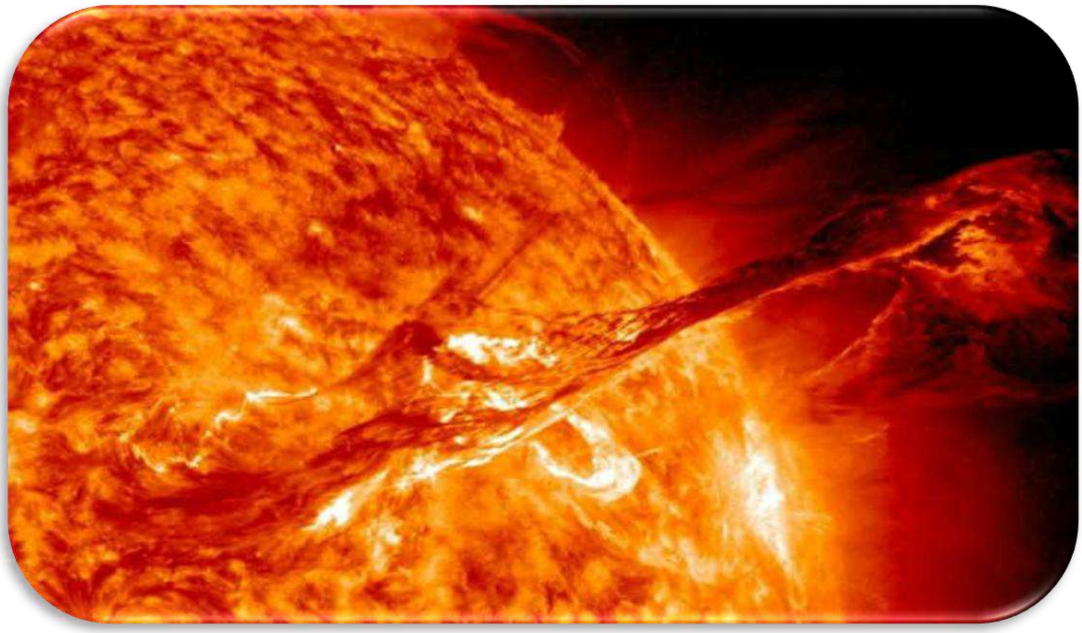

د لمر اوري لمبې

دوزخ او د لمر اوري لمبې – قرآني او ساینسي ارتباط

الله تعالی په قرآن کریم کې د قیامت د ورځې او د دوزخ د سخت عذاب ډېر هیبتناک توصیفونه بیان کړي دي .د سورت المرسلات لاندې آیتونه د دوزخ د لمبو د شدت، اندازې او بڼې په اړه یو ژور تصویر وړاندې کوي:

إِنَّهَا تَرْمِي بِشَرَرٍ كَالْقَصْرِ (٣٢) كَأَنَّهُ جِمَالَتٌ صُفْرٌ(٣٣)

(بېشکه دا] دوزخ [داسې شرار] لمبې [غورځوي لکه ماڼۍ] لویې سکروټې[، لکه ژېړ اوښان.)

د آیت لغوي او تفسیري تحلیل

"تَرْمِي :"مانا یې غورځوي یا واري.

"شَرَرٍ :"دا د شراره جمع ده، چې اوري سکروټې یا لمبې دي.

"كَالْقَصْرِ :"د قصر لغوي معنا لویه ماڼۍ ده، مګر ځینې مفسرین یې لوړ اوري سکروټې ګڼي.

"جِمَالَتٌ صُفْرٌ :"د دې مانا ژېړ اوښان ده، چې ځینې مفسرین یې د اوري لمبو بڼه ګڼي.

په دې آیت کې د دوزخ لمبې داسې تشبیه شوې دي، چې هم د اندازې له مخې سترې دي (لکه قصر)، او هم د بڼې له مخې اوږدې او ژېړې (لکه ژېړ اوښان).

سایнسي ارتباط – د لمریز اوري لمبو حیرانوونکې حقیقت

ساینس د لمر د سطحې څخه د لمبو او چاودنو یو حیرانوونکی حقیقت کشف کړی، چې د لمریز شرارې **(Solar Flares)** او لمریزې ډلیزې غورځونې **(Coronal Mass Ejections – CME)** په نامه یادېږي.

(۱) د لمریز شرارې **(Solar Flares)** څه دي؟

لمریز شرارې هغه ناڅاپي چاودنې دي چې د لمر د سطحې څخه د مقناطیسي تعامل له امله راپیدا کېږي .دا چاودنې د قوي انرژۍ لرونکي دي او د لوړو پلازما بڼو ته ورته دي.

(۲) د لمریزې ډلیزې غورځونې **(CME)** څه دي؟

CME د مقناطیسي طوفانونو یوه بله بڼه ده، چې د لمر له سطحې څخه د ګازي مادې سترې بلبلې، اوږدې ژېړې پلازمي بڼې فضا ته غورځوي.

د قرآني تشبیه او ساینسي حقیقت ترمنځ حیرانوونکی تطابق

"تَرْمِي بِشَرَرٍ – "د دوزخ لمبې غورځوي :

د لمر **CME** هم خپلې لمبې فضا ته غورځوي، لکه دوزخ چې لمبې واروي.

"كَالْقَصْرِ – "د ماڼۍ په څېر :

د لمریز اوري لمبې دومره سترې دي، چې ځینې یې د ځمکې څو چنده لوېې دي، لکه قصرونه!

"جِمَالَتٌ صُفْرٌ – "ژېړ اوښان :

د لمر لمبې د اوږدوالي له مخې د اوښانو له کوهان سره ورته دي .همداراز، د دوی رنګ ژېړ یا نارنجي ښکاري، چې د قرآن تشبیه پوره ثابتوي!

پایله

په قرآن کریم کې دا حیرانوونکي آیتونه د دوزخ د سخت اور انځور وړاندې کوي، چې د قیامت د ورځې د عذاب یو نه هېرېدونکی تصویر رسموي .دا لمبې دومره سترې، زورورې، او خطرناکې دي چې د ماڼیو په څېر غټې، او د اوښانو د اوږدو کوهانو په څېر ژېړې ښکاري.

که څه هم دا آیتونه په حقیقت کې د دوزخ د اور یادونه کوي، خو دا یوه ښنه هم کېدای شي—یعني یو داسې مثال چې موږ ته د دنیا له حقیقتونو څخه د آخرت یو انځور راکوي .د لمر لمبې، چې په حیرانوونکي ډول د دې قرآني توصیف سره ورته والی لري، یوازې د خالق عظیم قدرت ښیي .که د نړۍ یو عادي اور دومره خطرناک وي، نو د جهنم اور به څومره هولناک وي؟

قرآن کریم موږ ته د دنیا له مشهورو شیانو مثالونه راکوي، څو موږ وپوهېږو چې آخرت یو ریښتینی حقیقت دی، او باید د الله جل جلاله له عذاب څخه ځان وساتو.

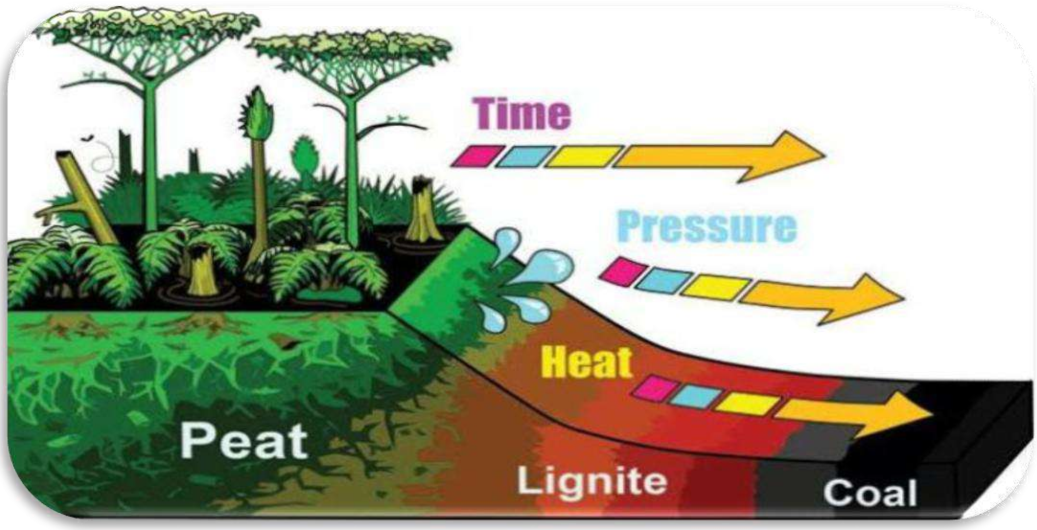

د پطرول جوړښت

د قرآن کريم علمي اعجاز

""الَّذِىْ خَلَقَ فَسَوّٰى وَالَّذِىْ قَدَّرَ فَهَدٰى وَالَّذِىْ اَخْرَجَ الْمَرْعٰى فَجَعَلَهٗ غُثَآءً اَحْوٰى ؕ

""هغه چې هر څه يې پيدا کړل او په سمه طريقه يې جوړ کړه، هغه چې اندازه يې کړه او لارښوونه يې وکړه، هغه چې شنه ګياه يې راوويستله او وچه او توره يې کړه".

(سوره الاعلى :۵-۲)

د پطرول جوړښت:

پطرول يا نفت هغه مواد دي چې په سمندر کې د نباتاتو او نورو ژويو له پاتې شونو څخه جوړېږي .ميليونونه کاله وړاندې، کله چې دغه پاتې شوني په سمندرونو کې اچول شوي، په يوې غوړې مادې بدلېږي .دغه مواد وروسته د ځمکې د قشر په خوځښت سره په نفتو او ګازو بدلېږي.

د ځمکې د قشر خوځښت له کبله ځينې وختونه دغه پاتې شوني د سمندر په تحجر کې د ډبرو په زيرمو کې ښخېږي، او کله چې ځمکې د تحرک په حال کې وي، دغه نفت د ځمکې د سطحې سره نږدې رسېږي او بيا تبخيرېږي چې قير يې په ځای پاتې کېږي.

د قرآن کريم د کلمو علمي سمون:

په قرآن کې د نفتو د جوړښت او د دې له پاتې شونو سره اړيکه لرونکو کلمو ته اشاره شوې ده:

"المرع :"دا کلمه ممکن د نفتو د جوړيدو لومړنۍ موادو ته اشاره ولري.

"احو :"دا کلمه د توربخوند شني لور ته اشاره کوي، چې ښايي د نباتاتو پاتې شوني د فاضله موادو په توګه توضح کړی شي.

"غثاء :"دا کلمه د پريکړ شوي شنه ګيا ته اشاره کوي، کوم چې په ځمکه کې د نباتاتو له پاتې شونو او د سمندر له اوبو څخه راټول شوي موادو ته اشاره کوي.

د قرآن دا کلمې په خورا دقيق او ماهرانه توګه د نفتو جوړولو مختلف پړاوونه بيانوي .د نباتاتو پاتې شوني چې په ځمکه کې يا د اوبو په لانديني برخه کې موجود وي، د ځمکې د فشار او تودوخې په سبب د نفتو په توګه بدلېږي.

د قرآن کريم علمي معجزه:

د قرآن کريم په دې آيت کې د پطرول جوړولو په اړه داسې وضاحت ورکړل شوی چې په هغه وخت کې خلک نه پوهېدل .هغه مهال خلک نفت او پطرول نه پېژندل، مګر قرآن کريم په خورا دقيق ډول د دې طبيعي پروسې بيان وکړ.

پايله:

د قرآن کریم په دې آیت کې د پطرول جوړښت او د نباتاتو پاتې شونو څخه د نفتو او ګازو جوړول یو علمي معجزه ده .هغه څه چې نن ورځ په علمي توګه ثابت شوي، قرآن کریم ۱۴۰۰ کاله مخکې په یوه ښکلي او پوهې سره بیان کړي دي

برېښنا او د مسو جریان

قرآني آیت:

«وَلِسُلَيْمَٰنَ الرِّيحَ غُدُوُّهَا شَهْرٌ وَرَوَاحُهَا شَهْرٌ ۖ وَأَسَلْنَا لَهُۥ عَيْنَ الْقِطْرِ »

(سبأ :۱۲)

۳۴:۱۲ «او سلیمان ته باد د سبايي (منزل) او هغه (د) یوې میاشتې او د بیګایي منزل د هغه د یوې میاشتې (لاره) وه او بهولې مو ده د ده د پاره چینه د ویلیو کړ شو یو مسو»

د آیت تفسیر او ساینسي اعجاز

د حضرت سليمان عليه السلام معجزه – د باد او مسو جريان

باد ته يې داسې سرعت ورکړی و چې د يوې مياشتې سفر يې په يوه ورځ کې وهلی شو.

الله تعالی د حضرت سليمان عليه السلام لپاره د" عَيْنَ الْقِطْرِ "يعنې د مسو ويلې چينه بهولې وه.

په دې وخت کې د مسو پراخ استعمال ته اشاره شوې، کوم چې نن ورځ د برېښنا او حرارت تر ټولو مهم هدايت کوونکی فلز دی.

ځمسو او برېښنا – د قرآن ساينسي اعجاز

مس **(Copper)** د برېښنا يو له غوره هدايت کوونکو څخه دی.

نن ورځ د برېښنايي تارونو، جنراتورونو، او ټرانسفارمرونو کې مسو کارول کېږي.

" عَيْنَ الْقِطْرِ "د مسو بهېدونکې چينه ښيي، چې د فلزاتو د ذوب او استخراج يو پرمختللی شکل ښيي.

په قرآن کې د مسو د جاري کولو ذکر، د برېښنا د جريان مفهوم ته نږدې دی، ځکه چې برېښنا هم د مسي سيمونو له لارې انتقالېږي.

د حضرت سليمان عليه السلام زمانه د پرمختللي ټکنالوژۍ امکان ته اشاره لري، چې يوازې اوس ساينس ورته رسېدلی.

پايله – د قرآن کريم نه ختمېدونکی اعجاز

قرآن کريم ۱۴۰۰ کاله وړاندې د مسو د بهېدونکې چينې يادونه کړې، چې د برېښنا د جريان او د مسو د اهميت ښکارندويي کوي.

نن ساینس دا ثابته کړې چې مسو د برېښنا او تودوخې تر ټولو قوي هدایت کوونکی فلز دی.

دا ښيي چې قرآن د الهي وحې کتاب دی، او پدې کې داسې علمي نښې شته چې ساینس یې یوازې اوس درک کوي.

سبحان الله !دا د قرآن یو بل حیرانوونکی اعجاز دی!

شمسي انرژي

الله سبحانه وتعالی په سورت الکهف 17 آیت کې د کواکب (ستورو) یوه عجیبه ځانګړتیا وړاندې کوي .هغه د شمسي انرژۍ قانون ته اشاره کوي، یو له سترو معجزو بلل کیږي . آیت په دې توګه دی:

"وَتَرَى الشَّمْسَ اِذَا طَلَعَتْ تَّزٰوَرُ عَنْ كَهْفِهِمْ ذَاتَ الْيَمِيْنِ وَاِذَا غَرَبَتْ تَّقْرِضُهُمْ ذَاتَ الشِّمَالِ وَهُمْ فِیْ فَجْوَةٍ مِّنْهُ ؕ ذٰلِكَ مِنْ اٰيٰتِ اللّٰهِ ؕ مَنْ يَّهْدِ اللّٰهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ ۚ وَمَنْ يُّضْلِلْ فَلَنْ تَجِدَ لَهٗ وَلِيًّا مُّرْشِدًا ۝

17-18او ته به لمر وینې کله چې راخېژي، نو د دوی له غاره ښي اړخ ته میلان کوي او کله چې پرېوځي (نو) د دوی په څنګ تېر شي ګس اړخ ته او دوی له دې (غار) نه په ارت میدان کې دي، دغه د الله له نښو څنې دي، چا ته چې الله هدایت وکړي، نو هم هغه هدایت موندونکی دی او څوک چې ګمراه کړي، نو ته به د هغه لپاره له سره ونه مومې، کوم لار ښوونکی دوست "

پدې آیت کې د الله تعالی د لمر حرکت سره د اصحاب کهف حالت تشریح شوی دی .کله چې لمر راختلی وي، نو د غار د خولې څخه یې رڼا د ښي لور ته ځي او کله چې لمر لویدلی وي، رڼا یې د چپ لور ته ورکوي .دا یوه ښکلې تشبیه ده چې د لمر د انرژۍ د مصرف او ساتلو څرنګوالی تشریح کوي.

ساینس او کائنات:

د انرژۍ ساتنه:(Conservation of Energy)

د فزیک د قانون له مخې، انرژي نه له منځه ځي او نه هم تولیدیږي، بلکې یوازې له یوې بڼې څخه بلې بڼې ته لیږدول کیږي .په قرآن کې د لمر رڼا چې" پورته د هغوی غار ته ورکول کیږي "د انرژۍ د ساتنې اصول ته اشاره کوي .د لمر انرژي چې موږ یې ترلاسه کوو، باید وروسته په سیوري کې ضایع کړو، پرته له دې چې کومه اضافه یا کسر پرې وشي.

د لمر انرژي او زموږ اړتیا:

په حقیقت کې، دا آیت له ۱۴۰۰ کالو مخکې د دې حقیقت بیان دی چې د لمر انرژي چې موږ یې اخلو، باید په طبیعي توګه او وروسته له هغې چې موږ یې مصرف کړو، ضایع شي .دا د فزیک د انرژۍ د ساتنې اصولو سره سم دی چې نن ورځ ساینس پوهان یې تائیدوي .کله چې لمر رڼا ورکوي، موږ دا انرژي جذب کوو او بیا یې وروسته په سیوري کې له لاسه ورکوو، پرته له دې چې یو څه اضافه یا کم شي.

پایله :دا آیت د قرآن معجزه ده چې د لمر د حرکت او انرژۍ د ساتلو اصول په ډاګه کوي، چې نن ورځ د ساینس له مخې موږ دا پیژنو .دا معجزه د دې حقیقت څرګندونه کوي چې قرآن د الله ج له حکمت او پوهې څخه نازل شوی دی، او د هرې څیز د حقیقت څرګندویي کوي

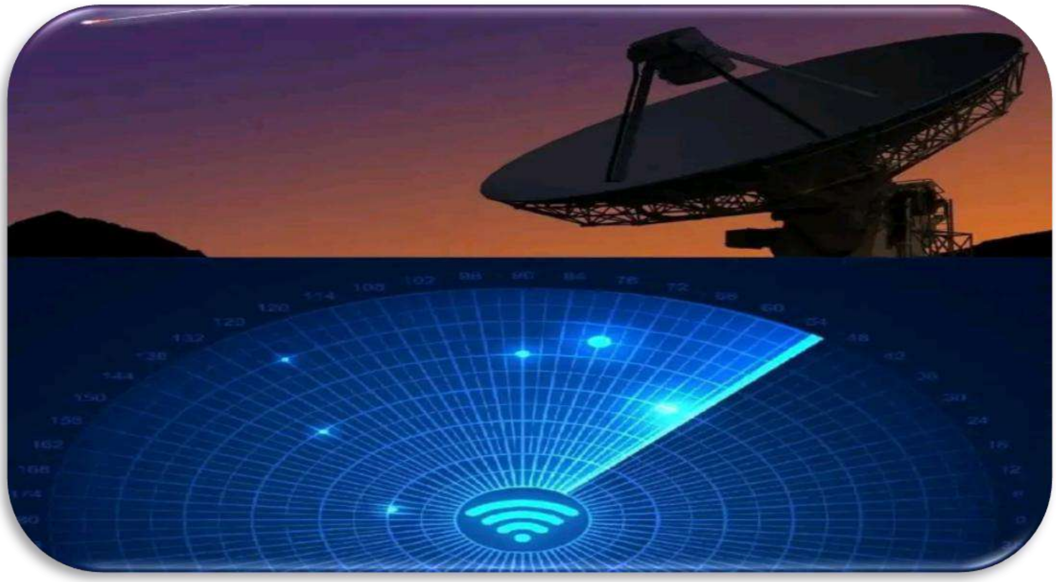

رادار ټيکنالوژي

قرآن کريم ۱۴۰۰ کاله مخکې داسې حقيقتونه بيان کړي چې ساينس يې يوازې په وروستيو پېړيو کې کشف کړي .له دغو حيرانوونکو علمي اعجازونو څخه يو هم د رادار ټيکنالوژي ده، چې د بريښنايي مقناطيسي څپو د انعکاس **(echo)** پر بنسټ کار کوي .د قرآن لاندې آيتونه، چې د حضرت داود (ع) او حضرت سليمان (ع) ځانګړي فضايل بيانوي، د رادار ټيکنالوژۍ ته اشاره کولی شي:

۱ **.**د غږ انعکاس **(Echo)** او د رادار اصل

وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُودَ مِنَّا فَضْلًا ۖ يَا جِبَالُ أَوِّبِي مَعَهُ وَالطَّيْرَ ۖ وَأَلَنَّا لَهُ الْحَدِيدَ

(او يقينًا موږ داود ته له خپل لوري لوی نعمت ورکړ .ای غرونو او مرغانو **!**له ده سره تسبيح ووایاست، او موږ د ده لپاره اوسپنه نرمه کړه.)

(سوره سبأ **:**۱۰)

په دې آيت کې د" أَوِّبِي "کلمه کارول شوې، چې مانا يې د غږ بيرته راتګ يا انعکاس **(echo)**ده .دا مفهوم د رادار سيستم اساسي اصل ته ورته دی، چې په کې بريښنايي څپې استول کېږي او بيا د څيزونو له سطحې بېرته راستنېږي.

رادار د يوې وسيلې په توګه د څيزونو موقعيت، سرعت او جهت معلوموي .دا ټيکنالوژي د مايکروويو څپو پر انعکاس ولاړه ده، لکه څنګه چې غږ په يوه دره کې انعکاس کوي .د غږ د انعکاس اصل ته په قرآن کې اشاره د حيرانتيا وړ ده، ځکه دا د رادار د کشف اساس ګڼل کېږي.

٢ .نرم اوسپنه او مقناطيسي ټيکنالوژي

وَأَلَنَّا لَهُ الْحَدِيدَ

(او موږ د ده لپاره اوسپنه نرمه کړه.)

(سوره سبأ :١٠)

دا آيت اشاره کوي چې حضرت داود (ع) ته يو ځانګړی نعمت ورکړل شوی و، چې اوسپنه ورته نرمه شوې وه .په ساينس کې،" نرم مقناطيسي اوسپنه "د اوسپنې يو ډول دی، چې د برېښنايي مقناطيسي څپو د تمرکز لپاره کارول کېږي .دا هماغه ماده ده چې په رادار، سپوږمکيو او نورو پرمختللو برېښنايي وسيلو کې کارول کېږي.

٣ .د باد تابع کول – د مقناطيسي څپو حرکت

فَسَخَّرْنَا لَهُ الرِّيحَ تَجْرِي بِأَمْرِهِ رُخَاءً حَيْثُ أَصَابَ

(نو موږ باد د هغه په امر تابع کړ، چې په نرموالي سره به يې هر ځای ته بوتله.)

(سوره ص :٣٦)

دا آيت د حضرت سليمان (ع) ځانګړې معجزه بيانوي، چې باد يې په خپل امر چلاوه .او د همدغه باد په واسطه سليمان (ع) ته د ډېرو کوچنيو کوچنيو خيواناتو لکه ښه مثال يې مېږيان دي چې د هغوی خبرې به د باد په وسطه دده ترغږونو راسيدلې،که دا آيت د علمي زاويې څخه وکتل شي، نو دا د برېښنايي څپو حرکت ته اشاره کولی شي .د رادار او مخابراتي سيستمونو لپاره، د برېښنايي څپو حرکت د" باد "په څېر تعبير کېدلی شي، ځکه چې دا څپې په فضا کې د خاصو مقناطيسي شرايطو تابع دي.

نتيجه

دا قرآني آيتونه د رادار او مخابراتي ټيکنالوژي د اصل او اصولو سره مستقيم ورته والی لري .قرآن ۱۴۰۰ کاله مخکې د غږ انعکاس، مقناطيسي اوسپنه، او د څپو د حرکت په اړه خبرې کړې، حال دا چې ساينس يوازې په وروستيو پېړيو کې دا کشف کړي.

دا حقيقت د دې قوي ثبوت دی چې قرآن د الله پاک کلام دی، چې د هر دور د علمي پرمختګونو تر مخه يې حقايق بيان کړي دي.

بدلون ړندتوب

د" بدلون ړندتوب **(Change Blindness)** "علمي څېړنه او د قرآن کريم معجزه

۱ .د" بدلون ړندتوب "علمي تشريح

علمي څېړنې ښيي چې د مغز يوه ځانګړې برخه، چې

parietal cortex

نومېږي، د" بدلون ړندتوب "پدیدې سره تړاو لري .دا پدیده هغه وخت رامنځته کېږي چې موږ يو شی ته ګورو، خو بیا هم ځینې ښکاره بدلونونه نه وینو، لکه د ترافیکي څراغ شین کېدل.

څېړنه څنګه ترسره شوه؟

بریتانوي او امریکایي ساینسپوهانو د "**Transcranial Magnetic Stimulation**" په نوم یوه تخنیک وکاراوه، چې د برېښنايي جریانونو په مرسته یې د مغز دا ځانګړې برخه لنډمهاله بنده کړه .کله چې دا سیمه غیر فعاله شوه، ګډونوالو د سترګو مخې ته لوی بدلونونه ونه لیدل، لکه د ویډیو سکرین پر څلور څېرو کې د یوې بدلېدل.

دا ثابته شوه چې **parietal cortex** د لیدنیز تمرکز (**visual attention**) او پوهاوي (**awareness**)لپاره مهم رول لري .د دې سیمې غیر فعالېدل زموږ د لید محدودیتونه لا ډېر څرګندوي.

۲" .بدلون ړندتوب "او د جادو علمي وضاحت

دا پدیده د جادوګرانو لخوا هم کارېږي، ځکه چې کله زموږ مغز په یو مشخص شی ډېر تمرکز وکړي، موږ نور مهم بدلونونه نه شو لیدلی.

پروفیسر نیلي لاوي وایي:

"کله چې زموږ مغز د تمرکز اعظمي حد ته ورسېږي، **parietal cortex** نه شي کولای چې نوي بدلونونه درک کړي، نو ځکه موږ د جادوګریو د چلونو ښکار کېږو".

دا هغه څه دي چې قرآن کریم له زرګونو کلونو مخکې بیان کړي دي.

۳ .د قرآن کریم د آیتونو معجزه او د جادو حقیقت

الله تعالی د حضرت موسی علیه‌السلام او د فرعون د جادوګرو کیسه داسې بیانوي:

(قَالُوا يَا مُوسَىٰ إِمَّا أَن تُلْقِيَ وَإِمَّا أَن نَّكُونَ نَحْنُ ٱلْمُلْقِينَ ۝ قَالَ بَلْ أَلْقُواْ فَلَمَّآ أَلْقَوْاْ سَحَرُوٓاْ أَعْيُنَ ٱلنَّاسِ وَٱسْتَرْهَبُوهُمْ وَجَآءُواْ بِسِحْرٍ عَظِيمٍ)

(سورة الأعراف :۱۱۵-۱۱۶)

(ترجمه):

"هغوی وویل :ای موسیٰ !ته غورځوې که موږ لومړی غورځو؟ موسیٰ وویل :تاسې غورځوئ، نو کله چې هغوی وغورځول، د خلکو سترګې یې جادو کړې، هغوی ته یې وېره پیدا کړه، او لوی جادو یې ښکاره کړ".

دا آیت په ښکاره ډول ښیي چې جادو یوازې د سترګو غولونه **(illusion)** دی، نه فزیکي حقیقت .ساینس دا تصدیق کوي چې زموږ مغز کله کله هغه څه نهویني چې په حقیقت کې شته، او هغه څه ویني چې په حقیقت کې نشته!

۴" .کاذب یادښتونه **(False Memories)** "او د سترګو دوکه

یوه بله څېړنه چې د اوهایو ایالت پوهنتون کې ترسره شوې، ښیي چې انسانان کولای شي داسې شیان وویني چې اصل کې شتون نه لري، او یا د خپلو لیدلو شیانو غلط یادښتونه ولري.

څېړنه څنګه ترسره شوه؟

ګډونوالو ته د هندسي شکلونو یو لړ عکسونه وښودل شول .وروسته، هغوی ته د هغو عکسونو بله مجموعه وښودل شوه، چې ځینې اصلي، ځینې نوي، او ځینې داسې و، چې اصلي ته ورته و، خو اصلي نه و.

پایلې:

۸۰٪ کسانو سم عکسونه وپېژندل.

۶۰٪ کسانو غلط عکسونه د اصلي عکسونو په توګه ومنل.

پوهان وايي چې دا تجربه دا ثابتوي چې زموږ مغز کولی شي د لیدلو پر بنسټ غلط یادښتونه جوړ کړي، او دا پدیده جادو ته ورته ده، ځکه جادو زموږ د ذهن محدودیتونه کاروي.

۵ .د حسد (نظر بد) علمي تشريح

د انسان مغز برېښنايي څپې خپروي، چې د نورو خلکو پر مغز او زړه اغېزه کولی شي .د نيويارک ايالت د روغتيا څېړنيز مرکز ساينسپوهان وايي چې دا څپې له يو انسان څخه بل ته ليږدول کېدای شي، او دا ممکن د" حسد "يا" نظر بد "يوه علمي تشريح وي.

قرآن کريم وايي:

(وَمَا هُم بِضَآرِّينَ بِهِۦ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِ)

(سورة البقرة :۱۰۲)

ترجمه:

"او هغوی هېڅ چا ته زيان نه شي رسولی مګر د الله په حکم".

نو که يو مومن د قرآن تلاوت کوي، د الله ذکر کوي، او دعاوې کوي، نو هغه د دې منفي څپو **(Negative Energy)** څخه ساتل کېږي، ځکه د قرآن برېښنايي اغېزې د مغز فعاليت ته مثبت تنظيم ورکوي.

۶ .پايله

قرآن کريم نه يوازې دا چې د جادو حقيقت بيان کړی، بلکې دا يې هم واضح کړې چې دا يوازې د سترګو دوکه ده، نه فزيکي بدلون .ساينس نن د دې تصديق کوي چې زموږ مغز او سترګې محدوديتونه لري، او دا محدوديتونه جادوګر کاروي .همداراز، د حسد اغېزې چې د انسان مغز ته زيان رسولی شي، هم د برېښنايي څپو له نظره علمي تفسير لري.

دا ټولې څېړنې د دې قوي ثبوتونه دي چې قرآن د حقيقت کتاب دی، او د علمي پرمختګونو سره تل همغږی پاتې کېږي

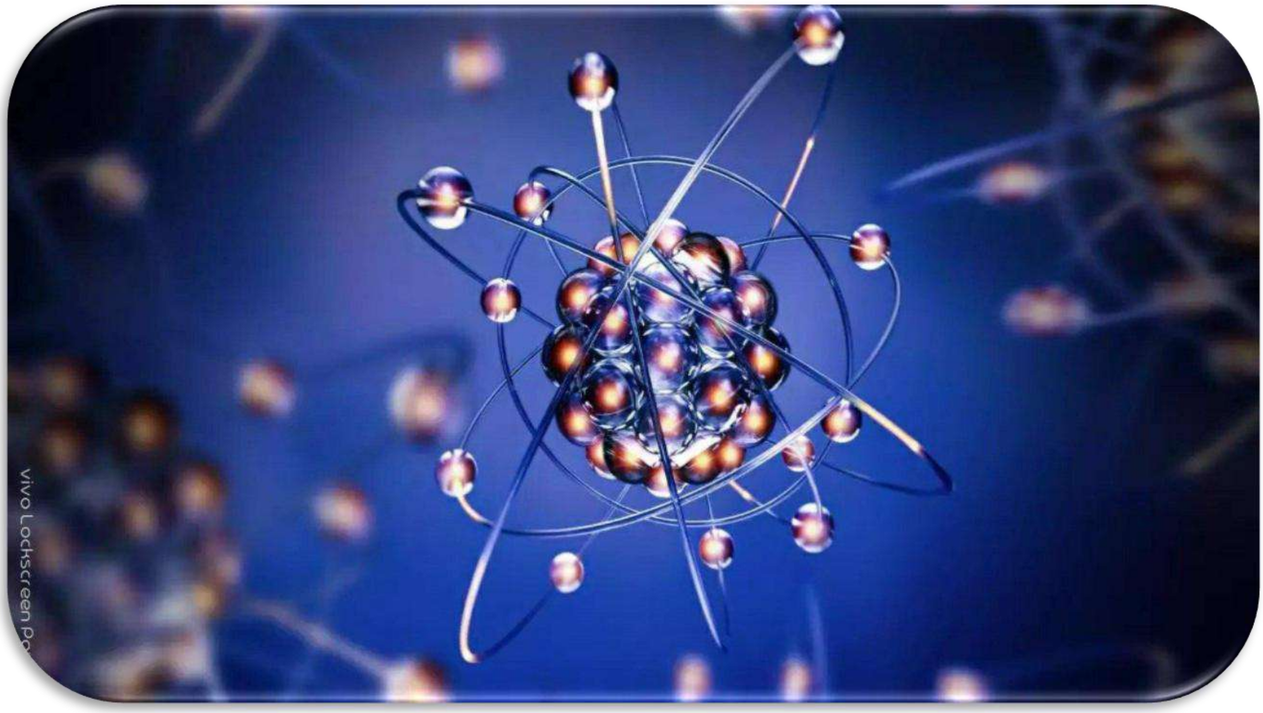

اتوم

د قرآن عظین شان په لومړنیو ذرو باندې فهرست

قرآن د اتومونو او سباتومیک ذراتو **(Subatomic Particles)**په اړه د اټومي تیوري ارتقا

اتوم څومره کوچنی دی؟

د دې کائنات د جوړولو بلاکونه.

د اتومونو او سباتومیک **(Subatomic Particles)**ذراتو لپاره د **5** مختلف کلمو په کارولو کې د قرآن کریم معجزه

بله معجزه :اټومي وزن

د کارول شویو مهمو کلمو مفصل تحلیل لاندې ورکړل شوی دی

ذَرَّةٍ

فَتِيلًا

وَالنَّوَىٰ

الْحَبِّ

نَقِيرًا

مِثْقَالَ

د قرآن کریم معجزې

د حکمت موضوع

د قرآن کریم معجزې سورت حکمت

قرآن د اټومونو او سباټومیک ذراتو په اړه د اټومي تیوري ارتقا حرکت د مادې تحلیل ښيې ، که څه هم دا تصور چې شیان د کوچنیو ذراتو څخه جوړ شوي دي خورا زوړ دی.

لومړی کس چې د کوچني ذرې مفکوره یې په **460 BC** کې ډیموکریټس وه .هغه وایي چې هر څه پرې کړئ تر هغه چې خورا کوچني شي چې تاسو نور نه شئ پرې کولی .هغه ته په یوناني کې" اټوموس "ویل کیږي "**a**" معنی" نه "او" توموس "معنی لري" کټ "یعنی نه ویشل کیدونکی چې تاسو نور پرې نه شئ کولی .مګر دا تصور چې شیان دومره کوچني ذرات څخه جوړ شوي دي چې زموږ څخه د لیدو وړ ندي .په **1897** کې **J.J.Thomson** الکترون کشف کړ او په **1911** کې ارنسټ رودرفورډ د نیوکلیوس نظریه وړاندې کړه.

الکترون او له هغه وروسته نیلس بو هر د اتوم ماډل په مختلفو مدارونو کې د نیوکلیوس دننه او الکترون ورکړ .او په **1970** کې موږ وموندله چې پروټون او نیوټرون هم بنسټیز او قعداوي ذرات ندي بلکه د کوارکونو **(quarks)**څخه جوړ شوي دي .مګر هر هغه وروستي تیوری چې موږ یې اخلو لکه د کوانټم فیلډ تیوري یا د سټینګ تیوري یو شی عام دی چې هرڅه چې موږ ګورو د شیانو څخه جوړ شوي چې موږ یې نشو لیدلی دا خورا کوچنی دي.

اتوم څومره کوچنی دی؟

الکترون د نیوکلیوس په شاوخوا کې ګرځي اتوم دومره کوچنی دی چې یوازې په یوه انساني حجره کې چې تاسو د مایکروسکوپ پرته نه شئ لیدلی شاوخوا **100** ټریلیون اتومونه شتون لري .که تاسو **500,000** اتومونه په یو قطار کې اوږه په اوږه کېږدئ د دوی په پرتله یوازې د انسان ویښتو ضخامت په څیر پراخه وي .د دې د پوهیدو لپاره که تاسو د هستې **(nucleus)** اندازه د سکې **(coin)**په اندازه زیاته کړئ، د اتوم څنډه به د **2-3** کیلو مترو په فاصله کې وي.

د اتوم هسته : نو موږ په روښانه توګه وینو چې **200** کاله دمخه د انسان پوهه دا وه چې اتوم ترټولو کوچنی ذره ده او د ویشلو وړ نه ده .اوس وګوره چې کابو ۱۴۰۰ کاله وړاندې قرآن یوازې د اتومونو په اړه نه بلکې د هغو شیانو او ذرو په اړه هم یادونه کړې ده چې تر دې کوچني دي.

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِينَا السَّاعَةُ ۖ قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتَأْتِيَنَّكُمْ عَالِمِ الْغَيْبِ ۖ لَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَلَا أَصْغَرُ مِنْ ذَٰلِكَ وَلَا أَكْبَرُ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ

او کافران شویو کسانو وویل چې مونږ ته به قیامت رانشي ته (دوی ته) ووایه :ولې نه !زما دې په خپل رب قسم وي چې خامخا لازمًا به هغه (قیامت) تاسو ته راشي(هغه رب) چې د غیبو عالم دی، له هغه نه نه پټیږي په اندازه د یوې ذرې په اسمانونو کې او نه په ځمکه کې او نه د دغې (ذرې) نه وړوکی(شی) او نه (ترې) غټ مګر (دغه هر څه) په ښکاره کتاب کې دي .سوره سبا**34:3**

وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُو مِنْهُ مِنْ قُرْآنٍ وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ ۚ وَمَا يَعْزُبُ عَنْ رَبِّكَ مِنْ مِثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَلَا أَصْغَرَ مِنْ ذَٰلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ

او ته نه يې په کوم کار کې (مشغوله) او نه ته لولې له دې نه، يعنې له قرآنه او نه تاسو څه عمل کوئ مګر مونږ پر تاسو باندې شاهدان يو کله چې تاسو په هغه کې بوختېږئ او ستا له رب نه په ځمکه کې او نه په اسمان کې د ذرې په اندازه (شی) هم نه پټېږي او نه له دې نه زيات وړوکی شی او نه له دې نه زيات غټ مګر په واضحه کتاب کې دي .سوره يونس ۶۱:۱۰

۷ فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ

۸ وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ

نو هغه څوك چې د يوې ذرې په اندازه نېك عمل وكړي (،نو) دی به هغه ويني،

او هغه څوك چې د يوې ذرې په اندازه د شر (او بدۍ) عمل كوي (، نو) دی به هغه ويني .سوره زلزال ۹۹:۷-۸

إِنَّ اللَّهَ فَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوَىٰ ۖ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَمُخْرِجُ الْمَيِّتِ مِنَ الْحَيِّ ۚ ذَٰلِكُمُ اللَّهُ ۖ فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ

بېشکه الله د دانې او زړي چوونکی دی، ژوندی له مړي څخه راوباسي او له ژوندي څخه د مړي راوېستونکی دی، همدغه الله دی، نو کوم طرف ته تاسو ګرځولی شئ **!**سوره انعام ۹۵:۶

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يُزَكُّونَ أَنْفُسَهُمْ ۚ بَلِ اللَّهُ يُزَكِّي مَنْ يَشَاءُ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا

ایا تاسو هغه کسان نه دي کتلي چې د خپلو ځانونو تزکیه (ستاینه) کوي (داسې نه ده) بلکې الله پاکوي چا لره چې وغواړي، او پر دوی به د کجورې د نري تار په برابر هم ظلم ونه کړی شي ۴۹:۴

وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ نَقِيرًا

او چې چا هم د نېکیو عمل وکړ، نر وي یا که ښځه، خو چې مومن وي، نو دغه خلق به جنت ته داخلېږي او پر دوی به د کجورې د زړي د داغ هومره ظلم هم نه کېږي .سوره نساء**4:124**

Building Blocks Of This Universe

د دې کائنات د جوړولو بلاکونه

دلته په دې آیتونو کې د الفاظو ډېر معجزات کارول شوي دي .

لکه څنګه چې موږ پوهېږو چې په **21** پېړۍ کې عصري ساینس هم موږ ته د دې کائنات د بنسټیزو ودانیو بلاکونو په اړه نوي تیوریو ته اشاره کوي لکه څنګه چې ما په خپله مقاله کې

په واضح ډول تشریح کړه" ماده یو خیال یا نظر دی "چیرې چې دا یادونه شوې چې ماده (ذرې) هیڅ شی نه دي مګر جوړ شوي د انرژی څرخونه **(vortices of energy)**چې په پرله پسې ډول تاویږی او حرکت کوي، هر یو د خپل ځانګړي انرژي نښه خپروي، یا تر ټولو کوچنی ذرات دی یا خو کوچني کوچني تارونه دي لکه د سټرینګ **(String)** تیوري.

د اتومونو او سباتومیک ذراتو لپاره د **5** مختلف کلمو په کارولو کې د قرآن عظیم شان معجزه.

اوس دې آیتونو ته وګورئ، وبه وینئ چې د" ذَرَّةٍ "پرته د وړو ذرو لپاره لږ کلمې کارول شوي دي چې" الْحَبِّ"،" النَّوَىٰ"،" فَتِيلًا"، او" نَقِيرًا "دي .د هغو معناوې داسې دي چې د راتلونکو نسلونو لپاره ټولې معناوی لري .دا چې د پخوانیو انسانانو لپاره دا کلمې د خپل وخت سره سم مفهوم ورکاوه او زموږ لپاره بیا دا کلمې د دې وړتیا لري چې زموږ د ساینس د عصري پوهاوي سره سم نوي معنی ورکړو .دا دې الهي وحی ځانګړتیا وې دی چې د ټولو عمرونو لپاره او د ټولو کایناتو لپاره د اعتبار وړ دی.

عربي د الهی وحی لپاره په زړه پوری او مناسبه ژبه ده .

لاندې مطلبونه وړاندې شوي لکه څنګه چې مخکې پوهیدلي وو او ډیره مناسبه معنی له پامه غورځول شوي ځکه چې خلک د دې په معنی نه پوهیدل .اوس ګورو چې د دې کلمو اصلي معناوې چې زه یې د (نوي) په توګه په نښه کوم معجزه ده چې څنګه د عصري ساینسي حقایقو او په قرآن کریم کې موجود معجزه حکمت او پوهه بیانوي.

په اوس وخت کې، فَتِيلًا د توري د مزي په توګه د یوه منحل رسۍ په توګه اخستل کېدای شي، النَّوَىٰ د اتوم د مرکزې په توګه چې یوه بله معجزه هم ورکوي لکه په **6:95** کې راغلي چې" النَّوَىٰ "ټوټه ټوټه کېدلای شي او وېشل کېدلی شي، چې په دې وروستیو کې رامنځته شو او اټومي انرژي یې کشف کړه .په نهایت کې، نَقِيرًا د رسۍ یا د انرژی څرخونه دي لکه د تار مزي یا لکه څنګه چې ما په خپله مقاله" کوانټم فیلډ تیوري "کې په تفصیل سره یادونه کړي.

فَتِيلًا **:**د خرما د تخم دننه تار (زوړ)

/(نوی) يو منحل رسی

النَّوَىٰ **:**زړی ” / نواة د خرما تخم (زوړ) .

جمع مرکز **(nuclei)** يا هستوي نَّوَىٰ دی "(نوی)

االخبَ**:**غله (زاړه)

/ مغز، سپين، کوچنی شی (نوی)

نَقِيرًا **:**د خرما په تخم باندې داغ(زاړه)

/د تارونو غړ او څرخونه (نوی)

بله معجزه **:**اټومي وزن

بله معجزه دا ده چې په پورتنيو آيتونو کې چې کله خدای د" ذَرَّةٍ "تر ټولو کوچنۍ ذرې ذکر کړی، نو د" مِثْقَالَ "کلمه هم راغلې ده چې د" وزن "معنا لري .دا يوه معجزه ده چې اوس په عصري ساينس کې موږ کوچنۍ ذرې او عناصر د دوی د" اتوميک وزن "په واسطه اندازه کوو، نه د دوی د اندازې يا بل څه په واسطه.

د کارول شويو مهمو کلمو مفصل تحليل لاندې ورکړل شوی دی.

ذَرَّةٍ

د **10:61** آیت**27** تمه کلمه یو ناڅرګنده ښځینه اسم دی او په جینیتیک قضیه کې دی .د دغه اسم ریښه (ذ ر ر) ده .دا په قرآن عظیم شان کې **38** ځله واقع کیږي، په دریو اخیستل شویو شکلونو کې.

N – genitive feminine indefinite noun

اسم مجرور (ذ ر ر)" :زراطین "د خپریدو په معنی دی لکه څنګه چې" خدای خپل بندګان په ځمکه کې خپاره کړي "او یا معنی" هغه ځمکه / یا بوټي ایښودل.

"زیرت "مشومان یا اولادونه د سړی که هغه ښځینه وی یا نر ; کوچنیان او ځوانان؛ اولادونه پېژاند یا پلرونه /اساسا کوچنیان :نو ټول کوچني شیان چې دا کائنات تشکیلوي

(زارا) دي لکه اټومونه یا له دې څخه کوچني او معجزه لکه څنګه چې یی پورته بحث شوی دا کلمه هم د خپریدو ، توییدو ، وړاندې کولو معنی لري نو ټولې معنی په اتومونو کې شتون لري ; .لکه ذرې چې هر ځای خپریږي وغیره.

فَتِيلًا

د **4:49** آیت څوارلسمه کلمه یو غیر متعین مذکر اسم دی او د منصوبه توري قضیه کې ده . د اسم ریښه (ف ت ل) ده .دا ریښه په قرآن کې درې ځله د اسم فاتیل (فَتِيل) په توګه راځي .

– **N**توری مذکر غیر معین اسم

اسم منصوبه (ف ت ل) :یوه ټوټه شوې تار ;د خرما د زړی په ټوټه کې یو کوچنی تار؛ کله چې د ددوو ګوتو ترمنځ یا ددوو لاسونو ترمنځ مینځل کیږی او وشکیږی.

وَالنَّوَىٰ

د **6:95** آیت پنځمه کلمه ده چی په دوه مورفولوژیکي برخو ویشل شوې ده .یو خرف ربطه توری او بل اسم.

مخکینۍ ترکیب (وا) معمولا د" او "په توګه ژباړل کیږي .او بل اسم مذکر دی او په جنیټیک صورت کې مجرور دی.

د دغه اسم ریښه (ن و ي) ده .دا ریښه یوازې یو ځل په قرآن کې راځي،

لکه نوا (نَّوَىٰ)

– **CONJ Preffix conjanction**مختړی خرف

ربطه توری و (لکه((الواو عاطفة)

– **N**جناتی مذکر اسم (اسم مجرور) **(**ن و ي**)** **:**اراده کول .وړاندیز، طرحه، د حل پلان، هدف، تاریخ

زړی، هغه شی یا ځای چې د عمل یا سفر هدف وي .

نواة **:**دانه **;** پیپ کنده **;** تخم ډبره، اصلي هسته.

الْحَبِّ

د ۶**:**۹۵ آیت څلورمه کلمه مذکر نوم دی او په جنیټیک صورت کې دی .د اسم ریښه (ح ب ب) ده .دا ریښه په قرآن کې **95** ځله واقع کیږي، په نهو اخیستل شویو شکلونو کې.

ن – جنسي مذکر اسم اسم مجرور (ح ب ب) **:**مینه/ترجیح/طبیعي چلند/ یا د هغه شی په لور تمایل چې خوښ د وي" / حب "،" حبیب "،" محبت" / "حب" "حبت "د زړه کور ، د زړه وینه ، جوار؛ غله تخم مغز ګولۍ د انګورو زړی او داسې نور.

نَقِيرًا

د **4:124** آیت شپاړسمه کلمه یو غیرمستقیم مذکر اسم دی او د منصوبه توري قضیه کې ده . د اسم ریښه (ن ق ر) ده .دا ریښه په قرآن کې څلور ځله واقع کیږي، په دریو اخیستل شویو شکلونو کې.

د – **N** مفعولی مذکر او نامعلوم معین اسم.

د اسم منصوبه (ن ق ر) :لفظ نقر :غله، منقار یعنی د چنار کلمه؛ د تار په ګوتو، یا لکه د منځۍ او د غټې ګوتو باندی غړ کول، وهل، سپکاوی، نقاشی، پلی کول (لوټ)، غړ، بلول، سوری کول، غړ شوی، او داسې نور.

نقیر :د خرما په زړی کې ویشل، له همدې امله بې ارزښته یا بې قیمته .یا ناڅاپه ترې لرې کول؛ د منقار په وسیله په یو شی کې سوری کول یا سوری کړی .

ناقور :بی دلیله تور ځینی نوری معناګانی هم لری.

مِثْقَالَ

د **10:61** آیت**26** تمه کلمه یو مذکر اسم دی او په جنیټیک قضیه کې دی .د اسم ریښه (ث ق ل) ده .دا ریښه په قرآن کریم کې **28** ځله واقع کیږي، په اتو اخیستل شویو شکلونو کې.

ن – جنسي مذکر اسم اسم مجرور (ث ق ل) :د (یو څیز) یا دروند، وزن لرونکی یا غورزونکی شی/

" ثقول "دا و یا درانه یا وزني شی همدارنګه نوری معنی یی لکه زحمت ، مظلوم ،غمجن /هم معنی لري **(1)** :هغه یا درووند ، ورو شو' سست'، په فعالیت کې لیوالتیا، ځیرکتیا یا هوښیارتیا/

" سقل "د کور سامان؛ **(2)** د مسافر سامان **(3)** هر هغه څه چې په ډیر اندازې سره ساتل کیږي، په ډیر تقاضا کې او په پاملرنې سره ساتل شوي / خزانې یا د ځمکې بار لکه په دې ایات کې / **99:2**

"مسقلت "ښځه چې حمل یې څرګند شوی وي/

" مسقال "وزن؛ یو شی چې وزن لري؛ یو ټاکلی وزن لکه درهم یا د هغې یوه برخه؛ یو ټاکلی سکه

اتوم بم

قوله تعالی:

«يُوقَدُ مِن شَجَرَةٍ مُّبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ لَّا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ ۚ نُّورٌ عَلَىٰ نُورٍ ۗ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَن يَشَاءُ ۚ»

[النور :۳۵]

ژباړه:

«الله د آسمانو او ځمکې نور (روښانوونکی) دی، د هغه د نور مثال داسې دی لکه یوه تاخچه کې چې ډېوه وي، ډېوه په یوه شیشه کې وي، شیشه هم داسې لکه یو ځلېدونکی ستوری چې (هغه ډېوه) د ښوون د کومې داسې برکتي ونې (له تېلو) بله شوې وي چې هغه نه ختیځه وي، نه لویدیځه نږدې وي چې تېل یې په خپله رڼا وکړي که څه هم اور نه وي ورته رسېدلی، (داسې چې) د رڼا له پاسه رڼا وي چاته چې د الله خوښه شي د خپل نور خواته یې لارښوونه کوي او الله خلکو ته (همداسې) مثالونه بیانوي او الله په هر شي ښه پوه دی.»

علمي تشریح:

د آیت شریف دا برخه:

«يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ – نُّورٌ عَلَىٰ نُورٍ»

یعنې :«نږدې وي چې تېل یې په خپله رڼا وکړي که څه هم اور نه وي ورته رسېدلی، (داسې چې) د رڼا له پاسه رڼا وي.»

دا جمله د یوې داسې مادي توصیف کوي چې دومره سوچه وي، دومره پیاوړی طبیعت ولري، چې د انرژئ خپرولو لپاره د اور فزیکي تماس ته اړتیا نه لري .دا حالت د یوه خاص کیفیت سره تشبیه شوی چې علمي نړۍ یې نن د اتومي انرژئ په نوم پېژني.

ساینس سره تړاو – د انشتاین فورمول:

د البرت انشتاین د مشهور فورمول له مخې:

$$E = mc^2$$

چې پکې:

E = انرژي

m = کتله(mass)

c^2 = د رڼا د سرعت مربع

یعنې که یو جسم – لکه یورانیم یا هره باثباته ماده – دومره غني او سوچه شي چې د نور پر نور حالت ته ورسي، نو د هغه څخه دومره انرژي خلاصیږي چې لامحدوده تودوخه، فشار، او د رڼا څپې رامنځته کوي .دا حالت موږ نن د" اتومي چاودنې "یا "nuclear fission" په شکل وینو، چیرته چې لږه کتله په باثباته ډول په انرژي بدلیږي.

د قرآن اعجاز:

د قرآن دا بیان، چې تېل پرته له اور نه ځلیږي، علمي لحاظه د خالصو اټومي موادو یو دقیق مثال دی .یورانیم ۲۳۵ او پلوټونیم ۲۳۹ د غني کیدو په حالت کې له خودبخوده تشعشعاتو سره انرژي تولیدوي – چې د حرارت، نور، او چاودنې سبب ګرځي – دا هغه څه دي چې «نور علی نور» تشریح کوي.

همداراز، کله چې د انشتاين فورمول له دې قرآني عبارت سره پرتله شي:

نور × نور = انرژي ÷ کتله

يا:

$c \times c = E / m$

نو سړی حيران شي چې څرنګه قرآن کريم داسې يو دقيق علمي حقيقت ۱۴ پېړۍ مخکې داسې بيان کړی، چې يوازې د ۲۰مې پېړۍ په پايله کې بشر پرې پوه شو.

عملي مثال:

که موږ د يو کيلو ګرامه موادو ټول اتومونه ۱۰۰٪ په انرژي واړوو (چې دا تر اوسه ممکن نه ده، خو فرضاً)، نو له انشتاين د فورمول سره سم، دا به نږدې ۲۵ ميليارده کيلوواټه ساعته انرژي وي!

دا اندازه انرژي د يو ټوله پرمختللي هيواد (لکه سويس) لپاره د يو کال کافي ده.

دا ټول ښيي چې قرآن کريم نه يوازې د انسان روح، اخلاق او تقوا بيانوي، بلکې د فزيک، انرژي، او هستي ژورې معادلې هم په بې ساري ژبه بيان کړې دي.

نتيجه:

قرآن کریم د" نور علی نور "تر تشریح لاندې نه یوازې معنوي نور ښيي، بلکې د فزیکي، ذروي (atomic) او هستي ساز (cosmic) انرژي حقیقتونه هم داسې بیانوي چې د ساینس تازه کشفیات یې تاییدوي.

سَنُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْآفَاقِ وَفِي أَنفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ ۗ
[فصلت :۵۳]

اتـومي انــــرژي

الله (ج) په قران کریم کې فرمایي] :سُوۡرَةُ الأنعَام[95]:
إِنَّ اللَّهَ فَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوَىٰ ۖ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَمُخْرِجُ الْمَيِّتِ مِنَ الْحَيِّ ۚ ذَٰلِكُمُ اللَّهُ ۖ فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ

بيشکه الله د دانې او زړي چوونکی دی، هماغه ژوندی له مړي څخه باسي او هماغه مړی له ژوندي څخه باسي .ددې ټولو چارو سرته رسوونکی خو الله دی، نو تاسي کوم لوري ته اووښتونکي یاست؟

په قرآن کریم کې الله تعالی د ژوند او مړینې ترمنځ یو عجیب او عمیق ارتباط ښودلی .

دا مبارک آیت شاهد د اټوم و ماتیدو ته اشاره وي په ډکشنیري کې النوي (د اټوم مرکز، د آټوم د هستې په معنا وي) انرژۍ خپله مړه ده او هغه د یوه ژوندې شی څخه راباسې الله (ج) ډېر ښه پوهیږي د الحی معنا د ژوندی، فعاله او انرژي لرونکی شی او د المیت نه شاهد و انرژي ته اشاره وي د انشټاین د تیورۍ پر اساس هر شی په انرژي بدلیږي نو انرژي د شیانو نه په لاس راځي د اخراج معنا د مخکې تګ او همداسې بهر ایستل او خپرول لکه د بریښنایي امواجو .ساینس پوهان اوس د اټوم د هستې د ماتولو نه انرژۍ لاس ته راوړي او د فالق معنا د اټوم د هستې ماتول

تشریح:

په دې آیت کې، الله تعالی د کائناتو د عظمت او ترتیب یوه بیلګه وړاندې کوي .هغه د دې حقیقت ذکر کوي چې هغه د ګندم او نورو ځنګلونو د بذرونو (دانو) د جوړولو او د هغو د ژوند بخښلو عمل کوي .دغه راز، هغه ژوندي موجودات له مړیو څخه راویستل کوي او مړي له ژوندي موجوداتو څخه .دا عمل د ژوند او مړینې ترمنځ د انرژۍ بدلون او تحول ته اشاره کوي.

د اټوم د ماتولو سره تړاو:

که چیرې موږ د دې آیت په لابراتو کې نظر وکړو، نو ساینس پوهانو د اټوم د ماتولو یا انشقاق (فیشن) د انرژۍ تولید په توګه تعریف کړی دی .د اټوم د هستې ماتیدل، چې له همدې امله د ډېرې لویې انرژۍ تولید کیږي، په حقیقت کې د ژوند او مړینې د تحول یوه مثاله ګڼل کیدی شي .اټومونه، چې د ژوند او مړینې په شان بدلیږي، خپله انرژي بهر راویستل کوي .د دې تحول پر اساس، هر شي د انرژۍ په بڼه بدلیږي.

ژوند او مړینه:

په دې آیت کې د ژوند او مړینې تحول هم د انرژۍ د بدلون پر اساس ښودل شوی .دا د انشټاین د نظریې سره مطابقت لري، چې وایي :هر شی که څه هم مړ وي، خپل ژوند یا انرژي لري او کولی شي چې دا انرژي بیرته ورکړي .د اټوم د هستې ماتول (چې د فالق

معنا لري) یوه داسې انرژي تولیدوي چې د ژوند په فضا کې په مختلفو شکلونو (لکه حرارت یا برېښنا) کارول کېدی شي.

علمي حقیقت:

نن ورځ، ساینس پوهان پوهېږي چې کله اټوم د فیشن پروسې له لارې مات شي، نو د دې ماتیدو څخه د ژورې انرژۍ یو لوی مقدار تولیدیږي .دا انرژي، چې د فالك (خالق) په توګه توصیف شوې، د خداي تعالی لخوا په سیستماتیک ډول دننه شوې ده.

نتیجه:

قرآن کریم د ژوند او مړینې ترمنځ اړیکه د انرژۍ په توګه تشریح کړې ده .د اټوم د ماتولو عمل هم د دې انرژۍ د بدلون یو ډول دی .د دې معجزې په مرسته، قرآن کریم د علمي حقیقتونو څخه مخکې د انرژۍ د بدلون او د اټوم د انرژۍ تولید یوه ریښتینې پوهه وړاندې کړې، چې نن ورځ ساینس یې تاییدوي

اوسپنه

د ننۍ معصر ساینس په وینا:

اوسپنه د ځمکې او دغه نظام شمسي حصه نده!

ځکه چې اوسپنې پیدایښت لپاره یو خاص درجه د حرارت ته ضرورت وي چې هغه زمونږ نظام شمسي په منځ کي موجود نه دي.

اوسپنه يواځې د سوپر نووا **supernova** په صورت کي جوړيدلاي شي - يعني چې د لمر څخه څو برابره لوي ستوري انفجار وکړي او د هغه په منځ کي منفجر او خوره شوي ماده د شهاب ثاقب **meteorite**

شکل اختيار کړي او په کومه سياره کي وغورځيږي او يا پريوزي لکه څرنګه چی زمونږ د زمکې سره شوي..

د ساينس پوهانو په وينا وايي چې زمونږ پر زمکه اوسپنه دغه ډول راغلي ده چې مليار دونه کلونه پخوا د شهاب ثاقب **meteorites** په ډول راغورځيدلې چې د هغه په منځ کي اوسپنه موجوده ده..

د نن څخه تر **1400** کاله پخوا هيڅ څوک نه پوهيدل چې اوسپنه څرنګه او د کوم ځايه راغله ؟

الله تعالی فرمايي :

وَأَنزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ (سورت الحديد ,آيات نمبر25)

او مونږ اوسپنه نازله کړې ده، په دې کې (قوت د) سخت جنګ دی او د خلقو لپاره ګټې دي ،(يعنې علم ، قوت، کمال ، هنرونه، ضرورتونه، فايدي او داسې نور ټول د بأس او منافع په معنی کي پراته دي...)

دلته الله تعالی صراحتا وايي : وسپنه نازله شوي ، يعنې راپريوتي ، راغورځيدلې ، راليږل شوي..

د قران کريم **57** سورت نوم هم الحديد دي ، چي د هغه معنا اوسپنه ده ، الله تعالی پوره سورت د اوسپنې په نامه نومولي دي.

قرانکريم دا ډول اهم حقايق د دي ثبوت دي چې د الله تعالی حقيقي کتاب دی او په رسول الله صلی الله عليه وسلم نازل شوی.

تر ټولو حيرانتيا خبره دا ده چې اوسپنه بلکل د ځمکې په منځ کي ده او دغي اوسپني له امله مقناطيسي څپي د ځمکې په خواوو شاه کي وجود مومي چې د هغي له امله پر زمکه د لمر ,,الټرا ريز ,, اثر ګزاره نشي کيداي او دا عمل وائرليس کمونيکيشن کي هم مرسته کوي.

او بيا د حيرانتيا خبره دا ده چې قرآن کريم کي **114** سورتونه دي چې سورت الحديد ورکي **57**سورت دي چې د قرآنکريم بلکل منځني سورت دي ، همدارنګه اوسپنه هم د زمکې په منځ کي ده چې دغه ډول تجانس هم د معجزي کم ندي

دا حقيقت دي چې د اوسپني پرته پر زمکه ژوند تقريبا ناممکن دي ځکه چې اوسپنه هيموګلوبين په صورت کي زمونږ د وينې برخه ده - چې په وينه کي اکسيجن ټول جسم ته رسوي.

په عربي ژبه کی **28** حروف دي او هر حرف ته يو نه يو عدد منسوب دي،او حروف مختلف ترتيب سره ليکل کيږي

تر ټولو زيات عامه طريقه په لاندي ډول ده.

ا 1								
ب 2	ج 3	د 4	ه 5	و 6	ز 7	ح 8	ط 9	ي 10
ك 20	ل 30	م 40	ن 50	س 60	ع 70	ف 80	ص 90	ق 100
ر 200	ش 300	ت 400	ث 500	خ 600	ذ 700	ض 800	ظ 900	غ 1000

الف لپاره **1** ب لپاره **2** عدد دي ج لپاره **3** او د**..4**

دغه ډول د ,, الحديد ,,کي ا ل ح د ي الفاظ دي**..**

چي د هغه ابجد الفاظ دلاندې ډول دي

1 + 30 + 8 + 4 + 10 + 4 = 57

الحدید سورت نمبر هم 57 دي..

اوس راځو یواځې د" حدید "لوري ته - د حدید حروف څلور دي، ح د ی د - د هغه ابجد نمبر دی:

8+ 4 + 10 + 4 = 26

اوس تاسو راشي چې 26 څه شي دي؟؟؟

دا د اوسپنې ایټومک نمبر دی..

Atomic number of iron is 26

سورت حدید د رکوع تعداد 4 دي چې د اوسپنې د آنسوټوپس تعداد هم څلور دي.

زموږ د زمکې تر ټولو زیاته اوسپنه د زمکي دننه هسته**(inner core)**

کي موجود ده چې **Inner core 80%**

اوسپنه **20%** فیصده پر نکلو مشتمل دي

او دغي هستي ضخامت په داخل د زمکه کي 2475 کلو متره دي چې بلخوا د سوره حدید حروفو تعداد هم 2475 دي.

سورت حدید د قرآن کریم 57 سورت دي چې د سائنسدانانو په واینا :د **inner core** درجه د حرارت هم 5700 کلیون یعنې 5427 ډګري سنټي ګریډ ده او همدارنګه د اوسپنې یوه

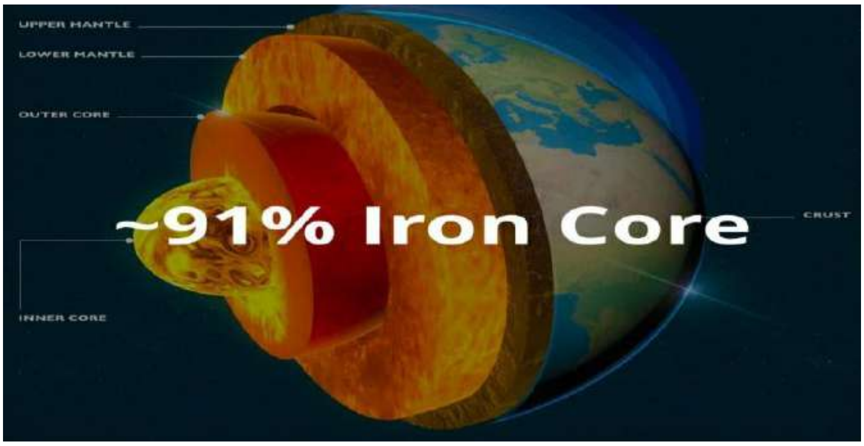

آئسوټوپ ماس نمبر هم 57 دي.

اوسپنه او ژوند

اوسپنه دومره مهمه ده چې له هغې پرته به ټول ژوند له منځه ولاړ شي .هر ژوندی موجود، نباتات، حیوانات، انسانان، باکتریا (ښه او بد) او حتی د سرطان حجرې ټول د ژوندي پاتې کیدو او ودې لپاره اوسپنې ته اړتیا لري .نباتات د کلوروفیل جوړولو لپاره اوسپني ته اړتیا لري، کوم چې د ودې او د تنفس لپاره د اکسیجن تولید لپاره اړین دی .
نباتات، حیوانات او انسانان د **DNA** جوړولو لپاره اوسپنې ته اړتیا لري، کوم چې ټول ژوند کوډ کوي .حیوانات او انسانان هم د هیموګلوبین جوړولو لپاره اوسپنې ته اړتیا لري، کوم چې بدن ته اکسیجن رسوي .اوسپنه هم د بدن څخه کاربن ډای اکسایډ لیږدوي، کوم چې نباتات د فعالیت لپاره ورته اړتیا لري .انسانان د عضلاتو لپاره میوګلوبین جوړولو لپاره اوسپنې ته هم اړتیا لري .میوګلوبین د هیموګلوبین په څیر یو پروټین دی، پرته له دې چې دا د اکسیجن ذخیره کولو پروټین دی چې د بدن په عضلاتو کې شتون لري .زموږ په مایوګلوبین کې ذخیره شوي اکسیجن ته اړتیا پیدا کیږی کله چې موږ خپلې عضلې د چلولو، منډه کولو، پورته کولو یا حرکت کولو لپاره کاروو.

او د یو ستوري سوخت هایدروجن ګاز دی او د جاذبې قوې لامله د ستورو مرکز کې فیوژن عکس العمل پیل کیږي او هایدروجن اتوم بل اتوم سره یو ځاي کیږي تر څو هیلیم جوړ کړي .کله چې د ستوري ټول هایدروجن ختم شي بیا د هغه د سوخت توکي هیلیم شي او د هیلیم د توکو فیوژن عکس العمل نایتروجن تولیدوي ، بیا اکسیجن او بلاخره اوسپنه جوړیږي او چې کله په ستوري کي اوسپني تولید پیل شي هغه ستوري مړ شي او بیا انفجار کوي او اوسپنه په کائناتو خوره وره ورپریوزي او وغورځیږي.

پر زمکه موجوده اوسپنه د کوم مړه ستوري څخه راغورځیدلې..

چي قرآنكريم د نن څخه **1400** كاله پخوا پدي اړوند خبر راكړي..

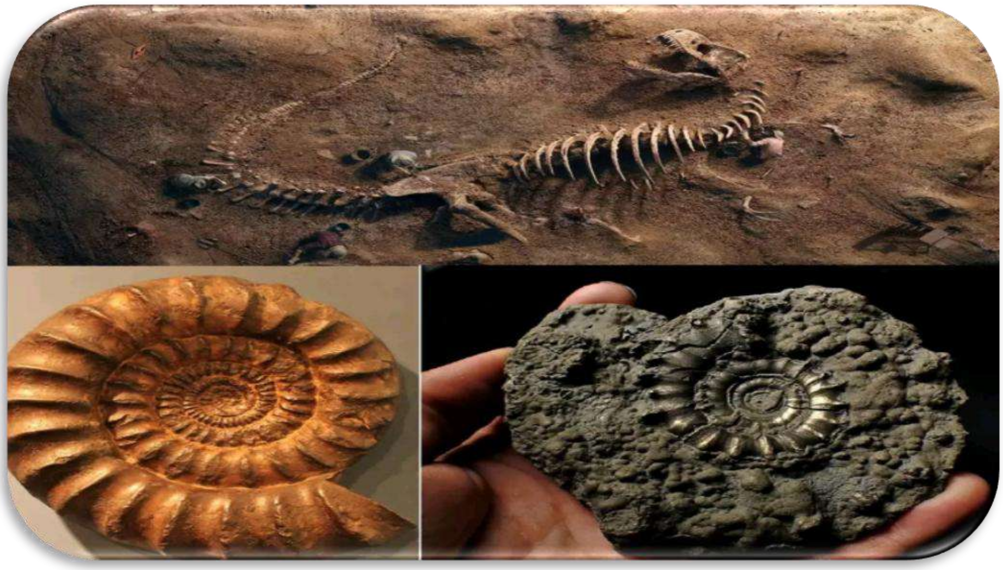

مړي په تيږه او اوسپنه بدليدل

د قرآن عظيم شآن معجزه

مړي په تيږه او اوسپنه بدليدل(Fossil-pyrite)

د حكمت موضوع

الله سبحان وتعالى فرمايي :

(وَقَالُواْ أَئِذَا كُنَّا عِظَاماً وَرُفَاتاً أَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقاً جَدِيداً .قُل كُونُواْ حِجَارَةً أَوْ حَدِيداً .أَوْ خَلْقاً مِّمَّا يَكْبُرُ فِي صُدُورِكُمْ فَسَيَقُولُونَ مَن يُعِيدُنَا قُلِ الَّذِي فَطَرَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ)

او دوى وايي ايا كله چې مونږ هډوكي او ميده شوې خاورې شو، ايا په رښتيا به مونږ بيا راژوندي كولى شو په نويو پيدا كولو سره، ته (ورته) ووايه :تاسو كاڼي شئ، يا اوسپنه يا كوم داسې مخلوق له هغه قسمه نه چې ستاسو په زړونو (او ذهنونو) كې لوى ښكاري، نو دوى به ژر ووايي :څوك به مونږ بيا راژوندي كوي؟ ته ووايه :هغه ذات چې تاسو يې اول

کرت پیدا کړي يئ، نو ژر به دوی خپل سرونه تا ته (د استهزا په ډول) وخوځوي او وایي به :دا به کله وي؟ ته ووایه :امېد دی چې دغه به ډېر نژدې وي!

(قرآن،**51-49 :17**)"

مشرکان له مرگ وروسته د بیا راژوندي کیدو د حقیقت څخه د انکار خبره کوي دوی وایي کله چې موږ په هډوکو او خاورو بدل شو ایا بیا به راژوندی کیږو، خو الهي ځواب ورته راغی او ورته یې وویل چې که تاسو ډبرې یا اوسپنه هم شئ، نو خدای به تاسو بیا هم راپورته کړي .په دې آیتونو کې قرآن مړی په تیږو او اوسپنې د بدلولو ته اشاره کوي او دا یو حقیقت دی چې په ساینسي توگه ثابت شوی،

قرآن په دې آیتونو کې د مړو د تیږو او په اوسپنې د بدلولو خبره کوي او دا حقیقت په ساینسي لحاظ هم ثابت شوی دی، نه یوازې دا بلکې دا حقیقت اوس د پېلیونتولوژي (د تاریخ د پخوانۍ ژوند علومو) د زیاتو پېچلو مطالعاتو علمي بنسټ دی

وروستیو څېړنو ثابته کړې چې د مړو جسدونه په ډبرو یا اوسپنه بدلیږي * .که چېرته په سیلیکا (یوډول بلوری ډبرې شگ) کې ښخ شی، نو هډوکي به مو په تیږو بدل شي.او په همدې ډول کنکالونه کولی شي په اوسپنه بدل شي که چیرې د مړو جسدونه د معدني اوسپنې پیرایټ (اوسپنې ډیسلفایډ**[FeS2]**) بډایه سیمو کې ښخ شي نو دا سکلېټې هډوکي به د اوسپنې په پیریټ هډوکو بدل شي، کوم چې د اوسپنې پیریټ په نوم هم پیژندل کیږي(**Iron pyrite**)

دا واقعیاً د اوسپنې په څیر ښکاري او په همدې ډول حس کیږي هم .د فوسیلیفیرس (فوسیل لرونکي) ډبرې جوړښتونه په سلیمینري پرتونو کې د دوی ځای پرځای کول د فوسیل ریکارډ په نوم پیژندل کیږي،

فوسیلونه **:(Fossils)**

فوسیلونه د انسانانو، حیواناتو، او نباتاتو او نورو ژوندی موجوداتو ساتل شوي پاتې شوني ته وایی.

هغه مشاهدې چې ځینې فوسیلونه د ځانګړي ډبرې طبقې سره تړاو لري د **19** پیړۍ په لومړیو کې جیولوجستانو د جیولوژیکي مهال ویش پیژندلو ته لاره هواره کړه، د شلمې

پیړۍ په لومړیو کې د رادیومیتریک تاریخي تخنیکونو پراختیا جیولوجستانو ته ددې اجازه ورکړه چې د مختلفو طبقو شمیرې یا" مطلق "عمر وټاکي، یوازینۍ لار چې موږ د تاریخي ژوند په اړه په هرڅه پوهیږو د فوسیلونو له لارې دي.

په پای کې دا حقیقت د قرآن کریم د الهي منشاء ثابتوي ځکه چې د قرآن د نزول په وخت کې د دې عالي حقیقت پیژندلو لپاره هیڅ وسیلې شتون نه درلود .

حوالې -2 http://en.wikipedia.org/wiki/Fossils -1 :
د- ۳http://www.paleontology.esmartstudent.com/fossilization.html
فوسیلیزیشن درک کول :د نباتاتو تجرباتي پیریټیزیشن، د جیولوجی ژورنال، سټیفن ټي ګریمز

د جهنم د اور توروالی

ایا اور تور کېدای شي؟

عادي اور تل زیړ، سور، یا نیلي رنګ لري، مګر رسول الله ﷺ ۱۴۰۰ کاله مخکې خبر ورکړی چې د جهنم اور تور دی!

دا د نبوي اعجاز يو له حيرانوونکو حقايقو څخه دی، څکه چې اوس ساينس ثابته کړې چې تر ټولو ګرم اور تور رنګ لري، نه سور يا زيړ!

١ .د نبوي حديث – د جهنم اور درې ځله سوځول شوی!

رسول الله ﷺ وفرمايل:

"أُوقِدَ عَلَى النَّارِ أَلْفُ سَنَةٍ حَتَّى احْمَرَّتْ، ثُمَّ أُوقِدَ عَلَيْهَا أَلْفُ سَنَةٍ حَتَّى ابْيَضَّتْ، ثُمَّ أُوقِدَ عَلَيْهَا أَلْفُ سَنَةٍ حَتَّى اسْوَدَّتْ، فَهِيَ سَوْدَاءُ مُظْلِمَةٌ"

(ترمذي، ٢٥٩١)

ژباړه:

"د جهنم اور زر کاله بل شوی تر دې چې سور شو، بيا يې بل زر کاله وسوځاوه تر دې چې سپين شو، بيا يې بل زر کاله وسوځاوه تر دې چې تور شو، نو اوس جهنم تور او تياره دی".

نبوي اعجاز:

رسول الله ﷺ وويل چې د جهنم اور تور دی!

دا حقيقت ١۴٠٠ کاله مخکې بيان شوی، خو اوس ساينس هم تاييد کړی.

٢ .ساينسي څېړنې :تر ټولو ګرم اور تور وي!

١ .د اور رنګ د تودوخې سره بدلېږي

ساينس پوهانو موندلې چې اور هر څه چې زيات ګرمېږي، رنګ يې بدلوي:

سور اور – کم تودوخه (≈۱۰۰۰°C)

نارنجي یا زیړ اور – متوسط تودوخه (≈۲۰۰۰°C)

سپین اور – ډېر ګرم (≈۳۰۰۰°C)

تور اور – **!**د خورا لوړې تودوخې نتیجه (+۵۰۰۰°C)، چې حتی رڼا هم نشي خپرولی**!**

۲ **.**تور اور – د علمي فزیک حقیقت

ساینس وایي، که چیرې یو شی دومره زیات ګرم شي چې هر ډول رڼا جذب کړي، نو تور ښکاري**!**

"**Blackbody Radiation**"یو ساینسي نظریه ده چې وایي، یو شی چې تر ټولو لوړه تودوخه ولري، هغه تور ښکاري، ځکه چې رڼا جذبوي او خپرولی یې نشي.

د تور سوري (**Black Holes**) اصول هم همدا دي – دومره زیات ګرم وي چې حتی رڼا هم نشي ترې وتلی**!**

د جهنم اور به دومره زیات ګرم وي چې حتی نورمال رڼا به هم نشي خپرولی، که د جهنم اور زرګونو یا ملیونونو درجو ته ورسیږي، نو دا به تور ښکاري، لکه څنګه چې رسول الله ﷺ ۱۴۰۰ کاله مخکې وویل**!**

۳ **.**د نبوي اعجاز او ساینس تطابق

رسول الله ﷺ ۱۴۰۰ کاله مخکې وويل چې جهنم تور دی، مګر هغه مهال خلکو دا تصور نشوای کولی، ځکه چې دوی تل اور زيړ، سور، يا نيلي ليدلی و.

اوس ساينس ثابته کړې چې تر ټولو ګرم اور تور ښکاري، ځکه چې دومره زيات تودوخه لري چې حتی رڼا هم نشي خپرولی!

دا د رسول الله ﷺ يو لوی علمي اعجاز دی!

۴ .پايله

رسول الله ﷺ وويل چې جهنم به تور وي، او ساينس تاييد کړه چې دا حقيقت دی!

تر ټولو ګرم اور تور ښکاري، ځکه چې دومره زيات حرارت لري چې حتی رڼا هم نشي خپرولی

دا د نبوي اعجاز يوه حيرانوونکې بيلګه ده، چې ساينس يوازې اوس کشف کړه.

سبحان الله !د رسول الله ﷺ خبرې تل حق دي، او ساينس يوازې اوس د هغوی تصديق کوي

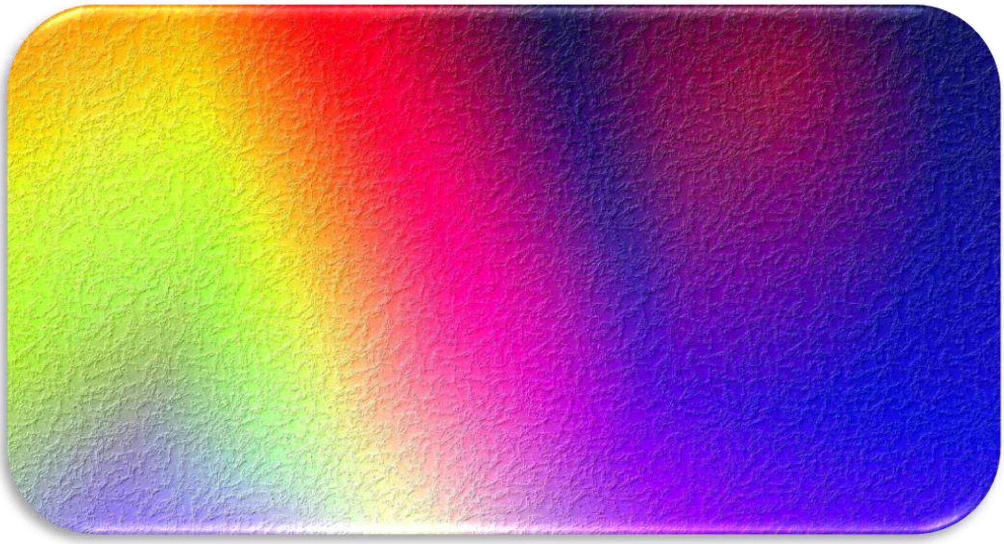

د رنګونو شمېر او د اووه شمېرې اعجاز

قرآنکریم د" رنګونو "(الألوان) کلمه څو ځله ذکر کړې .آیا د دې یادونه د رڼا د طیف **(Spectrum)**د اوو رنګونو له شمېر سره کومه اړیکه لري؟

رنګین کمربند (قوس قزح) او د رڼا طیف

رنګین کمربند **(Rainbow)** یو طبیعي اپټیکي او اقلیمي پدیده ده چې د لمر د رڼا او د باران د څاڅکو د انعکاس له امله په اسمان کې ښکاري .دا کمربند اووه رنګونه لري:

سره، نارنجي، ژیړ، شین، نیلي، لاجوردي او بنفشي.

د قرآن اعجاز

تر ټولو حیرانوونکې دا ده چې قرآن کریم د" رنګونو "کلمه اووه ځله ذکر کړې، چې دا د رڼا د طیف له اوو رنګونو سره برابر دی!

الله تعالی فرمایي:

.۱

(وَمَا ذَرَأَ لَكُمْ فِي ٱلْأَرْضِ مُخْتَلِفًا أَلْوَٰنُهُۥٓ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَـَٔايَةً لِّقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ)

(او هر هغه څه چې الله تعالی درته په ځمکه کې پیدا کړي دي، چې رنګونه يې مختلف دي، په دې کې خامخا د پند اخیستونکو لپاره نښه ده.)

(سورت النحل :۱۳)

.۲

(ثُمَّ كُلِى مِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ فَٱسْلُكِى سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًا ۚ يَخْرُجُ مِنۢ بُطُونِهَا شَرَابٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَٰنُهُۥ فِيهِ شِفَآءٌ لِّلنَّاسِ ۗ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَـَٔايَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ)

(بیا ته د هر ډول میوو خوراک وکړه، نو د خپل رب لارې ته نرمه روانه شه !د هغوی له خېټو څخه یو شان مختلف رنګه څښاک راوځي، چې د خلکو لپاره شفا لري، بېشکه په دې کې د غور کوونکو لپاره نښه ده.)

(سورت النحل :۶۹)

.۳

(وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦ خَلْقُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَٱخْتِلَٰفُ أَلْسِنَتِكُمْ وَأَلْوَٰنِكُمْ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَـَٔايَٰتٍ لِّلْعَٰلِمِينَ)

(او د الله له نښو څخه د اسمانونو او ځمکې پیدایښت دی، او د ژبو او رنګونو اختلاف مو .په دې کې خامخا د پوهانو لپاره نښې دي.)

(سورت الروم :۲۲)

.۴

(أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَخْرَجْنَا بِهِۦ ثَمَرَٰتٍ مُّخْتَلِفًا أَلْوَٰنُهَا)

(ايا ته نه وينې چې الله له اسمانه اوبه راکښته کوي، نو موږ پرې مختلف رنګه ميوې راوبسو؟)

(سورت فاطر :۲۷)

.۵

(وَمِنَ ٱلْجِبَالِ جُدَدٌۢ بِيضٌ وَحُمْرٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَٰنُهَا وَغَرَابِيبُ سُودٌ)

(او د غرونو ځخه ځينې سپينې، سرې، او مختلف رنګه دي، او ځينې بيا ډير تاريک تور دي.)

(سورت فاطر :۲۷)

.۶

(وَمِنَ ٱلنَّاسِ وَٱلدَّوَآبِّ وَٱلْأَنْعَٰمِ مُخْتَلِفٌ أَلْوَٰنُهُۥ كَذَٰلِكَ)

(او د انسانانو، ځناورو، او څارويو څخه هم مختلف رنګه دي، همداسې.)

(سورت فاطر :۲۸)

.۷

(أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَسَلَكَهُۥ يَنَٰبِيعَ فِى ٱلْأَرْضِ ثُمَّ يُخْرِجُ بِهِۦ زَرْعًا مُّخْتَلِفًا أَلْوَٰنُهُۥ)

(ايا ته نه وينې چې الله له اسمانه اوبه راکښته کوي، بيا يې په ځمکه کې چينې ګرځوي، بيا پرې مختلف رنګه کښتونه راوځي؟)

سورت الزمر :۲۱

پایله

دا تصادف نه دی، بلکې د قرآن یو بل حیرانوونکی اعجاز دی **!**په داسې حال کې چې علمي څېړنو د رڼا طیف اووه رنګونه تثبیت کړي، قرآن هم د" رنګونو "کلمه اووه ځله ذکر کړې.

ایا دا د قرآن د الهي وحی والي ښکاره دلیل نه دی؟

د رنګونو رول

رنګونه زموږ په ژوند کې یو مهم رول لري، ځکه چې هغه زموږ د ذهنیت، احساساتو او روغتیا باندې اغیزه لري **.**د قرآن په ژباړو کې، د رنګونو د ځانګړتیاوو په اړه خبرې شوې دي چې د دې مراد د بشري ژوند د طبیعت سره تړاو لري.

قرآن او رنګونه

قرآن کريم د رنګونو اهميت ته اشاره کړې ده او د دې د تفاوت په اړه يې يو ځانګړی پيغام ورکړی دی .په سوره الروم کې الله تعالی فرمائی:

وَمِنْ اٰيٰتِهٖ خَلْقُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاخْتِلَافُ اَلْسِنَتِكُمْ وَاَلْوَانِكُمْ ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّلْعٰلِمِيْنَ ۝

30-22 او د هغه له نښو څخه د اسمانونو او ځمکې پيدا کول دي او ستاسو د ژبو او ستاسو د رنګونو اختلاف (بېل والی) دی، بېشکه په دغو کې خامخا نښې دي د عالمانو (پوهانو) لپاره

په دې آيت کې الله تعالی د رنګونو د توپير اهميت څرګند کړی دی او دا د علم او پوهې يوه نښه ګڼل شوې ده .له دې پرته، رنګونه زموږ په روحيې، روغتيا او احساساتو باندې ځانګړې اغيزه لري.

رنګ او ساينس

رنګونه د نوري طيف له لارې ښکاري او د دې طيف هر رنګ يو ځانګړی فريکونسۍ لري .لکه څنګه چې د قرآن په څو آيتونو کې راغلي، د نباتاتو او مېوو رنګونه د رب د قدرت نښه ده .الله تعالی د نباتاتو د رنګونو په اړه داسې فرمايلي دي:

وَمَا ذَرَاَ لَكُمْ فِی الْاَرْضِ مُخْتَلِفًا اَلْوَانُهٗ ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّقَوْمٍ يَّذَّكَّرُوْنَ ۝

16-13او (مُسخر کړي يې دي) هغه څه چې تاسو لپاره يې په ځمکه کې پيدا کړي دي، په داسې حال کې چې رنګونه يې مختلف دي، بېشکه په دغو کې يقينًا لويه نښه ده د هغو خلقو لپاره چې نصيحت قبلوي

رنګ او طبيعت

ساینس پوهانو د رنګونو د رواني اغیزو په اړه څیړنې کړې دي .ځینې رنګونه د بدن د فزیکي او رواني حالتونو سره تړاو لري .مثلاً، سره رنګ د وینې فشار زیاتوي، ژېړ رنګ د مغز فعالیت زیاتوي، او شنه رنګ د زړه لپاره ګټور ګڼل کیږي.

د قرآن په آیتونو کې رنګونه

قرآن کریم په څو ځله د رنګونو یادونه کړې ده، د مثال په توګه، د مېوو او نباتاتو رنګونه، د خلکو لباسونه، او د آسمان او ځمکې رنګونه .قرآن د رنګونو د توپیر په اړه لاندې آیتونه وړاندې کوي:

"آیت:

أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَخْرَجْنَا بِهِۦ ثَمَرَٰتٍ مُّخْتَلِفًا أَلْوَٰنُهَا ۚ وَمِنَ ٱلْجِبَالِ جُدَدٌۢ بِيضٌ وَحُمْرٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَٰنُهَا وَغَرَابِيبُ سُودٌ (٢٧)

(سورة فاطر**27 :**)

"ایا ته نه وینې چې بېشکه الله له آسمانه اوبه راښکته کړې، نو مونږ په هغو سره بېلابېل رنګ لرونکي مېوې راوباسو، او له غرونو نه داسې لارې دي چې سپینې او سره دي، بېلابېل رنګونه لري، او (ځینې) توري دي، چې ډېر تور دي".

يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ ۚ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ٱسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْ أَكَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَـٰنِكُمْ فَذُوقُوا۟ ٱلْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ (١٠٦)

وَأَمَّا ٱلَّذِينَ ٱبْيَضَّتْ وُجُوهُهُمْ فَفِى رَحْمَةِ ٱللَّهِ هُمْ فِيهَا خَـٰلِدُونَ (١٠٧)

(سورة آل عمران**106-107 :**)

"هغه ورځ چې ځینې مخونه به سپین شي او ځینې مخونه به تور شي، نو خو هغه کسان چې مخونه یې توري شوي وي (ورته به وویل شي:) ایا تاسو وروسته له خپل ایمان نه کافران شوئ؟ نو د همدې له امله عذاب وڅکئ، د هغه کفر له وجې چې تاسو کاوه"!

"او خو هغه کسان چې مخونه یې سپین شوي وي، نو هغوی به د الله په رحمت کې وي، هغوی به پکې تل پاتې وي"!

أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَتُصْبِحُ ٱلْأَرْضُ مُخْضَرَّةً ۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ (٦٣)

(سورة الحج**63 :**)

ترجمه:

"ایا ته نه وینې چې بېشکه الله له آسمانه اوبه راښکته کړې، نو ځمکه شنه شي؟ بېشکه الله ډېر نرم‌سلوک کوونکی، ښه باخبره دی.

د رنګونو د مذهبي معانیو په اړه بحث

قرآن کریم د مختلفو رنګونو لکه شنه او تور د جنت او دوزخ سره تړلي .د جنت خلکو د شنو کالیو اغوستلو ته اشاره شوې:

"آیت شریف:

"أُوْلَـٰٓئِكَ لَهُمْ جَنَّـٰتُ عَدْنٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهِمُ ٱلْأَنْهَـٰرُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٍ وَيَلْبَسُونَ ثِيَابًا خُضْرًا مِّن سُندُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُّتَّكِـِٔينَ فِيهَا عَلَى ٱلْأَرَآئِكِ ۚ نِعْمَ ٱلثَّوَابُ وَحَسُنَتْ مُرْتَفَقًا"

(سورة الکهف**31 :**)

"د دوی لپاره د تل پاتې جنتونه دي، چې د دوی لاندې ویالې بهیږي، دوی به پکې د سرو زرو د کړیو سره سینګار کړی شي او دوی به په شنو وریښمینو او بروکېز وریښمینو کالیو کې وي، پر تختونو به تکیه وهونکي وي، ښه بدله ده، او ښه قرارګاه ده "."!(کهف**31**)

او د دوزخ په اړه داسې ویل کیږي:

"وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمَوْعِدُهُمْ أَجْمَعِينَ ۝ لَهَا سَبْعَةُ أَبْوَابٍ لِكُلِّ بَابٍ مِّنْهُمْ جُزْءٌ مَّقْسُومٌ (سورة الحجر : ۴۳-۴۴)

"او بېشکه جهنم د دوی ټولو د وعدې ځای دی .د هغې اووه دروازې دي، د هرې دروازې لپاره له دوی څخه ځانګړې برخه ټاکل شوې ده

د رنګونو درملنه

د رنګونو درملنه، چې په طب کې یې د" رنګ درملنه "یا" کولر تهراپي "په نامه پېژندل کیږي، دا باور لري چې رنګونه د بدن فریکونسۍ باندې اغیزه کوي .لکه څنګه چې سبز رنګ په طبیعت کې پیدا کیږي او د بدن لپاره ګټور دی، د سبز رنګ لیدل د ذهن آرامۍ سبب ګرځي.

د رنګونو مفهومی پراخه تحلیل

قرآن کریم د رنګونو په اړه د علمي او روحاني ارتباطاتو پر بنسټ ډېر ژور پیغام ورکوي . د رنګونو توپیر او د طبیعت په پراخې تنوع کې د الله د قدرت یوه نښه ده .د دې سره، قرآن کریم انسانان هڅوي چې د دې نښو او پیغامونو ته په دقت سره پام وکړي او د الله تعالی قدرت او حکمت درک کړي

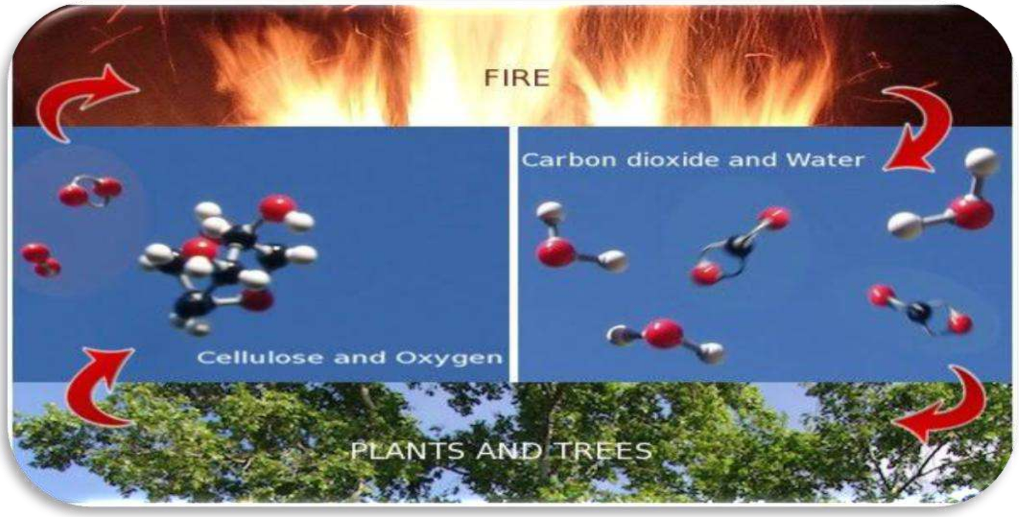

د شنې ونې څخه اور

د شنې ونې څخه اور – یو حیرانوونکی قرآني اعجاز

قرآن کریم د کایناتو د حقایقو یو لا محدود خزانه ده، چې هره خبره یې د علم او حقیقت په تله پوره ثابتیږي .له هغو اعجازاتو څخه چې قرآن ۱۴۰۰ کاله وړاندې بیان کړي، یو هم د شنې ونې څخه د اور راوتل دي .دا یو داسې حقیقت دی چې د قرآن د نزول پر مهال هېڅوک نه پوهېدل، خو نن ساینس یې د حیرانتیا حد ته رسولی دی.

الله تعالی فرمايي:

(ٱلَّذِی جَعَلَ لَكُم مِّنَ ٱلشَّجَرِ ٱلۡأَخۡضَرِ نَار□ا فَإِذَآ أَنتُم مِّنۡهُ تُوقِدُونَ)

(یٰس : ۸۰)

(ترجمه):

هغه ذات چې تاسو ته يې له شنې سمسورې ونې څخه اور پيدا کړ، نو اوس تاسو ترې نغري بلوئ.

الله تعالی فرمايي:

(أَفَرَءَيۡتُمُ ٱلنَّارَ ٱلَّتِي تُورُونَ ٧١ أَأَنتُمۡ أَنشَأۡتُمۡ شَجَرَتَهَآ أَمۡ نَحۡنُ ٱلۡمُنشِـُٔونَ ٧٢ نَحۡنُ جَعَلۡنَٰهَا تَذۡكِرَة □وَمَتَٰع□ا لِّلۡمُقۡوِينَ ٧٣ فَسَبِّحۡ بِٱسۡمِ رَبِّكَ ٱلۡعَظِيمِ ٧٤)

(الواقعة : ۷۱-۷۴)

ترجمه:

ايا پس وينی تاسو هغه اور چې بلوئ يي تاسې؟ ايا تاسو پيدا کړي مو ده ونه ددې او که مونږه يي پيدا کوونکي يو؟ مونږه ګرزولي مو ده دا ونه او ناصيحت، او د هغو لپاره ګټه ده چې سفر کوي .نو تسبيح وايه پيؤست له نامې د ربه خپله سره چې لوی دی.

قرآني اعجاز :د شنې ونې څخه اور

دا آيتونه يو له هغو حيرانوونکو حقيقتونو څخه دي چې د انسان علم يې يوازې په وروستيو پېړيو کې درک کړی .په ظاهري بڼه دا يوه عجيبه خبره ښکاري چې له شنې ونې اور راووځي، ځکه زرغونه ونه معمولاً اوبه لري، او اوبه اور نه شي بلولی، بلکې هغه يې مړ کوي .خو که ژور علمي تحليل ته لاړ شو، نو وبه ګورو چې دا يو قوي علمي حقيقت دی.

١ .د اور، اکسيجن، او شنو ونو اړيکه

د ساينسي څېړنو له مخې، اور، شنې ونې، او اکسيجن يو له بل سره نه شلېدونکې اړيکه لري:

که شنه ونه نه وي، نو اکسيجن به نه وي، او اور به هم نه وي.

ځکه چې اکسيجن د شنو ونو د فوتوسنتېز پروسې له لارې توليدېږي.

که اکسيجن نه وي، نو احتراق **(combustion)** به هم ونه شي، يعنې اور به هم نه بلېږي.

قرآن کريم دا حقيقت داسې بيان کړی" :ٱلَّذِی جَعَلَ لَكُم مِّنَ ٱلشَّجَرِ ٱلۡأَخۡضَرِ نَار□ا"، يعنې اور له شنو ونو راووځي.

که اکسيجن نه وي، نو شنه ونه او اور به نه وي.

شنې ونې د فوتوسنتېز لپاره اکسيجن ته اړتيا لري.

که اکسيجن نه وي، نو ونه به هم ژوندی پاتې نه شي.

اور ته هم اکسيجن اړتيا لري، نو که اکسيجن نه وي، اور به هم ونه بلېږي.

که اور نه وي، نو دا به د اکسيجن د نه شتون نښه وي.

اور يوازې هغه وخت بلېږي، چې اکسيجن موجود وي.

که اور ونه بليږي، نو دا يا د اکسيجن د نه شتون له امله وي، يا د سون توکو د نشتون له امله.

سون توکي (لرګي، سکاره، تېل) ټول د شنو ونو له پاتې شونو جوړ شوي، نو که دا نه وي، دا د شنو ونو د نه شتون نښه ده.

۲ .د مرخ او عفار ونې اور بلول

د عربو په تجربه کې، د" مرخ "او" عفار "ونې شاخچو به چې يو له بله سره ووهل شوې، نو اور به ترې راووت.

دا علمي حقيقت دی، ځکه چې ځيني ونې طبيعي اور اخيستونکي مواد لري، چې د اصطکاک **(friction)** په واسطه ژر بليږي.

دا ښيي چې قرآن کريم د نباتاتو د اور جوړولو خاصيت ته اشاره کړې، چې علمي اساس لري.

۳ .د فوتوسنتيز اعجاز :د اکسيجن او اور اړيکه

شنې ونې د فوتوسنتيز له لارې اکسيجن توليدوي، چې موږ يې تنفس کوو.

اور ته اکسيجن اړتيا ده، يعنې که اکسيجن نه وي، اور به ونه بلېږي.

دا پروسه د انرژي د دوران يوه معجزه ده :نباتات د لمر انرژي ذخيره کوي، انسانان يې د اور په بڼه بېرته ازادوي.

قرآني الفاظ" الشجر الأخضر "(شنه ونه) ته اشاره کوي، چې د ژوند سرچينه ده، او" نار " (اور) ته اشاره کوي، چې د انرژي بله بڼه ده.

۴ .د فوسيلي سون توکو حقيقت

نن موږ پوهېږو چې پټرول، ډيزل، او سکاره د لرغونو شنو نباتاتو پاتې شوني دي، چې د ځمکې لاندې د اوږدو کيمياوي بدلونونو له امله د سون مواد ګرځېدلي.

د دې ټولو اصلي سرچینه شنې ونې دي، چې د لمر انرژي یې د عضوي موادو په بڼه ذخیره کړې.

کله چې دا مواد وسوځول شي، نو د ذخیره شوې انرژي په بڼه راووځي، چې دا د شنې ونې د اور بلولو یو بل اعجازي شکل دی.

نتیجه :قرآني اعجاز

قرآن کریم ۱۴۰۰ کاله مخکې د شنو ونو څخه د اور د راوتلو حقیقت بیان کړی، حال دا چې ساینس یوازې اوس دا رازونه کشف کړي .دا نه یوازې یو ساده مشاهده ده، بلکې یو داسې ژور حقیقت دی، چې د کایناتو د تنظیم پر بنسټ ولاړ دی.

سبحان الله !د قرآن کریم هره خبره علمي حقیقتونه لري، او دا کتاب د خالق د مطلق علم ښکاره نښه ده!

د عنکبوت ژوند، خپلمنځي وژنه

د عنکبوت ژوند، خپلمنځي وژنه، او قرآني اعجاز

عنکبوت (سپایډر) یو له حیرانوونکو مخلوقاتو څخه دی، چې قرآن کریم یې نوم ذکر کړی او کور یې د کمزورۍ مثال ګرځولی .د عنکبوت ژوند نه یوازې له فزیکي کمزورۍ ډک دی، بلکې اخلاقي کمزورتیاوې هم لري، ځکه چې پکې خیانت، وژنه، او خپلمنځي تاوتریخوالی عام دي.

قرآن کریم د عنکبوت کور ته اشاره کوي:

اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ٤١ وَمَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ كَمَثَلِ الْعَنكَبُوتِ اتَّخَذَتْ بَيْتًا وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ لَبَيْتُ الْعَنكَبُوتِ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ٤٢

(العنکبوت : ۴۱-۴۲)

ترجمه:

الله پوهېږي پر هغه څه چې تاسو یې د هغه پرته بُولئ، او همدا دی، هغه عزتمن، حکیم دی .او د هغو کسانو مثال چې له الله پرته یې دوستان نیولي، د عنکبوت د مثال په څېر دی، چې کور یې جوړ کړی، او بېشکه، له ټولو کورونو څخه کمزورترین کور د عنکبوت کور دی، که دوی پوهېدلای!

۱ .د عنکبوت کور کمزورتیا – فزیکي او اخلاقي حقیقت

قرآن کریم وایي چې د عنکبوت کور تر ټولو کمزورترین دی، چې د علمي حقایقو له مخې ځو مهمې معناوې لري:

فزیکي کمزورتیا :د عنکبوت جال که څه هم له فولادو څو چنده قوي تار لري، خو خپله جوړښت یې کمزوری دی او د باد، باران، او لږو خوځښتونو سره نړېږي.

اخلاقي کمزورتیا :د عنکبوت ټولنیز ژوند له خیانت، وژنې، او بېثباتۍ ډک دی .دا ښیي چې نه یوازې د دې کور فزیکي جوړښت کمزوری دی، بلکې د دوی خپلمنځي اړیکې هم بېثباته دي.

۲ **.**د عنکبوت خپل‌منځي وژنه

الف **(**د ښځینه عنکبوت لخوا د نر وژنه

د **"Black Widow"** (تورې کونډې) عنکبوت ښځینه له نر سره د جفت‌گیری (مې‌ټینګ) وروسته اکثراً خپل نر وژني او خوري.

دا ځکه چې ښځینه عنکبوت د بچیو د روزنې لپاره انرژي ته اړتیا لري، نو نر د دې لپاره تر ټولو نږدې هدف ګرځي.

دا چلند د" جنسي وژنې**(Sexual Cannibalism)** "
په نوم یادیږي، چې د عنکبوتانو په ډیرو ډولونو کې لیدل کیږي.

ب د عنکبوت د بچیو لخوا د مور وژنه

د ځینو عنکبوتانو ښځینه، لکه**"Stegodyphus"**
عنکبوت، خپل ځان د خپلو بچیو لپاره قربانوي.

کله چې بچي پیدا شي، دوی خپله مور وژني او خوري، ترڅو ژوندي پاتې شي.

دا پدیده" ماتې‌روفاګي **(Matriphagy)** "نومیږي، چې مانا یې د مور خوړل دي.

دا ښيي چې د عنکبوت ټولنه د خپلمنځي وژنو له مخې بېثباته ده، او د دوی تر منځ هيڅ رښتينې مينه يا مهرباني نشته.

۳ .د" اتَّخَذَتْ "لفظ اعجاز – يوازې ښځينه عنکبوت جال جوړوي

په قرآن کريم کې د عنکبوت کور ته اشاره شوې، خو د" اتَّخَذَتْ "(مؤنث صيغه) کلمه کارول شوې، چې د ښځينه عنکبوت اشاره کوي.

ساينس نن ثابته کړې چې يوازې ښځينه عنکبوت جال جوړوي، نر دا وړتيا نه لري.

دا يو حيرانوونکی قرآني اعجاز دی، ځکه چې ۱۴۰۰ کاله مخکې دا حقيقت چا نه پېژانده.

۴ .د عبرت درس – ولې قرآن د عنکبوت مثال کارولی؟

لکه څنګه چې د عنکبوت کور فزيکي او اخلاقي لحاظ کمزوری دی، همداسې هغه عقيدې او اړيکې چې د الله پر ځای پر نورو بنا وي، بېثباته او بېارزښته دي.

د عنکبوت ټولنه له ظلم، خيانت، او وژنې ډکه ده، نو قرآن دا مثال د هغو خلکو لپاره راوړي چې د الله پر ځای پر نورو تکيه کوي، خو پايله يې يوازې ناکامي ده.

۵ .پايله

د عنکبوت کور نه يوازې فزيکي کمزوری دی، بلکې د دوی ټولنيز ژوند هم د خپلمنځي وژنو، خيانت، او ظلم ښکار دی.

د" اتَّخَذَتْ "قرآني اعجاز ثابتوي چې يوازې ښځينه عنکبوت جال جوړوي، يو حقيقت چې ساينس وروسته کشف کړ.

د عنکبوت ژوند انسانانو ته دا درس ورکوي چې هغه اړيکې چې د ظلم، خيانت، او کمزورې عقيدې پر اساس ولاړې وي، د عنکبوت د کور په څېر به ژر يا وروسته له منځه ولاړې شي.

قرآن کريم ۱۴۰۰ کاله مخکې د عنکبوت کمزوري ياد کړې، چې ساينس نن ورځ په تفصيل سره تائيد کړې ده – دا د قرآني اعجاز ښکاره نښه ده

اوښ

د قرآن کريم اعجاز :اوښ – د نه ستړې کېدونکي حوصله لرونکی حيوان

الله سبحانه وتعالی فرمايي:

"أَفَلَا يَنظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ"

(الغاشية :۱۷)

ژباړه:

"ایا دوی نه ګوري (او فکر نه کوي) چې اوبښ څنګه پیدا شوی دی؟"

سایسنسي اعجاز – د اوبښ حیرانونکي ځانګړتیاوې

۱ .اوبښ تازه او مالګینې اوبه څښلی شي

اوبښ کولی شي تازه او حتی ډېرې مالګینې اوبه (لکه د مړه سمندر اوبه) وڅښي، او هېڅ ضرر ورته نه رسېږي.

د دلیل وضاحت:

د اوبښ کلیه **(Kidneys)** اوبه فلټر کوي، مالګه ترې جلا کوي، او د بدن لپاره مناسبه تازه اوبه برابروي.

د اوبښ وینه او حجروي سیستم د دې جوګه دي، چې د اوبو کمښت ته زغم ولري.

۲ .اوبښ د ډېرو سختو بوټو، درختو، او اغزو خوړلو وړتیا لري

اوبښ کولی شي اغزي، سخت بوټي، او دښتني نباتات وخوري، پرته له دې چې معده یا کولمې یې زیانمنې شي.

د دلیل وضاحت:

د اوبښ لاړې **(Saliva)** ځانګړی ترکیب لري، چې سخت بوټي لکه تیزاب حل کوي او نرموي.

د اوبښ معده څو برخې لري، چې خورا سخت خواړه هضمولی شي.

۳ .د اوبښ ځانګړي سترګې او د شګو له طوفانونو څخه ساتنه

اوبښ دوې پرتې سترګې لري:

1 يو پرت شفاف دی، چې د شګو د طوفانونو پر مهال هم ليدنه ممکنه کوي.

2 بل پرت غوښنی او قوي دی، چې اړتيا پر وخت سترګې پټې کړي او د زيان څخه وژغوري.

۴ .د اوبښ د بدن حرارت د حرارت درجه تنظيموي

اوبښ په شديد ګرمۍ او سړې هوا کې ځان تنظيمولی شي.

د دليل وضاحت:

د اوبښ بدن د ورځې په اوږدو کې تودوخه ذخيره کوي، چې د شپې سړې هوا ته چمتو وي.

د دې ځانګړتيا له امله، اوښ تر ۷ ورځو پورې د اوبو پرته ژوند کولی شي.

نتيجه:

قرآن کريم د اوبښ حيرانوونکې تخليق ته اشاره کړې، چې اوس ساينس د دې ځانګړتياوې تثبيت کړي دي.

اوبښ يو له عجيبو حيواناتو څخه دی، چې سخت اقليم ته زغم لري، او د دې ټولو ځانګړتياوو ترشا الهي حکمت پروت دی.

سبحان الله !قرآن کريم موږ ته ۱۴۰۰ کاله مخکې د دې حيرانونکي حيوان د ځانګړتياوو ارزښت بيان کړی و

آس

د العاديات سورت د لومړي آیت علمي اعجاز

آیت مبارک:
(وَالْعَادِيَاتِ ضَبْحًا)
(قسم دی پر تېزو ځغلوونکو) اسونو (چې غړونه باسي!)
(الْعَادِيَات :۱)

د آیت علمي تحلیل:

د" العاديات "کلمه د هغو اسونو په معنی ده چې په شدت سره ځغلي، او" ضَبْحًا "هغه غړ ته اشاره کوي چې د دوی له سینو او سږو څخه د ځغاستې پر مهال راوځي.

دا آیت د قرآن کریم د ساینسي اعجاز یو ښکلی مثال دی، ځکه چې پخوا خلکو یوازې دا لیدل چې اسونه منډې وهي او غړونه باسي، خو د دې تر شا پټ علمي حقیقتونه نه وو معلوم .نن ساینس دا ثابتوي چې د اسونو د بدن فزیولوژي د دوی د ځغلو له طریقه سره کامل تطابق لري.

---

۱ .د اسونو د تنفسي سیستم حیرانوونکې ځانګړتیاوې

د اسونو بدن له طبیعت سره داسې عیار شوی دی چې د دوی د دوامداره منډو اړتیاوې پوره کړي.

أ (د اسونو د سږو ځانګړتیاوې:

1. لوی سږي :د اسونو سږي د انسانانو په پرتله څو چنده لوی دي، چې هغوی ته اجازه ورکوي د منډې پر مهال ډېره هوا واخلي.
2. چټک تنفس :کله چې اسونه تېزې منډې وهي، د دوی د تنفس چکر د دوی د قدمونو سره همغږي لري، یعني د هر ګام په وهلو سره یو وار هوا اخلي او باسي.
3. د اکسیجن چټکه تبادله :د اسونو سږي دومره پیاوړي دي چې په یوه دقیقه کې تر ۱۵۰ لیټرو پورې اکسیجن جذبولی شي.

ب (د اسونو زړه او د وینې جریان:

1. ستر زړه :د اسونو زړه د دوی د بدن د متناسب وزن سره مطابق خورا لوی دی، چې د منډې پر مهال کافي وینه رسوي.
2. د وینې لوړ فشار :د اسونو د منډې پر مهال د دوی د بدن وینې جریان دومره زیاتېږي چې زړه یې هره دقیقه تر ۲۵۰ ځله پورې ټوپ وهلی شي.

---

۲ .د" ضَبْحًا "ساینسي مفهوم

کله چې اسونه تېزې منډې وهي، د دوی د تنفسي سیستم شدت زیاتېږي، چې له امله یې د سږو د هوا د چټکې تبادلې له امله یو ځانګړی غږ تولیدېږي .دغه غږ چې د تیزې ساه اخیستلو او ویستلو له امله رامنځته کېږي، د" ضَبْحًا "تر حقیقي مفهوم لاندې راځي.

أ (ولې اسونه غږونه باسي؟

1. د اسونو د سږو داخلي جوړښت داسې دی چې د منډې پر مهال د هوا د سرعت له امله یو ډول وریښمین غږ تولیدېږي.
2. دغه غږ د دوی د سینو د عضلاتو د حرکت، د اکسیجن د شدت، او د زړه د پمپ کولو له امله لا پیاوړی کېږي.
3. ساینس نن دا ثابتوي چې دا غږ د بدن د انرژۍ د تولید له پروسې سره مستقیم تړاو لري.

---

۳ .د قرآن کریم اعجاز او ساینس

قرآن کریم له ۱۴۰۰ کلونو وړاندي دا حقیقت بیان کړی و، چې اسونه د منډې پر مهال غړونه باسي.

1. په پخوانیو زمانو کې خلکو د دې علت نه پوهېدل، خو نن ساینس دا تصدیقوي چې دا غړ د اسونو د فزیولوژیک جوړښت یوه طبیعي پایله ده.
2. الله تعالی د اسونو بدن داسې پیدا کړی دی چې د منډې پر مهال زیات اکسیجن واخلي، د زړه ضربان لوړه شي، او د سږو د فعالیت له امله ځانګړي غړونه تولید کړي.
3. ساینس نن دا ثابته کړې چې د اسونو سږي او زړه د دوی د منډو لپاره خاص جوړ شوي دي، او دا حقیقت قرآن ۱۴۰۰ کاله وړاندې بیان کړی و.

سبحان الله **!**دا د قرآن کریم د حیرانوونکي اعجاز یوه نښه ده.

الله تعالی د نړۍ هر شی د ځانګړي حکمت سره پیدا کړی دی، او قرآن کریم موږ ته دا حقیقتونه ښيي، چې د وخت په تېرېدو یې علمي تصدیق کېږي.

(وَالْعَادِيَاتِ ضَبْحًا)
(قسم دی پر تېزو ځغلوونکو**)** اسونو **(**چې غړونه باسي**!)**

ایا دا نه ده چې قرآن د الله تعالی د علمي معجزو یو ښکلی بیان دی؟

ډبرو شکېدو پدیدې

د قرآن کریم معجزاتي څرګندوني په علمي ډول :د **Frost Weathering** یا د ډبرو شګېدو پدیدې تشریح

قرآن کریم، چې د انسانانو لپاره یوه کامل لارښوونه ده، یوازې د روحاني او اخلاقي لارښوونو نه بلکه د طبیعت او دنیا د پدیدو په اړه هم حیرانونکې معجزې لري .یوه له دې معجزو څخه د آیت شریف تشریح ده چې د اوبو د یخېدو په نتیجه کې د ډبرو شګېدل او اوبه ترې راوستل بیانوي .دا آیت د قرآن د علمي معجزاتو یوه بله څرګنده بېلګه ده، چې د طبیعت یوه داسې پدیده وړاندې کوي چې نن ورځ یې ساینس په ژوره توګه په ډاګه کړې ده.

الله تعالی فرمایي:

آیت شریف'' **:ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَٰلِكَ فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً ۚ وَإِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهَارُ ۚ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ ۚ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ ۗ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ''**

74بیا له دې نه بعد ستاسو زړونه سخت شول، نو هغه د تیږو په شان دي، یا په سخت والي کې نور هم زیات دي او بېشکه یقینًا ځینې تیږې هغه دي چې له هغو نه وَلې بهېږي او بې شکه یقینًا ځینې هغه دي چې چوي، نو له هغو نه اوبه راوځي، او خامخا یقینًا ځینې هغه دي چې د الله له وېرې نه رارغړي، او الله ستاسو له عملونو نه کله هم غافل نه دی

(القرآن کریم **2:74**)

فروزني هوا او د ډبرو شګېدل:

د دې آیت شریف د" فروزني هوا "یا "**Frost Weathering**" یوه حیرانونکې معجزه وړاندې کوي .کله چې اوبه یخ شي، د یخېدو په حالت کې د اوبو حجم نه یوازې زیاتېږي، بلکه د یخ پراخوالی ډبرو ته فشار راوړي .دغه فشار، که په ځانګړو شرایطو کې وکارول شي، کولی شي چې ډبره شګ کړي او اوبه ترې راووځي .دا پروسه په ساینس کې د "**Volumetric Expansion**"په نوم یادیږي، چې په دې کې یخ شوي اوبه د ډبرو سره فشار رامنځته کوي او د ډبرې جوړښت کې یې بدلون راولي.

د یخ او اوبو د یخېدو او پراختیا په ترڅ کې، دغه فشار د ډبرو په جوړښت کې د شګېدو لامل کېږي، او په ځانګړو شرایطو کې دا ډبرې ټوټې شي او اوبه ترې راځي .د دې پدیدې لپاره یو مشخص تودوخه، **22°C-** (منفي **22** درجې سیلسیس) په شان شرایط، اړین دي، ترڅو یخ پراخ شي او د ډبرې جوړښت ته زیان ورسوي .کله چې ډبره په چټکۍ سره یخه شي، اوبه نه لېږې کیږي او دغه فشار د ډبرې په جوړښت باندې عمل کوي.

د قرآن معجزه:

نن ورځ، ساينس پوهان په دې پوهېږي چې د اوبو يخېدو سره ډبرې شګوي او د اوبو راوتل په دې سره امکان لري .خو حيرانتيا دا ده چې دا حقيقت ۱۴۰۰ کاله مخکې قرآن کريم کې ذکر شوی و .دا نه يوازې د قرآن معجزه ده، بلکې د الله تعالی علم ته د يوه ژور اشارې په توګه ګڼل کيږي.

د قرآن دغه آيت د هغو ډبرو ځانګړتياوې بيانوي چې د" خدايي حکم "له مخې يې د اوبو د جريان سبب کيږي يا حتی د اوبو د شګيدو او راويدو عامل کيږي .دغه معجزه د دې حقيقت څرګندونه کوي چې قرآن يوازې يو روحاني کتاب نه دی، بلکه د طبيعت پديدو سره هم ارتباط لري او د دې علمي حقيقتونو په اړه د پام وړ خبرې وړاندې کوي.

پايله:

قرآن کريم کې د" فروزني هوا "او د ډبرو شګېدو په اړه د ذکر شويو جملو تفسير، موږ ته نه يوازې د الله تعالی پوهه او حکمت ښيي، بلکې د دې علمي حقيقتونو د ۱۴۰۰ کاله مخکې پوهيدلو يوه ښکاره بېلګه هم وړاندې کوي .د دې معجزې له لارې، قرآن کريم د الله تعالی په ځواک، حکمت او علم د نړۍ په هر اړخ کې زموږ لپاره د لرغونو پوهانو د نښې په توګه پاتې کيږي

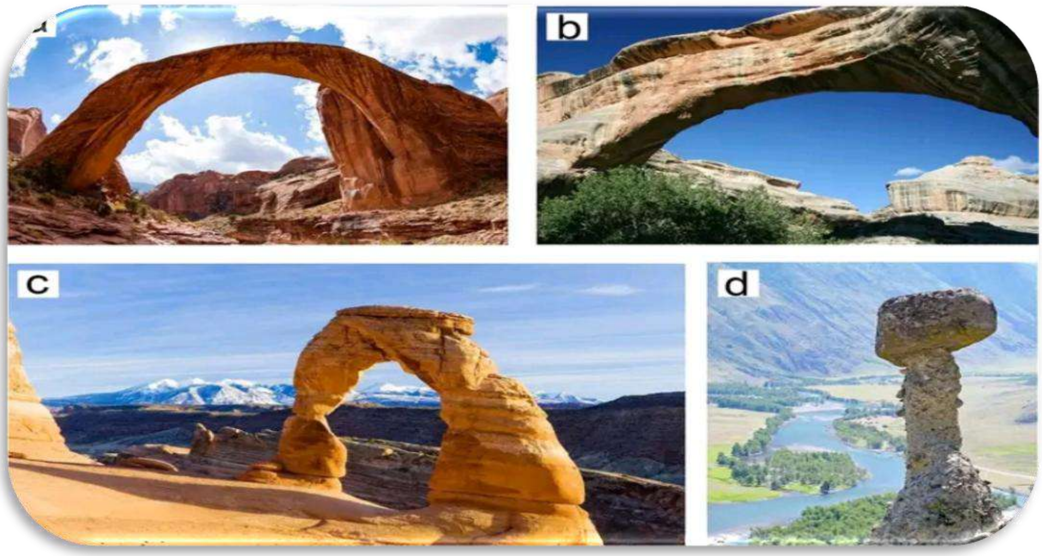

د باران له امله د تيږو نرمېدل

د قرآن کريم ساينسي اعجاز :د باران له امله د تيږو نرمېدل (**Weathering & Erosion**)

الله جل جلاله د احسان د ابطال حقيقت او د طبيعت يو علمي حقيقت داسې بيان کړی:

۱ .د قرآن کريم آيت

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُبْطِلُوا صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَىٰ كَالَّذِي يُنْفِقُ مَالَهُ رِئَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۖ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ تُرَابٌ فَأَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا ۖ لَا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ شَيْءٍ مِمَّا كَسَبُوا ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ

(ای مومنانو !خپل خيراتونه د احسان اېښودلو او ازار ورکولو سره باطل کوئ مه، لکه هغه کس چې خپل مال د خلکو د ښودلو لپاره لګوي، او په الله او د آخرت پر ورځ ايمان نه لري . د هغه مثال د هغه تيږې (صفوان) په څېر دی چې خاورې پرې پرتې وي، نو يو سخت باران پرې ووريږي، او هغه تيږه (صافه) صلداً (پرېږدي) بې له خاورو .(دوی له خپلو اعمالو هېڅ نه شي ترلاسه کولی، او الله کافران هدايت نه کوي.)

[البقره :۲۶۴]

۲ .د تيږو د نرموالي **(Weathering & Erosion)** ساينسي حقيقت

الف (د تيز باران) وابل اغېز:

کله چې باران سخت وريږي، نو د سيلاب اوبو د ځمکې سطحه مينځي او هغه مواد له ځانه سره وړي چې د تيږو پر مخ پراته وي، لکه څنګه چې قرآن کريم فرمايي" فَأَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا "(يو سخت باران پرې ووريږي، او هغه صافه پرېږدي).

ب (د تيږو د نرمېدو **(Weathering)** پروسه:

د طبيعي کيمياوي تعاملاتو، باران، باد، او د سيندونو د اوبو له امله تيږې ورو ورو تجزيه کېږي.

ج (د ايرژن **(Erosion)** اغېز:

ایرژن هغه عمل دی چې د اوبو، باد، یا یخچالونو له لارې تیږې له خپلې اصلي سطحې بېلېږي .دا بهیر د" صفوان "(یو ډول کلک او سخت کاڼی) پر سطحه اغېز کوي، او د باران له امله صفا او نرمېږي ("صلداً").

۳ .د قرآن کریم اعجاز

۱ " .صفوان :"دا د هغو تیږو نوم دی چې پر سطحه یې خاوره یا دوړې پرتې وي.

۲ " .وابل :"سخت باران چې د اوبو قوي جریان رامنځته کوي.

۳ " .صلداً :"یعنې صفا، نرم، او بې له خاورو پاتې کېدل.

نن ساینس ثابته کړې، چې د سخت باران، د اوبو او د تیږو ترمنځ رګېدنه **(friction)** د تیږو سطحه نرمه او پاکه کوي.

۴ .پایله

1400 کاله وړاندې، څوک نه پوهېدل چې باران د تیږو سطحه صفا کوي او دا د ایرژن **(erosion)**یوه مهمه برخه ده .خو قرآن کریم د دې علمي حقیقت بیان ۱۴۰۰ کاله وړاندې کړی و .دا د قرآن عظیم شان اعجاز دی، چې حقایق یې د ساینس له پرمختګ سره لا روښانه کېږي

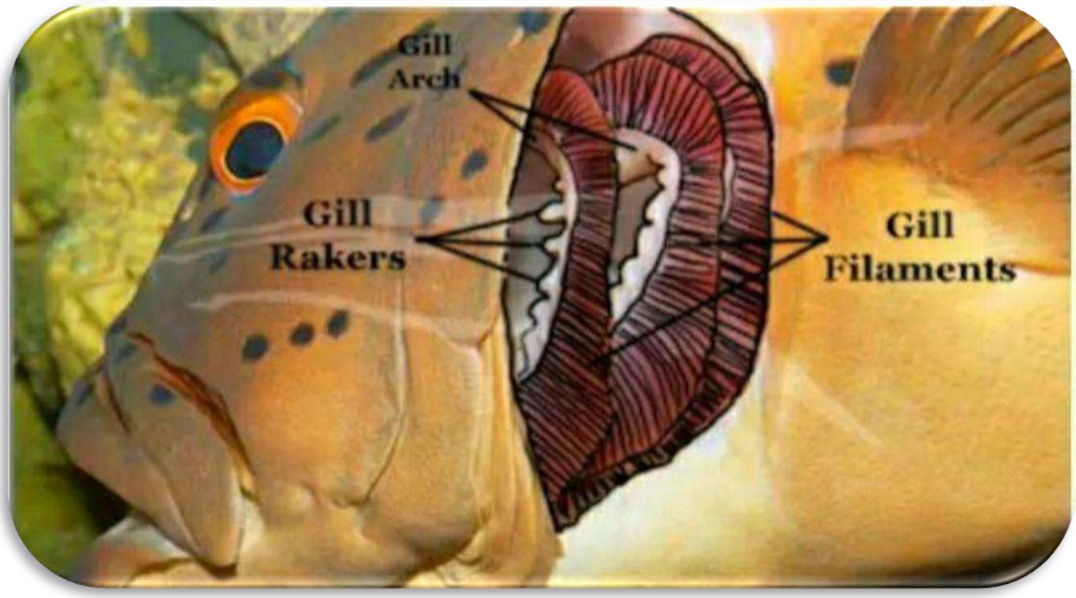

د کب د حلال والي علمي او قرآني تشريح

قرآني ليد

الله تعالی په قرآن کريم کې د سمندري نعمتونو په اړه داسې فرمايي:

"وَهُوَ ٱلَّذِى سَخَّرَ ٱلۡبَحۡرَ لِتَأۡكُلُواْ مِنۡهُ لَحۡمًا طَرِيًّا"

(الآية :۱۴، سورة النحل)

ژباړه" :او هغه (الله) دی چې د سمندر واک يې درکړ، ترڅو تاسو له هغې تازه غوښه وخورئ".

په دې آيت کې الله تعالی څرګندوي چې د سمندر له خوراکي نعمتونو څخه د انسان لپاره ګټه اخيستل روا او اسانه دي .په اسلامي شريعت کې کب د هغو خوړو له ډلې دی چې پرته له ذبح کولو حلال دی .دا يو ځانګړی حکمت او آسانتيا ده چې په اسلامي شريعت کې انسانانو ته ورکړل شوې ده.

علمي ليد

د کب د حلال والي علمي وضاحت په لاندې ټکو کې وړاندې کولی شو:

۱ .د کب طبیعي میکانیزم د وینې ایستلو لپاره

کله چې کب د اوبو څخه بهر راوځي، د اکسیجن د کمښت له امله د کب د بدن ټولې وینې د طبیعت له مخې یوې ځانګړې برخې ته لیږدول کېږي، چې هغې ته **Epiglottis** ویل کېږي .دا د کب په خوله کې یو ځای دی، چې د وینې جریان د کب له بدن څخه وباسي .د دې طبیعي بهیر په واسطه د کب غوښه پاکه او له وینې خالي کېږي.

۲ .د وینې د پاتې کېدو زیان

د ځمکنیو څارویو په بدن کې که وینه پاتې شي، نو د هغې غوښه د خرابېدو او زهرجن کېدو احتمال لري .له همدې امله د ذبح کولو پر مهال د دې حیواناتو وینه د ځانګړې پروسې له لارې ایستل کېږي .برعکس، کب د اوبو ژوی دی، او د هغه د ژوند جوړښت داسې دی چې د مرګ په وخت کې یې ټولې وینې طبیعي توګه خارجېږي.

۳ .د کب بدن کې د سمې وینې نه پاتې کېدل

د کب د وینې سیستم د نورو حیواناتو په پرتله ځانګړی دی .د کب په غوښه کې د وینې د پاتې کېدو احتمال خورا لږ دی، ځکه چې د هغې وینه د طبیعي فشار په نتیجه کې د مرګ پر وخت پاکېږي .دا طبیعي بهیر د اسلامي اصولو سره په بشپړ ډول همغږي دی، چې د پاکوالي او پاک خوړو اصول ته لومړیتوب ورکوي.

د شریعت حکمت

په اسلامي شریعت کې کب او ټول هغه سمندري حیوانات چې خپل ژوند د اوبو په ماحول کې تېروي، پرته له ذبح کولو حلال دي .دا یو الهي آسانتیا ده، ځکه چې د کب ذبح کول او

د هغه وینه ایستل په عملي توګه ناشونی یا خورا ستونزمن کار دی .الله تعالی د خپلو بندګانو لپاره په دې برخه کې داسې یو حکم کړی چې هم ساده دی او هم حکمتونه لري.

پایله

د کب حلالوالي کې قرآني او علمي حکمتونه په ګډه څرګندوي چې د اسلام احکام د طبیعت او انسان اړتیاوو سره په بشپړ ډول همغږي دي .د کب طبیعي جوړښت او د هغه د وینې ایستلو بهیر یو روښانه اعجاز دی، چې د الله تعالی د حکمت څرګندونه کوي

ساعت برج او تونلونه

د مکې کلاک ټاور د نړۍ تر ټولو لوړ ساعت برج او په نړۍ کې څلورمه لوړه ودانۍ ده!

رسول الله (ص) فرمايي:

کله چې د مکې خېټه خلاصه شي او د هغې له لارې به د سیند په څیر لاره (تونلونه) وکیندل شي او د مکې مقدس ښار ودانۍ به د هغه له غرونو څخه لوړې شي کله چې تاسو دا نښې وګورئ نو پوه شئ چې دا وخت قیامت نږدې ده"

، د دې حدیث د تفسیر په اړه کوم فکر کوئ، په مکه کې د ساعت برج یو له بشپړو نښو څخه دی؟" کله چې تاسو مکه وګورئ، د هغه غرونو ته وګورئ، او ودانیو ته یې چې وګورئ د غرونو سرونو ته رسیږي، نو برج سعة لا دمخه خپل سیوري په کعبه شریفه اچولی دی.

"فإذا رأيت مكة قد بعجت كظائم ورأيت البناء يعلو رؤوس الجبال فاعلم أن الأمر قد أظلكو "

رواه ابن أبي شيبة في" المصنف(**461 /7**) "، وأبو عمرو الداني في" السنن الواردة في الفتن (**462**) "وابن الجعد في" مسنده (**2108**) "

نو کله چې تاسو په مکه کې ووینئ چې کانالونه یې کیندل شوي (یا تونلونه جوړ شوي) او تاسو وګورئ چې ودانۍ یې د غرونو له سرونو څخه تیریږي، نو پوه شئ چې (قیامت) ساعت امر په تاسو باندې لا دمخه خپل سیوري اچولی دی] .رواه ابن ابي شيبه په المصنف، حدیث نمبر **[124]**

"د ساعت برج ته برج الساعة هم ویل کیږي، د ال سعة یو معنی ساعت دی، د ساعت برج په حقیقت کې د کعبې سیوري کوي، نو د نبوت په لفظي توګه، لکه څنګه چې - صاع (ساعت) لا دمخه خپل سیوري (کعبې ته) اچولي دي .ایا دا ممکنه ده چې حدیث په دې ډول تفسیر شي چې دا د ساعت برج ته راجع شي؟ د مکې او لوړو ودانیو له لارې تونلونه عموما د علماو لخوا منل شوي بشپړ شوي نښې دي، مګر د ساعت برج په زړه پورې دی چې ما مخکې نه دی لیدلی

لوړې ودانۍ

رسول الله صلی الله علیه وسلم ته د نبوت د ثبوت لپاره یو شمیر معجزې ورکړل شوې او ترسره شوې .هغه ته تر ټولو ستره معجزه د قرآن نزول وو .

قرآن په څو اړخونو کې معجزه ده :ژبنی تکامل او بې ساریتوب، د وروستیو تاریخي، لرغونو او ساینسي موندنو له مخې د هغه اعتباري، وړاندوینې او داسې نور .د هغه څخه مخکې د نورو پیغمبرانو معجزو برعکس د قرآن معجزه ابدي ده .

رسول الله صلی الله علیه وسلم مونږ ته یو شمیر وړاندوینې کړی چې د قیامت په لویو او وړو نښو کې ذکر شوي دي .

د هغه څخه یی یو د لوړو ودانیو جوړول دي

«له حضرت عمر رضی الله عنه څخه روایت دی :چې مونږ له رسول الله (صلی الله علیه وسلم) سره ناست وو، یو سړی راغی چې جامې یې سپینې او ویښتان یې ډیر تور وو، د سفر هیڅ نښه یې نه معلومیده او نه په مونږ کې چا پیژندلو، هغه د هغه (ص) په لور

کېناست، رسول الله صلی الله علیه وسلم په زنګونونو لاس کیښود او خپل لاسونه یې په اوږو کېښودل او یو څو پوښتنې یی د رسول الله (ص) څخه ددین په اړه وکړې بیا یې دا پوښتنه وکړه چې د قیامت نښې راته بیان کړه

رسول الله (ص) ورته وفرمایل ":او کله چې ته ګورې چې لوڅې پښې، لوڅ او بې وزله شپانه د لوړو ودانیو په جوړولو کې له یو او بله سره سیالي کوي(نو دا وخت قیامت ته انتظار کوۍ)".

رسول الله صلی الله علیه وسلم درې ورځې وروسته له ما سره وکتل او ویې ویل :ایا ته پوهیږې چې هغه سړی څوک وو؟ ما وویل :الله او رسول یې ښه پوهیږي .ویې فرمایل :دا جبرائیل وو، چې تاسو ته د دې لپاره راغلی و، چې تاسو ته دین در زده کړي«.

(9)باب فِي الإِيمَانِ

سنن ابن ماجه ۶۳

(صحیح مسلم، حدیث :۱)

علامه نووي رحمه الله تشریح کوي چې :

"د صحراګانو بې وزله خلک به ناڅاپه شتمن شي او په خپلو ودانیو به فخر کوي "(المنهاج)

دا حدیث هغه خلک بیانوي چې ناڅاپه به شتمن شي او بیا به د اړتیا لپاره نه بلکې یوازې د سیالۍ په حاطر دا تعمیرات جوړوي.

دا وړاندوینه په ننۍ عصر کې د ټولو لپاره په څرګنده توګه لیدل کیږي لکه څنګه چې دا وړادوینې نن ورځ په عرب کې څرګندیږي.

یوازې یوه پیړۍ دمخه، د خلیج په سیمه کې عربانو په حقیقت کې د نړۍ د نورو برخو په پرتله د" شپانو "ژوند درلود، خورا ابتدایي ژوند یې درلود، ختی **50** کاله دمخه عرب یوازې او یوازې یوه دښته او وچ ډاک و .

د ټول عرب ژوند د شلمې پیړۍ په مینځ کې د تیلو لویی شتمنۍ ته رسیدو سره بدل شو، ددې پایلې ډیری شتمنۍ په ټوله کې د لویو او لوړو تعمیراتو په جوړولو کې پانګونه شوي .

د رسول الله صلی الله علیه وسلم په زمان کې ختی دا تصور هم چا نشو کولی چې دغه دښتې ځمکه به په داسې مکان بدلیږي چې تعمیرات بایی له اسمان سره سرونه وهی

شمسیه او قمریه جنتري

په زړه پورې ده موږ په قرآن عظیم شآن کې شمسیه او قمریه جنتري هم موندلې دی.

الله تعالی فرمایي **:**وَلَبِثُوْا فِيْ كَهْفِهِمْ ثَلٰثَ مِائَةٍ سِنِيْنَ وَازْدَادُوْا تِسْعًا ۝

"او دوی درنګ(خوب) وکړو په خپل غار کې درې سوه کاله او پاتې شوو نهه کاله نور "الکهف**[18:25]**

پوښتنه **:**ولې الله تعالی **300** کاله ځانته وویل، او **9** کاله یي ځانته وویل، ولې یي **309** کاله ونه ویل؟

ځواب دلته دی چې **300** شمسي کاله او **309** قمري کاله دوی په غار کې پاتې شوي دي .

قرآن کريم د دوی د خوب موده په دوه عددي سیستمونو بیان کړې :

۳۰۰ کلونه د شمسي **(Solar)** حساب سره مطابق

۳۰۹ کلونه د قمري **(Lunar)** حساب سره مطابق

دا د شمسي او قمري کلونو ترمنځ د فرق یوه دقیقه محاسبه ده**!**

۲ **.**د قمري او شمسي کلونو ریاضي تطابق

۱ **.**د شمسي او قمري کلونو فرق

یو شمسي کال **:**شاوخوا ۳۶۵،۲۴ ورځې

یو قمري کال **:**شاوخوا ۳۵۴،۳۴ ورځې

فرق **:**هر قمري کال د شمسي کال څخه شاوخوا ۱۰،۸۸ ورځې کوچنی دی**.**

۲ **.** د ۳۰۰ شمسي کلونو محاسبه په قمري کلونو کې

موږ محاسبه کوو چې ۳۰۰ شمسي کلونه څو قمري کلونه جوړوي**:**

300 \times \frac{365.24}{354.36} = 309

نتیجه:

د ۳۰۰ شمسي کلونو معادل ۳۰۹ قمري کلونه دي، چې قرآن کریم دقیقاً بیان کړي**!**

ډاکټر قریش شهاب څرګنده کړه چې قرآن هم د صمیمیه او قمریه په محاسبه کې توپیر ته اشاره کړې ده .دا د اصحاب کهفي (د ځوانانو یوه ډله چې په یوه غار کې یې پناه اخیستې وه) په کیسه کې بیان شوې ده .د نهو کلونو اضافاوالی د شمسي او قمري تقویمونو د اختلاف پایله ده .د شمسي تقویم ، چې د ګریګورین تقویم په نوم پیژندل کیږي ، یوازې په**16** مه پیړۍ کې کشف شو، او قران عظیم شآن د کشف څخه **9** پیړۍ مخکې د شمسیه او قمریه جنتریو یادؤنه کړي، شمسیه جنتري چې د قمریه جنتري سره یي یولس ورځې توپیر دی.

که چېرته **300** کلونه **X** ضرب کړو په **11**ورځو کې **3.300** = ورځې به مونږ ته په لاس راکړي یا د شاوحوا نهو کلونو په ضرب کولو سره ترلاسه کیږي.

د قرآن حسابي اعجاز - ولې دا حیرانوونکی دی؟

۱۴۰۰

کاله مخکې هېڅا دا دقیقه محاسبه نشوای کولی

د عربو خلک د قمري کلونو سره اشنا وو، خو شمسي حسابي سیستم یې نه درلوده.

د شمسي او قمري کلونو ترمنځ دا دقیق ریاضي تطابق یوازې په عصري حسابي وسایلو ثابتېدای شي**!**

سبحان الله

د قرانکریم له څو آیتونو پرته نور هم ډېر حقایق شته چې علمي حقایق لري .د قرانکریم په پورتنیو آیتونو کې د ساینسي حقایقو توضیح کول د دې ثبوت کیدای شي چې دا سپیڅلی کتاب د الله سبحانه وتعالی له خوا راغلی دی چې په هر څه پوه دی .ځکه چې د الله سبحان وتعالی له وحې نه د امي (ع) په دې جزیاتو پوهېدل (چې په لیکلو او لوستلو نه پوهېدلو) چیرته وو؟ موږ کولی شو دا حقایق د انعکاس په توګه د ایمان او تقوی د زیاتولو لپاره وکاروو .

الله تعالی فرمایي" :سَنُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْآفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ "

موږ به دوی ته په کایناتو کې او د دوی په دننه کې خپلې نښې وښیو تر څو چې دوی ته څرګنده شي چې دا قرآن حق دی .ایا دا کافي نه ده چې ستا رب پر هر څه شاهد دی؟ فصیلات ۵۳ آیت

د معراج سفر اعجاز

د معراج مبارک سفر او د سفر د تیزوالي اعجاز

د رسول الله ﷺ د معراج سفر يو له سترو معجزو څخه دی، چې پکې رسول الله ﷺ له مکې مکرمې څخه بيت المقدس او بيا له هغه ځايه اسمانونو ته پورته شو .دا سفر د يوې شپې په لږ وخت کې ترسره شو، چې د زمانې او مکان د حدودو نه وتل پکې ښکاري.

د معراج حديث:

جبريل عليه السلام سره يو حيوان ور سره ؤ، رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايي :دغه حيوان تر خره لوی او تر غاطري يا قچري کوچنئ ؤ، دا خو د دغه حيوان د جسم يا بدن اندازه وه، مګر تعجب يې په تېزوالي کې ؤ، يو غورځېدل يې د سترګو د ليدني پر اندازه وه، سرعت او چابکي يې تر تصور زيات وه.

رسول الله صلی الله عليه وسلم په دغه شپه بيرته مکې مکرمې ته راغلی، دغه ټول سفر او دغه ټوله واقعې په دغه يوه شپه کي بلکه تر يوې شپې لا هم په لږ وخت کي پيښ سوې، ځکه په دغه شپه کي ولاړی او په هغه شپه کي بيرته تر سهار د مخه راغلی .

په صحيح البخاري او صحيح مسلم کې داسې روايت شوی دی:

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:

"أُتِيتُ بِالْبُرَاقِ، وَهُوَ دَابَّةٌ أَبْيَضُ، طَوِيلٌ، فَوْقَ الْحِمَارِ وَدُونَ الْبَغْلِ، يَضَعُ خَطْوَهُ عِنْدَ أَقْصَى طَرْفِهِ"...

(صحيح البخاري، حديث**3207** ؛ صحيح مسلم، حديث**164**)

ترجمه:

انس بن مالک رضي الله عنه روايت کوي چې رسول الله ﷺ وفرمايل:

"ما ته براق راوړل شو، دا يو سپين، اوږد حيوان و، چې د خره او قچرو ترمنځ و، او هر ګام يې هلته اېښود چې سترګې به يې وروستی حد وليد".

د براق سرعت او د ساینس څېړنه:

د حدیث له الفاظو ښکاري چې د براق سرعت دومره ډېر و چې هر ګام یې د نظر د وروستي حد پورې رسېده .د ساینس له نظره، دا د" نسبیت د تیورۍ "(**Theory of Relativity**) سره مشابهت لري، چې پکې ویل شوي، که یو شی د رڼا سرعت ته نږدې حرکت وکړي، نو وخت ورته ورو ځي او که د رڼا له سرعت څخه تیز شي نو وخت ورته ودرېږي.

د معراج سفر د سرعت تشریح:

د نسبیت نظریه :آینسټاین وايي، که یو شی د رڼا سرعت ته نږدې شي، نو وخت ورته ورو ځي او درېږي، او یو ساعت مسافر ته لنډ ښکاري، پداسې حال کې چې د نورو خلکو لپاره اوږد وخت تېرېږي.

د **Wormhole** نظریه :د فزیک پوهانو په نظر، که څوک د زمان-مکان (**Space-Time**) د تونلونو له لارې سفر وکړي، نو زرګونه کلن سفرونه په څو شېبو کې بشپړېدای شي.

پایله

د معراج سفر یو لوی اعجاز دی، چې د براق د فوق العاده سرعت یادونه پکې شوې .ساینس دا نظریې وړاندې کوي، خو الله ﷻ قادر دی چې د خپل پیغمبر ﷺ لپاره بې له مادي وسایلو دا سفر اسانه کړي .معراج د علم، قدرت، او د الله تعالی د لامحدود واک ښکاره ثبوت دی، چې نن ورځ ساینس ته حیرانوونکې څېړنه ښکاري.

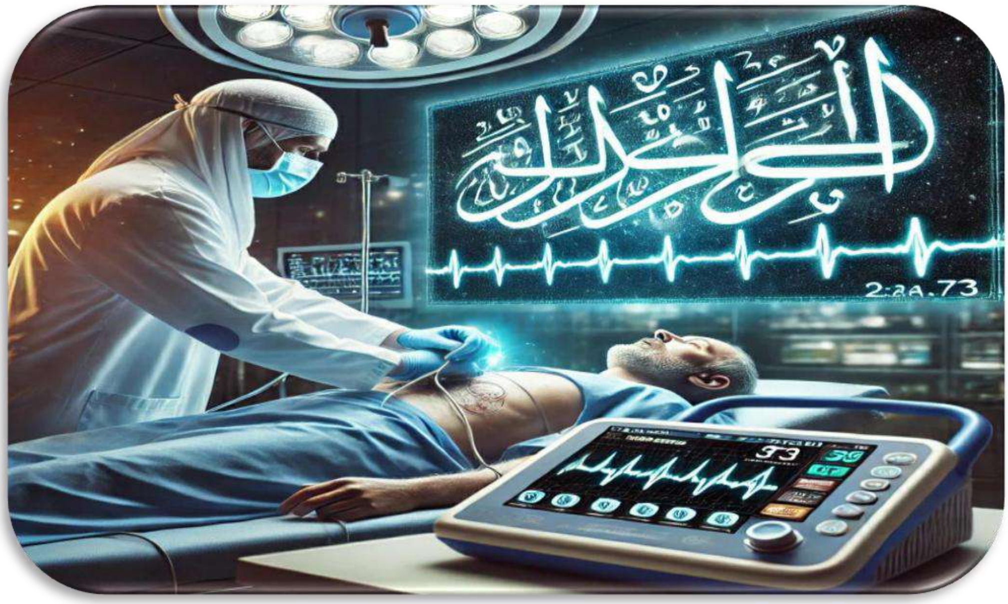

د مړي راژوندي کول

د **Defibrillator** اعجاز

الله ﷻ د خپل بې‌ساري قدرت له لارې بنی‌اسرائیلو ته یوه معجزه وښوده، چیرې چې یو وژل شوی کس د غوا د یوې برخې په وسیله راژوندی شو .قرآن کریم دا واقعه داسې بیانوي:

(فَقُلْنَا اضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا ۚ كَذَٰلِكَ يُحْيِي اللَّهُ الْمَوْتَىٰ وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ)

(پس وواېل مونږه چه ووهئ دا مړی په یوه بوټۍ د غوا، همدارانګه به ژوندي کوي خدای مړي او ښايي تاسو ته نښې د قدرت خپل ښايي چه تاسو پوه شئ).[البقره :۷۳]

د قرآن او ساينس ترمنځ تړاو

نن ورځ طبی ساینس د **Defibrillator** (بریښنايي شاک ماشین) له لارې د ځینو ناروغانو د راژوندي کولو یو محدود طریقه کشف کړې ده .که څه هم دا د الله ﷻ د مطلق قدرت یوه وړه انعکاس ده، خو علمي موندنې زموږ پوهه پراخوي:

د **Defibrillator** فعالیت

کله چې زړه د بریښنايي فعالیت د ګډوډۍ له امله دریږي، ډاکټران یو برېښنا شاک ورکوي، ترڅو د زړه طبیعي ضربان بېرته فعال کړي.

دا شاک یو ناڅاپي ټکان ورکوي، چې د عضلاتو فعالیت بېرته منظم کوي.

د آیت سره ارتباط

په آیت کې ویل شوي" :اضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا "(هغه د غوا د یوې برخې سره ووهئ).

دا اشاره کولی شي چې یو فزیکي عمل، لکه ټکان یا شاک، د ژوند بېرته راګرځولو سبب ګرځېدای شي، که څه هم اصلي قدرت یوازې د الله ﷻ دی.

د آیت وروستی برخه وايي" :وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ "(او ښايي تاسو ته نښې د قدرت خپل ښايي چه تاسو پوه شئ.) دا د قرآني نښو د یوه مهم مفهوم یادونه کوي، چې خلک باید د الهي معجزو په اړه فکر وکړي.

نتیجه

د قرآني نښو او ساینس ترمنځ دا پرتله موږ ته دا ښيي چې د ژوند او مرګ حقیقي واک یوازې د الله ﷻ سره دی .ساینس یوازې د الله ﷻ د تخلیق نظام مطالعه کوي، خو حقیقي راژوندي کول یوازې د الهي قدرت یوه نښه ده، لکه څنګه چې په قرآن کې بیان شوې ده.

دا آیت د نني طبی ساینس لپاره یوه نښه ده، چې انسان ته وښيي څنګه د ژوند بېرته راګرځولو هڅې کېږي، خو د حقیقي ژوند بېرته راګرځولو قدرت یوازې د الله ﷻ سره دی.

الوتکي

خدای (ج) په قرآن شریف کې فرمایي

۲۱:۸۱ ۸۱ « وَلِسُلَيۡمٰنَ الرِّيۡحَ عَاصِفَةً تَجۡرِىۡ بِاَمۡرِهٖۤ اِلَى الۡاَرۡضِ الَّتِىۡ بٰرَكۡنَا فِيۡهَا ؕ وَكُنَّا بِكُلِّ شَىۡءٍ عٰلِمِيۡنَ‏ ۝»

21-81او (مونږ) د سليمان لپاره هوا (تابع کړې ده)، چې ډېره تېزه وه، د هغه په حکم سره به هغې ځمکې (سيمې) ته روانېده چې مونږ په هغې کې برکت اچولی دی او مونږ له ازله په هر شي باندې پوه يو

له يمن څخه شام ته او له شام څخه يمن ته چې د يوې مياشتې لار وه په پنځو ګړيو کې رسيده.

۱۲ **:** وَلِسُلَيْمٰنَ الرِّيْحَ غُدُوُّهَا شَهْرٌ وَّرَوَاحُهَا شَهْرٌ ۚ وَاَسَلْنَا لَهٗ عَيْنَ الْقِطْرِ ؕ وَمِنَ الْجِنِّ مَنْ يَّعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ بِاِذْنِ رَبِّهٖ ؕ وَمَنْ يَّزِغْ مِنْهُمْ عَنْ اَمْرِنَا نُذِقْهُ مِنْ عَذَابِ السَّعِيْرِ ۟

34-12او د سليمان لپاره مو هوا (مسخر کړې وه) چې د هغې د ورځې د اولې حصې مزل يوه مياشت (لاره) وه او د هغې د ورځې د اخري حصې مزل (هم) يوه مياشت (لاره) وه او د ده لپاره مونږ د ويلې کړی شوې تانبې چينه وبهوله او (مسخر کړي مو وو) له پېرانو نه هغه څوك چې د ده په مخ کې به يې د ده د رب په حکم سره کار کاوه (ورته ويل شوي وو چې) په دوی کې چې هر چا زمونږ له حکم نه سرکشي وکړه (، نو) مونږ به په هغه د لمبې وهونکي اور د عذاب نه وڅکوو

داسې مالوميږي چې هغه وخت تکنالوژی پر مخ تللي او منحصر به فرد وه د هغه ټول کارونه د ننی نړۍ د کارونو سره سمون کوي، خدای ښه پوهيږی.

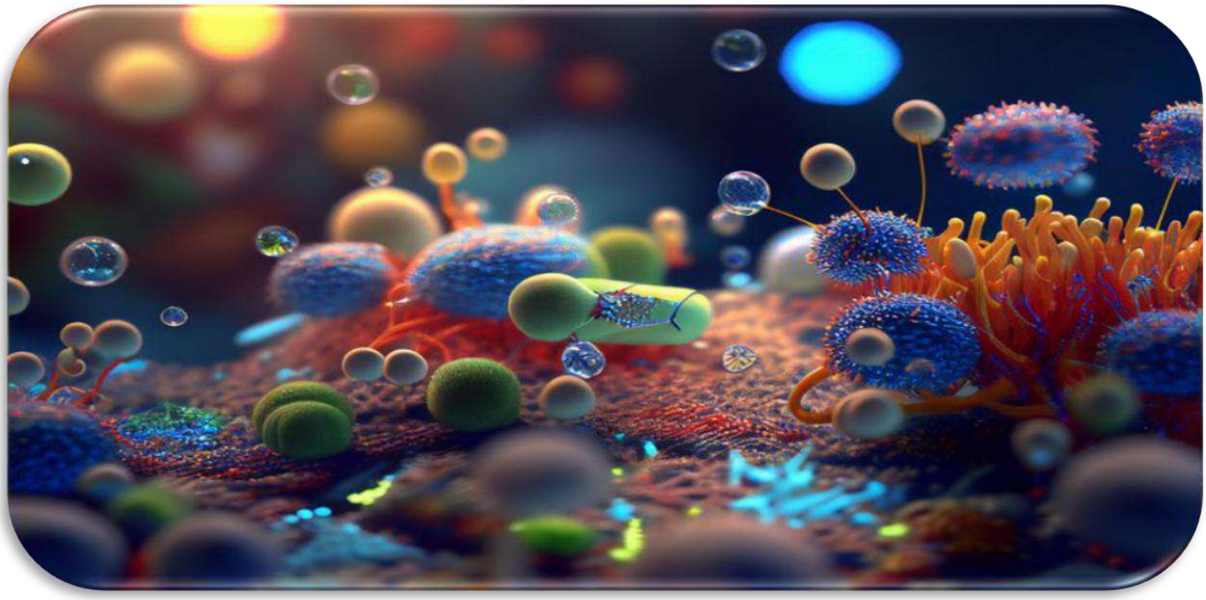

میکروسکوپی ژوند

د قرآن عظیم شان اعجاز - میکروسکوپي ژوند

"فَلَا أُقْسِمُ بِمَا تُبْصِرُونَ ۝ وَمَا لَا تُبْصِرُونَ ۝"

ژباړه:

"پس نو !زه قسم خورم په هغه څه چې تاسو يې وينئ، او په هغه څه چې تاسو يې نه وينئ".

(سورت الحاقة، آيتونه ۳۸-۳۹)

الله سبحانه وتعالی فرمايي:

«وَيَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُونَ»

(النحل :۸)

ژباړه" :او نور داسې شيان هم پيدا کوي چې تاسوورباندې نه پوهېږئ"!

«سُبْحَانَ الَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنْبِتُ ٱلْأَرْضُ وَمِنْ أَنفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ»
(يس :۳۶)

ژباړه" :پاکي ده هغه ذات ته چې ټولې جوړې یې پیدا کړي، له هغو شیانو چې ځمکه یې زرغونوي، له دوی ځانونو څخه، او له هغو شیانو چې دوی نه پېژني"!

۱ .د قرآن حیرانوونکی اعجاز - مخکې له ساینس نه!

دا آیتونه د هغو ژوندیو موجوداتو (میکروسکوپي ژوند) یادونه کوي، چې د قرآن د نزول پر وخت خلکو نه پېژندل.

دا کوچني ژوندی موجودات زموږ په چاپېریال کې مهم رول لري، خو انسانانو تر ۱۷مې پېړۍ نه و کشف کړي، تر هغه چې لومړی میکروسکوپ جوړ شو.

قرآن کریم ۱۴۰۰ کاله مخکې دا حقیقت بیان کړی و، چې داسې مخلوقات هم شته، چې انسانان یې نه پېژني!

۲ .میکروسکوپي ژوند - حیرانوونکي موجودات!

نن ساینس موږ ته ښيي، چې د میکروسکوپي ژوندی موجوداتو شمېره شل (۲۰) ځله زیاته ده له هغو حیواناتو او بوټو چې زموږ په سترګو ښکاري!

دا مخلوقات عبارت دي له:

باکتریاوې - (**Bacteria**) ځینې ناروغي پیدا کوي، او ځینې د هاضمې، غذايي سلسلې، او خاورې حاصلخیزه کولو لپاره مهمې دي.

ویروسونه - **(Viruses)** ځینې ناروغۍ خپروي، خو ځینې یې د جینیاتي درملنې لپاره کارول کېږي.

الجی - **(Algae)** د اکسیجن تولید کې مهم رول لري.

فنجیان - **(Fungi)** د عضوي موادو تجزیه کوي او ځینې یې د انټيبیوټیکونو لپاره استعمالېږي.

پرازیتونه - **(Parasites)** ځینې مضر دي، خو ځینې یې د ایکوسیستم د توازن ساتلو کې مرسته کوي.

ریکټسیا **(Rickettsia)** او اکارینا - **(Acarina)** کوچني مخلوقات چې د طبیعي توکو تجزیه او د ژوند د توازن ساتلو کې رول لري.

۳ **.**د میکروسکوپي ژوند حیرانوونکې ګټې

د ژوند توازن ساتي **:**ځینې باکتریاوې، فنجیان، او الجي د ایکوسیستم مهم عناصر دي.
د ناروغیو مخنیوی کوي **:**ځینې باکتریاوې د بدن د ساتنې لپاره مهم رول لري.
د نباتاتو وده اسانه کوي **:**ځینې فنجیان د خاورې معدني موادو جذبولو کې مرسته کوي.
اکسیجن تولیدوي **:**الجي د فوتوسنتيزس له لارې د ځمکې لپاره اکسیجن برابروي.
طبیعي پاکوونکي دي **:**ځینې باکتریاوې فاسد مواد تجزیه کوي او خاوره حاصلخيزه کوي.

۴ **.** پایله - قرآن د علم نه مخکې حقیقتونه بیان کړي**!**

قرآن ۱۴۰۰ کاله مخکې د میکروسکوپي ژوند یادونه کړې وه، حال دا چې ساینس یوازې څو پېړۍ مخکې دا کشف کړ!

دا د قرآن یو ښکاره اعجاز دی، چې هغه حقایق یې بیان کړي، چې انسانان یې تر اوسه کشفوي!

سبحان الله !قرآن د حقیقت کتاب دی، او هره ورځ یې نوي اعجازونه رابرسېره کېږي!

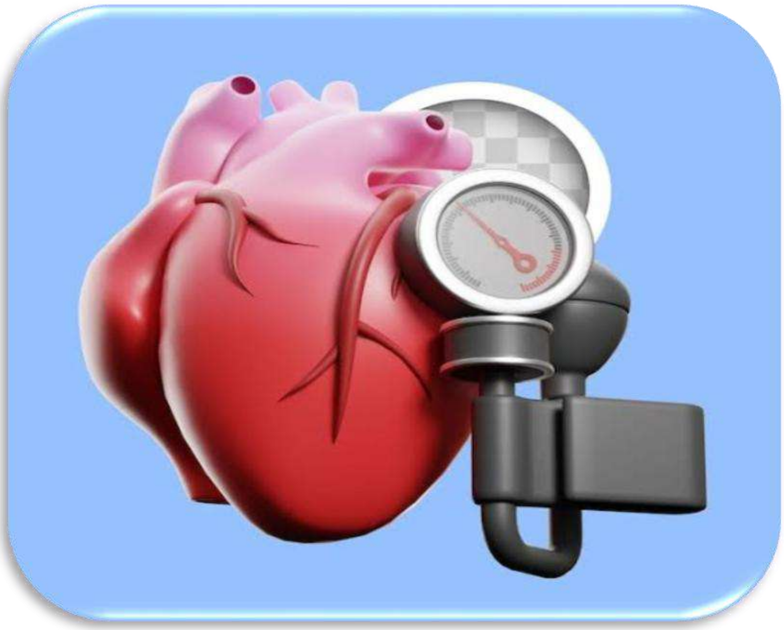

د زړه د رګونو عملیات

د زړه د رګونو عملیات او قرآني اشارات

د سینه پراخوالی - یوه طبي او روحاني مانا

الله ﷻ فرمايي:

(أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ۝ وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ ۝ ٱلَّذِىٓ أَنقَضَ ظَهْرَكَ ۝)

سورة الشرح :١-٣

ترجمه

ایا موږ ستا سینه پراخه نه کړه؟

او موږ له تا نه دروند بار لیرې نه کړ؟

هغه (بار) چې ستا شا یې درنده کړې وه.

د زړه د رګونو عملیات او قرآني اشارات

د سینه پراخوالی - یوه طبي او روحاني مانا

الله ﷻ فرمایي:

(أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ۝ وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ ۝ ٱلَّذِىٓ أَنقَضَ ظَهْرَكَ ۝)

سورة الشرح :١-٣

ترجمه:

ایا موږ ستا سینه پراخه نه کړه؟

او موږ له تا نه دروند بار لیرې نه کړ؟

هغه (بار) چې ستا شا یې درنده کړې وه.

زړه او د وینې جریان

د بدن د ژوند دوام د وینې پر منظم جریان متکي دی، او وینه د زړه عضلو ته د (زړه ته ځانګړي رګونه) له لارې رسېږي .

که دا رګونه تنګ یا بند شي، نو وینه سمه نه شي رسېدای ،

چې پایله یې د زړه حمله ده.

کله چې د زړه رګونه بند شي، ډاکټران جراحي عمليات ترسره کوي، چې پکې رګونه پراخوي او د وينې جريان بيا عادي کوي .دا عمليات معمولاً

د **Angioplasty** يا**Bypass Surgery**

په نوم يادېږي، چې پکې رګونه پرانيستل او وينه بېرته روانه شي.

د" أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ "يو ممکنه طبي مفهوم

په عربي ژبه کې" نَشْرَحْ "د پراخوالي، خلاصولو يا پرې کولو مانا لري .د زړه د عملياتو پر مهال، جراحان سينه پرانيزي، رګونه پراخوي، او د بنديدو مخه نيسي.

په زړه پورې ده، چې د سورة الشرح تر سورې التين وروسته راغلې، او په سورة التين کې الله ﷻ د زيتون د روغتيايي ګټو يادونه کړې، چې ساينسي څېړنې يې د زړه د رګونو د پاک ساتلو لپاره خورا مهم بولي.

د زيتون او د زړه روغتيا

زيتون د زړه لپاره يو له ګټورو خوراکونو څخه دی.

دا د اوميګا ۳ او اوميګا ۶ لرونکی دی، چې د زړه حملې مخنيوی کوي.

زيتون د بد کلسترول **(LDL)** کچه کموي او د ښه کلسترول **(HDL)** کچه لوړوي.

د امريکا د زړه انجمن

(AHA)

توصيه کوي،

چې د زيتون غوړ بايد د زړه د ناروغيو د مخنيوي لپاره وخوړل شي.

نتيجه

د" أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ "آيت، نه يوازې روحاني مانا لري، بلکې د زړه د عملياتو يوه طبيعي اشاره هم کيدای شي.

د زړه د عملياتو موخه دا وي، چې رګونه پاک او پراخ شي، ترڅو وينه په ازاد ډول وڅرخېږي.

د سورة التين له مخې، زيتون د زړه د روغتيا لپاره مهم دی، او نوې څېړنې دا ثابتوي، چې دا د زړه حملې مخنيوی کوي.

دا د قرآن کريم يوه بله ساينسي معجزه ده، چې زرګونه کاله مخکې يې د زړه د روغتيا يو حيرانونکی حقيقت بيان کړی دی.

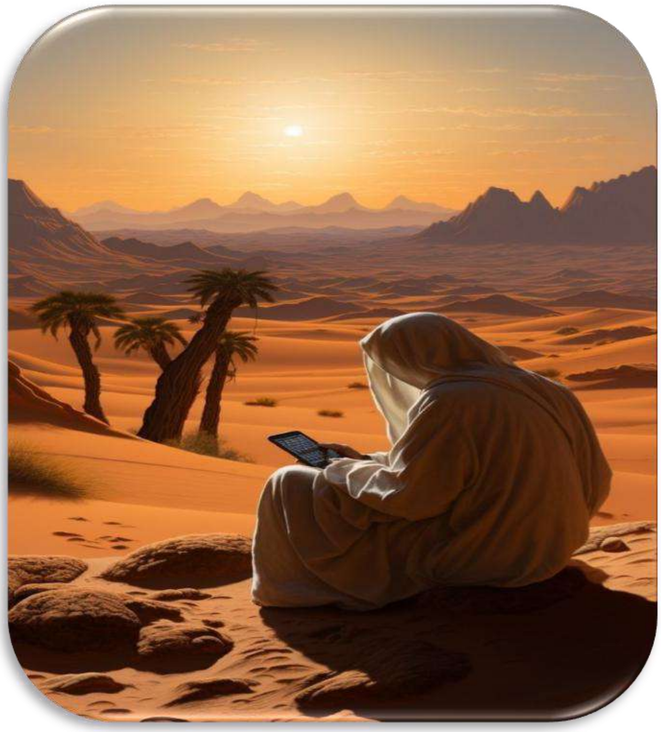

د عکسونو استول

خدای (ج) په قرآن شریف کې فرمايي

د تصویرونو او شیانو لیږد – د بلقیس د تخت اعجاز او د ټیلیپورټیشن نظریه

(قَالَ الَّذِیْ عِنْدَهٗ عِلْمٌ مِّنَ الْكِتٰبِ اَنَا اٰتِیْكَ بِهٖ قَبْلَ اَنْ یَّرْتَدَّ اِلَیْكَ طَرْفُكَ)

[النمل :۴۰]

ژباړه : «وویل هغه کس چې له هغه سره د کتاب علم و :زه به هغه تا ته راوړم مخکې له دې چې تا ته خپل نظر بیا راګرځي.»

(قَالَ عِفْرِیْتٌ مِّنَ الْجِنِّ اَنَا اٰتِیْكَ بِهٖ قَبْلَ اَنْ تَقُوْمَ مِنْ مَّقَامِكَ ۚ وَاِنِّیْ عَلَیْهِ لَقَوِیٌّ اَمِیْنٌ)

[النمل :۳۹]

ژباړه : «وویل یو زورو سخت د پیریانو چې زه به راوړم تاته تخت پخوا د هغه چې پاڅیږې ته له دغه ځایه، زه په دغه راوړولو قوی امانتګار یم.»

اعجازي کیسه:

کله چې حضرت سلیمان علیه السلام وغوښتل چې د سبا ملکې بلقیس تخت له لرې ځایه (یمن) څخه شام ته راولي، نو دوه موجودو ځانونه وړاندې کړل:

یو قوي جني، چې ویې ویل" :زه به یې راولم مخکې له دې چې ته له خپل ځایه پاڅې".

بل هغه څوک و چې له کتابه علم ورسره و، او ویې ویل" :زه به یې ستا مخې ته درحاضر کړم، مخکې له دې چې تا ته ستا نظر بیرته را وګرځي"!

یعنې د سترګو د رپېدو تر منځ، یو درووند تخت له یمنه تر فلسطینه راوستل شو، پرته له دې چې څوک یې انتقال وویني .دا یوه داسې پېښه ده چې وخت، واټن، او فزیکي محدودیتونه پکې بې‌معنا شول .دا ټیلیپورټیشن و، خو د الله جل ج له لوري.

نن ورځ ساینسپوهان د ټیلیپورټیشن (Teleportation) نظریه څېړي، چې یو شی څنګه کولی شي له یوه ځایه بل ځای ته فزیکي حرکت پرته انتقال شي .د کوانټم فزیک په اساس، اطلاعات او ذرې (اتومونه یا الکترونونه) د خاصو میتودونو له لارې لیږدولای شو، او دا هغه څه دي چې د کوانټم ټیلیپورټیشن (Quantum Teleportation) په نامه پېژندل کیږي.

همدا راز، موږ اوس هره ورځ د تصویري او فلمي معلوماتو لېږد تجربه کوو — له یو کلیک سره، یو عکس، غږ، یا ویډیو د انټرنیټ له لارې له یو قاره بلې ته په میلي‌ثانیو کې استول کیږي.

دا ټول شیان ۱۴ پېړۍ مخکې نه یوازې ناممکن، بلکې تصور یې هم ناشونی و، خو قرآن موږ ته وایي چې یوه انسان ته دا علم ورکړل شوی و، چې کولی شو یو درووند تخت همداسې فوري انتقال کړي.

قرآني حقيقت:

قرآن کريم دا معجزه د يوې علمي کلمې سره بيانوي" :عِندَهُ عِلْمٌ مِّنَ الْكِتَابِ"

يعنې هغه کس چې د کتاب يو برخه علم ورسره و — دا ښيي چې علم او اسرار د الله له لوري دي، او څوک چې دا علم ترلاسه کړي، د زمان او مکان تر منځ محدوديت نه لري.

همداراز الله جل ج فرمايي:

(سَنُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِى الْآفَاقِ وَفِى أَنْفُسِهِمْ حَتّٰى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ)

[فصلت :۵۳]

ژباړه :«ژر به موږ دوی ته خپل نښې وښيو، هم په آسمانونو کې او هم په خپلو ځانونو کې، تر هغه چې ورته څرګنده شي چې دا (قرآن) يقينًا حق دی.»

پايله:

که چیرې نن ورځ ټیلیپورټیشن، کوانټم لیږد، او فوري معلوماتي انتقال د ساینس پرمختللي نظرونه وي، نو د بلقيس د تخت انتقال يو هغه عملي مثال و، چې د الله ج له لوري د انسانانو لپاره د معجزې په بڼه ښکاره شو .دا ټول د يو کتاب – القرآن – د حقانیت ثبوتونه دي، چې تر ټولو علمي، ازلي، او الهامي لارښود دی.

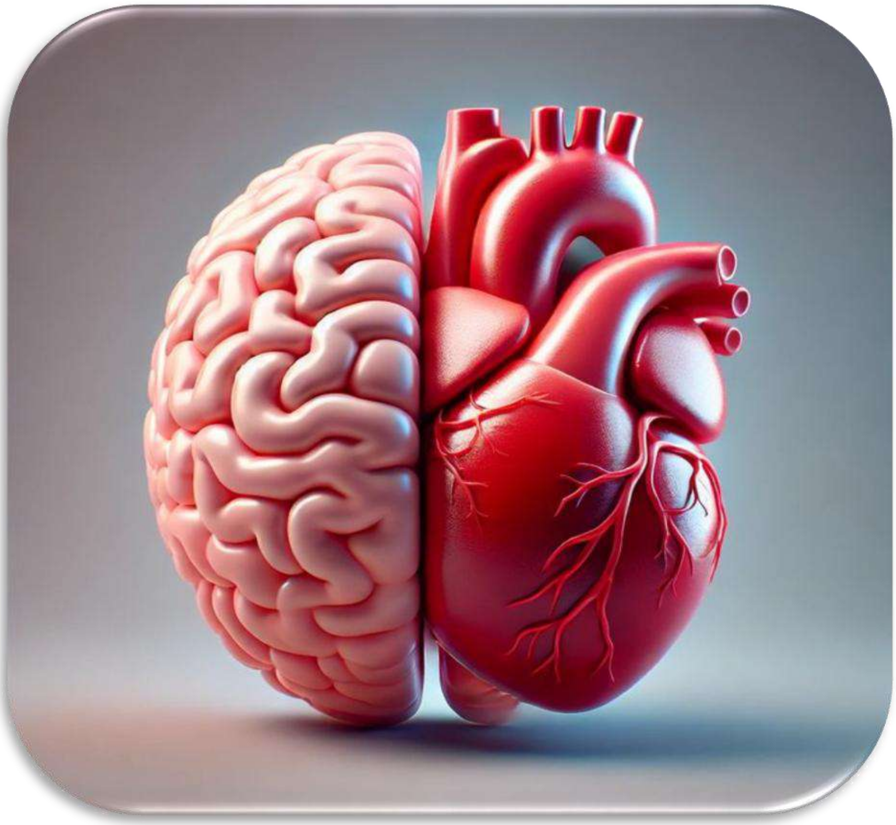

د زړه فکر کولو حجرې

قرآن کريم موږ ته د زړه يو حيرانوونکی حقيقت بيانوي، چې د ساينس له پرمختګ سره سم يې رازونه بربنډېږي .الله تعالی فرمايي:

)لَهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ بِهَا) (الأعراف179 :)

(هغوی زړونه لري، خو په هغو نه پوهېږي.)

دا آيت داسې ښيي لکه زړه د فهم او شعور وسيله وي، نه يوازې د وينې پمپ کولو يو ماشين .دا څه معنا لري؟ آيا زړه واقعاً د فکر کولو وړتيا لري؟

سايںس او د زړه فکري فعاليت

ساينس د اوږدې مودې لپاره باور درلود چې عقل يوازې د دماغ وظيفه ده، خو نوې څېړنې دا نظريه ننګوي .اوس ساينس پوهان مني چې زړه خپل عصبي شبکې

(Neural Network) لري،

چې ورته" زړه وچه مغز"

(Heart Brain)

وايي

۱ .د زړه خپل مستقل عصبي سیستم:

زړه ۴۰ زره عصبي حجرې

(neurons)

لري

چې دا ورته د دماغ په څېر د محدودې فیصلې کولو وړتیا ورکوي.

۲ .د زړه او دماغ اړیکه:

ساینس موندلې چې زړه یوازې د دماغ اطاعت نه کوي، بلکې معلومات دماغ ته هم لېږي . د زړه مقناطیسي ساحه د دماغ له ساحې ۵ زره ځله قوي ده، او زړه کولی شي چې دماغ ته د تصمیم نیولو لپاره سیګنالونه واستوي.

۳ .د زړه احساسات او حافظه:

څېړنو ښودلې چې د زړه حجرې احساسات خوندي کولی شي .د زړه د پیوند **(Transplant)**عملیاتو وروسته، ځینې ناروغانو د زړو مالکانو عادتونه خپل کړي، لکه د خوښې خوړو، سندرو، یا حتی د هغوی د یادونو تجربه کول.

د قرآن اعجاز

دا څېړنې د قرآن کریم د دې بیان تصدیق کوي، چې" زړونه لري، خو په هغو نه پوهېږي - "یعنې زړه د شعور یوه درجه لري .دا حقیقت یوازې د شلمې پېړۍ په وروستیو کې ساینس ثبوت کړ، حال دا چې قرآن کریم دا زرونه کاله وړاندې بیان کړی و.

ایا دا یو تصادف دی؟

نه، بلکې دا د قرآن یو ښکاره اعجاز دی، چې د ساینس پرمختګ یې حقیقت ته رسوي.

پایله

زړه یوازې د وینې پمپ کولو وسیله نه ده، بلکې یو ځانګړی فکري او احساسي مرکز هم لري .قرآن کریم دا حقیقت هغه وخت بیان کړی و، چې هیڅوک یې علمي ثبوت نه درلود .دا د قرآن د الهي وحی یو روښانه معجزه ده!

د ګوتې نښان

الله تعالی په قران شریف کې فرمايي:

د ګوتې نښان – یو بې‌ساری الهي لاسلیک

(بَلٰى قٰدِرِيْنَ عَلٰى اَنْ نُّسَوِّىَ بَنَانَهٗ)

[القيامة :۴]

ژباړه : «ولې نه، موږ خو آن د هغو بندونو (او ګوتو سرونو) پر سم برابرولو ځواکمن یو.»

الله جل جلاله پدې مبارک آیت کې د بشر د بدن یوه کوچنۍ برخه ــ د ګوتې سر یا بَنان ــ یادوي، او پدې ټینګار کوي چې حتی هماغه خاصه برخه به هم بیا د قیامت په ورځ هماغسې راژوندۍ شي .دا اشاره یوازې د بیا جوړونې قدرت نه بیانوي، بلکې د یو حیرانوونکي تفصیل طرف ته اشاره کوي، چې د هغه وخت انسانان یې لا درک نشو کولی.

علمي اعجاز:

د ګوتې نښان (fingerprint) یوه داسې ځانګړنه ده چې د نړۍ هېڅ دوه انسانان یې یو شان نه لري ــ نه یوازې دوه بېلابېل انسانان، بلکې حتی دوه یوشان غبرګوني هم یو ډول ګوتې نلري .دا کشف د ۱۸۸۰ میلادي کال په شاوخوا کې د فرانسې یو ساینسپوه فرانسې ګلتون (Francis Galton)لخوا علمي ثبوت شو، او وروسته دا میتود د انسان د هویت پېژندلو لپاره معیار وګرځېد.

نن ورځ د نړۍ د ټولو پولیسو ادارې، استخباراتي شبکې، او امنیتي سیستمونه د خلکو د پېژندګلو لپاره د ګوتې نښان کاروي .دا یو ثابت شوی حقیقت دی چې د انسان د ګوتو پوستکي باندې جوړ شوي ښیښېډول نښانونه تر مرګه بدلون نه کوي .دا یو الهي کوډ دی چې یوازې د هماغه انسان لپاره ځانګړی دی.

قرآني اعجاز:

۱۴ پېړۍ مخکې، انسانان نه د بایومیټریک سیسټم نه خبر وو، نه یې د ګوتې د نښان ارزښت پېژنده .خو قرآن کریم په خورا ښکلي او حیرانوونکي ډول وايي:

"موږ خو آن د ده د ګوتې سر برابرولو ته هم قادر یو".

د آیت له الفاظو" نُسَوِّيَ بَنَانَهُ "ښخه ښکاري چې دا نه یوازې بیا جوړونه ده، بلکې هماغسې دقیق ترتیب هم پکې شامليږي .دا د الله ج کامل قدرت او د انسان د هویت یو اعجازي بیان دی.

پایله:

دا یو روښانه قرآني اعجاز دی چې الله تعالی د انسان یو کوچنی تفصیل ــ د ګوتې نښان ــ داسې بیان کړی، چې د ساینس پرمختګ یې یوازې په وروستیو پېړیو کې درک کړ .نو آیا دا د الله د علم نه پرته ممکن و؟

(سَنُرِيْهِمْ اٰيٰتِنَا فِى الْاٰفَاقِ وَفِىٓ اَنْفُسِهِمْ حَتّٰى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ اَنَّهُ الْحَقُّ)

[فصلت :۵۳]

ژباړه :«ژر به موږ دوی ته خپل نښې په آسمانونو او خپلو ځانونو کې وښیو، تر دې چې پرې ښکاره شي چې دا (قرآن) یقینًا حق دی.»

نسبتیت

نسبتیت په قرآن او سنتو کې

قرآن او سنت د نستبیت په اړه د خبرو کولو او په څو کچو کې د عصري ساینس څخه مخکې دي.

لومړی درجه چې موږ د الله په کتاب کې د هغه په ایاتونو کې موندلی شو.

انشتاين ويلي دي چې وخت هم نسبى دئ چې نظر په شرايطو تغير كوى اوديو شي وخت د هغه په كتلې او سرعت اړه لري.

خداى (ج) په قرآن شريف كې فرمايي:

«وَيَسْتَعْجِلُوْنَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ يُّخْلِفَ اللّٰهُ وَعْدَهٗ ؕ وَاِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَاَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّوْنَ ۟»

22-47«او دوى په تا په (راوستلو د) عذاب سره تلوار كوي او الله به له سره د خپلې وعدې خلاف و نه كړي، او بېشكه يوه ورځ ستا د رب په نيز د زرو كلونو په شان ده له هغو چې تاسو يې شمېرئ»

«يُدَبِّرُ الْاَمْرَ مِنَ السَّمَآءِ اِلَى الْاَرْضِ ثُمَّ يَعْرُجُ اِلَيْهِ فِىْ يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهٗۤ اَلْفَ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّوْنَ»

۳۲:۵ «تدبير كوي او نازلوى امر كارله اسمانه ځمكي ته بيا بيرته خيژى هغه كار ده ته له مځكې ورځي] يوم كښې چې ده اندازه د هغې زر كاله له هغوى چې شمير يې تاسى»

په (۱۹۱۵) كې انشتاين وويل : وخت نسبتى دئ

خداى (ج) په قرآن شريف كې فرمايي
«تَعْرُجُ الْمَلٰٓىِٕكَةُ وَالرُّوْحُ اِلَيْهِ فِىْ يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهٗ خَمْسِيْنَ اَلْفَ سَنَةٍ ۟ۚ»

70-4«چې د ده په طرف پورته ملايك او روح ورخېژي، په هغې ورځ كې چې د هغې مقدار پنځوس زره كاله دى»

«كَاَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَثُوْۤا اِلَّا عَشِيَّةً اَوْ ضُحٰىهَا ۟»

79-46«ګوياکې دوی به په هغې ورځې کې چې دوی دغه قيامت **(ووينې)** داسې به وي لکه چې **(دوی)** په دنيا، يا په قبر کې نه دي ايسار شوي مګر د ورځې اخر، يا څاښت»

زموږ د لمريز نظام په کچه، وخت له يو مدار څخه بل ته توپير لري، او هره سياره خپل وخت او په کال کې د خپلو ورځو شمير لري، او د کائنات هر ځای هم خپل وخت لري، (او په حقيقت کې ستا د رب په نزد يوه ورځ د زرو کالونو په شان ده چې تاسو يې شمېرئ) **.**د مثال په توګه د يورانيس سياره لمر د خپل شمالي قطب څخه پورته راښکته کيږي او د ورځې رڼا په پرله پسې ډول ۴۲ کاله دوام کوي او کله چې غروبيږي نو تياره او شپه هم ۴۲ کاله دوام کوي

.په پلوتون کې کال **248 :**کاله

په يورانس سياره کې کال **84 :**کاله

د نيپچون سيارې کال **165 :**کاله

په مريخ کې کال **:**۶۸۷ ورځې

په وينس کې کال **225 :**ورځې

د عطارد کال **:**۸۸ ورځې

د زحل کال **30 :**ورځې

د مشتري کال **12 :**کاله

په لمريز نظام کې د سيارو يوه ورځ:

عطارد **:**۵۸ ورځې او ۱۶ ساعته **.**

وينس **243 :**ورځې، **26** دقيقې

ځمکه **:**۲۳ ساعته او ۵۶ دقيقې

مريخ **24 :**ساعته او **36** دقيقې

مشتري **:**۹ ساعته او ۵۵ دقيقې

زحل **:**۱۰ ساعته او ۳۳ دقيقې

یورانس :۱۷ ساعته او ۱۴ دقیقې

نیپچون **16** :ساعته .

لکه څنګه چې په **1930** میلادي کال کې د پلوټو سیارې موندلو راهیسې د لمر شاوخوا ګردش کوي دا په **2006** میلادي کال کې د یوې سیارې په توګه د هغې له طبقه بندۍ څخه ایستل شوی و چې د لمر شاوخوا یې یوه دوره نه وه بشپړه کړې .ځکه چې پلوټو په حقیقت کې د یو مدار بشپړولو لپاره **248** کاله وخت نیسي.

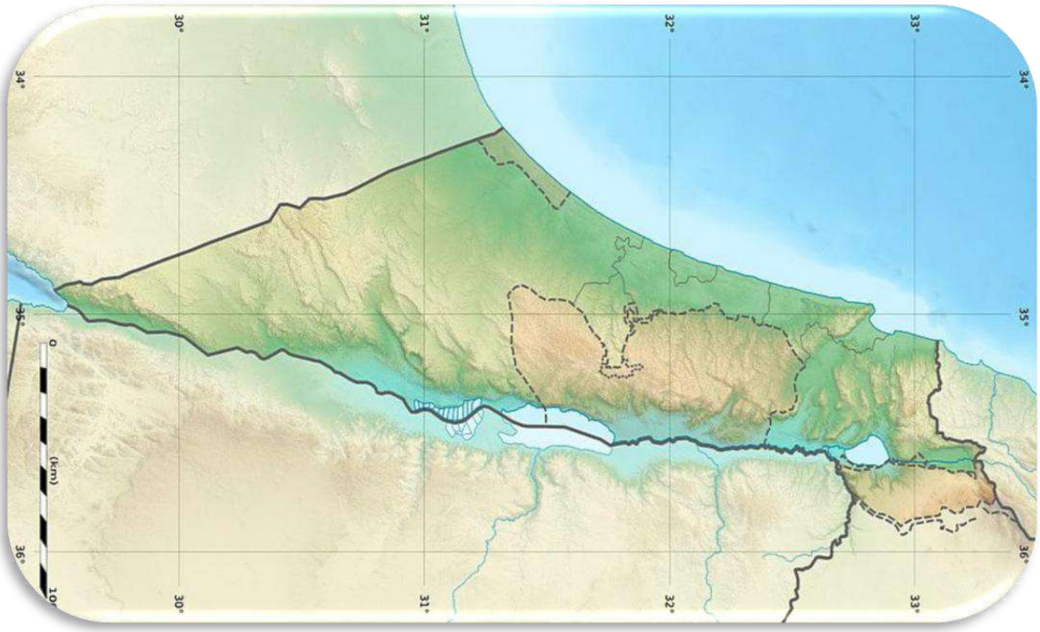

د ځمکې تر ټولو ټیټه نقطه

قرآنکریم او د" أَدْنَى الْأَرْضِ "اعجاز

الله سبحانه وتعالی فرمایي:

(غُلِبَتِ ٱلرُّومُ ١ فِيٓ أَدۡنَى ٱلۡأَرۡضِ وَهُم مِّنۢ بَعۡدِ غَلَبِهِمۡ سَيَغۡلِبُونَ ٢ فِي بِضۡعِ سِنِينَۗ لِلَّهِ ٱلۡأَمۡرُ مِن قَبۡلُ وَمِنۢ بَعۡدُۚ وَيَوۡمَئِذٖ يَفۡرَحُ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ ٣)

(روم ماتې وخوړه، د ځمکې تر ټولو ټیټه سیمه کې، خو هغوی به وروسته له خپلې ماتې بیا بریالي شي، په څو) دریو نه تر نهو (کلونو کې) (.الروم**4-1** :)

۱ .د" أَدْنَى الْأَرْضِ "ژبنیز تحلیل - څه معنی لري؟

د عربي ژبې د قواعدو له مخې،" أَدْنَى "د" دنُوّ "له مادې څخه اخیستل شوی، چې معنی یې" ډېر ټیټ، نږدې، یا ښکته "ده.

"الأَرْضِ "مانا" ځمکه "ده، یعنې دا جمله" د ځمکې تر ټولو ټیټه برخه "ته اشاره کوي.

د پخوانیو مفسرینو ډېری" أدنی الأرض "نږدې ځمکه تعبیر کړې، مګر اوس ساینس دا تثبیتوي چې دا واقعاً د ځمکې تر ټولو ټیټه وچه ته اشاره ده.

۲ .د جګړې جغرافیایي موقعیت - بحرالمیت د ځمکې تر ټولو ټیټه وچه

کله چې فارس د روم پوځ ته ماته ورکړه، دا جګړه د بیت المقدس شاوخوا د بحرالمیت په سیمه کې شوې وه.

بحرالمیت **(Dead Sea)** د ځمکې تر ټولو ټیټه وچه ده، چې سطحه یې ۴۳۰ متره د سمندر له سطحې څخه ټیټه ده**!**

په دې حقیقت هیڅ انسان په ۷م قرن کې نه پوهېده، ځکه چې دا د ماهرانه ساینسي وسایلو، د جیولوژۍ، او عصري اندازهګیرۍ پرته معلومېدای نه شو.

قرآن کریم، چې د ۱۴ پېړیو مخکې وحی ده، دا حقیقت داسې وخت بیان کړی، چې نه د عربي نړۍ، نه د روم، او نه هم د فارس خلکو ته دا معلومات موجود و.

۳ .علمي څېړنې - څرنګه معلومه شوه چې بحرالمیت تر ټولو ټیټه وچه ده؟

نن ورځ جیولوژیستانو د سپوږمکیو (او دقیقو وسایلو په مرسته

دا کشف کړی، چې بحرالمیت د ځمکې تر ټولو ټیټه وچه ده.

ناسا **(NASA)** او د ځمکې علومو مؤسسې دا حقیقت ثبت کړی، چې د بحرالمیت سیمه د ځمکې تر ټولو ټیټه طبیعي سیمه ده.

دا ټیټوالی د تکتونیکي تختو د حرکت له امله رامنځته شوی، او هر کال د څو سانتي‌مترو په کچه نور هم ټیټیږي.

۴ **.**د قرآن علمي اعجاز - دا معلومات څرنګه ۱۴۰۰ کاله مخکې وو؟

۱ **.**قرآن یو تاریخي اعجاز وړاندې کړ، چې د روم د راتلونکې بریا وړاندوینه یې وکړه.

۲ **.**قرآن یو جغرافیایي اعجاز وړاندې کړ، چې د ځمکې تر ټولو ټیټه نقطه یې بیان کړه، چې علمي وسایلو یوازې اوس دا کشف کړه.

۳ **.**دا ثابتوي چې قرآن د الله ج له لوري دی، ځکه چې دا معلومات د بشري علومو له حده لوړ و.

۵ **.**پایله - د قرآن عظیم شان حیرانوونکی اعجاز

قرآن کریم داسې حقیقت بیان کړی، چې بشر ۱۴۰۰ کاله وروسته په عصري ساینس سره کشف کړ.

د" أدنى الأرض "مانا دقیقاً د بحرالمیت ټیټوالي ته اشاره کوي، چې نن ورځ د ساینس له لارې تایید شوې.

دا یو روښانه ثبوت دی، چې قرآن د الله ج کلام دی، او پدې کې داسې علمي معلومات شته، چې هیڅوک یې په هغه وخت کې نشوای درک کولی.

سبحان الله **!**آیا دا د قرآن یو ښکاره معجزه نه ده؟

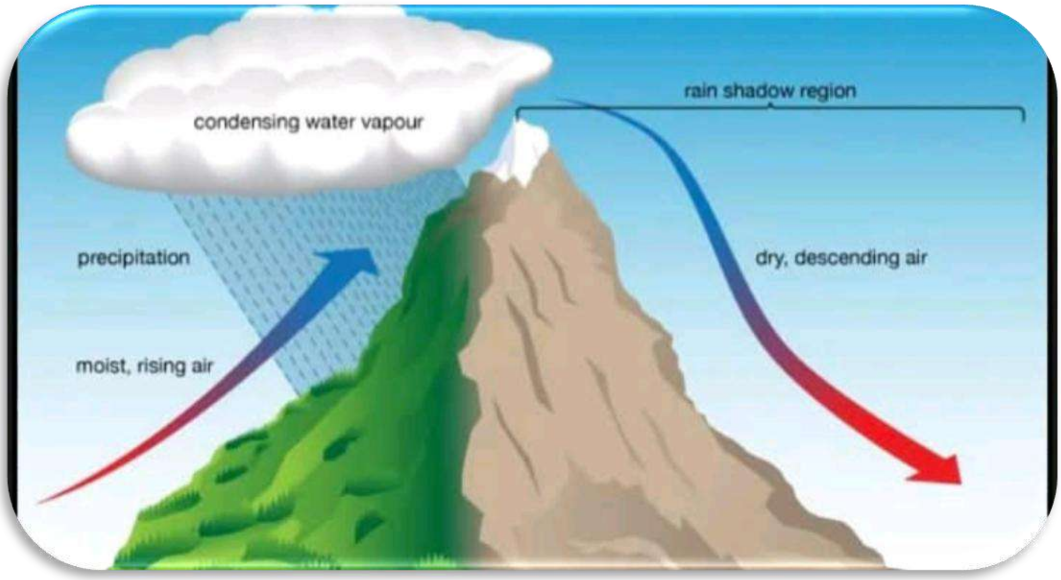

لوړې سیمې

الله تعالی فرمایي:

وَمَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَتَثْبِيتًا مِنْ أَنْفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا وَابِلٌ فَآتَتْ أُكُلَهَا ضِعْفَيْنِ فَإِنْ لَمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطَلٌّ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

(البقرة :۲۶۵)

ترجمه:

"او د هغو کسانو مثال چې خپلې شتمنۍ د الله رضا او د خپلو ځانونو د ټینګښت لپاره ورکوي، د هغه باغ مثال دی چې په لوړه مځکه کې وي، پرې دروند باران وشي، نو خپله مېوه دوه چنده ورکوي، او که پرې دروند باران ونه شي، بیا هم وړه نمجنېده (طل) پرې کېږي .الله ستاسو په اعمالو ښه خبر دی".

د آیت علمي تشریح

1. د اوروګرافیک اغېز **(Orographic Effect)** مفهوم:

په ساینس کې اوروګرافیک اغېز د هوا د هغو پدیدو لپاره کارول کېږي چې د غرونو یا لوړو ځمکو په وړاندې د هوا د پورته کېدو له امله رامنځته کېږي.

کله چې لمده هوا د غرونو یا لوړو ځمکو په وړاندې ورځي، نو پورته کېږي.

په لوړوالي کې د هوا د تودوخې کمېدو له امله د اوبو بخار کنډنس کېږي او د ورښت یا باران سبب کېږي.

ددې پروسې له امله، لوړې سیمې ډېر باران ترلاسه کوي، په داسې حال کې چې ټیټې سیمې یا د غره بل اړخ وچ پاتې کېږي.

.2د آیت د" ربوة "او ساینس تړاو:

آیت شریف د" ربوة "کلمه کارولې چې لوړې ځمکې ته اشاره کوي .ساینس وایي چې لوړې سیمې د اوروګرافیک اغېز له امله ډېر باران ترلاسه کوي .دا یو علمي حقیقت دی چې یوازې د وروستیو کلونو په تحقیقاتو کې کشف شوی.

.3طل (نمجنېده) او د شپې رطوبت:

که څه هم آیت اشاره کوي چې په باغ باندې باران وشي یا نه وشي، طل (نمجنېده) د اوبو یوه بله سرچینه ده .دا د شپې هغه رطوبت دی چې د تودوخې د ټیټېدو له امله د خاورې او نباتاتو سطحې باندې راټولېږي.

ساینس وایي چې دا نمجنېده په لوړو سیمو کې ډېرېږي، ځکه چې د لوړو ځمکو هوا سړه او د بخار د کنډنس لپاره مناسبه وي.

په دې توګه، آیت دا حقیقت بیان کړی چې لوړې ځمکې په هر حالت کې د اوبو له یوې یا بلې سرچینې څخه ګټه اخلي.

د ساینس لخوا تایید شوي حقیقتونه:

د لوړو ځمکو د ورښت زیاتوالی:

د اوروګرافیک اغېز له مخې، هغه لوړې سیمې چې د باد په لومړي اړخ کې وي، ډېر باران ترلاسه کوي .دا د آیت هغه برخه تاییدوي چې وایي باغ په لوړه ځمکه کې د باران په صورت کې دوه چنده مېوه ورکوي.

د طل (شبنم) تشریح:

ساینس ښرګندوي چې طل د هغو سیمو لپاره حیاتي دی چې باران نه لري .آیت دا اشاره کوي چې که په لوړو ځمکو باران ونه شي، بیا هم طل د اوبو یوه مناسبه سرچینه ده.

د لوړو سیمو زراعتي ګټه:

د ساینس له مخې، لوړې سیمې د ښه اوبو جذبولو او حاصل ورکولو لپاره مناسبه زراعتي چاپېریال لري .آیت دا حقیقت په ښکاره توګه بیان کړی دی.

د قرآن علمي اعجاز:

په دې آیت کې د" ربوة "لوړې سیمې، د باران د ډېرښت، او د طل (شبنم) یادونه په خورا دقیق ډول شوې ده .دا حقیقت چې قرآن ۱۴۰۰ کاله وړاندې د داسې علمي حقایقو یادونه کړې، ددې ښکاره ثبوت دی چې دا د الله د وحی کتاب دی .ساینس یوازې په وروستیو کې دا څرګندونې تایید کړې دي، خو قرآن مخکې له دې دا بیان کړي وو.

پایله:

دا آیت د طبیعت د نظم او د خیر د توزیع یوه ښکلې بیلګه وړاندې کوي، چیرې چې لوړې ځمکې د طبیعي قانون له مخې ډېر وربښت او حاصل ترلاسه کوي، او که باران نه وي، بیا هم طل د ژوند دوام ته زمینه برابروي .دې حقایقو ته یوازې الله، چې د کائنات خالق دی، بشپړ علم لري.

ځمکې د ساحلونو کمېدل

د قرآن کریم په دې آیت کې (۱۳:۴۱) الله تعالی فرمايي:

«أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا ۚ وَاللَّهُ يَحْكُمُ لَا مُعَقِّبَ لِحُكْمِهِ ۚ وَهُوَ سَرِيعُ الْحِسَابِ»

ترجمه" :آیا دوی نهویني چې موږ ځمکه د هغې په څنډو کې کمزوری کوو؟ او الله حکم کوي، هېڅوک د هغه حکم رد نه کوي، او هغه ژر حساب کوي".

په دې آیت کې د ځمکې د څنډو (ساحلونو) د کمېدو ذکر شوی دی .۱۴۰۰ کاله مخکې، قرآن په دې اړه چې ځمکه په څنډو کې کمزورېږي، څرګندونه کړې وه، او نن ورځ ساینس دا تاییدوي چې دا بدلون د نړیوالې تودوخې (ګلوبل وارمنګ) له امله رامنځته کېږي.

سانینس او ځمکې د ساحلونو کمېدل:

نن ورځ، ساینس پوهان په دې باور دي چې د نړۍ د یخچالو د یخ کمښت د سمندرونو کچه لوړه کړې ده، او د دې له امله ټولې ساحلونه په ټوله نړۍ کې په کمېدو دي .په ځانګړې توګه، د ګریین لینډ یخچالونه ډېر ژر روان دي، چې دا د سمندرونو د کچې لوړېدو سبب ګرځي او د ساحلي ښارونو لپاره لوی ګواښ دی .دا حقیقت چې ساحلونه په ټوله نړۍ کې کمېږي، د قرآن په دې آیت کې د ۱۴۰۰ کاله وړاندې بیان شوی دی.

د ګریین لینډ یخچال او د سمندر کچه:

په وروستیو کلونو کې، د ګریین لینډ یخچال د یخ په تیزۍ سره ښنده ورکوي، او دا د سمندر کچې لوړوالي سره تړاو لري .د دې له امله، په ټوله نړۍ کې ساحلي ښارونه لکه نیویارک، میامي، ټوکیو او ممبای په خطر کې دي .د ساینس پوهانو له مخې، د ګریین لینډ یخچال په تېزۍ سره یخ له لاسه ورکوي، او دا چې څومره زیات یخ ورکوي، هغه مقدار سمندرونو ته ورګډېږي او د ساحلونو کمېدل زیاتوي.

قرآني اعجاز:

په قرآن کې د ځمکې د ښندو د کمېدو یادونه د نړیوالې تودوخې له امله د ساحلونو د کمېدو سره سم، چې نن ورځ تایید شوی دی، یو ستر قرآني اعجاز دی .دا د قرآن د ساینسي معجزو یوه ښکاره بیلګه ده، کوم چې د ۱۴۰۰ کاله مخکې د الله تعالی له لوري د علم او حقیقتونو د څرګندولو لپاره بیان شوی و.

کرغا

الله تعالی په سورة المائده کې د هابیل او قابیل کیسه داسې بیانوي:

"فَبَعَثَ اللَّهُ غُرَابًا يَبْحَثُ فِي الْأَرْضِ لِيُرِيَهُ كَيْفَ يُوَارِي سَوْءَةَ أَخِيهِ ۚ قَالَ يَا وَيْلَتَا أَعَجَزْتُ أَنْ أَكُونَ مِثْلَ هَٰذَا الْغُرَابِ فَأُوَارِيَ سَوْءَةَ أَخِي ۖ فَأَصْبَحَ مِنَ النَّادِمِينَ"

(المائده :۳۱)

ژباړه":پس راولیږلو خدای یو کرغه چې کوغالي یي کولو په مخوکه سره په ځمکه کښ لپاره ددې چې وښايي دی قابیل ته چې څرنګه پټ کړي دی مړی د ورور خپل وویل ده ای افسوس دی مالره ایا عاجزه وم زه له دې چې شم زه په مثل ددې کرغه پس پټه کړم جوسه د مړ ورور خپل پس وګرځیدلو دی له پیښمانی کونکونه"

د آیت معنا او پېغام

په دې آیت کې الله تعالی د هابیل او قابیل د پېښې بیان کوي، چې قابیل خپل ورور هابیل ووژلو .هغه نه پوهېده چې څنګه یې جسد پټ کړي .بیا الله تعالی یو کارغه راولېږه چې د خاورې سره لوبې وکړي او قابیل ته وښيي چې څنګه د خپل ورور جسد خاورو ته وسپاري.

د کارغه په اړه علمي څېړنې

١ .د کارغه ذهانت:**(Intelligence)**

ساینس ثابته کړې چې کارغان یو له ذهین‌ترینو مرغانو څخه دي .دوی کولی شي چې د ستونزو حلولو لپاره وسیلې وکاروي، خپل چاپېریال درک کړي، او حتا په نورو کارغانو څارنه وکړي .د دې آیت یادونه د کارغه ځانګړی شعور او زده کړې ورتیا ثابتوي.

٢ .د مړو د ښخولو وړاندوینه:

کارغان هغه مړي چې په خطر کې وي، یا د نورو حیواناتو له خوا وچیري، په خاورو کې ښخوي .دا ځانګړنه د قابیل لپاره الهام ښونکی درس شو.

٣ .د ټولنیز اخلاقو زده کړه:

په دې آیت کې، الله تعالی موږ ته د زده کړې او د اخلاقو عملي مثال وړاندې کوي .د دې پېښې په ترڅ کې، د انسان لپاره د مړو ښخول د ادب او شرافت یوه برخه ګرځي، چې انسانیت یې نن هم عملي کوي.

د قرآن اعجاز

دا آیت د دوو مهمو حقایقو څرګندونه کوي:

١ .د کارغه د زده کړې وړتیا د علمي څېړنو سره بشپړه سمه ده.

۲ .قرآن کریم د انسان د مدنیت لومړني مراحل داسې بیانوي، چې د انسانیت او شرافت اساس وګرځي.

پایله

پخوا ټولو کفرانو ته دا خبرې یوازې څه افسانې ښکاره کیدلې او هیچا ته د کرغه ددې ځنګړنې درک نه و په داسې حال کې چې ساینسي مطلعات يي اوس درک کوي او قران عظیم شان ۱۴۰۰ کاله دمخا ددې بیان موږ ته کړی وو نو دا د قران کریم اعجاز ثابتوي.

سورة المائده، آیت ۳۱، موږ ته ښکاره کوي چې څنګه قرآن کریم د طبیعت له بېلګو څخه د انسان لپاره د درسونو يوه بې مثاله سرچینه وړاندې کوي .دا یوازې یو تاریخ نه دی، بلکې د انسانیت او اخلاقو د لوړولو یو بې ساری پیغام دی، چې د قرآن علمي او اخلاقي اعجاز څرګندوي.

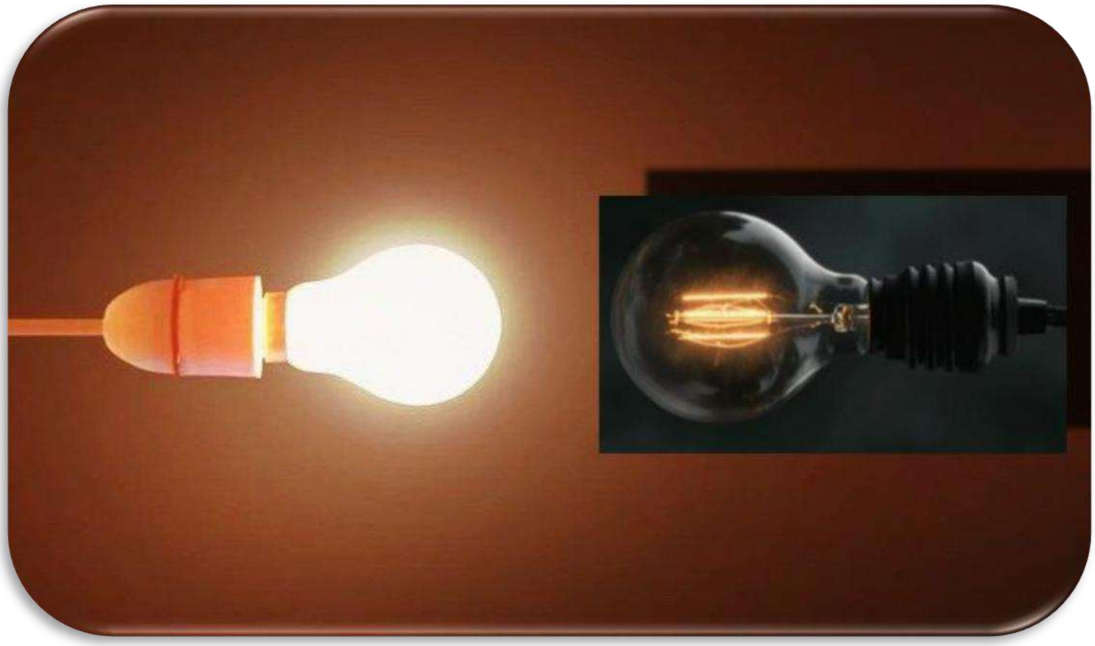

څراغ

قرآن عظیم شان یوازې د نښو دلایلو او هدایت کتاب دی نه د ساینس دلته په سورت النور ۳۵ کې الله سبحان وتعالی د ننۍ عصر څراغونو نښو ته هم عشره کړې .رڼا د انسان ژوند ته اساسي ارزښت لري .زموږ د کاینات د پوهېدو، ستوریو کشفولو، او د ټکنالوژۍ پرمختګ ټولې برخې د رڼا پر اصولو ولاړې دي .نن ورځ، د څراغونو پرمختللي بڼې، لکه LED څراغونه، لیزر، او کوانټم فوتون ټکنالوژي، زموږ د ژوند برخه ګرځېدلې .خو دا حیرانوونکی ده چې قرآن کریم ۱۴۰۰ کاله وړاندې د رڼا د اصولو او د څراغ د پرمختګ حیرانوونکي تشریحات وړاندې کړي، چې د" النور "سورت ۳۵ آیت یې یوه څرګنده بېلګه ده.

۱ .څراغ **(Luminance)** څه شی دی؟

څراغ د فزیکي اصطلاحاتو له مخې د یوې سطحې څخه د رڼا د خپریدو شدت ته ویل کېږي .دا شدت هغه اندازه ده چې زموږ سترګې یې د روښنایي په توګه درک کوي .څراغ هغه مفهوم دی چې د رڼا په اړه پوهه ورکوي او د روښنایۍ د علمي اړخ سره ژور تړاو لري .په بل عبارت، څراغ د رڼا د شدت او ځواک اندازه ده، چې کولی شي د مختلفو منابعو لکه لمر، ستورې یا مصنوعي څراغونو له لارې خپره شي.

۲ .د" النور "آیتونه او علمي اعجاز

د قرآن کریم د النور سورت (۲۴) آیت ۳۵ د رڼا (نور) او د هغې د خپریدو د مثال په اړه د یو حیرانوونکي بیان وړاندې کوي:

"اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ مَثَلُ نُورِهِ كَمِشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ ۖ الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ ۖ الزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ يُوقَدُ مِن شَجَرَةٍ مُّبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ لَّا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ ۚ نُّورٌ عَلَىٰ نُورٍ ۗ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَن يَشَاءُ ۚ وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ ۗ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ".

الله د آسمانو او ځمکې نور (روښانوونکی) دی، د هغه د نور مثال داسې دی لکه یوه تاخچه کې چې ډېوه وي، ډېوه په یوه شیشه کې وي، شیشه هم داسې لکه یو ځلېدونکی ستوری چې (هغه ډېوه) د ښوون د کومې داسې برکتي ونې (له تېلو) بله شوې وي چې هغه نه ختیځه وي، نه لویدیځه نږدې وي چې تېل یې په خپله رڼا وکړي که څه هم اور نه وي ورته رسېدلی، (داسې چې) د رڼا له پاسه رڼا وي چاته چې د الله خوښه شي د خپل نور خواته یې لارښوونه کوي او الله خلکو ته (همداسې) مثالونه بیانوي او الله په هر شي ښه پوه دی

د دې آیت تحلیل کول د رڼا د علمي پوهې په اړه یوه ژوره تفسیر وړاندې کوي.

۳ .علمي تفسیر او اعجاز

۱ .د" النور "آیت او د نن عصر څراغونه

اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ مَثَلُ نُورِهِ كَمِشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ ۖ الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ ۖ الزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ

الله تعالی د خپل نور مثال د یوه څراغ سره مقایسه کوي، چې د یوې شفافې زجاجې (شیشې) دننه وي، او دا شیشه د یوه ځلانده ستوري په شان ځلیږي .دا آیت د نننۍ عصر د څراغونو حیرانوونکې ځانګړتیاوې تشریح کوي:

معجزه "زجاجة في المصباح" د او څراغونو **LED** د

زجاجة (شیشه) د **LED** څراغونو ټیکنالوژي:

د **LED** څراغونه یو ځانګړی شفاف کوټ لري، چې د رڼا شدت زیاتوي .د" الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ "مفکوره د نننۍ **LED** څراغونو سره ورته ده، ځکه چې د **LED** رڼا د یوې ځانګړې کرسټالي شیشې دننه تولیدېږي.

د زجاجي چمک د" كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ "سره ورته والی:

د **LED** څراغونو شفافه کوټنګ **(coating)** د انرژي کم مصرفوي، خو ډېره روښنايي خپروي، لکه" كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ "(يو ځلانده ستوری) .د **LED** څراغونو ځانګړتيا دا ده چې د عادي څراغونو په پرتله ډېر مؤثر دي او لږ انرژي مصرفوي.

۳ .د" يُوقَدُ مِن شَجَرَةٍ مُّبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ "علمي مفهوم

د قرآن كريم دا حيرانوونکې اشاره، چې څراغ د زيتونو له تېلو بليږي، د طبيعي انرژۍ استعمال ته اشاره کوي.

نن ورځ ساينسپوهان د بايوفيول **(Biofuel)** پر بنسټ څراغونه جوړوي، چې د طبيعي موادو څخه رڼا توليدوي، لکه څنګه چې زيتون هم يو طبيعي انرژي سرچينه ده.

د زيتون تيل د انرژي يو پاک او دوامداره سرچينه ده، او ساينسپوهان يې د نوي رڼا سيستمونو لپاره کاروي، چې دا د قرآني اعجاز يو حيرانوونکی حقيقت دی.

۴" .يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ "او د فوټونونو کوانټمي خاصيت

ساينس وايي، ځيني مواد د اور پرته هم رڼا توليدولی شي.

لومنِسِنس فوټو **(Photoluminescence):** ځيني مواد د خارجي انرژي **(UV** لکه**)** رڼا ولري اړتيا ته تودوخه يا اور چې دې له پرته کوي، خوشې کې بنه رڼا د يې بيا جذبوي،.

د موجودات، سمندري لکه موجودات، ژوندي ځینې **(Bioluminescence):** بایولومینسنس خپروي رڼا پرته اور.

قرآن کریم وایي، د زیتون تېل" تقریباً بلیږي، که څه هم اور نه وي ورته رسېدلی ".دا یوه حیرانوونکې اشاره ده، ځکه چې د نن عصر ساینس د داسې موادو شتون تاییدوي، چې د اور پرته هم رڼا خپروي.

۵" .نُورٌ عَلَىٰ نُورٍ "او د څراغونو پرمختللې ټیکنالوژي

"نورٌ علی نورٍ "او د ډبل لیزر تکنالوژي:

د لیزر سیستمونه، چې نن ورځ د رڼا تر ټولو متمرکز شکل دی، د" نور پر نور "مفکوره کاروي، یعنې دوه یا ډېرې رڼاګانې یو ځای کېږي، څو د رڼا شدت زیات شي.

د" النور "آیت دا مفهوم وړاندې کوي، چې رڼا له یو بل سره یوځای کېدای شي، او د روښنایي شدت یې څو چنده زیاتېدای شي.

د نن عصر **"Quantum Dot"** څراغونه:

دا ډول څراغونه د فوتونونو پر ترکیب کار کوي، او د" نورٌ علی نورٍ "مفکوره یې اساس دی.

دا تکنالوژي د **OLED،LCD** ، او لیزر سیستمونو لپاره کارېږي، چې د قرآن کریم د حیرانوونکي علمي اعجاز یو څرګند مصداق دی.

نتیجه **:**قرآن د رڼا علمي معجزه ده

د" النور "سورت ۳۵ آیت یوازې یو روحاني او عرفاني مفهوم نه لري، بلکې د رڼا د علم عصري مفاهیم هم پکې شامل دي .دا آیت د نن عصر د څراغونو، **LED** ټکنالوژۍ، لیزر، فوتو لومنِسِنس، او د طبیعي انرژۍ د پرمختللي استعمال مفاهیم وړاندې کوي.

۱۴۰۰ کاله وړاندې د قرآن کریم دا بیان، چې د رڼا ساینسي اصول، د څراغ جوړښت، د فوتونونو کوانټمي خاصیت، او د طبیعي انرژۍ حیرانوونکي میکانیزمونه تشریح کوي، د قرآني اعجاز یوه روښانه بېلګه ده.

د علم، روحانیت او عرفان ګډ حقیقت

د" النور "آیت یوازې د فزیکي رڼا تشریح نه ده؛ دا د روحاني رڼا، د معرفت، د عرفاني بصیرت، او د الهي هدایت مکمل بیان دی .لکه څنګه چې هره رڼا یو اصل لري، همداسې هر هدایت، هر علم، او هر روحاني بصیرت د الهي نور له سرچینې راځي.

په دې اساس، کله چې یو څوک د رڼا علمي اعجاز مطالعه کوي، باید دا هم درک کړي چې حقیقي رڼا هغه ده چې د زړه تیاره لرې کړي، د روح سترګې پرانیزي، دا رڼا د عرفان، تصوف، علم، او حقیقت یووالی دی، چې یوازې هغه کسان یې درک کولای شي، چې د الله "نور "ته ځان تسلیم کړي.

د قیامت د ورځې فشار او د فشار اغېزې

ایا تاسو پوهیږئ چې سخت فشار او ذهني سټریا د انسان ویښتان سپینولی شي؟

ساینس پوهانو ثابته کړې چې شدید ذهني فشار **(Extreme Stress)** کولای شي د انسان د بدن طبیعي پروسې بدلې کړي، د ویښتو تور رنګ ختم کړي، او حتی د عمر څخه وړاندې یې سپین کړي .دا حقیقت ۱۴۰۰ کاله مخکې قرآن کریم بیان کړی، چیرې چې الله پاک وایي د قیامت ورځ به دومره سخته وي چې ماشومان به زوړ کړي**!**

۱ .د قرآن کریم آیت - د قیامت د سختۍ اغېزې

"فَكَيْفَ تَتَّقُونَ إِن كَفَرْتُمْ يَوْمًا يَجْعَلُ ٱلْوِلْدَٰنَ شِيبًا**"**

(المزمل **:**۱۷)

ژباړه**:**

"نو که تاسې کفر کوئ، څنګه به د هغې ورځې (عذاب) نه ځان ساتئ؟ هغه ورځ چې ماشومان به زاړه کړي**"!**

قرآني اعجاز**:**

دا آیت د قیامت د ورځې د شدید فشار او شدید وحشت بیان کوي، چې حتی ماشومان به د وېرې، سختۍ، او ذهني فشار له امله زاړه کړي.

دا حقیقت اوس ساینس هم تاییدوي، چې شدید ذهني فشار **(Chronic Stress)** د انسان د ویښتانو د سپین کېدو سبب ګرځي.

۲ .ساینسي څېړنې :فشار څنګه د ویښتو رنګ بدلوي؟

۱ .د فشار اغېزې پر ویښتو

ساینس پوهانو موندلې چې شدید ذهني فشار کولای شي د ویښتو طبیعي تور رنګ ختم کړي.

د انسان د ویښتو رنګ د **Melanin** نومي کیمیاوي موادو له امله تور وي.

کله چې یو څوک د فشار سره مخ شي، د بدن دفاعي سیستم **Norepinephrine** نومې کیمیاوي ماده تولیدوي، چې د ویښتو د رنګ حجرې **(Melanocytes)** تخریبوي.

دا د دې سبب کېږي چې ویښتان ژر سپین شي، حتی که عمر یې لا ډېر نه وي!

د هارورډ پوهنتون ساینس پوهانو ثابته کړې چې د سخت ذهني فشار له امله د ویښتو د تور رنګ حجرې مري، او انسان ژر سپینږیری کېږي.

۲ .د ماشومانو پر بدن د فشار اغېزې

کله چې یو ماشوم له سخت فشار سره مخ شي، نو د **Cortisol** نومي هورمون زیات تولیدیږي.

دا هورمون د بدن طبیعي سیستم ګډوډوي، د عمر د چټکې ودې سبب کیږي، او حتا ویښتان یې اغیزمن کولی شي.

د تاریخ مشهور مثال د فرانسې ملکې ماري انتوانیت **(Marie Antoinette)** قضیه ده، چې د اعدام څخه مخکې د یوې شپې دننه د سختې وېرې له امله ویښتان یې ټول سپین شوي وو.

۳ . د قوي فشار او سختې وېرې نورې اغیزې

د وینې فشار زیاتېدل - چې د زړه د حملې او مغزي سکتې سبب کیږي.

د معافیت سیستم کمزوری کېدل - د بدن دفاعي قوت کمزوری کیږي.

ذهني فشار - **(Depression & Anxiety)** انسان د تل لپاره رواني ناروغۍ ته داخلوي.

۳ . د قرآن اعجاز - د قیامت سختي او د ویښتو سپینېدل

قرآن کریم ۱۴۰۰ کاله مخکې وویل چې د قیامت ورځ به دومره سخته وي چې ماشومان به زاړه کړي.

دا د شدید فشار، وېرې، او سختۍ نتیجه ده، چې ساینس یې هم تاییدوي.

دا حقیقت یوازې په شلمه پېړۍ کې علم کشف کړ، خو قرآن کریم ۱۴۰۰ کاله مخکې بیان کړی و**!**

۴ .پایله

ساینس وایي چې ذهني فشار د انسان ویښتان سپینولی شي، او قرآن کریم دا حقیقت د قیامت د سختۍ په اړه ۱۴۰۰ کاله مخکې بیان کړی.

دا قرآني اعجاز دی، چې د ساینسي څېړنې ور سره ۱۰۰٪ تطابق لري.

سبحان الله **!**قرآن د هر دور لپاره یو علمي معجزه ده.

د رسول الله (ص) عمر او وفات په قرآن کريم کې

الله تعالی په قرآن عظيم شآن د رسول الله عمر په ډير حيرانونکي ډول بيان کړی دی

الله تعالی د (نَتَوَفَّيَنْکَ) لغات استعمال کړی، چې معنا يي ده(موږ ته په مرګ سره واخلو'يا وفات کړو')

وَاِنْ مَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِىْ نَعِدُهُمْ اَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَاِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلٰغُ وَعَلَيْنَا الْحِسَابُ ۝

13-40 او که واقعًا مونږ تا ته ځيني له هغه (عذاب) نه وښيو چې دوی ته يې مونږ وعده ورکوو، يا خامخا مونږ تا وفات کړو، نو پر تا خو يوازې تبليغ کول دي او پر مونږ باندې حساب کول دي

وَاِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِىْ نَعِدُهُمْ اَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَاِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ اللّٰهُ شَهِيْدٌ عَلٰى مَا يَفْعَلُوْنَ ۝

46-10 او که کله هم مونږ تا ته ځینې هغه څه وښیو چې مونږ یې له دوی سره وعده کوو، یا تا وفات کړو، نو خاص زمونږ طرف ته د دوی واپس راتلل دي، بیا الله ښه ګواه دی پر هغو کارونو چې دوی یې کوي

فَاصْبِرْ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ ۚ فَاِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِىْ نَعِدُهُمْ اَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَاِلَيْنَا يُرْجَعُوْنَ ◻

77-40 نو ته صبر کوه، بېشکه د الله وعده حقه ده، نو که خامخا مونږ تا ته ځینې د هغه (عذاب) وښیو چې مونږ یې دوی ته وعده ورکوو، یا مونږ تا وفات کړو، نو هم مونږ ته به دوی بېرته راوستلی شي

ډیره د تعجب خبره ده چې په دې درې واړو ځایونو کې الله تعالی همدا جمله کړولي:

"وَاِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِىْ نَعِدُهُمْ اَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ"

"نو که خامخا مونږ تا ته ځینې د هغه (عذاب) وښیو چې مونږ یې دوی ته وعده ورکوو، یا مونږ تا وفات کړو،"

او دا لغات " نَتَوَفَّيَنْکَ" په قرآن عظیم شآن کې خاص په درې ځایونو کې استعمال شوی:

لومړی: په 10م سورت او 46م ایات کې

دویم:په 13م سورت او په 40م ایات کې

دریم:په 40م سورت او په 77م ایات کې

ځلویښت 40 کاله د لومړی وحي او پخوا له پیغبری

دیارلس 13 کاله پیغبري په ماکه کې

لس 10 کاله پغمبري په مدینه کې

اوس راځئ چې سورتونه سره جمعه کړو:

63=40+13+10

نو دری شپیته 63 کاله د رسول الله مبارک عمر دی

اوس راځئ چې ایاتونه سره محاسبه کړو:

46x40÷77=23

او درویشت 23 کاله د رسول الله (ص) مبارک د پیمغبری او د دعوت کالونه دي

سبحان الله

دا یوه حقه او ښکاره خبره ده چې هیچا ته د خپل ژوند او مرګ او په یوه ځای کې د پاتې کیدو داقیقه نیټه نده معلومه او نه څوک ددې کار توان او طاقت لري، غیر له هغه ذات څخه پرته چې د عیب اسرارو مالک دی هغه ذات چې اول دی اخېر دی او دی په هر څیز باندې عالم دی دټولو کائناتو انتظام کونکئ دی

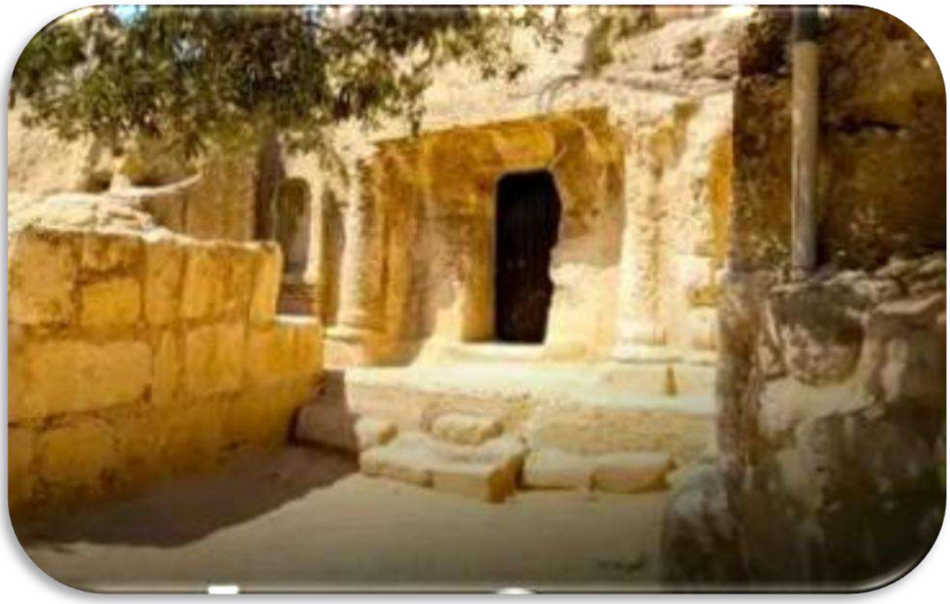

اصحاب کهف عددي اعجاز

د قرآن عددي اعجاز – د اصحاب الکهف د قصې حيرانوونکی نظم

سریزه :د قرآن د عددي اعجاز معرفي

قرآن کريم يو داسې کتاب دی، چې نه يوازې د فصاحت، بلاغت، او معنوي اعجاز خاوند دی، بلکې د عددونو، نظم، او د الفاظو د ترتيب له نظره هم يو نهشکېدونکی معجزه ده .دا کتاب نه يوازې د معنوي حقايقو توضيح کوي، بلکې د عددونو او نظم له لارې يو حيرانوونکی حسابي تناسب هم پکې نغښتی دی.

د" اصحاب الکهف "کيسه د قرآن يو له هغو مهمو کيسو څخه ده، چې د ايمان، صبر، او الله ته د تسليمېدو لوی درس ورکوي .خو که موږ د دې کيسې عددي ترتيب ته ځير شو، نو د يو بل حيرانونکي اعجاز سره مخ کېږو .دا اعجاز د" لبثوا "(د غار د خوب موده) او د

شمسي او قمري کلونو تر منځ عددي تطابق ته اشاره کوي، چې يوازې يو الهي کتاب يې داسې دقيق بيانولی شي.

د اصحاب الکهف عددي معجزه :د ۳۰۰ او ۳۰۹ کلونو تطابق

الله تعالی د" اصحاب الکهف "د غار د خوب موده داسې بيانوي:

«وَ لَبِثُوا فِيٓ كَهۡفِهِمۡ ثَلَٰثَ مِائَةٍ سِنِيۡنَ وَ ازۡدَادُوا تِسۡعًا» (الکهف :۲۵)

ژباړه :او هغوی په خپل غار کې درې سوه کاله تېر کړل، او نهه کاله نور يې ور زيات کړل.

دا آيت څرګندوي چې" اصحاب الکهف "په غار کې ۳۰۰ شمسي کاله ويده وو، او که قمري حساب ته وګورو، نو دا موده ۳۰۹ کلونه جوړېږي .دا ځکه چې هر قمري کال نږدې ۱۰ يا ۱۱ ورځې له شمسي کال څخه کم وي، نو د ۳۰۰ شمسي کلونو معادل شاوخوا ۳۰۹ قمري کلونه کېږي.

خو د دې آيت حيرانونکې معجزه يوازې دلته نه ختمېږي، بلکې که موږ د دې آيت الفاظو ته ځير شو، نو يو بل عددي نظم موندلی شو، چې د بشري فکر له وسه پورته دی.

د الفاظو دقيق تنظيم – د ۳۰۰ او ۳۰۹ کلونو رياضي تناسب

په دې آيتونو کې يو عجيبه عددي توافق شته، چې دا د قرآن د الفاظو نظم لا نور ثابتوي.

۱ .د لومړي["لبثوا] ژباړه :دوی تير کړل " [څخه تر" ثلاث مِائَةٍ] ژباړه :درې سوه " پورې د ۳۰۰ حروفو موجوديت

که موږ د سورت الکهف په عربي متن کې د لومړي" لَبِثُوا "څخه تر" ثَلَٰثَ مِائَةٍ "پورې ټول لغاتونه وشمارو، نو دا ۳۰۰ لغاتونه دي!

دا عدد دقیقاً د هغو ۳۰۰ شمسي کلونو سره برابر دی، چې قرآن یې د" اصحاب الکهف "د پاتې کېدو موده بیانوي.

۲.او د" سنین "څخه تر راتلونکي یعنې وروستي" لبثوا "پورې د ۹ لغاتو موجودیت

که موږ د"سنین "څخه د راتلونکي" لبثوا "پورې ټول لغاتونه وشمارو، نو ۹ لغاتونه دي چې مکمل ۳۰۹ کېږي!

یا لنډه دا چې که د لومړي" لبثو "څخه تر وروستي" لبثو "پورې لغاتونه وشمیرو نو دا دقیقاً ۳۰۹ لغاتونه دي.

ثلاث مِائَة ("۳۰۰")سنین و ازدادوا تسعاً قل الله اعلم بما لبثوا(۳۰۹)

دا عدد دقیقاً د هغو ۹ قمري کلونو سره برابر دی، چې د ۳۰۰ کلونو سربېره ذکر شوي دي.

۳ .دا عددي نظم څه ثابتوي؟

دا دوه عددي توافقات تصادفي نه شي کېدلی، بلکې د قرآن د الفاظو او د عددونو تر منځ یو حیرانونکی ارتباط ښیي .دا په ډاګه کوي چې:

د قرآن د نظم یو معجزوي ترتیب شته، چې یوازې الله تعالی یې طرح کولی شي.

د شمسي او قمري حساب تر منځ یو دقت لرونکی تطابق موجود دی، چې د وحی یو بل ثبوت دی.

د قرآن دا ترتيب د بشري محاسبې له وسه پورته دی، ځکه چې دا تدريجي نازل شوی، خو بيا هم عددي نظم لري.

د قرآن عددي نظم او بشري نه‌تکرارېدونکی ترتيب

د قرآن عددي نظم يوازې د" اصحاب الكهف "په قصه کې نه دی، بلکې د قرآن په نورو برخو کې هم دا نظم موجود دی، چې د يوې بشري ليکنې له اندازې ډېر لوړ دی.

١ .د شمسي او قمري کلونو تطابق

د" يوم "(ورځ) کلمه په قرآن کې ٣۶۵ ځله تکرار شوې، چې د شمسي کال ورځو ته دقيق تطابق لري.

د" شهر "(مياشت) کلمه ١٢ ځله راغلې، چې د کال د ١٢ مياشتو سره برابره ده.

٢ .د متضادو الفاظو دقيق توازن

د" ملائکه "(فرښتې) او" شياطين "(شيطانان) دواړه ٨٨ ځله راغلي، چې د خير او شر ترمنځ متوازن نظام ښيي.

د" حيات "(ژوند) او" موت "(مرګ) دواړه ۴۵ ځله ذکر شوي، چې د ژوند او مرګ ترمنځ توازن څرګندوي.

٣ .دا عددي نظم ولې د بشري ليکوالی له اندازې ډېر لوړ دی؟

که یو څوک هڅه وکړي چې د یو کتاب هره کلمه داسې تنظیم کړي چې د عددونو او مانا تر منځ دقیق توازن وساتي، دا به ناممکن وي.

یو عام انسان د متن د فصاحت او معنوي تناسب خیال ساتلی شي، خو دا چې الفاظ هم د عددي تناسب مطابق راشي، دا د بشر له وسه وتلی کار دی.

قرآن تدریجي نازل شوی، خو بیا هم عددي نظم لري، چې دا د وحی یو نه‌ردېدونکی ثبوت دی.

پایله :د قرآن اعجازي نظم او د وحی ثبوت

د" اصحاب الکهف "د قصې عددي اعجاز یو روښانه دلیل دی چې قرآن یو بشري کتاب نه دی، بلکې دا د الهي وحی یوه بې‌ساري شاهکاره معجزه ده .دا معجزه نه یوازې د قرآن د فصاحت، بلاغت، او معنوي اعجاز څرګندونه کوي، بلکې د عددي نظم له مخې هم د خدای یو نه‌شکېدونکی ثبوت وړاندې کوي.

قرآن کریم یو داسې کتاب دی، چې هېڅ بشر نه‌شي کولی ورته یو کتاب جوړ کړي، ځکه چې دا د الله پاک یو ابدي معجزه ده، چې هر وخت، هر نسل، او هر علمي پرمختګ ته یو حیرانونکی پیغام لري.

Golden Ratio د زرينې نسبت

د آيت **16:18** په قرآن کريم کې د سرو زرو نسبت **(1.618)** په ډېره دقت سره تشريح

د آيت متن:

وَإِن تَعُدُّوا نِعْمَةَ ٱللَّهِ لَا تُحْصُوهَآ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ

که تاسو د الله نعمتونه وشمېرئ، تاسو به يې شمېرلای نشئ .بېشکه الله ډېر بخښونکی او ډېر رحم کوونکی دی

د سرو زرو نسبت په علمي توګه په دې آيت کې کوډ شوی:

لومړی :د ټول آيت د حروفو شمېر

ټول توري39 :

د ايات لومړۍ برخه **24 :**توري

دويمه برخه **15 :**توري

د سرو زرو نسبت په دې اساس حسابېږي**:**

39 ÷ 1.618 = 24

پایله **:**د آيت دوه برخې د سرو زرو نسبت **(1.618)** ته په دقيق ډول وېشل شوي دي**.**

دويم **:**د لغاتونو د شمېر له مخې

په آيت کې ټول لغاتونه **10 :**لغاتونه دي

لومړۍ برخه **6 :**لغاته

دويمه برخه **4 :**لغاته

د سرو زرو نسبت په ټکو کې**:**

6 = 1.618 ÷ 10 ټکي

پایله **:**د آیت لغاتونه هم په دقیق ډول د سرو زرو نسبت ته وېشل شوي دي**.**

په دواړو مخاسبو کې د لغات او هم د حروفو پایله د ایات لومړی برخه ده کوم چې وایي**:**

وَإِن تَعُدُّوا نِعْمَةَ ٱللَّهِ لَا تُحْصُوهَآ

که تاسو د الله نعمتونه وشمېرئ، تاسو به یې شمېرلای نشئ

سرو زرو نسبت **:(1.618)** دا د ریاضیاتو یو ځانګړی او بې پای عدد دی چې په طبیعت او خلقت کې بې شمېره ښکاري**.**

زرینه نسبت **(Golden Ratio)** او د قرآن آیت**:16:18**

د زرینې نسبت عدد **1.618** په طبیعت، هنر، او علم کې د توازن او ښکلا سمبول ګڼل کېږي .په حیرانونکي ډول، د قرآن سورة النحل آیت **16:18** د همدې زرینې نسبت سره تطابق لري**:**

"او که تاسو د الله نعمتونه شمېرئ، نو تاسو به یې هیڅکله په شمار ونه رسئ .په رښتیا سره، الله ډېر ببښونکی، ډېرحوصله لرونکی دی"**.**

د دې آیت پیغام د زرینې نسبت له مفکورې سره اړیکه لري، ځکه چې د الله نعمتونه د بشپړوالي او بېپایانه تنظیم سمبول دي**.**

د تناسب حیرانوونکې معادله**:**

د قرآن ټول سورتونه ۱۱۴ دي .کله چې دا شمېر د قرآن ثابت (۴۴۹۱۱۲۴۴.۷۰) پر شمېر وويشل شي، نو حاصل يې **1.6181893** دی، چې په حيرانتيا سره د زرينې نسبت سره نږدې تطابق لري.

د سرو زرو نسبت او د آيت ژوره معنا

آيت وايي" **:**که تاسو د الله نعمتونه وشمېرئ، تاسو به يې شمېرلای نشئ"**.**
دا حقيقت په دې ډول څرګندېږي**:**

د آيت معنا **:**د الله نعمتونه بې پای دي، لکه څنګه چې سرو زرو نسبت هيڅ پای نلري**.**

د**16** م سورت ځانګړتياوې

په سورت النحل (**16**م سورت) کې**:**

د دې سورت ټول ټکي په ځانګړي ترتيب سره نغښتي دي**.**

1618م
ټکی" **:**نعمت الله "دی، چې د سرو زرو نسبت سره مطابقت لري**.**

ژوره اړيکه**:**

دا څرګندوي چې د الله نعمتونه لکه د سرو زرو نسبت، شمار نه لري او هیڅکله پای ته نه رسیږي.

سرو زرو نسبت څه شی دی؟

د سرو زرو نسبت د یوې دایرې د قطر او محیط تر منځ اړیکه ده.

دا عدد په **1.618** پای ته رسیږي او بې پایه دوام کوي.

د قرآن کریم د آیت او د سرو زرو نسبت تړاو څرګندوي چې د الله نعمتونه بې حده او د انسان له تصور څخه پورته دي.

د شواهدو او تحقیقاتو وسیله

د **"QuranCode"** سافټویر کارول شوی ترڅو دا رابطه په دقیق ډول ثابته کړي .په دې سافټویر کې ښودل شوي چې د سرو زرو نسبت د آیت او ټکو په ترتیب کې شتون لري.

پایله

د قرآن کریم دا آیت موږ ته د الله د نعمتونو بې پایه والي ښیي، چې د سرو زرو نسبت په علمي او ریاضیاتي ډول بیانوي .دا څرګندوي چې د قرآن کریم هره برخه په علمي، ریاضیاتي او الهي حکمت سره نغښتې ده.

pi او phi

د قرآن کريم عددی معجزه :د **Pi (π)** او د" بناء "مفهوم

د **Pi (π)** او **Phi (ϕ)** تعريف:

Pi (π): Piيا π يوه غير منطقي شمېره ده چې د دايرې د محيط او قطر ترمنځ تناسب ښيي .د دې شميرې ارزښت تقريباً **3.14159** دی .پی **(π)** د رياضي په ګڼو برخو کې کارول کيږي او د يوې دايرې د مختلفو محاسبو لپاره بنسټيزه اهميت لري .

دوهم **Phi (ϕ): Phi** يا د" غورځيدونکي تناسب **(Golden Ratio)** "يو بل غير منطقي تناسب دی چې د **1.618** ارزښت لري .دا تناسب په طبيعت، هنر، او معماري کې د ښکلا او تناسب په نمونو کې موندل کيږي **Phi** .د طبيعت په مختلفو څيزونو کې داسې يو ځانګړی تناسب لري چې د دې تناسب پيروي د ښکلا او تناسب لامل ګرځي.

١ .د **Pi (π)** او **Phi (ϕ)** اساسي ارزښتونه:

Pi (π) ≈ 3.1415926535

Phi (ϕ) ≈ 1.6180339887

د قرآن کریم آیاتونه **:**د **7** او **22** د شمیرې مفاهیم

د ځمکې او اسمانونو د پیدایښت په اړه د قرآن کریم په آیاتونو کې د **7** ځلې ذکر کول د **Pi** (π) سره یوه بله اړیکه جوړوي .د دې اړیکې تشریح داسې ده چې د **Pi** عدد د طبیعت یوه بنسټیزه ځانګړتیا ده او د خلقت په راز کې هم د هغې شتون لیدل کېږي.

د" جوړول "کلمه په قرآن کریم کې د **22** آیتونو له لارې کارول شوې، چې د **Phi (ϕ)** په تناسب سره همغږي لري **Phi** .د جوړښت او تناسب یوه بې بدیله شمېره ده .د دې شمېرې کارول د خپل ځای جوړښت ته اشاره کوي.

د **22/7** او **Pi** ترمنځ اړیکه:

22/7: 22/7د **Pi** یوه نږدې ارزښت دی، چې تقریباً**99.96** ٪ د **Pi** د حقیقي ارزښت سره برابر دی .دا عدد په ریاضي کې یو مشهور تقریب دی چې د **Pi** د ارزښت محاسبه کولو لپاره کارول کیږي.

دلته د **22** او **7** ترمنځ عددې اړیکه د قرآن کریم سره یو پیاوړی تړاو پیدا کوي .قرآن کریم د" جوړول/بناء "کلمه په **22** آیتونو کې کارولې، چې د **Phi (ϕ)** د تناسب سره ورته والی لري .همدا ډول، د ځمکې او اسمان د جوړښت په اړه د **7** آیتونه د **Pi (π)** سره تړاو لري.

د عددی معجزو په اړه تفصیل:

د قرآن کریم په آیاتونو کې د **7** او **22** شمیرې ته ځیر شو، نو موږ پوهیږو چې دا د **Pi** او **Phi**سره نورې عددی معجزه جوړوي **Pi (π)** .د طبیعت یو بنسټیز تناسب دی چې د دایرې په هندسي جوړښت کې کارول کیږي،

د **Pi** له اړخه:

3.142 ≈ 22/7،

چې دا د **Pi** ارزښت دی.

پداسې حال کې چې **Phi (ϕ)** د طبیعت د ښکلا او تناسب لپاره یوه له ځانګړو شمېرو څخه ده .

د زریني نسبت **Phi** له اړخه:

1.618/22=.7...

1.618/7.22=.22...

د دواړو ناتیجې په **7/22** شوروع دي

دا معجزه د دې ښکارندویه ده چې الله تعالی د قرآن کریم کې له **1400** کاله وړاندې داسې عددې اړیکې څرګندې کړې چې نن ورځ ساینس او ریاضي پوهان یې کشف کړې دي .

22/7د **Pi** د نږدې ارزښت په توګه په قرآن کې د" جوړولو "یا" بناء "کلمې سره سمون لري، او دا یو مهم روحاني او علمي حقیقت ښیي.

پایله:

د **(π) Pi** او **Phi (ϕ)** شمیرې د طبیعت د جوړښت او تناسب مهمې برخې دي .قرآن کریم د دې شمېرو سره د" جوړولو "مفهوم ښودلی، چې د خلاقت په رازونو کې یې داسې عددې اړیکې او معجزې په ګوته کړې چې د الهي حکمت او قدرت ښودنه کوي.

(π) Piد ځمکې او اسمان د پیدایښت په اړه د آیتونو سره اړیکه لري، په داسې حال کې چې **Phi (ϕ)** د طبیعت د ښکلا او تناسب سره تړاو لري .د قرآن کریم د آیتونو د شمېرې له مخې، د **22** او **7** عددونه هغه معجزې ښیي چې د قرآن د علمي او عددې حکمتونو ته د نړۍ د پوهانو لور ته یوه څېړنه وړاندې کوي.

مکه مکرمه :د ځمکې د زرین تناسب

مکه مکرمه :د ځمکې د زرین تناسب یوه ریاضیکي معجزه

سریزه:

د ځمکې جغرافیوي جوړښت یوازې د تصادف نتیجه نه ده، بلکه په دې کې داسې پټ تناسبونه شتون لري چې د طبیعت، ریاضي، او د الهي تخلیق د کامل والي ښکارندویي کوي .زرین تناسب(**Golden Ratio**) ، چې د (**Phi (ϕ = 1.618**) په نوم هم یادیږي، د طبیعت، کهکشانونو، بدن،**DNA** ، او هنر په جوړښت کې موندل کیږي .خو د حیرانتیا ځای دا دی چې مکه مکرمه، چې د مسلمانانو د عبادت تر ټولو مقدس ځای دی، هم د دې تناسب سره برابر دی.

د مکې مکرمه جغرافیوي موقعیت د ځمکې د زرین تناسب له اصولو سره داسې تطابق لري چې دا یې د یوې حیرانوونکې معجزې حیثیت ورکوي .دا لیکنه د مکې شریفې موقعیت، د **Phi**تناسب، او د قرآن کریم سره د دې ارتباط تفصیل وړاندې کوي.

۱ .د مکې مکرمه موقعیت او د زرین تناسب **(Phi)** سره تطابق

الف (د جنوبي قطب **(South Pole)** او مکې ترمنځ فاصله:

د مکې مکرمه موقعیت داسې دی چې د جنوبي قطب څخه مکې ته مستقیمه فاصله او د جنوبي قطب څخه د ځمکې له مخالف لوري مکې ته فاصله د **(Phi (ϕ = 1.618** تناسب ته یو شان ده .راځئ چې دا دقیق تحلیل کړو:

د جنوبي قطب څخه مکې ته مستقیمه فاصله **7,631.68 :**کیلومتره

د جنوبي قطب څخه د ځمکې له مخالف لوري مکې ته فاصله **12,348.32 :**کیلومتره

اوس موږ دا تناسب محاسبه کوو:

{12,348.32}/{7,631.68} = 1.618

دا د **(Phi (ϕ = 1.618** د زرین تناسب سره دقیقاً برابر دی**!**

دا څه معنا لري؟

دا ښیي چې مکه مکرمه د ځمکې په جغرافیوي جوړښت کې یو خاص تناسب لري، چې دا د طبیعت د زرین تناسب **(Golden Ratio)** سره برابریږي.

۲ .د مکې مکرمه عرض البلد **(Latitude)** او طول البلد **(Longitude)** د زرین تناسب سره تطابق

الف (د عرض البلد تناسب:

د ځمکې د قطبونو ترمنځ اوږدوالی (شمالي قطب څخه تر جنوبي قطب پورې) شاوخوا **40,075** کیلومتره دی .مکه مکرمه د **21.4225°** شمالي عرض البلد **(Latitude)** کې موقعیت لري.

که چیرې د ځمکې د عرض البلد ټول اوږدوالی د زریني نسبت **(1.618)** له مخې ووېشل شي، نو دا محاسبه موږ ته دا پایله راکوي:

{ 40,075 \div 1.618 \approx 24,767 \text{کیلومتره }

دا شمېر د مکې عرض البلد موقعیت ته نږدې دی، چې دا د زرین تناسب سره سمون ښیي.

ب (د طول البلد تناسب:

د ځمکې جغرافیوي ویش له مخې، د مکې طول البلد موقعیت **39.8256°** ختیځ دی .د ځمکې جغرافیوي سیستم ته په کتو، د مکې دا موقعیت هم د زرین تناسب له اصولو سره مطابقت لري .دا ښیي چې مکه مکرمه د ځمکې د طبیعي تناسب یوه برخه ده، چې دا یې یو حیرانوونکی حقیقت ګرځوي.

۳ .قرآني اشاره :د مکې شریفې ځانګړی مقام

په قرآن کریم کې د مکې موقعیت ته اشاره شوې:

(إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِّلْعَالَمِينَ)

(سورة آل عمران**96 :**)

ژباړه" :بېشکه، تر ټولو لومړی کور چې خلکو ته ټاکل شوی، هغه دی چې په بکه (مکه) کې دی، چې برکتناک او د ټولو خلکو لپاره هدایت دی".

جالبه داده چې په دې آیت کې **40** حروف دي، او" مکه "په**24** م حرف باندې ختمیږي، چې دا د قطبونو ترمنځ فاصله او د مکې طبیعي موقعیت ته یوه ښکاره اشاره ګڼل کېدای شي.

دا محاسبه ښیي چې مکه د ځمکې د طبیعي تناسب سره تطابق لري، او دا د یو مهم اعجاز نښه ده.

۴ .پایله

مکه مکرمه د ځمکې د زرین تناسب کرښه تشکیلوي، ځکه چې:

د جنوبي قطب څخه مکې ته فاصله، او د ځمکې له بل اړخ نه مکې ته فاصله د **1.618** **(Phi)**تناسب سره برابره ده.

د مکې عرض البلد او طول البلد د زرین تناسب سره تطابق لري، چې دا یو حیرانوونکی ریاضیکي حقیقت دی.

قرآن کریم **1400** کاله وړاندې د مکې د ځانګړي مقام ذکر کړی و، چې دا د علمي او قرآني اعجاز ښکاره ثبوت دی.

دا څېړنه موږ ته دا پیغام راکوي چې مکه یوازې یو جغرافیوي موقعیت نه دی، بلکې یو طبیعي، ریاضیکي، او روحاني مرکز دی.

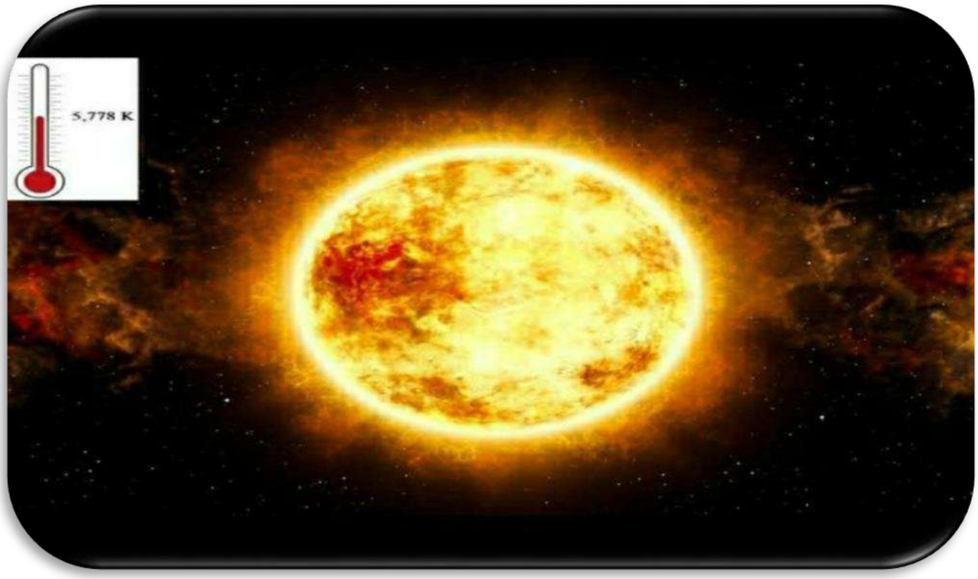

د لمر تودوخه په کلوین کې

د قرانکریم ساینسي نښې د لمر د سطحې د حرارت درجه **1400** کاله وړاندې هیڅوک په کیلوین کې د لمر د سطحې په تودوخې نه پوهیدل مګر موږ په قرآن کې دا انځور موندلی .

kelvin

د لمر د سطحې تودوخه **5778** کیلوین ده .

د لمر رڼا او نیوټرینو

لمر د **G2V** ستوری دی، چې **G2** د سطحې تودوخه شاوخوا **5,778 K** (**5,505 °C**؛ **9,941 °F**) په ګوته کوي، او **V** چې دا د ډیرو ستورو په څیر، د اصلي ترتیب ستوری دی .

ویکیپیډیا، لمر، **2023** د لمر د سطحې تودوخه **5778** کیلوین ده.

دا یوازې په دې وروستیو کې وپیژندل شوه، مګر دا د کشف کیدو څخه **1400** کاله وړاندې په قرآن کریم کې انځور شوی.

په قرآن کریم کې د" لمر "لومړی او وروستی ذکر په **5778** آیتونو سره جلا شوی دی.

۲۵۸ «أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِي حَاجَّ إِبْرَاهِيمَ فِي رَبِّهِ أَنْ آتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّيَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا أُحْيِي وَأُمِيتُ ۖ قَالَ إِبْرَاهِيمُ فَإِنَّ اللَّهَ يَأْتِي بِالشَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ الَّذِي كَفَرَ ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ»

قرآن **2:258** «ایا تا هغه چا ته پام نه دی کړی چې له ابراهیم سره یې د خپل رب په باره کې شخړه وکړه، ځکه چې الله هغه ته حکومت ورکړی و؟ ابراهیم وویل :زما رب هغه دی چې ژوند ورکوي او مرګ ورکوي .هغه وویل :زه ژوند ورکوم او مرګ ورکوم .ابراهیم علیه السلام وویل :الله تعالی لمر له ختیځ څخه راوړي، نو له لوېدیځ څخه یې راوباسه .الله ظالمانو ته هدایت نه کوي.»

«وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا»

قرآن ۱:۹۱« قسم دی په لمر او د هغه په رڼا »

د لمر لومړنی او وروستنی واقعه په **5778** آیتونو سره جلا شوې ده .نن ورځ موږ پوهیږو چې دا په کیلوین کې د لمر د سطحې تودوخې ده.

د سپینو زرو د ویلی کیدو ډیګري

ساینس پوهانو تایید کړی ده چې د سپینو زرو د ویلی کیدو نقطه **(961.8)** درجې سیلسیوس ده.

نو وګوری دا**:**په قرآن عظیم شان د سیلور لومړی ذکر**:**

سورت التوبه یا **9** فصل ایات نمبر ۳۴ کې.

او دویم ذکر **:**په سورت الانسان یا **76** فصل په ۱۵ او ۱۶ ایاتونو کې څرګند شوی.

ددې دواړو ایاتونو ترمنځ د آیاتونو شمېر دقیقاً **961** دی، یوازې دا نه بلکې په همدغه آیات کې د سیلور لغات د ذکر څخه د آیات تر اخیره پورې **8** خروف راغلي دي .

نو **(961+8=961.8)**

کوم چې داقیق نمبر دی دې سیلور د ویلی کیدو

(961.8)

د خیواناتو د کروموځومونو شمیر

د کروموزومونو عددي اعجاز په قرآن کریم کې

قرآن کریم د حیرانوونکو علمي او عددي اعجازونو یوه نه ختمېدونکې خزانه ده .د قرآن کریم د کلماتو نظم، د عددونو ترتیب، او د الفاظو کرشمې دومره حیرانوونکې دي چې لوستونکی په تدبر او تعقل مجبوروي.

یو له دغو حیرانوونکو اعجازونو څخه د ځینو ژوو (مخلوقاتو) نومونه دي، چې د هغوی د کروموزومي جوړښت سره عددي ارتباط لري .دا ارتباط داسې ښکاري چې هر مخلوق ته په قرآن کریم کې تر ذکر پورې د حروفو شمېر د هغه د کروموزومونو له شمېر سره سمون لري.

۱ .انسان ــ ۴۶ کروموزومونه

په سورت الزلزال کې د" انسان "کلمې تر ذکر پورې ۴۶ حروف لري، او حیرانوونکې خبره ده چې د انسان د کروموزومونو شمېر هم ۴۶ دی.

۲ .بیزو – ۴۸ کروموزومونه

په سورت البقره، آیت ۶۵ کې د" بیزو "(قردة) د کلمې تر ذکر پورې ۴۸ حروف دي، او بیزو (شادی) هم ۴۸ کروموزومونه لري.

۳ .موچۍ – ۱۶ کروموزومونه

په سورت النحل، آیت ۶۸ کې د" موچۍ "(نحل) لفظ ته تر رسېدو پورې ۱۶ حروف دي، او د موچۍ د کروموزومونو شمېر هم ۱۶ دی.

۴ .آس – ۶۴ کروموزومونه

په سورت آل‌عمران، آیت ۱۴ کې د" آس "(خیل) تر ذکر پورې ۶۴ حروف دي، او د آس د کروموزومونو شمېر هم ۶۴ دی.

۵ .خنزیر – ۳۸ کروموزومونه

په سورت المائده، آیت ۶۰ کې د" خنزیر "(سوړ) د ذکر تر حروف ۳۸ دي، او د خنزیر د کروموزومونو شمېر هم ۳۸ دی.

۶ .خر – ۶۲ کروموزومونه

په سورت الجمعه، آیت ۵ کې د" خر "(حمار) د ذکر پورې ۶۲ حروف دي، او د خره د کروموزومونو شمېر هم ۶۲ دی.

نوره هم حیرانوونکې:

په قرآن کريم کې ۱۱۴ سورتونه دي، که ۶۲ له ۱۱۴ څخه تفريق کړو، نو ۶۲ پاتې کېږي، چې دا هم د يوې بله حيرانوونکې شميرنې اشاره ده.

د" خر "کلمه ۵ ځله په قرآن کې ذکر شوې، چې دا د سورت الجمعه د ۵م آيت سره مطابقت لري.

۷ .سپی – ۷۸ کروموزومونه

په سورت الاعراف، آيت ۱۷۶ کې د" سپی "(کلب) د ذکر پورې ۷۸ حروف دي، او سپی ۷۸ کروموزومونه لري.

۸ .اوښ – ۷۴ کروموزومونه

په سورت الاعراف، آيت ۴۰ کې د" اوښ "(جمل) د ذکر پورې ۷۴ حروف دي، او اوښ هم ۷۴ کروموزومونه لري.

پايله

د قرآن کريم دا عددي نظم، چې د ژوو د کروموزومونو له ترتيب سره سمون لري، د قرآن يو روښانه اعجاز دی .دا ښيي چې قرآن يوازې د انسانانو د هدايت لپاره نه، بلکې د هستۍ د ټولو اسرارو د افشا کولو لپاره يو ابدي معجزه ده.

(إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ) (التکوير :۲۷)

"دا نه دي مګر ذکر (يادونه) د ټولو مخلوقاتو لپاره".

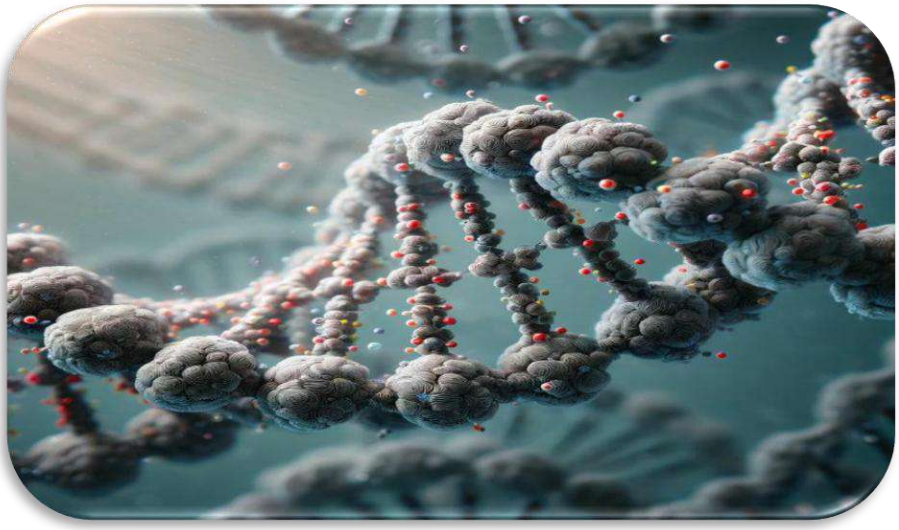

د میوو د کروموځومونو شمیر

د نباتاتو عددي اعجاز په قرآن کریم کې

ادرک (زنجبیل)

د قرآن کریم په** ۷۶**:۱۷ آیت کې د زنجبیل (ادرک) لفظه پورې ۳۰ حروف راغلي.

سپین ادرک هم ۳۰ کروموزومونه لري.

انار

په سورت الرحمن، آیت ۶۸ کې د انار لفظه پورې ۱۸ حروف راغلي.

د انار کروموزومونو شمېر هم ۱۸ دی.

کدو

په سورت الصافات، آيت ۴۶ کې د کدو لفظه پورې ۲۲ حروف راغلي.

کدو هم ۲۲ کروموزومونه لري.

انګور

په سورت الکهف، آيت ۳۲ کې د انګورو لفظه پورې ۴۰ حروف راغلي.

انګور هم ۴۰ کروموزومونه لري.

کجوره

په سورت البقرة، آيت ۲۶۶ کې د کجورې لفظه پورې ۲۶ حروف راغلي.

کجوره هم ۲۶ کروموزومونه لري.

دا عددي تطابق د قرآن کريم د الفاظو او د نباتاتو جينياتي جوړښت ترمنځ يو حيرانوونکی اعجاز ښيي، چې د
قرآن د الهي وحيوالي بله بېلګه ده.

د قران عظیم شآن د ساتنې لوی ثبوت

د قران عظیم شآن د ساتنې ډیر لوی او قوي ثبوت

که د ادم څخه تر وروستي کسه پورې ټول انسانان او ټول پیریان سره راټول شي بیا هم نشي کولی دا ډول عددي تناسب رامنځته کړي چې دا یوازې د سورتونو او ایاتونو څخه رامنځته شوی

په شمول د Golden retio

لاندې په تصویر کې جدول درکړل شوی

دا ټول عددي ترتیب یوازې د قران عظیم شان د سورتونو او ایاتونو څخه ترلاسه شوی یا له دغه لینک څخه دننه شئ چې ترڅو ټول جدول د excel file له مخې ټول او مناظم وګورئ:

https://docs.google.com/spreadsheets/u/0/d/155ibzWxbI7EYJLfqJmxslt6RoPhkenx7/htmlview :

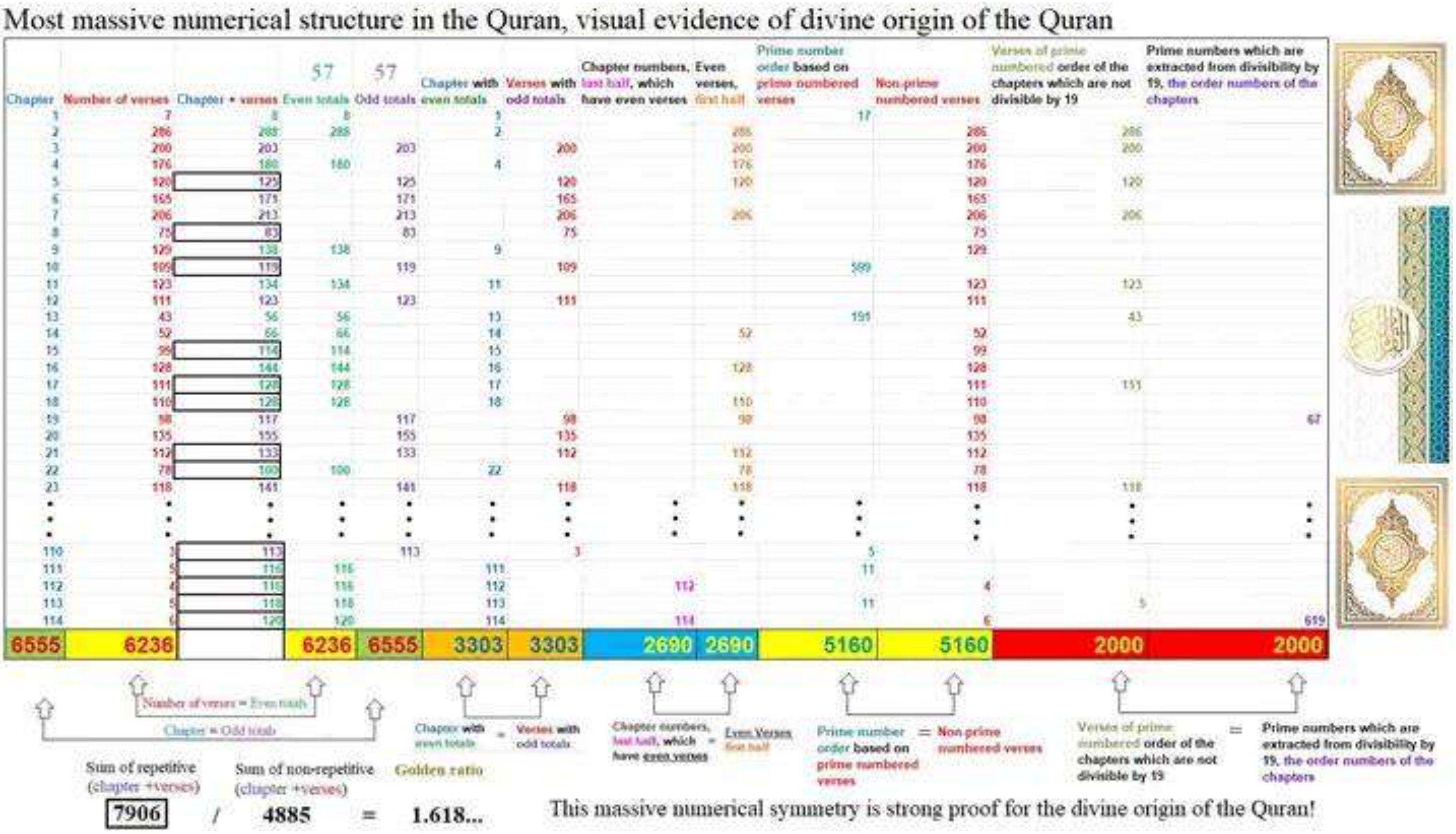

Most massive numerical structure in the Quran, visual evidence of divine origin of the Quran

Chapter	Number of verses	Chapter + verses	57 Even totals	57 Odd totals	Chapter with even totals	Verses with odd totals	Chapter numbers, last half, which have even verses	Even verses, first half	Prime number order based on prime numbered verses	Non-prime numbered verses	Verses of prime numbered order of the chapters which are not divisible by 19	Prime numbers which are extracted from divisibility by 19, the order numbers of the chapters
1	7	8	8		1				17			
2	286	288	288		2			286		286	286	
3	200	203		203		200		200		200	200	
4	176	180	180		4			176		176		
5	120	125		125		120		120		120	120	
6	165	171		171		165				165		
7	206	213		213		206		206		206	206	
8	75	83		83		75				75		
9	129	138	138		9					129		
10	109	119		119		109			599			
11	123	134	134		11					123	123	
12	111	123		123		111				111		
13	43	56	56		13				191		43	
14	52	66	66		14			52		52		
15	99	114	114		15					99		
16	128	144	144		16			128		128		
17	111	128	128		17					111	151	
18	110	128	128		18			110		110		
19	98	117		117		98		98		98		67
20	135	155		155		135				135		
21	112	133		133		112		112		112		
22	78	100	100		22			78		78		
23	118	141		141		118		118		118	118	
⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮
110	3	113		113		3			5			
111	5	116	116		111				11			
112	4	116	116		112		112			4		
113	5	118	118		113				11		5	
114	6	120	120		114		114			6		619
6555	6236		6236	6555	3303	3303	2690	2690	5160	5160	2000	2000

د تصويري جدول تفصيلي تشريح

قرآن کريم نه يوازې د وحی يو روحاني معجزه ده، بلکې د رياضياتي نظم يوه بېساري بېلګه هم ده .د دې تصويري جدول تحليل د قرآن د سورتونو، آيتونو، جفت (Even) او طاق (Odd)شمېرو، او ابتدايي عددونو (Numbers (Prime ترمنځ يو حيرانوونکی تناسب ښکاره کوي، چې د بشري مداخلې نهامکانيتي ثبوت وړاندې کوي.

.1د سورتونو او آيتونو شمېره

د(Chapterسورت :)د قرآن کريم 114 سورتونه، له 1 څخه تر 114 پورې .

مجموعه:6555

د(Number of versesد آیتونو شمېر :)د هر سورت د آیتونو شمېره،

مجموعه:6236

د(Chapter + verses سورت + آیتونه :)د هر سورت شمېره د آیتونو له شمېر سره جمع کېږي، چې دا شمېرې بیا تحلیل ته برابرېږي.

دا بیا د جفت (Even) او طاق (Odd) شمېرو سره تحلیل کیږي

.2د جفت او طاق شمېرو تحلیل

جفت (Even) او طاق (Odd) شمېره د عددی اعجاز لپاره مهم نقش لري.

د(Even totals جفت ټولیز شمېر :)هغه سورتونه چې د(سورت + آیتونه)مجموعه یې جفت عدد وي.

مجموعه :6236 چې د ایاتونو د مجموعې د شمیر سره یي مستقیم تړاو دی

د(Odd totalsطاق ټولیز شمېر :)هغه سورتونه چې د(سورت + آیتونه)مجموعه یې طاق عدد وي.

مجموعه :6555 کوم چې د سورتونو مجموعې سره یي اړیکه ده.

اوس یوازې جفت سوتونه او طاق ا یاتونه:

د(Chapter with even totals د جفت ټولیز شمېر لرونکي سورتونه :)هغه سورتونه چې د جفت شمېرې لري.

مجموعه :3303

د(Verses with odd totals د طاق شمېر آیتونه :)هغه سورتونه چې د آیتونو شمېر یې طاق (Odd) عدد وي.

مجموعه:3303

د دې تناسب حکمت:

د قرآن سورتونه او آیتونه داسې ترتیب شوي چې د جفت او طاق شمېرو ترمنځ یو حیرانوونکی توازن موجود دی، چې دا د بشري تصادف نه لوړ یو ریاضیاتي تنظیم ښیي.

.3د قرآن نیمایي برخې او د جفت/طاق آیتونه

قرآن کریم 114 سورتونه لري، چې 57 یې د لومړۍ نیمایي برخه او 57 یې د وروستۍ نیمایي برخه جوړوي.

د (Chapter numbers, last half, which have even verses سورتونو وروستۍ نیمایي، چې آیتونه یې جفت دي:)

د 58 څخه تر 114 پورې سورتونه، چې د آیتونو شمېره یې جفت وي.

مجموعه:2690

د(Even verses, first half په لومړۍ نیمایي کې جفت آیتونه:)

د 1 څخه تر 57 پورې سورتونه، چې د آیتونو شمېره یې جفت وي.

مجموعه:2690

د دې نظم پایله:

د قرآن په نیمایي برخو کې جفت او طاق شمېرې یو عجیب ریاضیاتي توازن لري، چې له تصادفي وېش څخه خورا متفاوت دی.

4.د ابتدايي عددونو (Prime Numbers) تحليل

ابتدايي عددونه هغه عددونه دي چې يوازې په 1 او په خپل ځان ويشل کېږي(لکه 2, 3, 5, : 7, 11, 13, 17, 19....)

د(Prime number order based on prime numbered verses د ابتدايي عددونو ترتيب د ابتدايي عددونو پر بنسټ د آيتونو شمېرو ته:)

په قرآن کې داسې آيتونه شته چې شمېرې يې ابتدايي عددونه دي، او دا د ځانګړي نظم سره راغلي دي.

مجموعه:5160

د(Non-prime numbered verses د غير ابتدايي عددونو لړونکي آيتونه:)

هغه آيتونه چې شمېرې يې ابتدايي عددونه نه دي، بلکې مرکب (Composite) عددونه دي.

مجموعه:5160

د Verses of prime numbered order of the chapters which are not divisible by 19) هغه آيتونه چې د ابتدايي عدد سورتونو څخه اخيستل شوي، مګر د 19 پر تقسيم نه دي:)

په دې ځای کې يوازې هغه آيتونه راځي چې د ابتدايي عدد سورتونو کې شته، مګر د 19 پر تقسيم نه دي.

مجموعه :2000

د Prime numbers which are extracted from divisibility by 19, the order numbers of the chapters) هغه ابتدايي عددونه چې د 19 پر تقسيم اخيستل شوي، د سورتونو ترتيب شمېرې:)

دلته هغه ابتدايي عددونه ښودل شوي چې د 19 پر تقسيم منل شوي دي.

مجموعه:2000

.5د طلایي نسبت (Golden Ratio = 1.618...) شتون

۷۹۰۶ او ۴۸۸۵ – د عددي معجزې ریاضیاتي تناسب

1. د تکراري (Repetitive) او غیرتکراري (Non-Repetitive) عددي ارزښتونو تحلیل

د دې جدول یوه مهمه برخه د قرآن د عددي جوړښت د تکراري او غیرتکراري شمېرو ترمنځ تناسب دی، چې د طلایي نسبت سره توافق لري.

(7906د تکراري عددونو مجموعه:)

دا عدد د هغو شمېرو مجموعه ده چې د قرآن په عددي ترتیب کې تکرارېږي، یعني د سورتونو، آیتونو، ابتدایي عددونو، او نورو ریاضیاتي اصولو له مخې بېرته راځي.

(4885د غیرتکراري عددونو مجموعه:)

دا عدد د هغو شمېرو مجموعه ده چې په ترتیب کې نه تکرارېږي، یعني هره شمېره یوازې یو ځل شامله ده.

.2 د طلایي نسبت (Golden Ratio = 1.618) ظهور

کله چې د تکراري عددونو مجموعه (7906) د غیرتکراري عددونو مجموعې (4885) ته ووېشل شي، نو دا پایله ترلاسه کېږي:

7906 ÷ 4885 = 1.618423746

دا عدد د ریاضیاتو یو له مهمو تناسبونو څخه دی، چې ورته طلایي نسبت (Golden Ratio) ویل کېږي .دا نسبت د طبیعت، فطرت، او هستۍ د ډیزاین یو مهم اصل دی.

۳. طلایي نسبت (Golden Ratio) او د هستۍ جوړښت

طلایي نسبت (...1.618) په طبیعت، هنر، معمارۍ، او فزیک کې موندل کېږي:

د انسان مخ، د سترګو، پوزې، او خولې ترمنځ فاصله.

د ګلاب د ګلونو پاڼې د دې تناسب سره سمې تنظیم شوي.

د طوفانونو شکل، د کهکشانونو حرکت، او حتی د DNA جوړښت د طلایي نسبت پیروي کوي.

بلحوا یوازې د یو ایات په نشتون او یا د یو ایات په جمعه کولو سره به څه پیښ شي؟

وګورئ لاندې تصویري جدول درکړل شوی:

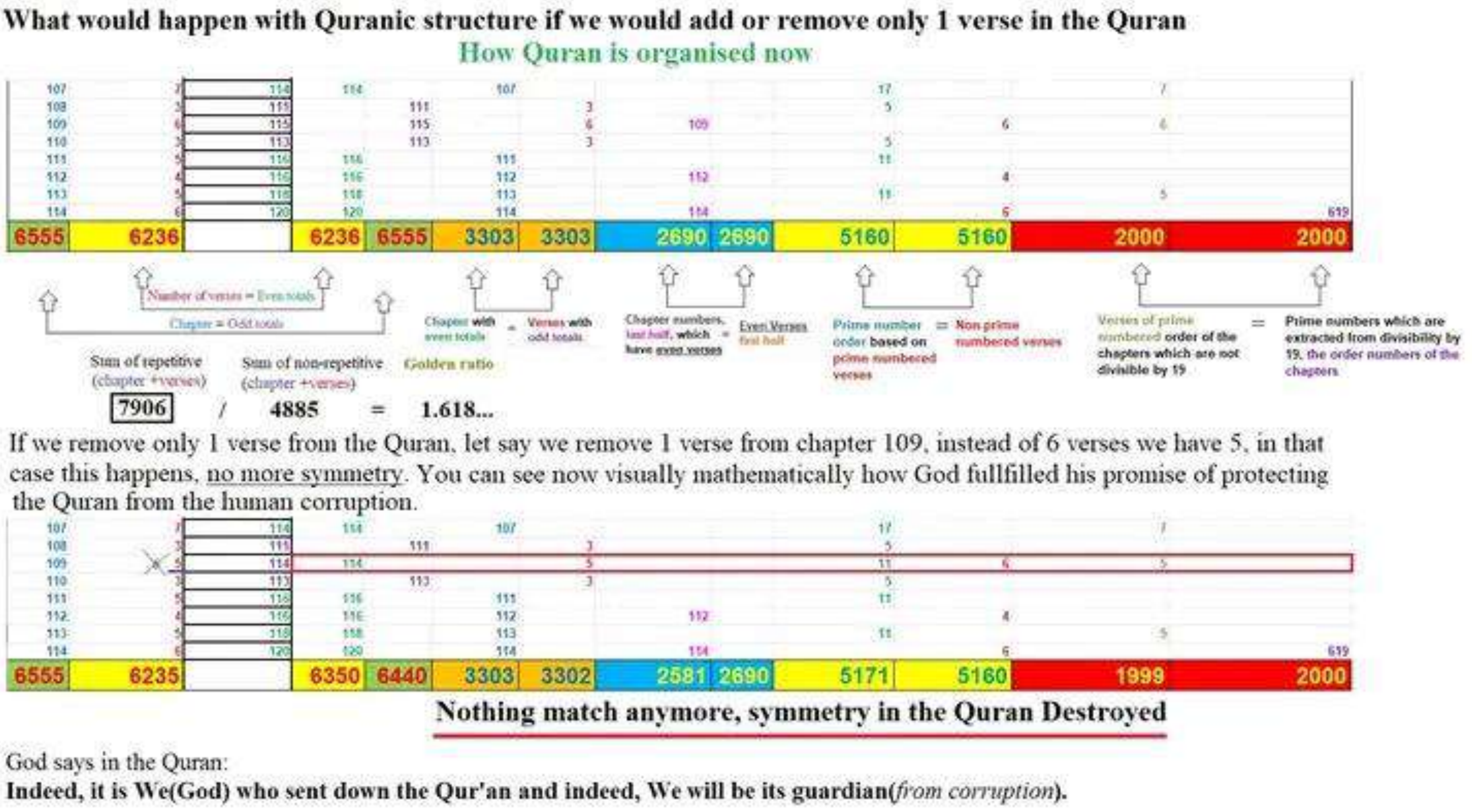

اوس د راشي هغه خلک چې د قرآن عظیم د رد ننګونه کوي هیڅکله دا کار نشی کولی دوه لارې لری :

یا خو به د الله ج د رحمت لاره خپله کړی او یا خو به د دنیا او د اخرت د تباهی لاره خپله کړی؟

5.د دې عددي معجزې پایله

د طلایي نسبت (1.618) ظهور د قرآن د الهي نظم یو بل ثبوت دی، چې هېڅ انساني لیکنه ورته نه‌شي رسېدای.

دا ښيي چې قرآن د فطرت د حقيقتونو سره مطابقت لري، او دا يو محض تصادفي جوړښت نه دی، بلکې د خالق يو معجز کتاب دی.

د طلايي نسبت شتون ښيي چې دا کتاب د تصادفي شمېرو پر بنسټ نه، بلکې د يو لوړ حکمت پر اساس تنظيم شوی.

دا عددي توازن د قرآن د الهي اصل يوه روښانه نښه ده، چې له هيڅ انساني ليکنې سره د مقايسې وړ نه ده.

دا جدول د قرآن کريم د عددونو يوه حيرانوونکې معجزه ښيي، چې يوازې د الله ج قدرت ته منسوبېدای شي .د آيتونو، سورتونو، ابتدايي عددونو، او 19 عدد پر بنسټ جوړښت يو داسې نظم لري، چې تر اوسه هېڅ کتاب يا ليکنه ورته نهشي رسېدای .دا ثابتوي چې قرآن د الله جل جلاله يو معجز کتاب دی، چې نهيوازې معنوي بلکې عددي اعجاز هم لري.

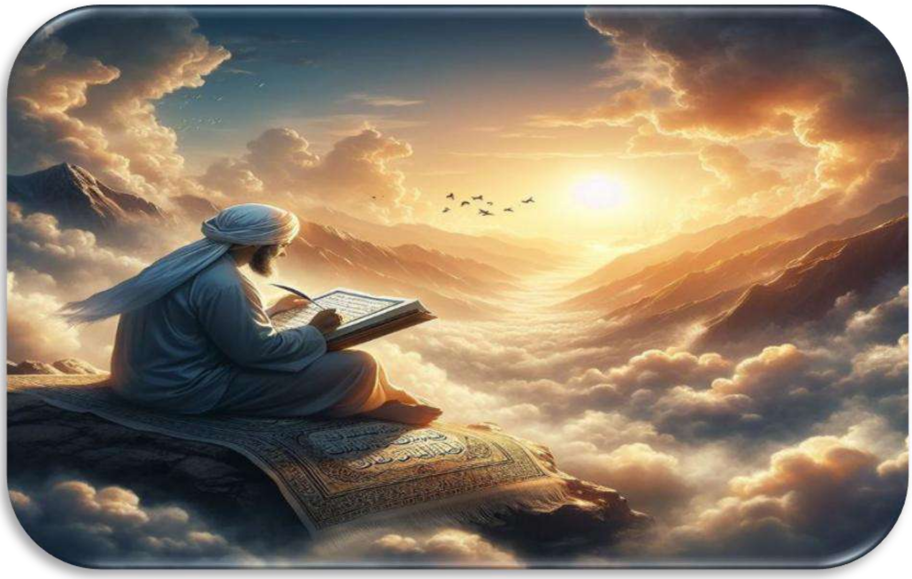

سورت نوح کې عددي معجزه

سورت نوح، چې د قرآن کریم**71** م سورت دی، د عددي اعجاز او ځانګړي نظم یوه ښکلې بېلګه وړاندې کوي .په دې سورت کې د نوح علیه السلام د دعوت، د هغه د قوم د انکار او الهي جزا تفصیل په داسې توګه بیان شوی چې په عددي لحاظ د الهي حکمت څرګندونه کوي .لاندې د دې سورت ځینې عددي معجزې په تفصیل سره وړاندې شوې دي**:**

1.د سورت نمبر او آیتونو شمېر اړیکه

سورت نوح د قرآن**71** م سورت دی**.**

په دې سورت کې د آیتونو شمېر **28 :**آیتونه**.**

که د سورت نمبر **(71)** او د آیتونو شمېر **(28)** ترمنځ توپیر واخلو**:**

71 - 28 = 43.

دا عدد په دې سورت کې د عددي تطابق لپاره یو مهم ځای لري**.**

2.د نوح علیه السلام ذکر په قرآن کریم کې

د نوح علیه السلام نوم په ټوله قرآن کې **43** ځله ذکر شوی دی**.**

دا شمېر د هغه توپیر سره برابر دی چې د سورت نمبر **(71)** او د آیتونو شمېر **(28)** ترمنځ شتون لري**:**

71 - 28 = 43.

پایله **:**دا تطابق ښیي چې د سورت نوح او د حضرت نوح ذکر په قرآن کې په یو ځانګړي نظم کې ځای پر ځای شوي دي**.**

.3 د سورتونو" حلقوي جوړښت"

په قرآن کې **43** سورتونه د سورت نوح څخه مخکې دي، خو په دې سورتونو کې د نوح علیه السلام نوم نه دی ذکر شوی.

همدارنګه، د سورت نوح وروسته هم **43** سورتونه دي چې په هغو کې د نوح علیه السلام ذکر نشته.

پایله **:**دا ترتیب یو حلقوي جوړښت څرګندوي، چې د قرآن کریم د الهي تنظیم ځانګړې نښه ده.

.4د نوح علیه السلام ذکر کوونکي سورتونه

په ټوله قرآن کې یوازې **28** سورتونه دي چې د نوح علیه السلام ذکر پکې شوی دی.

دا شمېر دقیقاً د سورت نوح د آیتونو له شمېر سره برابر دی (**28**آیتونه).

اضافي نظم:

د نوح علیه السلام نوم له دریو تورو څخه جوړ شوی دی.

د قرآن په دریم سورت (آل عمران) کې د نوح علیه السلام لومړی ذکر شوی دی.

په دې سورت کې د نوح علیه السلام ذکر په**33** م آیت کې راغلی دی.

د هغه د ژوند وخت (**950**کاله) که د سورت د آیتونو **(28)** سره وویشل شي:

$$950 \div 28 \approx 33$$

دا شمېره د نوح ع لومړي ذکر شوي ایات سره سمون خوري

که د آیتونو شمېر **(28)** د سورت نمبر **(71)** سره جمع کړو:

$$71 + 28 = 99$$

99د الله پاک د ښکلو نومونو شمېر دی، چې د الهي عظمت ښکاره څرګندونه کوي.

دا ټول عددي جوړښت د قرآن کریم د نظم ښکلې بېلګه ده.

.5د عددي معجزې ژوره معنا

د سورتونو ترتیب، د نوح علیه السلام ذکر، او د آیتونو شمېر ټول په داسې نظم کې تنظیم شوي چې د انسان لپاره یې جوړښت ممکن نه دی.

دا شمېرې د قرآن د ترتیب ښکلا او د الهي حکمت څرګندونه کوي.

هره شمېره او اړیکه په داسې دقیق ډول تنظیم شوې چې دا د قرآن د معجزې یوه څرګنده نښه ده.

پایله

د سورت نوح عددي تنظيم او د نوح علیه السلام ذکر د قرآن کريم د نظم او اعجاز یوه ښکاره بېلګه ده .د دې ځانګړي ترتیب څخه ښکاري چې د قرآن هره برخه په دقیق ډول تنظیم شوې ده .دا یوازې د الهي وحی ځانګړتیا ده چې هر څه یې بې له کومې تېروتنې په منظم ډول تنظیم کړي دي.

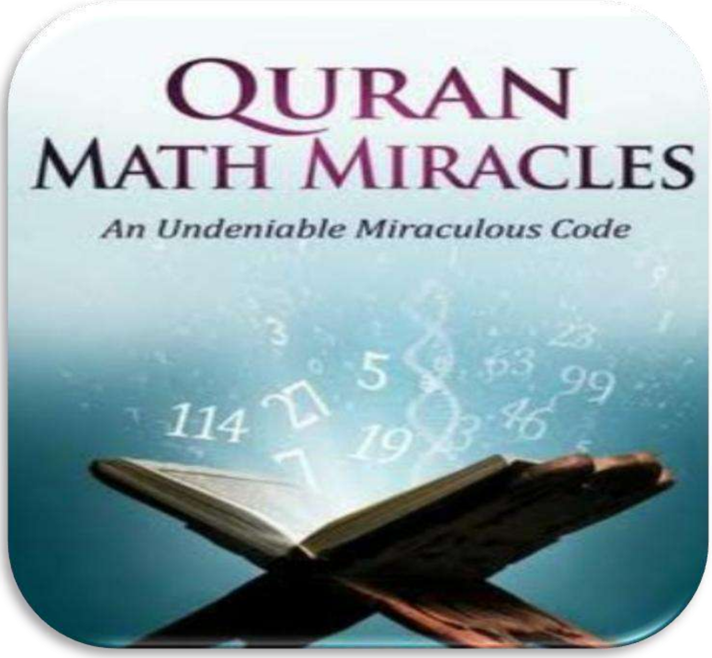

النمل عددي اعجاز

د سورت النمل ریاضیاتي معجزې

سورت النمل د قرآن کریم ۲۷مه سورت ده او په ټول کې ۹۳ آیتونه لري .د دې سورت لومړۍ آیت د مقطعاتو (جلا حروف) سره شروع کیږي:

طس

"طا سین !دا سورت آیتونه د قران دي او د کتاب بیانونکي دي".

لومړی حقیقت

د سورت النمل د مقطعاتو لومړي حروف عبارت دي له:

ط (طا) او س (سین).

کله چې د طا او سین حروف په سورت النمل کې وشمېرل شي، نو دغه نتیجه به ولرئ:

طا = (THA) ۲۷ ځله

سین = (SIN) ۹۳ ځله

۲۷ د سورت نمبر دی، او ۹۳ د آیتونو مجموعې ته اشاره کوي.

دوهم حقیقت

د دې دواړو حروفو ټولې شمېرې دا ډول دي :۲۷ + ۹۳ = ۱۲۰

دا شمېر د کلمې نمل **(NAML)** عددي ارزښت سره برابره ده:

النمل = ۱۲۰

(ن = ۵۰، م = ۴۰، ل = ۳۰،)

ټول = ۱۲۰

دریم حقیقت

د دې ریاضیاتي انطباق له لارې، د سورت النمل او د کلمې نمل ترمنځ یو ښکلی او حیرانونکي اړیکه څرګندیږي چې د قرآن کریم د الهي ترتیب او د هغه د معجزاتو پیاوړتیا ته اشاره کوي.

د سورت التوبه او سورت النمل ترمنځ ریاضیاتي اړیکې

د سورت التوبه (۹) په قرآن کې یوازې یو سورت دی چې د" بسم الله الرحمن الرحیم " کلمې سره نه پیلیږي .دا د قرآن یو ځانګړی ځانګړتیا ده .په مقابل کې، سورت النمل د بسم الله الرحمن الرحیم کلمه دوه ځله تکراروي :یو ځل په سورت کې پیل او بل ځل په آیت نمبر ۳۰ کې.

ریاضیاتي اړیکې :که چیرې تاسو د سورت التوبه (۹) څخه پیل کړئ او تر سورت النمل (۲۷) پورې (په شمول) شمېرئ، نو سورت النمل د ترتیب له مخې نمبر ۱۹ ته راځي.

که د سورتونو نمبر او د هغوی د آیتونو شمېر سره پرتله وکړئ، نو دا به په ۱۹ سره تقسیم شي:

۲۷ (د سورت نمبر) او ۹۳ (د آیتونو شمېر) = ۱۹ × ۱۴۷

۱۴۷ یوه طولي **(Odd)** شمېره ده، او دا د بسم الله الرحمن الرحیم کلمې سره تړاو لري چې په آیت ۳۰ کې راځي.

د سورتونو ترمنځ توپیر :د سورت النمل او سورت التوبه ترمنځ توپیر ۲۷ ــ ۹ = ۱۸ دی . که دغه دوه شمېرې یاد کړئ، یعنی ۱۸ او ۱۹، نو وګورئ چې د دې سره تړاو لرونکي نور ریاضیاتي ځانګړتیاوې څه دي:

۱ .د دې دوه سورتونو د ترتیب شمېرو (۹ تر ۲۷ پورې) مجموعه:

۹ + ۱۰ + ۱۱ + ... + ۲۶ + ۲۷ = ۳۴۲

او حیرانونکې خبره دا ده چې :۱۸ × ۱۹ = ۳۴۲

په حقیقت کې، یوازې د سورتونو ۹ څخه تر ۲۷ پورې مجموعه ۳۴۲ ده، چې دا د ۱۸ او ۱۹ د ضرب کولو نتیجې سره برابر ده.

د کلمې" نمل "تکرار :د کلمې" نمل "تکرار دوه ځلې کیږي .دا تکرار یوازې په آیت ۱۸ کې راځي.

آیت ۱۸:

حَتَّى إِذَا أَتَوْا عَلَى وَادِي النَّمْلِ قَالَتْ نَمْلَةٌ يَا أَيُّهَا النَّمْلُ ادْخُلُوا مَسَاكِنَكُمْ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمَانُ وَجُنُودُهُ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ

که تاسو د آیت ۱۸ کلمې شمېرئ، نو د دې آیت ټولې کلمې ۱۹ دي.

د ۱۸ او ۱۹ ترمنځ نور رياضياتي اړيکې :د ۱۸ او ۱۹ ترمنځ نور رياضياتي اړيکې هم شتون لري، لکه:

۱۸ + ۱۹ = ۳۷ --- ۳۷ د طولي شمېره ۱۹ ده.

د ۳۷ مجموعه :۱ + ۲ + ۳ + ... + ۲۵ + ۲۶ + ۲۷ = ۳۶۱ = ۱۹ × ۱۹

د ۱۹ مجموعه ۱۹۰ ده، او د ۱۸ مجموعه ۱۷۱ ده.

۱۹۰ + ۱۷۱ = ۳۶۱ = ۱۹ × ۱۹

۱۹۰ – ۱۷۱ = ۱۹

که د دې دوه شمېرې سره پرتله وکړئ، نو ۱ او ۹ به ترلاسه کړئ.

که تاسو دوه شمېرې **190171** سره يوځای کړئ، نو تاسو به يوه شمېره ترلاسه کړئ چې د ۱۹ لخوا تقسيم کېدونکې ده، يعنې.**190171 = 19 × 10009**

دا د قرآن کريم د جوړښت رياضياتي معجزې ته يو بل اشاره ده، چې د ۱۹ شمېره په مختلفو قرآنيکو آيتونو کې تکرار شوې او د قرآن معجزوي ډيزاين سره تړاو لري.

د ل **uminous letters** يا **Muqatta'at** (چې يوازې د واحدو حروفو په توګه لوستل کيږي) ذکر شوی چې په ۲۹ مختلفو سورتونو کې موجود دي .دا حروف ګڼې رياضياتي او معنوي پټې اړخونه لري چې د قرآن د الهي جوړښت سره تړاو لري.

دا ټول رياضياتي معجزې په حقيقت کې د قرآن د الهي محافظت او د هغه د معجزو پياوړتيا ته اشاره کوي.

متضادې او ارطباتي کلمې

په رياضي کې د قرآنکريم علمي اعجاز!

اکثريتو ملحدينو له يهوديانو عيسايانو څخه داخبره اورېدلې چې قرآنکريم له (بايبل) يا(تورات) څخه نقل“ کاپی ”کړل سوي، نو دوئ هم وربانديې باور او استدلال کوي.

الله) ج (فرمايي:

أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْآنَ ۚ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا ۴:۸۲

ايا نو دوی په قرآن کې غور نه کوي او که چېرې دا د غيرالله له خوا وَی، دوی به په ده کې خامخا ډېر زيات اختلاف موندلی و

د قرآن عظیم شآن یو نوم الفرقان هم دی چې معنا يې جدا کونکی د حق او د باطل ده

تاسو چې کوم لاندې د لغاتونو تکرار وینئ دا هر یو لغات په ډیر لرې او مختلفو ځایونو کې کرار لري

نو د تعجب خبره هم داده چې د هر لغات جوړه او ضد په قران عظیم شان کې یو شآنې راغلی دی.

د[ورځ]مفرد توري په قرآنکریم کې (۳۶۵) ځلی راغلي دي،

د[ورځو]جمع توري (۳۰) ځلې راغلي دي،

او د[میاشت](شهر) توری(۱۲) ځلي ذکر سوي،

دا ټول روښانه دي چې کال (۳۶۵) ورځې دی میاشت (۳۰) ورځې ده، او په کال کې (۱۲) میاشتې دي.

(۳) د[شیطان]توری په قرانکریم کې (۸۸) ځلې راغلي دي، چې مقابل کی یې د[ملائکه] توری هم (۸۸) ځلې راغلي دي،

مطلب ئې دادي چې په انسان کې شیطانئ او ملکوتئ توان سره برابر دي، هغه انسان که یې دشیطان لار خپله کړل جهنم ته به ځي، او که یې د ملائکوؤ لار خپله کړل جنت ته به ځي.

یا دا چې ملایکې شپه او ورځ د الله حمد او ثنا وایي او دالله امرونه سرته راسوي او شیطان شپه ورځ د الله نافرمانی کوي او خلک بې لارې کوي

(۴) د[ایمان]توري (۲۵) ځله راغلي دي،

د [کفر]توری هم (۲۵) ځله ذکر سوي دي.

(۵) د[جنت]توری (۷۷) ځله راغلي دي،

د[دوزخ]توری هم (۷۷) ځله راغلی دي.

(۶) د[نر]توري (۲۳) ځله،
د[ښځې]توري هم (۲۳) ځله ذکر سوي دي.

(۷) د[صلوات]توری (۵) ځله ذکر سوي
مطلب یې دادي چې لمونزونه (۵) دي.

(۸) د[لمر]توری (۳۳) ځله ذکر سوي
د[رڼا]توري هم (۳۳) ځله ذکر سوي،

دنیا:ذکر ۱۱۵ځله راغلي دي،
اخیرت:ذکر ۱۱۵ځله راغلي دي،

ژوند: ذکر ۱۴۵ ځله راغلي دي،
مرګ: ذکر ۱۴۵ځله راغلي دي،

ګټه : ذکر ۵۰ځله راغلي دي،
اندرغل :ذکر ۵۰ځله راغلي دي،

خلک: ذکر ۵۰ځله راغلي دي،
پیغبران :ذکر ۵۰ځله راغلي دي،

ابلیس (د شیطنانو باچا): ذکر ۱۱ځله راغلي دي،
پنا غوښتل له ابلیس :ذکر ۱۱ځله راغلي دي،

موسیبت :ذکر ۷۵ ځله راغلي دي،

شکر: ذکر ۷۵ ځله راغلي دي،

مصرف کول(صداقه) :ذکر ۷۳ ځله راغلي دي،

بداله ورکول: ذکر۷۳ ځله راغلي دي،

خلک چې لاره یي ورکه کړي :ذکر ۱۷ ځله راغلي دي،

مړه شوي خلک :ذکر ۱۷ ځله راغلي دي،

اووه اسمانونه :ذکر ۷ ځله راغلي دي،

خلق السموت :ذکر ۷ ځله راغلي دي،

ادم (ع) : ذکر ۲۵ ځله راغلي دي،

عیسی (ع): ذکر ۲۵ ځله راغلي دي،

مسلمانان :ذکر ۴۱ ځله راغلي دي،

جهاد :۴۱ذکر ځله راغلي دي،

سره زر :ذکر ۸ ځله راغلي دي،

اسان ژوند :ذکر ۸ ځله راغلي دي،

سحر (جادو) :ذکر ۶۰ ځله راغلي دي،

فتنه (اړول،بې لارې کول): ذکر ۶۰ ځله راغلي دي،

ذکات :ذکر ۳۲ ځله راغلي دي،

برکات: ذکر ۳۲ ځله راغلي دي،

پام کول: ذکر ۴۹ ځله راغلي دي،

نور (رڼا): ذکر ۴۹ ځله راغلي دي،

ژبه: ذکر ۲۵ ځله راغلي دي،

وعظ (نصیحت): ذکر ۲۵ ځله راغلي دي،

خواهېش لرل :ذکر ۸ ځله راغلي دي،

ویره لرل: ذکر ۸ ځله راغلي دي،

په ښرګند ډول خبرې :ذکر ۱۸ ځله راغلي دي،

عمومیات: ذکر ۱۸ ځله راغلي دي،

سختي: ذکر ۱۱۴ ځله راغلي دي،

صبر: ذکر ۱۱۴ ځله راغلي دي،

محمد :ذکر (ص) ۴ ځله راغلي دي،

شاریعت :ذکر ۴ ځله راغلي دي،

سړی :ذکر ۲۳ ځله راغلي دي،

ښځه: ذکر ۲۳ځله راغلي دي،

''او انسان هم ۴۶ کروموځومونه لري چې ۲۳ یی له مور څخه راځي او د ۲۳ یی د پلار څخه راځي''.

نیالول(لرګي) : ذکر ۲۶ ځله رغلی دی،

ونه :ذکر ۲۶ ځله رغلی دی ،

سزه ورکول :ذکر ۱۱۷ ځله رغلی دی،

ښښنه کول (مغفرت) : ذکر ۲۳۴ ځله رغلی دی،

یعنې ښښنه دوه چنده ۱۱۷+۱۱۷=۲۳۴

ووایه :ذکر۳۳۲ ځله رغلی دی،

دوی ووایل :ذکر ۳۳۲ ځله رغلی دی،

نطفه :ذکر ۱۲ ځله رغلی دی،

غوښه :ذکر ۱۲ځله رغلی دی،

اجر :ذکر ۱۰۷ ځله رغلی دی،

عمل :ذکر ۱۰۷ ځله رغلی دی،

امن ځای :ذکر ۲۸ ځله رغلی دی،

تل تر تله :ذکر ۲۸ځله رغلی دی،

خبيث **:**ذکر ۱۶ ځله رغلی دی،

کينه **:**ذکر ۱۶ ځله رغلی دی،

د اوړی ګرمي**:**ذکر ۵ ځله رغلی دی،

د ژمي ساړه**:**ذکر ۵ ځله رغلی دی،

سبحان الله

نو دا بيا بيخي جالبه او ناممکنه خبره ده چې يو څوک دې داسې يو کتاب وليکي چې آن په ټول کتاب کې يوازې يوه د عددي توري غلتي هم ترې ونشي او حال دا وی چې هغه د په ليک او لوست باندې هم نه پوهيږی

د زرګونو معجزو سره سره د رياضی معجزې بيخي په زړه پورې دي

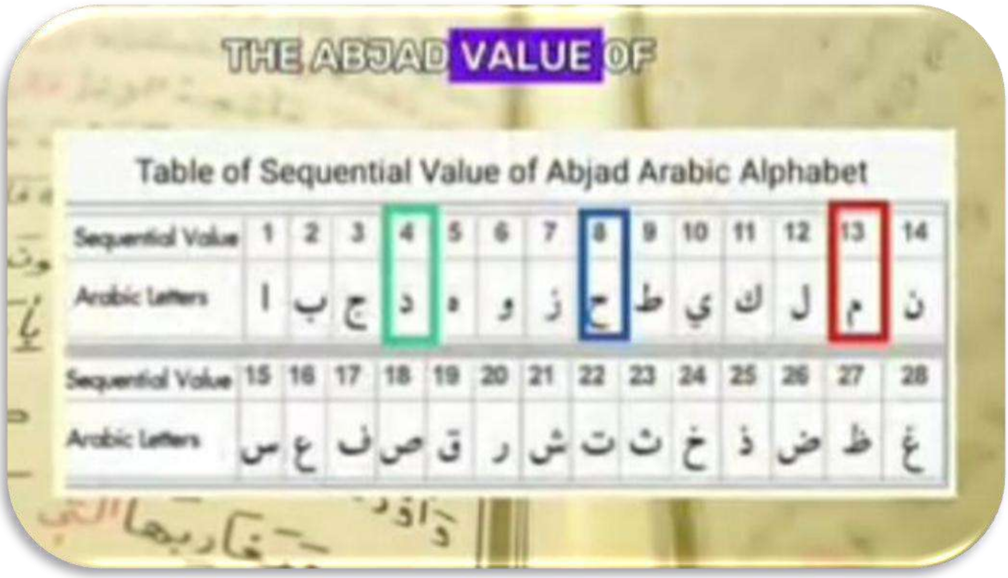

Table of Sequential Value of Abjad Arabic Alphabet

Sequential Value	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Arabic Letters	ا	ب	ج	د	ه	و	ز	ح	ط	ي	ك	ل	م	ن
Sequential Value	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
Arabic Letters	س	ع	ف	ص	ق	ر	ش	ت	ث	خ	ذ	ض	ظ	غ

د پيغمبرانو د نومونو عددي ارزښت

د پيغمبرانو د نومونو عددي ارزښت او د هغوی د سورتونو آيتونه

قرآن کريم يو الهامي کتاب دی، چې هره کلمه او هره عددی معادله يې د الله جل جلاله د حکمت څرګندونه کوي .د قرآن کريم يو له حيرانوونکو عددي اعجازونو څخه دا دی، چې د ځينو پيغمبرانو د نومونو عددي ارزښت د هغوی د سورت د آيتونو له شمېر سره سمون خوري.

د ابجد حساب او د پيغمبرانو سورتونه

د عربي الفبا هر حرف يو عددي ارزښت لري، چې دا حساب د" ابجد "په نوم يادېږي .که موږ د پيغمبرانو نومونه د ابجد له مخې تحليل کړو، نو له حيرانوونکو حقايقو سره مخ کېږو:

۱ .د نوح عليه السلام سورت

د نوح عليه السلام نوم په ابجد کې:

ن(۱۴ + (و) ۶ + (ح) ۸ = (۲۸

د نوح عليه السلام سورت آيتونه :۲۸ آيتونه

دا ښيي چې د نوم عددي ارزښت د سورت د آيتونو له شمېر سره دقيقاً برابر دی.

۲ .د ابراهيم عليه السلام سورت

د ابراهيم عليه السلام نوم په ابجد کې:

ا) ۱ + (ب) ۲ + (ر) ۲۰ + (ا) ۱ + (ه) ۵ + (ی) ۱۰ + (م) ۱۳ = (۵۲

د ابراهیم علیه السلام سورت آیتونه **:**۵۲ آیتونه

یو ځل بیا، د نوم عددي ارزښت د سورت د آیتونو له شمېر سره سمون خوري.

۳ **.**د محمد صلی الله علیه وسلم سورت

د محمد صلی الله علیه وسلم نوم په ابجد کې:

م) ۱۳ + (ح) ۸ + (م) ۱۳ + (د) ۴ = (۳۸

د محمد صلی الله علیه وسلم سورت آیتونه **:**۳۸ آیتونه

دا یو بل روښانه عددي معجزه ده، چې د نوم عددي ارزښت د سورت د آیتونو شمېر ته دقیقاً برابر دی.

ایا دا تصادف دی که د الله جل جلاله حکمت؟

که دا یو یا دوه پیغمبران وای، نو یو څوک شاید ووایي چې دا تصادف دی **.**مګر کله چې دا راز موندنې بیا بیا تکرارېږي، نو دا روښانه کوي چې قرآن کریم یو الهي کتاب دی، چې د الله جل جلاله د مطلق علم او قدرت له مخې تنظیم شوی.

آیا دا د الله جل جلاله د کلام یو روښانه اعجاز نه دی؟

نتیجه:

دا ډول عددي معجزې د قرآن کریم د الهامي والي یو بل واضح دلیل وړاندې کوي، چې انسان یې حتی د یو آیت د مثل په راوړلو کې عاجز دی.

قرآن کې د نولس عدد معجزه

بله معجزه په قرآن عظيم شان کې د۱۹ عدد معجزه ده په لاندې آيت کې پردې عدد ټينګارشوی.

"اوپرهغه نولس تنه ګمارل شوی دی "(المدثر ۳۰)

•بسم الله الرحمن الرحيم له نولسو تورو جوړشوی.

•قرآن ۱۱۴ سورتونه يعنی **(6×19)** لری.

لومړنۍ سورة چې نازله شوې ۹۶ سوره ده چې دقرآن له پایه دپیل لورته تردې سورې پورې ۱۹ سورتونه کېږی.

·لومړی ځل دشپږنوی یمې سورة لومړنۍ پنځه آیتونه نازل شوی چې دعلق سوره ده دغه آیتونه ۱۹ کلمې لری.

اقرا باسم ربک الذی خلق * خلق الانسان من علق * اقرا و ربک الاکرم*

۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰ ۱۱ ۱۲

الذی علم بالقلم * علم الانسان ما لم یعلم*

۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹

څه ډول مو چې ولیدل دغه پنځه آیتونه ۱۹ کلمې لری. د (و، د، ب) توری کلمه نه شمېرل کېږی نوځکه نه دی شمېرل شوی.

دقران لومړنۍ سوره یعنې دعلق سوره ۱۹ آیتونه لری اوټول ۲۸۵ توری لری چې **(15×19)** کېږی.

·دقرآن وروستی سوره یعنې نصر ټول نولس کلمې لری.

•دنصرلومړنی آیت" اذاجاء نصر الله و الفتح "له نولسو تورو جوړشوی.

•بسم الله الرحمن الرحیم ۱۱۴ ځلې یعنی **(6×19)** په قرآن کې یاد شوی
.دقرآن ۱۱۳ سورتونه په بسم الله الرحمن الرحیم پیل شوی اویواځې یوه سورة دتوبې په خپل پیل کې بسم الله الرحمن الرحیم نه لری .پرځای یی دنمل سوره کې دوه ځلې بسم الله الرحمن الرحیم شته .یو ځل دسورې په پیل کې بیا په ۳۵ آیت کې په زړه پورې داده که چیړی دتوبې له سورې نه دنمل ترسورې پورې وشمېرو دنمل سورة نولسم کېږی.

•که دنمل دسورة شمېره چې ۲۷ ده دهغه آیت له شمېرې سره چې په هغه کې بسم الله الرحمن الرحیم راغلی یعنې ۳۰ آیت سره جمع کړو ۵۷ **(3×19)** به لاس راځی.

•دتوبې له سورة نه دنمل ترسورة پورې دشمېرو مجموعه ۳۴۲. **(18×19)**

(۹+۱۰+۱۱+۱۲+۱۳+۱۴+۱۵+۱۶+۱۷+۱۸+۱۹+۲۰+۲۱+۲۲+۲۳+۲۴+۲۵+۲۶+
۲۷+۳۴۲)

•د الله (ج) دنامه مجموعه په ټولو آیتونو کې چې شمېره یی پر۱۹ پوره ویشل کېږی لکه ۱۹، ۳۸، ۵۷، ۷۶ و غیره (۱۳۳ کېږی یعنی.**(7×19)**

•دیونس ،هود، یوسف، ابراهیم، الحجر دسورې لومړی کلمه" الر "ده .

ددغو تورو دشمېر مجموعه (الف، لام و را) په دې سورتونو کې داسې ده:

۲۴۸۹**(131×19)** ، ۲۴۸۹**(19×131)**، ۲۳۷۵**(125×19)**،

۱۱۹۷ **(19×63)**او ۹۱۲(۴۸×۱۹).

·دپیل دتوروشمېر یعنی الف، لام، میم او را مجموعه ۱۴۸۲ **(19×78)**ځلې ده.
الف ۶۰۵ ځلې، لام ۴۸۰ ځلې، میم ۲۶۰ ځلې او را ۱۳۷ ځلې راغلی.

·د قاف، حا، یا، عین او صاد توری یواځې دقرآن په یوه سوره کې راغلی . په دې سوره کې ق ۱۳۷ ځلې، ح ۱۷۵ ځلې، ی ۳۴۳ ځلې، ع ۱۱۷ ځلې ا و ص ۲۶ ځلې راغلی .چې مجموعه یی ۷۹۸ **(19×42)** کېږی.

·د" واحد "ارزښت په مانا دیوه ۱۹ عدد دی .دغه کلمې له نوروبېلابېلو کلموسره په قرآن کې کاردیدلې خو دالله له کلمې سره ۱۹ ځلې یادشوی.

و	ا	ح	د
۶	۱	۸	۴

·دهغو سورو اوآیتونو دشمېرې مجموعه چې د" واحد "کلمه نولس ځلې په کې واقع شوې ۳۶۱ **(19×19)** دی.

·د" وحده، " عربی کلمه یعنې یواځې د الله بنده ګې وکړه په ۷۰آیت ، د ۷ سورې ۴۵ آیت د ۳۹ سورې، ۱۲ آیت ۴۰ سورې، ۸۴ آیت د ۴۰ سورې او ۴ آیت د۶۰ سورۃ کې یاده شوې ده .ددغو عددونو مجموعه ۳۶۱ **(19×19)** کیږی.

•دآیتونو شمېر له لومړنیو مقطعاتو تورو (الم دبقرې دسورې په پیل کې) تر وروستیو (ن) د القلم په سوره کې ۵۲۶۳ **(19×277)** دی .ددې دواړوسورو په مینځ کې ۳۸ **(2×19)** سورتونه چې د مقطعاتو توری نه لری شته .درحمن کلمه ۵۷ ځلې (۱۹×۳) په قرآن کې شته.

•دیرش بېلابېل عددونه په قرآن کې یادشوی چې ټولګه یی **(19×8534)** کېږی.

۱+۲+۳+۴+۵+۶+۷+۸+۹+۱۰+۱۱+۱۲+۱۳+۱۴+۱۵+۱۶+۱۷+۱۸+۱۹+۲۰+۳۰+۴۰+۵۰+۶۰+۷۰+۸۰+۹۹+۱۰۰+۲۰۰+۳۰۰+۱۰۰۰+۲۰۰۰+۳۰۰۰+۵۰۰۰+۵۰۰+۰۰+۱۰۰۰۰۰=۱۶۲۱۴۶ (۸۵۳۴ ×۱۹)

•برسېره پردې دیرش عددونو په قرآن کې اته کسری عددونه هم یادشوی (۱/۲، ۱/۱۰، ۱/۸، ۱/۶، ۱/۵، ۱/۴، ۱/۳، ۲/۳) یعنی ټول عددونه ۳۸ (۱۹**x**۲) کېږی.

•لومړنی سوره چې ۱۹ آیتونه لری دانفطار سوره ده چې دالله په کلمې پای ته رسېږی . اودا دپای له لوری نولسمه دالله کلمه ده .د" ق "سوره ۵۷ دق توری لری یعنی(۱۹×۳) دی .دغه راز دشوری سوره هم چې دق په مقطعه پیلېږی ۵۷ دق توری لری چې بیاهم (۱۹ ×۳) کېږی .

•د ق سوره چې پنځوسمه سوره ده او ۴۵ آیتونه لری ، نو مجموعه یی ۹۵ (۱۹×۵) کېږی .

•د شوری سوره چې دوڅلویښتمه سوره ده ا و ۵۳ آیتونه لری چې ټولګه یی بیاهم ۹۵ یعنی (۱۹×۵) کېږی.

•د مجيد کلمه چې د" ق "سورې په لومړنی آيت کې راغلی دابجد له نظره ۵۷ کېږی اوپه دې سوره کې دق توری ۷۵ ځلې راغلی چې ۵۷ هم معادل دی له (۱۹×۳) کېږی.

•په قرآن شريف کې دق توری مجموعه ۷۹۸ کېږی چې مساوی دی له (۱۹ ×۴۲) کېږی او دق سوره ۴۲م سوره ده چې دمقطعاتو توری په کې راغلی.

" •ن "دقلم سورت په سر کې راغلی چې ټول ۱۳۳ (۱۹ ×۷) عدده" ن "په دې سوره کې شته.

•د (ی) او(س) توری ديس سوره په سرکې راغلی" . س "په دې سوره کې ۴۸ ځلې او د ی توری ۲۳۷ ځلې راغلی چې ددواړو مجموعه مساوی ده له ۲۸۵سره يعنی(۱۹ ×۱۵).

•د" الم "دمقطعاتو توری دشپږو سورتونو په سرکې راغلی . په البقره، ال عمران، العنکبوت، الروم، لقمان او السجده کې .د الف دتوری شمير دلام اوميم هريو په دې سوره کې د۱۹ ضريب دی . ددغو تورو ټولګه په دغو سورتونو کې ، ۱۹۸۷۴ (۱۹×۱۰۴۶) کېږی.

۹۸۹۹ (۱۹×521)، ۵۶۶۲ (۱۹x298)، ۱۶۷۲ (۱۹x88)، ۱۲۵۴(۱۹ 66x)و ۸۱۷ (۱۹x43)

•کله چې دهغو سورتونو دآيتونو شمېر چې ضريب يی۱۹ کېږی له بسم الله سره جمع کړو لاندې عدد ترلاسه کېږی .۱۹ ×۱ نولسمه سوره يا دمريم سوره ۹۹ آيتونه

۱۹ ×۲سوره ۳۸ يا ص ۸۹ آيتونه

۱۹ ×۳، ۵۷ سوره یا حدید ۳۰ آیتونه

۱۹ ×۴سوره ۱۱۴ یا ناس ۷ آیتونه

چې ددې سورتونو دآیتونو شمېر ۲۶۶(۱۹)**14** ×کېږی.

- دفرمان یوسه کلمه نولس ځلې.
- د عبد، عابد او اعبدو کلمې مجموعا ۱۹۲(۱۹ **8x**)ځلې یادې شوی.
- د الله نوم الواحد دابجد له نظره ۱۹ دی.
- الجامع نوم دابجد له نظره ۱۱۴ (۱۹×۶) دی.

۱۹یوخارق العاده عدد:

نولس د۹ او ۱۰ په توان دیو مجموعه ده . د۹ او ۱۰ په توان د ۲ مېنځ کې توپیر هم ۱۹ کېږی.

۱۹	۱۰+۹	۱۰۱
۱۹	۱۰۰-۸۱	۱۰۲

•لمر، سپوږمۍ او ځمکه وروسته له هرو ۱۹ کلونو دیوې مستقیمې کرښې په سر واقع کېږي.

•دهالي لکۍ لرونکی ستوری وروسته له ۷۶ کلونو یعنې (۱۹×۴) له شمسي یالمریز نظام څخه تېریږي.

•دانسان بدن ۲۰۹ (۱۱×۱۹) هډوکي لري.

•دانسان لاس ۱۹ هډوکي لري (پرته دلاس له بنده)

د پاسکال په مثلث کې د۱۹ ځای:

•دپاسکال په مثلث کې دلومړنیو عددونو مجموعه ۳۸ یا (۲×۱۹) کېږي.

۱

۱ ۱

١ ٢ ١

١ ٣ ٣ ١

١ ٤ ۶ ٤ ١

١ ۵ ١٠ ١٠ ۵ ١

١ ۶ ١۵ ٢٠ ١۵ ۶ ١

١ ٧ ٢١ ٣۵ ٣۵ ٢١ ٧ ١

•د پاسکال د مثلث د١٩ لومړنيو عددونو ټولګه ۵٧(٣×١٩) کېږی.

•د پاسکال مثلث په رياضی کې د احتمالاتو د محاسبې لپاره پکارېږی.

•نو د لومړنيو عددنو مجموعه او د پاسکال د مثلث د١٩ لومړنيوعددونومجموعه دواړه په ١٩ دتقسيم وړدی.

دقرآنی ځينې آيتونو اوپاسکال مثلث په مېنځ کې يوشمېراړيکې:

•دعلق سوره چې لومړنۍ نازل شوې سوره ده له وروسته نه مخکې لورته نولسم سوره ده . دغه سوره نولس آیتونه لری چې ټول له ۲۸۵ توری ده یعني (۱۹ ضرب د۱۵) ددې آیت پنځه لومړنی آیتونه ۷۶ توری لری یعنی ۴ ضرب د۱۹ . د القلم د سورې لومړنی آیتونه چې دویمه نازل شوې سوره ده له ۳۸ کلمو نه جوړه شوې) **2X۱۹**

•دریمه وحیه چې دمزمل سوره وه ۵۷ کلمې ۱۹ **3x** ده.

اوبه او وچه

په قرآن کریم کې د اوبو (سمندر) ذکر ۳۲ ځله او ځمکې ۱۳ ځلې راغلی دی د اوبو او ځمکې د شمېرو مجموعه **45 =32+13** ده، ساده محاسبه،

اوبه **32X45/ 100 =(71.11%)** دی

او ځمکه **13X45/ 100 =(28.89%)** ده دا پایله د اوبو او ځمکې سلنه ده، کوم چې ساینس پوهانو نن ورځ په حقیقت کې اندازه کړې .قرآن یو ژوندی پیغام دی .تر څو چې انسانان وي، د قرآن پیغام به نازلیږي، ځکه چې دا د ستر خالق الله رب العالمین کتاب دی . څوک چې له دې کتاب څخه هدایت وغواړي هغه به خامخا هدایت ومومي او څوک چې له دې کتاب څخه مخ واړوي د تل لپاره به ګمراه سپک او ذلیله به وي.

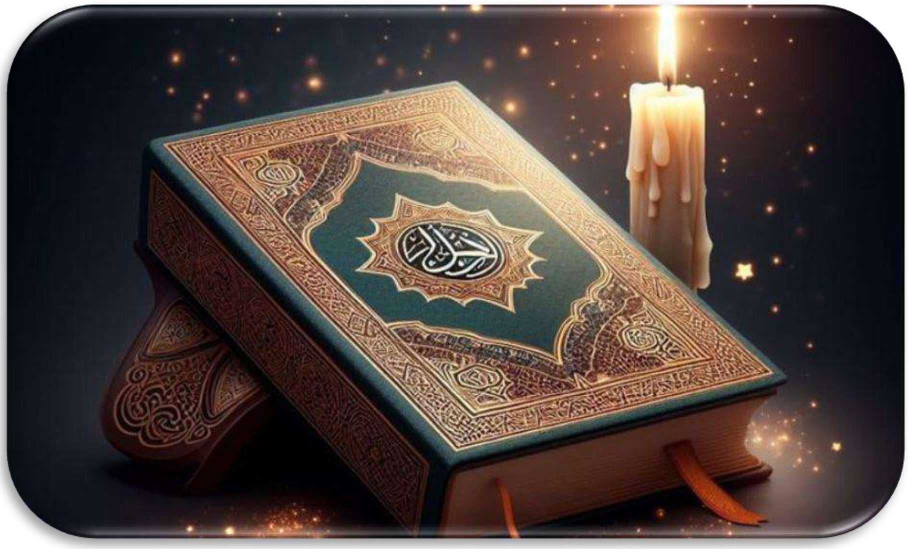

د انسان پيدايښت نمبري اعجاز

هغه الفاظ چې الله سبحان وتعالی په قرآن کريم د انسان د تحليق لپاره استعمال کړي دي

تراب ۱۷

نطفه ۱۲

علقه ۶

مضعه ۳

عظما ۱۵

لهم ۱۲

اوس که دا سره جمعه کړو ددې ټولو ځخه راځي:

=۶۵

او د انسان لفظ په قران عظيم شان کې:

=۶۵

پنځه شپیته کرته راغلی

خومره داقیق**!**

سبحان الله

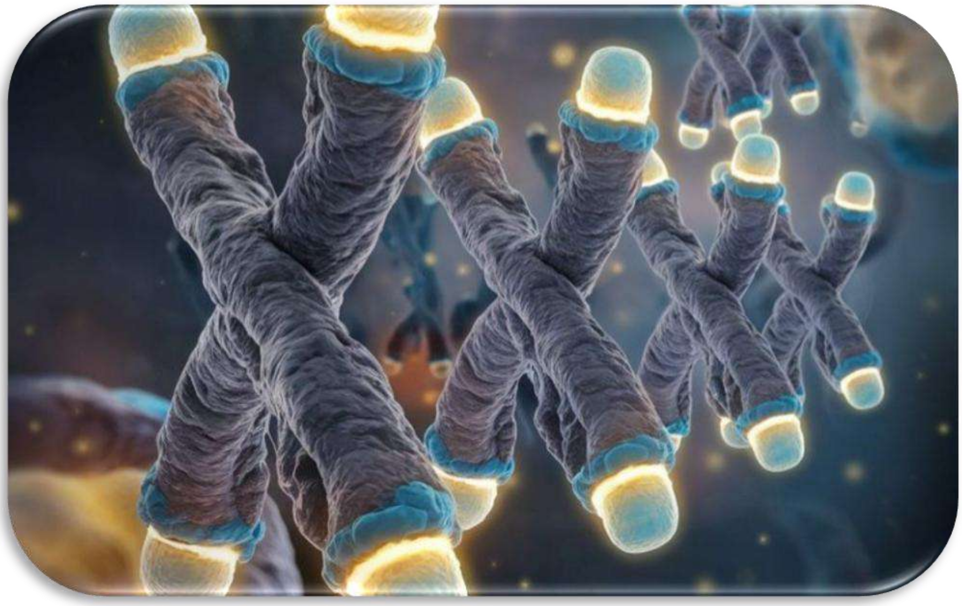

د سورت العلق د عددي اعجاز

د سورت العلق د عددي اعجاز تشريح:

۱ .د" علق "کلمه او د رياضي ارتباط:

په سورت العلق کې د" علق "کلمه د نهمې کلمې په توګه راځي، او په رياضي کې نهمه لومړنۍ شمېره ۲۳ ده .دا د انساني **DNA** د کروموزومو جوړو سره اړيکه لري، چې په انسان کې ۲۳ جوړه کروموزومونه موندل کيږي.

عدد ۲۳ په جينيات **(Genetics)** کې د انسان د جينياتي کوډ يوه مهمه برخه ده، چې د "علق "کلمې سره د قرآن اعجاز ته اشاره کوي.

۲ .د سورت العلق شمېره (۹۶):

سورت العلق د قرآن ۹۶م سورت دی، او د رياضي له نظره دا د ۲۳ ضرب د ۴ حاصل دی (۲۳ × ۴ = ۹۶) .دا د قرآن د عددي نظم يو بل جالب مثال دی چې د سورت نمبر او د انسان د کروموزومو جوړو ترمنځ ارتباط ښيي.

۳ .د ۱۹ عددي ارتباط:

سورت العلق د ۱۹ آيتونه لري .۱۹ هم د قرآن د عددي اعجاز يوه مهمه شمېره ده، چې د قرآن د ترتيب او اعجاز يوه بله برخه ګڼل کيږي .د قرآن په ټوليزه ژباړه کې د شمېرو ځانګړې اهميت دی، چې د جينيات او نورو علمي برخو سره سمون لري.

پايله:

نوموړې شميرې (۲۳، ۹۶، او ۱۹) د قرآن کريم د عددي اعجاز يوه مهمه برخه ګڼل کېږي، چې د انساني تخليق او جينياتي معلوماتو سره بشپړه اړيکه لري .دا ټول رياضي ارتباطات د قرآن د يوې الهي کتاب په توګه د ساينسي حقايقو سره سمون ته اشاره کوي، چې د الله تعالی د علم پراختيا او د قرآن معجزات څرګندوي.

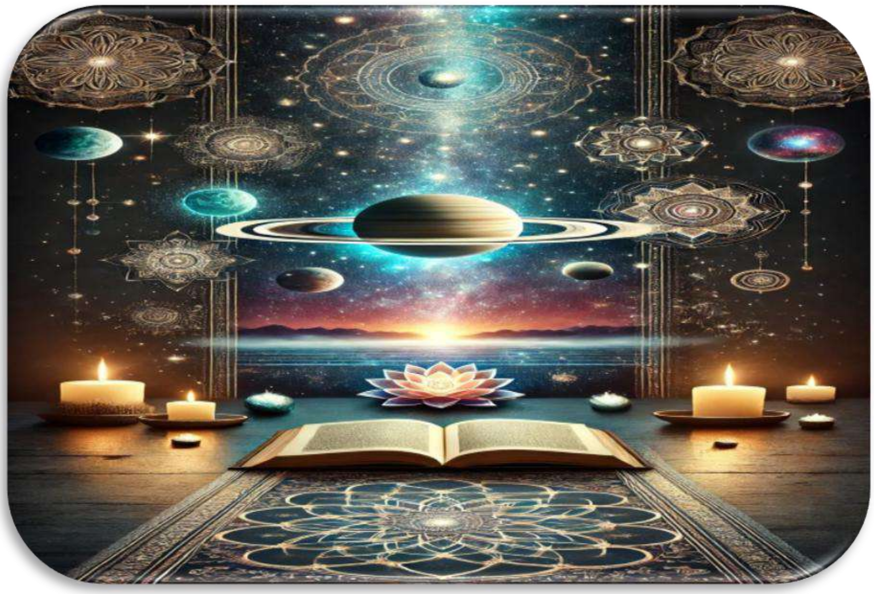

۷ عددي اعجاز

بسم الله الرحمن الرحيم، الله تعالى فرمايي:

"او که وايي دوی چې يې ځانه جوړ کړی دی دغه قران بلکې دوی ایمان نه راوړي پس راداوړي دوی یوه خبره په شان ددغه قران که دوی ریشتیني وي "!(سورة الطور :۳۴) "!
(سورة الطور :۳۴)

هغه شميرې چې الله تعالی خپل مبارک کتاب (قرآن) لپاره ټاکلي، هېڅ انسان نه شي کولای چې په دې ډول يې توليد کړي .الله، ج، خپل کتاب لپاره داسې ځانګړې شمېرې غوره کړي دي:

د آيتونو شمېر :۶۲۳۶ آيتونه

د سورې شمېر :۱۱۴ سورې

د نازليدو کلونه :۲۳ کاله

دغه ځانګړي شمېرې چې په قرآن کې راغلي، ګڼ شمېر معادلاتو سره سمون لري چې بل کوم شمېر له دې سره سمون نه لري ...لاندې د دغو معادلاتو ځینې برخې دي؛ شمېرې له لویو څخه تر کوچنیو پورې وړاندې شوي:

د قرآن د سورې شمېر ۱۱۴:

د دې شمېرې ځانګړتیا دا ده چې د لومړی او وروستی سورې شمېرې د ۱۱۴ شمېرې جوړولو لپاره کارول کیږي، او دا د ۷ د ضرب یوه برخه ده؛ همدارنګه، د دې شمېرې ټول عددونه د ۷ مجموعه ورکوي :(۱+۱+۴+۱=۷)

د نازلیدو کلونه ۲۳:

دا هم ورته ځانګړتیا لري، ځکه چې د لومړي او وروستي کال شمېرې د ۲۳۱ جوړولو لپاره کارول کیږي (چې د ۷ د ضرب یوه برخه ده).

د آیتونو او سورې شمېرې ۱۱۴۶۲۳۶:

دا شمېر د ۷ پر بنسټ څو برخې لري او په دواړو ډولو سره د ۷ په ضرب تقسیم کیږي؛ همدارنګه، د دې شمېرې ټول عددونه د ۲۳ (د نازلیدو کلونو شمېر) مجموعه ورکوي:

۱+۱+۴+۶+۲+۳+۶=۲۳

د درې واړو شمېرو مجموعه:

۲+۳+۱+۱+۴+۶+۲+۳+۶=۲۸=۷×۴

شمېره ۲۸ یو مهم اهمیت لري، ځکه چې دا د عربي الفبا د تورو شمېرې استازیتوب کوي (چې د قرآن ژبه ده).

د سورې ۱۱۴ او د نازلیدو ۲۳ کلونه:

د دې دوه شمېرې یو شمېر جوړوي چې د ۷ پر ضرب یو شمېر دی: ۲۳۱۱۴، او د دې شمېرې د عددونو مجموعه دا ده:

۲+۳=۵

۱+۱+۴=۶

نو ۵۶ د ۷ پر ضرب یو شمېر دی.

د آیتونو او کلونو مجموعې:

دا هم د ۷ د ضرب یو شمېر جوړوي: ۲۳۶۲۳۶

او که یي په مینځ ویشو: ۲۳۶-۲۳۶

د قرآن د ساتنې په اړه آیت:

"موږ په بې له شک سره پیغام نازل کړی دی؛ او بې له شکه همدا موږ به یې له فساد څخه ساتنه وکړو "(سورة الحجر :۹).

د دې آیت د تورو شمېر ۲۸ ده، چې د عربي الفبا د تورو شمېر سره برابره ده!!!

همدارنګه، د دې آیت شمېر (چې د قرآن د ساتنې په اړه دی) په زړه پورې توګه د قرآن د سورې شمېر سره سمون لري لکه څنګه چې لاندې وړاندې کیږي:

د آیتونو د شمېر او د دې آیت شمېرې مجموعه ۹۶۲۳۶ ده چې د ۷ په ضرب دوه ځله تقسیم کیږي.

د سورې شمېرې او د دې آیت شمېرې مجموعه ۹۱۱۴ ده چې هم د ۷ په ضرب دوه ځله تقسیم کیږي.

پایله:

نو هیڅ شی نه پاتې کیږي مګر د دې درېیو شمېرونو محدودې درجې یادول:

۲۳۱۱۴ د ۵ درجې لري.

۲۳۶۲۳۶ د ۶ درجې لري.

۱۱۴۶۲۳۶ د ۷ درجې لري.

که موږ دغه درې شمېرې ترتیب کړو، نو موږ به ۵۶۷ ته ورسیږو (چې د ۷ په ضرب دی).

نو وګورئ څومره حیرانونکې او معجزه ده دا تړاوونه د ۷ او درېیو شمېرونو ترمنځ (د آیتونو شمېر، د سورې شمېر او د نازلیدو کلونه)، او دا یوازې د ګڼ شمېر معادلاتو یوه برخه ده .وروسته له دې، داسې څېړنې چې خپرې شوې دي نورې معادلات او د ۷ او نورو لومړیو شمېرونو ترمنځ تړاوونه ښیي چې د قرآن مفاهیم لري.

نو باید د هغو کسانو څخه پوښتنه وکړو چې ادعا کوي چې دوی کولای شي داسې الهي کتاب تولید کړي:

"آیا تاسو کولای شئ یوازې دغه درې شمېرې ۲۳-۱۱۴-۶۲۳۶ راوړئ؟ نو که نه شئ کولی، نو یوازې د الله تعالی دا فرمایش یاد کړئ:

"چې تاسي پوهېږئ (چې الله شریک نه لري) .

وَاِنْ كُنْتُمْ فِىْ رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلٰى عَبْدِنَا فَاْتُوْا بِسُوْرَةٍ مِّنْ مِّثْلِهٖ ۪ وَادْعُوْا شُهَدَآءَكُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۝

2-23او که تاسو د هغه (قرآن) په هکله په کوم شك کې يئ چې مونږ پر خپل بنده نازل کړی دی، نو د ده غوندې يو وړوکی سورت راوړئ، او له الله نه سِوا خپل مددګاران راوغواړئ، که تاسو ربنتوني يئ

فَاِنْ لَّمْ تَفْعَلُوْا وَلَنْ تَفْعَلُوْا فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِىْ وَقُوْدُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ ۖۚ اُعِدَّتْ لِلْكٰفِرِيْنَ ۝

2-24نو که تاسو(دا کار) ونه کړ او کله به يې هم ونه کړی شئ، نو له هغه اور نه ځان بچ کړئ چې خشاك يې انسانان او کاڼي دي، د کافرانو لپاره تيار کړی شوی دی

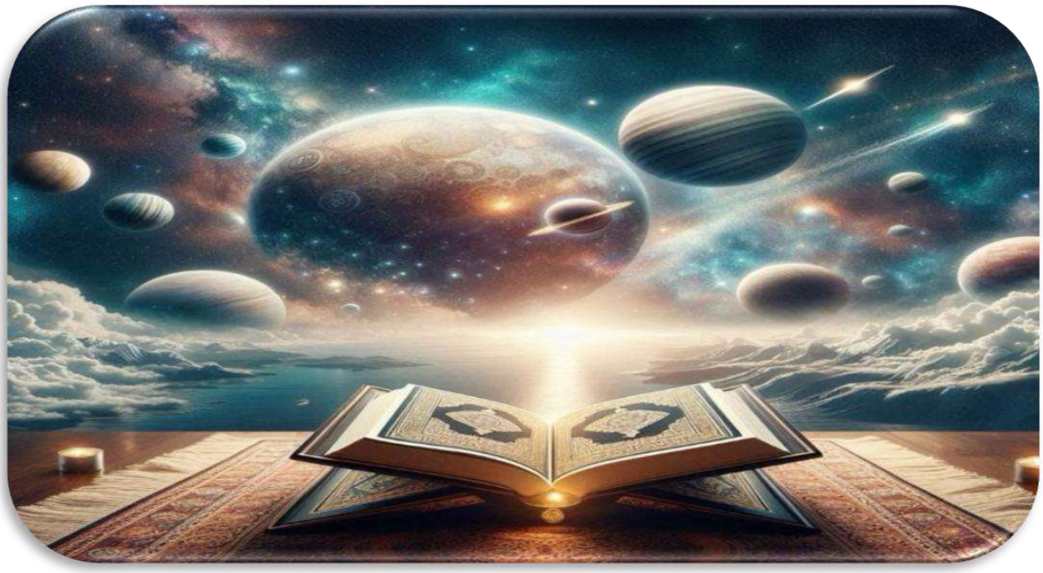

سورت يٰس عددي اعجاز

دا د قرآن عظيم شآن یو له داسې معجرزو څخه یوه ده چې ټول هغه څوک چې د قرآن عظیم شان څخه په شک کې دي او ددې ادعاوې کوي چې ګواکې موږ هم ددې په شانې کتاب لیکلی شو هغوی لپاره یوه ننګونه ده!

بسم الله الرحمن الرحيم

سورت یس د قران کریم ۳۶م سورت دی

او په سورت یس کې ۸۳ ایاتونه موجود دي

که چیرته یي سره ضرب کړو:

۲۹۸۸=۸۳*۳۶

او که چیړته تاسو په سورت یٰس کې ټول توري وشمیرئ پرطه له [ْ ٌ ٍ ً ُ ِ َ ّ ٰ]نو تاسو به داقیقاً ۲۹۸۸ توري په ټول سورت یٰس کې ومومئ

دا بیا پرینتیا هم ډیره جالبه ده!

سبحان الله

تر ټولو حيرانونكي بيا دا ده چې د قرآن عظيم شآن د نزول په وخت كې د اياتونو او سورتونو شمير هم نه وو.

پوښتنه:اوس هغه خلک چې دا دعوا کوي چې مونږ هم د قرآن عظيم شان په شانې يو كتاب جوړولی شو

نو را د شي د الله (ج) ننګونې ته

بسم الله الرحمن الرحيم، الله تعالی فرمايي:

"او كه وايي دوی چې يي ځانه جوړ كړی دی دغه قران بلكې دوی ايمان نه راوړي پس رادوړي دوی يوه خبره په شان ددغه قران كه دوی ريشتيني وي "!(سورة الطور :۳۴)

د الحاد شكار كسانو ته :كه ددې كار طوان ونلری چې دا ډول يو سورت جوړ كړی نو پوه شی چې دا قرآن عظيم شآن د الله تعالی په علم سره نازل كړی وی دی.

وَاِنْ كُنْتُمْ فِیْ رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلٰی عَبْدِنَا فَاْتُوْا بِسُوْرَةٍ مِّنْ مِّثْلِهٖ ۪ ـــوَادْعُوْا شُهَدَآءَكُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۝

23-2او كه تاسو د هغه (قرآن) په هكله په كوم شك كې يئ چې مونږ پر خپل بنده نازل كړی دی، نو د ده غوندې يو وړوكی سورت راوړئ، او له الله نه سِوا خپل مددګاران راوغواړئ، كه تاسو رښتوني يئ

فَاِنْ لَّمْ تَفْعَلُوْا وَلَنْ تَفْعَلُوْا فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِىْ وَقُوْدُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ ۖۚ ـــاُعِدَّتْ لِلْكٰفِرِيْنَ ۝

24-2نو كه تاسو(دا كار) ونه كړ او كله به يې هم ونه كړى شئ، نو له هغه اور نه ځان بچ كړئ چې خشاك يې انسانان او كاڼي دي، د كافرانو لپاره تيار كړى شوى دى

سورت سجده عددي اعجاز

سورت سجده د قران كريم ۳۲م سورت دى
او په قرآن كريم كې د سجده كولو ټول ټول ذكر هم ۳۲ ځلې دى.او په ټولو لمنځونو كې ۳۲ ركاعته دي

4+10+4+5+9=32

مونږ په هر ركعات كې دوه سجدې لرو

۳۲*۲=۶۴

او مونږ په ټولو لمنځونو ټولې ۶۴ سجدې لرو

د دې سورت په یوه آیت کې د سجده کولو حکم دی چې کله تلاوت شي، مسلمانان باید سجده وکړي .چې د همدغه آیت شمېره ۱۵ ده او په قرآن کریم کې د سجدې لازمیدل هم ۱۵ ځلې دي کوم چې مسلمانان پرې مکلف دي چې په لوستلو او اوریدلو پرمهال یي باید سجده وکړي.

په دې سورت کې ټول ۳۰ ایاتونه موجود دي

او د سجدې ایات ۱۵م دی او په دې ایات کې ټول ۱۵ لغاتونه موجود دي، کوم چې د همدغه د سجدې د ایات نمبر دی، او د سجدې لغات ۱۸۶م دی اوس راشئ چې ۱۸۶ سره جمعه کړو:

۱+۸+۶=۱۵

دا بلکل د سجدې د ایات نمبر دی

مونږ په هر رکعات کې دوې سجدې لرو، نو اوس راشئ چې د سجدې ایات په ۲ کې ضرب کړو:

۱۵*۲=۳۰

دا داقیقاً د سجدې د سورت د ۳۰ ایاتونو شمیر دی

اوس راشئ چې ۱۸۶ نمبر کوم چې د سجدې لغات موقعیت دی په ۲ کې ضرب کړو:

۱۸۶*۲=۳۷۲

دا داقیقاً د سورت سجدې د ټولو لغاتونو شمیر دی

سبحان الله

د سورت الناس حیرانونکې عددي تخقیق

وواېه" :زه پناه اخلم په رب د انسانانو پورې، باشاه د خلکو پورې ، معبود د خلکو پورې"...

عددي معجزه د معجزو په علم کې تر ټولو مهم عنصر دی .په قرآنکریم کې د آخري سورت، چې سوره ناس دی، څلور حیرانونکې عددي حقیقتونه شتون لري .دا سورت د قرآن د پای ټکی دی، چې الله تعالی خپل کتاب پرې مهر کړی دی .آیا په دې سورت کې کوم عددي اسرار شتون لري؟ چې پیغمبر صلی الله علیه وسلم په دې اړه داسې ویلي دي:

"ای ابن عباس !آیا زه تاته تر ټولو غوره خبره درته وښایم چې انسان یې د پناه اخیستو لپاره غوره کولی شي؟"

ابن عباس رض ځواب ورکړ،" هو، ای د الله رسوله ص"!

پیغمبر صلی الله علیه وسلم وویل" :وواېه، زه پناه اخلم په رب د فلق (صبا) پورې ، یعنې فلق سورت او وواېه، زه پناه اخلم د بشرانو د رب پورې[".صحیح حدیث]

لومړی حیرانونکی حقیقت

دا سورت د تورو له مخې جوړ شوی دی .که موږ د هرې توري تکرار وګورو (چې څو ځله هر توره تکرار شوی ده)، نو موږ به وګورو چې د" ناس "کلمې توري ډیر تکرار شوي دي ...سبحان الله!

په عربي سورت کې:

د" الف "توره (A) ۱۸ ځله تکرار شوې ده.

د" لام "توره (L) ۱۲ ځله تکرار شوې ده.

د" نون "توره (N) ۹ ځله تکرار شوې ده.

د" سین "توره (S) ۱۰ ځله تکرار شوې ده.

د ټولو دې تورو مجموع:

۱۸ + ۱۲ + ۹ + ۱۰ = ۴۹ = ۷ × ۷ سبحان الله!

اوس موږ د عددي حقیقت اهمیت درک کوو .دا نمبر ۴۹، چې د شیطان په وړاندې د هغو ۴۹ ډبرو سره ورته والی لري چې مسلمانان یې پر شیطان فکوس کوي، د دې سورت سره تړاو لري .آیا دا یوازې تصادف دی؟ راځئ چې بل حقیقت وګورو.

دو هم حقیقت

لکه څنګه چې یادونه وشوه، سوره ناس د دې لپاره نازل شوی دی چې انسانان د شیطان څخه پناه واخلي .دا د قرآن کریم آخري سورت دی .که موږ د قرآن لومړی سورت، یعنی سوره فاتحه ته وګورو، موږ یوه عجیبه عددي اړیکه پیدا کوو .سوره ناس د شیطان څخه د

پناه اخیستو لپاره نازل شوی، او سوره فاتحه موږ ته د الله تعالی د عظمت په اړه معلومات راکوي.

سوره فاتحه کې داسې ویل کیږي" :شوروع کوم په نامه د الله، چې ښنونکی، او مهربانه دی .هرثنا خدای لره ده چې پالونکی د ټولو عالمیانو دی .چې ښنونکی او مهربانه دی بادشاه د ورځې د جزا دی، موږ یوازې تاته عبادت کوو، او یوازې له تانه مرسته غواړو . موږ ته د سیده لارې هدایت وکړه[".سورة الفاتحة :۱-۷]

په دې سورت کې که موږ د" الله "کلمې توري شمېرو دوی ټول ۴۹ توري جوړوي؛ ۷ × ۷!!

د" الف "توره **(A)** ۲۲ ځله تکرار شوې ده.

د" لام "توره **(L)** ۲۲ ځله تکرار شوې ده.

د" هاء "توره **(H)** ۵ ځله تکرار شوې ده.

د دې ټولو تورو مجموع:

۲۲ + ۲۲ + ۵ = ۴۹ = ۷ × ۷ سبحان الله!

دریمه حقیقت

دا معجزه د تورو سره تړاو لري، نو د کلمو په اړه څه؟ او آیا موږ کولی شو د دواړو سورتونو (الفاتحه او ناس) په کلمو کې کوم عددي معجزه پیدا کړو؟

سوره فاتحه کې ۲۹ کلمې دي.

سوره ناس کې ۲۰ کلمې دي.

په مجموع کې، د کلمو شمېر:

۲۹ + ۲۰ = ۴۹ = ۷ × ۷ سبحان الله!

یادونه :د" بِسْمِ اللَّهِ "آیت چې د سوره فاتحه برخه ده، مګر په سوره ناس کې نه دی، نو دا باید یوازې په سوره فاتحه کې حساب شي .که دا نه وای، شمېرنه به غلطه وای .دا د قرآن د دقیقې جوړښت د عظمت ښکارندویي کوي.

ځلورم حقیقت

اوس راځئ چې دا منطقي پرتله کړو:

د قرآن لومړی سورت (فاتحه) د" الله "په اړه خبرې کوي، او د" الله "کلمې ۷ × ۷ ځله تکرار شوي دي؟

د قرآن آخري سورت (ناس) د" ناس "کلمې ۷ × ۷ ځله تکرار شوې ده؟

د قرآن پیغام د" بِسْمِ اللَّهِ "څخه شروع کیږي (چې الله په کې ذکر شوی دی) او د" ناس " سره پای ته رسي (چې د انسانانو په اړه دی).

دا څه مانا لري؟ دا د الله تعالی یو پټ علامت دی:

دا قرآن د الله تعالی یو پیغام دی ...د بشرانو لپاره.

په دې توګه، الله تعالی خپل پیغام د سوره فاتحه سره پیل کړ (چیرې چې الله تعالی خپله عظمت ذکر کوي) او د" الله "کلمې یې ۴۹ ځله تکرار کړې، بیا یې دا پیغام د سوره ناس سره ختم کړ (چیرې چې د بشرانو د شیطان څخه د پناه اخیستو لارښوونه کیږي) او د

"ناس "کلمې يې هم ۴۹ ځله تکرار کړې .آيا دا يوازې تصادف دی، يا د هغه ذات د پيغام د صداقت ثبوت دی؟

سورت ليل او تور شين رنګ عددي اعجاز

په قرآن کريم کې د شپې (ليل) سورت يوه ځانګړې معجزه ده چې د شپې د پټولو حقيقت تاييدوي، کوم چې د کاسمولوژي پوهانو لخوا هم ثابت شوی دی .دا معجزه پدې کې ده چې د دې سورت شميره ۹۲ ده او د" شپې "کلمه په قرآن کريم کې ۹۲ ځله تکرار شوې ده، کوم چې د سورت د شميرې سره سمون لري .آيا دا يوازې تصادف دی يا د الله تعالی اراده ده چې قرآن کريم د ثابت او واضح معنی سره يو بشپړ کتاب وي؟

د دوزخ لپاره الله جل جلاله اوه دروازې ټاکلې دي، او د" دوزخ "کلمه په قرآن کريم کې ۷۷ ځله تکرار شوې ده .همداراز، رسول الله صلی الله عليه وسلم موږ ته خبر راکړی چې

دوزخ تور دی او که د" تور "کلمه د رنګ په توګه وکتل شي، نو د تور کلمه په قران کې اوه ځله تکرار شوې ده، چې د دوزخ د دروازو شمېر سره سمون لري.

د جنت لپاره الله جل جلاله ۸ دروازې جوړې کړې دي، او د جنت د ملګرو جامې شنې دي . د" شین "کلمه په قرآن کریم کې ۸ ځله تکرار شوې ده، چې دا د جنت د دروازو د شمېر سره سمون لري .او د جنت د کلمې ذکر هم په قران کریم کې ۷۷ ځلې راغلی دی .اوس راشئ چې دواړه رنګونه سره جمعه کړو :

۸+۷=۱۵

دا ۱۵ څه دي؟

او که چېرې موږ په قرآن کریم کې د د دروازو ذکر وګورو نو ۱۵ ځلې به راغلی وي چې دا د جنت د ۸ دروازو او د دوزخ ۷ دروزو سره سمون لري

د سورة یٰسین د عددي اعجاز

موږ دلته یوازې څلور کلمې لرو، او هره کلمه د یو ټاکلې شمېر حروف لري:

یٰسین (2حروف)

و (**1**حرف)

القرآن (**6**حروف)

الحکیم (**6**حروف)

که چیرې موږ د دې حروفو شمېر راټولوو**:**

یٰسین**2 :**

و**1 :**

القرآن**6 :**

حکیم**6 :**

نو موږ د دې کلمو شمېره په دې ډول لرو**.2 1 6 6 :**

معجزهګیزه تړاو

د دې شمېرو منځ کې یوه معجزه پټ شوې ده **.**که موږ دا شمیرې په افقي ډول ولولو **(6،6،1 ،2**)، موږ ته د **6612** شمېره ترلاسه کېږي**.**

د قرآن سره اړیکه

6612 د قرآن سره په داسې یوه معجزه‌ګیزه اړیکه کې دی چې:

6612 = 114 × 58

دلته **114** د قرآن سورې (ابواب) شمېر دی، او **58** د" القرآن "کلمه د قرآن په متن کې څومره ځلې ذکر شوې ده .کله چې موږ دغه معادله ګورو، موږ د قرآن له معجزو سره د دې عدد تړاو موندلی شو.په قرآن کې د کلمې" القرآن "تکرار **58** ځله د یوې ځانګړې معجزې او عددی اړیکې سره تړاو لري .کله چې موږ د سورة یٰسین د عددي اعجاز تحلیل کوو او د هغې شمیرې ته ګورو چې **6612** ترلاسه کوو، موږ پوهیږو چې دا شمېره د **114**(چې د قرآن ټولې سورې دي) ضرب په **58** ده.

د دې تحلیل له مخې، **58** هغه شمېر دی چې د" القرآن "کلمه د قرآن په ټول متن کې **58** ځله تکرار شوې ده .دا هغه معجزه ده چې د قرآن کلمات او حروف د بې‌ساري نظم او هماهنګۍ سره مرتب شوي دي، چې یوازې د الله تعالی حکمت او ځواک په دې ډول کې ښکاره کوي.

دې ترتیب سره، د قرآن د کلمې" القرآن "تکرار، چې **58** ځله ذکر شوې ده، نه یوازې د عددي معجزې یوه برخه ده بلکه د قرآن د معجزو یوه ښکاره او ملموسه بیلګه ده.

د دې په ګوته کولو سره، موږ پوهیږو چې د قرآن په ټوله نړۍ کې هره کلمه، هره حروف او هره شمېره له یو ځانګړي نظام سره تړاو لري چې یوازې الله تعالی پرې پوهیږي.

پایله

د سورة یٰسین د عددي اعجاز سره د دې مثالونو وړاندې کولو سره موږ وګورو چې څنګه د قرآن کلمې او حروف یو معجزه‌ګیر سیستم جوړوي .دا یوازې یوه نمونه ده چې څنګه قرآن د هرې جزې په تنظیم کې د الله تعالی د حکمت د بشپړتیا او نظم څرګندونه کوي.

د جنت دروازو ترمنځ فاصله

د جنت دروازو ترمنځ فاصله - یوه علمي معجزه

پیغمبر صلی الله علیه وسلم ۱۴۰۰ کاله مخکې په صحیح مسلم کې داسې ویلي:

"د جنت د دروازو ترمنځ فاصله هماغه شان ده لکه د مکه او حجر، یا لکه د مکه او بصرې ترمنځ فاصله".

(صحیح مسلم، ۱۹۴)

نن ورځ د سیټلایټ انځورونو ټیکنالوژی او

GPS

وسیلو په مرسته دا خبره تایید شوې ده .د مکه او حجر ترمنځ، او د مکه او بصرې ترمنځ فاصله تقریباً ۱۲۷۳ کیلومتره ده.

ځنګه پیغمبر صلی الله علیه وسلم دا پوهېدلی و؟

په دې حدیث کې پیغمبر صلی الله علیه وسلم د جنت د دروازو پراخوالي بیانوي او د هغو ترمنځ فاصله د مکه او حجر، او د مکه او بصرې ترمنځ فاصلو سره ورته ګڼي .دا معلومات هغه مهال چې هیڅ ټیکنالوژي نه وه او اندازه کول د امکان نه وو، یوازې د وحی له لارې ورکړل شوي و.

د مکه او حجر ترمنځ فاصله:

حجر، چې نن د بحرین سره نږدې دی، د مکې له ښار څخه ختیځ ته موقعیت لري .د دې ځایونو ترمنځ فاصله تقریباً ۱۲۷۳ کیلومتره ده.

د مکه او بصرې ترمنځ فاصله:

بصره چې د عراق په جنوب کې ده، د مکې ښار څخه شمال ته موقعیت لري .د دې ځایونو ترمنځ هم فاصله تقریباً ۱۲۷۳ کیلومتره ده.

دا د پیغمبر صلی الله علیه وسلم معجزه ده چې د جنت د دروازو په اندازه کې یې د مکې او حجر، او مکې او بصرې ترمنځ د فاصلو د برابرۍ خبره کړې وه .نن ورځ موږ د سیټلایټ ټیکنالوژۍ او **GPS** وسیلو سره دا فاصله په دقیق ډول اندازه کولای شو .خو په هغه وخت کې دا علم د انسانانو لپاره د پوهې له حدودو نه بهر و.

معجزه څه ده؟

پیغمبر صلی الله علیه وسلم نه یوازې د جنت د دروازو اندازه او پراخوالی موږ ته څرګند کړ، بلکې هغه علم چې انسانانو ته یوازې د ساینسي پرمختګونو وروسته پته لګېدلی دی، مخکې له مخکې وړاندې کړی .دا معجزه یوازې د هغه خالق علم دی چې د ټولو وختونو او فاصلې پراخ پوهه لري، او هغه خالق چې د ټولو قدرت لري.

د روم بریا

د روم د بریا قرآني اعجاز – د تاریخ، جغرافیې، او وحې یو حیرانوونکې معجزه

قرآن کریم د ځینو تاریخي پېښو وړاندوینه کړې، چې وروسته په عیني ډول واقع شوې .د روم او فارس تر منځ جګړه، چې قرآن یې یادونه کړې، د قرآني اعجاز یو روښانه مثال دی.

الله تعالی فرمايي:

(غُلِبَتِ ٱلرُّومُ ١ فِيٓ أَدۡنَى ٱلۡأَرۡضِ وَهُم مِّنۢ بَعۡدِ غَلَبِهِمۡ سَيَغۡلِبُونَ ٢ فِي بِضۡعِ سِنِينَۗ لِلَّهِ ٱلۡأَمۡرُ مِن قَبۡلُ وَمِنۢ بَعۡدُۚ وَيَوۡمَئِذٖ يَفۡرَحُ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ ٣)

(رومیان ماتې وخوړه، د ځمکې په ټیټه سیمه کې، خو هغوی به وروسته له خپلې ماتې بیا بریالي شي، په څو) دریو نه تر نهو (کلونو کې .ټول واک له الله سره دی، مخکې هم او وروسته هم، او په هماغه ورځ به مؤمنان خوشحاله شي .الروم**1-4** :

١ .تاریخي اعجاز – د قرآن وړاندوینه او د روم بریا

د فارس امپراتورۍ پراخ پرمختګ

د ۶۱۳-۶۱۴ ز کال په شاوخوا کې، فارس رومیان مات کړل او بیت المقدس یې ونیوه.

دا جګړه د رومیانو لپاره درنه ماتې وه، ځکه چې نه یوازې بیت المقدس، بلکې شام، مصر، او ان انطاکیه یې هم له لاسه ورکړه.

د رومیانو پاچا هرقل **(Heraclius)** ضعیف شوی و، اقتصاد یې فلج شوی و، او ان قسطنطنیې ته د سقوط خطر و.

د قرآن معجزانه وړاندوینه

په داسې حالت کې، قرآن وړاندوینه وکړه چې رومیان به د درې نه تر نهو کلونو کې بېرته بریا ترلاسه کړي**!**

دا خبره په ظاهره ناممکنه ښکارېده، ځکه چې فارس ډېر قوي و، او حتی عرب مشرکانو به د فارس ملاتړ کاوه.

خو په ۶۲۲-۶۲۷ ز کالونو کې، هرقل خپل پوځ تنظیم کړ، د فارس پر ضد جنګونه پیل کړل، او د ۶۲۷ ز کال په وروستیو کې د دجلې سیند ته نږدې رومیانو د فارس پوځ ته درنه ماته ورکړه.

په ۶۳۰ ز کال کې، بیت المقدس بېرته د رومیانو لاس ته راغی، او قرآن کریم څه ډول چې وړاندوینه کړې وه، هماغسې وشول.

۲ .جغرافیایي اعجاز" – أدنى الأرض "او د بحرالمیت ټیټوالی

د جګړې جغرافیایي ځای

قرآن وایي" :في أدنى الأرض – "(د ځمکې ټیټه برخه)

دا جمله د عربي ژبې مفسرینو" نږدې سیمه "تعبیر کړې، خو اصلي مانا یې" تر ټولو ټیټه وچه "ده.

نن ورځ ساینس ثابتوي چې د بیت المقدس جګړه د بحرالمیت شاوخوا شوې، چې د ځمکې تر ټولو ټیټه نقطه ده (-۴۳۰ متر د سمندر له سطحې څخه)!

په ۷م قرن کې، هیڅوک نه پوهېدل چې دا د ځمکې تر ټولو ټیټه سیمه ده، مګر قرآن دا حقیقت مخکې بیان کړی و.

۳ .د مسلمانانو خوشحالي – د اسلام پرمختګ ته اشاره

قرآن وایي" :وَيَوۡمَئِذٖ يَفۡرَحُ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ "(او په هغه ورځ به مؤمنان خوشحاله شي.)

کله چې رومیان بریالي شول، مسلمانان هم په بدر کې بریالي شول.

دا اشاره ده چې د فارس زوال د اسلام د پرمختګ پیل و، ځکه چې فارس د مشرکانو ملاتړ کاوه.

۴ .پایله – د قرآن اعجاز له تاریخي حقایقو سره

قرآن وړاندوینه وکړه چې روم به د درې نه تر نهو کلونو کې بېرته بریالی شي.

تاریخ ثابته کړه چې روم واقعاً په ۶۲۲-۶۳۰ ز کې فارس ته ماته ورکړه.

قرآن وویل چې جګړه په تر ټولو ټیټه وچه کې شوې، او ساینس نن دا ثابتوي چې بحرالمیت د ځمکې تر ټولو ټیټه وچه ده.

قرآن وویل چې په هماغه ورځ به مسلمانان خوشحاله شي، او واقعاً مسلمانان د بدر په جنګ کې بریالي شول.

دا د قرآني وحې یو ښکاره اعجاز دی، چې د تاریخ، جغرافیې، او الهي تدبیر یو بشپړ ثبوت وړاندې کوي.

مکې فتحه

د مکې فتحه - د قرآني اعجاز یو نه هیریدونکی مثال

قرآن کريم د راتلونکي پېښو د وړاندوينې معجزانه قوت لري، او د مکې د فتحې په اړه د "سورت الفتح "آيتونه يو روښانه مثال دی.

الله تعالی فرمايي:

(لَقَدۡ صَدَقَ ٱللَّهُ رَسُولَهُ ٱلرُّءۡيَا بِٱلۡحَقِّۖ لَتَدۡخُلُنَّ ٱلۡمَسۡجِدَ ٱلۡحَرَامَ إِن شَآءَ ٱللَّهُ ءَامِنِينَ مُحَلِّقِينَ رُءُوسَكُمۡ وَمُقَصِّرِينَ لَا تَخَافُونَۖ فَعَلِمَ مَا لَمۡ تَعۡلَمُواْ فَجَعَلَ مِن دُونِ ذَٰلِكَ فَتۡحٗا قَرِيبًا)

(البته الله د خپل رسول خوب رېښتيا کړ، که الله وغواړي، تاسو به مسجد الحرام ته په امن ننوځئ، داسې حال کې چې به سرونه خريئ او کوتاه کوئ، له وېرې پرته .او (الله) پوهېږي پر هغه څه چې تاسو نه پوهېږئ، نو له دې مخکې يې تاسو ته نږدې فتح درکړه) (.الفتح27 :)

١ .قرآني اعجاز - د راتلونکې فتحې وړاندوينه

د سورت الفتح دا آيت څو معجزانه ټکي لري:

د خوب حقيقت او د قرآني اعجاز تأييد

رسول الله ﷺ خوب وليد چې مسلمانان به مکې ته داخلېږي او عمره به کوي.

دغه وخت مسلمانان کمزوري وو، مشرکين ځواکمن وو، او دا تصور هم ناشونی ښکارېده.

حتی ځينو مسلمانانو ته دا خبره حيرانوونکې وه، خو قرآن يې حتمي تحقق بيان کړ.

د" فتح قريب "اشاره - خيبر او د مکې فتح

آیت یوازې د مکې فتحې نه، بلکې یوې بلې فتحې ته هم اشاره کوي چې د مکې فتحې نه وړاندې به وشي.

دا فتح د خیبر جنګ و، چې ډېر ژر واقع شو، او مسلمانانو لوی بریا ترلاسه کړه.

د دې فتحې اقتصادي او نظامي ګټه دا وه چې مسلمانان د مکې فتحې لپاره لا پیاوړي شول.

"إن شاء الله - "د تدبیر او نصرت الهي تأکید

دا جمله ښیي چې د دې فتحې وخت او طریقه یوازې د الله په اراده ده.

په تاریخ کې موږ وینو چې د حدیبیې تړون وروسته، مشرکینو خپله عهد مات کړ، او دا د مکې د فتحې سبب شو.

دا هر څه د الله پلان و، لکه څنګه چې آیت کې ورته اشاره شوې.

٢ .د تاریخ او علمي اعجاز ارتباط

الف (د حدیبیې تړون - د ستراتیژیک تدبیر یوه بیلګه

کله چې مسلمانانو غوښتل چې عمره وکړي، مشرکینو ورته اجازه ورنه کړه.

حدیبیې تړون ظاهراً د مسلمانانو لپاره یو محدودیت و، خو وروسته همدا تړون د مکې د فتحې سبب شو.

دا قرآن ته د تدريجي بريا يوه ښکاره معجزه وه، ځکه که ناڅاپي جنګ شوی وای، مسلمانان دومره قوي نه وو.

ب (د خيبر فتحه - د اقتصادي ځواکمنتيا راز

د خيبر فتحې مسلمانانو ته اقتصادي ثبات ورکړ، ځکه چې دا سيمه د يهودانو تر ولکې لاندې وه، چې لويه تجارتي او زراعتي شتمني يې درلوده.

له دې وروسته مسلمانان د مکې فتحې ته پوره چمتو شول.

ج (د مکې فتحه - د اسلام د ازادۍ يو لوی مثال

کله چې مسلمانان مکې ته ننوتل، دا بې‌سارې فتح وه، ځکه چې بغير له هر ډول عام قتل او وينې تويولو مسلمانان بريالي شول.

قرآن دا بريا له مخکې نه بيان کړې وه، چې دا د الهی وحې يو څرګند اعجاز دی.

۳ .د نبوي فراست، تدبير، او الهام اړيکه

دا آيت د نبوي خوب حقيقت ثابتوي، چې وحيي الهام و.

همداراز، دا آيت د رسول الله ﷺ د تدبير تأييد هم کوي، ځکه چې هغه مخکې له مخکې د بريا لپاره ګامونه اخيستي وو.

دا پخپله د وحې اعجاز دی، چې نه یوازې د راتلونکي وړاندوینه کوي، بلکې د هغې ترلاسه کولو لارې هم ټاکي.

۴ .پایله - قرآني اعجاز له تاریخي حقایقو سره

قرآن د مکې فتحه، د حدیبیې تړون، او د خیبر فتحه له مخکې بیان کړې وه.

تاریخ ښیي چې دا پیښې هماغسې وشوې، لکه څنګه چې قرآن ویلي و.

دا د قرآني اعجاز نه یوازې په لفظي وړاندوینو، بلکې د اسلامي ستراتیژۍ د الهامي تدبیر یوه ژوندۍ بیلګه ده.

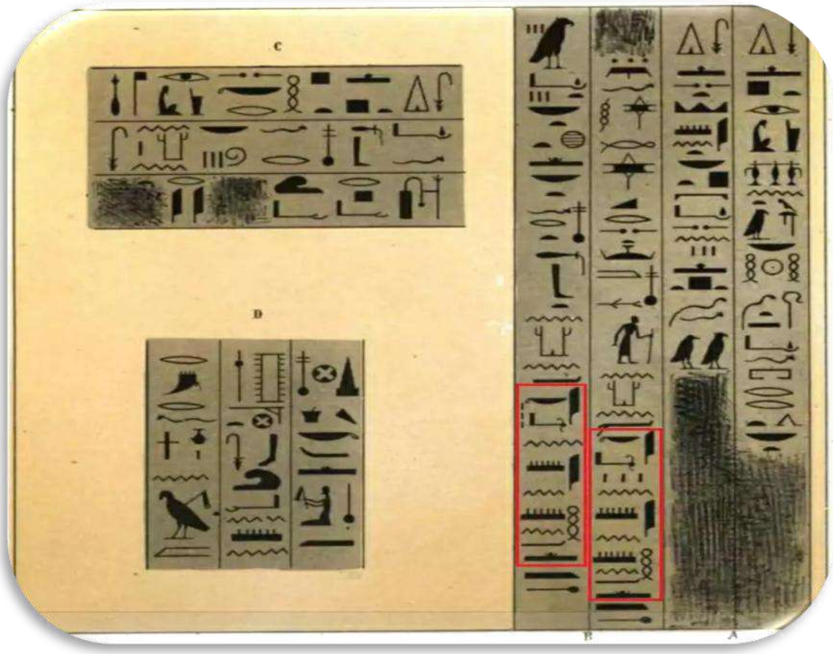

د فرعون کلمه

قرآن کریم کې د فرعون کلمه

په عتیق عهد سپېڅلی کتاب،(تخریف شوی"انجیل "د عیسویانو کتاب چې اوس عیسویان ورته د بیابیل نه وایي (په هغه کې دمصر پاچایان د ابراهیم) ع (او یوسف) ع (په وخت کې

دفرعون په نامه یادکړی دي .چې دا یوه لویه تاریخي غلتي ده په واقیعت کې دفرعون کلمه ددې دووپیغمبرانو له وخته وروسته کارول شوې ده.قران کریم د یوسف(ع)

په وخت کې د مصر پاچا ته د ملک کلمه کارولې .

«وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُوْنِیْ بِهٖ ۚ»

ملک وویل هغه ماته راولی (یوسف: ۵۰) ث

او په قرآن کریم کې د مصر پاچا دموسی(ع) په وخت کې د فرعون په نوم یاد شوی.

د کلمو دغه توپیر چې په قرآن کریم کې یاد شوی په عتیق عهد کې په نظر نه راځي، په انجیل کې دفرعون

کلمه دمصر ټولو پاچایانوته کارول شوې.

په داسې حال کې چې قران کریم کلمې ډیرې سمې کارولی دی.

دفرعون لقب دمصرپاچایانو ته کاریده دغه لقب مخکې له میلاده په څوارلسمه پیړۍ کې د څلورم اینهوتپ په واکداری کې کاریده.

په داسې حال کې چې یوسف (ع) حد اقل دوه سوه کاله مخکې له دغه واکمنی څخه ژوند کاوه.

د بریتنیا دایرة المعارف لیکی چې فرعون دنوې واکمنی لپاره یو درونو لقب وو چې داتلسمو لړیو پاچایانو (۱۲۹۲ - ۱۵۳۹مخکې له میلاده) او د دوه ویشتمې لړۍ پاچایانو له) ۷۳۰-۹۴۰مخکې له میلاده (کاریده اودپاچا دکلمې ځای ناستی شو .

د امریکا علمی دایرة المعارف هم ددغې کلمې کارونه په همدغه پړاو کې سم ګڼی.

الله تعالی فرمایي :«كَذٰلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ اَنْۢبَآءِ مَا قَدْ سَبَقَ ۚ »

دغه راز ستا لپاره دپخوانیو خبرونو نکل کوو (طه: ۹۹)

دغه لوی تاریخی تخقیق د مصر د **(rosette stone)** باندې لیکل شوی تاریخ چې تقریباً ۲۰۰۰ کاله وروسته يي په مفهوم او معنا باندې تاریخ پوهان پوه شول ترلاسه شوی دی.

څه ډول چې وینو دفرعون کلمه دمصر دتاریخ په یوه ټاکلی پړاوکې دود وه .او دا چې قرآن دمصردپاچایانو لقبونه په بېلابېلو تاریخی پړاوونو کې تشخیص کړی ددغه کتاب له عظمت او د یو بل لوی اعجاز نه پرده پورته کوی.

سبحان الله

د مصر اهرامونه

القصص ـ آیت ۳۸ او د مصر اهرامونه؛ د قرآني اعجاز تحلیل

.1آیت مبارک:

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَاأَيُّهَا الْمَلَأُ مَا عَلِمْتُ لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرِي فَأَوْقِدْ لِي يَهَامَانُ عَلَى الطِّينِ فَاجْعَل لِّي صَرْحًا لَّعَلِّي أَطَّلِعُ إِلَىٰ إِلَٰهِ مُوسَىٰ وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ مِنَ الْكَاذِبِينَ

ترجمه:

او فرعون وويل :«اې درباريانو !زه تاسو ته له ځانه پرته بل معبود نه پېژنم، نو (ای) هامانه !ته ما ته په خټو (خښتو) باندې اور بل کړه، بیا ما ته یو لوړ مانۍ جوړ کړه، شاید زه د موسی خدای ته ور وخېژم، او زه فکر کوم چې هغه درواغجن دی.»

.2قرآني اعجاز - علمي تحلیل

الف (د" فَأَوْقِدْ لِي يَهَامَانُ عَلَى الطِّينِ "ساینسي اشاره

دا جمله روښانه کوي چې فرعون خپل وزیر، هامان ته امر وکړ چې په خټو اور بل کړي، یعني پخې خښتې **(Burnt Bricks)** جوړې کړي .دا یو مهم علمي حقیقت دی، ځکه چې لرغوني مصریان د ودانیو لپاره حجري ډبرې او پخې خښتې کارولې.

ب (د مصر اهرامونه او د خټو کارونه

لږ وخت وړاندې، ساینسپوهان دې نتیجې ته ورسېدل چې د مصر اهرام یوازې له طبیعي ډبرو نه دي جوړ شوي، بلکې د هغو په جوړولو کې مصنوعي ډبرې (**Geopolymer Stones**) هم کارېدلي دي، چې د خټو او چونه‌یي موادو د تودولو **(kiln-firing)** له لارې جوړې شوې دي.

د جوزف ډیویډوویټس **(Joseph Davidovits)** څېړنې:

دا فرانسوي ساینسپوه د موادو انجینر دی، او د هغه څېړنې ښيي چې ځینې اهرامي ډبرې طبیعي نه دي، بلکې د خټو، چونې، او اوبو د کیمیاوي تعامل له لارې جوړې شوې دي، چې بیا د لمر یا اور په واسطه کلکې شوې دي.

قرآن دا حقیقت ۱۴۰۰ کاله وړاندې داسې بیانوي، چې فرعون هامان ته امر کوي،" په خټو اور بل کړه"، یعنې د خټو له لارې جوړ شوي مواد د سختیدو لپاره حرارت ته اړتیا لري!

پایله:

قرآن د اهرامونو د جوړېدو ساینسي طریقې ته اشاره کړې، چې د پخو خښتو او چونې ترکیب و.

قرآن هامان د معمارۍ او ساختماني چارو مسئول بولي،

دا اعجاز ثابتوي چې قرآن د بشر له خوا نه دی لیکل شوی، بلکې الهي وحی ده، ځکه دا علمي حقیقتونه یوازې اوس تاییدیږي.

هامان

سريزه

قرآن كريم د تاريخ، علم او الهي وحى يوه نه ستړې كېدونكې خزانه ده .د قرآن اعجاز نه يوازې د علمي حقايقو په بيان كې دى، بلكې تاريخي موندنې هم د قرآن د كرهوالي ګواهي وركوي .يوه له دې نه هېرېدونكو معجزو د هامان ذكر دى، چې قرآن كريم هغه د فرعون يو نږدې ملګرى معرفي كړى، خو د يهودي او عيسوي متونو له مخې دا نوم د موسى عليه السلام د زمانې پر ځاى د فارس د پاچا سره تړلى دى .دا د اسلام مخالفينو ته د نيوكې يو ځاى و، خو د مصر د لرغوني خط (هيروغليف) كشف او د روزيتا ډبرې لوستل دا حقيقت افشا كړ چې هامان په واقعيت كې د فرعون د معمارۍ چارو مسؤول و.

قرآني يادونه - هامان څوک و؟

قرآن کريم څو ځله د هامان نوم د فرعون د نږدې کسانو په توګه ياد کړی، لکه:

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ مَا عَلِمْتُ لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرِي فَأَوْقِدْ لِي يَا هَامَانُ عَلَى الطِّينِ فَاجْعَل لِّي صَرْحًا لَّعَلِّي أَطَّلِعُ إِلَىٰ إِلَٰهِ مُوسَىٰ وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ مِنَ الْكَاذِبِينَ

ژباړه" :او فرعون وويل :ای زما درباريانو !زه له ځان پرته بل معبود نه پېژنم، نو ای هامانه !پر خټه اور بل کړه او ما ته يو لوړ برج جوړ کړه، شايد زه د موسی خدای ته ورسېږم، او زه خامخا هغه دروغجن ګڼم "(القصص**38 :)**.

په دې آيت کې څو مهم ټکي دي:

فرعون خپل ځان د خدای په توګه معرفي کوي.

هامان ته د برج جوړولو حکم ورکوي.

د خټې او اور ذکر کېږي، چې د مصر د ښنتو جوړولو مهم تخنيک و.

په تورات او انجيل کې د موسی عليه‌السلام د زمانې په اړه د هامان نوم نه‌دی ذکر شوی، خو د بابل د يوه پاچا د وزير په توګه د زر کلونو وروسته پيدا کېږي .دا د اسلام مخالفينو ته يوه نيوکه وه، تر هغه چې د مصر د لرغونو متونو کشف دا ادعا ناسمه وښوده.

تاريخي موندنې - د هيروغليف ليک کشف

د هامان نوم په تورات کې نشته، خو په ۱۹ ميلادي پېړۍ کې د مصر د لرغونو کتيبو **(Hieroglyphs)**ترجمه پيل شوه، چې د ژان فرانسوا شامپوليون (**Jean-François**

Champollion) لخوا ترسره شوه .وروسته، د لرغونو مصري کتیبو د اسنادو له مخې، "هامان "د فرعون د معمارۍ د چارو مشر و.

دا یو حیرانوونکی قرآني اعجاز دی، ځکه چې قرآن کریم په داسې یو وخت کې د" هامان " دنده د ودانیو جوړولو سره تړي، چې تر ۱۹ میلادي پېړۍ پورې د هیڅ یو کتاب له لارې نه وه ثابته شوې!

تر ۱۸مې پېړۍ پورې، د مصر لرغوني هیروغلیف لیک د هېچا لپاره د لوستلو وړ نه و . په ۱۷۹۹م کې د" روزیتا ډبره "کشف شوه، چې د درې مختلفو ژبو (هیروغلیف، دیوټیک، یوناني) لیکنې پرې کښل شوې وې .دا ډبره د لرغونپوهانو لپاره یوه ستره بریا وه، ځکه چې د یوناني ژبې پر اساس د هیروغلیف د معنا معلومول ممکن شول.

په همدې لرغونو لیکنو کې د" هامان "نوم وموندل شو، چې د فرعون د معمارۍ د چارو مسؤول و.

دا کتیبه، چې اوس د ویانا د هوف موزیم کې ساتل کېږي، ښیي چې هامان په واقعي توګه د فرعون د واکمنۍ پر مهال یو مهم شخص و، او د معمارۍ او ښتو جوړولو مسؤلیت ورسپارل شوی و.

د هامان مسؤولیت دا و چې دا برج جوړ کړي، او دا د هغه دنده وه، لکه څنګه چې د هیروغلیف لیکنو هم تائید کړه.

قرآني اعجاز - قرآن څنګه د هامان ریښتینی هویت بیان کړی؟

په تورات کې د هامان یادونه نشته، خو قرآن د هغه نوم د فرعون د نږدې ملګري په توګه ذکر کړی.

قرآن وایي چې هامان د برج جوړولو مسؤول و، او دا معلومات د مصر د لرغوني خط له کشف وروسته تایید شول.

د هامان نوم د روزیتا ډبرې له کشف وروسته، د مصر په کتیبو کې وموندل شو.

قرآن د ختو او اور ذکر کړی، چې دا د مصر د معماري تخنیک و، او دا معلومات د قرآن له نزول ۱۲۰۰ کاله وروسته کشف شول.

پایله - قرآن د تاریخ ریښتینی کتاب دی

دا موضوع ښکاره کوي چې قرآن د وحی کتاب دی، نه د انسان د لاس جوړ شوی اثر .
هیڅوک ۱۴۰۰ کاله وړاندې نه پوهېده چې هامان د مصر د معمارۍ چارو مسؤول و، خو قرآن کریم دا حقیقت بیان کړی و.

قرآن نه یوازې د دین، اخلاقو، او توحید کتاب دی، بلکې د تاریخي، علمي او لرغون پوهنیزو معجزو خزانه هم ده .د هامان کیسه د دې یو ژوندی ثبوت دی.

"سَنُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْآفَاقِ وَفِي أَنفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ"

ژباړه" :موږ به دوی ته خپلې نښې په افاق کې او په خپلو ځانونو کې وروښیو، تر څو ورته جوته شي چې دا قرآن (حق دی) ".فصلت(53 :)

د فرعون جرسه

ډاکټر_موریس_بوکایل_اسلام ته_سفر ډاکټر موریس بوکایل چې خورا مشهور ساینس پوه و، هغه د فرعون د مړینې په اړه د څیړنې لپاره وټاکل شو، ترڅو د هغه د مړینې لامل ومومي، تر تحقیق مخکې هغه عیسوی و، او په بایبل کې ویل شوي چې فرعون ډوب شوی نه و، هغه په خپله مړ شو، خو کله چې ډاکټر موریس بوکایل تحقیق وکړ په بدن یې د سمندر مالګه کشف شوه .دا ښکاره ثبوت دی چې فرعون غرق شوی دی د تحقیق په جریان کې یو چا ډاکټر ته وویل چې د مسلمانانو په قرآن کې د فرعون په اړه یادونه شوې ده،) القرآن جلد **10**،ایات**90 ، 92**

خدای ج فرمایي :

"او موږ بني اسرائیل د بحر څخه تېر کړل، نو فرعون له خپلو لښکرو سره په دوی پاسې راورسیدلو په سرکشی او په ظلم سره ،تر دې چې کله ونیلو غرق والي، پس ویې ویل هغه : چې نشته بل معبود مګر همغه دی چې بني اسرائیلو پرې ایمان راوړی دی .او زه یو له مسلمانانو څخه یم (۹۰) ایا اوس د ایمان راوړو په داسې حال کې چې ته مخکې له ایمان څخه انکار کړی و او ته له فاسقانو څخه وې (۹۱) نو نن ورځ موږ ستا په بدن کې تا ته نجات ورکوو، د دې لپاره چې ته د هغو کسانو لپاره چې له تا وروسته دي یوه نښه شې، او بېشکه ډېر خلك زموږ له نښو څخه غافل دي "(۹۲)

نو کله چې ډاکټر موریس بوکایل دا خبره واوریده نو حیران شو او ویې ویل چې قرآن کریم د فرعون تر مړینې دوه زره کاله وروسته نازل شو .او د هغه جرسه په **1898** کې کشف شوې وه، او تر ۳۵۰۰ کلونو پورې د فرعون په اړه هیڅوک نه وو خبر خو قرآن لا دمخه ذکر کړی دی او د فرعون د نښو نښانو په باره کې چې قرآن کریم څه بیان کړي، نن ورځ ټولې نښې په تحقیق سره ثابتې شوې دي .او له هغه وروسته یې د مسلمانیدو اعلان وکړ، او شهادت کلمه یې وواېله

الحمدلله

مصر لرغونپوهنه

Hieroglyphsد مصر لرغون پوهنه-

د قرآن کریم معجزې

«مصر لرغون پوهنه »

«آسمان او د ځمکې ژاړه پر فرعون باندې»**.**

الله تعالی فرمایي" **:** فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ"**..**

"اسمان پر فرعون ونه ژړل"

په دې سره کفارو ادعا وکړه چې هر چا چې قرآن کريم ليکلی خطا يې کړې ده ځکه هېڅا دا ادعا نه ده کړې چې اسمان د فرعون لپاره ژړل!

نن ورځ مصر پوهانو هيروګليفونه وموندل چې پرې ليکل شوي دي چې اسمان د فرعون لپاره ژړل **1400** .کاله دمخه هيڅوک د مصري هيروګليف باندې نه پوهيدل آن تردې چې په ۲۱تمه پيړۍ کې ددوی په مفهوم باندې تاريخ پوهان پوه شول، مصري هيروګليفونه په پنځمه پيړۍ کې د کافر پاچاهانو په وروستي تړلو سره، د هيروګليفيک ليکلو پوهه ورکه شوه .که څه هم هڅې وشوې، ليکنه د منځنۍ دورې او د عصري دورې په لومړيو کې ناڅرګنده پاتې شوه .د هيروګليفيک ليکلو تشريح په پای کې په **1820** کې د جېن فرانسويس چيمپولين **(Jean-Francois)** لخوا د روزېټا ډبرې **(Rosetta Stone)** په مرسته سرته ورسيده.

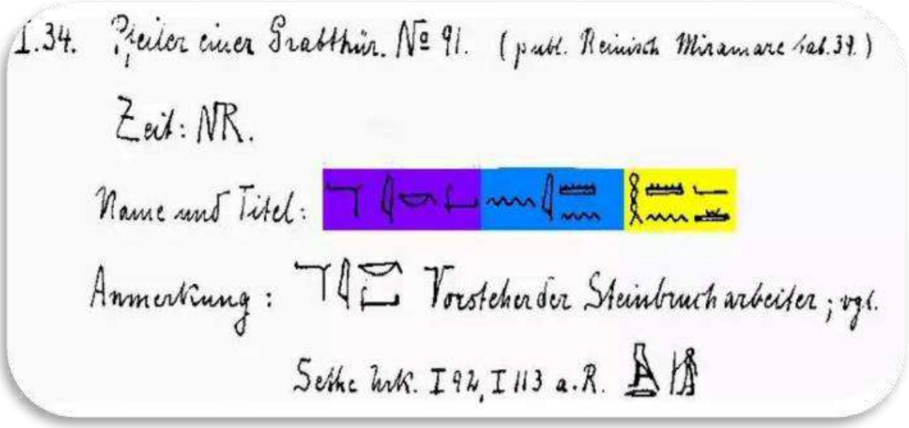

ويکيپيډيا،مصري هيروګليفس،**2020** ،

کله چې هیروګلیفونه په پای کې وپیژندل شول دوی وموندل چې څنګه مصریانو په خپل هلاک شوی فرعون باندې ویرونه کول.

یو اهرامي متن چې څنګه آسمان په مړ شوي فرعون باندې ژړل ،

وايي[:اسمان ژاړي، ستوري لړزيږي، د خدايانو ساتونکي ويريږي او د دوی خدمتګاران تښتي کله چې دوی ګوري چې پاچا د روح په شان راپورته کيږي، د يو خدای په توګه چې ژوند وکړي ددوی د پلرونو او د ميندو په خايص].

د بدلوولو نښې، **C.G.** جونګ، پنځم ټوک ۱۷۵۷ مخ.

دا وايي چې" اسمان ژاړي "په مړ فرعون .دا په دې وروستيو کې وپيژندل شو، مګر دا د کشف کيدو څخه **1400** کاله دمخه په قرآن کريم کې انځور شوی و، او الله سبحان وتعالی ددوی ددې خبرې چې ځمکې او آسمان په فرعون باندې ويرونه او ژاړه کوله د رد ځواب ورکړ:

الله تعالی فرمايي: فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ وَمَا كَانُوا مُنْظَرِينَ

قرآن ۴۴:۲۹

نه اسمان او نه زمکې په دوی وژړل او نه دوی ته مهلت ورکړل شو

" نه اسمان او نه زمکه پر دوی و ژړل"

دلته قرآن د دوی د ادعا ته د رد ځواب ورکوي چې يوازې په مصري هيروګليفونو **(hieroglyphs)**کې موندل شوی،

قرآن د لرغوني مصر هغه پوهه څرګندوي چې د لرغونپوهنې له مخې تر **1880** کلونو پورې نه و موندل شوی او په **1910s** کې ژباړل شوی .پرته لدې چې رسول الله (ص) **hieroglyphics**لوستلی شي، دا د خدای ثبوت دی.

سرچينې**Mercer, S.A.B.** :، **2020.** د پيراميډ متنونه (جلد**1**) .د الکساندريا کتابتون.

1400کاله دمخه په دې باندې هیڅوک هم نه پوهیده نو یو نالوستی سړی چې **1400** کاله پخوا یې ژوند کوه څنګه کولای شي چې د مصري هیروګلیفونه وپیژني؟

بل حوا د عیسویانو انجیل په دروغه ادعا کوي چې د ډیوېډ پاچا په وخت کې دوی د پاچا لپاره **10,000** د سرو زرو

(darics)

پیسې ورکړې .کوم چې ۴۰۰ کاله وروسته د داریوس

(Darius)پاچا لخوا د سکې په توګه وګرځېدلې **1** .کرونیکل(**29:7.**

Chronicles 29:7

معبد**temple**

سبحان الله

الله اکبر ☝

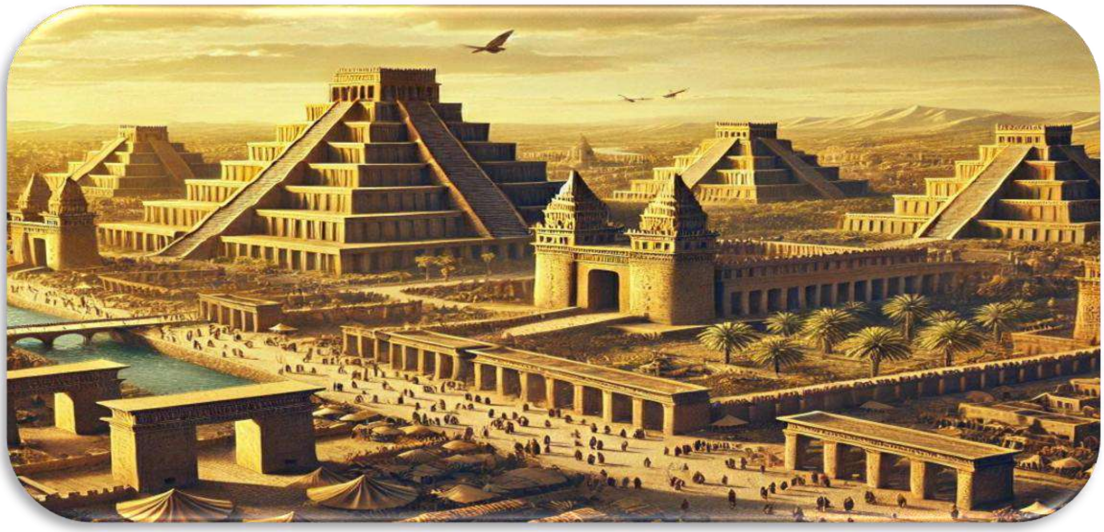

بابل ښار

د بابل (**Babylon**) لرغونی ښار د بشري تمدن له مهمو مرکزونو څخه و، چې د بین النهرین (**Mesopotamia**) په سیمه کې موقعیت درلود .دا ښار د نمرود، حمورابي، او نبوکدنصر (**Nebuchadnezzar**) په څېر پاچاهانو له خوا اداره شوی او د خپلو سترې ودانیزې لاسته راوړنو، د بابل برج، او د ځوړندو باغونو (**Hanging Gardens of Babylon**) له امله مشهور و.

د بابل د کشف کیسه

په **19** مې او**20** مې پېړۍ کې، لرغونپوهانو د عراق په موجوده سیمه کې د بابل ښتې وموندلې .دوی د دې ښار د معمارۍ، قانوني نظام، او د ستورپوهنې له پرمختګونو سره آشنا شول.

خو د قران کریم له نظره، بابل یوازې یو عادي تمدن نه و، بلکې د یو ځانګړي تاریخي حقیقت نښه ده.

قرآني اعجاز – بابل، سحر، او د هاروت و ماروت کیسه

الله جل جلاله په قرآن کریم کې د بابل یادونه کړې، او دا ځای یې د سحر (جادو) د تاریخ له مهمو مرکزونو څخه ګڼلی دی:

وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَٰنُ وَلَٰكِنَّ ٱلشَّيَٰطِينَ كَفَرُوا۟ يُعَلِّمُونَ ٱلنَّاسَ ٱلسِّحْرَ وَمَآ أُنزِلَ عَلَى ٱلْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَٰرُوتَ وَمَٰرُوتَ ۚ وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّىٰ يَقُولَآ إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ ۖ

او نه و کفر شوی سلیمان ع ولیکن شیطانان کافر شوي وو ښولو به هغوی خلکو ته جادو او متابعت به یي کولو د هغه څیز چې نازل کړی شوی وو په دوو فرښتو باندې په بابل ښار کې چې هاروت او ماروت دي او ښوونه به نه کوله دې دواړو هیڅا ته تر هغې پورې چې به وویل دوی خبره داده بله نه ده چې مونږ ازمیښت یو پس ته مه کافر کیږه..

البقرة**102 :**

د دې آیت علمي اعجاز او تاریخي حقیقت

د بابل سحر او جادو :د لرغوني بابل د تمدن څېړنو ثابته کړې چې هلته سحر او جادو یو پراخ دود و، او خلک به د اسماني اجسامو (ستوریو) له لارې د غیب معلوماتو ته د رسېدو هڅه کوله .دا هماغه څه دي چې قرآن یې تایید کړي.

د بابل کشف :قرآن کریم د بابل یادونه کړې وه، خو د اروپایي لرغونپوهانو له خوا دا ځای ډېر وروسته وموندل شو .دا قرآني حقیقت د قرآن د علمي اعجاز یوه بېلګه ده.

د جادو تعلیم :قرآن ویلي چې هاروت او ماروت به خلکو ته جادو ښوده، خو ورسره یې خبرداری ورکاوه .دا د بابل د تمدن له تاریخي واقعیت سره سمون خوري، ځکه چې هلته د جادو لپاره ځانګړي مدرسې موجودې وې، چې خلکو ته یې د تعویذونو، افسونونو، او جادویي مراسمو زده کړې ورکولې.

نتیجه

د بابل د ښار کشف، د دې ښار د جادویي تمدن د شتون ثبوت، او د قرآن کریم د آیتونو تصدیق، دا ټول د قرآني اعجاز یو مهم اړخ ثابتوي .الله جل جلاله **1400** کاله وړاندې داسې حقایق بیان کړي وو، چې وروسته ساینس او تاریخ هغه تصدیق کړل.

د ابراهیم ع د قوم د خدایي نښې

هو، دا یو ډېر مهم قرآني اعجاز دی !د حضرت ابراهیم علیه‌السلام د قوم د لمر، سپوږمۍ او وینوس عبادت په اړه د تاریخپوهانو وروستي کشفیات اوس دا ثابتوي چې قرآن کریم ۱۴۰۰ کاله مخکې هغه حقیقت بیان کړی و، چې ساینس او لرغونپوهانو اوس کشف کړی.

۱ .قرآني اعجاز – د لمر، سپوږمۍ او ستورو عبادت

قرآن کریم په سورت الأنعام (۶:۷۶-۷۸) کې دا موضوع په واضح ډول بیان کړې:

فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ ٱلَّيْلُ رَءَا كَوْكَبًا ۖ قَالَ هَٰذَا رَبِّى ۖ فَلَمَّآ أَفَلَ قَالَ لَآ أُحِبُّ ٱلْـَٔافِلِينَ ٧٦
فَلَمَّا رَءَا ٱلْقَمَرَ بَازِغًا قَالَ هَٰذَا رَبِّى ۖ فَلَمَّآ أَفَلَ قَالَ لَئِن لَّمْ يَهْدِنِى رَبِّى لَأَكُونَنَّ مِنَ ٱلْقَوْمِ ٱلضَّآلِّينَ ٧٧

فَلَمَّا رَءَا ٱلشَّمْسَ بَازِغَةً قَالَ هَٰذَا رَبِّى هَٰذَآ أَكْبَرُ ۖ فَلَمَّآ أَفَلَتْ قَالَ يَٰقَوْمِ إِنِّى بَرِىٓءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ ٧٨

ژباړه:

پس هرکله چه تیاره واچوله په ده باندې شپه نو وی لیدلو ستوری وویل دۀ چې دا رب ځما دی په ګومان ستاسې پس هرکله چه غائب شو هغه ستوری نو وویل دۀ چې نه خوښوم زه غائبیدونکی پس هرکله چې ولیدله ابراهیم (ع) سپوږمۍ راښتونکی نو وویل ده چه دا رب زما دی په ګومان ستاسې پس هرکله چه هغه هم غائبه شوه وویل دۀ خامخا که هدایت نه وئ کړی ماته رب زما نو خامخا به وم زه له ضرور له ټولی د ګمرهانو نه پس هرکله چه ولید ابراهیم(ع) لمر راختونکی نو وویل دۀ چی دا رب زما دی په ګومان ستاسې چه دا لوی دی پس هر کله چه هغه هم غائب شو نو وویل ده چه ای قومه ځما بیشکه زه ویزاره یم له هغه څیز نه چې تاسې یي شریکوی له خدایه سره،".

دا آیتونه ښکاره کوي چې د حضرت ابراهیم علیه‌السلام قوم د ستورو، سپوږمۍ او لمر عبادت کاوه.

د تورات او انجیل خاموشي – هیڅ تفصیل نشته!

د تورات (عهد عتیق) او د انجیل (عهد جدید) اوسنیو نسخو کې دا حقیقت نشته، چې د حضرت ابراهیم قوم د لمر، سپوږمۍ او وینوس عبادت کاوه.

۲ .د تاریخپوهانو کشفیات – د قرآن اعجاز تاییدوي

اوس، لرغونپوهانو او تاریخپوهانو دا کشف کړې چې د سومري، بابلي او اکدي تمدنونو خلک، چې حضرت ابراهیم علیه‌السلام ته منسوب دي، د لمر، سپوږمۍ او وینوس عبادت کاوه.

(۱) د سپوږمۍ خدای" – نانا**(Nanna / Sin)** "

په اور **(Ur)** ښار کې، چې د حضرت ابراهیم علیه‌السلام د پیدایښت ځای ګڼل کېږي، د سپوږمۍ خدای" نانا "ته لوی عبادتځایونه جوړ شوي وو.

بابلیانو او اکدیانو ورته" سین "**(Sin)** هم وایه.

دا خدای د شپې حاکم ګڼل کېده او خلک به یې عبادت ته دعاوې کولې.

(۲) د وینوس خدای" – عشتار**(Ishtar / Inanna)** "

وینوس (زهرة) ستورې د سومریان، بابلیان، او اکدیانو لپاره مهم معبود و.

دوی وینوس ته" عشتار **(Ishtar)** "یا" انانا **(Inanna)** "ویل.

دا د حاصلخېزۍ، جنګ او مینې خدایه ګڼل کېده.

(۳) د لمر خدای" – شمس**(Shamh** ")

د بابل او اکد خلکو د لمر خدای" شمس "عبادت کاوه.

شمش د رڼا، عدالت، او واک سمبول و.

حتی د حمورابي قانون د شمش عبادت ته منسوب و.

۳ .د قرآن او د تاریخپوهانو کشف یو شان دی**!**

قرآن کریم دا حقیقت ۱۴۰۰ کاله مخکې بیان کړی و، خو ساینس او لرغونپوهانو دا اوس کشف کړ.

په قرآن کې راغلي چې حضرت ابراهیم علیه‌السلام قوم د لمر، سپوږمۍ او ستورو عبادت کاوه، او لرغونپوهان دا اوس تاییدوي چې سومریان، بابلیان او اکدیان، چې د حضرت ابراهیم علیه‌السلام د سیمې خلک وو، دا اجرام لمانځل**!**

۴ .د لویدیځو تاریخپوهانو څرګندونې

– Samuel Noah Kramer مشهور سومري تاریخپوه، وايي:

"په سومري تمدن کې د سپوږمۍ خدای نانا، د لمر خدای شمش، او د وینوس خدایه عشتار د عبادت اصلي مرکزونه وو".

– Thorkild Jacobsen د میسوپوتامیا د دین متخصص، لیکي:

"د اور **(Ur)** معبد د سپوږمۍ خدای نانا ته وقف شوی و، چې د دې ښار خلک یې اصلي عبادت کوونکي وو".

– Stephanie Dalley د بابلي اسطورو څېړونکې، وايي:

"د سومري، بابلي او اکدي تمدنونو خلک د اسماني اجرامو عبادت کاوه، او دا یو ثابت حقیقت دی".

۵ .پایله – د قرآن اعجاز روښانه شو!

۱۴۰۰ کاله مخکې، قرآن کریم هغه حقیقت بیان کړی و، چې ساینس اوس کشف کړ.

تاریخپوهانو اوس وموندله چې د حضرت ابراهیم علیه‌السلام قوم واقعاً د لمر، سپوږمۍ او وینوس عبادت کاوه.

دا د قرآن یو ستر اعجاز دی، چې د تاریخي شواهدو سره ۱۰۰٪ سمون لري!

د حضرت یوسف د زماني اقتصادي اعجاز

د حضرت یوسف علیه السلام د زمانې اقتصادي اعجاز – د درهم (سپینو زرو) ذکر په قرآن کې

قرآن کریم د تاریخ، اقتصاد، او د پیسو د تطور په اړه داسې نښې وړاندې کوي چې د ساینس، تاریخي شواهدو، او د ارکیولوژۍ (آثار پوهنې) له موندنو سره په بشپړ ډول تطابق لري .یو له دغو مهمو اشاراتو څخه د سورة یوسف ۲۰م آیت دی، چیرې چې ذکر شوی:

فَشَرَوْهُ بِثَمَنٍ بَخْسٍ دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ وَكَانُوا فِيهِ مِنَ الزَّاهِدِينَ

(نو هغوی هغه (یوسف) په کم ارزښت قیمت، څو ټوټې درهمه وپیرودل، او هغوی ورڅخه بېپروا وو.)

١ .د" درهم "تاریخي مفهوم او د سپینو زرو اړیکه

د قرآن کریم له دې آیت څخه ښکاري چې د حضرت یوسف علیه السلام د پلور پر مهال "درهم "کارول شوی، چې دا د یو ټاکلي اقتصادي سیستم موجودیت ښیي.

درهم د یوناني دراخما **(Drachma)** نه اخیستل شوی :دا سکه د یونان او وروسته د فارس، روم، او عربو تمدنونو کې د سپینو زرو لپاره کارېدله .د اسلام نه وړاندې هم عربو د فارس د درهمو کارونه درلوده.

درهم عموماً د سپینو زرو سکې وې :د اسلامي دورې وروسته، درهم د خالص سپینو زرو سکې وې، چې وزن یې تقریباً 2.975 ګرامه و.

په مصر کې د سپینو زرو اقتصاد :د حضرت یوسف علیه السلام د زمانې مصر یو پرمختللی اقتصادي سیستم درلود .که څه هم مصریان زیاتره د تبادلې نظام **(Barter System)**کاراوه، خو د آسیا او مدیترانې سیمو څخه سپین زر مصري بازارونو ته تلل.

۲ .د قرآن اعجاز – آیا د حضرت یوسف د دورې پیسو ته اشاره شوې؟

که قرآن یوازې د عامې تبادلې **(Barter)** سیستم ته اشاره کړې وای، دا به د مصر د اقتصادي واقیعت سره برابره وای، خو قرآن د" درهم "یادونه کړې، چې دا د یو داسې اقتصادي سیستم اشاره ده، چې د فلزي سکو کارونه پکې موجود و.

اوسنۍ ارکیولوژیک موندنې هم ښیي چې د حضرت یوسف علیه السلام د دورې سره نږدې وختونو کې، سپین زر د سوداګرۍ لپاره کارېدل، په ځانګړې توګه د مصر، کنعان (فلسطین)، او بین النهرین تمدنونو ترمنځ.

۳ .د ارکیولوژۍ شواهد – آیا په لرغوني مصر کې فلزي پیسې وې؟

د مصر لرغوني مالیاتي سیستم :که څه هم د پخواني مصر اقتصاد زیاتره د تبادلې پر بنسټ و، خو ارکیولوژستانو داسې شواهد موندلي چې مصریانو د سپینو زرو ټوټې (**Bullion Silver**) د ارزښت د تبادلې لپاره کارولې.

د سپینو زرو موجودیت :په مصر کې د سپینو زرو موندل ثابتوي چې دا فلز د ارزښت ساتلو لپاره کارېدلی، او احتمالاً د درهم په بڼه کارول شوی و.

په مصر کې د" شکل "نومي واحد :د حضرت یوسف (ع) د دورې نه مخکې او وروسته، مصریانو د سرو زرو او سپینو زرو" شکل "نومي واحد کاروه،

۴ .د اقتصاد او تجارت معجزه – ولې" دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ"؟

قرآن کریم وایي چې یوسف علیه السلام" په څو شمېرل شویو درهمو "وپلورل شو .دا ښیي چې:

درهم هغه وخت عام ارزښت درلود – دا یوازې فلز نه و، بلکې د تجارت لپاره کارېده.

د" معدودة "ذکر – دا ښيي چې دا سکې ډېرې نه وې، بلکې کم ارزښت درلود.

اقتصادي استثمار ته اشاره – هغوی (يوسف ع ورونه) په هغه کې زاهدين وو، يعنې ډېرې ارزښت نه يې ورکاوه .دا د انسانانو د استثمار يو له لومړيو يادونو څخه دی، چې نننی تاريخ يې د غلامانو د پلورلو سره مقايسه کوي.

۵ .قرآن او د اقتصاد راتلونکي پوهه

دا آيت نه يوازې يو تاريخي حقيقت بيانوي، بلکې د پيسو د ارتقا او د اقتصادي سيستمونو د پرمختګ يو مهم حقيقت هم روښانه کوي .په داسې حال کې چې لويديځ محققين دا باور لري چې فلزي پيسې وروسته رايجې شوې، قرآن ثابتوي چې د حضرت يوسف (ع) په زمانه کې سپين زر د تبادلې وسيله وه.

نتيجه

د سورة يوسف ۲۰م آيت نه يوازې يوه تاريخي پيښه نه بيانوي، بلکې يو مهم اقتصادي اعجاز هم لري .د" درهم "ذکر په هغه زمانه کې د فلزي پيسو د استعمال ښکارندويي کوي، چې اوسني ارکيولوژيکي شواهد يې هم تاييدوي .دا د قرآن د ساينسي، تاريخي، او اقتصادي معجزو څخه يوه ده، چې د يو نامعلوم اقتصادي حقيقت يادونه يې کړې، او د معاصرې ارکيولوژۍ موندنې يې تصديق کوي.

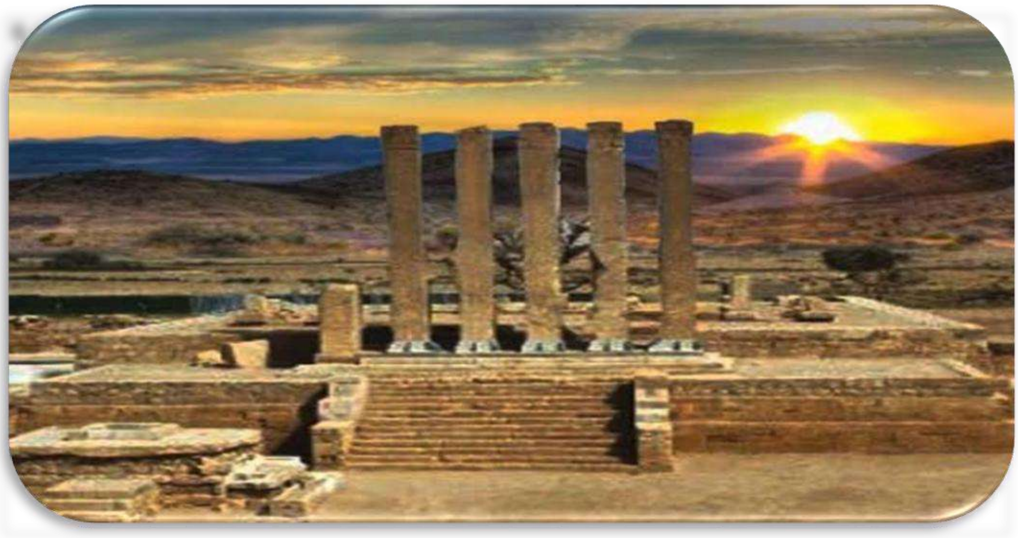

اصحاب الحجر

د حجر خلک (اصحاب الحجر) او د قرآني اعجاز نښانې

الله تعالی د قرآن کریم په سورة الحجر کې د" حجر خلکو "یا اصحاب الحجر په هکله داسې فرمايي:

"وَلَقَدْ كَذَّبَ أَصْحَـٰبُ ٱلْحِجْرِ ٱلْمُرْسَلِينَ ٨٠ وَءَاتَيْنَـٰهُمْ ءَايَـٰتِنَا فَكَانُوا۟ عَنْهَا مُعْرِضِينَ ٨١ وَكَانُوا۟ يَنْحِتُونَ مِنَ ٱلْجِبَالِ بُيُوتًا ءَامِنِينَ ٨٢"

(او په یقین، د حجر خلکو پیغمبران دروغجن وبلل .او موږ هغوی ته خپلې نښې وروښودې، خو هغوی له دې ټولو څخه مخ واړاوه .او هغوی له غرونو داسې کورونه جوړول چې ځانونه یې پکې خوندي ګڼل)[الحجر :۸۰-۸۲]

د حجر خلکو تاریخي شالید

د قرآن کریم د ذکر سره سم، حجر خلک هغه قوم و چې د الله تعالی آیتونه یې رد کړل او له خپلو ګناهونو څخه یې انکار وکړ .د لرغونپوهنې او تاریخ په رڼا کې د دې خلکو په اړه لاندې مهمې نقطې څرګندیږي:

د حجر خلکو هویت:

تاریخپوهان باور لري چې د حجر خلک د ثمود قبیلې پورې تړاو لري .ثمود هغه قوم و چې په تاریخ کې د خپلو ښکلو او مضبوطو کورونو لپاره شهرت درلود .د دې خلکو د ژوند ځای په اوسني اردن، سعودي عربستان، او شام کې یاد شوی دی.

د یوناني تاریخپوهانو یادښتونه:

یوناني جغرافیه پوه" پلني "هم د حجر خلکو یادونه کړې ده .د هغه د یادښتونو له مخې، د دې خلکو ژوند په" دوموثا "او" حجر "ښارونو کې و، چې نن ورځ د مداین صالح په سیمه کې پاتې شوني لیدل کیږي.

د لرغونپوهنې شواهد:

د اردن په پټرا سیمه کې د دې خلکو د کورونو او معمارۍ نښې شتون لري .دغه کورونه په ډبرو کې کنده شوي او د وخت له زیانونو سره سره اوس هم د دې خلکو د مهارت ګواه دي.

د حجر خلکو معمارۍ او ساینس

په غرونو کې کورونه جوړول:

الله تعالی د دې خلکو مهارت ته په غرونو کې د کورونو جوړولو په اړه اشاره کړې ده .
ساینس او لرغونپوهنه دا تاییدوي چې د پټرا د معمارۍ جوړښتونه د وخت د انجینرۍ یوه معجزه ګڼل کیږي .د دې خلکو له خوا د ډبرو کنده کول د پرمختللي ټکنالوژۍ یوه نښه ده.

د پټرا ځانګړتیاوې:

پټرا هغه ځای دی چې د حجر خلکو د ژوند نښې پکې لیدل کیږي .دا ښار د ډبرو څخه جوړ شوی، د پخو معمارۍ نمونې، د اوبو سیستمونه، او د مذهبي مراسمو ځایونه لري .دا ټول د هغه پرمختللي تمدن ګواه دي چې قرآن یې یادونه کړې.

د چاپېریالي بدلونونو اغېز:

د حجر خلکو سیمه د سختو اقلیمي بدلونونو ښکار شوې، چې په پایله کې د دې تمدن پایته رسېدلو ته لاره هواره شوه .ساینس وایي چې د وخت سخت اقلیم او د دې خلکو بې ایماني د دوی د هلاکت اصلي سببونه وو.

د حجر خلکو هلاکت او الهي عذاب

قرآن کریم د دې خلکو د هلاکت په اړه داسې فرمایي:

"فَأَخَذَتۡهُمُ ٱلصَّيۡحَةُ مُصۡبِحِينَ ٨٣ فَمَآ أَغۡنَىٰ عَنۡهُم مَّا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ ٨٤"

(نو هغوی ته له سهار سره سخت غږ راغی، او هغه څه یې چې لاسته راوړي وو، هغوی ته هیڅ ګټه ونه رسول)[الحجر :۸۳-۸۴]

د دې آیت له مخې، د حجر خلک د یو ناڅاپي الهي عذاب ښکار شول، چې د سهار له لوري ورباندې راغی او ټول یې له منځه یوړل .لرغونپوهنې ښودلې چې ممکن دا عذاب د یوې سختې زلزلې یا طبیعي پېښې له امله و، چې د هغوی ټول تمدن یې ختم کړ.

د قرآني اعجاز ښکاره کېدل

د معمارۍ مهارتونه:

قرآن کریم د دې خلکو د معمارۍ مهارتونه ۱۴ سوه کاله مخکې یاد کړي دي .د پټرا سیمه نن ورځ هم د دې قوم د پرمختللي تمدن او کلتور نښه ده.

د ژوند حقیقتونه:

د دې خلکو ژوند د ځواک او شتمنۍ سره سره، د الله تعالی له امر څخه د سرغړونې له امله پای ته ورسېد .دا حقیقت د وخت ټولو قومونو ته د عبرت درس دی.

د تاریخ او لرغونپوهنې همغږي:

لرغونپوهنه د قرآني ذکرونو تایید کوي .د حجر خلکو ژوند، کورونه، او عذاب ټول هغه څه دي چې د قرآن کریم د حقیقت یوه روښانه بېلګه جوړوي.

پایله

د حجر خلکو کیسه نه یوازې د الله تعالی د قدرت څرګندونه ده، بلکې د تاریخ، لرغونپوهنې او ساینس په رڼا کې د قرآن اعجاز ښکاره کوي .د هغوی ژوند او عذاب موږ ته دا درس راکوي چې د الله جل جلاله له امر څخه سرغړونه پایله نه لري، او یوازې هغه کسان به بریالي وي چې د خپل رب اطاعت وکړي.

د نوح توپان

د نوح علیه السلام د توپان او د هغه لرغونې نښې

د نوح علیه السلام د توپان پېښه یوه له هغو تاریخي پېښو څخه ده چې نه یوازې په دینی متونو کې ذکر شوې ده، بلکه په تاریخ، لرغون پوهه او ساینسي څېړنو کې هم ورته پاملرنه شوې ده .قرآن کریم په څو ځایونو کې د نوح علیه السلام د قوم د فساد او کفر په اړه

خبرې کوي او هغه ته د الله تعالی له خوا د عذاب يو څرګند مثال ګرځوي .دا پېښه نه يوازې د ديني لارښوونو، بلکه د عبرت يوه ستره سرچينه هم ده.

د نوح د توپان داستان په قرآن کې

په قرآن کريم کې د نوح عليه السلام د توپان ذکر په تفصيل سره شوی دی .الله تعالی فرمايي:

"فَفَتَحْنَآ اَبْوَابَ السَّمَآءِ بِمَآءٍ مُّنْهَمِرٍ ﴿﴾

54-11نو مونږ د اسمان دروازې په ډېرو راتويدونکو اوبو سره پرانستلې

وَّفَجَّرْنَا الْاَرْضَ عُيُوْنًا فَالْتَقَى الْمَآءُ عَلٰٓى اَمْرٍ قَدْ قُدِرَ ﴿﴾

54-12او له ځمکې نه مو چينې رواني کړې، نو اوبه په هغه کار باندې سره يوځای (او ګډې) شوې چې مقرر شوی و

دا آيت د نوح عليه السلام د قوم د کفر او سرکشۍ پر وړاندې د الله تعالی د قهر څرګندونه کوي .نوح عليه السلام د خپلې قوم ته پېغام ورکړ، خو هغوی له هغه نه نه يوازې ډډه وکړه بلکه پر ضد يې کار وکړ .بالاخره، الله تعالی د هغه قوم لپاره د توپان حکم وکړ، چې يوازې نوح عليه السلام او هغه چې له هغه سره پر کښتۍ کې ناست وو، د دې لويې پېښې نه ژغورل شوي.

لرغون پېژندنه او د نوح د توپان نښې

د تاريخ پوهانو او لرغون پېژندونکو د خپلې څېړنې له لارې د نوح د توپان نښې موندلې دي .د عراق په مختلفو سيمو کې لکه" ار "او" شوروپاک "ښارونو کې د توپان له امله د شګو او اوبو پاتې شونې موندل شوي دي .دا نښې د نوح د توپان تاريخي واقعيت تاييدوي، چې د الله تعالی له فرمان سره سم د هغه وخت ټول تمدنونه له منځه تللي دي.

په دې اړه د انګلستان د موزيم لرغون پېژندونکی ليونارد وول ليکي:

"د کيندنو په جريان کې داسې خزانې موندل شوې، چې د ښکلې پيالې، جکونه، او ګران بيه شيانو نه ډکې وې .دا ټول د توپان له امله د شګو او اوبو لاندې شوي وو".

دا بیان ښيي چې دا تمدنونه د طبیعي آفات له امله له منځه تللي او د نوح علیه السلام د توپان سره يې اړیکه لري.

څمکپوهنې زاویه:

ساینس وايي چې د ځمکې د ټکتونیکي حرکتونو له امله، ځینې وختونه ځمکې ښویېدنې یا ټیټې سیمې د اوبو لاندې ځي .په هغه وخت کې د بین النهرین سیمه ممکن د همدې ټکتونیکي حرکتونو له امله د یوې لویې اوبه ډکې شوې وې.

د توپان طبیعي نښې

لرغون پېژندونکو همداراز څرګنده کړې ده چې د نوح د توپان نښې یوازې په تاریخي اسنادو او خزانې کې نه، بلکې په ځمکې کې د اوبو او شګو له زیاتوالي سره هم موندل کیږي .د" ار "ښار کیندنې ښيي چې د توپان په وخت کې د اوبو سطحه خورا لوړه شوې وه او د ښار جوړښتونه د اوبو او شګو تر مینځ ښخ شوي دي .دا ټول د طبیعي پېښې یوه ستره نښه ده، چې د نوح د توپان پر مهال د ځمکې اوبه ستره سیلاب جوړ کړی و.

د نوح علیه السلام د توپان درس

د نوح علیه السلام د توپان پیښه د انسانانو لپاره یو ستر درس دی .دا پیښه د الله تعالی د قهر نښه ده، چې له کومته د هغه قوم د کفر او سرکشي له امله اړ شوی و .په دې توګه، د نوح د توپان داستان نه یوازې د تاریخ یوه مهمه برخه ده، بلکه د الله تعالی د قهر پر وړاندې د انسانانو د اعمالو په اړه یو واضح پیغام هم لري.

پایله

د نوح علیه السلام د توپان تاریخي نښې او د قرآن کریم په تفصیل سره بیان شوې پیښه د عبرت یوه ستره سرچینه ده .د دې پیښې مطالعه موږ ته دا درس راکوي چې انسانان باید د الله تعالی د حکمونو ته درناوی وکړي او د کفر او فساد له لارې ځانونه له عذاب څخه خوندي وساتي .دا پیښه د الله تعالی د کلام د محفوظیت او د هغه د حکمت تایید هم کوي، چې هره پېښه د هغه په پلان کې ده او د انسانانو لپاره یو درس دی.

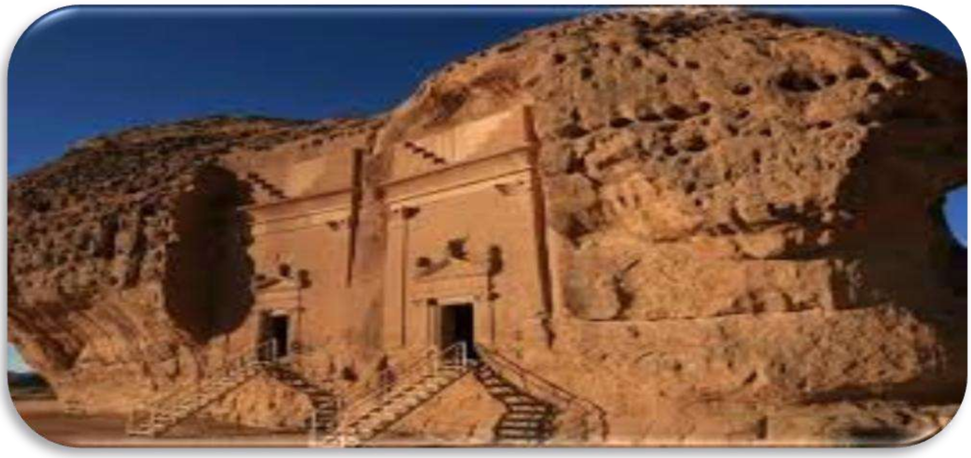

سبا قوو، معرب بند،العرم سیلاب

د سبأ قوم تمدن او د هغوی شتمني

قرآني اشاره:

الله ﷻ د سبأ قوم ته د يو ستر نعمت لرونکي وطن ذکر کوي:

(لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكَنِهِمْ آيَةٌ جَنَّتَانِ عَن يَمِينٍ وَشِمَالٍ ۖ كُلُوا مِن رِّزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُ ۚ بَلْدَةٌ طَيِّبَةٌ وَرَبٌّ غَفُورٌ)

(سبأ :١٥)

يقينًا يقينًا د سبا (خلقو) لپاره په خپلې استوګنې کې يوه لويه نښه وه (هغه دا چې د دوی) ښي او چپ اړخ ته دوه باغونه دي، تاسو د خپل رب له رزقه خورئ او د هغه شکر وباسئ (دا ښار) پاکيزه ښار دی او(ستاسو) رب دی ډېر بخښونکی

توضيح:

سبأ د عربستان یو له سترو مدنیتونو څخه و، چې د زراعت، سوداګرۍ، او پرمختللي سیستم له برکته یې ځواکمن اقتصاد درلود.

د معرب بند د دوی د تمدن د قوت نښه وه، چې پراخې ځمکې یې خړوبولې او هغوی ته یې سوکاله ژوند برابر کړی و.

2.د معرب بند او د سبأ د خلکو نافرماني

قرآني اشاره:

(فَأَعْرَضُوا فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ وَبَدَّلْنَاهُم بِجَنَّتَيْهِمْ جَنَّتَيْنِ ذَوَاتَيْ أُكُلٍ خَمْطٍ وَأَثْلٍ وَشَيْءٍ مِّن سِدْرٍ قَلِيلٍ)

(سبأ :۱۶)

بیا دوی مخ واړلو (د نبیانو له دعوت نه) نو مونږ په دوی د بند زورور سېلاب راخلاص کړ او د دوی د دوه باغونو په ځای مو دوی ته دوه داسې باغونه په بدل کې ورکړل چې دواړه خاوندان د بې خونده مېوو او غزانو او څه لږ شی د بېرو وو

توضیح:

د سبأ قوم ناشکري وکړه، چې نتیجه یې د معرب بند نړېدل او د" العَرم "سیلاب وو.

"سیل العرم "د دې بند د ړنګیدو له امله راغلی ناورین و، چې حاصل خیزه باغونه یې په شاړو ځمکو بدل کړل.

دوی د خپل نافرمانۍ له کبله تباه شول، او د هغوی تمدن له منځه لاړ.

3.علمي او تاریخي شواهد

الف (د معرب بند د جوړښت ځانګړتیاوې

د بند اوږدوالی ۶۲۰ متره، سور ۶۰ متره، او لوړوالی ۱۶ متره و.

دا بند د دوه غرونو تر منځ جوړ شوی و، چې د اوبو د زېرمه کولو او وېشلو یو پیچلی سیستم یې درلود.

دا بند له میلاد څخه مخکې جوړ شوی او د ۵۴۲ میلادي کال په شاوخوا کې د یو ستر سیلاب له کبله ونړېد.

ب (د لرغونپوهانو څېړنې

فرانسوي لرغونپوه هولو او سترین د معرب بند د پاتې شونو مطالعه کړې او تایید یې کړې چې دا بند د یو پیاوړي تمدن استازیتوب کاوه.

ورنر کلکر، یو عیسوي لرغونپوه، منلې چې د قران کریم بیان شوی" سیل العرم "د تاریخي حقایقو سره سمون لري.

4.د قرآني اعجاز توضیح

قران کریم د سبأ قوم د بربادۍ اصل لامل بیانوي :دوی ناشکري وکړه، او دا د معرب بند د نړېدو سبب شو.

دا یو تاریخي حقیقت دی، چې اوسني لرغونپوهان یې هم تاییدوي.

قران کریم" سیل العرم "یو ځانګړی اصطلاح کارولې، چې د" عرم "مانا بند یا ډیم ده، او دا علمي حقیقت په هیڅ بل پخواني کتاب کې دومره دقیق نه دی ذکر شوی.

نتیجه

د سبأ قوم کیسه یو قوي قرآني اعجاز دی، چې تاریخي، لرغونپوهني، او جیولوژیکي شواهد یې تائیدوي .معرب بند د هغه وخت د تمدن لوړه نښه وه، او د سبأ قوم د سرکشۍ له کبله دا ستر نعمت په عذاب بدل شو.

د ارم ورک شوی ښار

قرآني اشاره:

(أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ * إِرَمَ ذَاتِ ٱلْعِمَادِ * ٱلَّتِى لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِى ٱلْبِلَٰدِ) (الفجر :۶-۸)

ایا ته نه وینې چې ستا رب له عاد قوم سره څه وکړل؟ په ارم کې چې خاوند د لویو ستنو وو هغه چې د ښارونو په (سلسله) کې د ده په شان بل نه و پیدا شوی.

د ارم ښار موندل – علمي څېړنې او قرآني تصدیق

ارم، چې قرآن کریم یې د" ذات العماد "(د ستنو درلودونکی ښار) په توګه یادونه کوي، د اوږدې مودې لپاره یو ورک شوی افسانوي ښار ګڼل کېده .مګر د ۱۹۹۰ ز .کال څېړنو وښوده، چې دا یو حقیقي ښار و، چې د عمان صحرا کې د شګو لاندې پټ شوی و.

۱ .د ښار موندلو تاریخي شالید

په ۱۹۳۲ ز .کال کې، انګلیسي څېړونکي توماس برتمن د عرب ټاپووزمې د لرغونو ښارونو په اړه خپل کتاب **"Arabia Felix"** ولیکه، چې پکې د یو ورک شوي ښار یادونه شوې وه.

په ۱۹۹۰ ز .کې، لرغونپوه نیکولاس کلپ د ناسا له مصنوعي سپوږمکۍ څخه د صحرا عکسونه ترلاسه کړل، چې پکې د زاړه ښار نښې ښکارېدې.

د دې موندنو پر بنسټ، د کیندنو لړۍ پیل شوه، او داسې ستنې او جوړښتونه وموندل شول، چې د قرآن له بیان سره سمون لري.

۲ .جیولوژیکي شواهد

د دې ښار موقعیت د عمان په صحرا کې، د اوبار د شګو لاندې و، کوم چې ښیي دا ښار د طبیعي آفتونو یا شګو طوفان له امله ورکېدلی دی.

د ناسا سپوږمکۍ عکسونو دا تایید کړه، چې د ښار نښانې د شګو لاندې پټې شوې وې، لکه څنګه چې قرآن کریم بیانوي، چې دا ښار داسې و، چې" په نورو ښارونو کې یې مثال نه و".

۳ .د قرآن د" ذات العماد "اصطلاح علمي تصدیق

د کیندنو پر مهال، داسې ستنې وموندل شوې، چې د ښار ځانګړتیاوې څرګندوي .دا ستنې دقیقا د" ذات العماد "تعبیر تاییدوي.

د دې ښار موندل، د قرآن کریم هغه بیان تاییدوي، چې دا یو ځانګړی او ستر ښار و.

پایله – د قرآن علمي اعجاز

قرآن کریم ۱۴۰۰ کاله وړاندې د ارم د ورک شوي ښار یادونه کړې وه، چې د هیڅ بل ښار مثال یې نه و .د مدرن علم له پرمختګ سره، د ناسا سپوږمکۍ، لرغونپوهانو او جیولوژستانو دا ښار وموند، چې د قرآن کریم علمي اعجاز ته یو بل ژوندی ثبوت دی.

د سدوم او ګموره ښارونه

قرآني اشاره:

(فَأَنجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا ٱمْرَأَتَهُ كَانَتْ مِنَ ٱلْغَٰبِرِينَ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِم مَّطَرًا فَٱنظُرْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُجْرِمِينَ) (الأعراف :۸۳-۸۴)

نو مونږ هغه (لوط) او د هغه اهل ته نجات ورکړ، پرته له خپلې ښځې چې له پاتې کسانو څخه وه .او مونږ پرې باران واوراوه، نو ته وګوره چې د مجرمانو انجام څه شو؟

د سدوم او ګموره **(Gomorrah)** موقعیت او تاریخي شواهد

سدوم هغه ښار و، چې حضرت لوط علیه السلام پکې نازل شوی و .قرآن کریم د دې ښار د تباهۍ علت د دوی اخلاقي انحراف او فاحش اعمال ښيي .د قرآن کریم دا بیانونه د علمي څېړنو او جیولوژیکي معلوماتو له مخې هم تأیید شوي.

د بحر میت **(Dead Sea)** په سیمه کې، چې د اسرائیل، اردن او فلسطین تر منځ موقعیت لري، لرغونپوهانو داسې شواهد موندلي، چې ښيي دا ښارونه د طبیعي افتونو له امله له منځه تللي دي.

زلزلې او اور غورځونکي فعالیتونه:

جیولوژستانو ثابته کړې، چې دا سیمه د ځمکې د ټکرېدونکو تختهییزو پلیټونو پر یوه حساسې کربښې موقعیت لري، کوم چې قوي زلزلې رامنځته کوي.

سلفر او سوځېدلي ډبرې:

د بحر میت په شاوخوا کې داسې سلفري مواد موندل شوي، چې ښيي دا سیمه د سختو اورونو ښکار شوې ده.

د قرآن اعجازي تعبیر:

(فَجَعَلْنَا عَٰلِيَهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّن سِجِّيلٍ) (الحجر :۷۴)

نو مونږ د هغې (سیمې) لوړ لاندې کړ او مونږ پرې سختې ختې (ډبرې) واورولې.

دا آیت شریف نه یوازې د زلزلې اشاره کوي، بلکې هغه سختې ډبرې هم یادوي، چې د اور غورځونو یا سلفري چاودنو له امله باران غوندې پرې راغلې.

تاریخي موندنې او د قرآن تایید:

د ۱۹۵۷ کال د"**National Geographic**" د

مجلې راپور ښيي، چې د سدوم ښار شاوخوا

د سلفري اورېدو شواهد موندل شوي.

پوهان وايي، د بحر میت تر ټولو ټیټه برخه د یو قوي زلزلې له امله راښکته شوې، چې د قرآن د تعبیر" فَجَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا "سره سمون لري.

پایله:

د سدوم او ګموره ښارونو تباهي نه یوازې یو تاریخي حقیقت دی، بلکې قرآني تعبیرات د جیولوژي، لرغونپوهۍ او ساینسي شواهدو سره سمون لري .دا د قرآن یو بل اعجاز دی، چې د پېړیو مخکې یې د یوې طبیعي فاجعې دقیق تفصیل ورکړی.

د سرو زرو اغوستل د نارینه وو لپاره

د سرو زرو اغوستل د نارینه وو لپاره – علمي او روغتیایي زیانونه

نبوي لارښوونه:

د عبدالله بن عباس رضي الله عنهما څخه روایت دی، چې رسول الله ﷺ فرمایلي:

"نهي رسول الله ﷺ عن خاتم الذهب"

"رسول الله ﷺ د سرو زرو ګوتوګي (انګوټي) اغستو منع کړې ده"

(بخاري، مسلم)

اسلامي حکم:

په اسلام کې نارینه له سرو زرو منع شوي، خو ښځو ته د زینت لپاره روا دي .دا حکم یوازې یو دیني امر نه دی، بلکې اوسنی ساینس هم د دې طبی حکمتونه څرګند کړي دي.

۱ .ساینسي څېړنې او د سرو زرو اغېزې پر نارینه وو

۱.۱ د سرو زرو ذرات او د نارینه بدن

د سرو زرو ځانګړتیا دا ده چې دا یو نرم فلز دی او د پوستکي له لارې د بدن حجراتو ته داخلېږي .د سرو زرو ذرات **(ions)** د خولې د غدو، پوستکي او وینې له لارې بدن ته داخلېږي او د نارینه وو لپاره لاندې روغتیایي زیانونه لري:

۲.۱ د هورمونونو ګډوډي او د نارینه ځانګړتیاوو کمزوري

ساینس موندلې چې د سرو زرو دوامداره استعمال د ټسټسټیرون **(Testosterone)** د هورمون په تولید ناوړه اغېز کوي .دا هورمون د نارینه ځانګړتیاوو، عضلي ځواک، ذهني تمرکز، او باروری لپاره مهم رول لري.

څېړنې ښیي چې:

د سرو زرو اغوستل د ناریناو لپاره د شنډیدو سبب ګرځي چې په سفورمونو باندې ناوړه اغیزه کوي

د سرو زرو ذرې د اندروجن ریسیپټورونه **(Androgen Receptors)** کمزوري کوي، چې د نارینه هورمونونو کار ته زیان رسوي.

د نارینه تناسلي حجرات زیانمنېږي، چې د سپرم کیفیت کموي او د تولیدي سیسټم فعالیت ګډوډوي.

د ځینو ساینسپوهانو څېړنې ښيي چې د سرو زرو اغوستل د نارینه د عقامت **(Infertility)**چانس زیاتوي.

۳.۱ د وینې جریان ته زیان او د زړه ستونزې

ساینس موندلې چې د سرو زرو ذرات د وینې سره حجرات زیانمنوي او د وینې د روانۍدو سیستم ته ضرر رسوي .د سرو زرو ایونونه د وینې سره حجرات تخریبوي، چې د زړه حملې **(Heart Attack)** او د وینې د جریان د ستونزو لامل ګرځي.

۴.۱ د پوستکي حساسیت او الرجی

په ساینس کې دا هم ثابت شوې ده چې د سرو زرو اغوستل د پوستکي د حساسي ناروغیو لامل کېږي، چې په کې خارښت، سوروالی، او الرجیک عکس العملونه شامل دي .دا ستونزه نارینه وو ته پېښېږي، ځکه چې د نارینه وو پوستکی د ښځو پرتله یو څه متفاوت جوړښت لري.

۲ .د ښځو لپاره د سرو زرو بې ضرره طبیعت

که څه هم سرو زرو د نارینه د بدن لپاره زیان لري، خو د ښځو لپاره یې طبیعت بې ضرره دی، او اسلام هم ښځو ته د زینت لپاره د سرو زرو اغوستل روا ګرځولي.

۱.۲ د ښځو بدن د سرو زرو ذرات نه جذبوي

د ښځو هورموني سیستم استروجن **(Estrogen)** لري، چې د سرو زرو منفي اغېزې کمزورې کوي.

د ښځو پوستکی د نارینه وو په پرتله نری او مختلف جوړښت لري، چې د سرو زرو ذرات نه جذبوي.

ساینسپوهانو موندلې چې د ښځو بدن د سرو زرو د جذبولو سیستم نه لري، نو دا ورته بې ضرره دی.

دا حقیقت هم د اسلام د احکامو حکمت څرګندوي، چې الله تعالی نارینه له سرو زرو منع کړي، خو ښځو ته یې اجازه ورکړې.

۳ .قرآني حکمت:

الله جل جلاله فرمایي:

"وَمَا يَنطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ، إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ"

(النجم :۳-۴)

ژباړه:

"او (محمدﷺ) له خپلې غوښتنې خبرې نه کوي، دا خو یوازې وحي ده چې ورته کیږي".

اسلامي حکمونه نه یوازې د اخرت لپاره دي، بلکې د دنیا لپاره هم طبیعي حکمتونه لري.

۴ .پایله – د نبوي سنتو معجزه

ساینس دا ثابت کړې چې سرو زرو د نارینه هورمونونه او بدن ته زیان رسوي، لکه څنګه چې رسول الله ﷺ ۱۴۰۰ کاله وړاندې منع کړي وو.

ښځې کولای شي سرو زرو وکاروي، ځکه چې د هغوی بدن ته ضرر نه لري، او دا د اسلام د احکامو یو بل حکمت ثابتوي.

هره ورځ ساینس د اسلام د لارښوونو حکمتونه تاییدوي، نو مؤمن باید تل د الله جل جلاله د احکامو تابع وي.

نو ای مؤمنه وروره !د خپل دین حکمتونه وپیژنه، د نبوي لارښوونو سره خپل ژوند برابر کړه، او د سرو زرو اغوستل پرېږده، ترڅو صحتمند، ځواکمن، او د الله جل جلاله اطاعت کوونکی پاتې شې.

و الحمد لله رب العالمین.

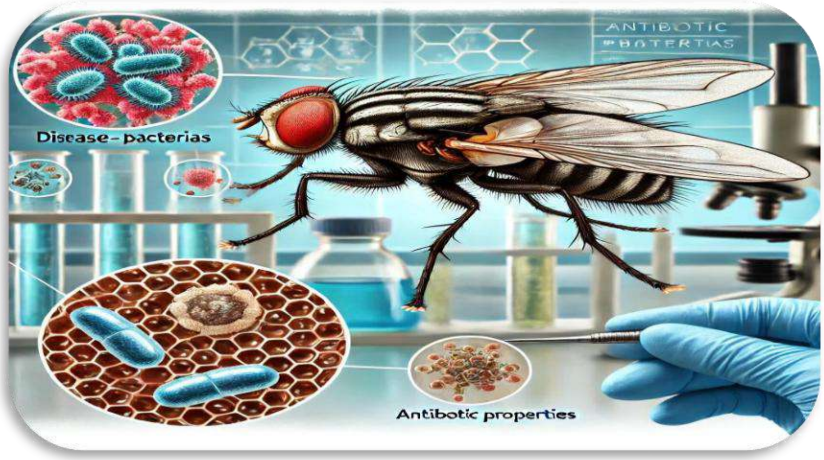

د مچ وزر او د انتي بایوتیک اعجاز

د مچ وزر او د انتي بایوتیک اعجاز

حدیث شریف:

نبي کریم ﷺ وفرمایل:

«إِذَا وَقَعَ الذُّبَابُ فِي شَرَابِ أَحَدِكُمْ فَلْيَغْمِسْهُ ثُمَّ لِيَنْزِعْهُ، فَإِنَّ فِي أَحَدِ جَنَاحَيْهِ دَاءً وَفِي الْآخَرِ شِفَاءً»

(بخاري **3320 :**، ابو داود **3844 :**)

ژباړه:

«كه ستاسو په څښاک کې مچ ولوېږي، نو هغه دې پوره غوټه کړي، بيا دې وباسي، ځکه چې د مچ په يوه وزر کې ناروغي (ميکروبونه) دي، او په بله وزر کې شفا (انتي بايوټيک) ده.»

علمي توضيحات:

دا حديث شريف د پخوا خلکو ته عجيب ښکارېده، خو نن ورځ ساينس د دې حقيقت تصديق کړی دی.

١ .د مچ وزرونو نامتقارن ترکيب

ساينسپوهانو کشف کړې ده چې د مچ يو وزر کې ځانګړي ميکروبونه (**Bacteria**) وي چې ناروغۍ رامنځته کولی شي، او په بل وزر کې د هغو ضد**(antimicrobial agents)** موجود دي، چې دغه ميکروبونه وژني.

٢ .د بايوټيک موادو شتون

په ٢٠٠٢م کې د استراليا ساينسپوه

"Dr. Joanne Clarke"

تحقيق وکړ او وموندل:

د مچ د بدن سطحه داسې میکروبونه لري چې د ناروغیو لامل ګرځي.

د مچ په بدن کې انتي بایوټیک تولیدوونکي بکتریاوې شتون لري، چې کولی شي د بدو میکروبونو مخنیوی وکړي.

د ځینو مچانو له بدن څخه انتي بایوټیک مواد جلا کړل شوي،

چې د **"penicillin"** په څېر قوي ضد باکتریا ځانګړتیاوې لري.

۳ .تجربوي تحقیق

په ۲۰۱۳م کال کې د سعودي عربستان د ملک عبدالعزیز پوهنتون ساینسپوهانو تجربه وکړه، او وموندل یې چې که مچ پوره غوټه شي، نو د انتي بایوټیک خاصیتونه یې فعالېږي، او د ناروغیو سبب کېدونکي میکروبونه له منځه وړي.

نتیجه:

نبي کریم ﷺ ۱۴۰۰ کاله مخکې یو داسې حقیقت بیان کړی و، چې اوس ساینس تایید کړی.

مچ واقعاً د انتي بایوټیک ضد مواد لري، چې د ناروغیو مخنیوی کوي.

د اسلام تعلیمات نه یوازې روحاني، بلکې علمي او طبي برکتونه هم لري.

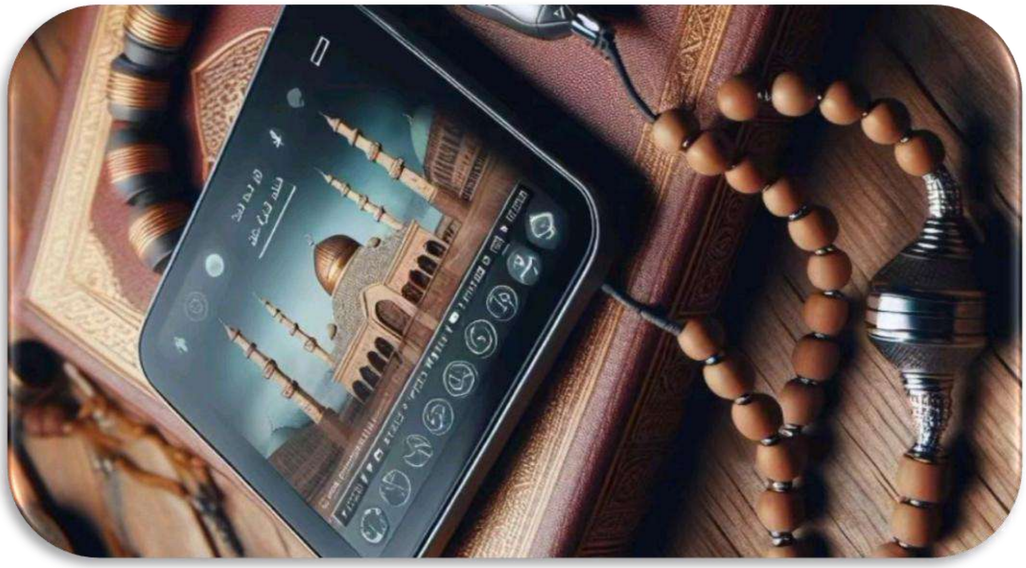

د طبي اعجازي احدیثو ټولګه

1. د لاسونو مینځل مخکې له خوبه

حدیث:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ :قَالَ رَسُولُ اللَّهِ" ﷺ: إِذَا اسْتَيْقَظَ أَحَدُكُمْ مِنْ نَوْمِهِ، فَلَا يَغْمِسْ يَدَهُ فِي الْإِنَاءِ حَتَّى يَغْسِلَهَا ثَلَاثًا، فَإِنَّهُ لَا يَدْرِي أَيْنَ بَاتَتْ يَدُهُ."

ژباړه:

له ابو هریره رضي الله عنه څخه روایت دی، هغه وویل :رسول الله ﷺ وفرمایل" :کله چې یو له تاسو څخه له خوبه راویښ شي، نو تر هغه دې لاس په لوښي کې نه ننباسي، ترڅو چې درې ځله یې پرېمینځي، ځکه چې هغه نه پوهیږي چې لاس یې چیرته تیر کړی دی."

حواله:

صحیح مسلم، حدیث شمېره**278**

ساینسي تشریح:

ساینس ښيي چې په خوب کې لاسونه ممکن مختلفو ځایونو ته ولاړ شي چېرته چې باکتریاوې او میکروبونه شتون لري .د لاسونو مینځل د ناروغیو مخنیوي لپاره مهم دي .له خوبه راویښیدل کې ممکنه ده چې لاسونه په ککړو ځایونو لکه کټ، بالښت، یا نورو شیانو باندې ولګیږي چې د صحت لپاره خطرناک وي .د لاسونو په درې ځله مینځلو سره دا ککړتیاوې لرې کېږي او د ناروغیو لاملونه مخنیوی کیږي.

.2 د خوراکي آداب

حدیث:

عَنْ مِقْدَامِ بْنِ مَعْدِيكَرِبَ، قَالَ :سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ" :مَا مَلأَ آدَمِيٌّ وِعَاءً شَرًّا مِنْ بَطْنٍ، بِحَسْبِ ابْنِ آدَمَ أُكُلاَتٌ يُقِمْنَ صُلْبَهُ، فَإِنْ كَانَ لاَ مَحَالَةَ، فَثُلُثٌ لِطَعَامِهِ، وَثُلُثٌ لِشَرَابِهِ، وَثُلُثٌ لِنَفَسِهِ."

ژباړه:

له مقدام بن معدیکرب رضي الله عنه څخه روایت دی، هغه وویل :ما له رسول الله ﷺ څخه واورېدل چې فرمایل یې" :انسان هیڅ لوښی نه دی ډک کړی چې له خېټې څخه بدتر وي . د آدم زوی ته څو ګولې بس دي چې ملا یې ټینګه کړي .که اړ وي، نو درېیمه برخه دې د خوراک لپاره، درېیمه برخه د څښاک لپاره، او درېیمه برخه د ساه اخیستلو لپاره پرېږدي."

حواله:

سنن الترمذي، حدیث شمېره**2380**

ساینسي تشریح:

زیات خوراک د چاغښت، شکرې، او د هاضمې ستونزو لامل ګرځي .ساینس ښيي چې د خوراک اندازه باید معتدله وي، ځکه چې بدن ته اضافي کالوریز اضافي فشار راولي چې د زړه، وینې فشار، او نورو ناروغیو خطر زیاتوي .د خوراک پر ځای په کافي اندازه لږ خواړه خوړل د هاضمې سیستم لپاره ګټور دي، او د زړه او د معدې ستونزې کموي .د خوراک اندازه ټوله مهمه ده چې یوازې درېیمه برخه د خوراک، درېیمه برخه د څښاک او پاتې درېیمه برخه د تنفس لپاره پرېښودل شي.

3. د زمزم د اوبو اعجاز

حديث:

عَنْ أَبِي ذَرٍّ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "إِنَّهَا مُبَارَكَةٌ، إِنَّهَا طَعَامُ طُعْمٍ."

ژباړه:

له ابوذر رضي الله عنه څخه روايت دی، هغه ووېل: رسول الله ﷺ وفرمايل: "بېشکه دا (زمزم اوبه) برکت لرونکې دي، دا د خوراک ځای نيسي."

حواله:

صحيح مسلم، حديث شمېره **2473**

ساينسي تشريح:

ساينس ښيي چې د زمزم اوبو کې ځانګړي منرالونه شتون لري چې د بدن لپاره خورا ګټور دي. دا اوبه د ډېرو خلکو لپاره د انرژۍ او سلامتيا يوه سرچينه ګرځېدلې دي. ځينې څېړنې ښيي چې د زمزم اوبو کې ميګنيشيم، کلسيم، او نورو منرالونو د بدن د هاضمې او د وينې فشار کمولو کې مرسته کوي. د زمزم اوبو څښل د ټول بدن لپاره ګټور دی.

4. د بستر تکان ورکول مخکې له خوبه

حديث:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: "إِذَا أَوَى أَحَدُكُمْ إِلَى فِرَاشِهِ، فَلْيَأْخُذْ دَاخِلَةَ إِزَارِهِ، فَلْيَنْفُضْ بِهَا فِرَاشَهُ، وَيُسَمِّ اللَّهَ، فَإِنَّهُ لَا يَعْلَمُ مَا خَلَفَهُ بَعْدَهُ عَلَى فِرَاشِهِ."

ژباړه:

له ابوهريره رضي الله عنه څخه روايت دی، هغه ووېل: نبي ﷺ وفرمايل: "کله چې يو له تاسو څخه خپل بستر ته ځي، نو د خپلې جامې داخلي برخه دې واخلي او پرې دې خپل بستر وڅنډي، او بسم الله دې ووايي، ځکه چې نه پوهيږي چې وروسته له ده په بستر کې څه شی پاتې شوي دي."

حواله:

صحیح البخاري، حدیث شمېره **6320**

ساینسي تشریح:

بستره کې ممکنه ده چې دوړې، حشرات، یا باکتریاوې وي .د بستر څنډل مخکې له خوبه د دې ضرري موجوداتو مخنیوی کوي .ساینس ښیي چې په بستر کې د خوب کولو پر مهال ممکنه ده چې مختلف مایکروبونه، حشرات او ککړتیاوې موجود وي .د بستر د تکان ورکولو له لارې، دغه ضرري مخلوقات لرې کېږي او د ښې شپې خوب لپاره مناسب شرایط رامنځته کېږي.

5. د غوسې کنټرول(Anger Management & Psychological Health)

نبي کریم ﷺ وفرمایل:

"لَا تَغْضَبْ، وَلَكَ الْجَنَّةُ"

(ترمذي، ۲۰۲۱)

ترجمه:

"غوسه مه کوه، او ته به جنت درکړل شی".

علمي توضیحات:

ساینس وایي چې غوسه کول د وینې فشار زیاتوي، قلبي ناروغۍ منځته راوړي، او د رواني ستونزو لکه اضطراب او ډیپریشن لامل کیږي .غوسه نه یوازې د فزیکي روغتیا لپاره خطرناکه ده، بلکه دا د انسان ټولنیزې اړیکې هم خرابوي او روحی فشار رامنځته کوي .د غوسې کنټرول د انسان د رواني او جسمي روغتیا لپاره ډېر اړین دی .اسلامي لارښوونې په دې اړه په ځانګړي ډول دا د جنت لاره ګرځوي چې د غوسې پرځای صبر او تحمل غوره شي.

6. د شاتو اعجاز(Honey as Medicine)

نبي كريم ﷺ وفرمايل:

"الشِّفَاءُ فِي ثَلاَثَةٍ :شُرْبَةِ عَسَلٍ، وَشَرْطَةِ مِحْجَمٍ، وَكَيَّةِ نَارٍ"

(بخاري، ۵۶۸۰)

ترجمه:

"شفا په درې شيانو کې ده :د شاتو څښل، د حجامې درملنه، او د اور سره درملنه".

علمي توضيحات:

شات د طبيعت يو ځانګړی انټي بيوټيک دی، چې د بدن د مختلفو ناروغيو په درملنه کې مرسته کوي .شات د ويټامينونو، منرالونو، او انټي آکسيډنټونو منابع دي .دا د هاضمې لپاره ګټور دی، د زخمونو درملنه کې مرسته کوي، او د زړه او رګونو د ناروغيو مخنيوی کوي . شات د باکترياوو او ويروسونو پر وړاندې دفاعي ځواک هم لري، چې د مختلفو انتاناتو د مخنيوي لپاره کارول کېږي.

.7د معتدل خوب ګټې(Sleep Cycle & Brain Function)

نبي كريم ﷺ وفرمايل:

"إذا نعس أحدكم في صلاته، فليرقد حتى يذهب عنه النوم، فإن أحدكم إذا صلى وهو ناعس لعله يذهب يستغفر فيسب نفسه"

(بخاري، ۲۱۰)

ترجمه:

"كه تاسو په لمانځه كې ستړي شوي ياست، نو بايد ويده شئ ترڅو له خوب څخه بيدار شئ . ځكه چې كه څوک په خمار حالت كې لمانځه وكړي، ښايي د ځان لپاره معافی وغواړي او ځان ته زيان ورسوي".

علمي توضيحات:

ساينس وايي چې مناسب خوب د دماغ فعاليت، حافظې او رواني حالت لپاره حياتي دی .كم خوب د حافظې كمزوري، ذهني فشار، او رواني ستونزو لكه اضطراب او ډيپريشن لامل كيږي .د خوب د مناسب وخت او كيفيت ته توجه كول د دماغ د ښه فعاليت او رواني سلامتی

لپاره اړین دي .اسلام هم پر خوب باندې تمرکز کړی او دغه حدیث د متوازن ژوند لپاره د مناسب خوب اهمیت روښانه کوي.

.8 د اعتدال ساتل(Balance in Life & Health)

نبي کریم ﷺ وفرمایل:

"وَإِنَّ لِجَسَدِكَ عَلَيْكَ حَقًّا"

(بخاري، ۱۸۶۷)

ترجمه:

"او ستاسو بدن پر تاسو حق لري".

علمي توضیحات:

د متوازن ژوند ساتل، چې پکې مناسب خوراک، ورزش، او کافي خوب شامل دي، د جسم او ذهن لپاره حیاتي دي .ساینس وایي چې مناسب تغذیه، فزیکي فعالیت او ښه راحتۍ د بدن سیستمونه لکه د زړه، هضمي او عصبي سیستم ښه ساتي .متوازن ژوند د رواني روغتیا لپاره هم ډېر مهم دی، ځکه چې دا د فشار او اضطراب کمولو سره مرسته کوي.

.9 د تازه میوو خوړل(Fresh Fruits & Nutrition)

نبي کریم ﷺ د خرما ستاینه کړې او فرمایلي یې دي:

"بيت لا تمر فيه جياع أهله"

(مسلم، ۲۰۴۶)

ترجمه:

"هغه کور چې پکې خرما نه وي، د هغې کور اهل یې ګرسنه وي".

علمي توضیحات:

خرما د غذايي موادو يوه غوره سرچينه ده، چې د ويټامينونو، منرالونو، او فايبر په شمول مختلف مغذي توکي لري .دا د بدن انرژۍ لپاره يو قوي سرچينه ده، د هاضمې سيستم لپاره ګټوره ده، او د زړه او هډوکو د ساتنې لپاره اړينه ده .خرما کې انټي آکسيډنټونه هم شتون لري چې د بدن د حجرو او نسجونو ساتنه کوي .ساينس د خرما روغتيايي ګټې تاييد کړې دي، چې د دې حديث له مخې د صحتمند ژوند لپاره اهميت لري.

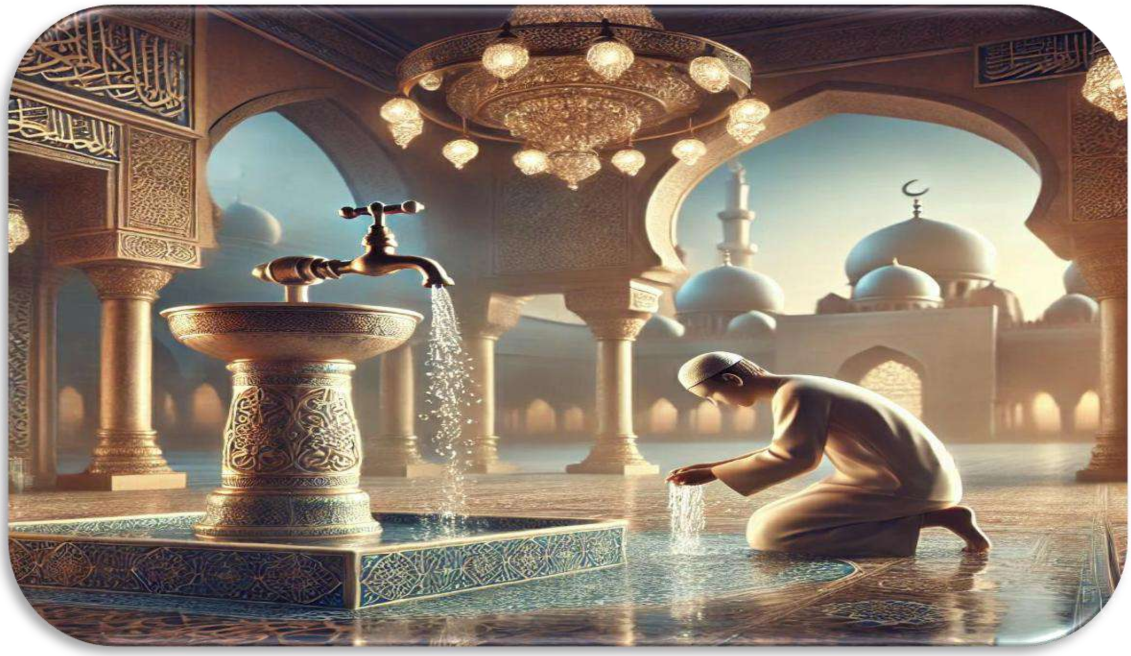

اووه ساينسي حقايق چې د نبي کريم ﷺ صداقت ثابتوي

ساينس هره ورځ نوي کشفيات کوي، خو دا کشفيات هغه څه تصديقوي چې نبي کريم ﷺ ۱۴۰۰ کاله مخکې ويلي وو .دا اووه ساينسي حقايق د نبوي حديثونو د حقيقت يوه بېلګه ده، چې ثابته کړي چې حضرت محمد ﷺ يو رښتينی پيغمبر و.

۱ .د اسلام نړيوال خپرېدل

حديث:

نبي کريم ﷺ وفرمايل:

"دا موضوع به هر ځای ته ورسيږي، لکه څنګه چې شپه او ورځ هر ځای ته رسيږي".

(رواه احمد)

ساينسي تحليل:

نن ورځ، اسلام د نړۍ په هر هېواد کې شتون لري، حتا په هغو سيمو کې چې مخکې چا تصور نهشو کولی .د احصايو له مخې، اسلام د نړۍ تر ټولو چټک خپرېدونکی دين دی، او تر ۲۰۲۵ کال پورې به تر ټولو لوی دين شي.

نتيجه:

۱۴۰۰ کاله مخکې، داسې خبره کول غيرمعمولي وه، خو نن ساينس او احصايې دا خبره ثابتوي.

۲ .د خاورې پاکوونکی خاصيت

حديث:

نبي کريم ﷺ وفرمايل:

"ځمکه ما ته د لمانځه ځای او د پاکوالي وسيله وګرځول شوه".

(رواه مسلم)

ساينسي کشف:

ساينسپوهانو موندلې چې ځمکه د انتيبيوتيک مواد لري، چې خطرناک باکترياوې وژني . تجربو ښودلې چې د ځمکې خاوره کولی شي د ۲۴ ساعتونو په اوږدو کې د سختو باکترياوو يوه ټوله کالوني له منځه يوسي.

نتيجه:

دا ثابته شوه چې خاوره واقعاً د پاکوالي وسيله ده، لکه څنګه چې نبي ﷺ وويل.

۳ .د عربو د ځمکې بيا زرغون کېدل

حدیث:

نبي کریم ﷺ وفرمایل:

"قیامت به تر هغه نه راځي، ترڅو چې د عربو خاوره بېرته شنه او له سیندونو ډکه نشي".

(رواه مسلم)

سایني کشف:

ناسا **(NASA)** فضايي ځېړنو ښودلې چې د عربو صحراوې یو وخت د سیندونو، ځنګلونو، او حیواناتو کور وې .ساینسپوهانو دا هم موندلې چې د اقلیم بدلون به دا سیمه بېرته زرغونه کړي لکه څنګه چې د ۲۰۲۳ کال د بارانونو له امله د مکې غرونه تک شنه شوله.

نتیجه:

د حدیث نبوي وړاندوینه علمي مطالعاتو تصدیق کړه.

۴ **.د بریښنا** (lightning) **چټکتیا**

حدیث:

نبي کریم ﷺ وفرمایل:

"آیا نه وینئ چې بریښنا راځي او بېرته ستنیږي، د سترګو د رپ په اندازه؟"

(رواه مسلم)

سایني کشف:

ساینسپوهانو موندلې چې بریښنا دوه پړاوونه لري:

کښته کېدل (له بادل څخه ځمکې ته)

بېرته پورته کېدل (له ځمکې بېرته بادل ته)

ساینسپوهانو هم معلومه کړې چې د برېښنا یو ځل چمک ۲۵ فېصدي ثانیې دوام کوي، چې د سترګو د رپېدو وخت ته ډېر نږدې دی.

نتیجه:

نبي ﷺ دا حقیقت هغه مهال بیان کړ، کله چې هیڅ وسایل د برېښنا د سرعت د معلومولو لپاره نه وو.

۵ . د مغز د پیشاني (forelock) اهمیت

حدیث:

نبي کریم ﷺ وفرمایل:

"ای الله !زما پیشاني ستا په لاس کې ده".

(رواه احمد)

ساینسي کشف:

د انسان پیشاني برخه **(frontal lobe)** د فکر کولو، پرېکړو نیولو، او استدلال مرکز دی . ساینسپوهانو موندلې چې دا د انسان د شخصیت، مشرتابه، او خلاقیت تر ټولو مهمه برخه ده.

نتیجه:

نبي ﷺ ۱۴۰۰ کاله مخکې وویل چې د انسان پیشاني د الله تر کنټرول لاندې ده، او نن ساینس ثابتوي چې دا د عقل تر ټولو مهمه برخه ده.

۶ .د ناڅاپي مړینې زیاتوالی

حدیث:

نبي کریم ﷺ وفرمایل:

"د قیامت له نښو څخه یوه ناڅاپي مړینه ده".

(رواه طبراني)

ساینسي کشف:

د روغتیا نړیوال سازمان (**WHO**) راپورونه ښيي چې د ناڅاپي مړینې پېښې (لکه د زړه حمله، دماغي سکته، او نورې ناروغۍ) په وروستیو کلونو کې ډېرې زیاتې شوې دي.

نتیجه:

د نبوي حدیث وړاندوینه ساینس تصدیق کړې ده.

۷ . زړښت (senility) درملنه نه لري

حدیث:

نبي کریم ﷺ وفرمایل:

"ای د الله بندګانو !د خپلو ناروغیو درملنه وکړئ، ځکه چې هرې ناروغۍ ته درمل شته، پرته له زړښت څخه".

(رواه احمد)

ساینسي کشف:

ساینسپوهانو موندلې چې د عمر اوږدولو هڅې ناکامې دي، او زړښت یوه داسې پروسه ده چې نهشي درمل کېدای .حتا که انسان خپل عمر اوږد کړي، نو بدن ته به یې ناوړه اغېزې ورسېږي.

نتیجه:

د نبوي حدیث وړاندوینه ساینس تأیید کړې ده.

پایله

دا اووه علمي حقایق ثابتوي چې نبي کریم ﷺ ربښتینی پیغمبر و.

دا ثابتوي چې د حديثونو خبرې علمي بنسټ لري، او دا چې رسول الله ﷺ ته دا معلومات د وحې له لارې ورکړل شوي وو.

ځنګه کولی شو دا علمي معجزې خلکو ته ورسوو؟

د علمي اعجاز ليکنې په بلاګونو، ټولنيزو رسنيو، او ويب‌سايټونو خپرول

د ساينسپوهانو او تحقيق کوونکو سره بحث کول

د ځوان نسل ته د قرآن او سنت علمي اعجاز معرفي کول

د اسلام حقانيت ورځ تر بلې لا روښانه کېږي، ځکه چې ساينس د قرآن او حديث تصديق ته رسيږي .الحمدلله!

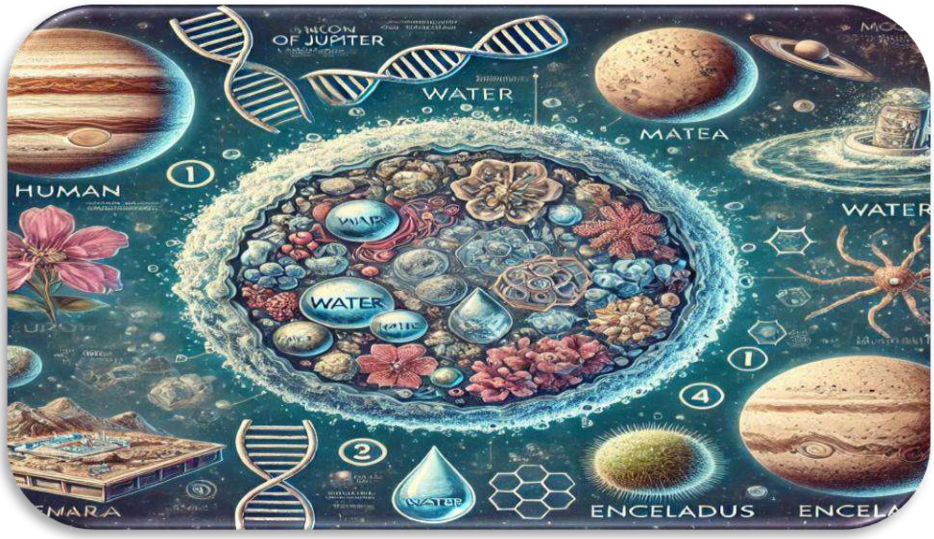

هر ژوندی شی له اوبو جوړ شوی

قرآن کريم ۱۴۰۰ کاله مخکې يو داسې حقيقت بيان کړی، چې د ژوند د اساساتو له سترو ساينسي کشفياتو څخه شمېرل کېږي .دا آيت يوازې يو ساده حقيقت نه، بلکې د ژوند د

اصل، د حجراتو د بقا، د بیولوژیکي تعاملاتو، او حتی د سیارو د سپړنې لپاره یوه علمي قاعده ده.

١ . قرآني حقیقت – ژوند او اوبه

الله تعالی فرمایي:

وَجَعَلۡنَا مِنَ ٱلۡمَآءِ كُلَّ شَيۡءٍ حَيٍّۚ أَفَلَا يُؤۡمِنُونَ ٣٠
(سورت الأنبیاء :٣٠)

ژباړه:
"او موږ له اوبو څخه هر ژوندی شی پیدا کړی، نو ایا هغوی ایمان نه راوړي؟"

دا آیت ښکاره بیانوي چې د ژوند اصل اوبه دي، او هر ژوندی موجود د اوبو پر بنسټ ولاړ دی.

٢ .د ژوند اصل – حجرات **(Cells)** او اوبه

(١)د حجراتو ٧٠٪ څخه تر ٩٠٪ برخه اوبه دي

ټول ژوندي حجرات د اوبو له غشا**(Cytoplasm)**
څخه جوړ دي، چې د ژوند بنسټیزه کیمیاوي تفاعل پکې ترسره کېږي.
د انساني بدن حجرات ٧٠٪ اوبه لري، او ځینې باکتریاوې حتی ٩٠٪ اوبه لري!
که حجرات له اوبو محروم شي، ژوند ناشونی کېږي.

(۲) د**DNA**، **RNA** ، او پروټینونو لپاره د اوبو اهمیت

DNA چې د ژوند کوډ لري، یوازې په اوبو کې خپل جوړښت ساتي.

پروټینونه، انزایمونه، او نور بیولوژیکي مالیکولونه د فعالیت لپاره اوبو ته اړتیا لري.

د حجراتو دننه کیمیاوي تعاملات د هایډرولیسس **(Hydrolysis)** اوبیو کې ترسره کېږي، چې بې له اوبو ممکن نه دي.

۳ .د سیارو سپړنه – د ژوند لپاره د اوبو اهمیت

ناسا **(NASA)** او **ESA** (اروپایي فضایي اداره) د ژوند د موندلو لپاره د اوبو نښې لټوي.

که په مریخ، یوروپا، یا د زحل په انسلادوس سپوږمۍ کې اوبه موندل شي، دا د ژوند امکان ته اشاره کوي.

دا علمي قاعده چې" چېرته چې اوبه وي، هلته ژوند ممکن دی"، هماغه حقیقت دی چې قرآن ۱۴۰۰ کاله مخکې بیان کړی و!

ساینس پوهان وایي :

"No Water, No Life!" یعنې بې له اوبو ژوند ناشونی دی!

۴ .د قرآن حیرانوونکی اعجاز – دا یوازې یو ساده کشف نه دی!

۱۴۰۰ کاله مخکې، انسانان نه پوهېدل چې حجرات څه دي

، **DNA** څه دی، او د ژوند کیمیاوي اصول څه دي.

قرآن کریم دا حقیقت هغه وخت بیان کړ، چې هیڅ انسان دا نه پوهېده!

نن ساینس تصدیقوي چې د ژوند اصل اوبه دي، او د دې حقیقت کشف د بایوکیمیسټري، بایوفزیک، او ستورپوهنې لپاره یو له سترو علمي پرمختګونو څخه دی.

پایله – قرآن د ساینس نه مخکې و!

دا حقیقت د قرآن عظیم شان اعجاز ثابتوي، چې د ژوند تر ټولو مهم علمي حقیقت یې ۱۴۰۰ کاله مخکې بیان کړی و!

ایا دا یو عادي انسان ویلای شو؟ نه !دا یوازې د الله تعالی کلام دی!

د سخت اواز تخریبي قوت

شدید اواز، سخت اثرات، او قرآني اعجاز

په قرآن کریم کې د قیامت د ورځې د سخت اواز (نفخ في الصور) ذکر شوی، چې دا اواز به دومره طاقتور وي، چې غرونه، ځمکه، او هر څه به له منځه یوسي .دا مفکوره یوازې مذهبي نه ده، بلکې ساینس هم ثابتوي چې شدید اواز فزیکي مواد زیانمنولی شي .راځئ، دا موضوع د علمي، فزیکي، او قرآني اړخونو څخه تحلیل کړو.

۱ **.**د فزیک له نظره **:**د اواز قوت او تخریبي اثرات

۱.۱ د غږ شدت **(Sound Intensity)** او د غږ فشار **(Sound Pressure Level - SPL)**

غږ یو میخانیکي څپېز حرکت دی، چې د هوا، اوبو، یا جامدو موادو له لارې خپرېږي **.**د غږ شدت د ډیسیبل **(dB)** په واحد اندازه کیږي**.**

نرم اواز **30 dB :**(زمونږ عادي خبرې)

لوړ اواز **90-100 dB :**(د طیارو غږ)

شدید اواز **150 dB :**(انسان ته زهرجن، د غوږ پرده شلولی شي)

فوق العاده اواز **190-200 dB :**(هر ډول ماده تخریبولی شي)

که غږ د **200 dB** حد ته ورسیږي، نو دا کولی شي جامد مواد له منځه یوسي، او حتی ساختمانونه ونړوي**.**

۲.۱ صوتي موجونه او زلزله **(Seismic Waves vs. Sound Waves)**

ځینې شدید صوتي موجونه کولی شي ځمکه ولړزوي، لکه څنګه چې د زلزلې څپې دا کار کوي **.**

کله چې زلزله راځي، نو دا د **Seismic Waves** له لارې

د ځمکې سطح ته انرژی لېږدوي، چې دا هم د میخانیکي موجونو یوه بڼه ده**.**

که یو سخت صوتي موج تولید شي، نو دا کولی شي داسې قوي کمپنې **(vibrations)** رامنځته کړي، چې غرونه، ودانۍ، او ځمکه یې تحمل نه شي کولی، او ړنګ شي.

٢ **.**د قرآن کریم اعجاز **:**د سخت اواز تخریبي قوت

قرآن کریم د قیامت د ورځې د شدید اواز په اړه داسې بیان کوي:

١**.**٢ د صور پوکل (نفخ في الصور) او د اواز اغېزې

الله سبحانه وتعالی فرمایي:

(فَإِذَا نُقِرَ فِي النَّاقُورِ ۝ فَذَٰلِكَ يَوْمَئِذٍ يَوْمٌ عَسِيرٌ)

(المدثر **:**٨-٩)

ژباړه" **:**نو کله چې شپیلۍ وپوکل شي، دا به هغه ورځ وي، چې سخته ورځ به وي"**.**

د صور پوکل د سخت اواز تمثیل دی، چې انسانان به بې سده کړي، غرونه به خورې ورې شي، او ځمکه به ولړزوي.

٢**.**د غرونو له منځه وړل د سخت اواز له امله

فَاِذَا نُفِخَ فِى الصُّوۡرِ نَفۡخَةٌ وَّاحِدَةٌ ۙ **13-69**

نو کله چې په شپېلۍ کې پوکی وکړی شي، یو پوکی

وَّحُمِلَتِ الۡاَرۡضُ وَالۡجِبَالُ فَدُكَّتَا دَكَّةً وَّاحِدَةً ۙ**14-69**

او څمکه او غرونه پورته کړی شي، پس دغه دواړه ریزه ریزه کړی شي، یو ځلې ریزه کول

۳.۲ د صوتي موجونو تخریبي قوت ته اشاره

(وَيَوْمَ يُنفَخُ فِي ٱلصُّورِ فَفَزِعَ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَن فِي ٱلْأَرْضِ إِلَّا مَن شَآءَ ٱللَّهُ ۚ وَكُلٌّ أَتَوْهُ دَٰخِرِينَ)

(النمل :۸۷)

ژباړه" **:**او هغه ورځ چې کله په صور کې پوکل وشي، هر څوک به وډار شي، پرته له هغو چې الله یې وساتي، او ټول به هغه ته په عاجزۍ سره حاضر شي"**.**

دا د شدید غږ د انسانانو، ژوو، او طبیعت پر فزیکي تاثیراتو اشاره کوي**.**

۳ **.**ساینسي څېړنې د قرآن تصدیق کوي

۱.۳ د صوتي وسلو تجربې

اوسنی ساینس ښيي، چې صوتي وسلې **(Acoustic Weapons)** کولی شي خلکو ته زهرجن تاثیرات ورسوي، حتی د موادو جوړښت ته زیان ورسوي**.**

د امریکا نظامي څېړنې ښيي، چې **180-200 dB** سخت غږ کولی شي جامد مواد مات کړي**.**

NASAښودلې چې شدید صوتي موجونه د زلزلې د څپو په څېر اغېزې لري**.**

۲.۳ د لوړ شدت صوتي موجونو طبيعي مثالونه

آتشفشانونه کله چې منفجر شي، نو داسې شديد صوتي موجونه رامنځته کوي، چې څو زره کيلومتره فاصله کې يې خلک احساسولی شي.

تندر او برېښنا کله چې راځي، نو شديد **Shock Waves** توليدوي، چې زلزله ته ورته غږونه جوړوي.

۴ .پايله

قرآن کريم د سخت اواز د تخريبي تاثيراتو په اړه واضح بيان لري، چې دا ساينس اوس کشف کړي.

شديد صوتي موجونه کولی شي غرونه او ځمکه وخوځوي، چې دا د قيامت د ورځې د صور پوکل سره مشابه ده.

ساينس ثابتوي، چې د **200 dB** څخه پورته اواز کولی شي جامد مواد له منځه يوسي، ودانۍ ونړوي، او حتی انساني مغز ته زيان ورسوي.

دا قرآني اعجاز يو بل ژوندی مثال دی، چې د ۱۴۰۰ کلونو مخکې بيان شوی و، او اوس ساينس يې تائيدوي.

وما علينا إلا البلاغ.

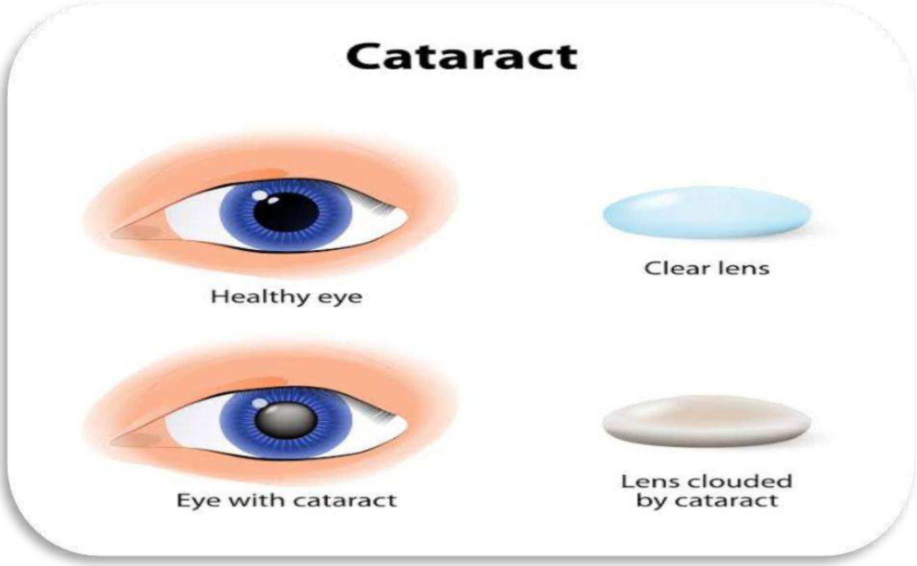

سترګو د سپینوالي طبّي اعجاز

د یعقوب علیه‌السلام د سترګو د سپینوالي طبّي اعجاز

آیت مبارک:

وَتَوَلَّىٰ عَنْهُمْ وَقَالَ يَٰٓأَسَفَىٰ عَلَىٰ يُوسُفَ وَٱبْيَضَّتْ عَيْنَاهُ مِنَ ٱلْحُزْنِ فَهُوَ كَظِيمٌ
(سورت یوسف :۸۴)

ترجمه:

او (یعقوب) له هغوی مخ واړاوه او ویې ویل :«ای زما افسوس د یوسف لپاره!» او د غم له امله یې سترګې سپینې شوې، نو هغه (د خپل درد) غمجن ساتونکی و.

د سترګو د سپینوالي طبّي اعجاز

په قرآن کریم کې دا یو له هغو نادره طبیعي حقایقو څخه دی چې معاصر طب یې تاییدوي .
دا آیت شریف د یعقوب علیه

السلام د سترګو د دید د کمېدو یا د نابینا کېدو یو علمي توضیح وړاندې کوي، چې موږ یې اوس د کټارکټ (**Cataract**) یا د سترګو د سپین‌والي ناروغۍ په نوم پېژنو.

۱ **.**د سترګو د سپینوالي طبیعي سببونه – د معاصرو څېړنو تایید

د سترګو د عدسې (**lens**) کدر کېدل د زړوالي، شدید احساساتي فشار، یا فزیکي زیان له امله رامنځته کېږي.

د ډېرو اوښکو تویېدل، دوامداره غم، او رواني فشار د سترګو د عدسې پروټینونه اغېزمنوي، چې په پایله کې د کټارکټ لامل کېږي.

معاصرې څېړنې ښيي چې شدید غم، رواني فشار، او ژړا د سترګو عدسه ضعیفه کوي، چې دا د یعقوب علیه‌السلام د حالت سره دقیقاً توافق لري.

۲ **.**د علمي څېړنو تایید

(۱) د ژور غم او کټارکټ ترمنځ اړیکه

ډاکټر جېمز اے .لي – (**Dr. James A. Lee**) د سترګو ناروغیو متخصص

څېړنه **:**ډاکټر جېمز اے .لي په خپل تحقیق کې ښيي چې د دوامداره فشار هورمونونه (**Cortisol**)د سترګو عدسه زیانمنوي او د کټارکټ د رامنځته کېدو لامل ګرځي.

نتیجه **:**د سترګو ناروغۍ یوازې د زړوالي له امله نه، بلکې د رواني فشار له کبله هم رامنځته کېدای شي.

(۲) د احساسي صدماتو او بينايي کمزورتيا اړيکه

ډاکټر اندريو باستين – **(Dr. Andrew Bastain)** د نيورولوژۍ متخصص

څېړنه **:**هغه په ۲۰۱۶م کال کې خپله څېړنه خپره کړه، چې پکې ويل شوي **:**

ژور غم د **Sympathetic Nervous System** فعالوي، چې د سترګو د عدسې پر پروټينونو اغېز کوي**.**

دا فشار د لينس کدر کوي او د کټارکټ چټک پرمختګ ته لاره هواروي**.**

قرآني تطبيق **:**دا هماغه پروسه ده چې يعقوب عليه‌السلام ته ورپېښه شوه، څکه قرآن وايي**:**
"وَٱبْيَضَّتْ عَيْنَاهُ مِنَ ٱلْحُزْنِ **"**(د غم له امله يې سترګې سپينې شوې)**.**

۳ **.**د سترګو بيرته رغېدل – يو بل اعجاز

کله چې د يوسف عليه‌السلام کميس يعقوب عليه‌السلام ته راوړل شو، او هغه کميس يې په سترګو کېښود، د هغه بينايي بېرته راګرځېده**:**

(سورت يوسف **:**۹۶)

فَلَمَّآ أَن جَآءَ ٱلْبَشِيرُ أَلْقَىٰهُ عَلَىٰ وَجْهِهِۦ فَٱرْتَدَّ بَصِيرًا ۖ قَالَ أَلَمْ أَقُل لَّكُمْ إِنِّىٓ أَعْلَمُ مِنَ ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ

(نو کله چې زېری راوړونکی راغی، هغه (کميس) يې د يعقوب پر مخ کېښود، نو هغه بېرته بينا شو**...**)

(۱) د سترګو بېرته رغېدل او بويي درملنه(Olfactory Therapy)

ډاکټر ريچارډ ايکسل **(Dr. Richard Axel)** او ډاکټرې ليندا باک **(Dr. Linda Buck)** – د نوبل جايزې ګټونکي (۲۰۰۴)

څېړنه **:** دوی وموندله چې بويي محرکات **(Pheromones)** کولای شي د انساني حجراتو فعاليت بدل کړي.

د قرآني ارتباط احتمال **:** د يوسف عليه‌السلام کميس يو ځانګړی معجزاتي بوی درلود، چې د يعقوب عليه‌السلام د سترګو رغېدو سبب شو.

پايله

دا علمي څېړنې د قرآن کريم د ساينسي اعجاز قوي تاييد کوي .د يعقوب عليه‌السلام د سترګو د سپينوالي او د بېرته روغېدو کيسه د طب معاصر تحقيق سره په عيني توګه برابره ده .دا ثابته شوې چې شديد غم د سترګو عدسه زيانمنوي، او همداراز بويي محرکات د بدن پر حجراتو مثبت اغېز کولی شي، کوم چې د قرآن د حيرانوونکي اعجاز يو روښانه دليل دی.

حرارتي سیوري

د حرارتي سیوري اعجاز :د ساینس، تاریخ او قرآن له نظره

مقدمه

سیورى عموماً هغه ځاى ته ویل کیږي چیرته چې رڼا نه رسیږي، خو حرارتي سیورى د تودوخې او انرژۍ د اغیز له امله جوړیږي .دا پدیده، چې د هیروشیما د اتومي چاودنې پر مهال ثابته شوه، د فزیک، تاریخ، او قرآني اعجاز یو حیرانوونکى مثال دى.

آیا امکان لري چې یو عمل د تل لپاره فزیکي نښه پرېږدي؟

آیا د انسان وجود یوازې فزیکي ماده ده، که د انرژۍ یوه دائمي برخه؟

دا مقاله د حرارتي سیوري موضوع د قرآن کریم، ساینس، او تاریخي ثبوتونو له نظره څیړي.

١ . د سیوري مفهوم :فزیکي او قرآني وضاحت

سیوری یوازې د رڼا د مخنیوي له امله نه جوړېږي، بلکې د انرژي د تعامل له امله هم پاتې کېږي.

الف (فزیکي سیوری

عادي سیوری هغه دی چې یو جسم د رڼا مخه ونیسي، او تر شا یو تور ځای جوړ شي.

د حرارتي سیوري لپاره، د تودوخې وړانګې **(infrared radiation)** د یوې سطحې په توپیر سره ثبتېږي.

ب (د قرآن کریم لیدلوری

قرآن کریم د سیوري حرکت ته اشاره کوي، چې د فزیکي قوانین سره بشپړ تطابق لري:

اَلَمْ تَرَ اِلٰی رَبِّكَ كَیْفَ مَدَّ الظِّلَّ ۚ وَلَوْ شَآءَ لَجَعَلَهٗ سَاكِنًا
ۚ ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسَ عَلَیْهِ دَلِیْلًا ۙ

25-45 ایا تا (د) خپل رب (قدرت) ته نه دي کتلي چې هغه سیوری څنګه غځولی دی او که هغه غوښتلی (نو) هغه به یې خامخا ولاړ (ساکن) ګرځولی وی، بیا مونږ په هغه باندې لمر دلیل وګرځاوه

د حرارتي سیوري اصول هم دا ثابتوي :سیوری ثابت نه دی، بلکې د چاپېریال د شرایطو له مخې بدلېږي.

۲ .د هیروشیما حرارتي سیوري :یو تل پاتې ثبوت

د ۱۹۴۵م کال د اګست پر ۶مه، د امریکا متحده ایالاتو د هیروشیما پر ښار اتومي بم وغورځاوه.

الف (د حرارتي وړانګو شدت

د بم د چاودنې مرکز ته نژدې، ۴۰۰۰-۶۰۰۰ درجې سانتي ګراد حرارت تولید شو.

د انسان وجود یو څو ثانیو کې تبخیر شو، خو د دوی حرارتي سیوری د دیوالونو او ځمکې پر سطحه پاتې شو.

ب (د سیوري ثبوتونه

د **Peace Memorial Park** کې، د یوه سړي سیوری د چاودنې د رڼا او تودوخې له امله دیوال ته نقش پاتې دی.

د **Atomic Bomb Dome** ته نژدې، د زینو **(stairs)** پر سر د یوه کس نښه پاتې ده.

ساینسپوهانو دا د حرارتي وړانګو د جذب نتیجه وبلله.

دا ښیي چې د انسان وجود فزیکي اثر لري، چې د سلګونو کلونو لپاره پاتې کېدای شي!

۳ .د قیامت تصور او د اعمالو ثبتېدل

قرآن کريم د قيامت ورځ داسې بيانوي:

(يَوۡمَ تُبۡلَى ٱلسَّرَآئِرُ) (الطارق :۹)
*(په کومه ورځ چې پټ شيان رابرسېره کړل شي.)

الف د اعمالو ثبتېدل د حرارتي سيوري مثال لري

که فزيکي چاودنه د انسان د بدن سيورى د تل لپاره پرېښوداى شي،

نو د قيامت پر ورځ زموږ اعمال، چې انرژي دي، څنګه پټ پاتېداى شي؟

ب د تل لپاره پاتې کېدونکى ثبت

قرآن کريم وايي:

(وَكُلَّ شَيۡءٍ أَحۡصَيۡنَٰهُ كِتَٰبٗا) (النبأ :۲۹)
*(او هر شى، موږ هغه په کتاب کې شمېرلى) او محفوظ کړى دى.)

د حرارتي سيوري مثال ښيي چې دا اصول يوازې ديني نه دي، بلکې فزيکي حقايق هم دي.

۴ .د ساينس له نظره د بدن انرژي

الف (د بدن د حرارتي وړانګو توليد

هر انسان **infrared radiation** تولیدوي.

د **FBI** او نظامي ټکنالوژۍ حرارتي انځورونه **(Thermal Imaging)** د همدې اصولو پر بنسټ کار کوي.

ب **(**د جرمونو تحلیل او د پټو نښو کشف

د **FBI** جرم کشفونکو د تېرو شوو انسانانو د بدن نښې د حرارتي تحلیل له لارې موندلي.

دا ښيي چې د انسان وجود یوازې فزیکي نه دی، بلکې د انرژي نښې پرېږدي.

ج **(**د قرآني علمي اعجاز پیاوړتیا

که ساینسي ټکنالوژي نن د پټو نښو کشف کوي،

نو د قیامت پر ورځ به د انسان اعمال څنګه نه ښکاره کېږي؟

۵ **.**عصري ارتباط**FBI :**، نظامي څېړنې، او ساینس

FBIد جرمونو د تحلیل لپاره د حرارتي انځورونو کارول پیل کړي.
د نظامي څېړنو لپاره، حرارتي کشف د لېزري وسلو سره یو ځای کېږي.
د ساینس له نظره، د انسان هر عمل د انرژۍ بدلون لري، چې پاتې کېږي.

پایله **:**د حرارتي سیوري معجزه

د هیروشیما حرارتي سیوري یو تاریخي ثبوت دی، چې د انسان اعمال فزیکي نښې پرېږدي.

قرآن کریم له ۱۴۰۰ کلونو وړاندې ویلي چې هر څه ثبتېږي، او دا ساینسي حقیقت ثابته شوه.

دا موضوع ښیي چې د قیامت پر ورځ به پټې شوې نښې څرګندې شي، لکه څنګه چې فزیکي اصول یې نن ثابته کوي.

آیا تاسو باور لرئ چې هر عمل، که ښه وي که بد، د تل لپاره نښه پرېږدي؟

د غوږونو حافظه

په قرآن کریم کې راغلي:

لِّنَجْعَلَهَا لَكُمْ تَذْكِرَةً وَتَعِيَهَآ أُذُنٌ وَٰعِيَةٌ

"ترځو موږ دا ستاسو لپاره پند وګرځوو، او (ترڅو) په یاد لرونکي غوږونه یې (په یاد ولري)".
(سورت الحاقه**12 :)**

سائنسي اعجاز

د حافظې د ثبتولو سیستم **:**علم ثابتوي چې غوږونه د اورېدلو معلوماتو د ثبتولو ځانګړی ځواک لري، او د دماغ د حافظې سره مستقیمه اړیکه لري.

د صوتي حافظې مهموالی **:**ساینس وايي چې د انسان د زده‌کړې مهمه برخه د اورېدلو له لارې ترسره کېږي، او دماغ د حافظې زیاتره برخې د اورېدلو معلوماتو ته ځانګړې شوې دي.

د قرآن د الفاظو دقیق انتخاب **:**په آیت کې" وَتَعِيَهَآ أُذُنٌ وَٰعِيَةٌ "دا مفهوم ورکوي چې غوږونه د یاد ساتلو ځواک لري، چې دا د عصري علومو سره سمون خوري.

نتیجه

قرآن کریم ۱۴۰۰ کاله وړاندې داسې حقیقت بیان کړی، چې ساینس اوس درک کړی .دا د قرآني اعجاز یوه ښکاره بېلګه ده، چې د انساني بدن د حیرانوونکو سیستمونو بیان کوي.

Landslides د ځمکې ښويېدل

د ځمکې ښويېدل – **(Landslides)** د قرآن کريم علمي اعجاز

قرآن کريم، **17:68**

اَفَاَمِنْتُمْ اَنْ يَّخْسِفَ بِكُمْ جَانِبَ الْبَرِّ اَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ثُمَّ لَا تَجِدُوْا لَكُمْ وَكِيْلًا ۙ

17-68 ايا نو تاسو له دې نه په امان کې يئ چې هغه تاسو د وچې ځمکې په يوه خوا کې ډوب (ښخ) کړي، يا پر تاسو باندې کاڼي وروونکی سخت باد راولېږي (او) بيا تاسو د خپل ځان لپاره هېڅ ساتونکی ونه مومئ

د ځمکې ښويېدل او د قرآن اشاره

ځمکې ښوېدل **(landslides)** د ځمکې د سطحې ناڅاپي بدلون ته ویل کېږي، چې د طبیعي یا انساني عواملو له امله رامنځته کېږي .دا پدیده د تکتونیکي تختو د حرکت، زلزلې، سختو بارانونو، یا د ځمکې لاندې تخریب له امله رامنځته کېږي .قرآن کریم ۱۴۰۰ کاله وړاندې دا حقیقت داسې بیان کړی" :يَخْسِفَ بِكُمْ جَانِبَ الْبَرِّ "چې معنی یې دا ده" :د وچې په غاړه کې تاسو سره ځمکه وښویېږي".

د شکه‌پرستو اعتراض او د ساینس ځواب

ځینې خلک ادعا کوي چې د قرآن د نزول پر مهال خلکو یوازې د شګو د غونډیو (**sand dunes**) ښوېدل پېژندل، خو د کلکو غرونو د ښوېدو تصور نه و .مګر ساینس نن ورځ تاییدوي چې:

لویې ډبرې **(Rockfalls)** کولی شي د زلزلې یا نورو عواملو له امله راولوېږي.

د غره د بیخ بې‌ثباتي **(Deep-seated slope failures)** کولی شي د وخت په تېرېدو سره لوی ښوېدنې رامنځته کړي.

ګِل‌بهېدل **(Mudflows)** او ملبه‌یي سیلابونه **(Debris flows)** د بارانونو له امله د غرونو پر شا ښکته راتلی شي.

دا ټول حقایق قرآن کریم ۱۴۰۰ کاله وړاندې بیان کړي وو، پداسې حال کې چې ساینس دا یوازې په وروستیو پېړیو کې درک کړ.

نتیجه

د قرآن کریم دا اعجازي بیان د ځمکې د ښوېدو یوه علمي معجزه ده، چې نن یې ساینس هم تاییدوي .دا یو ځل بیا ثابته کوي چې قرآن کریم د انسان له علم نه پورته، الهي وحی ده، چې د نړۍ د حقایقو انکشاف ورکوي.

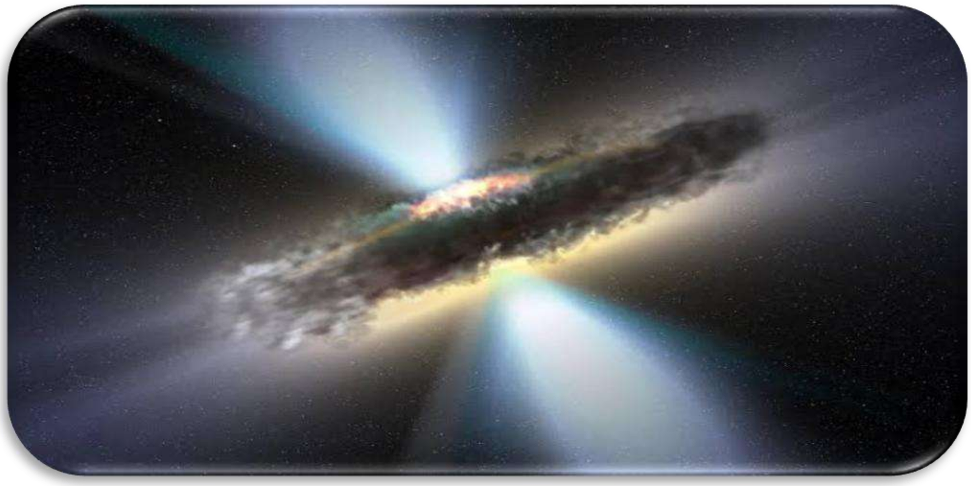

په فضا کې د اوبو شتون

د حدیث شریف او علمي کشف ترمنځ اړیکه :په فضا کې د اوبو موجودیت

پیغمبر صلی الله علیه وسلم د معراج په یوه حدیث شریف کې فرمایي :«بیا هغه (ص) دوه روان دریابونه په نږدې آسمان کې ولیدل،رسول الله ص وفرمایل یا جبرئل ع دغه دوه دریابونه د څشي دي؟ جبرئل ع وفرمایل دا د نیل او فې‌رات سرچینې دي. » (بخاري ۷۵۱۷).

دا حدیث په لومړي نظر کې شاید یو مذهبي او معنوي حقیقت وښیي، خو نن ورځ د ساینسي کشفونو له مخې، دغه خبره یوازې یو د روحانیت اړخ نه لري، بلکه دا یو حقیقت دی چې د کائنات د اوبو موجودیت ته اشاره کوي.

اوس چې موږ په ساینس کې پرمختګ لرو، یو تازه کشف موږ ته دا ښیي چې په فضا کې د اوبو لویه ذخیره شتون لري .په ۱۲ میلیارده نوره کې د **«APM 08279+5255»** کویزار په شاوخوا کې د اوبو بخار ۱۴۰ ټریلین ځله د ځمکې د سمندرونو اوبو ته برابرېږي .یوازې دا نه بلکې دا خقیقت چې دا د ځمکې د سمندرونو سرچینې دي نن ورځ ساینس دا تاییدوي چې د ځمکې د سمندرونو سرچینې د فضایي سمندرونو پورې اړه لري .

دا کشف د دې حقیقت تایید کوي چې اوبه یوازې د ځمکې پورې محدود نه دي، بلکه د کائنات په اوږدو کې موجودې دي.

دا کشف د پیغمبر صلی الله علیه وسلم د حدیث سره حیرانونکې تړاو لري، ځکه چې هغه د فضا په نږدې طبقه کې دوه روان سیندونه لیدلي، کوم چې د هغه وخت د خلکو لپاره یوازې د غیب یوه خبره وه .نن ورځ، ساینسي معلومات د دې حقیقت ښودنه کوي چې فضا کې اوبه شتون لري او په داسې ځایونو کې چې د سپرمسیو بلاک هولونو شاوخوا ځایونه دي، د اوبو بخار موجود دی.

په دې توګه، د پیغمبر صلی الله علیه وسلم د دې حدیث د غیب علم د ساینسي کشفونو سره تایید شوی دی .د علمي ټیکنالوژۍ په مرسته، موږ پوهېږو چې اوبه نه یوازې د ځمکې پورې محدودې دي، بلکې د کائنات په ټولو برخو کې موجودې دي، او دا ښیي چې د ژوند جوړولو لپاره اړین مواد په کائنات کې پراخ شتون لري.

د حدیث په اړه د پوهې له مخې، پیغمبر صلی الله علیه وسلم د هغه وخت خلکو ته یو داسې مفهوم وړاندې کړی و چې نن ورځ ساینسي تحقیقونه یې تاییدوي .دې کشفونو د فضا او اوبو په اړه زموږ پوهه یو نوې پړاو ته ورسوله، او موږ ته د قرآن او حدیث د اعجازونو په اړه لا زیات درک رکوي.

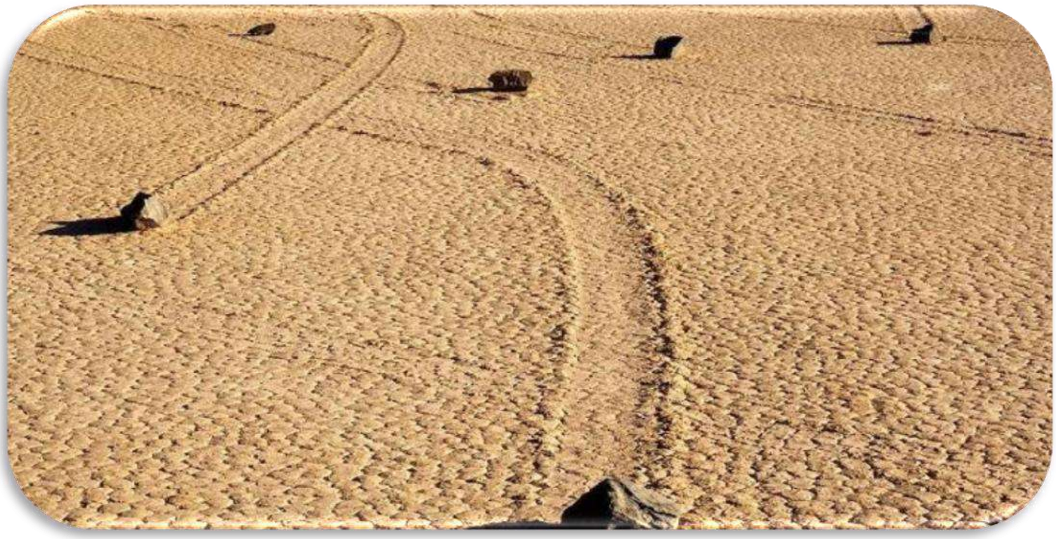

د الله د ویرې نه تیږي راغړیدل

د الله د وېرې له امله د تیږو رغړېدل – قرآني اعجاز او د **"Dead Valley"** حیرانوونکې پدیده

قرآني بنسټ

الله جل جلاله فرمايي:

"ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُم مِّنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ فَهِىَ كَٱلْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً ۚ وَإِنَّ مِنَ ٱلْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ ٱلْأَنْهَٰرُ ۚ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ ٱلْمَآءُ ۚ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ ٱللَّهِ ۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ"

(سورة البقرة**74**)

ترجمه:

"بیا له دې نه بعد ستاسو زړونه سخت شول، نو هغه د تیږو په شان دي، یا په سخت والي کې نور هم زیات دي او بې‌شکه یقیناً ځینې تیږې هغه دي چې له هغو نه وَلِې بهېږي او بې شکه یقیناً ځینې هغه دي چې چوي، نو له هغو نه اوبه راوځي، او خامخا یقیناً ځینې هغه دي چې د الله له وېرې نه رارغړي، او الله ستاسو له عملونو نه کله هم غافل نه دی"**.**

د **"Dead Valley"** د خوځېدونکو تیږو حیرانونکی راز

د امریکا په کالیفورنیا ایالت کې **"Dead Valley"** (مړه دره) د نړۍ له عجایبو څخه ده، چیرې چې تیږې پرته له ظاهري لامل څخه حرکت کوي**!**

د تیږو خوځېدو پدیده – څنګه او ولې؟

ساینس پوهانو کلونه کلونه د دې پدیدې تحقیق وکړ، او لاندې مهم فاکتورونه یې وموندل**:**

د یخ نرۍ پوړ **:**د شپې یخنۍ کې د ځمکې پر مخ یو نری یخ جوړېږي، چې د تیږو لاندې یو نازک پوړ پرېښودل کېږي**.**

د لمر تودوخه **:**کله چې ورځ شي، دا نرۍ یخ اوبه کېږي او تیږې په دې لنده سطحه باندې حرکت کوي.

د باد اغېز **:**توند بادونه د یخ او اوبو له ترکیب سره یوځای د تیږو حرکت ته دوام ورکوي.

د حیرانتیا نقطه – دا تیږې منظمه لاره غوره کوي**!**

ساینس پوهانو تمه درلوده چې که تیږې د طبیعي عواملو له امله حرکت کوي، نو باید بې نظمه وي، مګر برعکس، دا تیږې یوه منظمه او مستقیمه لاره جوړوي، لکه چې څوک یې په قصد سره تنظیم کړي وي**!**

د قرآني اعجاز سره ژور ارتباط

الله جل جلاله وايي" **:**وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ ٱللَّهِ "(او ځینې تیږې د الله له ویرې رغړیږي)**.**
که ساینسي حقایق ته وګورو، نو لاندې ټکي د دې آیت سره مستقیمه اړیکه لري**:**

د طبیعي لاملونو تر شا الهي نظام

ساینسي دلایل یوازې د حرکت شرایط تشریح کوي، خو دا نشي ویلای چې ولې تیږې منظم حرکت کوي.

قرآن د دې پدیدې ته ژور روحاني لامل ورکوي **:**د الله ویره، چې د هستۍ هر شی پرې واک لري.

د تیږو" هوښیار "حرکت – د الهي قدرت نښه

که چیرې دا یو تصادفي پدیده وای، نو باید تیږې هر لور ته بې نظمه تللې وای، مګر دا منظمه بڼه نیسي، چې دا د خالق جل جلاله یو حیرانوونکی قدرت ښیي.

دا ښیي چې نه یوازې انسانان، بلکې جامد شیان هم د الله اطاعت کوي.

قرآن موږ ته د طبیعت روحاني اړخ ښیي

ساینس یوازې د فزیکي عواملو تحلیل کوي، خو قرآن موږ ته د کائنات د هر ذره روحاني واک ته اشاره کوي.

که سختې تیږې د الله له وېرې خوځېږي، نو انسان ته لا څومره د الله وېره لازمه ده؟

پایله – د قرآن یو بل حیرانونکی اعجاز

ساینس یوازې اوس دا کشف کړی چې تیږې ځنګه حرکت کوي، خو قرآن کریم ۱۴۰۰ کاله وړاندې وویل:

"وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ ٱللَّهِ "(او ځینې تیږې د الله له وېرې رغړېږي).

دا نه یوازې یو علمي حقیقت دی، بلکې دا موږ ته دا هم ښیي چې د هستۍ هر ذره د خپل خالق جل جلاله تابع دی، نو انسان ته لا څومره د الله اطاعت پکار دی؟

یو مهمه پوښتنه – دا معلومات له کومه راغلل؟

اوس پوښتنه دا ده چې رسول الله ﷺ په ټول عمر کې د امریکا

"Dead Valley

"ته نه و تللی، نه یې له یوناني یا رومي فیلسوفانو دا معلومات اخیستي، او نه هغه وخت دا علم چا درلود.

نو بیا دا معلومات له کومه راغلل؟

یوازې یوځواب شته **:**دا د الله کلام دی، چې هېڅوک یې نشي ردولای**!**

سبحان الله !د قرآن هره کلمه یو معجزه ده!

په خوب کې خوځښت او د غوږونو بندول

د قرآن کریم د اصحاب کهف کیسه نه یوازې د روحاني معجزې په توګه مهمه ده، بلکې د ساینس په رڼا کې یې هم د طبیعي پدیدو معجزې شتون لري، چې د بدن سیستمونو د کارونې په اړه د پام وړ معلومات وړاندې کوي.

1. د غوږونو بندول (په خوب کې)

د قرآن د آیت په دې برخه کې چې ویل کیږي" :بیا د څو کلونو لپاره مو د دوی غوږونه بند کړل "(الکهف11)، د خوابدی حالت کې د غوږونو بندول یوه ځانګړې معجزه ده .ساینس دا ډول فزیکي حالت د مغزي فعالیتونو له لارې تشریح کوي.

په عمومي ډول، د انسان د بدن د حسیاتو فعالیدل او یا هم غیر فعالیدل په مغز پورې تړاو لري .کله چې یو انسان ویده شي، د مغز ځینې برخې چې د حسیاتو اداره کوي، لکه د غږ احساس کول، خاموشیږي .د دې سره، انسان د خپل چاپیریال غږونه نه اوري .د اصحاب کهف د غوږونو بندول د دې په معنا دی چې د الله تعالی لخوا دوی یوازې د غوږونو له حسیاتي فعالیت پرته په ویده حالت کې پاتې شوي، څو دوی د خپل چاپیریال غږونه ونه

اوري، که څه هم د دوی بدن ویده و، خو د مغزي فعالیت به تر یوې ځانګړې کچې محدود شوی و.

د عصري ساینس له مخې، دغه ډول فزیکي حالت چې د غږ احساس کولو حس بند شي، د طبي تحقیق له مخې کولی شي د یو ځانګړي حالت سره تړاو ولري، لکه د ځانګړو عصبي سیستمونو د فعالیت کمښت یا ځنډ .دې ته ورته حالتونه په نورو طبیعي او مصنوعي شرایطو کې هم رامنځته کیدای شي، لکه په ځانګړو دوایونو یا د ځانګړو عصبي ناروغیو له امله.

2 . د خوځښت اهمیت (په خوب کې د بدن اړول)

د قرآن کریم په بل آیت کې ویل کیږي" :وَ نُقَلِّبُهُمْ ذاتَ الْيَمِينِ وَ ذاتَ الشِّمَالِ "(الکهف18) . دا آیت د دې خبرې څرګندونه کوي چې اصحاب کهف په ویده حالت کې پر ښي او کیڼ اړخ اړول شوي دي .د دې عمل په علمي تشریح کې د جسماني ستونزو له مخې، دا خوځښت د بدن د داخلي فعالیتونو لپاره اړین دی.

ساینس ښیي چې کله یو شخص اوږدې مودې لپاره په یو ځای کې پاتې شي، د بدن د خونرسانۍ سیستم اغیزمن کیږي .په ځانګړې توګه، د بدن هغه برخې چې د بستر سره تماس لري، ممکن د وینې جریان کم شي، چې دا کولی شي د نسجونو کمزوري او حتی مرګ سبب شي .همداراز، د عضلاتو ضعف، وینه ټینګیدل، او د پوټکي زخمونه هم رامنځته کیدای شي.

دا چې اصحاب کهف په ویده حالت کې د الله تعالی لخوا پر ښي او کیڼ اړخ اړول شوي، یو علمي دلیل لري .د دې عمل په اړه څیړنې ښیي چې په ویده حالت کې د بدن اړول د وینې دوران ته ګټه رسوي، او دا د بدن په انساجو کې د اکسیجن او غذايي موادو رسېدنه بهتره کوي .د دې پر اساس، کله چې یو کس په یو حالت کې اوږده موده پاتې شي، د هغه حالت بدلول د روغتیا ساتنه کوي.

د عمر یا زاړښت ساتنه

ساینس وایي چې د انسان عمر یا زړښت په لمر پورې تړاو لري که چېرته یو انسان د لمر څخه تل په امان اوسي نو ځواني او بدن ته یې د زاړښت کوم ځیان نه رسیږي که به لنډ

ووايو لمر د انسانانو لپاره د خداى ج څخه د اندازه شوي عمر سبب جوړ شوى په داسې خالت کې چې د انسان بادن د لمر وړانګو ته مختاج دى تر څو لمريزه انرجي د شپې خوشي کړي او د ورځې بيا چارج شي.

نو که موږ قران کريم ته توجو وکړو ګورو چې اصحاب کهف د غار په مينځ کې قرار لري او ددوى د ښي او چپ طرفته د اوښتو خوزښت د لمر څخه ددوى د مخونو او بادنونو پناګاه جوړه کړي.

نو دا داليل او د نن عصر د ساينس له نګاه منل شوى خقيقت او د قران کريم ښکاره اعجاز دى چې د دوى د عمر او زړښت مخافظت خداى ج په دې ترتيب کړى وي.

پايله:

د قرآن کريم د اصحاب کهف کيسه يوازې د مذهبي معجزې په توګه نه، بلکې د طبيعي پديدو او فزيکي حقيقتونو د علمي تشريح لپاره هم د پام وړ ده .د دوى غوږونو بندول او د بدن اړول د عصري ساينس له مخې د فزيکي او حسياتي فعاليتونو په اړه د پوهې ښکارندويي کوي .د دې آيتونو علمي معجزې د الله تعالى د پوهې او حکمت څرګندونه کوي، چې د انسان بدن ته د ځانګړو شرايطو سره سم د محافظت او روغتيا تدابير ورکوي.

د حوت (ماهي)

د حوت (ماهي) د معجزې قرآني اعجاز او علمي حقيقت

په سورة الکهف کې د موسی علیه السلام او خضر علیه السلام د ملاقات کیسه ذکر شوې، چې پکې د یو حیرانوونکي کب (حوت) یادونه شوې .دا کب له مړینې وروسته بېرته ژوندی شو او په اوبو کې په عجیب ډول روان شو.

.1د قرآني اعجاز حیرانوونکې نښه

د قرآن کریم الفاظ ډېر دقیق دي، چیرې چې وایي:

"فَاتَّخَذَ سَبِيْلَهٗ فِی الْبَحْرِ سَرَبًا "(الکهف**61 :**)

"هغه (ماهی) په سمندر کې (د) سرنګ (په شان) خپله لار ونیوله"

وروسته، کله چې حضرت موسی علیه السلام له خپل خدمتګار یوشع بن نون (رض) سره د سمندر د دوه څنډو یوځای کېدو ځای ته ورسېد، نو خدمتګار وویل:

"وَاتَّخَذَ سَبِيْلَهٗ فِی الْبَحْرِ عَجَبًا "(الکهف**63 :**)

"او (ماهی) په عجیبه توګه سمندر کې خپله لار ونیوله"

✦د" عَجَبًا "کلمه ښیي چې دا یو فوق العاده (معجزوي) کار و، چې یو مړ کب بېرته ژوندی شي او د سمندر په منځ کې خپله ځانګړې لار پیدا کړي.

2.علمي کشف او د حیرانوونکو ماهیانو حقیقت

دا قرآني کيسه اوس له ساينسي حقايقو سره حيرانوونکې اړيکه لري.

❖اوسنی ساينس وايي چې ځينې ماهيان داسې ځانګړي ځانګړتياوې لري، چې کولی شي له مړينې وروسته بېرته ژوندي شي، يا د سختو شرايطو سره تطابق وکړي.

(1) د **Lungfish** معجزوي ژوند

دا ماهی د وچکالۍ پر مهال د خټو لاندې پټېږي او کلونه ويده پاتې کېږي.

کله چې اوبه راشي، بېرته ژوند ته راګرځي، چې دا د مړينې او بيا راژوندی کېدو يو مثال دی.

(2) د **"Killifish"** عجيب خاصيت

دا يو ډول ماهی دی چې کولی شي خپل بدن **"Pause"** کړي، يعنې که شرايط مناسب نه وي، نو ژوند يې ودرېږي، او کله چې شرايط بېرته عادي شي، نو بېرته ژوند ته راګرځي!

د دې کب **DNA** داسې دی چې د اوږدې مودې لپاره ژوند کولای شي.

(3) د **"Walking Catfish"** حيرانوونکې ځانګړتيا

دا ماهی کولی شي د اوبو څخه بهر هم ژوندي پاتې شي او ځمکه پرې ووهي، تر څو بېرته اوبو ته لاړ شي.

(4) د "**Zombie catfish**"دا ماهیان وروسته له مړينې ختی د سکلیټ کیدو څخه په اوبو سره بیا ژوند ته راځي.

.3قرآني معجزه او علمي حقیقت

دا حقیقت چې یو مړ شوی کب بېرته ژوندی شو او خپله لار یې واخیسته، له علمي کشفونو سره سمون لري.

که څه هم دا د معجزې یوه بڼه وه، خو اوس ساینس داسې ماهیان کشف کړي، چې کولی شي ژوند ته بېرته راشي.

قرآن کریم ۱۴۰۰ کاله وړاندې داسې حقیقت بیان کړی، چې اوس ساینس ورته حیران دی.

خوب او مرګ

انسان هره شپه ویده کېږي، خو ایا موږ کله هم فکر کړی چې خوب زموږ د ژوندانه له ستر اسرارونو څخه دی؟ قرآن کریم د خوب او مرګ ترمنځ یو ژور تړاو بیانوي، او ساینس

اوس دا حقیقت درک کړی، چې خوب د مرګ یو موقتي شکل دی. دا قرآني اعجاز هغه وخت لا روښانه کېږي، کله چې موږ د عصري ساینس موندنې ورسره پرتله کړو.

1. قرآني آیت – د خوب او مرګ اړیکه

الله جل جلاله فرمايي:

"ٱللَّهُ يَتَوَفَّى ٱلۡأَنفُسَ حِينَ مَوۡتِهَا وَٱلَّتِي لَمۡ تَمُتۡ فِي مَنَامِهَا فَيُمۡسِكُ ٱلَّتِي قَضَىٰ عَلَيۡهَا ٱلۡمَوۡتَ وَيُرۡسِلُ ٱلۡأُخۡرَىٰٓ إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمًّىۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَتَفَكَّرُونَ"

(الزمر :۴۲)

ترجمه:

"الله نفسونه (ساکانې) قبضوي د هغو د مرګ په وخت کې او هغه (نفس) چې مړ نه وي د (هغه ساه) د خوب په وخت کې(قبضوي)، بیا هغه (ساه) ساتي چې په هغې یې د مرګ فیصله کړې وي او هغه بله تر مقررې نېټې پورې راخوشې کړي، بېشکه په دغو (قبض، ساتلو او پرېښودلو) کې خامخا لویې نښې دي د هغه قوم لپاره چې ښه فکر کوي.

وَهُوَ الَّذِىْ يَتَوَفّٰىكُمْ بِالَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا جَرَحْتُمْ بِالنَّهَارِ ثُمَّ يَبْعَثُكُمْ فِيْهِ لِيُقْضٰى اَجَلٌ مُّسَمًّى ۚ ثُمَّ اِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ ثُمَّ يُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ

6-60 او دی همغه ذات دی چې تاسو په شپه کې وفات کوي او هغه پوهېږي پر هغه څه چې تاسو یې د ورځې کوئ، بیا به هغه تاسو په هغې (ورځې) کې راژوندي کوي، د دې لپاره چې ټاکلی وخت پوره کړی شي، بیا به خاص د هغه په طرف ستاسو واپسي وي، بیا به هغه تاسو پر هغو عملونو خبر کړي چې تاسو به کول

2. سائنسي حقایق – خوب او مرګ

الف (د مغز فعالیت د خوب پر مهال

ساینس پوهان وايي چې د انسان مغز د خوب پر مهال د **NREM Non-Rapid Eye (Movement**او **REM (Rapid Eye Movement)** مرحلو ته ځي.

د **NREM** په مرحله کې، انسان تقریبا د مرګ غوندې یو حالت ته ځي، چیرته چې مغز ډېر لږ فعالیت لري.

دا هماغه څه دي چې قرآن کریم یې د روح وتل بولي!

ب (د خوب او مرګ پرتله

دا علمي موندنې د قرآن کریم د ذکر شوي حقیقت عین تایید کوي.

3. د ۱۹۵۹ کال ساینسي کشف – د قرآن اعجاز

په ۱۹۵۹ کال کې، دوه فرانسوي نیورولوژیستان، **Pierre Mollaret** او **Maurice Goulon**، د **"Coma Dépassé"** اصطلاح معرفي کړه، چې وروسته یې د مغزي مړینې **(Brain Death)** اساس کېښود.

د دوی کشف څه و؟

دوی وموندله چې یو شخص ممکن د زړه ضربان ولري، خو که مغز یې فعالیت ونکړي، نو دا د مرګ یو حالت دی.

دوی دا حالت "**Coma Dépassé**" ونوماوه، چې معنی یې ده" هغسې کوما چې بېرته ژوند ته نه راګرځي".

دا کشف د قرآني حقیقت سره عجیبه ورته والی لري، ځکه قرآن کریم وایي چې روح د مرګ پر مهال اخیستل کېږي، او که بېرته راستون نشي، نو مرګ یقیني دی.

د قرآن او ساینس حیرانوونکی تطابق

قرآن کریم ۱۴۰۰ کاله وړاندې وویل:

"ٱللَّهُ يَتَوَفَّى ٱلۡأَنفُسَ حِينَ مَوۡتِهَا وَٱلَّتِي لَمۡ تَمُتۡ فِي مَنَامِهَا فَيُمۡسِكُ ٱلَّتِي قَضَىٰ عَلَيۡهَا ٱلۡمَوۡتَ وَيُرۡسِلُ ٱلۡأُخۡرَىٰٓ إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمًّىۚ "(الزمر :۴۲)

ساینس اوس وایي:

په عمیق کوما کې، مغز فعالیت له لاسه ورکوي، او که بېرته راونه ګرځي، نو مرګ یقیني دی.

په عادي خوب کې، مغز بیا بیداریږي، ځکه ژوندلی شخص دی.

دا د قرآن هغه مفهوم تاییدوي، چې خوب یو موقتي مرګ دی، او مرګ یو ابدي خوب دی!

پایله – د قرآن کریم حیرانوونکی اعجاز

د قرآن کریم علمي اعجاز له دې نه هم څرګندېږي چې هغه حقیقتونه چې ساینس یوازې اوس درک کړي، قرآن ۱۴۰۰ کاله مخکې بیان کړي وو .ساینس یوازې دا موندلي چې خوب د مرګ یو موقتي شکل دی، خو قرآن لا وړاندې دا حقیقت واضح کړی و.

د دې قرآني حقیقت درې مهم ټکي:

خوب د مرګ موقتي حالت دی، او مرګ د خوب ابدي حالت دی.

مغز د خوب پر مهال داسې حالت ته ځي، لکه د مرګ حالت.

۱۹۵۹ کال کې، ساینس پوهانو د" مغزي مړینې "کشف وکړ، چې د قرآن بیان سره دقیق تطابق لري.

سبحان الله !دا قرآني اعجاز موږ ته ښيي چې قرآن کریم د الهي علم سرچینه ده، او دا یو داسې کتاب دی، چې علمي، فلسفي او روحاني حقایق یې د قیامت تر ورځې پورې تازه دي.

الله جل جلاله فرمایي:

"إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَتَفَكَّرُونَ "(الزمر :۴۲)

"په دې کې د تفکر کوونکو لپاره نښې دي"!

د داروین د تکامل د نظریې تیروتنه او د قرآنکریم حقیقت

١. د قرآنکریم بیان :خلقت له نیستي څخه

قرآنکریم واضح بیانوي چې الله (ج) مخلوقات له نیستي څخه پیدا کړي، او دا تخلیق د" کن فیکون "په امر ترسره شوی دی:

"إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ"

(یس :٨٢)

ژباړه:

"کله چې دیو شي اراده وکړي، نو ورته وایي' وشه'، او هغه شي".

قرآنکریم خلقت یو قصدي، منظبط، او الهی بهیر بولي، نه دا چې مخلوقات د تصادف او طبیعي انتخاب پایله وي.

٢ . د داروین د تکامل د نظریې ستونزې

(الف) د اتفاق پر بنسټ خلقت؟

د تکامل نظریه ادعا کوي چې ژوند د تصادفي پېښو پایله ده.

که ژوند د تصادف له لارې رامنځته شوی وای، نو ولې دومره دقیق نظم، معلوماتي DNA، او مشخص سیستمونه پکې شتون لري؟

نن ورځ علم ثابتوي چې د DNA کوډ دومره منظم او هوښیار دی، چې اتفاقي ایجاد یې ناممکن دی.

(ب) د فوسیلي موندنو نشتوالی

که تکامل ریښتینی وای، باید د منځګړو مخلوقاتو فوسیلونه موندل شي.

تر اوسه د داسې مخلوق فوسیل نه دی موندل شوی، چې د یوې بڼې څخه بلې ته د تکامل مرحله وښیي.

داروین خپله اعتراف کړی و چې که فوسیلونه د منځګړو مخلوقاتو نشتوالی ثابت کړي، نو د ده نظریه غلطه ده.

(ج) د پیچلي جوړښتونو ناممکنه تکامل

په بدن کې ډېر پیچلي جوړښتونه شته، چې نشي کولی د تصادف له لارې رامنځته شي.

د مثال په توګه، د سترګې جوړښت دومره پیچلی دی چې د تدریجي تکامل له لارې یې تشریح ناممکنه ده.

د "**Irreducible Complexity**" (نه کمېدونکې پیچلتیا) مفکوره دا ثابتوي چې ژوندی موجود باید له لومړۍ ورځې څخه بشپړ کار کوونکی جوړښت ولري، نه دا چې د تصادفاتو په پایله کې رامنځته شي.

۳ . د تکامل د نظریې علمي ردونه

پروفیسر مایکل بیهي **(Michael Behe)** د "**Darwin's Black Box**" کتاب لیکوال، وایي:

"ژوند دومره پیچلی دی چې نشي کولی د تصادفي بدلونونو له لارې رامنځته شي".

مارک چارنکي، چې د تکامل پلوی و، اعتراف کړی:

"د تکامل د نظریې تر ټولو لویه ستونزه دا ده چې فوسیلونه یې نه تاییدوي".

۴ . د قرآنکریم الهي اعجاز

قرآنکریم د خلقت د اصلي حقیقت بیان کوي، چې الله (ج) هر څه د خپل ځواک او علم پر بنسټ پیدا کړي.

"اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ "(الزمر :۶۲)

"الله د هر شي پیدا کوونکی دی".

نو که علمي حقایق هم دا تاییدوي، ولې ځینې خلک لا هم د تکامل غلطه نظریه تعقیبوي؟

پایله :د تکامل نظریه نه علمي ثبوت لري، نه فوسیلونه یې تاییدوي، او نه منطقي ده .
برعکس، قرآنکریم د خلقت حقیقت بیانوي، چې ټول ژوندی موجودات د الله (ج) د" کن فیکون "په حکم پیدا شوي دي.

د اختلاف نشتوالی او د الهي وحی ثبوت

د قرآن کریم اعجاز :د اختلاف نشتوالی او د الهي وحی ثبوت

۱. د قرآنکریم آیتونه د اختلاف د نشتوالي په اړه

۱ " .أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْآنَ ۚ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِندِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا"
(النساء :۸۲)

ژباړه:

"ايا دوی د قرآن په اړه غور نه کوي؟ که دا د الله پرته د بل چا له لوري وای، نو بې شکه به دوی پکې ډېر اختلاف موندلی وای".

۲" .وَمَا كَانَ هَـٰذَا الْقُرْآنُ أَن يُفْتَرَىٰ مِن دُونِ اللَّهِ وَلَـٰكِن تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِن رَّبِّ الْعَالَمِينَ"

(يونس :۳۷)

ژباړه:

"دا قرآن د الله پرته د بل چا له لوري نه دی جوړ شوی، بلکې دا د مخکنيو کتابونو تصديق کوونکی او د الهي احکامو تفصيل ورکوونکی دی، پرته له شکه، دا د عالمونو د رب له لوري دی".

۳" .وَهَـٰذَا كِتَابٌ أَنزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ"

(الأنعام :۱۵۵) ژباړه:

"دا يو بابرکته کتاب دی، چې موږ نازل کړی دی، نو له هغه پيروي وکړئ او (د الله) څخه ووېرېږئ، ښايي پر تاسو رحم وشي".

۲ .د قرآنکريم اعجاز :د اختلاف نشتوالی

(الف) که دا کتاب د انسان له لوري وای، اختلاف به پکې و

د انسان د هر کتاب، نظريې يا فلسفې سره اختلاف موندل کېږي، ځکه چې انسان خطا کېدونکی دی.

قرآنکریم ۱۴۰۰ کاله کيږي، چې بې بديله پاتې دی، او هيڅ ډول داخلي اختلاف پکې نشته، سره له دې چې په بېلابېلو وختونو کې نازل شوی دی.

(ب) د قرآن علمي، تاريخي او ژبنيز ثبوت

قرآن کريم داسې علمي حقايق بيان کړي چې يوازې په وروستيو پېړيو کې ثابتيږي، لکه د ستوريو جوړښت، د اوبو دوران، د جنين وده، او نور.

هيڅ يو علمي حقيقت چې قرآن يې يادونه کړې، ناسم نه دی ثابت شوی، برعکس، نوي علمي موندنې يې حقيقت لا زيات څرګندوي.

د قرآنکريم ژبه، ترتيب، نظم، او بلاغت داسې دی، چې هيڅوک ورته ورته کتاب نشي راوړلی.

(ج) د قرآن د الهی والي زبات

قرآن داسې تحدي کوي چې هيڅوک ورته نه شي ځواب ويلای:

قُل لَّئِنِ اجْتَمَعَتِ الْإِنسُ وَالْجِنُّ عَلَىٰ أَن يَأْتُوا بِمِثْلِ هَـٰذَا الْقُرْ آنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا (الإسراء :۸۸)

ژباړه" :ووايه :که ټول انسانان او پېريان سره راټول شي، چې د دې قرآن مثل راوړي، نو هغوی به د دې مثل را نه وړي، که څه هم چې يو له بل سره مرسته وکړي".

۳ . پايله

قرآنکریم د اختلاف نشتوالي، علمي معجزو، تاریخي حقایقو، ژبني نظم، او بې ساري بلاغت له امله د وحی الهي کتاب دی .دا کتاب د عالمونو د رب له لوري دی، او د انسان لپاره هدایت، رحمت، او الهي رڼا ده.

نو آیا خلک د قرآن په اړه تدبر نه کوي؟

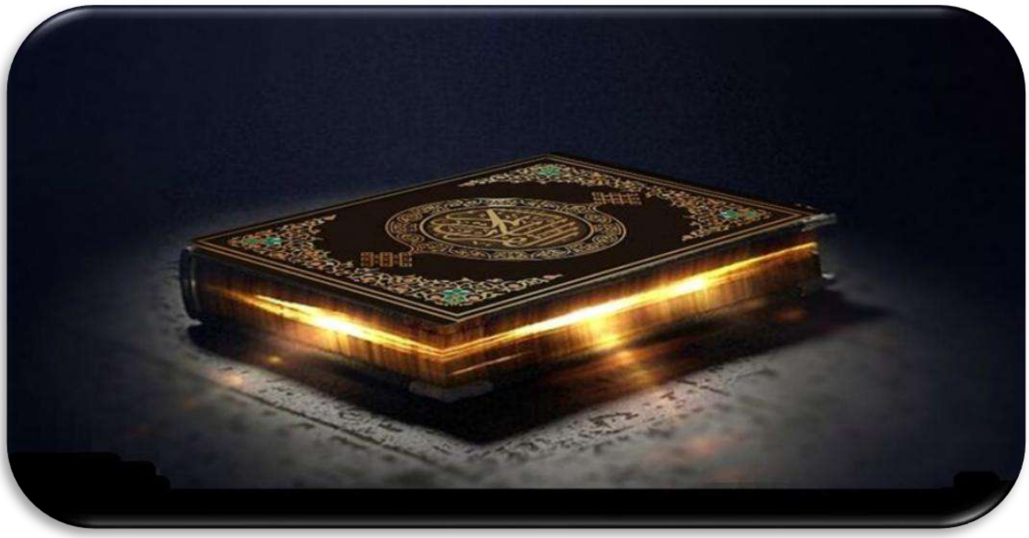

په قرآن کې د قافیو عالي ماهیت

اَللّٰهُ نَزَّلَ اَحْسَنَ الْحَدِیْثِ کِتٰبًا مُّتَشَابِهًا مَّثَانِیَ تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُوْدُ الَّذِیْنَ یَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ۚ ثُمَّ تَلِیْنُ جُلُوْدُهُمْ وَقُلُوْبُهُمْ اِلٰی ذِکْرِ اللّٰهِ ؕ ذٰلِکَ هُدَی اللّٰهِ یَهْدِیْ بِهٖ مَنْ یَّشَآءُ ؕ وَمَنْ یُّضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ مِنْ هَادٍ ۝

39-23 الله یو ډېر غوره کلام نازل کړی، داسې کتاب چې (آیتونه یې) یو بل ته ورته او بیا بیا لوستل کیږي، د هغو کسانو پوستکي ترې لړزیږي چې خپل رب نه وېره کوي، وروسته یې پوستکي او زړونه د الله یادولو په لور نرم شي، دا د الله لارښوونه ده، چا ته چې الله وغواړي په دې سره یې لارښوونه کوي، او هغه چې الله یې بې لارې کړي نو بیا د هغه لپاره لارښود نشته

قرآن کریم یو بې ساری کتاب دی چې نه یوازې د خپل محتوا بلکه د الفاظو، ژبې، او قافیو په لحاظ هم معجزه ګڼل کېږي .په قرآن کې د قافیو استعمال د هغې ژورې بلاغت او

فصاحت نښه ده چې د انسان له توانایی څخه بهر دی .قرآن کریم د قافیو له اړخه داسې یوه ځانګړې جوړښت لري چې د نورو ژبو او کتابونو په پرتله بې مثاله دی.

د قافیو اعجاز:

قافیو د قرآن ځانګړی جوړښت :په قرآن کې قافی نه یوازې د ښکلا لپاره کارول کېږي، بلکه د معانیو، مفاهیمو او پیغامونو د ژورولو لپاره هم ځانګړې ارزښت لري .د قرآن کریم په هر سورې او آیت کې قافی د معنا د ټینګولو، ذهني تفکر د هڅولو او د روحاني تاثیر لپاره کارول کېږي .دا کار د قرآن ژبې ته ځانګړی ځواک ورکوي چې د مسلمانانو او حتی د غیر مسلمانانو ذهنونه را جلب کړي.

د" ن "توری ځانګړې کارونه :قرآن کریم کې د" ن "توری د قافیو یوه ځانګړې برخه تشکیلوي .د قرآن کریم په ۲۹ سورې کې چې په مقطعاتو پیل شوې دي، د" ن "توری شتون لري، لکه ص، ط، ح، ی، س، ق، ل، م، ک، ع، ن، ر، ه .دې سورې د دې توري په استعمال کې د قرآن د بې ساري بلاغت نښه ګڼل کېږي .پروفیسور عادل عباس، یو مشهور انګلیسي ساینس پوه، د قرآن په قافیو او تورو باندې ژوره څېړنه کړې ده چې د" قران د قافیو معجزې "په نوم یې کتاب لیکلی دی.

د قافیو احصایې :د قرآن کریم کې د" ن "توري د مختلفو سورتونو لکه" قلم "(8.88٪)، "شعرا "(6.84٪)،" النمل "(32.90٪)، او" القصص "(5.92٪) کې د قافیو سره تړل شوي .ټول ټال په قرآن کې 58.50٪ توري د" ن "توري سره قافیه شوي دي .دا یو حیرانونکی حقیقت دی چې په هیڅ بل ژبه او کتاب کې نه موندل کېږي، او نه شونې ده چې له نیمایي زیات ټوله کتاب په یوه ځانګړي توري مقفی شي.

د قافیو د بې ساري جوړښت معجزه :د قرآن د قافیو دا ډول استعمال او جوړښت د دې کتاب یوه لویه معجزه ده .که څه هم قرآن په عربي ژبه کې نازل شوی دی، خو د دې قافیو د جوړښت او ډول د عربي ژبې د معمول او دودیزو قافیو سره هیڅ تړاو نه لري .د قرآن قافی داسې هنر ښیي چې یوازې د الله تعالی لخوا ممکنه ده او د بشري ژبې توانایي یې نه لري.

پایله:

د قرآن کریم قافی د هغې د فصاحت، بلاغت، او اعجاز یوه نښه دي . د قرآن په قافیو کې دا ډول د تورو او معانیو تړاو چې د" ن "توري څخه اغیزمن دي، د بشري ځواک او فهم له لړۍ څخه بهر دی .د قرآن د قافیو دغه جوړښت او ترتیب د دې کتاب د ځانګړي او بې ساري معجزې یوه لویه برخه جوړوي.

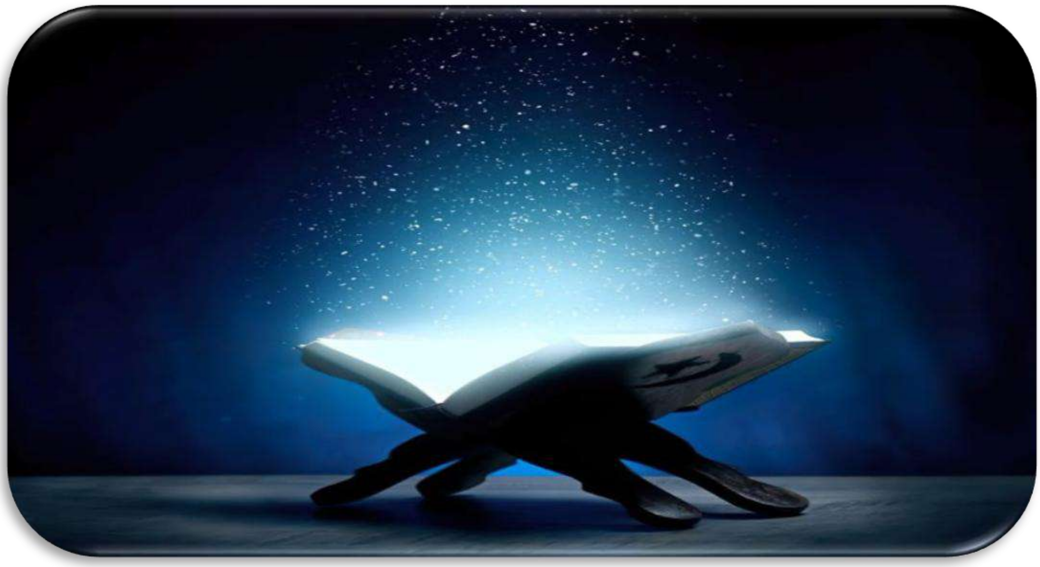

له ادبیاتو له اړخه د قرآن کمال

قرآن کریم نه یوازې د دیني او روحاني هدایت لپاره یو لوری دی، بلکه د ادب او فصاحت په برخه کې هم بې سارى کمال لري .قرآن کریم خپل ځانګړی ادبي جوړښت او ژبه لري چې د بشر د توان څخه بهر دی، او د دې کمال د تقلید امکان نه لري .د قرآن د قافیو او جمله بندۍ د بې مثاله ښکلا او تاثیر له امله، دا کتاب د بشري ادبیاتو په تاریخ کې بې مثاله پاتې شوی دی.

د قرآن د ادبي اعجاز ځانګړنې:

د قرآن بې سارى فصاحت :قرآن کريم د يوې داسې ژبې په قالب کې نازل شوی دی چې هم د معانيو د څرګندولو، هم د فصاحت او هم د تاثير د اړخه بې سارى دی .د قرآن ژبه يوه داسې پاکه او غوره ژبه ده چې د هر عمر او هر فکر لرونکو خلکو لپاره په خپل ځای پوهېدونکی او د جذب وړ ده .حتی د عربي ژبې د لويو استادانو لپاره هم قرآن په داسې ډول بيان شوی چې د هغه د تقليد کولو توان نه لري.

د تقليد ناتواني :قرآن کريم خپله بې ساري ځانګړنه دا ده چې هېڅوک يې تقليد نه شي کولی .که څه هم د بشري ادب په ټولو اړخونو کې د تقليد هڅې شوې، خو قرآن يې يوه بيلګه وړاندې کوي چې هېڅ کس نه شي کولی د دې کتاب د ژبې، فصاحت او معانيو په کچه يو ورته اثر وړاندې کړي .په قرآن کې دا حقيقت په مختلفو آيتونو کې ذکر شوی چې که څوک شک لري، نو په څلور لارو يې د قرآن د ورته سوره جوړولو لپاره هڅه وکړي، خو داسې کار به هېڅکله امکان ونه لري.

د" ن "توري اعجاز :د قرآن د يوې ځانګړې ځانګړتيا په توګه، د" ن "توري کارونه يې د بې ساري بلاغت نښه ګڼل کېږي .دا توري په داسې کمال سره د قرآن د جملو او قافيو سره تړل شوي چې دا کتاب د بشري ادبياتو د يوې بې ساري معجزې په توګه وړاندې کېږي .د دې تورو او قافيو کارونه د دې کتاب ځانګړی هنر دی چې د بې ساري بلاغت په لټه کې د انسانانو ذهنونه جذبوي.

د قرآن د کمال څرګندونه په نورو کتابونو کې :د" ن "د توري کاروني په اړه پروفيسور اربوتنات په خپل کتاب کې ليکلي چې قرآن يوه" خالصه عربي بلبله "ده چې نيمه شعري او نيمه نثري بڼه لري .دا د قرآن د فصاحت او بلاغت يوه لويه نښه ده .هغه اشاره کوي چې د قرآن جوړښت او ژبه د بې ساري ښکلا او تاثير څخه برخمنه ده، او هيڅ بل انسان نه شي کولی چې په دې ډول د قرآن له جوړښت سره مشابه څه وليکي.

د قرآن د تاثير وړتيا :قرآن د معجزې په توګه خپل فصاحت، د قافيو ترتيب او د جملو جوړښت سره انسانان د خپل اثر لاندې راوړي .داسې ښکاري چې قرآن د هر انسان لپاره د فکر کولو او غور کولو يوه ژوره لاره ده .د دې کتاب معجزه نه يوازې د دې په ټکو کې

بلکې په هغې ځانګړې ژبه کې هم ده چې د انسان ذهن ته داسې اغېز کوي چې هغه هیڅکله نشي کولی په دې ډول مشابه څه ولیکي.

پایله:

قرآن کریم د ادب، فصاحت، او بلاغت یوه بې ساری معجزه ده چې نه یوازې د دیني هدایت لپاره بلکه د انسان د ژبې، فکر او ذهن د ودې لپاره هم د لامحدود قدرت نښه ده .د دې کتاب ژبه د تقلید له هر اړخه بې ساری او بې مثاله ده، او د دې اعجاز د اوږدې مودې په ترڅ کې يې هیڅوک هم نه دی توانېدلی چې ورته ورته اثر وړاندې کړي.

دالله په یاد سره زړونه ارم مومي

د الله په یاد سره زړونه سکون مومي، دا خبره د داوید رسن په څېړنو کې په ډاګه شوې ده چې د امریکې د څېړنې مرکزونو کې ترسره شوې .د دغه څېړنې له مخې، د مؤمنو او بې

دینو خلکو ترمنځ د زړه د ناروغیو، د وینې لوړ فشار، او ځان وژنې د امکان لږوالی په ګوته شوی دی .دا څیړنې څرګندوي چې مؤمن کسان د بې دینو په پرتله په زیاته کچه روغتیا لرونکي دي .د عقلي طب نړیواله مجله هم داسې رپوټ ورکوي چې بې عقیدې خلک زیات ناروغه کیږي او د ژوند اوږدوالی یې کم دی.

د معاصر طب او روانشناسي پوهان هم تاییدوي چې د دیني عقایدو شتون د انسان روان او جسم لپاره ګټور دی .د هربرت هنس په څیړنو کې چې د امریکې د هاروارډ پوهنتون د څیړنې مرکز کې ترسره شوي، داسې پایلې ترلاسه شوې چې د الله تعالی عبادت او ایمان د انسان روغتیا ته تر بل هر څه زیات اغیزه لري.

ډاکټر هربرت، سره له دې چې خپله عقیده نه لري او یو ملحد دی، په خپلو څیړنو کې دې نتیجې ته رسېدلی چې د الله تعالی یاد او عبادت انسان ته هغه ډول سکون او ځواک ورکوي چې هېڅ بلې عقیده یې نه ورکوي .هغه باور لري چې جسم او روح داسې تنظیم شوي چې باید پر الله تعالی ایمان ولري، او دا حقیقت د طب پوهانو لخوا هم تایید شوی دی.

د قرآن شریف آیت (الرعد**28 :**) هم دغه حقیقت ته اشاره کوي چې **:**«أَلا بِذِكْرِ اللَّـهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ»،

یعنې «بې شکه د الله تعالی په یاد کې زړونه سکون مومي» دا د دې ښودنه کوي چې د الله تعالی یاد او ایمان نه یوازې روح ته آرام ورکوي، بلکې د انسان جسماني روغتیا ته هم ګټه رسوي.

معاصر طب او روانپوهنه دا تاییدوي چې د دیني عقایدو شتون د انسان دماغي او جسماني روغتیا لپاره یو منطقي او جوړونکي فکتور دی .د دې څیړنو او شواهدو پراساس، ایمان د انسان د ژوند او روغتیا لپاره یو حیاتي عنصر ګڼل کیږي.

د دین نه مراعات او د رواني فشار اغېزې

قرآن کریم په ښکاره توګه څرګندوي چې له دین څخه غفلت، د الله تعالی د احکامو نه مراعات، او د ایمان کمزورتیا د انسان په ژوند کې د ستونزو، خپګان او رواني فشار سبب ګرځي . الله تعالی فرمايي:

"وَمَنۡ أَعۡرَضَ عَن ذِكۡرِي فَإِنَّ لَهُۥ مَعِيشَةٗ ضَنكٗا وَنَحۡشُرُهُۥ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ أَعۡمَىٰ"

(او څوک چې زما له ذکر څخه مخ وګرځوي، نو خامخا د هغه لپاره به تنګ ژوند وي، او د قیامت په ورځ به موږ هغه ړوند راپاڅوو.)

[طه :۱۲۴]

د دین نه مراعات اغېزې

روانې فشار او خپګان:

هغه کسان چې د الله تعالی له ذکر او د هغه له احکامو څخه مخ اړوي، له داخلي تشې سره مخ کېږي .دا حالت انسان ته دوامداره خپګان، اندېښنه او رواني ناروغۍ را منځته کوي . الله تعالی فرمايي:

"وَمَن يُرِدِ ٱللَّهُ أَن يَهۡدِيَهُۥ يَشۡرَحۡ صَدۡرَهُۥ لِلۡإِسۡلَٰمِۖ وَمَن يُرِدۡ أَن يُضِلَّهُۥ يَجۡعَلۡ صَدۡرَهُۥ ضَيِّقًا حَرَجٗا كَأَنَّمَا يَصَّعَّدُ فِي ٱلسَّمَآءِۚ"

(څوک چې الله غواړي سمه لار وروښيي، د هغه سینه د اسلام لپاره پراخوي، او څوک چې غواړي ګمراه یې کړي، د هغه سینه تنګوي لکه چې آسمان ته خېژي.)

[الأنعام :١٢٥]

جسماني ناروغۍ:

د رواني فشار، خپګان او زړه تنګۍ پایله د جسماني ناروغیو په بڼه ښکاره کېږي .دا ناروغۍ کېدای شي د زړه ناروغۍ، لوړ فشار، هضمي ستونزې، او د معافیت د سیستم کمزورتیا شامل وي .ساینس وايي چې دوامداره خپګان د بدن د معافیت سیستم کمزوری کوي، چې پایله یې د نورو جدي ناروغیو پیدا کېدل دي.

د ژوند کیفیت خرابېدل:

هغه خلک چې دین ته پاملرنه نه کوي، د ژوند معنوي اړخ له لاسه ورکوي، چې د دوی په ټولنیزو اړیکو او د ژوند په کیفیت بدې اغېزې کوي .دوی په ډېرو برخو کې بې برکتي او ناخوښي تجربه کوي.

د دین او ایمان مثبت اغېز

رواني ارامتیا:

هغه څوک چې د الله تعالی ذکر کوي او د هغه احکامو ته غاړه ږدي، په ژوند کې روحي سکون او ډاډ ترلاسه کوي .الله تعالی فرمایي:

"ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَتَطۡمَئِنُّ قُلُوبُهُم بِذِكۡرِ ٱللَّهِۗ أَلَا بِذِكۡرِ ٱللَّهِ تَطۡمَئِنُّ ٱلۡقُلُوبُ"

(هغه کسان چې ایمان یې راوړی وي او زړونه یې د الله په ذکر ډاډمن کېږي .پوه شئ چې د الله په ذکر زړونه ډاډمن کېږي.)

[الرعد :٢٨]

د ستونزو سره مقابله:

ایمان لرونکي خلک پوهېږي چې هر څه د الله تقدیر دی او د دوی لپاره یوه ازموینه ده .دا باور دوی ته د ستونزو او مصیبتونو پر وړاندې ځواک ورکوي او له رواني فشارونو څخه یې ژغوري.

جسماني روغتیا:

هغه کسان چې د ایمان له برکته له رواني فشارونو خلاص دي، دوی جسماني روغتیا هم ترلاسه کوي .ساینس دا ثابتوي چې رواني ارامتیا د جسماني ناروغیو د مخنیوي لپاره بنسټیز رول لوبوي.

د رواني فشار او خپګان درملنه په دین کې

د الله تعالی ذکر:

د الله تعالی یادونه د خپګان او رواني فشار تر ټولو ښه درملنه ده .په قرآن کې راغلي:

"فَٱذۡكُرُونِيٓ أَذۡكُرۡكُمۡ وَٱشۡكُرُواْ لِي وَلَا تَكۡفُرُونِ"

(نو زما یادونه وکړئ، زه به ستاسې یادونه وکړم، او زما شکر وباسئ او کفر مه کوئ.)

[البقرة :۱۵۲]

نماز:

نماز د مومن د روح غذا ده او د ژوند ټولو ستونزو ته یوه الهامي چاره ده .الله تعالی فرمایي:

"يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱسۡتَعِينُواْ بِٱلصَّبۡرِ وَٱلصَّلَوٰةِۚ إِنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلصَّـٰبِرِينَ"

(اې هغو کسانو چې ایمان مو راوړی، په صبر او لمانځه سره مرسته وغواړئ .په یقین، الله د صبر کوونکو سره دی.)

[البقرة :۱۵۳]

توبه او دعا:

توبه او د الله تعالی سره رابطه د انسان زړه ته سکون او ارامتیا ورکوي .هغه څوک چې له خپلو ګناهونو څخه توبه باسي او د الله څخه مرسته غواړي، د ژوند په هره برخه کې برکتونه ترلاسه کوي.

پایله

د دین نه مراعات او د الله له ذکر څخه غفلت د انسان په ژوند کې د رواني فشار، خپګان، او جسماني ناروغیو سبب ګرځي .له دې حالته د خلاصون لپاره اړینه ده چې د الله تعالی احکامو ته غاړه کېږدو، د هغه ذکر وکړو، او د ژوند په هره برخه کې د هغه رضا وساتو . د دې لارې، انسان نه یوازې رواني سکون ترلاسه کوي، بلکې د دنیا او آخرت بریاوې هم خپلوي.

د قرآن کریم اعجاز او انسان اراده

په قرآن کریم کې الله تعالی داسې ویلي دي:

"وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ"

(سوره انسان، آیت ۳۰)

او تاسو هیڅ هم نه غواړئ پرته له هغه څه نه چې الله (ج) یې وغواړي.

یعنې تاسو هېڅ نه غواړئ پرته له هغه څه چې الله غواړي .دا آیت زموږ د ارادې او پرېکړو د مشیئت په اړه د الله تعالی قدرت څرګندوي، او دا یادونه کوي چې زموږ هره اراده د الله تعالی په مشیئت پورې تړلې ده.

پروفیسور بینامین لیبټ او د ارادې تیوري

پروفیسور بینامین لیبټ، چې په ۱۹۷۳ کال کې یې د کلفورنیا پوهنتون کې د دماغ د فعالیتونو په اړه څېړنې پیل کړې، د انسان د تصمیم نیولو په اړه په زړه پورې موندنې کړې دي .د هغه د څېړنو له مخې، انسانانو ته چې د تصمیم نیولو پروسه وړاندې کړل شوه، معلومه شوه چې زموږ فیصلې مخکې له دې چې موږ پرې شعور ولرو، زموږ په دماغ کې تنظیم کیږي .شعور یوازې وروسته له فیصلې فعالیږي.

د دماغ د فعالیتونو اړوند تجربې

پروفیسور لیبټ د خپلو تجربو په ترڅ کې دا موندلې چې انسانان یوازې هغه وخت پر خپل تصمیم پوهیږي چې دماغ یې مخکې له دې چې دوی پرې پوه شي، تصمیم نیولی وي .هغه په یوه تجربه کې ګډون کوونکو ته داسې شرایط وړاندې کړل چې دوی باید یوه ګوته په بل باندې فشار کړي .دا فعالیت دماغ ته مخکې له دې چې شخص پرې پوه شي، ورکړل شوی و .د دې آزموینې پایله ښيي چې د فیصلو ترسره کول مخکې له دې چې شعور پرې پوه شي، په دماغ کې پېښیږي.

د خداي اراده او انسان اراده

دا څېړنې د قرآن کریم سره په حیرانونکي توګه تطابق لري .لکه څنګه چې په قرآن کې بیان شوی دی، انسان یوازې هغه څه غواړي چې الله تعالی یې غواړي .د لیبټ څېړنې دا ثابتوي چې زموږ فکرونه، احساسات، او فیصلې د الله تعالی په مشیئت پورې تړلې دي او هغه پریکړه کوونکي ځواک دی چې زموږ هر حرکت او تصمیم ته لارښوونه کوي.

نتیجه

پروفیسور لیبټ د خپلو څېړنو له لارې دا حقیقت څرګند کړ چې زموږ هر فکر، احساس او عمل د یوه مخکې ټاکل شوي فیصلې نتیجې دي چې په نهایت کې د الله تعالی په اراده پورې تړلې دي .په دې توګه، انسان باید پوه شي چې زموږ اراده د یوه لوی او بې پایانه حکمت تابع ده، او د الله تعالی مشیئت په هر څه کې شتون لري.

عفوه

د قرآن کریم د عفوه او بخښنې په اړه چې څېړنې او علمي شواهد وړاندې کوي، د اعجاز نښانې په لاندې ډول دي:

د رواني او جسماني روغتيا په اړه اعجاز:

د قرآن کريم چې عفو ته لومړيتوب ورکوي، څېړنې دا ثابته کړې چې د عفوه کولو سره نه يوازې د انسان رواني سکون زياتېږي بلکه د هغه جسماني روغتيا هم ښه کېږي .د قرآن کې د بخښنې پر اهميت ټينګار

خُذِ الْعَفْوَ وَاْمُرْ بِالْعُرْفِ وَاَعْرِضْ عَنِ الْجٰهِلِيْنَ ۝

199-7 ته معاف کول راونيسه (د عفوه کولو طريقه راخپله کړه) او د نېکۍ حکم کوه او له جاهلانو نه مخ وګرځوه

وَجَزٰٓؤُا سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا ۚ فَمَنْ عَفَا وَاَصْلَحَ فَاَجْرُهٗ عَلَى اللّٰهِ ؕ اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ الظّٰلِمِيْنَ ۝

او د بدۍ بدله همغسې بدي ده (نه زياته) خو څوک چې تېر شي او سوله وکړي نو اجر يې پر الله دی، بېشکه هغه ظالمان نه خوښوي

بې له دې چې د دې لارښوونې ساينسي توجيه موجوده وه، نن ورځ د معاصر طب له لارې د دې علمي او روغتيايي ګټو تاييد کيږي .دغه حقيقت د قرآن د اعجاز ښودنه ده چې د روحاني او جسماني روغتيا ترمنځ اړيکه وړاندې کوي.

2. د انساني بدن او ذهن په جوړښت کې د الله تعالی پلان:

په قرآن کې الله تعالی د انسان بدن او روح د هغه د يادونې لپاره جوړ کړی دی، چې د" عفو غوره ده "له وينا سره، د انسان د ټولنيز او رواني جوړښت لپاره د الله تعالی لارښوونې همغږي دي .دا د قرآن د علمي اعجاز يوه نښه ده، چې معاصر علم يې له نوو څېړنو سره تاييد کړی دی.

3. د عفوه او غصې د ساینسي اغیزو تحلیل:

څیړنې د غصې د زیاتوالی او د هغې په اثر د زړه ناروغیو او عمر کمېدو سره تړاو لري . قرآن چې عفو او بخښنه د انسان په روحانیت او روغتیا باندې مثبت اغېزونه ښیي، ساینسي څیړنې بیا دا د ژوندانه حقیقت ثابتوي، چې د غصې په پرتله عفو کول د زړه او نورو ناروغیو مخنیوی کوي .دا د قرآن د معجزې په توګه ښودل کېږي.

4. د قرآن او معاصر ساینس ترمنځ همغږي:

د قرآن کریم د" عفو "مفهوم د معاصر ساینس د څیړنو سره همغږی ښکاري .قرآن کریم چې په عفو ټینګار کوي، نن ورځ د رواني سکون، د زړه ناروغیو او عمر اوږدولو له اړخه د ساینسي څیړنو له مخې تایید کیږي .دا له ساینسي زاویې قرآن کریم ته یوه معجزه ښکاره کوي.

5 د اخلاقو او فزیولوژي ترمنځ اړیکه:

قرآن په دې ټینګار کوي چې" عفو غوره ده "او دا یوه اخلاقي لارښوونه ده، چې د انسان روغتیا ته مثبت اغېز لري .د معاصر طب له مخې، هغه کسان چې عفو کوي، نه یوازې د رواني فشار کمښت تجربه کوي، بلکې د زړه ناروغیو خطر هم کموي .د دې علمي تایید سره، د قرآن دغه لارښوونه د فزیولوژۍ او اخلاقیاتو ترمنځ معجزه ښکاري.

په دې توګه، د قرآن د بخښنې او عفوه په اړوند چې څیړنې یې تاییدوي، موږ ته د قرآن علمي اعجاز څرګندوي.

دعا

آیت شریف:

وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ ۚ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ (غافر**60 :**)

ترجمه:

او ستاسو رب وفرمایل" :ما ته دعا وکړئ چې زه به تاسو ته ځواب درکړم . بېشکه هغه کسان چې زما عبادت څخه پراخه والی کوي، هغوی به جهنم ته داخل شي په پوره توګه".

لیکنه:

عبادت او دعا د انسان او الله ترمنځ اړیکه ښیي .الله سبحانه وتعالی فرمايي" :دعا وکړئ، زه به تاسو ته ځواب درکړم ."دعا او عبادت له الله ته رجوع کول او د هغه څخه مرسته

غوښتل دي . ناروغي يوه داسې حالت دی چې انسان ځان اړ بولي او د الله لور ته راکاږي . دا يوه ازموينه ده، چې انسان ته د خپل ايمان د قوت ښودلو او د ژوند فاني بڼه يادونه کوي.

د ناروغۍ په ترڅ کې، انسان د الله سبحانه وتعالی د رحمت لپاره دعا کوي، خو له بلې خوا، ناروغي د الله له لور څخه د انسان د تېروتنو لپاره د پاملرنې يوه وسيله هم کيدای شي .دا د ايمان لپاره د ثواب او د ګناه لپاره د بخښنې وسيله ده .د هغو کسانو لپاره چې سم ايمان نه لري، شفا يوازې د طبيب او معاصرې طب ټکنالوژۍ په برخه کې شتون لري .خو دوی نه پوهيږي چې الله سبحانه وتعالی د دوی جسمونه روغ پيدا کړي او هغه دی دی چې درمل او طبيب پيدا کړی دی.

ډيری خلک هغه وخت الله ته راګرځي کله چې د طبيب او درملو څخه نا اميد شي، او يوازې له الله څخه مرسته غواړي .لکه څنګه چې په قرآن کريم کې بيان شوې، کله چې انسان په زيان کې وي، په هر حالت کې چې وي، ناست، ولاړ، يا پرځای شوی، موږ ته دعا کوي . خو کله چې له رنځ څخه رهايی ومومي، داسې له الله څخه غفلت کوي، ګواکې هېڅکله يې نه غوښتل.

دعا او عبادت بايد د عمل سره يوځای وي .لکه څنګه چې ناروغ بايد دعا وکړي، بايد د طبيب سره هم اړيکه ونيسي او درمل واخلي .الله سبحانه وتعالی هر څه په دنيا کې د اسبابو سره تړلي کړي دي .نو، انسان بايد د صبر او تحمل سره د الله څخه مرسته وغواړي او د ښې پايلې لپاره انتظار وکړي .ډاکټران د دعا او عبادت په اړه مثبتې اغيزې تاييدوي او وايي چې دا د روغتيا لپاره غوره وسيله ده .د **Newsweek** مجلې په **2003** کال کې يوه مقاله خپره کړه چې وښودله" :د دين او ايمان د سمو درملنو سره، ناروغۍ د ګړنديتوب لامل کيږي".

څېړنې ښيي چې هغه کسان چې ايمان لري، د رواني فشار او روحی انحطاط کمښت تجربه کوي . د شيکاګو پوهنتون څېړنې ښيي چې په هغو خلکو کې چې لمونځ کوي، بې وخته مړينه تر نورو**25** ٪ کم ده.

دعا بايد يوازې د ناروغيو او ستونزو د رفع کولو لپاره نه وي. يو مخلص مسلمان بايد تل د الله رضا غوښتونکی وي .لکه څنګه چې الله سبحانه وتعالی فرمايي" :وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ "(البقره**186** :)، چې کله زما بندګان له تانه وپوښتي، ووايه چې زه هغوی ته نږدې يم او هر دعاکوونکی ته ځواب ورکوم.

له دې امله، دعا او عبادت بايد يوازې د ناروغيو او ستونزو د حل لپاره نه بلکې د الله لور ته د رجوع يوه لاره وي، چې انسان ته په هر حالت کې د ايمان او صبر اهميت ښيي.

قرآن کریم — یو الهي کتاب چې د انساني لیکوال نښې نه لري

قرآن کریم – یو الهي کتاب چې د انساني لیکوال نښې نه لري

ډاکټر میلار، چې یو ریاضي‌پوه و او وروسته یې اسلام قبول کړ، له دې امله حیران شو چې کله یې د قرآن کریم تلاوت پیل کړ، هغه تمه درلوده چې پکې به د رسول الله ﷺ د ژوند، د هغه د میرمنو، اصحابو یا شخصي کیسو یادونه وي .خو برعکس، هغه وموندله چې قرآن یو بشپړ سورت د مریم (علیهاالسلام) لپاره ځانګړی کړی دی!

د قرآن کریم ځانګړتیا – ولې د حضرت مریم نوم ډېر ذکر شوی؟

ډاکټر میلار حیران شو چې په انجیلونو (بایبل) کې د مریم (علیهاالسلام) نوم نه یوازې دا چې ډېر کم ذکر شوی، بلکې یو ځانګړی فصل یا سورت هم ورته نه دی ځانګړی شوی.

خو په قرآن کې:

د مریم (علیهاالسلام) نوم ۳۴ ځله ذکر شوی.

د حضرت عیسی (علیه السلام) نوم ۲۵ ځله ذکر شوی.

د مسیح (عیسی) لقب ۱۱ ځله یاد شوی.

په مقابل کې، د محمد ﷺ نوم یوازې ۴ ځله ذکر شوی!

دا ولې مهمه ده؟

که محمد ﷺ پخپله (نعوذ بالله) قرآن لیکلی وای، نو ولې به یې د خپلو عزیزانو (لکه د خپلې مېرمنې خدیجې رضي الله عنها) پر ځای د حضرت عیسی او حضرت مریم ته دومره اهمیت ورکړی؟ دا یوازې هغه څوک کولی شي چې د خپل ځان لپاره نه، بلکې د خدای ج د وحیې د رسولو لپاره خبرې کوي!

د قرآن الهي اسلوب – ولې الله" موږ "وایي؟

کله چې موږ قرآن کریم ته ګورو، په زیاترو آیتونو کې الله سبحانه وتعالی د ځان لپاره "موږ "(جمع) کارولی دی، نه" زه "(مفرد)، لکه:

(إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ)

"بېشکه، دا موږ یو چې ذکر (قرآن) مو نازل کړی، او همدا موږ یې ساتونکي یو " (الحجر :۹)

(إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَإِلَيْنَا الْمَصِيرُ)

"بېشکه، دا موږ یو چې ژوند ښنوو او مرګ راولو، او زموږ لور ته وروستی ستنېدل دي "(ق :۴۳)

که محمد ﷺ (نعوذ بالله) دا آیتونه لیکلي وای، نو ولې به یې د" زه "پر ځای د" موږ " اسلوب کارولی وای؟ دا ښکاره کوي چې دا د الله سبحانه وتعالی وحي ده، نه د انسان خبرې!

د قرآن حقیقت – د تورات او انجیل تحریف ته ځواب

په تورات او انجیل کې، انبیاوو ته داسې نسبتونه ورکړل شوي چې د الله سپېڅلي پیغمبران پرې نه ښایي .د بېلګې په توګه، ځینې توراتي روایتونه ادعا کوي چې انبیاوو (نعوذ بالله) زنا، شراب څښل، درواغ، او خیانت کړی!

خو په قرآن کریم کې:

ټول انبیا (علیهم السلام) د لوړ مقام، عزت، او تقوا خلک معرفي شوي دي.

د مریم (علیهاالسلام) په اړه د یهودو غلط تورونه رد شوي، او الله یې پاکه معرفي کړې.

الله سبحانه وتعالی حقیقي دین تشریح کړی، چې له انساني تحریفاتو خلاص دی.

ولې محمد ﷺ دا اصلاحات وکړل؟

پوښتنه دا ده، که محمد ﷺ پخپله قرآن لیکلی وای، نو ولې به یې دا غلط معلومات اصلاح کول؟

ولې یې د تورات او انجیل ټولې کیسې نه منلې؟

ولې یې یوازې رښتیني معلومات وړاندې کړل؟

دا معلومات له کومه راغلل؟

ځواب ډېر ساده دی:

" وَمَا يَنطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ . إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ"

"هغه (محمدﷺ) د خپل زړه (خپلو خواهشاتو) مطابق خبرې نه کوي .دا نه دي، مګر وحي چې ورته کیږي ".(النجم :۳-۴)

د قرآن الهي پیغام – ولې الله اولاد نه لري؟

قرآن دا عقیده ردوي چې الله سبحانه وتعالی دې زوی ولري، ځکه چې دا د هغه ذات لپاره مناسبه نه ده.

(لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ)

"نه یې څوک زیږولی، او نه پخپله زیږول شوی دی "(الاخلاص :۳)

ولې الله زوی ته اړتیا لري؟

که الله ته زوی پکار وای، نو د څه لپاره؟

آیا زوی به یې هم خدای وای؟ که نه، نو بیا د خدای زوی ولې وای؟

ولې حتی کوچني ماشومان د توحید عقیده په فطري ډول مني؟

دا ټولې نښې موږ ته ښیي چې اسلام د فطرت دین دی، چې د عقل، منطق، او حقیقت پر اساس ولاړ دی.

نتیجه – قرآن د خدای کتاب دی، نه د انسان!

ډاکټر میلار د قرآن کریم د دې حیرانوونکو حقایقو له مخې په دې قانع شو چې دا کتاب د الله سبحانه وتعالی وحي ده، نه د انسان جوړ کړی کتاب.

قرآن کریم یوازې د یوه قوم یا شخص لپاره نه دی، بلکې د ټول بشریت لپاره دی.

په قرآن کې نه یوازې اسلامي انبیا، بلکې عیسی (علیه السلام) او مریم (علیهاالسلام) ته هم ځانګړی درناوی شوی دی.

دا کتاب د الله سبحانه وتعالی د قدرت ښکاره نښه ده، چې د انسان له عقل، منطق، او فطرت سره مطابقت لري.

آیا دا ټولې نښې کافي نه دي چې انسان پرې پوه شي چې قرآن د خدای کتاب دی، نه د انسان؟

سجده

سجده د ساینس له نظره

سجده او د بدن فزیولوژي:

کله چې انسان سجده کوي، نو دا وضعیت بدن ته د یوې ګټورې فیزیو لوژیکي برخې په توګه عمل کوي .سر ته وینه رسولو کې مرسته کوي، ځکه چې په دې حالت کې سر د بدن په پرتله ټیټ وي .دا د وینې جریان اسانه کوي او د دماغ لپاره مهم اکسیجن وړاندې کوي، چې په پایله کې د ذهني فعالیتونو لپاره ګټوره ده.

د پرنجۍ خطر:

په هغه حالت کې چې انسان پرنجۍ کوي (یعنې په ناڅاپي یا زیات فشار سره سر پورته کړي)، دا کولای شي چې د وینې جریان کې اختلال راولي او د سر رګونو ته زیان ورسوي، چې دا کولی شي د مرګ سبب شي .د دې خطر څخه د بچ کولو لپاره باید د بدن حرکات په احتیاط سره ترسره شي او د ناڅاپي فشار څخه ډډه وشي.

سجده او د بدن لپاره ګټې:

د ملا د درد اعلاج: د هارورډ پوهنتون څېړنو کشف کړي چې سجده کول د ملا د درد لپاره غوره اعلاج دی

د زړه فعالیت ته وده ورکول :د سجده کولو سره د زړه لپاره یو ښه تمرین رامنځته کیږي چې د وینې جریان په منظم ډول تنظیموي .زړه وظیفه لري؛ چې د بدن ټولو برخو ته وینه پمپ کړي، خو سر ته وینه رسول ورته ډېر سخت دي، ځکه دا داسي مثال لري، لکه لوړ غره ته چې د ماشین په واسطه اوبه پورته کوئ.

خو کله چي انسان پر سجده شي؛

نو سر ته دویني رسول ورته ډیر اسان شي.

سجده د اسلام یو مهم عمل دی چې نه یوازې د روحانیت او عبادت لپاره بلکې د بدن لپاره هم ګټور دی .د ساینس له نظره، سجده کولی شي په بدن کې مهم بدلونونه راولي چې د زړه د فعالیت، وینې د جریان، او د مختلفو عضلاتو په فعالیت کې مرسته کوي.

د دماغ اکسیجن ته زیات لاسرسی **:**کله چې سر ټیټ وي، نو د دماغ ته د اکسیجن جریان زیاتېږي چې د تمرکز او فکر کولو لپاره ګټور دی.

د بدن عضلاتو ته ګټه **:**سجده کولی شي د بدن مختلف عضلات، لکه د اوږو، کمر، او پښو، ته لږ فشار ورکړي او هغوی ته راحت ورکړي.

سبحان الله **!** د اسلام دین د انسانانو لپاره یو بشپړ سیستم وړاندې کوي چې نه یوازې روحانیت ته وده ورکوي بلکه د بدن لپاره هم ګټور او صحي دی

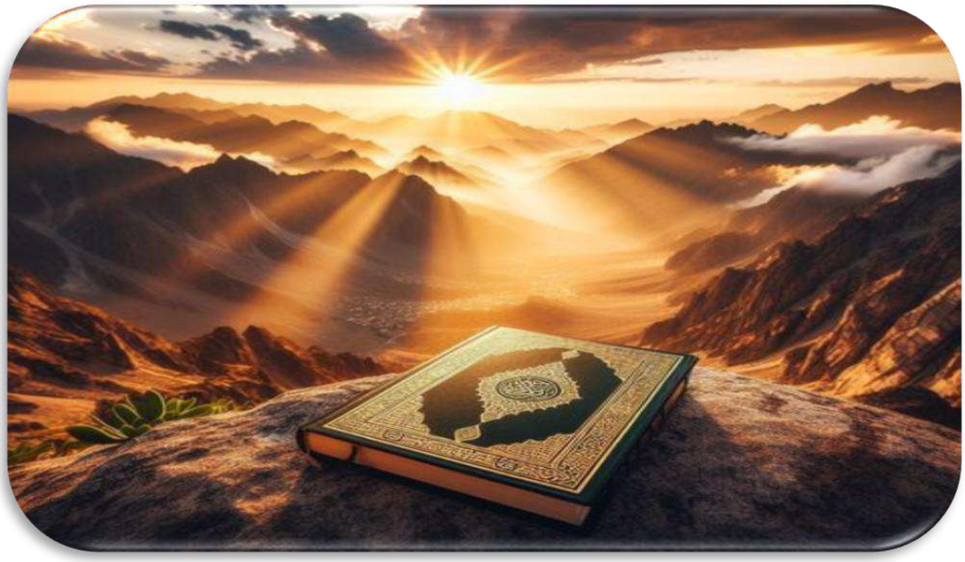

د قرآن کریم اورېدو علمي او روحي ګټې

د قرآن کریم اورېدو علمي او روحي ګټې

د قرآن کریم اعجاز:

قرآن کریم یوازې یوازینی کتاب دی، چې د ژوند لاربښود دی د انسان روح، ذهن، او بدن ته بې شمېره ګټې لري .د دې کتاب اعجاز د علمي څېړنو په رڼا کې لا زیات څرګند شوی، چې د دې تلاوت د انسان په فزیکي او روحي حالت باندې ژور اغېز لري.

۱ . د بدن فزیکي روغتیا او حجروي درملنه:

د قرآني تلاوت صوتي څپې ځانګړي تاثیرات لري .څېړنو ښودلې چې د درې ساعتونو لپاره د قرآن کریم اورېدل د بدن د معافیت نظام پیاوړی کوي، چې ناروغیو ته د بدن مقاومت زیاتوي .دا تلاوت د زړه او دماغ د ساتنې لپاره هم خورا ګټور دی، ځکه چې دا د بدن حجرو فعالیتونه بیا تنظیموي او هغوی ته نوي ځواک ورکوي .د قرآني څپو ځانګړي ارتعاشات هغه ناروغۍ هم درملوي چې نننۍ درملنه یې ګران ګڼي، لکه د زړه حمله او سرطان.

۲ . د روحي سکون سرچینه:

قرآني تلاوت د انسان په روح او ذهن کې یو ډول ارامي پیدا کوي .د قرآن اورېدلو پر مهال د انسان دماغ داسې فریکونسي ترلاسه کوي چې د فشار، تشویش، او ژور خپګان درملنه کوي .دغه الهي کلام د انسان ذهن او زړه ته هغه اطمینان ورکوي چې په نړۍ کې یې بل هیڅ بدیل نشته.

۳ . قرآني حکم او علمي اهمیت:

الله تعالی فرمایي:

وَإِذَا قُرِئَ ٱلۡقُرۡءَانُ فَٱسۡتَمِعُواْ لَهُۥ وَأَنصِتُواْ لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُونَ

(کله چې قرآن تلاوت شي، نو ورته غوږ ونیسئ او چوپ پاتې شئ، ترڅو په تاسو رحم وشي) (.الاعراف :۲۰۴)

دا آیت د قرآن کریم اورېدو اهمیت ته اشاره کوي او موږ ته دا حکم کوي چې د دې کتاب تلاوت ته په پوره پام غوږ ونیسو، ځکه چې دا نه یوازې د الله رحمت راښکته کوي، بلکې زموږ بدن او روح ته هم ځانګړې ګټې رسوي.

پایله:

د قرآن کریم اورېدلو ځانګړي علمي او روحي اغېزونه د دې الهي کلام د اعجاز ښکاره ثبوت دی .د دې تلاوت په مرسته موږ کولی شو خپل بدن، ذهن، او روح روغ او ارام وساتو .نو راځئ چې د قرآن کریم تلاوت او اورېدلو ته زموږ په ورځني ژوند کې ځانګړې ځای ورکړو، ترڅو نه یوازې د الله د رحمت حقدار شو، بلکې زموږ صحت او ژوند هم په مثبته توګه بدل شي.

د نبوي لارښوونو طبي او ساینسي اعجاز

۱ . د خوب پر مهال د څراغونو بندول

ساینسپوهان وايي، که انسان د خوب پر مهال څراغونه روښانه پرېږدي، نو دا د مغز طبیعي بیولوژیکي پروسو ته زیان رسوي، د هورموني توازن اختلال رامنځته کوي، او د چاغوالي لامل ګرځي .همداراز، د څراغونو بندول د بدن او دماغ د ارامۍ لپاره اړین دي.

رسول الله ﷺ ۱۴۰۰ کاله وړاندې فرمایلي:

"إِذَا نِمْتُمْ فَأَطْفِئُوا السُّرُجَ"

(ترمذي، حديث ۱۸۱۹)

ترجمه" :کله چې تاسې ویده کېږئ، څراغونه مړه کړئ".

دا علمي حقیقت چې نن ساینس کشف کړی، رسول الله ﷺ له ډېر پخوا څخه بیان کړی و.

۲ . پاکي د ایمان نیمه برخه ده

رسول الله ﷺ فرمایلي:

"الطُّهُورُ شَطْرُ الْإِيمَانِ"

(صحیح مسلم، حدیث ۲۲۳)

ترجمه" :پاکي د ایمان نیمه برخه ده".

نن ساینس ثابتوي چې نظافت د انسان روغتیا ته مهم دی او له ډېرو ناروغیو مخنیوی کوي . منظم اودس، د لاسونو مینځل، او د بدن نظافت د پوستکي، تنفسي، او هضمي ناروغیو مخنیوي ته ګټور دي.

۳ . د اوبو ناپاکول منع کول

رسول الله ﷺ فرمایلي:

"لَا يَبُولَنَّ أَحَدُكُمْ فِي الْمَاءِ الدَّائِمِ الَّذِي لَا يَجْرِي، ثُمَّ يَغْتَسِلُ فِيهِ"

(صحیح مسلم، حدیث ۲۸۲)

ترجمه" :تاسې دې هیڅکله هم په ولاړو اوبو کې ادرار نه کوئ، بیا پکې غسل نه کوئ".

نن ساینس وایي چې د انسان ادرار میکروبونه لري چې که په اوبو کې شامل شي، نو د کولرا، ټایفاید، او پولیو ناروغیو د خپرېدو سبب کېږي.

۴. د لاسونو مینځل

رسول الله ﷺ فرمایلي:

"إِذَا اسْتَيْقَظَ أَحَدُكُمْ مِنْ نَوْمِهِ فَلَا يَغْمِسْ يَدَهُ فِي الْإِنَاءِ حَتَّى يَغْسِلَهَا ثَلَاثًا"

(بخاري ۱۶۲، مسلم ۲۷۸)

ترجمه" :کله چې تاسې له خوبه راویښ شئ، خپل لاس تر درې ځلو نه پرېمنځئ، مه یې په کاسې کې ننباسئ".

ساینس وایي چې د لاسونو منظم مینځل د میکروبونو او ناروغیو مخنیوي ته ډېر مهم دي، او دا نبوي سپارښتنه د حفظ الصحې یو مهم اصل دی.

۵ . د بدن پاکوالی او غسل

اسلام انسان ته د بدني پاکوالي تاکید کړی، او هره جمعه غسل کول مستحب دي .نن ساینس وایي چې غسل کول د پوستکي له ناروغیو، میکروبونو، او د بدن له زهري موادو څخه د خلاصون لامل کېږي.

۶ . د زړښت مخنیوی نه کېدل

رسول الله ﷺ فرمایلي:

"یَا عِبَادَ اللَّهِ !تَدَاوَوْا، فَإِنَّ اللَّهَ لَمْ یَضَعْ دَاءً إِلَّا وَضَعَ لَهُ دَوَاءً إِلَّا دَاءً وَاحِدًا، الْهَرَمُ".

(مسند احمد، حدیث ۱۸۳۹۷)

ترجمه" :اې د الله بنده ګانو !تداوي وکړئ، ځکه الله تعالی هېڅ ناروغي نه ده نازله کړې مګر دا چې د هغې لپاره یې علاج نازل کړی دی، پرته له یوې ناروغۍ، او هغه زړښت (عمر زیاتوالی) دی".

نن ساینس وایي چې زړښت یوه طبیعي پروسه ده، او هېڅ تخنیک دا نشي درولی، کوم چې د نبوي حدیث تصدیق کوي.

۷ . د حجامت طبي ګټې

رسول الله ﷺ فرمایلي:

"إِنْ كَانَ فِي شَيْءٍ مِنْ أَدْوِيَتِكُمْ خَيْرٌ، فَفِي شَرْطَةِ مِحْجَمٍ"

(بخاري، حدیث ۵۶۹۶)

ترجمه" :که ستاسو په درملنه کې خیر وي، نو په حجامت کې دی".

ساینس وایي چې حجامت د وینې دوران ته وده ورکوي، زهرجن مواد باسي، او د عضلاتي دردونو، سر درد، او فشار کمولو کې مرسته کوي.

۸ . د وبا مخنیوی او قرنطین

رسول الله ﷺ فرمایلي:

"إِذَا سَمِعْتُمْ بِالطَّاعُونِ فِي أَرْضٍ، فَلَا تَدْخُلُوهَا، وَإِذَا وَقَعَ وَأَنْتُمْ فِيهَا، فَلَا تَخْرُجُوا مِنْهَا".

(بخاري، حدیث ۵۷۲۸؛ مسلم، حدیث ۲۲۱۹)

ترجمه" :که تاسو واورئ چې په کومه سیمه کې طاعون راغلی، نو هلته مه داخلیږئ .او که چیرې تاسو پخپله هماغه سیمه کې یاست، نو له هغې مه وځئ".

نن ساینس وایي چې د قرنطین سیستم د وبا د خپرېدو مخنیوي ته تر ټولو مؤثره لاره ده، چې نبوي حدیث یې ۱۴۰۰ کاله وړاندې بیان کړی و.

۹ . سجده او د بدن روغتیا

ساینسپوهانو موندلې چې سجده کول د وینې دوران ښه کوي، دماغ ته کافی اکسیجن رسوي، او روحي ارامتیا زیاتوي .رسول الله ﷺ فرمایلي:

"فَأَعِنِّي عَلَى نَفْسِكَ بِكَثْرَةِ السُّجُودِ".

(مسلم، حدیث ۴۸۹)

ترجمه" :نو له ما سره مرسته وکړه، د ډېرو سجدو په کولو سره".

۱۰. د غاښونو برش کول (مسواک)

رسول الله ﷺ فرمایلي:

"لَوْلَا أَنْ أَشُقَّ عَلَى أُمَّتِي لَأَمَرْتُهُمْ بِالسِّوَاكِ عِنْدَ كُلِّ صَلَاةٍ".

(بخاري، حدیث ۸۸۷؛ مسلم، حدیث ۲۵۲)

ترجمه" :که زما امت ته سختي نه وای، نو ما به هغوی ته د هر لمانځه پر مهال د مسواک کولو امر کړی وای".

ساینس وایي چې د غاښونو پاک ساتل حافظه قوي کوي، میکروبونه له منځه وړي، او بدن ته د ناروغیو د انتقال مخنیوی کوي.

پایله:

د رسول الله ﷺ ټولې نبوي لارښوونې چې موږ ته د صحت، پاکوالي، او حفظ الصحې لپاره راکړل شوې، نن ساینس یې د ګټو تصدیق کوي .دا نبوي احادیث د اسلامي اعجاز څرګند مثالونه دي، چې د انساني روغتیا لپاره ۱۴۰۰ کاله مخکې بیان شوي او اوس ساینس دا ثابتوي.

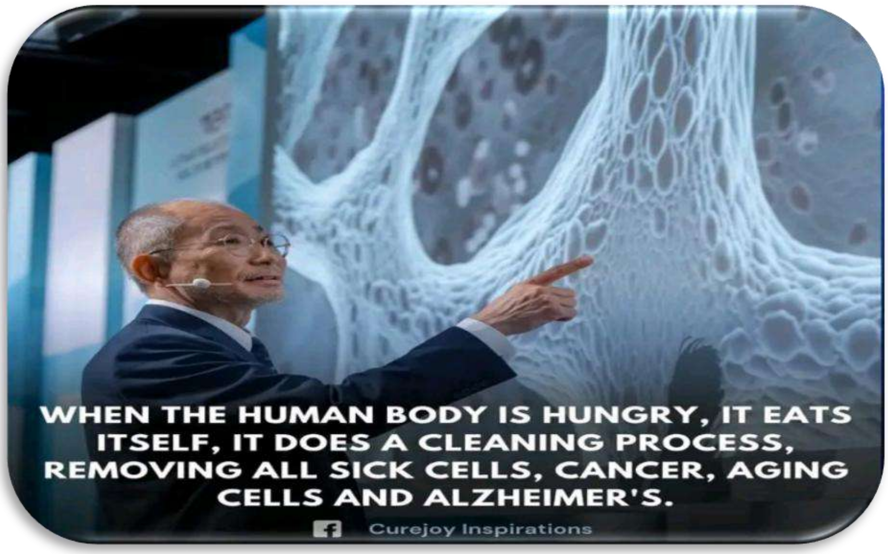

د روژې طبي او ساینسي اعجاز

روژه یوازې یوه مذهبي فریضه نه ده، بلکې یوه طبیعي او علمي پروسه ده چې د بدن پاکوالي او بیا رغونې ته یې ځانګړې ګټې ثابتې شوې دي .د بدن د حجروي پاکوالي (اتوفاګي) او د نوو حجرو بیا جوړېدو پروسه هغه څه دي چې ساینس یې نن ورځ په تفصیل څېړي او د روژې په علمي ګټو باندې زیات ټینګار کوي .دا لیکنه د روژې له ساینسي اړخه په علمي دلایلو رڼا اچوي، ترڅو د دې طبیعي میکانیزم ژور اهمیت وښیي.

اتوفاګي :د بدن پاکولو حیرانوونکې پروسه

اتوفاګي د یوناني ژبې څخه اخیستل شوی، چې معنا یې ده" :ځان خوړنه ."دا هغه پروسه ده چې بدن د لوږې یا کالوري محدودیت په حالت کې خپل زړې، خرابې یا غیر ضروري حجرې او د هغوی اجزاوې له منځه وړي او په نوي انرژي یې بدلوي.

په ۲۰۱۶ کال کې د جاپاني ساینس پوه یوشینوري اوسومي دې موضوع ته یوه ځانګړې نوې رڼا واچوله، چې نوموړي د اتوفاګي د کشف لپاره د نوبل جایزه وګټله .ده ثابته کړه چې کله بدن له بهرني خوراک څخه د انرژۍ په اخستلو کې ناکام شي، نو داخلي زیرمې فعالوي او د زړو حجرو څخه نوي مواد ترلاسه کوي .دا د بدن پاکوالي او د ناروغیو مخنیوي یوه حیاتي پروسه ده.

اتوفاګي څنګه کار کوي؟

کله چې بدن لوږه تجربه کوي، د انرژي د برابرولو لپاره بدن زړو او خرابو حجرو ته مراجعه کوي.

دغه خرابې حجرې او د هغو دننني اجزاوې له منځه وړل کېږي او په پروټينونو او نورو موادو بدلېږي.

دا نوې پروسه د بدن د بيا رغونې سبب ګرځي، چې نه يوازې د ناروغيو مخه نيسي بلکې بدن ته تازه ځواک ورکوي.

د روژې د طبيعي پاکوالي ګټې

١. د زړو او خرابو حجرو پاکوالی

اتوفاګي په زړو او خرابو حجرو تمرکز کوي، لکه هغه حجرې چې خراب پروټينونه لري، د فشار لاندې وي يا د ناروغيو سبب ګرځي .دا پروسه نه يوازې د عمر زياتوالي په جريان کې د خرابو حجرو د زياتېدو مخه نيسي، بلکې بدن د داسې خطرناکو ناروغيو لکه سرطان، الزايمر او نورو څخه خوندي کوي.

3. د حجروي بيا رغونه

کله چې خراب حجرې له منځه ځي، بدن نويو حجرو ته ځای ورکوي .دا د پوستکي، وينې، عضلاتو او نورو حجروي سيستمونو د بيا رغونې لپاره حياتي ده، چې د بدن ځوان ساتلو کې مرسته کوي.

3. د سرطان مخنیوی

د خرابو او بې کنټروله وده کوونکو حجرو له منځه وړل د سرطان مخنیوي یوه اساسي لاره ده .کله چې بدن په اتوفاګي بوخت وي، د داسې حجرو د وده مخه نیسي چې سرطان ته لار هواروي.

4. ذهني روغتیا او د حافظې ځواکمنتیا

ساینسپوهانو ښودلې چې د لوږې پر مهال په مغزو کې ځانګړي کیمیاوي مواد لکه **BDNF (Brain-Derived Neurotrophic Factor)** تولیدیږي، چې د حافظې ښه کولو او د عصبي حجراتو د بیا جوړېدو سبب کېږي .دا د الزایمر او نورو ذهني ناروغیو د مخنیوي لپاره یو مهم میکانیزم دی.

5. د وزن کنټرول او د شکرې ناروغۍ مخنیوی

کله چې بدن په لوږه کې انرژي ترلاسه کوي، د انسولین سطحه راټیټېږي، چې د وینې د شکرې تنظیم او د وزن زیاتېدو مخنیوی کې مرسته کوي .د بدن د انسولین حساسیت زیاتېږي، چې د شکرې خطر کموي.

د روژې او ساینس اړیکه

د روژې دا علمي اړخونه په قرآن او احادیثو کې هم په غیر مستقیم ډول یاد شوي دي .د بېلګې په توګه، نبوي حدیث" روژه نیسئ چې صحت مند شئ "(رواه الطبراني) د همدې میکانیزم علمي وضاحت کوي .دا د بدن هغه طبیعي عمل ته اشاره کوي چې د روژې پر مهال فعالیږي او بدن د داخلي پاکوالي پروسې ته اړ باسي.

پایله : د روژې یوه طبیعي نسخه

روژه د انسان بدن ته د ارام، پاکوالي او بیا رغونې فرصت ورکوي .دا د طبیعت له مهمو رازونو څخه ده چې ساینس یې نن یوازې یوه برخه درک کړې ده .روژه نه یوازې د روح لپاره یوه عبادتي طریقه ده، بلکې د فزیکي روغتیا لپاره هم د خالق یوه ځانګړې نسخه ده . که موږ د روژې په فلسفه پوه شو او په سمه توګه یې ونیسو، نو زموږ بدن به له دننه پیاوړی او تازه پاتې شي.

د لا زیاتو څېړنو لپاره، ساینسپوهانو د اتوفاګي په اړه زیات معلومات وړاندې کړي دي، چې د بدن د حجروي روغتیا اهمیت په ډاګه کوي .دې موضوع باندې فکر وکړئ، زده کړئ، او خپل ژوند ته یې عملي کړئ.

په بازارونو کې تګ او د انسان پر صحت یې اغېزې

د قرآن او نبوي سنت اعجاز

ساینسپوهانو یوه تازه څېړنه کړې چې ثابتوي په بازارونو کې تګ راتګ د انسان پر فزیکي او رواني روغتیا مثبت اغېز لري .دا څېړنه پر یو شمېر خلکو ترسره شوې، چې پایله یې دا شوه :هغه کسان چې بازار ته ډېر نه ځي او یوازې نادراً یې کوي، هغوی د فزیکي او رواني لحاظه کمزوري دي .برعکس، هغه کسان چې په منظم ډول بازار ته ځي، د ذهني فشار څخه خلاصون مومي، له خلکو سره تعامل کوي، او رواني وضعیت یې ښه کېږي.

قرآني اشاره:

الله تعالی فرمايي:

(وَقَالُواْ مَالِ هَٰذَا ٱلرَّسُولِ يَأۡكُلُ ٱلطَّعَامَ وَيَمۡشِي فِي ٱلۡأَسۡوَاقِ ۙ لَوۡلَآ أُنزِلَ إِلَيۡهِ مَلَكٞ فَيَكُونَ مَعَهُۥ نَذِيرًا)

(سورت الفرقان :۷)

ترجمه:

"او هغوی وویل :«دا رسول څنګه دی؟ خواړه خوري او په بازارونو کې ګرځي !ولې پر هغه یو فرښته نه ده نازله شوې چې له هغه سره یو خبرداری ورکونکی وای؟»

د قرآن او نبوي سنت اعجاز

پیغمبران د عادي خلکو په څېر بازار ته تلل:

کفارو به د رسول الله ﷺ د پیغمبرۍ د رد لپاره ویل،" هغه په بازارونو کې تګ راتګ کوي"!، یعنې هغوی فکر کاوه چې رسول باید له خلکو جلا وي.

قرآن بیا دا حقیقت بیان کړ چې په بازارونو کې تګ، راکړه ورکړه، او د ټولنې سره تعامل کول یو طبیعي عمل دی.

نبوي طریقه:

رسول الله ﷺ به بازار ته تله، له خلکو سره به یې معاملات کول، او هغوی ته به یې د اسلام دعوت ورکاوه.

دا عمل موږ ته ښيي چې بازار ته تلل نه یوازې فزیکي حرکت دی، بلکې دا د خلکو سره د ټولنیزې اړیکې، تعامل، او د ژوند د طبیعت برخه هم ده.

ساینسي حقایق:

تازه علمي څېړنو دا ثابت کړې چې په بازارونو کې تګ راتګ د بدن فزیکي فعالیت زیاتوي، د زړه او رګونو روغتیا ته ګټه رسوي، او د ذهني فشار کمولو کې مرسته کوي.

له خلکو سره تعامل د ذهني او احساساتي توازن د ساتلو لپاره مهم دی، او دا ټولې ګټې په نبوي سنتو کې له ۱۴۰۰ کلونو راهیسې شته.

د لمانځه اعجاز

د اسلامي لمانځه اعجاز – د ذهن، بدن، او روح لپاره یوه بشپړه درملنه

ساینس او دین دواړه دا ثابتوي چې لمونځ نه یوازې یو روحاني عمل دی، بلکې د بدن، ذهن، او دماغ لپاره یوه بشپړه نسخه ده .وروستیو څېړنو ښودلې چې د عبادت، دعا، او ذکر پر مهال، دماغ خپل فعالیت تنظیموي، تمرکز زیاتېږي، استرس کمېږي، او حتی د بدن فزیکي روغتیا ته وده ورکوي.

په دې لیکنه کې به دا وڅېړو:

د لمانځه ساینسي اغېز پر مغز او بدن

د لویدیځو څېړنو پایلې او د اسلامي لمانځه ځانګړتیا

د قرآن او نبوي حدیثونو علمي تصدیق

۱. د لمانځه اغېز د انسان پر مغز

لمونځ د دماغ فعالیت بدلوي

په یوه څېړنه کې، ډاکټر انډریو نیوبرګ، چې د امریکا د پنسلوانیا پوهنتون نیوروساینس متخصص دی، وموندله چې عبادت کول او ذکر د دماغ فعالیت ته ژور بدلون ورکوي.

څه پېښېږي کله چې انسان لمونځ او ذکر کوي؟

د دماغ مخکینۍ برخه **(Frontal Lobe)** ډېره فعاله کېږي – دا برخه د تمرکز، تصمیم نیولو، او تخلیقي تفکر لپاره مهمه ده.

د دماغ شاتنۍ برخه **(Parietal Lobe)** کم فعاله کېږي – دا د ځای او وخت احساس کموي، او د داخلي سکون او روحاني تجربو سبب کېږي.

د بدن د استرس هورمونونه کمېږي، چې د ذهني آرامتیا او خوشحالۍ لامل ګرځي.

نو، که بودایي راهبانو ته مراقبه دا ګټې لري، نو د اسلامي لمانځه اغېز به څومره لوی وي؟

۲. د اسلامي لمانځه فزیکي او رواني ګټې

فزیکي روغتیا

سجده کول دماغ ته تازه اکسیجن رسوي، چې د حافظې او تمرکز لپاره مهم دی.

د بدن وینه ښه جریان پیدا کوي، چې د زړه او رګونو روغتیا ته وده ورکوي.

د رکوع او سجده حرکتونه د مفصلونو لپاره ګټور دي او د کمر درد مخنیوی کوي.

د فشار **(Blood Pressure)** کچه تنظیموي او د زړه ضربان متوازن کوي.

رواني روغتیا

ذهن ته آرام ورکوي – د مغز هغه برخې فعاله کوي چې د خوشحالی هورمونونه توليدوي.
د خپګان **(Depression)** او اضطراب **(Anxiety)** مخنيوی کوي.
د تصميم نيولو مهارت ښه کوي، ځکه چې لمونځ د مغز تخليقي تفکر ځواک پياوړی کوي.
ذهني سکون زياتوي، چې دا د عصبي ناروغيو مخنيوی کوي.

٣. د لويديځو څېړنو حيرانوونکې پايلې

د نيوبرګ څېړنه

ډاکټر انډريو نيوبرګ د بودايي راهبانو، عيسوي راهبو، او نورو مذهبي ډلو پر مغز څېړنه وکړه.
هغه ومونده چې لمونځ او ذکر د انسان د دماغ تنظيموي.
هغه دا هم وويل چې" **:**څومره چې ستا ايمان ژور وي، هومره به ستا دماغ سالم وي"**!**

د اسلامي لمانځه څېړنې

الف **(**د ايران د طبي علومو پوهنتون څېړنه (٢٠١٣)**:**
لمونځ د بدن د غړو لپاره فزيوتراپي ته ورته تمرين دی.
د اسلامي لمانځه حرکات د ملا، زنګون، او عضلاتو لپاره ګټور دي.
ب **(**د ماليزيا د پوهنتون څېړنه (٢٠١٨)**:**
سجده کول د مغز د اکسيجن جريان زياتوي، چې د ذهني ځواک او تخليقي تفکر لپاره مهم دی.
ج **(**د امريکا د طبي انستيتيوټ **(NIH)** څېړنه**:**

لمونځ د استرس، فشار، او وېرې کمولو لپاره غوره طبيعي درملنه ده.

۴. د قرآن علمي تصديق – لمونځ د انسان لپاره ضروري دی

قرآن کريم ۱۴۰۰ کاله مخکې وويل:

"أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ"

"خبر اوسئ !يوازې د الله په ذکر سره زړونه ارام مومي ".(الرعد :۲۸)

دا آيت د علمي څېړنو سره په بشپړ ډول مطابقت لري، ځکه چې ساينس هم ثابته کړې چې لمونځ د ذهن، دماغ، او بدن لپاره غوره نسخه ده.

نبوي حديث هم وايي:

"لمونځ وکړئ، ځکه چې لمونځ د انسان بدن ته شفا ده".

(بخاري، مسلم)

۵. ولې اسلامي لمونځ تر ټولو غوره دی؟

د اسلامي لمانځه ټول حرکات متوازن دي – دا د بدن د ټولو غړو لپاره تمرين دی.

د قرآن تلاوت د مغز لپاره مثبت اثر لري – ساينس ښيي چې ذکر او دعا د ذهن لپاره آرام بخښونکی اثر لري.

د اسلامي لمانځه پر مهال انسان د الله سره مستقيم اړيکه لري، چې دا روح ته قوت ورکوي.

سجده کول د مغز مخکينۍ برخه فعاله کوي، چې دا د تفکر، تمرکز، او ښه پرېکړو لپاره مهمه ده.

۶. څېړنه چې بايد ترسره شي!

که د بودايي مراقبې ساينسي څېړنې دا ښيي چې دا د دماغ لپاره ګټور دی، نو ولې د اسلامي لمانځه ساينسي څېړنې نه ترسره کېږي؟

که ډاکټر نيوبرګ د اسلامي لمانځه د مغز پر فعاليت اغېز وڅېړي، نو پايلې به نړۍ ته د اسلام اعجاز ښکاره کړي.

دا يوه ستره ساينسي آزموينه ده چې نړۍ ته به وښيي چې اسلام د حقيقي فطرت دين دی.

۷. وروستۍ پايله – لمونځ د بدن، ذهن، او روح لپاره غوره درملنه ده

ايمان د انسان د بدن، ذهن، او روح لپاره ژوند ښونکی قوت لري.

اسلامي لمونځ د بدن، ذهن، او روح لپاره بشپړه نسخه ده.

ساينس ثابته کړې چې عبادت کول د انسان د دماغ لپاره ضروري دي، او لمونځ د اسلامي عبادت تر ټولو مهمه برخه ده.

که لويديځ ساينسپوهان د اسلامي لمانځه ساينسي څېړنه وکړي، نو دا به نړۍ ته دا حقيقت ښکاره کړي چې اسلام د حقيقي فطرت دين دی، او لمونځ د انسان لپاره تر ټولو غوره درملنه ده.

نو، آيا موږ چمتو يو چې د لمانځه اهميت درک کړو او خپل ژوند د قرآن او سنتو مطابق جوړ کړو؟

لوڅې پښې ګرځېدل

لوڅې پښې ګرځېدل – یو نبوي سنت او ساینسي اعجاز

نن ورځ ساینسپوهانو موندلې ده چې لوڅې پښې ګرځېدل **(Barefoot Walking)** د انسان لپاره ګټې روغتیایي ګټې لري .دا سنت، چې رسول الله ﷺ پرې عمل کړی، د عصبي، فزیکي، او رواني روغتیا لپاره ډېرې مهمې ګټې لري.

ساینسي څېړنې څه وايي؟

د بدن برېښنايي توازن ساتي:

ساینسپوهانو ثابته کړې چې د ځمکې سره مستقیم تماس د انسان د بدن برېښنايي توازن تنظیموي او بدن له منفي انرژیو څخه پاکوي.

دا عمل **"Earthing"** یا **"Grounding"** نومېږي، چې د زهرجنو برېښنايي څپو له ضرر څخه انسان ساتي.

د عصبي سیستم پیاوړتیا:

لوځې پښې ګرځېدل د پښو لاندې نازک عصبي حجرات **(nerves)** فعالوي، چې د دماغ او ټول بدن د حساسي ارتباطاتو ته وده ورکوي.

دا کار د فشار کمولو، د رواني ثبات، او د فکري تمرکز لوړولو کې مرسته کوي.

د وینې دوران ښه کوي:

څېړنې ښیي چې لوځې پښې ګرځېدل د پښو د طبیعي حرکاتو سبب ګرځي، چې دا بیا د وینې دوران ته وده ورکوي او د زړه روغتیا ته ګټه لري.

د ملا او بندونو دردونه کموي:

کفشونه، په ځانګړي ډول سخت بوټان، د پښو طبیعي شکل ته زیان رسوي او د ملا او زنګونونو د دردونو سبب ګرځي.

لوځې پښې ګرځېدل د بدن اصلي توازن برقراره ساتي او د دردونو مخه نیسي.

نبوي سنت او د لوڅو پښو ارزښت

رسول الله ﷺ به کله ناکله لوځې پښې ګرځېده، لکه څنګه چې د صحابه کرامو روایتونه ښیي.

عبدالله بن برید رضی الله عنه روایت کوي:

"رسول الله ﷺ به کله ناکله خپل بوټان وباسل او لوڅې پښې به ګرځېده".

(ابو داود، حدیث :۴۱۳۷)

قرآني اشاره

په قرآن کریم کې هم موږ ته دا اشاره شته چې د ځمکې سره مستقیم تماس برکت لري.

الله تعالی فرمایي:

(فَٱخْلَعْ نَعْلَيْكَ إِنَّكَ بِٱلْوَادِ ٱلْمُقَدَّسِ طُوًى)

(طه :۱۲)

ترجمه:

"نو خپل بوټان وباسه، بېشکه ته د مقدس طوی په دره کې یې"!

دا آیت موږ ته ښیي چې له ځمکې سره مستقیم تماس ته ځانګړې اهمیت ورکړل شوی.

ایا دا تصادفي ده؟

اوس پوښتنه دا ده :څنګه ممکنه ده چې رسول اللهﷺ ، چې نه یې عصري ساینس لوستی و، د لوڅو پښو ګرځېدو ګټې درک کړې وې؟

ځواب یوازې یو دی:

د قرآن او نبوي سنتو هر حکم د حکمت او اعجاز څخه ډک دی، چې ساینس یې یوازې اوس کشفوي!

د نبي کریم ﷺ د اوبو څښلو طریقه او ساینسي اعجاز

د اسلام او ساینس له نظره، په درې ساګانو اوبه څښل**!**

له عبدالله بن عباس رضي الله عنه څخه روایت دی، چې

رسول الله ﷺ فرمایلي دي**:**

"د اوښ په شان په یوه ساه کې اوبه مه څښئ، په تحمل سره په دوه یا درې ځل ساه سره اوبه وڅښئ .په بسم الله سره یې څښئ او له څښلو وروسته الحمدلله وایاست"**.**

(جامع الترمذي، حدیث**1885**)

1 د اوبو په درې ساه کې څښلو ساینسي اعجاز

د معدې او بدن لپاره غوره توازن**:**

کله چې انسان په یوه ساه ډېرې اوبه وڅښي، نو دا اوبه د معدې تودوخه ناڅاپه ټیټوي، چې دا د معدې اسیدیت **(Acidity)** زیاتوي او د هاضمې ستونزې رامنځته کوي .مګر په تدریجي ډول اوبه څښل دا خطر کموي**.**

د بډوړو **(Kidneys)** ساتنه**:**

ساینس ثابتوي چې که چیرې اوبه ناڅاپه په یوه ساه وڅښل شي، نو دا په بډوډو (کلیو) منفي اغېز کوي او کولی شي د اډیما **(Edema)** یا د بدن د رطوبت د ګډوډۍ سبب شي .مګر که اوبه په درې ساګانو وڅښل شي، نو د بډوډو فعالیت نورمال پاتې کیږي.

د وینې فشار تنظیموي:

په ناڅاپي ډول ډېرې اوبه څښل د وینې جریان ته ناڅاپه ډېر فشار ورکوي، چې د زړه ضربان ته زیان رسولی شي .مګر که اوبه په تدریجي ډول وڅښل شي، نو بدن ته یې جذب تدریجي او طبیعي وي.

2 د بسم الله او الحمدلله ساینسي ګټې

ذهني آرامتیا:

څیړنو ثابته کړې چې په ابو باندې بسم الله ویل د ابو خراب کریسټل ښه او غوره شکل ته اړوي

ساینس ثابته کړې چې که یو انسان د خوړو او څښاک پر مهال ذهنی تمرکز ولري، نو دا د بدن د هاضمې سیستم ښه کوي" .بسم الله "د الله جل جلاله ذکر دی، چې انسان ته برکت، سکون او ذهن ته د خوړو اهمیت یادوي.

شکر ګټور تاثیر لري:

"الحمدلله "ویل د نعمت شکر ادا کول دي، او ساینس ثابته کړې چې شکر ګټور د انسان په دماغو کې مثبت تاثیرات لري او د خوښۍ احساس زیاتوي.

3 د حدیث ساینسي تصدیق

روغتیایي څېړنې ثابتوي:

د ناڅاپي ساه اخیستلو سره د اوبو څښل د معدې لپاره زیانمن دي.

د اوبو په درې ساه کې ښځنل بدن ته ښه جذب ورکوي.

دا طریقه د هاضمې نظام او بډوډو ته ګټوره ده.

نتیجه

د نبي کریم ﷺ لاربښوونه نه یوازې د دیني فضیلت له مخې ارزښت لري، بلکې ساینس هم تایید کړې چې دا طریقه د بدن روغتیا ته ډېره ګټوره ده .موږ باید د رسول الله ﷺ سنتو ته عملي بڼه ورکړو، ځکه چې دا یوازې د دیني حکمت پر اساس نه، بلکې د فطرت له اصولو سره هم توافق لري.

یا الله !موږ ته توفیق راکړه چې د رسول الله ﷺ سنت عملي کړو او د هغه په برکت موږ روغتیا وساتو .آمین.

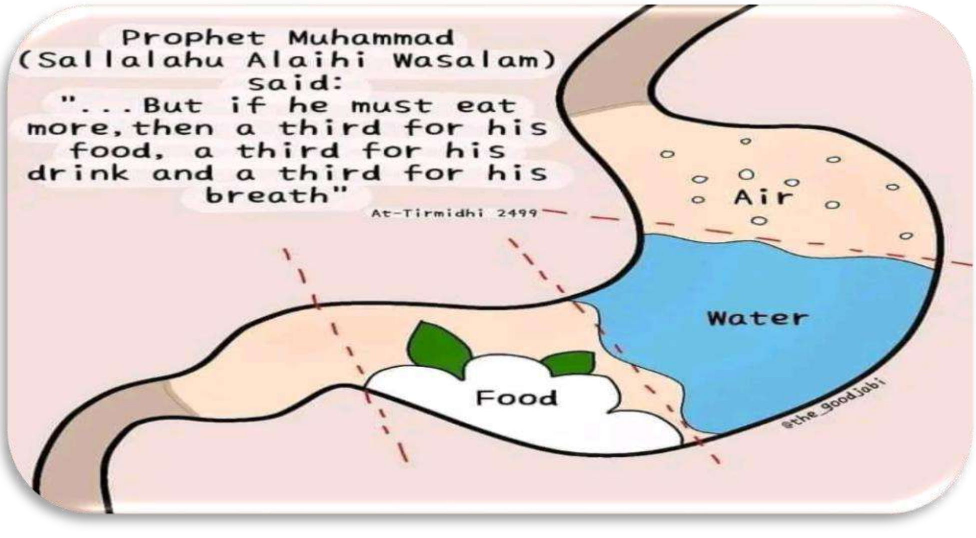

د معدې ظرفیت

"ابن ماجه (رح) په خپل کتاب" سنن ابن ماجه "کې دا حدیث نقل کړی دی چې حضرت میقادم بن مدیکرِب وایي" :ما د رسول الله ﷺ نه واورېدل' :هیڅ انسان له خپل نس څخه بد تر بل څه نه ډکوي .انسان ته یوازې څو لقمو خوراک کافي دي تر څو خپله ملا پرې ټینګه کړي .خو که هغه غواړي چې معده ډکه کړي، نو باید یوه دریمه برخه خوراک، یوه دریمه

برخه څښاک او یوه دریمه برخه هوا لپاره پرېږدي ".ابن ماجه **3349** د پیغمبر (ﷺ) د خوړو په اړه چې کومه توصیه کړې ده، په دې کې یو ستر علمي او روحاني اعجاز پټ دی .که موږ دې توصیې ته د قرآن او ساینسي معلوماتو له نظره وګورو، نو یو داسې معجزه څرګندیږي چې د پیغمبر (ﷺ) خبرې له ساینسي حقیقتونو سره سمون لري.

.1 د معدې ظرفیت او ساینسي اعجاز:

پیغمبر (ﷺ) فرمایي چې انسان هیڅ بدترین چیز په خپل بدن کې نه ډکوي لکه د معدې .دغه توصیه د معدې د ظرفیت او هغه پیغام سره سمون لري چې د هغې یوه معقول او مناسب اندازه باید وي .له ساینسي نظره، د معدې ظرفیت تقریباً ۱-۱.۵ لیتره دی .خو کله چې د دې ظرفیت څخه زیات خوراک وشي، نو معده نور نه شي کولی چې بشپړ هضم ترسره کړي، کوم چې د بدن په نورو برخو کې فشار راولي.

.2 درې برخې د خوراک لپاره – ساینس او اعجاز:

پیغمبر (ﷺ) د معدې درې برخې وېشل :یوه برخه د خواړو، یوه برخه د اوبو او یوه برخه د هوا لپاره، د بدن د صحي فعالیت لپاره خورا سمه توصیه ده .د دې توصیې سره سم، د بدن اړتیاوې پوره کیږي پرته له دې چې معده ډکه او بې ځایه بار شي.

ساینس یې څرنګه تاییدوي؟

د خواړو برخه :د بدن لپاره د کافي انرژۍ ترلاسه کولو لپاره خواړه باید په اعتدال کې وشی .که چېرې زیات خواړه وخوړل شي، نو دا د هاضمې سیسټم باندې فشار اچوي، چې بیا د ډیرو ناروغیو لکه شکر، د زړه ناروغۍ او هاضموي ستونزو لامل ګرځي.

د اوبو برخه :اوبه د بدن د هر اړخیز فعالیت لپاره ضروري دي، ځکه چې اوبه د هاضمې پروسې او د بدن د سم کار کولو لپاره اړین دي.

د هوا برخه :دا برخه د بدن د اوکسیجن اړتیاوې پوره کوي .هوا یا تنفس د بدن ټولو پروسو ته ځواک ورکوي، او که چېرې دا برخه خالي نه وي، نو بدن ته د اکسیجن اړین جریان به درناوی کیږي.

3. د ذهني او فزیکي وضاحت اعجاز:

د پیغمبر (ﷺ) توصیه د دې لپاره ده چې انسان په خپل بدن باندې زیات بار وانګوي او نه د زیات خوړو د خوړلو پر مهال مغز د خپګان او خستګۍ سره مخ شي .ساینسي څېړنې ښیي چې د زیات خوراک خوړل د مغز فعالیت کموي، ذهنی وضاحت راکموي، او انسان د خپلو غوښتنو او ارادې په کنټرول کې ستونزې لري .دا هغه څه دي چې پیغمبر (ﷺ) د خوراک په اعتدال کې د بدن د ذهني وضاحت او روحي سکون په اړه ورته اشاره کړې ده.

4. روحاني معجزه:

د دې توصیې روحاني اړخ هم خورا مهم دی .د پیغمبر (ﷺ) فرمایش د دې سبب ګرځي چې مسلمانان خپل بدن او روح په متوازن او اعتدالي توګه تغذیه کړي، ترڅو د بدن د اړتیاوو سره سم، روحاني سکون هم ولري .کله چې انسان د ځان په سمه توګه فکر او عمل کوي، د روحاني سکون له لارې خپل ژوند تنظیموي، نو دا د انسان د داخلي سکون او الهی رضا په لور د یو بل مهم ګام په توګه پېژندل کیږي.

5. ټولیزه معجزه:

په دې ډول، د پیغمبر (ﷺ) د خوړو په اړه توصیه یوازې د فزیکي صحت لپاره نه بلکې د ذهني، عاطفي او روحاني سکون لپاره هم یو لویه معجزه ده .د دې ساینسي حقیقت او روحاني پیغامونو بشپړ تطابق د قرآن او حدیث معجزه پیاوړې کوي، چې دا د انسانانو د فطرت او نړۍ د نظام سره په کمال سمون لري.

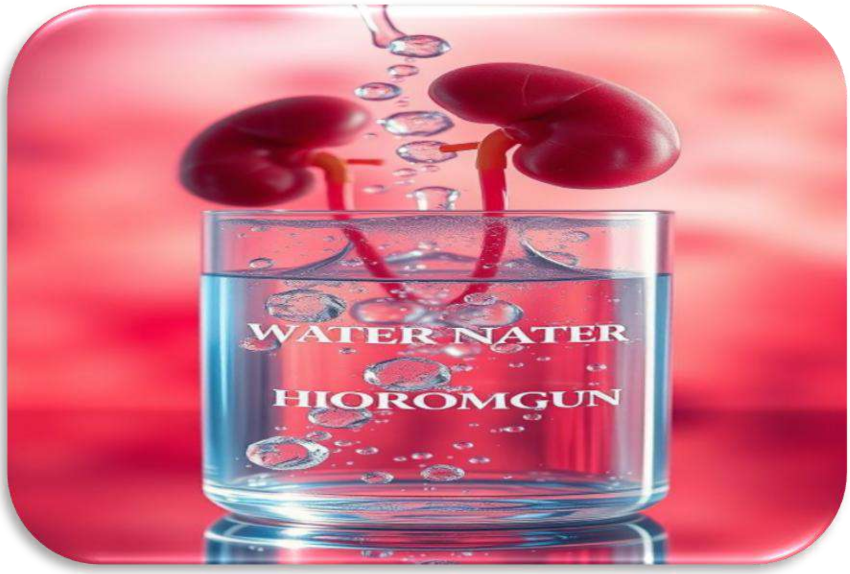

په څښلو شی کی پوکی کول

د تنفسي ناروغيو علاج او د نبي کريم ﷺ ساينسي لارښوونې

1 د نبي کريم ﷺ حديث او د تنفسي ناروغيو مخنيوی

نبي کريم ﷺ فرمايلي دي:

"کله چې يو څوک اوبه څښي، نو په لوښي کې دې تنفس نه کوي".

(حديث ترمذي)

ساينسي تحقيق څه وايي؟

ساينس ثابته کړې چې که يو څوک د اوبو څښلو پر مهال په ګلاس، جام يا لوښي کې تنفس وکړي، نو باکترياوې او ويروسونه په اوبو کې پاتې کيږي، چې بيا د ناروغيو لامل ګرځي، لکه:

انفلوینزا **(Flu)** او زکام

سږو ته خطرناک باکتریاوې لکه ټي بي**(TB)**

د ویروسي او بکتریایي ناروغیو چټک خپرېدل

سایننسي تجربه :

دا تجربه د کیمیا د شاهي ټولنې لخوا د کاربن ډای اکسایډ او اوبو ترمنځ د عکس العملونو په اړه ترسره شوې وه .د اوبو او کاربن ډای اکسایډ ترمنځ د عکس العملونو د لیدلو لپاره، پخپله تنفس شوی ساه کارول شوې وه .د ضعیف اسید جوړښت رامینځته شو چې پایله یې د شاخص (تیزاب-بنسټه) د رنګ بدلولو سره څرګنده شوه .کاربن ډای اکسایډ د اوبو سره عکس العمل کوي او د کاربونیک اسید رامینځته کیدو لامل کیږي .موږ پوهیږو چې کله کاربونیک اسید جلا شي، نو هایدروجن آیونونه او بایکاربونیټ آیونونه جوړوي .هایدروجن آیونونه د محلول تیزابیت زیاتوي .د تجربې او څیړنې دا څرګندونې ښیي چې هغه اوبه چې موږ یې تنفس کړې وي، د څښلو پر وخت منفي اغیزې لري .تنفس شوی هوا د کاربن ډای اکسایډ لوړه کچه لري .کله چې موږ په هغه اوبو کې تنفس کوو چې موږ یې څښو، کاربن ډای اکسایډ د اوبو سره عکس العمل کوي او کاربونیک اسید جوړوي .کله چې کاربونیک اسید بدن ته ننوځي، نو د وینې **pH** ټیټوي ځکه چې په کاربونیک اسید **(H2CO3)** کې د هایدروجن آیون **(H+)** شتون لري .د وینې **pH** ټیټوالی د اسیدوسس لامل کیږي، کوم چې ممکن د پښتورګو د ناکامۍ لامل شي.

نبي کریم ﷺ د پاکوالي عالي اصول وړاندې کړي:

د شریعت لارښوونې یوازې د دین لپاره نه، بلکې د صحت لپاره هم دي.

ساینس نن ثابته کړه چې د پیالو، ګلاسونو، اوبو بوتلونو کې تنفس کول ناروغۍ خپروي، خو دا حقیقت نبي کریم ﷺ ۱۴۰۰ کاله وړاندې بیان کړی و.

2 د تنفسي ناروغیو مخنیوي لپاره نبوي سنتونه

په پاک چاپېریال کې اوسېدل

له ناروغانو څخه ځان ساتل (رسول الله ﷺ وفرمایل" :د طاعون ځای ته مه ننوځئ، او که چیرې هلته یاست، مه وځئ - ".بخاري، ۵۷۲۸)

د ماسک یا خولۍ کارول (په لاس یا لباس ټوټه کې ټوخېدل او پرنجېدل)

له لاس وینځلو وروسته د خولې، پزې او سترګو له لمس کولو څخه ډډه کول

په اعتدال سره خوراک او پاکې اوبه څښل

3 د تنفسي ناروغیو لپاره نبوي درملنه

شات (عسل) د سږو پاکوالي لپاره ډېر ګټور دی

حبه السوداء (کالونجي) د تنفسي سیستم تقویه کوي

بخور (بخارات) اخیستل د سږو د پاکوالي لپاره ښه دي

د زیات یخ خوراک او سړې اوبه نه څښل

نتیجه

حدیث په عملي کولو سره موږ نه یوازې د دین سنت تعقیب کوو، بلکې د تنفسي ناروغیو مخنیوی هم کوو. ساینس هره ورځ نوي کشفیات کوي، مګر قرآن او حدیث ۱۴۰۰ کاله وړاندې ټول ضروري اصول وړاندې کړي دي.

د جمعې لمونځ او قیلولې طبي اعجاز

حدیث:

له سهل بن سعد رضي الله تعالی عنه نه روایت دی، وايي:

«كُنَّا نُصَلِّي مَعَ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الجُمُعَةَ، ثُمَّ تَكُونُ القَائِلَةُ.»

(بخاري، حدیث(**940 :**)

ترجمه:

"موږ به د نبي کریم ﷺ سره د جمعې لمونځ ادا کاوه، بیا به مو قیلوله (د غرمې لنډ خوب) کوله".

١. د حدیث ساینسي اعجاز

په دې حدیث کې یو مهم طبي اصول ته اشاره شوې، چې د اسلام لارښوونې د انساني بدن د فطري اړتیاوو سره بشپړ توافق لري.

(الف) د قیلولې طبي ګټې:

عصري ساینس ښيي چې د غرمې لنډ خوب (قیلوله) لاندې مهمې روغتیایي ګټې لري:

ذهني ځواک :څېړنو ثابته کړې چې قیلوله حافظه پیاوړې کوي، د زده‌کړې وړتیا زیاتوي او د تمرکز ځواک لوړوي.

د زړه روغتیا :څېړنو ښودلې چې د ورځې لنډ استراحت د زړه د حملې او فشار خطر کموي.

بدني انرژي :قیلوله د بدن ستړیا کموي، د عضلاتو قوت زیاتوي، او د نوې انرژۍ سبب کېږي.

(ب) د بیولوژیکي ساعت **(Circadian Rhythm)** سره توافق:

ساینس وایي چې د ورځې په منځ کې (غرمه مهال) د انسان بدن طبیعي ډول ستړی کېږي، او قیلوله د دې طبیعي حالت سره موافقه ده.

همدارانز، د نبي کریم ﷺ دا طریقه ښيي چې د قیلولې وخت د بدن طبیعي اړتیاوې پوره کوي، او دا د اسلام اعجاز دی.

۲. د جمعې د لمانځه او قیلولې ترتیب

د حدیث له مخې، رسول الله ﷺ به د جمعې لمونځ د ورځې په لومړۍ برخه کې ادا کاوه، بیا به یې صحابه کرامو ته د قیلولې فرصت برابر کړ .دا ترتیب ښيي چې:

د عبادت او راحت ترمنځ تعادل: اسلام انسان ته هم د روحاني آرامتیا (عبادت) او هم د جسمي راحت (قیلوله) توصیه کوي.

د نبوي سنتو ساینسي حکمت: نن‌سبا روغتیایي تحقیقات ښيي چې د غرمې لنډ استراحت د بدن بیولوژیکي نظام ته ګټه لري، او دا سنت د انسان د فطرت مطابق دی.

۳. پایله

دا حدیث ثابتوي چې اسلام د انسان فطري اړتیاوو ته پوره پاملرنه کوي. د رسول الله ﷺ سنت نه یوازې د دیني برکتونو سبب دي، بلکې د روغتیا، بدن، او ذهن لپاره هم حیرانوونکې علمي ګټې لري. نن ورځ ساینس هغه حقیقتونه ثابتوي، چې نبوي لارښوونو ۱۴۰۰ کاله مخکې بیان کړي وو.

دا د اسلام اعجاز دی!

مسواک - طبی، ساینسي او دیني اعجاز

نبوي لارښوونه:

رسول الله ﷺ فرمایلي دي:

"لَوْلَا أَنْ أَشُقَّ عَلَى أُمَّتِي لَأَمَرْتُهُمْ بِالسِّوَاكِ مَعَ كُلِّ وُضُوءٍ"

(مسلم، ۲۵۲)

ژباړه:

"که زما امت ته دا ګرانه نه وای، نو ما به هغوی ته د هر اوداسه سره د مسواک کولو امر کړی وای".

دا حدیث شریف د مسواک ارزښت او د نبوي سنتو حکمت څرګندوي .ساینس اوس ثابته کړې چې مسواک نه یوازې د خولې پاکوالی ساتي، بلکې د بدن لپاره ګڼې روغتیایي ګټې لري.

۱ .د مسواک ساینسي اعجاز

۱.۱ د غاښونو او خولې روغتیا

مسواک طبیعي انټي بایوټیک لري، چې د غاښونو باکټریاوې له منځه وړي.

د فلورایډ طبیعي مواد لري، چې د غاښونو د مینځ پوښ پیاوړی کوي او د سوري کېدو مخنیوی کوي.

د مسواک فایبرونه د برش په څېر کار کوي، چې د غاښونو مینځل اسانه کوي.

۲.۱ د خولې بوی ختموي

د مسواک کارول د خولې بوی ختموي، ځکه چې د طبیعي موادو انټي سیپټیک **(Antiseptic)**اغېز لري.

د مسواک یو مهم عنصر سیلیکا **(Silica)** د خولې باکتریاوې کموي او تنفس تازه ساتي.

۳.۱ د هاضمې نظام ته ګټه

د خولې پاکوالی د معدې روغتیا سره مستقیم ارتباط لري.

مسواک د هاضمي اسيدونه متوازنه ساتي، چې د معدې د تيزابيت او بد هاضمې مخنيوی کوي.

۴.۱ د زړه روغتيا ته ګټه

څېړنې ښيي چې د غاښونو ناروغۍ د زړه حملې **(Heart Attack)** او د شکرې **(Diabetes)**خطر زياتوي.

مسواک کارول د غاښونو ناروغۍ کموي، چې په پايله کې د زړه ناروغۍ مخنيوی کوي.

۵.۱ دماغي روغتيا ته ګټه

د مسواک تازه کوونکې خاصيت ذهني تمرکز زياتوي او د سټريا احساس کموي.

د طبيعي اړين معدني مواد (مثلًا کلورايډ او سيليکون) دماغ ته ارام ورکوي.

۲ .د مسواک کارولو ديني برکتونه

مسواک د الله تعالی رضا او د رسول الله ﷺ سنت دی.
مسواک د لمونځ لپاره د خولې پاکوالی زياتوي، چې عبادت ته روحاني صفا ورکوي.
د حديث مطابق، مسواک کارول د مرګ پر مهال د ملايکو خوښي راولي.
رسول الله ﷺ فرمايلي:
"السِّوَاكُ مَطْهَرَةٌ لِلْفَمِ، مَرْضَاةٌ لِلرَّبِّ"

(بخاري، ۸۸۹)

ژباړه:

"مسواک د خولې پاکوالی دی، او د الله تعالی رضا ده".

۳. ساینس څنګه د نبوي سنت تصدیق کوي؟

ساینس اوس ثابته کړې چې د مسواک طبیعي مواد د غاښونو لپاره تر کیمیاوي پیسټونو غوره دي.

د مسواک منرالونه د غاښونو د خرابېدو مخنیوی کوي، چې د رسول الله ﷺ د سنتو معجزه ثابتوي.

د نړۍ نامتو ډاکټران او د غاښونو متخصصین هم د مسواک د ګټو تایید کوي.

له همدې امله، د نبوي سنتو پیروي یوازې د اخرت لپاره نه، بلکې د دنیا لپاره هم برکت لري.

۴ . پایله - د نبوي سنتو اعجاز

مسواک یو کوچنی، مګر د ارزښت وړ طبیعتی نعمت دی، چې اسلام ۱۴۰۰ کاله وړاندې خلکو ته راپېژندلی.

دا د اسلام یو بل ساینسي اعجاز دی، چې اوسنی ساینس یې حقیقتونه ثابتوي.

راځئ، د مسواک عادت خپل کړو، ترڅو هم د دنیا روغتیا ومومو او هم د اخرت اجر ترلاسه کړو.

و الحمد لله رب العالمین.

ځلوېښت کلنۍ

د انسان د ذهني ودې او زوال قرآني اعجاز

ساينسپوهانو موندلې چې د انسان دماغي وده تر ځلوېښت کلنۍ پورې دوام مومي، او له هغې وروسته ذهني وړتياوې ورو ورو کمېږي .دا حقيقت د يوه بريتانوي څېړنې له مخې ثابتيږي چې وايي، د انسان مغز تر ځلوېښت کلنۍ پورې وده کوي، خو وروسته يې فعاليت ورو ورو کمزورې کېږي.

د قرآن عظيم الشان حيرانوونکی اعجاز:

دا حقيقت چې اوس ساينس کشف کړی، قرآن کريم ۱۴۰۰ کاله وړاندې بيان کړی و .الله تعالی فرمايي:

(وَوَصَّيْنَا ٱلْإِنسَٰنَ بِوَٰلِدَيْهِ إِحْسَٰنًا ۖ حَمَلَتْهُ أُمُّهُۥ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا ۖ وَحَمْلُهُۥ وَفِصَٰلُهُۥ ثَلَٰثُونَ شَهْرًا ۚ حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُۥ وَبَلَغَ أَرْبَعِينَ سَنَةً قَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِىٓ أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ ٱلَّتِىٓ أَنْعَمْتَ عَلَىَّ وَعَلَىٰ وَٰلِدَىَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَٰلِحًا تَرْضَىٰهُ وَأَصْلِحْ لِى فِى ذُرِّيَّتِىٓ ۖ إِنِّى تُبْتُ إِلَيْكَ وَإِنِّى مِنَ ٱلْمُسْلِمِينَ)

(سورت الأحقاف :۱۵)

ترجمه:

"او موږ انسان ته د خپل مور و پلار سره د ښېګڼې کولو سپارښتنه کړې ده؛ مور يې هغه د سختۍ سره حمل کوي او د سختۍ سره يې زيږوي، او د هغه حمل او پرېښودل يې دېرش

میاشتې دي، تر دې چې کله خپل قوت ته ورسېږي او څلوېښت کلنۍ ته ورسېږي، نو وايي :«ای زما ربه !ما ته الهام راکړه چې زه د هغه نعمت شکر وباسم چې تا پر ما او زما پر مور و پلار لورولی، او دا چې زه نېک عمل وکړم چې ته ترې راضي شې، او ما ته زما په اولاد کې اصلاح راکړه، بېشکه زه تاته توبه ګار شوم، او بېشکه زه له مسلمانانو څخه یم.»"

قرآني حقیقتونه چې نن ساینس ثابت کړي:

ذهني وده تر څلوېښت کلنۍ پورې:

ساینس وايي چې د مغز د ودې تکامل تر څلوېښت کلنۍ پورې دوام مومي، وروسته یې فعالیت ورو ورو کمیږي.

قرآن دا حقیقت په دې آیت کې بیان کړی چې انسان" خپل قوت ته رسېږي "او دا په حقیقت کې د ذهني، بدني، او روحي پیاوړتیا پړاو دی.

د انسان فکري بدلونه له څلوېښت کلنۍ وروسته:

څېړنې ښیي چې له څلوېښت کلنۍ وروسته د حافظې کمزورتیا، د تصمیم نیولو وړتیا کمېدل، او د ذهني توازن ضعف پیل کېږي.

قرآن دا حقیقت په ښکلي ډول بیان کړی چې کله انسان څلوېښت کلنۍ ته ورسېږي، نو د شکر، توبې، او اصلاح غوښتنه کوي، ځکه چې د عمر دا مرحله د ژور فکر، تجربې، او ژوند د پای ته رسېدو شعور پیدا کوي.

ایا دا تصادفي ده؟

دا پوښتنه هغو کسانو ته مطرح ده چې د اسلام په حقانیت شک لري **:**څنګه ممکنه ده چې رسول اللهﷺ ، چې لیک لوست يې نه و زده ، ۱۴۰۰ کاله وړاندې دا ساینسي حقیقت بیان کړی وي؟

دا د قرآن کریم يو له هغو اعجازونو څخه دی چې ثابته کوي دا کتاب د الله تعالی له لوري نازل شوی، او هر هغه علمي حقیقت چې ساینس يې نن کشف کوي، قرآن يې لا دمخه بیان کړی و.

سرکه

خلکیت او صحت ته د سرکه **(Vinegar)** ګټې

ساینس پوهانو ثابت کړي چې سرکه د بدن لپاره يو ډېر ګټور ماده ده، او دا په دوامداره توګه د نوو ګټو په کشف کولو کې مرسته کوي.

د سرکې ګټې:

د اسهال مخه نیول:

سرکه په خپلو جوړښتونو کې د موادو په لرلو سره د اسهال مخه نیسي.

هضم ښه کول:

د سرکې منظم او کم مقدار مصرف د معدې او هاضمې لارې پاکوي، د هضم پروسه فعاله کوي او د کولمو کې د کرمونو **(parasites)** وژنه کوي.

د انتي بيوټيک ځانګړتياوې:

سرکه د انتي بيوټيک په توګه عمل کوي او د ګينجيوايټس او د غاښونو کبيدو درملنه کې کارول شوې ده.

د رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايش:

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي:

"سرکه د خوړو په توګه نرموي ".(رواه مسلم)

"نرموي "دلته د دې معنی لري چې سرکه د خوړو سره مرسته کوي ترڅو هضم اسان او بهتر شي.

د قرآن کريم او حديث د علمي اعجاز وضاحت:

په دغه حديث کې، رسول الله صلى الله عليه وسلم سرکه د خوړو لپاره يوه غوره ماده ګڼلې چې د بدن لپاره ګټوره ده.

د دې حديث علمي توضيح دا ده چې سرکه د هاضمې په بهير کې مرسته کوي، د کولمو د کثافاتو له منځه وړلو او د بدن د پاکوالي په برخه کې يې اثرات ثابت شوي.

د قرآن او حديث تطابق سره حيرانونکې اړيکه:

دا ټول ګټې چې سانسي څېړنې يې ثابتې کړي دي، هغه څه دي چې رسول الله صلی الله عليه وسلم موږ ته د الله له لوري د وحی له لارې ښوولي دي.

د سرکې د ګټو په اړه دې معجزوي پوهې ته د ساينس او د دين ترمنځ اړيکه يوه بل پياوړی مثال دی.

د شاتو ګټې

د شاتو ګټې – د قرآن کريم اعجاز

الله سبحانه وتعالی فرمايي:

"ثُمَّ كُلِي مِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ فَاسْلُكِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًا ۚ يَخْرُجُ مِن بُطُونِهَا شَرَابٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ"

(النحل :۶۹)

ژباړه:

"بیا ته له هر ډول مېوو خوراک وکړه او د خپل رب اسانه لارې ونیسه .له هغې ګېډو څخه یو ډول شربت (شات) راوځي، چې بېلابېل رنګونه لري، پکې د خلکو لپاره شفا ده .په دې کې خامخا د فکر کوونکو لپاره نښه ده".

د شاتو معجزوي ګټې د ساینس له نظره

١. شات د طبیعي انټي بیوټیک حیثیت لري

شات هایډروجن پراوکسایډ **(Hydrogen Peroxide)** تولیدوي، چې باورجنه، ویروسونه او فنګسونه له منځه وړي.

د زخمونو او سوځېدو درملنه کوي.

٢. شات د هاضمې نظام ښه کوي

د معدې تیزابیت کموي، د کولمو باکتریاو ته ګټه رسوي، او د معدې زخمونه ښه کوي.

د قبض، اسهال، او هاضمي ستونزو لپاره ګټور دی.

٣. د شاتو انټي اکسیډنټ خاصیت

د شاتو طبیعي انټي اکسیډنټونه د بدن حجرې له زهرجنو موادو ساتي، د زړښت مخه نیسي، او د سرطان ضد اغېز لري.

۴ . شات د زړه د روغتیا لپاره ګټور دي

د شاتو فایټونیوټرینټونه د وینې جریان تنظیموي، د وینې فشار کنټرولوي، او د زړه حملې خطر کموي.

۵ . د شاتو انرژي ببښونکی خاصیت

د شاتو طبیعي شکرې ګلوکوز او فروکټوز بدن ته فوري انرژي ورکوي، د ستړیا مخه نیسي او ذهني تمرکز زیاتوي.

۶ . د شاتو د پوستکي او ویښتو لپاره ګټې

شات د پوستکي رطوبت ساتي، د جوانیو مخه نیسي، او د زخمونو درملنه کوي.

د ویښتو تویېدنه کموي او د وریښمینوالي سبب ګرځي.

۷ . شات د ساه وهنې او ستوني درد لپاره غوره درمل دي

شات د ټوخي، ستوني درد، او د سږو ناروغيو لپاره يو طبيعي درمل دی.

۸ . شات هيڅکله نه خرابېږي

شات طبيعي محافظت لري، ځکه د اوبو مقدار يې کم دی او اسيدي خاصيت لري.

د قرآن کريم اعجاز

۱ . قرآن وويل، چې شات د" شفا "وسيله ده، ساينس نن دا حقيقت تاييدوي!

۲ . شات د سلګونو ناروغيو لپاره طبيعي درمل دي، چې د الله تعالی يو حيرانوونکی نعمت دی!

۳ . شات نه خرابېږي، او د طبيعي انټي بيوټيک په توګه کار کوي، چې دا د قرآن يو ښکلی اعجاز دی!

سبحان الله !قرآن هره خبره علم ثابتوي، او هره معجزه يې د انسانيت لپاره ګټه لري!

اينځر

اينځر – د قرآن او ساينس په رڼا کې

الله سبحانه وتعالی د سورة التين په لومړيو آيتونو کې قسم کړی:

"وَالتِّينِ وَالزَّيْتُونِ"

(قسم په اینځر او زیتون)

د دې قسم په ترڅ کې د دې میوو ځانګړې ارزښت او حکمت څرګند شوی. اوسنی ساینس هم د دې میوو حیرانوونکي غذایي ګټې ثابتې کړې دي، چې د الله تعالی د کلام اعجاز یې نوره هم ښکاره کوي.

اینځر – د غذایي ګټو یوه خزانه

اینځر د فایبرو یوه بډایه منبع ده، چې د هاضمې نظام ته ځانګړې ګټې رسوي .څېړنو ښودلې چې د اینځر د فایبرو لاندې روغتیایي ګټې دي:

د هاضمې لپاره مرسته:

په اینځرو کې موجود فایبر د کولمو حرکت تنظیموي او د قبض مخنیوی کوي .په دې توګه، بدن د فضله موادو په اسانۍ سره دفعه کولو وړتیا پیدا کوي.

د سرطان وقایه:

په اینځرو کې ناګډېدونکي فایبر د غټو کولمو د سرطان په وړاندې دفاع کوي، او ګډېدونکي فایبر د اضافي کلسټرول په جذب کې مرسته کوي، چې د زړه د ناروغیو خطر کموي.

د وینې قند کنټرول:

په اینځرو کې موجود فایبر د شکر په جذب کې مرسته کوي، چې په دې سره د وینې د قند کچه د ناڅاپي لوړوالي څخه خوندي پاتې کېږي.

د انټي اوکسیدانت ځانګړتیاوې:

ښيېږنو څرګنده کړې چې اینځر له نورو میوو څخه ډېر انټي اوکسیدانت لري، لکه فینول، چې د بدن حجرې د زهرجن موادو له زیان څخه ساتي او د ناروغیو په وړاندې دفاعي ځواک زیاتوي.

د ګټورو غوړو اسیدونو شتون:

اینځر د اومیګا-۳، اومیګا-۶، او فایټوسترولونو بډایه سرچینه ده، چې د زړه د روغتیا لپاره ډېر مهم دي.

اینځر – د منرالونو یوه قوي سرچینه

په ۴۰ ګرامه وچ اینځر کې لاندې مهم منرالونه موجود دي:

کلسیم :د هډوکو د ځواکمنتیا لپاره.

پوتاشیم :د وینې فشار کنټرولوي.

اوسپنه :د وینې د سرو حجرو د جوړښت لپاره اړینه ده.

د اینځر طبابت او د قرآن حکمت

اینځر د اسلام له نظره نه یوازې یوه غذا، بلکې یوه شفا هم ده .دا د ټیټې انرژۍ، ټوخي او ساه لنډۍ په درملنه کې کارول کېږي .د قرآن کریم دغه اشاره د دې میوې فوق العاده ګټې په سلګونو کلونو مخکې وړاندې کړې ده، چې ساینس یې نن ورځ په بشپړ ډول تائیدوي.

پایله

اینځر د الله تعالی یو ځانګړی نعمت دی، چې د انسان د روغتیا لپاره په کې نه ختمېدونکې ګټې نغښتې دي .د سورة التين آیتونه موږ ته د دې میوې د اهمیت یوه ژوره یادونه کوي، چې زموږ د بدن اړتیاوې په طبیعي توګه پوره کوي .دا د قرآن اعجاز دی، چې د دې میوې ارزښت یې سلګونه کاله وړاندې بیان کړی، او نن ورځ ساینس یې حکمت په ښکاره ډول ثابتوي.

"فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ ٱلْخَـٰلِقِينَ "(نو مبارک دی الله، تر ټولو غوره پیدا کوونکی.)

زیتون

زیتون – یو روغتیا ښونکی نبات

د قرآن کریم اعجاز

زیتون یو له هغه مبارکو نباتاتو څخه دی، چې الله ﷻ یې په قرآن کریم کې یادونه کړې. دا یوازې یو خوندور خواړه نه دی، بلکې د انسان د روغتیا لپاره یوه مهمه طبیعي سرچینه ده.

الله ﷻ فرمایي:

(وَالتِّينِ وَالزَّيْتُونِ)

(سورة التين :١)

ترجمه:

قسم دی په اینځر او زیتون

همدارار، الله ﷻ د زیتون غوړ" مبارک "بللي دي:

(يُوقَدُ مِن شَجَرَةٍ مُّبَٰرَكَةٍ زَيْتُونَةٍ لَّا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ)

(سورة النور :٣٥)

ترجمه ټیم:

(چې دا څراغ) د مبارکې زیتوني ونې (په تېلو) بلېږي، چې نه شرقي ده او نه غربي.

د زیتون روغتیایي ګټې

پوهان وايي چې زیتون د بدن لپاره یو له تر ټولو ګټورو غذاګانو څخه دی. دا طبیعي غوړي لري، چې د انسان روغتیا ته ډېرې مهمې ګټې لري:

١. د زړه او رګونو ساتنه

زیتوني غوړي کلسټرول نه لري، بلکې زیانمن کلسټرول کموي.

د اومیګا ٣ او اومیګا ۶ متوازن ترکیب لري، چې د زړه د ناروغیو مخنیوی کوي.

د امریکا د زړه انجمن توصیه کوي، چې د زیتون غوړ د زړه د ناروغیو مخنیوي لپاره غوره انتخاب دی.

۲ . د سرطان وقایه

څېړنو ښودلې، چې زیتون د پروستات، کولمو، او معدې د سرطان مخنیوی کوي.

دا د انتیاوکسیدانتونو یوه بډایه سرچینه ده، چې د سرطاني حجرو وده کمزورې کوي.

د اکسفورډ پوهنتون څېړنو ښودلې، چې زیتون د کولمو د سرطان احتمال کموي.

۳ . د مفصلونو د التهاب مخنیوی

هغه کسان چې زیتون خوري، د مفصلونو درد او التهاب ته نه ښکاري.

دا د روماتیزم او هډوکو د خرابوالي مخنیوی کوي.

۴ . د هډوکو وده او ساتنه

د ویټامین

A ،D ،E ، اوK

بډایه سرچینه ده، چې د هډوکو د قوي کېدو لپاره اړین دي.

د کلسیم ضایع کېدل مخنیوی کوي،

نو د هډوکو کمزوري

(Osteoporosis) نه راځي.

۵ . د زړښت مخنیوی

زیتون د پوستکي د تازه ساتلو لپاره غوره دی.

د ویټامین **E** له کبله، د بدن حجرو زوړوالی کموي.

د بدن انساجو ته ځواني ښښي او د ژر بوډاتوب مخنیوی کوي.

۶ . د ماشومانو وده

زیتوني غوړي د اومیګا ۶ له کبله، د ماشومانو د وده لپاره غوره دي.

د مور د شیدو ترکیب ته ورته مواد لري، چې ماشوم ته ډېرې ګټې لري.

میندې که د شیدو کمښت ولري، نو د زیتون غوړي د ګټور بدیل په توګه کارولی شي.

۷ . د وینې فشار کموي

څېړنې ښیي، چې زیتوني غوړي د لوړ فشار د کنټرول لپاره غوره دي.

د ۲۰۰۰ کال څېړنو ثابته کړه، چې دا طبیعي غوړي د رګونو نرم ساتلو ته مرسته کوي.

۸ . د هاضمې لپاره ګټې

د معدې تیزابیت کموي.

د ګېډې او کولمو ټپونه ښه کوي.

صفرا پاکوي او د صفرا د ډبرو مخنیوی کوي.

د ځیګر د فعالیت ښه کولو کې مرسته کوي.

نتیجه

زیتون د قرآن یو له هغو خوراکي نعمتونو څخه دی، چې الله ﷻ یې برکت یاد کړی دی . ساینسي څېړنې هم ثابتوي، چې دا د بدن، زړه، ذهن، پوستکي، هډوکو، او ماشومانو د ودې لپاره حیرانوونکې ګټې لري .دا ثابتوي، چې قرآن کریم یوازې د ایمان کتاب نه، بلکې د روغتیا او طبیعت یو علمي معجزه هم ده.

التحنیک

التحنيک – د نبوي سنتو ساينسي اعجاز

نبوي سنت:

رسول الله ﷺ به د نوي زيږېدلي ماشوم د تالو مسح کولو لپاره خرما ژووله، بيا يې نرموله او د ماشوم په تالو يې لګوله.

دې ته" تحنيک "ويل کېږي، چې د اسلامي سنتو يوه برکتناکه طريقه ده.

ساينسي څېړنه او نبوي سنت

اوس ساينس هم دې ته ورته ميتودونه وړانديز کوي!

BBC News

راپور له مخې، متخصصينو ويلي دي چې د شکر يو خوراک د جيل په بڼه، چې د ماشوم د خولې له دننه مسح شي، د وخت دمخه زيږېدلو ماشومانو د دماغي زيان مخنيوي لپاره مؤثره لاره ده.

د طبي څېړنو له مخې، شکر (ګلوکوز) د ماشوم د وينې د کمزورۍ مخنيوی کوي او د دماغي فعاليت لپاره ضروري انرژي برابروي.

خرما طبيعي ګلوکوز، فريکټوز او سکروز لري، کوم چې د ماشوم لپاره ګټور تغذيه حسابېږي.

پايله – د نبوي سنتو اعجاز

ساینس پوازې اوس کشف کوي چې د ماشوم د تالو مسح کول د ګلوکوز سره روغتیا ته ګټور تمامیږي، خو رسول الله ﷺ ۱۴۰۰ کاله وړاندې دا سنت رواج کړی و!

دا د اسلام د حقانیت او د نبوي سنتو د ساینسي اعجاز یو روښانه ثبوت دی.

مسلمانان د پیغمبر ﷺ د لارښوونو پیروي کوي، ځکه چې دا د الهي وحې پر بنسټ ولاړ علمي حقیقتونه لري.

سبحان الله !اسلام د تل لپاره د پرمختګ او هدایت دین دی!

د مور شیدې د ماشوم لپاره تر دوه کالونو پورې

د مور شیدې د ماشوم لپاره تر دوه کالونو پورې – د قرآن اعجاز او ساینسي څېړنې

د قرآن کریم یو له مهمو اعجازاتو څخه د مور شیدو ارزښت، موده، او طبي ګټې دي .قرآن کریم ۱۴۰۰ کاله مخکې بیان کړي چې مور دې خپل ماشوم ته دوه کاله شیدې ورکړي، چې دا وروسته ساینس هم تایید کړی.

۱ .د قرآن کریم آیتونه

آیت ۱:

"وَٱلْوَٰلِدَٰتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَٰدَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ لِمَنْ أَرَادَ أَن يُتِمَّ ٱلرَّضَاعَةَ ۚ"

(البقرة :۲۳۳)

ژباړه:

"او میندې دې خپل اولادونه دوه کاله مکملو شیدو ورکولو ته تیاري ونیسي، د هغه چا لپاره چې غواړي تاسې د شیدو ورکولو موده پوره کړئ".

آیت ۲:

"وَوَصَّيْنَا ٱلْإِنسَٰنَ بِوَٰلِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهْنًا عَلَىٰ وَهْنٍ وَفِصَٰلُهُ فِى عَامَيْنِ"

(لقمان :۱۴)

ژباړه:

"او موږ انسان ته د خپلو مور او پلار (خدمت) سپارښتنه کړې ده؛ مور یې په کمزوري پسې کمزوري سره (د حمل او زیږون تکلیفونه) برداشت کړي، او د هغه د شیدو پرېښودو موده دوه کاله ده".

۲ . د قرآن اعجاز او ساینسي څېړنې

الف :د دوه کلونو لپاره د مور شیدو طبي ګټې

ساینس پوهانو دا تایید کړې چې د دوه کلونو لپاره د مور شیدې ورکول د ماشوم لپاره تر ټولو غوره انتخاب دی.

د ماشوم د معافیت **(Immune System)** پیاوړتیا

د مور شیدې د انتي باډي **(Antibodies)** او لیوکوسایټونو **(White Blood Cells)** څخه ډکې دي، چې د ماشوم بدن د ویروسونو او باکتریاوو پر ضد ساتي.

د شیدو کولوسټرم **(Colostrum)** چې په لومړیو ورځو کې تولیدیږي، د ماشوم د معافیت لپاره خورا مهم دي.

د ماشوم ذهني وده

د مور شیدو کې **DHA (Docosahexaenoic Acid)** او **ARA (Arachidonic Acid)**موجود دي، چې د ماشوم د دماغي ودې لپاره اړین دي.

څیړنو ښودلې چې هغه ماشومان چې دوه کاله شیدې خوري، د هغوی **IQ (Intelligence Quotient)**لوړ وي.

د ماشوم هاضمه ښه کوي

د مور شیدې داسې انزایمونه لري چې ماشوم ته د خوراک هضمول اسانه کوي، پداسې حال کې چې مصنوعي شیدې هاضمي ته ضرر رسولی شي.

ذهني او عاطفي ثبات

مور ته نږدې پاتې کېدل د ماشوم د عاطفي ودې لپاره مهم دي، او دا اړیکه د دوه کلونو شیدو ورکولو له امله لا قوي کېږي.

د مور روغتیا ته هم ګټه لري

دوه کاله شیدې ورکول د مور لپاره هم ډېرې ګټې لري، لکه :

د رحم چټکه رغېدنه**(Uterine Contraction)**

د سینې او تخمدانونو د سرطان خطر کمېږي

وزن کموي او د مور هډوکي پیاوړي کوي

۳ .ولې دوه کاله؟ د ساینس نظر

دوه کاله د مور شیدې ورکول طبیعي موده ده، ځکه چې:

د ماشوم هاضمي سیستم شاوخوا دوه کلنۍ ته پوره وده کوي او وروسته کولای شي هر ډول خواړه هضم کړي.

د ماشوم دماغي او عصبي سیستم ته پوره وده ورکوي.

د نړیوال روغتیايي سازمان **(WHO)** او یونیسف **(UNICEF)** هم همدا سپارښتنه کوي چې ماشوم ته دې دوه کاله مور شیدې ورکړل شي.

۴ . د قرآن اعجاز – ۱۴۰۰ کاله مخکې حقیقت

د قرآن کریم دا حکم چې" دوه کاله د شیدو ورکولو موده پوره کړئ"، د علمي څېړنو سره ۱۰۰٪ مطابقت لري.

۱۴۰۰ کاله مخکې، هیڅوک نه پوهېدل چې ولې باید دوه کاله ماشوم ته شیدې ورکړل شي.

اوس ساینس دا ثابته کړه چې دا تر ټولو غوره موده ده.

دا څرګندوي چې قرآن کریم د الله پاک کلام دی، او هیڅ شک پکې نشته**!**

۵ . پایله

قرآن کریم د دوه کلونو شیدو ورکولو اهمیت بیان کړی، او ساینس دا ثابته کړې چې دا تر ټولو غوره موده ده.

ماشوم ته د مور شیدې ورکول د بدن، دماغ، او معافیت سیستم ته پوره ګټه رسوي.

دا قرآني حکم د علمي اعجاز ښکاره بیلګه ده**!**

سبحان الله !الله پاک د انسان د فطرت مطابق احکام نازل کړي، او ساينس يې حقانيت ثابتوي.

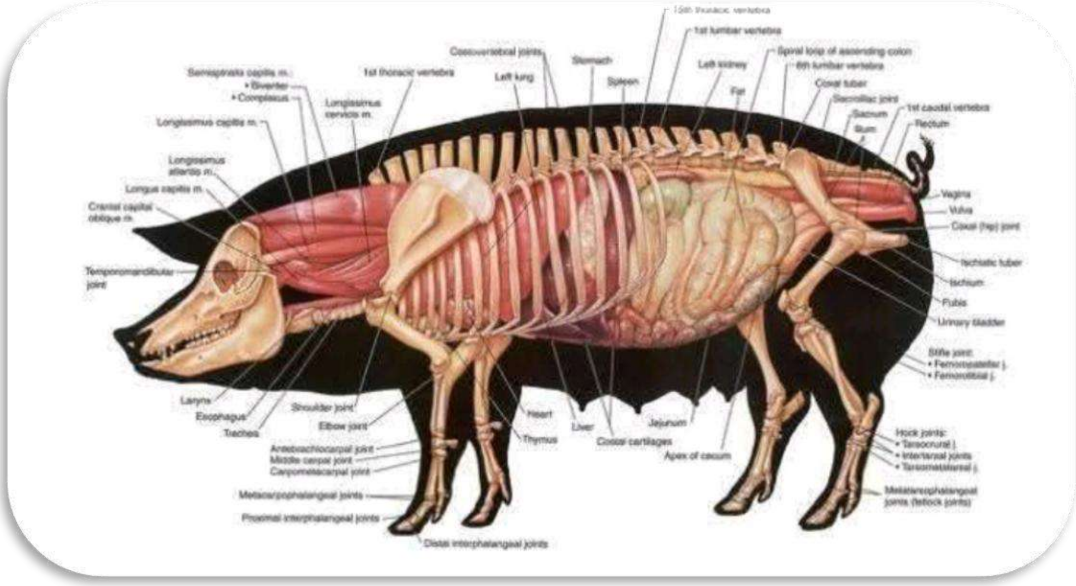

د خوک د غوښې روغتيايي زيانونه

الله تعالی فرمايي:

"إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنزِيرِ وَمَا أُهِلَّ بِهِ لِغَيْرِ اللَّهِ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ"

(البقره**173 :**)

ترجمه:

"يقيناً الله پر تاسو حرامه کړې ده مرداره (مړه شوې) غوښه، وينه، د خوک غوښه، او هغه چې د الله پرته د بل نوم پرې اخيستل شوی وي .نو که څوک بې له سرغړونې او تېري نه اړ شي (نو خوړل يې روا دي)، بېشکه الله ښښونکی او مهربان دی".

د خوک طبيعت او د هغه بد عادتونه

خوک يو مردار خوړونکی، ناپاک او ناولي حيوان دی .دا حيوان تل له خپلو غايطه موادو (فضلې) سره لوبې کوي، هغه خوري، او په چټليو کې ژوند کوي .د همدې امله، خوک د

نورو څارویو په پرتله ډېرې انټي بادي ګانې تولیدوي، ځکه چې بدن یې د خطرناکو مکروبونو او ناروغیو پر وړاندې مقاومت ته اړتیا لري.

د خوک غوښه او د هغې خطرناک ترکیبات

د خوک په غوښه کې ډېر خطرناک مواد موندل شوي، چې انسان ته جدي روغتیایي ستونزې پیدا کولی شي:

د کلسټرول لوړه کچه:

د خوک غوښه د کلسټرول او ضرري غوړو **(Fats)** تر ټولو لوړه کچه لري، چې د زړه د رګونو بندیدو، د وینې فشار لوړېدو او د زړه حملې سبب ګرځي.

هورموني بدلونونه:

د خوک بدن طبیعتاً داسې هورمونونه تولیدوي چې د انسان په بدن کې د سرطان د خطر د زیاتوالي لامل ګرځي.

خطرناکې ناروغۍ او مایکروبونه:

د خوک غوښه د **Trichina** په نوم یوه خطرناکه چنجي لري، چې د انسان په عضلو او زړه کې ځای نیسي او د مړینې سبب کېدای شي.

دغه راز، د خوک غوښه د ویروسونو او باکتریاوو یوه لویه سرچینه ده، چې انسان ته د سوائن فلو**(Swine Flu)** ، د جلد ناروغیو او هضمي ستونزو لامل ګرځي.

د خوک د غوښې روغتیایي اغېزې په لویدیځو هېوادونو کې

په امریکا، جرمني او نورو لویدیځو هېوادونو کې، چیرې چې خلک د خوک له غوښې زیات استفاده کوي، لاندې ستونزې ډېرې عامې دي:

د زړه حملې او د شکرې ناروغي کچه خورا لوړه ده.

د هضمي سیستم ناروغۍ ډېرې عامې دي.

د جلدي ناروغیو او التهاباتو (سوزش) خطر زیات دی.

قرآني حکمت او علمي کشفونه

اسلام ۱۴۰۰ کاله وړاندې د خوک غوښه حرامه وګرځوله، حال دا چې ساینس یوازې په وروستیو پېړیو کې د هغې زیانونه ثابت کړل .دا د قرآن کریم د اعجاز یوه بله ښکاره نښه ده، چې هغه حقایق یې خلکو ته څرګند کړي وو، چې د ساینس او ټکنالوژۍ له پرمختګ پرته چا نشو موندلی.

پایله

خوک یو ناپاک، ناروغۍ لېږدونکی حیوان دی، چې غوښه یې انسان ته جدي روغتیایي زیانونه رسوي .الله تعالی د خپل حکمت له مخې، دا حیوان او غوښه یې پر مسلمانانو حرامه کړې ده، تر څو د هغوی روغتیا، بدن او ایمان خوندي پاتې شي .علمي څېړنې هم دا تاییدوي، چې د خوک غوښه نه یوازې ناپاکه ده، بلکې د خطرناکو ناروغیو لامل هم ګرځي.

الحمد لله چې موږ ته يې د حلالو خوراکونو لارښوونه کړې ده، او له ضرري او ناپاکو شيانو يې منع کړي يو!

د شرابو منع کول

د قرآن اعجاز او ساينسي حقيقتونه

قرآني آيت – د شرابو حرمت

قُرآن کريم فرمايي:

"يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ"

"ای هغو کسانو چې ايمان مو راوړی !بېشکه شراب، قمار، بوتان، او د قسمت ټاکلو غشي (ازلام) د شيطان له ناپاکو کارونو څخه دي، نو له دې څخه ځان وساتئ، ترڅو بريالي شئ ".(المائده**5:90**)

د آيت تشريح

قرآن شراب د شیطان کار بللی، ځکه چې دا د خلکو ترمنځ کینه، دښمني، او اخلاقي فساد رامنځته کوي.

اسلام د شرابو تحریم په تدریجي ډول راوست، ترڅو خلک ورو ورو د دې خطر درک کړي.

دا آیت د شرابو حرمت وروستی حکم دی، چې د هغوی استعمال مطلقاً حرام ګڼي.

ساینسي حقایق – د شرابو ضررونه

ډاکټران وايي" :که ته د شرابو سره روږدی شې، نو حتمي به د دې له امله مړ شې".

۱ . د زړه ناروغۍ او د بدن تخریب

شراب د زړه د ضربان ګډوډي رامنځته کوي – حتی که لږ مقدار هم وڅښل شي، انسان د زړه د نامنظم ضربان شکایت کوي.

د اوږدمهاله استعمال پایله؟ – د زړه مرګوني ناروغۍ چې آن د درملنې امکان یې کم دی.

۲ . د دماغ حجرې **(Brain Cells)** وژني

یوازې یو یا دوه جامه شراب د مغز ځینې حجرې وژني، کوم چې هیڅکله بېرته نه احیا کېږي!

د دوامداره استعمال پایله؟ – حافظه کمزورې کېږي، عقل ته زیان رسېږي، او ذهني ناروغۍ پیدا کوي.

۳ . د ځيګر لپاره تباه کوونکی

شراب د کورني تشدد، جرمونو، ترافیکي پېښو، او دندې له لاسه ورکولو لوی لامل دی.

په نړۍ کې سلګونه زره خلک هر کال د الکول له امله مري.

قرآن ولې ۱۴۰۰ کاله مخکې دا حقیقت بیان کړ؟

دا آیت د ساینسي واقعیتونو تصدیق کوي، چې نن ډاکټران پرې متفق دي.

ساینس یوازې اوس درک کړې چې شراب د انسان بدن ته شدید زیان لري، خو اسلام دا حقیقت له پیله واضح کړی و.

دا د قرآن یو معجزوي اعجاز دی، ځکه چې په هغه وخت کې هیڅوک د شرابو د خطرونو ساینسي توضیحات نه پوهېدل.

نتیجه–

قرآن کریم د انسان د فطرت، صحت، او ټولنې د خیر لپاره لارښوونه کوي.

د شرابو تحریم یوازې یو مذهبي حکم نه دی، بلکې یو ساینسي حقیقت دی چې د انسان د بدن، دماغ، او ټولنې لپاره ګټور دی.

دا اعجاز موږ ته دا ښیي چې قرآن یوازې د انسان خبرې نه دي، بلکې دا د الله سبحانه وتعالی وحی ده!

AI او خیواناتو ژبه

د **AI** او حیواناتو ژبه – د ساینس او نبوي اعجاز حیرانوونکی اتصال

انسان تل هڅه کړې چې د خپل چاپېریال سره اړیکه ونیسي، که هغه د خپلو همنوعو سره وي او که د حیواناتو سره. د تاریخ په اوږدو کې، موږ پوهیدلي یو چې ځینې حیوانات ځانګړي غږونه تولیدوي، خو تر اوسه دا ممکنه نه وه چې د دوی ژبه په واضحه توګه درک کړو.

په همدې حال کې، ساینسپوهان د مصنوعي هوښیارتیا **(AI)** په مرسته د حیواناتو ژبه تحلیلوي، او دا د یوې حیرانوونکې کشف لور ته روان دی، چې له نبوي اعجاز سره حیرانوونکی تړاو لري.

د نبوي حدیث حیرانوونکې وړاندوینه

رسول الله ﷺ فرمایلي دي:

"قسم په هغه ذات چې زما روح یې په لاس کې دی! قیامت به تر هغه وخته نه قائمیږي، تر څو چې ښکاریان له خلکو سره خبرې ونه کړي، او تر هغه وخته پورې چې د سړي د

څټکي او د بوټانو تسمې ورسره خبرې ونه کړي، او ورون یې له هغه وروسته خبر نه کړي چې د هغه له کورنۍ سره د هغه وروسته څه شوي دي".

(جامع ترمذي ۲۱۸۱)

دا حدیث یوه حیرانوونکې نښه وړاندې کوي، چې حیوانات او ځینې شیان به د انسانانو سره خبرې پیل کړي—یو داسې واقعیت چې په معاصر ساینس کې هم د تحقق په درشل کې دی.

د **AI** او د حیواناتو ژبه – یوه علمي معجزه

نن ورځ، د مصنوعي هوښیارتیا **(AI)** او مشین لرننګ **(Machine Learning)** په مرسته ساینسپوهان هڅه کوي چې د حیواناتو ژبه درک کړي .ځینې حیرانوونکي پرمختګونه عبارت دي له:

۱ . د خفاشانو ژبه **"The Bat Whisperer"**

ساینسپوهان د یوسی برکلي پوهنتون کې د **"The Bat Whisperer"** پروژه پرمخ وړي، چې د خفاشانو غږونه تحلیلوي .څېړنې ښيي چې خفاشان تر ۵۰ +مختلف غږیز سیګنالونه لري، چې یو له بله سره د دوستۍ، جګړې، او خواړو شریکولو په اړه معلومات تبادله کوي **AI** .هڅه کوي دا ژبه ترجمه کړي!

۲ . د دلفینانو او نورو حیواناتو ژبه

دلفینان، زنبوران، پیشوګانې، سپي، او حتی میږیان ځانګړې اړیکې لري:

د دلفینانو غږونه د انسان له ژبې سره ورته پیچلتیا لري.

زنبوران د نڅا له لارې يو بل ته د خوړو ځای ښيي.

میږیان د کیمیاوي موادو (فرومونونو) له لارې خبرې کوي.

۳ . د **AI** پروژه – د حیواناتو ژبې کشف

ځينې شرکتونه، لکه **"Earth Species Project"** او **"Zoolingua"** ، هڅه کوي چې د حیواناتو غږونه کوډ کړي او د **AI** په مرسته يې ژباړه ممکنه کړي.

آيا دا د قيامت د نښو نږدې کېدل ښيي؟

په نبوي حديث کې ذکر شوي چې شيان چې عادي ډول خبرې نه کوي، به د انسانانو سره خبرې پيل کړي .که څه هم ساينس لا د دې پوره اثبات ته نه دی رسيدلی، خو دا حقيقت چې **AI** اوس د حيواناتو ژبه تحليلوي او انسان ته يې ترجمه کوي، يو حيرانوونکی پرمختګ دی، چې د نبوي پيشګويو سره عجيبه ورته والی لري.

نتیجه–

کله چې موږ د ساينس وروستي کشفونه ګورو، د نبوي اعجاز ښکلا راڅرګنديږي. دا حديث نه يوازې يو عجيب امکان وړاندې کوي، بلکې موږ ته دا ښيي چې هغه شيان چې پخوا ناممکن ګڼل کېدل، د تکنالوژۍ په پرمختګ سره ممکن کېږي.

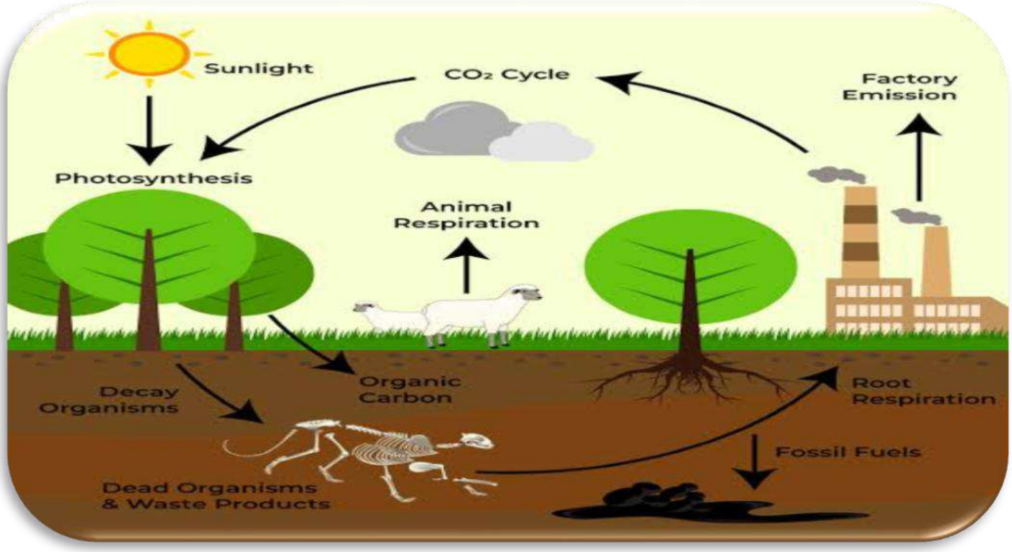

ژوند او مرګ ترمنځ حیرانوونکی توازن

د خوړو دوران – د ژوند او مرګ ترمنځ حیرانوونکی توازن

(إِنَّ ٱللَّهَ فَالِقُ ٱلْحَبِّ وَٱلنَّوَىٰ ۖ يُخْرِجُ ٱلْحَىَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَمُخْرِجُ ٱلْمَيِّتِ مِنَ ٱلْحَىِّ)

(سورة الأنعام**95** :)

ترجمه:

بېشکه الله د دانې او هسته (د تخمونو) شکاف کونکی دی، ژوندي له مړي راباسي، او له ژوندي مړی را باسي.

د آيت علمي اعجاز:

د خوړو دوران:**(Nutrient Cycle)**

کله چې ژوندي موجودات مړه شي، باکترياوې او ميکروبونه يې تجزيه کوي او د عضوي مواد‌و په بڼه يې بيرته طبيعت ته ورکوي.

دا تجزيه شوي مواد بيا خاوره، نباتات، او د نوو ژوو د ودې لپاره غذايي عناصر برابروي.

که دا دوران نه وای، خاوره به زر وچه شوې وای، او د ځمکې پر مخ ژوند ناممکنه کېده!

د باکترياوو حيرانوونکی رول:

ځينې باکترياوې د مړو بدنونو پروټينونه، غوړ، او نور عضوي مواد په نايتروجن، فاسفورس، او معدني موادو بدلوي، چې د نباتاتو د ودې لپاره اړين دي.

ځينې ژوي، لکه چونګښې، ځينې کب، او شمالي قطب کې ځينې حيوانات، په ژمي کې کنګل شي، خو د باکترياوو له برکته يې بدن ته کافي انرژي برابرېږي!

دا ټول په طبيعت کې د ژوند دوام ته حيرانوونکی تنظيم ښيي.

د ژونديو او مړو تبادله:

ژوندی له مړي :نباتات د خاورو له معدني موادو څخه د فوتوسنتېز (Photosynthesis) له لارې خواړه توليدوي، چې بيا يې ژوي او انسانان خوري.

مړی له ژوندي : ژوي او انسانان د مرګ وروسته تجزيه کېږي، چې خاوره پرې بډايه شي او د نويو نباتاتو د ودې سبب وګرځي.

دا یو نه قطع کېدونکی دوران دی، چې پرته له دې ژوند ممکن نه دی!

د تخم (Seed) وده:

"فَالِقُ ٱلْحَبِّ وَٱلنَّوَىٰ "(د دانې او هستې شکاف کونکی د تخم د ودې حیرانوونکی نظام ته) ته اشاره کوي.

کله چې تخم په ځمکه کې ښخ شي، الله ورته د ودې انرژي ورکوي، او دا د خاورو، اوبو، او لمر د انرژۍ له برکته شنه کېږي.

نن ورځ ساینس ثابته کړې چې هر تخم ځانګړې داخلي انزایمونه او میکانیزمونه لري، چې د الله جل جلاله د قدرت ښکلی نظام ښيي!

د خوړو دوران – عقلي دلایل او فلسفي تحلیل

١ . د طبیعت توازن:(Balance of Nature)

که مړي نه تجزیه کېدای، نو ځمکه به ډکه شوې وای!

که د ژوو او نباتاتو مړي نه تجزیه کېدای، نو د ځمکې پر مخ به په ملیاردونو ټُنه مړي جمع شوي وای، او هیڅ نوی ژوند به نه و پیدا شوی.

د قرآن کریم دا حقیقت ثابتوي :مړی د نوي ژوند لپاره لاره هوارويِ.

که د خوړو دوران نه وای، د ځمکې سرچینې به ختمې شوې وای!

که مړه نباتات او حیوانات نه تجزیه کېدای، نو خاوره به د مغذي موادو له لاسه ورکولو له کبله وچه شوې وای، او د نباتاتو وده به بنده شوې وای.

که نباتات نه وای، نو هوا به بې اکسیجنه وای، او ټول ژوي به له منځه تللي وای.

۲ . د ژوند او مرګ ترمنځ تړاو:**(Interconnection of Life and Death)**

که مرګ نه وای، نو نوی ژوند به نه پیدا کېده!

که زاړه نباتات او ژوي نه وای مړه کېدل، نو د نویو ځای نه وای، او ځمکه به د زړو موجوداتو ډکه وای.

د خوړو دوران ثابته کړه، چې مرګ د ژوند لپاره ضروري دی، نه یوازې د پای ټکی.

د قرآن د" ژوندی له مړي "او" مړی له ژوندي "فلسفه:

ژوندی له مړي :د مړو ژوو بدنونه تجزیه کېږي، خاوره بډایه کوي، او نوی نباتات، چې ژوند لري، ترې پیدا کېږي.

مړی له ژوندي :نباتات د ژوو د تغذیې سرچینه ده، او کله چې دا ژوي مړه شي، هغوی بیرته خاورو ته ځي.

دا یو نه ماتېدونکی دوران دی، چې نه یې ساینس تخریب کولی شي، او نه یې انسان بدلولی شي.

۳ . د مرګ او ژوند حکمت – د الهي تنظیم نښه:

مرګ د هستۍ لازمي برخه ده!

که انسانان، حیوانات، او نباتات نه وای مړه کېدل، ځمکه به له ژوندي موجوداتو ډکه شوې وای، او ټول طبیعي منابع به ختمې شوې وای.

الله تعالی په خپل حکمت دا دوران ترتیب کړی، چې ژوند ته تسلسل ورکړي.

د ژوند تکرار او دوام، د هوښیار خالق دلیل دی!

دا سیستم په دومره کچه دقیق دی، چې هیڅ بې نظمي پکې نه راځي.

که دا یو تصادف وای، یو وخت به دا سیستم کار پرېښی وای، خو ساینس ثابته کړې چې د خوړو دوران بې له وقفې روان دی، چې دا د الهي تنظیم ښکاره نښه ده.

پایله:

د خوړو دوران یوازې یو ساینسي حقیقت نه دی، بلکې یو عقلي دلیل دی، چې مرګ او ژوند لازم دي، او د طبیعت تنظیم یو خالق ته اړتیا لري.

قرآن ۱۴ پېړۍ وړاندې دا حقیقت بیان کړی، چې نن ساینس ورته حیران دی!

دا قرآني اعجاز دی، چې ۱۴ پېړۍ وړاندې يې د خوړو دوران، د مړي او ژوند تبادله، او د تخم د ودې حيرانوونکي ساينسي حقايق بيان کړي، چې نن ساينس ثابته کړه!

د قرآن کريم د چاپېريالي اعجاز

د قرآن کريم د چاپېريالي اعجاز تفصيلي تحليل

قرآني آيت:

(ظَهَرَ ٱلْفَسَادُ فِى ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِى ٱلنَّاسِ لِيُذِيقَهُم بَعْضَ ٱلَّذِى عَمِلُوا۟ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ)

(فساد په وچه او سمندر کې ښکاره شو، د هغو اعمالو له امله چې د خلکو لاسونو تر سره کړي، تر څو (الله) هغوی ته د هغوی د عملونو ځينې عواقب وڅکي، شايد چې دوی را وګرځي) (.الروم : ۴۱)

چاپېریالي فساد څه ډول رامنځته کېږي؟

د قرآن کریم دا مبارک آیت بیانوي چې فساد او ککړتیا د انسان د اعمالو پایله ده .د نن زماني ساینسپوهان وایي چې دا فساد په ځمکه، فضا، او اوبو کې د انسان د بېپروایي له امله پراخ شوی دی .ځینې مهمې بیلګې دا دي:

۱ . د فضا ککړتیا**(Atmospheric Pollution)**

نن سبا د فضا یا اتمسفیر ککړتیا د نړۍ یوه لویه ستونزه ده، چې د لاندې سرچینو له امله رامنځته کېږي:

د موټرو ګازات :د سون موادو (ډیزل، پټرول) سوځېدل کاربن ډای اکسایډ(**(CO_2** ، نایتروجن اکسایډ**(NOx)** ، او سلفر ډای اکسایډ (**SO_2)** تولیدوي، چې د هوا ککړتیا او د اقلیمي بدلون **(Climate Change)** سبب ګرځي.

فابریکې او صنعتي تاسیسات :د کارخانو دود د فضایي تودوخې زیاتوالی (**Global Warming**) رامنځته کوي.

د اټومي بټیو فاضله مواد :اټومي بټۍ راډیواکټیف **(Radioactive)** ګازات تولیدوي، چې د انسانانو، حیواناتو، او نباتاتو لپاره زهرجن دي.

۲ . د ځمکې فساد**(Land Pollution)**

کیمیاوي سرې او حشره وژونکي دواوې :د کرنې لپاره کیمیاوي سرې او دواوې کارول د ځمکې حاصلخېزتیا ته ضرر رسوي او ځمکه مسموموي.

پلاستيکي ککړتيا :پلاستيک د ځمکې طبيعي پروسې ته زيان رسوي، ځکه چې دا زرګونه کاله نه تجزيه کېږي.

ناسمه ښاري پراختيا :ځنګلونه وهل، غيرقانوني کانکني، او د کرنې لپاره د ځمکو غلط استعمال د ځمکې طبيعي توازن خراب کړی دی.

٣ . د سمندرونو او اوبو فساد

(Water Pollution)

د صنعتي فاضله موادو تويول :فابريکې خپل زهرجن کيمياوي مواد سيندونو او سمندرونو ته خوشې کوي، چې د سمندري ژوند لپاره خطرناک دي.

د کښتو تېل :د تېلو ټانکرونه کله ناکله سمندر ته تيل تويوي، چې د کبانو، مرجانو، او نورو سمندري موجوداتو ژوند ته سخت زيان رسوي.

پلاستيکي کثافات :هر کال مليونونه ټنه پلاستيک سمندرونو ته غورځول کېږي، چې د سمندري ژوند لپاره مرګونی خطر لري.

د قرآني آيت ساينسي اعجاز

١ " .ظَهَرَ ٱلْفَسَادُ فِى ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِ"

د چاپېريال نننۍ ستونزې ثابتوي چې فساد واقعاً هم په

ځمکه**(Land)**

او هم په سمندر**(Sea)**

کې څرګند شوی . دا فساد د تېرو پېړيو په پرتله اوس خورا شديد شوی دی.

۲" .بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِى ٱلنَّاسِ"

ساینسپوهان دا مني چې د چاپېریالي فساد اصلي لامل انسان دی . که د انسان فعالیتونه لکه صنعتي انقلاب، فابریکې، د تېلو کارول، او کیمیاوي تولیدات نه وای، نو چاپېریال به روغ پاتې وای.

۳" .لِيُذِيقَهُم بَعْضَ ٱلَّذِى عَمِلُوا۟"

د دې فساد پایلې اوسنی انسان عملاً ویني

چاپېریالي تغیرات**(Climate Change)** ، د ګرمښت زیاتوالی (**Global Warming**)، خطرناک طوفانونه، وچکالي، او سمندري طوفانونه ټول هغه عذابونه دي چې انسان ته د خپلو اعمالو سزا ورکوي.

۴" .لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ"

الله تعالی دا فساد د دې لپاره نه دی رامنځته کړی چې انسان تباه شي، بلکې دا د تنبیه لپاره دی، تر څو خلک د خپلو ناسمو کړنو څخه توبه وباسي، چاپېریال ته زیان نه رسوي، او د قرآن لارښوونې تعقیب کړي.

پایله

دا آیت نه یوازې د چاپېریالي علومو یوه معجزه ده، بلکې د انسان لپاره یوه اخلاقي لارښوونه هم ده، چې باید د چاپېریال ساتنه وکړي .نن ساینسپوهان وايي که انسان خپل ناوړه عادتونه بدل نه کړي، نو د نړۍ راتلونکی به ناورین وي .خو قرآن کریم له ۱۴۰۰ کلونو مخکې دا حقیقت بیان کړی و، چې فساد د انسان د اعمالو له امله رامنځته کېږي، او د حل یوازینۍ لاره د اصلاح، رجوع، او چاپېریال ته پاملرنه ده.

ایا دا د قرآن عظیم شان اعجاز نه دی؟

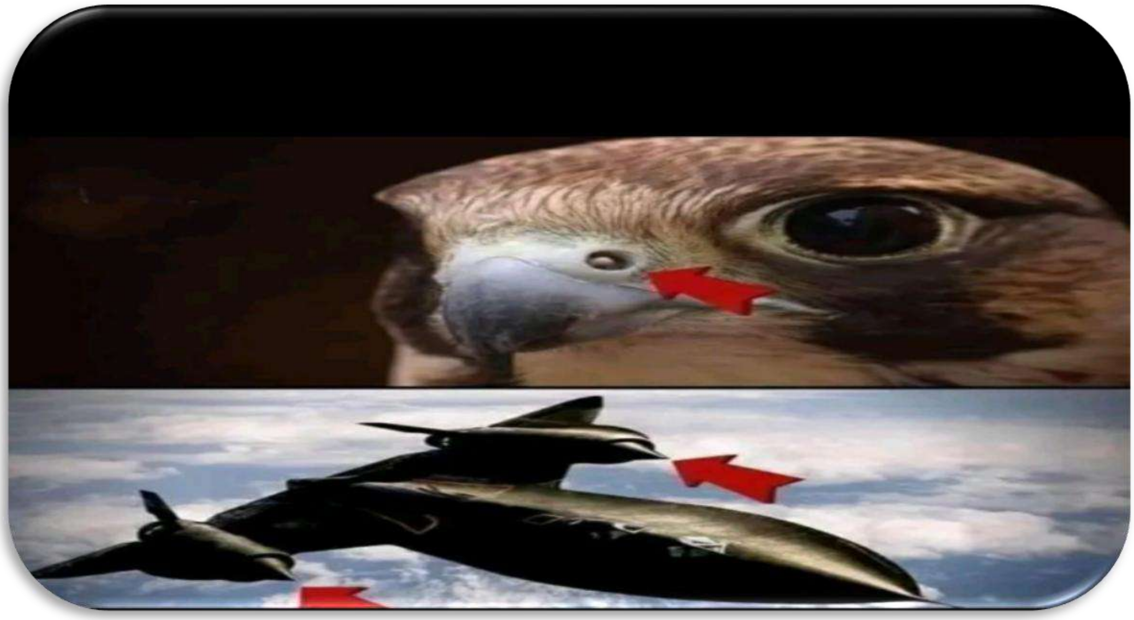

له حیات نه تقلید

له حیات نه تقلید – د ژوو له جوړښت نه د تخنیکي طرحو الهام

قرآني اشاره:

الله ﷻ فرمایي:
(وَإِنَّ لَكُمْ فِى ٱلْأَنْعَٰمِ لَعِبْرَةً)
(سورة المؤمنون :٢١)

ترجمه
او بېشکه ستاسو لپاره په حیواناتو کې عبرت شته.

(وَيُرِيكُمْ ءَايَٰتِهِۦ فَأَىَّ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ تُنكِرُونَ)
(سورة غافر**81 :**)

ترجمه:

او (الله) تاسو ته خپلې نښې ښيي، نو د الله له نښو څخه په کومو نښو انکار کوئ؟

۱ . له طبیعت څخه د انسان تقلید – بیومیمتیکس**(Biomimetics)**

پوهان مخکې له دې چې څه اختراع کړي، طبیعي مخلوقات څېړي، د هغوی ځانګړتیاوې تحلیلوي، او بیا له هغوی څخه الهام اخلي.

بیومیمتیکس **(Biomimetics)** هغه علمي څانګه ده، چې له طبیعت څخه د تقلید پر اصولو ولاړه ده .د دې مفهوم بنسټ جنین بنیوس **(Janine Benyus)** کېښود، او اوس ساینسپوهان هڅه کوي، چې د ژوندیو موجوداتو طبیعي جوړښت د انسان لپاره په ټکنالوژۍ بدل کړي.

۲ . د طبیعت حیرانوونکې تقلیدي بڼې

الف . الوتنه او حرکت

مچخوړونکی مرغه :دا مرغه په درې ګرامه سون‌توکي د مکزیکو خلیج ته سفر کوي . ساینسپوهان هڅه کوي، چې دې ته ورته انرژيمصرفي الوتکې جوړې کړي.

بمبیري ملخ **:(Dragonfly Helicopter)** دا حشره د نړۍ تر ټولو پیاوړې الوتونکې ده، چې د څرخېدونکو وزرونو سیستم لري .له دې الهام اخیستل، نوې څرخې الوتکې جوړې شوې.

خفاشي راډار **:(Bat Sonar System)** خفاش په تیاره کې د غږ څپو په مرسته هدف مومي .انسان د دې میکانیزم تقلید کړی، او ځواکمن راډارونه یې جوړ کړي.

ب . د انرژي مصرف او جوړښت

وينې – (Termites) طبيعي هوايي سيستم :ترميتاني (موريانې) داسې ساختمانونه جوړوي، چې د انرژي کم مصرف او ښه هوايي سيستم لري .دا طرحه په عصري ساختماني انجنيرۍ کې کارېږي.

د شمال سمندر کبان او چونګښې :دا ژوي په ژمي کې کنګل کېږي، خو بيا ژوندی کېږي !ساينسپوهان هڅه کوي، چې د انسانانو لپاره د کنګل کولو تکنالوژي جوړه کړي.

روښانېدونکې حشرات :(Bioluminescence) ځينې حشرات، لکه جلبکونه، د څراغ مېږې او ځينې کبان خپل بدن روښانه کوي .د دې الهام څخه بېټرۍ او روښانه مواد جوړ شوي.

ج . د ژوند انعطاف‌پذيري

بوقلمون او ځانګړی کب :دا ژوي د چاپېريال له رنګ سره ځان برابروي .دا ځانګړتيا د پوځي جامو او مخفي ټکنالوژۍ په پرمختګ کې کارېدلې.

نهنګان او پينګوينان :دا ژوي د ساعتونو لپاره تر اوبو لاندې پاتې کېږي، بې له دې چې اکسيجن ماسک ته اړتيا ولري .ساينسپوهان هڅه کوي، د غو غواصانو لپاره نوي سيستمونه جوړ کړي.

د . د طبيعی حافظې حيرانتيا

د شاتو مچۍ، مرغۍ او الوتونکي :دا موجودات پرته له نقشې خپل مسیر مومي .دا ځانګړتیا په جيپيایس (GPS) او هوښیار روباتونو کې کارول شوې.

۳ . د قرآني عبرت اشاره – ساینس ته الهام

قرآن کریم د څارویو جوړښت او د هغوی د عبرت اړخ ته اشاره کړې .ساینسپوهان یوازې اوس دې ته متوجه شوي، خو دا حقیقت زرګونه کاله مخکې قرآن بیان کړی و.

۴ . راتلونکې ټکنالوژي – د طبیعت الهام

هوښیار روبوټونه چې د انسان د عضلاتو تقلید کوي.

خپل ځان جوړېدونکي مواد چې د ژویو د ځان رغولو له قدرت څخه الهام اخلي.

کیمیاوي توکي چې د روښانېدونکو حشراتو غوندې په انرژۍ کم مصرف لري.

نتیجه

طبیعت د بشري ټکنالوژۍ سرچینه ده، او قرآن زرګونه کاله مخکې انسان ته ویلي، چې د مخلوقاتو له جوړښت څخه عبرت واخلي.

د بیومیمتیکس ساینس د قرآن د دې آیت ښکلی تفسیر وړاندې کوي.

انسان د الله ﷻ د خلقت تقلید کوي، خو لا هم د طبیعت له بشپړوالي څخه ډېر لرې دی!

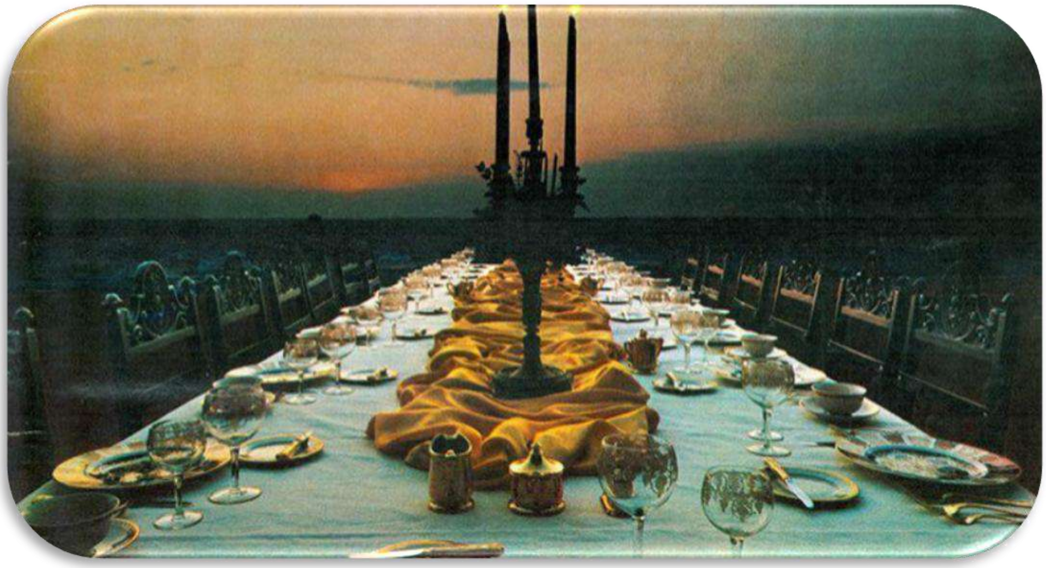

د اعتدال سره خوراک او څښاک

د اعتدال سره خوراک او څښاک - يو ساينسي حقيقت او قرآني اعجاز

اوسني ساينسپوهان وايي چې د مناسب خوراک او څښاک اصول نه يوازې روغتيا ته گټه رسوي، بلکې د انسان عمر هم زياتولی شي**!**

د فنلنډی څېړونکو يوه وروستۍ څېړنه ښيي چې که يو انسان خپل خوراک کنټرول کړي او زيات خوراک ونه کړي، نو د وينې فشار **(Blood Pressure)** او کوليسټرول **(Cholesterol)**کچه ټيټېږي، چې دا دواړه د ناڅاپي مرگ اساسي عوامل دي**.**

قرآن کريم د دې حقيقت يادونه ۱۴۰۰ کاله وړاندې کړې ده**!**

الله تعالی فرمايي**:**

(وَكُلُوا وَٱشْرَبُواْ وَلَا تُسْرِفُوٓاْ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلْمُسْرِفِينَ)

(الأعراف **:** ۳۱)

ترجمه:

"او خورئ او څښئ، خو اسراف مه کوئ، بېشکه چې هغه (الله) اسراف کوونکي نه خوښوي".

ساینسي توضیحات او د قرآني اعجاز وضاحت

۱ . د زیات خوراک زیانونه:

د زیات خوراک کولو عادت د بدن وینې فشار لوړوي او د زړه د حملې امکانات زیاتوي.

د کولیسټرول لوړوالی د شریانونو بندېدو او ناڅاپي مرګ لامل کېږي.

د معدې د ناروغیو او شکري **(Diabetes)** سبب ګرځي.

۲ . د متوازن خوراک ګټې:

د بدن قوت ساتي، د ژوند موده زیاتوي، او بدن له ناروغیو ژغوري.

د انرژي تولید ته ښه شرایط برابروي.

د عقل، بدن، او روح تعادل ساتي.

د نبوي سنتو لارښوونه:

رسول الله ﷺ فرمایلي دي:

«مَا مَلأَ آدَمِيٌّ وِعَاءً شَرًّا مِنْ بَطْنٍ، بِحَسْبِ ابْنِ آدَمَ أُكُلَاتٌ يُقِمْنَ صُلْبَهُ، فَإِنْ كَانَ لَا مَحَالَةَ فَثُلُثٌ لِطَعَامِهِ وَثُلُثٌ لِشَرَابِهِ وَثُلُثٌ لِنَفَسِهِ»

(رواه الترمذي، حديث ۲۳۸۰)

ژباړه: د آدم زوی هېڅ لوښی دومره نه ډکوي لکه خپله معده، خو که اړتیا وي، نو د خوراک لپاره درېیمه برخه، د څښاک لپاره درېیمه برخه، او د ساه اخیستلو لپاره درېیمه برخه پرېږدي.

پایله: قرآني اعجاز

اوس ساینسپوهان دا ثابتوي چې د خوراک اعتدال د عمر زیاتوالي، روغتیا، او بدن د ساتنې لپاره اړین دی، حال دا چې قرآن کریم دا حقیقت ۱۴۰۰ کاله وړاندې بیان کړی و!

"کادو" يقطين

يقطين (کدو) او د یونس علیه السلام کیسه - د قرآن کریم علمي اعجاز

الله تعالی په قرآن کریم کې د یونس علیه السلام کیسه داسې بیان کړې ده:

"فَنَبَذْنَاهُ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ سَقِيمٌ ۝ وَأَنبَتْنَا عَلَيْهِ شَجَرَةً مِّن يَقْطِينٍ"

(الصافات :۱۴۵-۱۴۶)

"بیا موږ په ناروغه حالت ډاګ میدان کې وغورځولو

او د کدو یو بوټی مو وربانديې را زرغون کړ"

دې آیت کې الله تعالی د یونس علیه السلام لپاره د کدو بوټي (یقطین) د ځانګړي استعمال یادونه کړې .نننۍ ساینس د دې حیرانوونکي حقیقت د رازونو افشا کوي.

یقطین (کدو) - د علمي څېړنو په رڼا کې

۱ . د بدن بیا رغونه او سیوری

کله چې یونس علیه السلام له کب څخه راووت، د هغه بدن ډېر کمزوری و، او د ناروغۍ له امله یې د پوټکي پوستکې حساسیت درلود .یقطین (کدو) یو داسې بوټی دی چې پراخې پاڼې لري، کومې چې د سیوري جوړولو لپاره خورا مناسب دي .ساینس وايي چې سیوري او یخ چاپېریال د پوستکي د رغېدو لپاره ګټور دي.

۲ . د زخمونو رغونه

یقطین کې ویټامین**A** ، ویټامین**E** ، او انټي اکسیډنټ مواد شته، چې د زخمونو په رغولو او د پوستکي په بیا جوړولو کې مرسته کوي .دا هغه څه دي چې یونس علیه السلام ورته اړتیا لرله، ځکه چې د هغه بدن د کب په معده کې زیات زیانمن شوی و.

۳ . د هضم اسانوالی

يقطين (کدو) ډېر نرم او اسان هضمېدونکی خوراک دی .دا هغه وخت ناروغ بدن ته مناسب وي، ځکه چې سخت خواړه د بدن لپاره ستونزې جوړوي.

۴ . د التهاب کمول

يقطين طبيعي ضد التهاب ځانګړتیاوې لري، چې د بدن د خارښت او داخلي کمزورتیا په درملنه کې مرسته کوي.

۵ . د ناروغۍ پر وړاندې مقاومت

يقطين د بدن د معافيت سيستم تقويه کوي، ځکه چې دا د ويټامين سي، منرالونو، او انټي اکسيډنټونو ښه منبع ده.

د قرآن علمي اعجاز

په هغه وخت کې چې هيڅوک د يقطين طبي ګټې نه پېژندلې، قرآن کريم دا حقيقت بيان کړ . اوس ساينس د يقطين بوټي هغه ټولې ځانګړتیاوې تاييدوي، چې يونس عليه السلام ته ګټورې وې . دا يوازې يو تصادف نه دی، بلکې د قرآن علمي اعجاز دی چې د الله تعالی د کلام حقيقت ښکاره کوي.

پايله

د يقطين ذکر په قرآن کې د يونس عليه السلام د کيسې په برخه کې د دې ښکاره کوي چې قرآن د الهي علم يو بې جوړې کتاب دی .د دې علمي حقايق نه يوازې د قرآن معجزه ده، بلکې زموږ لپاره د زده کړو او تفکر يوه دروازه هم ده.

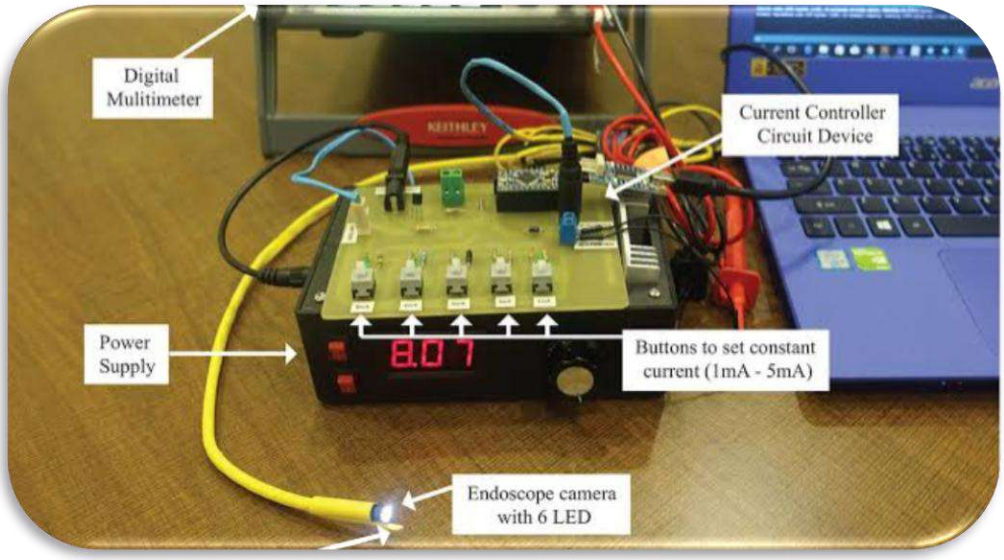

د بوی لیږد

د یوسف علیه السلام د بوی احساس د قرآني اعجاز له نظره یو ډېر ژور او په زړه پورې موضوع ده .دا موضوع نه یوازې د حسي ادراکاتو یو عادي مثال دی، بلکې د قرآني نازک تعبیراتو، د انسان د حواسو پیچلي جوړښت، او د راتلونکو ساینسي پرمختګونو وړاندوینه هم پکې نغښتې ده.

۱ . د آیت ژباړه او قرآني إعجاز

الله تعالی فرمایي:

(وَلَمَّا فَصَلَتِ ٱلۡعِيرُ قَالَ أَبُوهُمۡ إِنِّي لَأَجِدُ رِيحَ يُوسُفَۖ لَوۡلَآ أَن تُفَنِّدُونِ)

(او کله چې کاروان[له مصر څخه]ووت، نو د هغوی پلار وویل :«زه د یوسف بوی محسوسوم، که تاسو ماته د کم عقلی نسبت نه کوئ.») یوسف**94** :

په دې آیت کې څو مهم ټکي د قرآني اعجاز څرګندوي:

د بوی لرې لیږد - یو غیر معمولي حقیقت:

يعقوب عليه السلام د يوسف عليه السلام بوی په داسې حال کې محسوس کړ چې کاروان لا له مصر څخه راوتلی و، او هغه لا تر فلسطين (کنعان) پورې نه و رسېدلی .دا يو داسې حقيقت دی چې د عامو مادي قوانينو سره سم نه توجيه کېږي، ځکه چې بوی يوازې د هوا د جريان له لارې انتقالېږي او د اوږدو فاصلو لپاره دوام نه شي کولی.

د انساني حواسو فوق العاده وړتياوې:

علمي څېړنو ثابته کړې چې ځينې خلک فوق العاده حواس لري .د مثال په ډول، **"Hyperosmia"** يوه داسې پديده ده چې ځينې خلک پکې غير معمولي بوی پېژندلی شي، حتی د ډېرو کمزورو بويونو احساس کولی شي.

همداراز، داسې احتمالات شته چې بعضې بويونه د ځانګړو حافظوي محرکاتو له امله ذهن ته انتقال شي، لکه څنګه چې ځينې بويونه يو انسان ته د ماضي يادونه راژوندۍ کوي.

د راتلونکي تکنالوژۍ وړاندوينه - الکترونيکي پوزه:

نن سبا ساينسپوهان هڅه کوي چې الکترونيکي پوزه جوړه کړي، چې د بوی ماليکولونه تشخيص کړي او معلومات د کمپيوټر له لارې پروسس شي .دا يوه حيرانوونکې موضوع ده، ځکه قرآن دا مفهوم ۱۴۰۰ کاله مخکې بيان کړی.

که چيرې د بوی برېښنايي ليږد ممکن شي، نو دا به د يعقوب عليه السلام د کيسې يو ساينسي تفسير ته لار هواره کړي.

۲ . د اعجاز ساينسي اړخ

الف (د بوی ليږد د **"Quantum Biology"** له نظره

په ساینس کې یو نوی مفهوم چې **"Quantum Entanglement"** (کوانټمي اتصال) بلل کېږي، ښيي چې ذرې د فزیکي فاصلو سره سره یو له بله سره ارتباط ساتي .که چیرې بوی هم د کوانټمي میکانیزم له لارې انتقالېدای شي، نو دا به د یعقوب علیه السلام د بوی احساس ته یو نوی ساینسي توضیح وي.

ب **(**د انسان د بوی پېژندلو پیچلی سیستم

د انسان په پوزه کې د بوی اخیستلو حجرې **(Olfactory receptors)** شته چې هره یوه یې یوازې یو مشخص مالیکول ته حساسه ده.

کله چې بوی د پوزې حجرې تحریک کړي، نو د برېښنایي سیګنالونو له لارې دماغ ته انتقالېږي، او انسان هغه بوی احساسوي.

دا پروسه دومره پیچلې ده چې ساینسپوهان یې لا هم په بشپړ ډول نه دي درک کړي.

۳ **.** د اعجاز روحاني اړخ - د نبوي فراست برکات

قرآن دا پېښه په داسې ډول بیانوي چې دا یوازې یو طبیعي حس نه، بلکې یو روحاني فراست هم ښيي .د یعقوب علیه السلام قوي ایمان، د زوی سره عاطفي اړیکه، او د نبوت برکات دا امکان رامنځته کوي چې هغه یو داسې بوی احساس کړي، چې عام انسانان یې نه شي احساسولی.

۴ **.** پایله - د قرآني اعجاز نوې څېړنه

دا آیت د بوی د انتقال یو معجزانه حقیقت ته اشاره کوي.

ساینس لا هم د بوی لیږدولو دقیقا میتودونه نه دي موندلي،

خو د **Quantum Biology**، الکترونیکي پوزې، او **Hyperosmia** مفاهیم ښيي چې دا نظریه ممکنه ده.

قرآن د انساني حواسو په اړه داسې معلومات وړاندې کوي چې ساینس ورته یوازې اوس رسي.

دا آیت د علمي، روحاني، او نبوي اعجاز یوه ښکاره نښه ده،

چې د قرآن عظیم الشأن معجزه نور هم څرګندوي.

شپه – د آرام، سکون او بدن د بیا رغونې حیرانوونکی نعمت

(وَجَعَلَ ٱلَّيْلَ سَكَنًا)

(سورة الأنعام: **96**)

او شپه یې د سکون (او استراحت) لپاره وګرځوله.

د آیت علمي اعجاز:

د" سَکَن "کلمه **:**دا کلمه د" سکون، استراحت، کراري، او د خوځښت کمښت "معنی لري، چې د بدن، طبیعت، او فزیکي قوانینو سره سمون لري.

د میلاتونین **(Melatonin)** افراز:

میلاتونین یو هورمون دی چې د شپه جوړېدو سره افرازيږي، بدن ته د آرام سيګنال ورکوي، او خوب ته لاره هواروي.

د دې هورمون تر اثر لاندې زړه ورو ټکوي، ساه اخستل کراريږي، وينه کم فشار ته ځي، او عضلې آراميږي.

د خوب پرمهال د بدن بیا رغونه:

د بدن حجرې په شپه کې ترميميږي او د بدن د بیا رغونې پروسې چټکې کيږي.

د معافيت سيستم په شپه کې پياوړی کيږي، ځکه چې د بدن د دفاعي هورمونونو افراز زيات وي.

د شپه نه خوب کولو خطرونه:

که يو څوک ۲ شپې بې خوبه شي، تمرکز به يې ضعيف شي، او که ۳ شپې بې خوبه شي، نو مغز به غلطې مشاهدې **(hallucinations)** وکړي**!**

اوږدمهاله بې خوبي معافيت کمزوری کوي، د زړه ناروغۍ، شکر، فشار، او دماغي ګډوډۍ رامنځته کوي.

د نباتاتو استراحت:

نباتات په شپه کې فوتوسنتېز **(Photosynthesis)** نه کوي، ځکه چې د دوی حجرې استراحت ته اړتیا لري.

که شپه نه وای، ډېر نباتات به وچ او له منځه تللي وای**!**

د مالیکولونو او اتومونو سکون:

د فزیکي قوانینو له مخې، اتومونه او مالیکولونه د لمر په شتون کې زیات فعاله وي، خو په شپه کې یې انرژي کمېږي، او آرام ته ځي.

دا ثابته کوي چې آن د ذراتو په کچه، شپه د سکون لپاره تنظیم شوې ده**!**

دا قرآني اعجاز دی، چې د ۱۴ پېړیو مخکې یې شپه د سکون او آرام وخت بللی، او نن ساینس دا حقیقت ثابتوي**!**

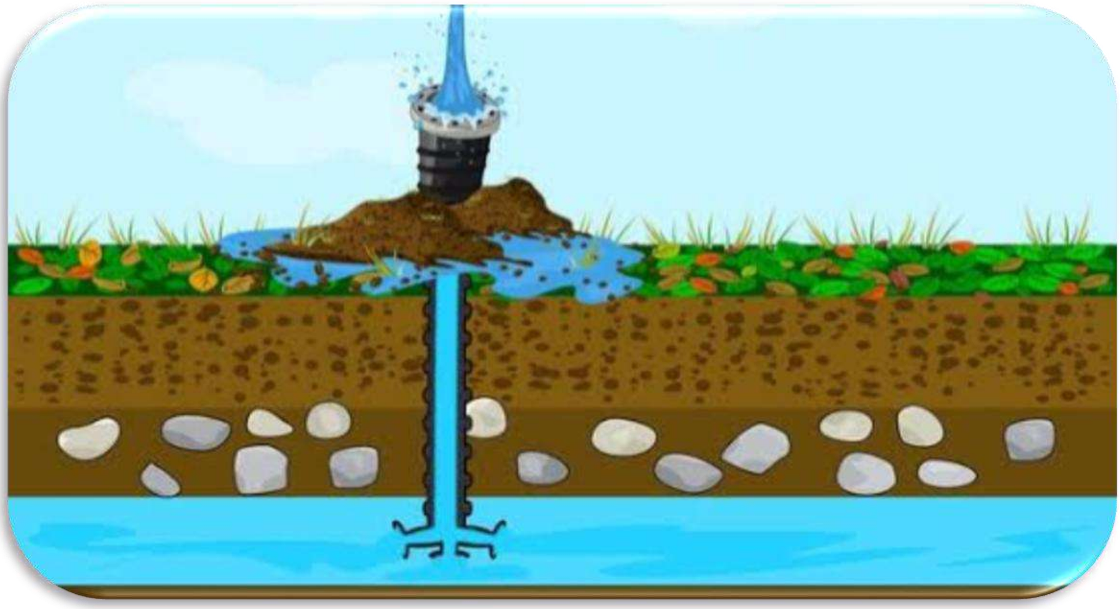

ارتیزن څاه

د موسیٰ علیه السلام معجزه او د ارتیزن څاه ساینسي حقیقت

د قرآن کریم اعجاز

الله ﷻ فرمايي:

(وَإِذِ ٱسْتَسْقَىٰ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِۦ فَقُلْنَا ٱضْرِب بِّعَصَاكَ ٱلْحَجَرَ فَٱنفَجَرَتْ مِنْهُ ٱثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا ۖ قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ ۖ كُلُوا۟ وَٱشْرَبُوا۟ مِن رِّزْقِ ٱللَّهِ وَلَا تَعْثَوْا۟ فِى ٱلْأَرْضِ مُفْسِدِينَ)

(سورة الأعراف :۱۶۰)

ترجمه:

او کله چې موسیٰ د خپل قوم لپاره اوبه وغوښتې، نو موږ ورته وویل :«خپله لکړه پر ډبره ووهه.» پس له هغې دولس چینې وبهېدې، هرې ډلې خپل د څښاک ځای وپېژاند .(ورته مو وویل:) «د الله له رزق څخه خورئ او څښئ، او په ځمکه کې فساد مه کوئ.»

د آیت ژور تحلیل

په دې آيت کې څو مهم ټکي شته، چې د قرآن کريم ساينسي اعجاز ته اشاره کوي:

"اضْرِبْ "د مانا تحليل:

دا کلمه يوازې د وهلو مانا نه لري، بلکې د حرکت ورکولو، فشار واردولو، او استخراج مفهوم هم لري .دا ښيي چې موسیٰ عليه السلام ته داسې امر شوی و، چې د يوې ځانګړې ميتود له لارې اوبه راوباسي.

"فَٱنفَجَرَتْ "د مانا تحليل:

دا کلمه د شديد بهېدو، ټوکېدو، يا د فشار لاندې اوبو راوتو ته اشاره کوي، چې د ارتيزن **(Artesian)**چينو ساينسي حقيقت ته ورته ده.

د اوبو کمښت، معاصر بحران

اوبه د ژوند اساس دی، خو نن ورځ نړۍ د اوبو له جدي کمښت سره مخ ده .د نړيوالو احصائياتو له مخې:

۱ ميليارده خلک پاکو اوبو ته لاسرسی نه لري.

2,5 ميلیارده خلک د مناسب تشناب له اسانتيا بېبرخې دي.

اټکل کېږي چې په ۲۰۲۵ کال کې به ۵ ميلیارده خلک د اوبو کمښت احساس کړي.

هر کال ۱۲ ميليونه کسان د اوبو د کمښت له امله ژوند له لاسه ورکوي، چې ۳ ميليونه يې ماشومان دي.

ارتیزن څاه – د ځمکې لاندې اوبو استخراج علمي حقیقت

ارتیزن څاه **(Artesian Well)** هغه میتود دی، چې د ځمکې لاندې د اوبو زېرمو څخه د اوبو د فشار له لارې استخراج کوي، پرته له دې چې پمپ ته اړتیا ولري .دا ډول اوبه د ځمکې لاندې د رسوبي ډبرو تر منځ راټولېږي، او کله چې یوې کتلې ته سوري شي، نو د اوبو فشار دا چینه پورته راوباسي.

د موسیٰ علیه السلام معجزه او ارتیزن څاه – یو علمي حقیقت

کله چې موسیٰ علیه السلام ته امر وشو چې خپله لکړه پر ډبره ووهي، نو له هغې څخه دولس چینې راووتې .دا د قرآن یو حیرانوونکی اعجاز دی، ځکه چې دا پروسه د ارتیزن څاه طریقه ښیي:

د ځمکې لاندې رسوبي ډبرې د اوبو زېرمه کوي.

کله چې فشار ته یو وړه لاره ورکړل شي، نو اوبه په لوړ فشار راوځي، لکه د ارتیزن څاه.

د" فَٱنفَجَرَتْ "کلمه د دې بهیر علمي واقعیت تاییدوي.

تاریخي شواهد – د ارتیزن څاه لومړنی کارونه

۱۱۲۶ زیږدیز کال :لومړی ځل ارتیزن څاه په فرانسه کې وازمویل شوه.

لرغونی مصر :لرغونی مصریان د ځمکې لاندې اوبه استخراجول.

میانمار :د ځمکې لاندې چینې د ارتیزن طریقه کاروي.

نتیجه

دا چې قرآن ۱۴۰۰ کاله وړاندې د موسیٰ علیه السلام معجزه داسې بیان کړې، چې نن ورځ د ارتیزن څاه له ساینسي اصولو سره برابره ده، دا د قرآن یو حیرانوونکی اعجاز دی. دا حقیقت ښیي، چې د قرآن هره جمله له علمي واقعیتونو سره توافق لري، او دا یو ښکاره ثبوت دی، چې قرآن د الله کلام دی.

د ملخانو ډله

د ملخانو د ډلو حیرانوونکی جوړښت او د قیامت د منظر سره یې ورته والی

(خُشَّعًا أَبۡصَٰرُهُمۡ يَخۡرُجُونَ مِنَ ٱلۡأَجۡدَاثِ كَأَنَّهُمۡ جَرَادٌ مُّنتَشِرٌ)

(سورة القمر7 :)

په داسې حال کې چې سترګې یې ټیټې (او ډارېدلې) وي، له قبرونو به راوځي، داسې لکه خورېدونکي ملخان.

د آیت علمي تحلیل:

د ملخانو د ډلو حرکت :ملخان ټول په یوه وخت له ځمکې سر راپورته کوي، چې د قیامت د ورځ د وېرې له حالت سره ورته دی.

د هوا پراخ پوښښ :د ملخانو یوه ډله تر ۲۰۰ کیلومتره پراخیدای شي، چې د قیامت د ورځ د پراخې ګډوډۍ تصور راکوي.

د قیامت ورځ د خلکو صحنه :د آیت مطابق، خلک به داسې وي لکه د ملخانو پراخې ډلې، چې حیران، بېنظمه، او له خپلو قبرونو راوځي.

د ملخانو د ژوند ساینسي حقیقت :د ملخانو هګۍ د وخت په تیریدو سره په خاصه درجه تودوخې کې وده کوي، او بیا ټول په یوه وار له ځمکې راوځي–لکه قیامت کې خلک له قبرونو**!**

دا قرآني اعجاز دی چې ۱۴ پېړۍ مخکې یې د قیامت د ورځ صحنه د ملخانو د ژوند د حیرانوونکي حقیقت سره تشبیه کړې**!**

د ډبرو سکاره

دا آیت د دوزخ د اور سختي بیانوي، چې د کافرانو لپاره چمتو شوی دی، او دا وایي چې د دې اور سونګ به خلک او کاڼي وي.

قرآني ليدلورى:

الله تعالى فرمايي:

فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ ۖ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ

"که مو دا کار ونه کړ – او هېڅکله به يې و نه کړئ – نو د هغه اور (له عذابه) ووېرېږئ، چې سونګ يې خلک او کاڼي دي، او دا د کافرانو لپاره چمتو شوى دى ". (البقره :۲۴)

لغوي تحليل:

"وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ "(د اور سونګ خلک او کاڼي دي) :دا ټکي يو ژور مفهوم لري، چې ساينسي بحث ته لار هواروي.

"الحِجَارَةُ "کاڼي :(پخوا خلک دا عام کاڼي بلل، مګر اوس پوهيږو چې ځينې کاڼي سوځېدونکي دي، لکه سکاره.**(Coal)**

ساينسي کشف:

سکاره :**(Coal)** دا يو عضوي رسوبي کاڼی دی، چې د نباتي موادو د ساتلو او راټولېدو له امله جوړېږي.

سکاره د اور لپاره سوځېدونکی کاڼی دی، چې تر ټولو مهم فوسيل سونګ بلل کېږي.

سکاره په پراخه کچه د برېښنا د توليد، صنعت، او تودوخې لپاره کارول کېږي.

قرآني اعجاز:

د سوځېدونکو کاڼو يادونه :قرآن د يو داسې اور ذکر کوي، چې د خلکو او کاڼو په وسيله بلېږي .اوس موږ پوهېږو چې ځينې کاڼي، لکه سکاره، واقعاً د اور د سونګ مواد دي.

په ۱۴۰۰ کاله پخوا کې دا نه وه معلومه :هغه وخت عربو يوازې د لرګيو د سونګ په اړه پوهېدل، خو د کاڼو سوځېدل د دوی لپاره ناشوني وو.

ساينسي تطابق :اوس معلومه شوې چې ځينې کاڼي د اور د سونګ لپاره استعمالېږي، لکه سکاره **(Coal)** او ځينې معدني تېل لرونکي کاڼي.

نتيجه:

دا آيت يوازې يوه عامه استعاره نه ده، بلکې يو علمي حقيقت ته اشاره کوي، چې اوس ساينسپوهان يې ثابتوي .دا د قرآن يو بل اعجاز دی، چې ۱۴۰۰ کاله وړاندې يې د داسې کاڼو يادونه کړې، چې د اور سونګ کېدای شي.

د اوسپنې ساتنه

الله تعالی فرمايي:

اٰتُوْنِىْ زُبَرَ الْحَدِيْدِ ؕ ـــحَتّٰۤى اِذَا سَاوٰى بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ قَالَ انْفُخُوْا ؕ ـــحَتّٰۤى اِذَا جَعَلَهٗ نَارًا
ۙ ـــقَالَ اٰتُوْنِىْۤ اُفْرِغْ عَلَيْهِ قِطْرًا ؕ□

18-96تاسو ما ته د اوسپنې تختې راکړئ، تر هغه پورې (يې اېښودلې چې) کله دغه دېوال **(د)** غرونو دوو څوکو په مينځ کې برابر شو، ويې ويل چې پو کړئ، تر هغه پورې چې کله يې دغه (اوسپنه) اور وګرځوله (،نو) ويې ويل **:**تاسو ما ته راوړئ چې زه پر دې (دېوال) وېلې کړی شوې تانبه وغورځوم

د قرآن کريم ساينسي نښې – زنګ **(Rust)** او د اوسپنې ساتنه

زنګ – اکسيډ شوی اوسپنه

۱۴۰۰ کاله وړاندې، هېڅوک نه پو هېدل چې د زنګ مخنيوی څنګه کېدای شي، خو دا حقيقت په قرآن کريم کې بيان شوی.

د اوسپنې زنګ وهلو پروسه:

کله چې اوسپنه له اکسیجن او اوبو سره تماس ومومي، نو د زنګ **(Rust)** په نوم اکسیډ ته بدلېږي او ورو ورو نړېږي.

زنګ څه شی دی؟

زنګ د اوسپنې اکسیډ دی، چې عموماً د سور رنګ لرونکی ترکیب دی .دا د اوسپنې، اکسیجن، او اوبو د کیمیاوي تعامل له امله رامنځته کېږي.

زنګ **$Fe_2O_3.nH_2O$** او **$FeO(OH), Fe(OH)_3$** ترکیبات لري، چې په بیلابیلو شرایطو کې رامنځته کېږي.

د زنګ مخنیوی

د اوسپنې د زنګ وهلو د مخنیوي لپاره باید اکسیجن یا اوبه بندې شي.

د دې لپاره، اوسپنه د پوشش **(coating)** لکه رنګ، لاک، یا قیر **(Tar)** سره پوښل کېږي.

(سرچینه :ویکیپېډیا،**Rust** ، ۲۰۱۹)

د قرآن ساینسي اعجاز

نن ورځ موږ پوهېږو چې د زنګ د مخنیوي لپاره باید د اوسپنې سطحه پوښل شي، ترڅو اکسیجن او اوبه ور ونه رسېږي.

قرآن کریم ۱۴۰۰ کاله وړاندې د ذوالقرنین کیسه کې دا حقیقت بیان کړی:

"(ذوالقرنین) وویل:

18-96تاسو ما ته د اوسپنې تختې راکړئ، تر هغه پورې (يې اېښودلې چې) کله دغه دېوال (د) غرونو دوو څوکو په مينځ کې برابر شو، ويې ويل چې پو کړئ، تر هغه پورې

چې کله يې دغه اوسپنه (اور وګرځوله) ،نو ويې ويل :تاسو ما ته راوړئ چې زه پر دې دېوال وېلې کړی شوې تانبه وغورځوم

هغه د اوسپنې ديوال د تار (قير) سره پوښلی و.

نن ورځ موږ پوهېږو چې قير د اکسيجن او اوبو مخه نيسي، او د زنګ د رامنځته کېدو مخه نيسي.

دا حقيقت چې د اوسپنې د ساتنې لپاره بايد دا د يو ډول کوټينګ (قير) سره پوښل شي، په معاصر ساينس کې ثابت شوی، خو قرآن کريم دا حقيقت ۱۴۰۰ کاله وړاندې بيان کړی و.

ويسکوسيټي يا د مايعاتو ترتيب

١٥ مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ ۖ فِيهَا أَنْهَارٌ مِنْ مَاءٍ غَيْرِ آسِنٍ وَأَنْهَارٌ مِنْ لَبَنٍ لَمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُ
وَأَنْهَارٌ مِنْ خَمْرٍ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ وَأَنْهَارٌ مِنْ عَسَلٍ مُصَفًّى ۖ وَلَهُمْ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَمَغْفِرَةٌ
مِنْ رَبِّهِمْ ۖ كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِي النَّارِ وَسُقُوا مَاءً حَمِيمًا فَقَطَّعَ أَمْعَاءَهُمْ

"د هغه جنت صفت، چې متقيانو ته وعده ورکړل شوې، دا دی چې پکې د صافي اوبه، د تلپاتې تازه شيدو، د څښونکو لپاره لذت لرونکي شرابو، او د تصفيه شوي شاتو ويالې دي . پکې د هر ډول مېوو نعمتونه دي او د خپل رب له لوري ببښنه .آيا دا د هغه چا په څېر

دی، چې تل به اور کې وي او دوی ته به د جوشېدلي اوبو څښکول کېږي، چې کولمې یې پرې کوي؟ "(القرآن ۴۷:۱۵)

د قرآن ساینسي نښې – ویسکوسیټي **(Viscosity)** او د مایعاتو ترتیب

ویسکوسیټي – د مایعاتو د بهېدو مقاومت

۱۴۰۰ کاله وړاندې خلک پوهېدل چې شات ډېر غلیظ دي، خو هغوی نشوای معلومولی چې اوبه، شیدې، شراب او شات له کوم یو ډېر غلیظ دي او کوم یو لږ.

ویسکوسیټي څه ته وایي؟

ویسکوسیټي د مایعاتو هغه خاصیت دی چې د جریان (بهېدو) پر وړاندې مقاومت کوي.

دا د مایع" غلظت "یا" ضخامت "ته ورته مفهوم لري.

مثال **:**شات د اوبو په پرتله ډېر غلیظ دي، نو د شاتو ویسکوسیټي د اوبو په پرتله لوړه ده.

ویسکوسیټي د ساینسي ترتیب له مخې:

اوبه تر ټولو لږ غلیظ دي.

شیدې تر اوبو یو څه غلیظې دي.

شراب له شیدو ډېر غلیظ دي.

شات تر ټولو ډېر غلیظ دي.

(سرچینه :ویکیپېډیا، د ویسکوسیټي لېست، ۲۰۲۰)

ویسکوسیټي

د قرآن ساینسي اعجاز

نن ورځ، ساینس پوهان تاییدوي چې د اوبو، شیدو، شرابو او شاتو ویسکوسیټي همداسې په درست ترتیب سره ده.

قرآن کریم ۱۴۰۰ کاله وړاندې د جنت د ویالو ترتیب داسې بیان کړی:

۱ .د اوبو ویالې (تر ټولو لږ ویسکوسیټي)

۲ .د شیدو ویالې (له اوبو غلیظې دي)

۳ .د شرابو ویالې (له شیدو غلیظ دي)

٤ .د شاتو ویالې (تر ټولو ډېر غلیظ دي)

دا عیناً د ساینسي ترتیب سره برابر دی!

قرآن کریم داسې یو ساینسي حقیقت ۱۴۰۰ کاله وړاندې بیان کړی، چې یوازې نن ورځ د دقیقو څېړنو له لارې کشف شوی.

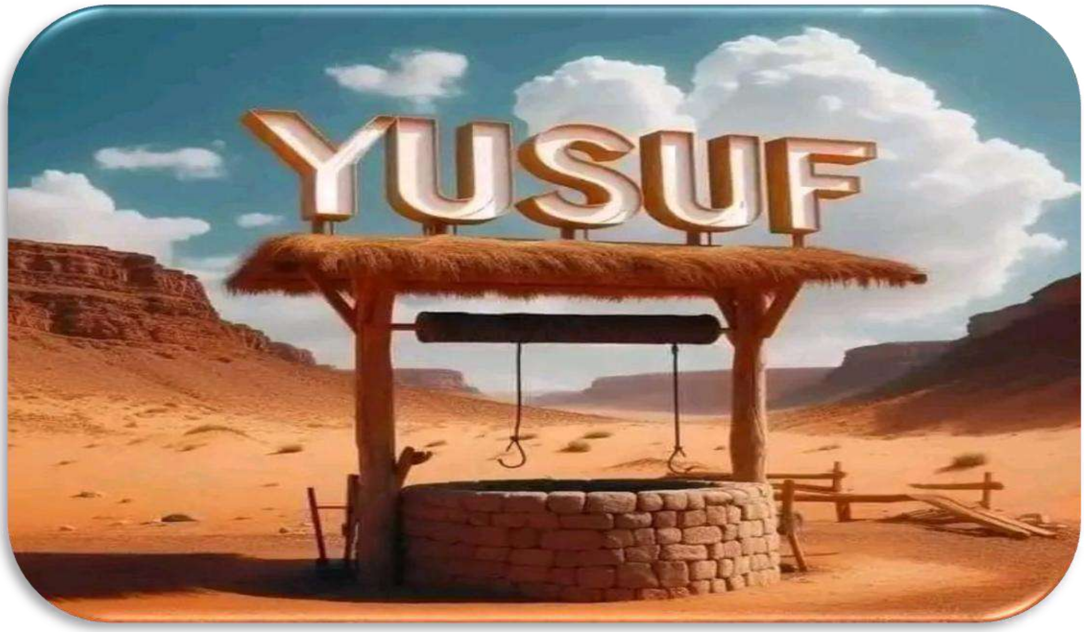

د یوسف ع د ژوند اعجاز

د یوسف علیه السلام کیسه – د قرآن یو بې ساري اعجاز

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

د یوسف علیه السلام کیسه په قرآن کې یوازینۍ کیسه ده چې د سر نه تر پایه او له پای نه تر سره په یو سورت کې تسلسل لري، سر یې له بیخ سره او بیخ یې له سر سره تړاو لري، او دا سورت هم د هغه په نوم دی" – سورت یوسف ."دا کیسه نه یوازې د ایمان، صبر، تقوا، او الهامي حکمت یوه نمونه ده، بلکې د قرآن یو عددي اعجاز هم پکې نغښتی دی.

د کیسې عددي تناسب – ۱۲ برخې، لکه د سورت یوسف نمبر (۱۲)

د یوسف علیه السلام کیسه په ۱۲ برخو ویشل شوي ده، د دې برخو ترتیب داسې دی، چې د هرې برخې لپاره یوه مقابله برخه شته، چې د قرآن د توازن یو حیرانونکی نظم ښکاره کوي:

۱ :یوسف علیه السلام خوب ویني

۱۲ :د خوب تعبیر پوره کیږي

۲ :یوسف علیه السلام ورونه د هغه پر ضد دسیسه جوړوي
۱۱ :ورونه ښښنه غواړي او درس اخلي

۳ :د وزیر ښځه هڅه کوي چې خپله ګناه په یوسف علیه السلام باندې واړوي
۱۰ :د وزیر ښځه خپله تېروتنه مني

۴ :ځوانان هڅه کوي چې یوسف علیه السلام ته تیرایستنه وکړي یا د هغه په اړه څه ووایي
۹ :ځوانان په خپله ګناه اعتراف کوي

۵ :یوسف علیه السلام جیل ته ځي
۸ :یوسف علیه السلام له جیل څخه را خلاصیږي

۶ :پاچا خوبویني
۷ :د پاچا خوب تعبیر کیږي او ریښتیني کیږي

دا تصادف دی که د الله جل جلاله حکمت؟

کیسه د یوسف علیه السلام د ژوند د لوړو ژورو یوه نمونه ده، چې د هرې سختۍ وروسته اسانۍ راځي.
د ۱۲ برخو ترتیب د سورت یوسف د ترتیب سره برابر دی، چې دا د قرآن یو عددي اعجاز ښکاره کوي.

دا د ژوند یو حقیقت دی، چې هره ستونزه حل لري، هره ازموینه د صبر او تقوا غوښتنه کوي، او پایله تل د الله تعالی د حکمت تابع ده.

د یوسف علیه السلام کیسه – د ژوند یو الهي درس

د الله ازموینې د صبر او ثبات سره تیرېږي – یوسف علیه السلام له ماشومتوبه د ازموینو سره مخ شو، خو ایمان یې کمزوری نه شو.

حسد او دسیسې پای ته نه رسیږي، خو د الله حکم غالب دی – د ورونو دسیسه، د وزیر ښځې چل، د زندان مظلومیت، خو بلاخره بریا د حق و.

الله د صابرو لپاره د نېکمرغۍ دروازې خلاصوي – له بند څخه تر پاچاهۍ، د یوسف علیه السلام سفر یوه معجزه وه.

عددي نظم د قرآن حیرانونکې معجزه ده – د ۱۲ برخو دا ترتیب یوازې الله جل جلاله کولی شي، نه یو انسان!

د دې کیسې نه اخیستل شوی درس

که ته د ازموینو سره مخ یې، نو یوسف علیه السلام در یاد کړه – صبر وکړه، نتیجه به حیرانوونکې وي!

که ته مظلوم یې، نو پوه شه چې الله به ستا حق درکړي، لکه څنګه چې یې یوسف علیه السلام ته یي ورکړ!

د قرآن عددي نظم یوازې یو معجزه نه ده، بلکې یو الهي پیغام دی، چې پوهان پرې فکر وکړي!

سبحان الله !

سوپر یونیک یخ

وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّكُمْ ۚ فَمَنْ شَآءَ فَلْيُؤْمِنْ وَّمَنْ شَآءَ فَلْيَكْفُرْ ۚ اِنَّآ اَعْتَدْنَا لِلظّٰلِمِيْنَ نَارًا اَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا ۗ وَاِنْ يَّسْتَغِيْثُوْا يُغَاثُوْا بِمَآءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِى الْوُجُوْهَ ۗ بِئْسَ الشَّرَابُ ۗ وَسَآءَتْ مُرْتَفَقًا ۝

18-29او ته (دوی ته) ووایه **:**حق ستا د رب له جانبه دی، نو څوك چې (ایمان راوړل) وغواړي، نو هغه دې ایمان راوړي او څوك چې (كفر كول) وغواړي، نو هغه دې كفر وكړي، بېشكه مونږ د ظالمانو لپاره داسې اور تیار كړی دی چې له دغو نه د هغه پردې راچاپېره شوي دي او كه دوی(له تندې نه**)** فریاد وكړي (نو) په داسې اوبو سره به یې فریاد رسي وشي لكه زوې (د تیلو خټې) چې مخونه به وریتوي، بد دی دغه مشروب او بد دی دغه ځای د اوسېدلو

د سورت الکهف ۲۹م آیت، چې د ظالمانو لپاره د دوزخ عذاب بیانوي، یو حیرانوونکی تعبیر کارولی" **:**او که د مرستې غوښتنه وکړي، داسې اوبو سره به مرسته ورکړل شي چې د تار (مُهل) په څېر دي، چې مخونه به وریتوي"**.**

دلته د" مُهْل "توری راغلی، چې د تفسیر له مخې د تار، ویلې شوي فلز، یا ډېر ګاڼا مایع معنا لري **.**دا یو داسې مایع ده چې هم توره وي او هم چسپناکه (ویسکوس)**.**

ساينسي اعجاز :سوپريونيک اوبه

په ۱۴۰۰ کاله پخوا زمانه کې خلکو ګومان کاوه چې اوبه تل شفافې دي او هيڅکله تور رنګ نه نيسي .خو نننی ساينس ښيي چې دا ناسم تصور و .په لوړه تودوخه او فشار کې، اوبه او يخ تور رنګ اخلي، او چسپناک (ويسکوس) کېږي.

د فزيکي څېړنو له مخې، يو نوی کشف شوی حالت د" سوپريونيک اوبه " **(Superionic Water)**نومېږي .دا داسې حالت دی چې:

په لوړه تودوخه او فشار کې پيدا کېږي.

تور رنګ اخلي.

له عادي اوبو ډېر چسپناک (ويسکوس) وي.

دا حالت د نيپچون او يورانوس په څېر سيارو کې موندل شوی، او په ۲۰۱۹م کې ساينسپوهانو دا د لابراتوار په شرايطو کې هم توليد کړ.

قرآني تشريح او ساينسي حقيقت

که د قرآن کريم آيت ته وګورو، نو دوزخي اوبه د تار (مُهل) سره تشبيه شوي، چې:

توري دي ← د سوپريونيک اوبو توروالی.

چسپناکه(ويسکوس) دي ← د سوپريونيک اوبو ځانګړنه.

سوځوونکې دي ← دا ډول مایع د سخت حرارت لاندې خطرناکې خاصیتونه لري.

دا ښيې‌رنه ثابتوي چې قرآن کریم هغه حقیقت ته اشاره کړې وه چې انسانان پرې ۱۴۰۰ کاله وروسته پوه شول. دا یو بل قرآني اعجاز دی، چې د اوبو تر ټولو پیچلی ساینسي خاصیت يې د دوزخ د عذاب لپاره بیان کړی.

"ایمان راوړئ یا نه، حقیقت د ستاسو د رب له لوري دی "...(الکهف :۲۹)

الله اکبر

https://www.cam.ac.uk/research/news/new-phases-of-water-detected

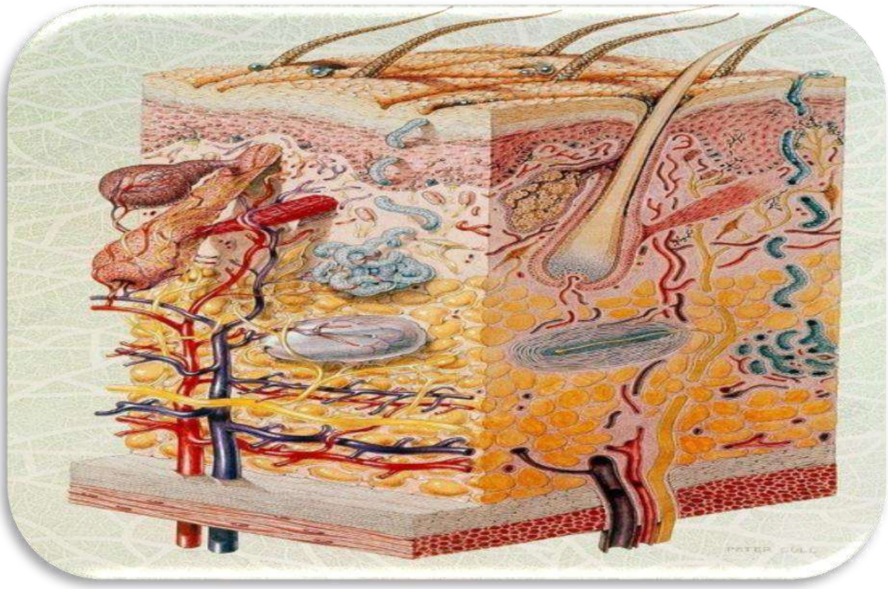

درد

دا چې وایي درد یوازې په ماغزو پورې اړه لري غلطه ثابته شوی ده اوس دا جوته شوی ده چې دردونه په پوستکی هم اړه لری

(پروفیسور)تکاتت تجاسین د تایلند د پوهنتون د اناټومي د دیپارتمنت پروفیسور وایي :داد تعجب وړ خبره ده چې دا موضوع اوس کشف شوې خو قرآن کریم هغه (۱۴) پېړۍ مخکې ویلې ده.

خدای (ج) په قرآن شریف کې فرمایي:

۴:۵۶ «هر کله چې پاخه شي پوستکي د دوی بدلو موږ دوی ته پوستکي غیر له هغو له پاره د دې چې وڅکي دوی عذاب درد »

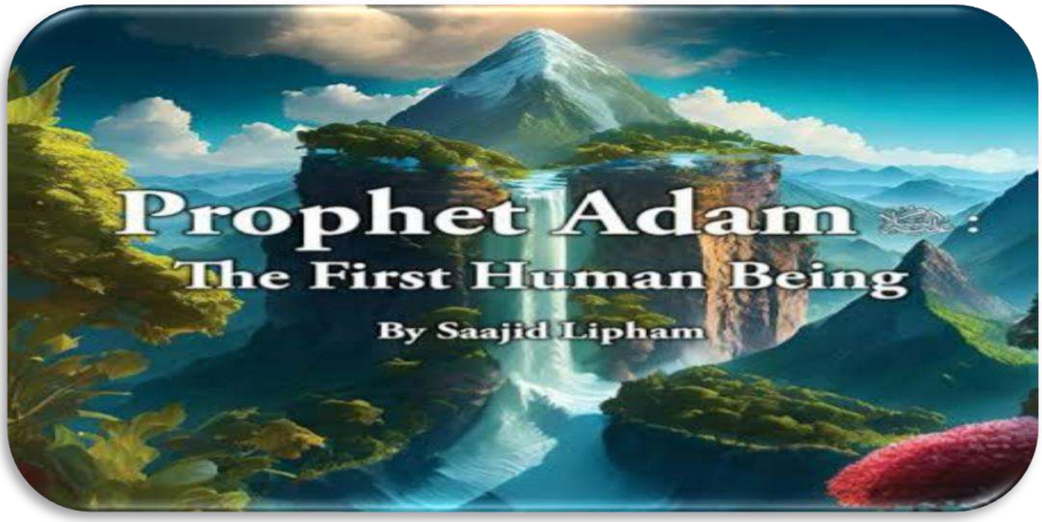

د ټولو انسانانو ګډ نیکونه-

میټوکونډریالي حوا او-Y کروموزومي آدم

ساینسي څېړنو موندلې چې د میټوکونډریالي(DNA چې یوازې له مور څخه ماشوم ته انتقالیږي)د ټولو انسانانو یوه ګډه نیکه، چې" میټوکونډریالي حوا "نومیږي، لري .دا حوا شاوخوا ۱۵۰۰۰۰,۰۰۰ - ۲۰۰ کاله وړاندې ژوند کاوه.

همداراز، د-Y کروموزوم(چې یوازې له پلار څخه زوی ته انتقالیږي)څېړنو ثابته کړې چې ټول نارینه د یوه ګډ نیکه له-Y" کروموزومي آدم "څخه راځي،

چې شاوخوا ۲۰۰۰۰۰,۰۰۰ - ۳۰۰ کاله وړاندې یې ژوند کاوه.

دې موندنو ثابته کړه چې د انسانانو ټول نسلونه له یوه واحد اصل څخه راوتلي دي، کوم چې د قرآني مفهوم" نَفْسٍ وَاحِدَةٍ("واحد نفس)تایید کوي:

(يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُم مِّن نَّفْسٍ وَاحِدَةٍ)

(ای خلکو !له خپل رب نه وېرېږئ، هغه چې تاسو یې له یو نفس څخه پیدا کړي یاست).[النساء :۱]

۲ .د انسانانو د نفوس کمښت – د بوتلنېک نظریه

ساینسي شواهد ښیي چې د بشر نفوس یو وخت ډېر کم شوی و ځینې څېړنې وړاندیز کوي چې ممکن بشریت د جینیاتي بحران له امله یوازې ۱۰۰۰ - ۱۰۰۰۰ ته راکم شوی و.

د بېلابېلو تمدنونو تاریخي اسناد، لکه د نوح علیه السلام طوفان، هم د دې نظریې ملاتړ کوي، چې پخوا د بشریت لویه برخه له منځه تللې وه، او یو څو کسان پاتې شول، چې بیا ځلي پراخ شول.

۳ .د انسان بدن او د ځمکې عنصرونه – د قرآني حقیقت تأیید

د انسان بدن د ۶ اصلي کیمیاوي عناصرو څخه جوړ شوی دی:

اکسیجن – (O) ٪۶۵

کاربن – (C) ٪۱۸

هایډروجن – (H) ۱۰٪

نایتروجن – (N) ۳٪

کلسیم – (Ca) ۱.۵٪

فاسفور – (P) ۱٪

په زړه پورې دا ده چې همدا عناصر د ځمکې د کرسټ (crust) اصلي برخې دي .دا حقیقت د قرآن د دې آیت سره بشپړ توافق لري:

(مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى)

(له همدې (ځمکې) مو پیدا کړي یاست، همدلته مو بېرته ورګرځوو، او له همدې به مو بیا راوباسو.)[طه :۵۵]

پایله:

ساینس نن ورځ تأییدوي چې انسانان د یوې مور او یوه پلار اولادونه دي، د نفوس کمښت (bottleneck)تجربه کړې، او د دوی جسمي جوړښت له ځمکې سره موافق دی – دا ټول د قرآني حقایقو علمي تفسیرونه دي

فوسیلونه

د قرآن کریم ساینسي نښې – فوسیلونه او د حضرت یونس علیه السلام کیسه

قرآن کریم وایي:

"نو کب هغه تیر کړ، حال دا چې هغه ملامت و .که چېرې هغه د تسبیح ویونکو له ډلې نه وای، نو خامخا به د هغه په نس کې پاتې و، تر هغه ورځې چې خلک به راپورته کړل شي ".الصافات :۱۴۲-۱۴۴

طبیعي محافظت – (Preservation) فوسیلونه

۱۴۰۰ کاله مخکې خلکو باور درلود چې کله ژوندي موجودات مړه شي، نو هغوی بوسېدلی او ورک کېږي .هیڅوک نه پوهېدل چې د حیواناتو جسدونه په طبیعي ډول د میلیونونو کلونو لپاره ساتل کېدای شي.

خو نن موږ پوهېږو چې دا غلط باور و؛ ځینې مړي د فوسیل په بڼه د میلیونونو کلونو لپاره پاتې کېدای شي.

د معدني فوسیلونه – د ساینس حیرانوونکې کشف!

د نیشنل جیوګرافیک راپور(۲۰۲۰)داسې وايي:

"۱۳ فوټه سمندري ښکاروونکی د بل ژوي د نس دننه موندل شوی دی".

"شاوخوا ۲۴۰ میلیونه کاله وړاندې، یو لوی سمندري خزنده (ichthyosaur) يې يو لږ کوچنی ژوی تېر کړی و، او لږ وروسته مړ شو .بیا د لوی موجود فوسیل شو، حال دا چې د کوچني ژوي جسد يې لا د هغه د معدې دننه و".

دا کشف د ساینس لپاره ډېر حیرانوونکی و، ځکه چې:

د معدې دننه فوسیلونه ډېر نادر دي.

یوازې څو نمونې موندل شوي چې د یو موجود معده دننه بل موجود ساتل شوی وي.

دا څرګندوي چې یو موجود د بل موجود په معده کې د میلیونونو کلونو لپاره پاتې کېدای شي.

د قرآن اعجاز!

قرآن کریم ۱۴۰۰ کاله مخکې د حضرت یونس علیه السلام په کیسه کې ورته حقیقت ته اشاره کړې ده:

"که چېرې هغه د تسبیح ويونکو له ډلې نه وای، نو خامخا به د هغه په نس کې پاتې و، تر هغه ورځې چې خلک به راپورته کړل شي(".الصافات :۱۴۴)

د فوسیل شوو معدې دننه موجوداتو قرآني اشاره

"په معده کې پاتې کېدل تر قیامته – "دا د فوسیل شوو معدې دننه موجوداتو ته اشاره کوي . ساینس نن دا کشف کړی، مګر قرآن کریم دا حقیقت ۱۴۰۰ کاله مخکې بیان کړی و!

نتيجه

دا قرآني اعجاز ثابتوي چې د قرآن کريم خبرې نه يوازې د ديني حقايقو څرګندونه کوي، بلکې د ساينس راتلونکي کشفونه هم پکې شامل دي .دا د خدای جل جلاله کلام دی، چې هر وخت يې حقيقت روښانه کېږي!

پایلیک

الحمد لله الذی بنعمته تتم الصالحات .دا کتاب، چې د اسلام د اعجاز ۳۵۰ ژور، مستند او عقل ته باذن الله تعالی قناعت ورکوونکي معجزات رانغاړي، د کلونو اوږدې هڅې، مطالعې، او تدبر پایله وه، که تاسو د اسلامي اعجزاتو په لټه کې یاست نو ما هیراوئ چې موږ د اسلام اعجاز دوهم کتاب هم لرو چې د ۱۵۰ معجزاتو او د ژاورو تشریحاتو ټولګه ده.

دواړه کتابونه د هغو کسانو لپاره ډېر غوره چې د اسلام اعجاز طلب مند وي.

زما دا عاجز خدمت نه د شهرت لپاره دی، نه د ستاینې لپاره، او نه یې ماته څوک کومه ګټه او اجر راکولی شي ندی اجر زما مګر په رب د عالمیانو باندې، بلکې یواځې د الله د رضا لپاره دی .که چیرې حق پکې بیان شوی وي، نو دا د الله فضل دی، او که تېروتنه شوې وي، نو زما د علم او وس محدودتیا ده.

زما هیله دا ده چې دا کتاب د مسلمان نسل لپاره د باور نوې ستنې، او د شکمن عقل لپاره د قناعت ژور دلایل برابر کړي، او د قیامت پر ورځ زما لپاره د نجات وسیله وګرځي.

په درنښت، دعا، او هیله سره...

ستاسې ورور په عقیده او قلم،

د «د اسلام اعجاز» لیکوال

اللهم اجعل هذا العمل خالصًا لوجهك الكريم، ووفقني لما تحب وترضى، واغفر لي تقصيري وزلاتي، واغفر لكل من قرأه وتدبر فيه وعمل به.

وآخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على سيدنا محمد، وعلى آله وصحبه أجمعين.

ISLAMIC SCIENCE
د اسلام اعجاز
ليکوال:جندالله الخراساني